חסידות · ברסלב · ליקוטי הלכות

ליקוטי הלכות - אבן העזר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ליקוטי הלכות - אבן העזר

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ליקוטי-הלכות-אבן-העזר/
הקובץ נוצר ב־15 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

ליקוטי הלכות אבן העזר 4
הקדמה 4
פריה ורביה והלכות אישו"ת א 10
פריה ורביה והלכות אישו"ת ב 21
פריה ורביה והלכות אישו"ת ג 24
אישו"ת ד 41
פריה ורביה והלכות אישו"ת ד 72
פריה ורביה ואישו"ת ה 74
קידושין הלכה ה' א 83
כתובות וגיטין הלכה ה' א 86
יבום וחליצה הלכה ה' א 92
אישו"ת ב 94
אישו"ת ד 98
כתובות 104
קידושין א 112
קידושין ב 116
קידושין ג 122
כתובות 131
כתובות א 147
כתובות ב 149
גיטין א 152
גיטין ב 155
גיטין ג 157
סוטה ד 186
גיטין ד 188
יבום א: 202
יבום ב 209
יבום ג 213
סוטה א: 247
אונס ומפתה א 250

ליקוטי הלכות אבן העזר

הקדמה

הקדמה

הקדמה מבעל המחבר אשר כתבה בעצמו זצוק"ל

הפעם אודה את ה' אשר עד כה עזרני, מה אדבר והוא אמר ועשה, מי כה' אלקינו וכו', מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון כמוני, לקרבני לאור צח ומצוחצח כזה, אור האורות צח הצחצחות, מי יספר שבחו, מי יספר תהלתו, וגם כי ידוע שכל הלשונות של שבח ותהלה, כבר הורגלו העולם לכותבם על מאן דהוא, אך המעיין בספריו הקדושים בעין האמת, ונבון יוסיף לקח לשום עין עיונו בדברי אלה אשר חנני ה' בכחו המבוארי' בספרים האלה יבין וישכיל וידע, כי כל השבחים והתהלות והגדולות שכתבתי עליו ז"ל עדיין לא הגעתי לקרסולי שבחי תהלתו, כי שגבה מעלתו וגדולתו ותוקפו עד אין סוף ואין תכלית, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב, ובוחן לבות הוא יודע, שאני יודע בעצמי מיעוט ערכי עלי, כי מי אנכי כי באתי עד הלום, לחבר ספרים ובפרט דברים כאלו העומדים ברום רומו של עולם, הפותחים שער לכל דופקי בתשובה, החפצים לצאת מחשך לאור, להתקרב להש"י לאור באור החיים. ואם אמנם עתה בדורות הללו, חיבור ספרים אינו בכלל גדולה וחשיבות, והלוואי שלא יהא לבזיון ללעג ולקלס, כאשר רבו עתה המתלוצצים מספרים חדשים, ובטרם יתקרבו אליהם להביט בהם אם טוב ואם רע, ויתנכלו אליהם מקודם, בנכלי ערמימיות, וחבילות חבילות של ליצנות, ומכנים להם שם לגנאי (ומה המכנה שם לחברו אין לו חלק לעולם הבא, המכנה שם לספר שמדבר דברי תורה, דברי אלקים חיים וכו' על אחת כמה וכמה, ואין להאריך בזה כאן) על כל פנים אין חיבור ספרים בכלל גדולה וחשיבו' בעתים הללו, אך אף על פי כן נמצאים כשרים ותמימים בכל דור ודור, עתה גם עתה, אשר הולכים בתום בטח, ובמושב לצים לא ישבו, אשר עליהם תטוף אמרי אמת, כמים קרים על נפש עיפה, יבקשו ככסף וכמטמונים יחפשו, דברי אמת וצדק המיוסדים על אדני פז, על דברי רבותינו הקדושים ז"ל, ואני בעניי ידעתי כי לא נגעתי למדה זו לא מיני' ולא מקצתה לחוות דעי אפילו לפני קל שבקלים, והפחות שבפחותים, אך זאת אודה ולא אבוש, והאמת אגיד ולא אכחד, ובראש הומיות אקרא בפתחי שערים בעיר אמרי אומר, ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש שכשם שאני קטן בעיני מצד עצמי, כאשר בוחן לבות הוא יודע, כן יקרה נפשי מצד מעלת הדרת קדושת המשפיע עלי' חכמה ובינה ודעת, הוא כבוד אדוני מורי ורבי הרב הקדוש והנורא הרב האמת זצוק"ל, ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה, מאת

כל אשר עשה לנפשי לא תספיק הארץ להכיל את כל דברי, במה אקדם ה' אכף לאלקי מרום, רבות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו, אין ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר:

והנה מהות הספר ומעשהו יראה הרואה בעיניו שכולו מיוסד ומסודר על כל ההלכות שבד' חלקי שלחן ערוך כי כן צויתי מפיו הקדוש, לחשוב ולעיין בכל הלכתא עד שיאיר ה' עיני לחידש בהם איזה חידוש, וכל מה שזיכני הש"י לחדש בהם הכל מיוסד על פי ההקדמות והיסודות שקבלתי מרבינו הקדוש והנורא זצוק"ל המבוארים בספריו הקדושים שהם ליקוטי מוהר"ן א' וב', ולפעמים הוצאתי איזה הקדמות נוראות מהמעשיות הנוראות שסיפר המבוארים בספר סיפורי מעשיות, כי אם אמנם רמזי המעשיות שגבו מדעתינו כי גאו המים, נחל אשר לא נוכל לעבור, אעפי"כ הש"י חונן לאדם דעת, והאיר עיני למצוא בהם לפעמים איזה דברים נפלאים, כאשר יראה המעיין בעיניו בהלכות תפילין (הלכה ה) ובהלכות ברכות השחר (הלכה ג) ובהלכות תפלה (הלכה ד) ובשאר מקומות, ולפעמים לקטתי איזה הקדמות מספר הא"ב. וכל ההקדמו' שהוצאתי מספרי רבינו ז"ל וכל מה שעזרני הש"י לחדש בהם, בכולם האיר ה' עיני למצוא אותם באר היטב בפסוקי תנ"ך ובמאמרי רז"ל בגמרא ומדרשים וספרי הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל, עד שהאיר ה' עיני להכניס אותם בדרך פרד"ס לתוך דיני המצות על פי סדר הלכותיהם המבוארים בד' חלקי שלחן ערוך, וקויתי לה' אשר עיניך תראינה נפלאות ברוב המקומות, מה גדלו מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו, כי על פי דברים האלה המבוארים בספרים האלה יוכל כל אדם להבין ולהשכיל מרחוק גדולות נוראות ונפלאות כל מצוה ומצוה וכל דין ודין מפרטי המצוה, ואפילו הדינים שבין אדם לחבירו המבוארים בחשן משפט אשר אין איש שם על לב להבין מהם רמזים ודרכים לעבודת השי"ת, ובחסדי ה' באלו הספרים ירוה את נפשו הצמא לשמוע דברי ה'. כי זהב ידוע שכל התורה וכל הדינים וההלכות שבכל חלקי התורה. מכולם צריכים להוציא עצות ודרכים ורמזים להתקרב אליו יתברך באמת, וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה חדי ר' שמעון בסי' ס"א (ליקוט א') שמכל הלימודים שהאדם לומד צריכין להוציא משפטי הנהגות ישרות וכו' ע"ש. אבל לאו כל אדם זוכה לזה; ובעזרת ה' וישועתו הנפלאה באלו הספרים, פתחתי שער קצת למצוא דרכים אמתיים בכל לימודי התורה הקדושה. וברוב המקומות אינם בדרך רמז ודרוש לבד, כי אם כך הוא אמתת הענין, על פי סוד כוונת המצוה. וביאור דברי אלה לא יספיקו המון יריעות לבארם, אך המשכיל באמת, יבין מעט דברי אלה כשישים לבו היטב להדברים הנאמרים בספרים אלה, ובספרי רבינו ז"ל:

והנה אם אמנם ידמה להקורא לפום ריהטא, בכמה מקומות אשר הארכתי למעניתי וכפלתי ושלשתי הדברי' בכמה וכמה מקומות, דע ידידי המעיין כי גם זאת מעם ה' צבאות יצאה אשר הפליא עצה הגדיל תושי'. כי המשים לב לעיין באמת בדברי רבינו ז"ל העמוקים מכל מיני עמקות שבעולם ורחבה מיני ים, אשר אין ערוך אליהם, ואח"כ ישים לב היטב לדברי אלה אשר חנני ה' לחדש ולבאר בהם, יבין היטב כי לפי עוצם העמקות אשר בדברי' האלה, עדיין לא יצאתי ידי חובת הביאור אפילו במקומות שהארכתי מאד, מכל שכן בשאר מקומות שהייתי מקצר ועולה. כי דע שכל הדבר' שגילה רבינו ז"ל הם הקדמות חדשו"ת לגמרי, (אם אמנם כולם בנויים ומיוסדי' על כל מצות התורה המקובלות בידינו מכבר, עכ"ז הם הקדמות חדשו"ת לגמרי), וכולם הם עצות ודרכים נפלאים להתקרב על ידם להש"י, כל אחד ואחד ממקום שהוא, ועיקר הכוונה לקיימם בפשיטות כפי מה שיצאו מפיו בתמימות ופשיטות. אבל מעוצם גשמיות גופינו ועכירת שכלינו קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשטיות הדברים האלה, כי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם שרובן מעקמין את הלב מנקודת האמת לאמתו בפשיטות בתמימות בפרט כי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבינו ז"ל עמוק עמוק מאוד מאוד, עמוק עמוק מי ימצאנו, ויש בכל דבר ודבר שגילה הוא ז"ל תילי תילין של הלכות, מעיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר. כי כל דבריו להם כמעין הנובע, כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצוא דברים נפלאים ונוראי' וכוונות כמה מצות בדיבור אחד שגילה רבינו ז"ל. כגון בהתור' ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה (בסי' כ"ג בליקוטי תנינא) שהוא דיבור אחד, לחטוף היגון ואנחה לתוך השמחה כמבואר שם. והש"י עזרני והאיר עיני למצוא על פי הקדמה זאת דברים נפלאים הרבה הרבה, כאשר יראה הרואה באבן העזר בתחלתו, וכן בכמה מקומות, ואעפי"כ עיקר הכוונה כפשוטו להתגבר לחטוף היגון ואנחה לתוך השמחה, דהיינו להפוך כל מיני עצבות לשמחה, כמבואר שם במקומו. אבל זה הענין בפשיטות להשתדל להתגבר על כל מיני עצבות ולהפוך הכל לשמחה, קשה וכבד מאוד להכניס בלב האדם, והש"י עזרני להרחיב הדיבור בזה, ולהראות ולגלות שבזה תלוי קיום כל התורה. כי שמחה היא הנקודה של כל התורה והמצוות וכולי, ועל ידי הרחבת הדרוש בזה יכולין לראות מרחוק עוצם מעלת השמחה, וכמה וכמה צריכין להתחזק להפוך העצבות לשמחה, ותוכן הכוונה הוא לזכות לקיים עצה זו בפשיטות, ולבקש מהש"י לזכות לזה. וכן בשארי עצות ודרכים נפלאים שגילה הוא ז"ל כמו התורה, ואיה השה לעולה, בליקוטי תנינא סי' י"ב שהעצה המבוארת שם עמוקה מאוד, היינו שהפשיטות

והתמימות של העצה והדרך הזה, עמוק מאד וצריכין להרחיב הדיבור בזה הרבה ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסדי ה' האיר עיני, ומצאתי שדרך עצה זאת מרומז במקומות הרבה בתורה כמבואר בהלכות גביית חוב מהיתומים אשר המשכיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר, שכל התור' מלאה מדרך ועצה זאת. וכן בהתור' אזמרה לאלקי בעודי בסי' רפ"ב המובא בספר זה בהלכות השכמת הבוקר הלכה א', וכן בענין הרצון וההשתוקקות להש"י שבכל הדברי' האלה צריכין לדבר הרבה, עד שנזכה להכניס אותם בלב האדם לקיימם בפשיטות ובתמימות כי זה העיקר, כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה הן על כל אלה ההכרח להאריך ברוב המקומות, כדי להסביר העצה בפשיטות כדי שיביא תלמוד זה לידי מעשה, וגם מצד החידושים בעצמם, כי דברי רבינו ז"ל הם עמוקים ורחבים מאוד, ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענייניים וחידושים נפלאים ובכל החידושים שהש"י פקח עיני לחידש בהם כולם קשורים ומהודקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים. ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחידוש שחדשתי בעזה"י, בכולם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגילה רבינו ז"ל שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד, וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ז"ל שאמר על החידושים שלי שאין מי שיבינם היטב מחמת שצריכין לזכור היטב מאוד את דברי תורתו הקדושה ולהיות בקי היטב בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו, וע"כ הוכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדיבור, ולחזור ענין אחד כמה פעמים אולי יכנוס בלב המעיין תוכן הכוונה האמתית, לידע החידוש על בוריו, והעיקר שיבוא על ידי זה לידי מעשה להתעורר על ידי זה לקיים דברי רבינו ז"ל בפשיטות, לקיים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבינו ז"ל אשר עליה בניתי הבנין ההוא, כי מאד עמקו מחשבותיו:

וזה ברור וידוע לכל משכיל, שבכל המקומות שנמצא בספרים קדושים חידושים וביאורים באריכות גדול הן בגמפ"ת הן בספרי קבלה ופרד"ס כמו בספרי השפתי כהן על החשן משפט, או בספרי שות בדרך ארוכה מאד, או בספרי האר"י ז"ל, שכל דרוש ודרוש מתרחב והולך מאד, וע"פ רוב הדרוש שבסוף מקושר מאד להדרוש שלפני כמה וכמה דפין. ומי שבקי היטב בכתבי האר"י ז"ל, מבין שכמעט כל הספר עץ חיים ופרי עץ חיים הם דרוש אחד גדול כ"כ, בכל מקומות הבאים בארוכה כאלה, חלילה להמעיין להתבהל ולפחוד איך אפשר לתפוס במוח ושכל דרוש ארוך מאד כזה, כי על זה נאמר ועיני כסיל בקצה הארץ כמו שפירש רש"י שם ע"ש. אבל החכם אומר היום אלמוד מעט ומחר מעט וחו', כמבואר שם בפירוש רש"י, ע"ש. וזה הענין צריכין בני הנעורים לידע מאוד, וחובה על מוריהם ורביהם להודיעם זאת, לבל יתבהלו ויפחדו כלל מדרוש או

חידוש ארוך, רק ישימו עיניהם ולבם עליו כסדר מעט מעט, ויקשרו בתחילה ענין אחד עד שיבינו אותו קצת, ואח"כ ילכו להלן כסדר בהדרגה מחידוש לחידוש ומענין לענין עד שיגמרו עמוד או דף אחד, וכן ילכו כסדר בכל פעם מענין לענין בלי בהלה ובלבול, ואז יבואו על מקומם בשלום, ויוכלו להבין אפילו דרוש ארוך מאד, אפילו מי שאינו מופלג ביותר. והוכרחתי להזכיר זאת כאן מחמת שבספרינו ת"ל האריכות מצוי בהם מאד בכמה מקומות, ע"כ באתי להזכיר את המעיין לבל יבהלוהו רעיוניו רק ילך כסדר בהדרגה מענין לענין, ואז ילך לבטח דרכו ואז אם ישים לבו היטב יבין שכל מה שנראה לאריכות דברים הכל נצרך אל ביאור הענין מאד, כי באמת בכמה מקומות מה שנדמה לאריכות הוא רק בהשקפה ראשונה קודם שמשימין לב להבין הענין היטב לאשורו, אבל אח"כ כשמסתכלין להלן יותר ויותר ומשימין עיניו ולבו אל הדברים הנאמרים שם עד שמבינים אותם היטב, אזי רואין שכל הדברים שחזרתי כמה פעמים חסר עדיין הרבה מה שהיו צריכין עוד לבאר יותר. כי בעזרת השם יתברך יש בספרים אלו ברוב המקומות דברים עמוקי' הרבה, כי יסודותם בהררי קודש על פי ההקדמות הנוראות שגילה רבינו הגדול והקדוש אשר כל דיבור ודיבור שיצא מפיו הקדוש והנורא זצ"ל אין שיעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית, כאשר יבין כל חד כפום מה דמשער בלבי', מי שחפץ בהאמת לאמתו (ואין כאן מקומו להאריך בזה, ומעט מבואר במקומות אחרים ע"ש). וע"כ גם אלו החידושים שחנני ה' שהם כולם בנויים על דבריו הקדושים, בכולם יש בהם עמקות מחמת שכולם הם כמו פירוש וביאור על דבריו הקדושים ז"ל. אבל באמת ידעתי בנפשי שעדיין לא נגעתי בדבריו אפילו פחות מטיפה מן הים:

ה' אלקים אמת ינחני בדרך האמת, כאשר בוחן לבות יודע צפון לבי ומחשבתי שכל תשוקתי הוא רק לנקודת האמת. ברוך אלקנו אשר טוב גמלנו ונתן לנו תורת אמת. אלה וכאלה יוסף עמנו ויזכור חסדי אבות ויתן ליעקב אמת, ויקוים מהרה אמת מארץ תמצח עד יוכן בחסד כסא דוד וישב עליו במהרה בימינו אמן כן יהי רצון:

אמר המעתיק: כבר הקדמתי בספרי לקוטי הלכות יורה דעה וחושן משפט חלק א' להציג לפנים איזה מאמרים במקום הקדמה הנהוג שיהיה בספר קודש, ושם כתבתי מה ראיתי על ככה לעשו"ת כן ע"ש. כן אמרתי לעשו"ת ג"כ בספר הקדוש הזה והאמנם אשר פה הדפסנו ההקדמה ממורנו ורבנו בעל המחבר הקדוש בעצמו זצוק"ל אשר כבר נדפסה בחלק הראשון של אורח חיים, אעפי"כ מגודל יקרת מאמר הקדוש הלזה אשר נצרך לכל אדם כל ימי חייו אשר חי על פני האדמה בכל יום ויום על כן לא יכולתי להתאפק מלהציגו לפנים שיהיה לפני עין הקורא מצוי תמיד, כאשר יבין כל זה איש

הנלבב אשר לבו דואג בקרבו על גודל הבלבולים והמחשבות והטרדות המתגברים על האדם בכל יום ובפרט על מי שתשוקת התמדת עבודת ה' בלבו (כמאמר חז"ל על פסוק: כי הגדיל לעשות_שאין היצר הרע מתגרה אלא בגדולים וכו', וכמבואר מזה בליקוטי מוהר"ן סי' ל"ה חלק א', ובספר הנהגות ישרות על פי א"ב באות תפלה בסופו על מאמר חז"ל אין המחשבה הולכת אלא אחר העובד וכו' ע"ש ותמצא מרגוע לנפשך), הוא ישיב נפשו השוקקת לבל ירך לבבו מכל אשר עובר עליו רק יחזק ויאמץ לבבו לחטוף בכל יום ויום אשר בידו וכחו הן הרבה ואם לאו ח"ו על כל פנים יתגבר לחטוף מעט, ויחזק ויאמץ לבבו לקיים מה שכתוב כל אשר תמצא ידך לעשו"ת בכחך עשה, לאולי בזכות זה אזכה גם אני וזרעי וזרע זרעי לבל נבלה ימינו בהבל וריק ושנותינו בבהלה ח"ו, רק ללמוד וללמד לשמור ולעשו"ת ולקיים את כל דברי התורה הקדושה בכל יום ויום חוק ולא יעבור כאשר הורונו מורינו ורבותינו זצוק"ל באור ספריהם הקדושים אשר השאירו אחריהם ברכה לדורות כולם אמן כן יהי רצון:

נמצא בין כתבי יד הותיק והחסיד ירא אלהים מרבים ר' נחמן טולטשינער זללה"ה תלמיד מובהק למורנו הרב הצדיק מוהרנ"ת זצ"ל בעל המחבר ספר ליקוט הלכות הזה, שכתב מה ששמע פעם אחת מפיו הקדוש בגדולת זהירות טבילות מקוה וראיתי להדפיס הדבר פה, וזה לשונו:

הנה אמרתי לרשום בכתב אמת מה ששמעתי פ"א מפי מורי הרב הצדיק "מוהרנ"ת" זצ"ל מגדולת הזהיר בטבילות מקוה בכל יום תמיד כי על ידי זה התקוה חזקה שיתתקן כל מה שעבר על האדם. והמעשה כך היה. בשבת חנוכה שנת תר"ה לפרט קטן שני שבועות קודם הסתלקותו יצא קול באשמורת בקר שבת קדש שנפלה התקרה (שקורין סטעליא) בהמרחץ וא"א לטבול בהמקוה לכבוד שבת קדש. אך אח"כ כשהאיר היום נודע אשר לא כן הוא הדבר, כי נפלה באיזה זוית רחוק מהמקוה ויכולים לטבול בהמקוה. ואז הלך אדמו"ר מוהרנ"ת זצ"ל לטבול עצמו בהמקוה, וכל אנשי העיר הלכו ג"כ לטבול בהמקוה לכבוד בקר שבת קדש. ואז כשבא מהמקוה ואנחנו עמדנו לפניו, והוא התחיל להכין עצמו לתפלת שחרית ואמר הברכות שקודם הקרבנות ואח"כ התחיל להודות לה' על אשר זכה לטבול עצמו במקוה והחיה עצמו בזה מאד מאד. ואמר אשר כבר היה מוכן ללכת לטבול עצמו תחת הקרח (שקורין פאלאנקע) בהנהר ביג שיש שם בברסלב. כי אז בשנה הזאת כבר היה בשבת חנוכה קרירות גדולות מאד, וכבר היה נקרש הנהר הנ"ל תחת הקרח, ובתנועותיו הקדושו"ת שעשה אז בהתלהבות גדול היה מראה איך שהיה רץ להנהר, והיה מפשיט את בגדיו בזריזות עצום, והיה מדלג לתוך הפאלאנקע. ונתן

שבח והודאה להשי"ת על אשר לא הוצרך לכל זה, והיה באפשרי לו ולכל אנשי העיר לטבול עצמו במקוה לכבוד בקר שבת קדש ודיבר אז כמה דיבורים מהחיות ומהמשיבת נפש שיש לו מטבילות המקוה עד מאד, ואז אמר:

מי שיהיה חזק בטבילות מקוה בכל יום תמיד בודאי יתתקן הכל יהיה איך שיהיה. ואמר: הנה תיבת מקוה יש לה שני פירושים. א) לשון תקוה כמו שכתוב: מקוה ישראל ה' (ירמיה י"ז). ב) לשון מקוה מים. ואמר שני הפירושים הם אחד, כי אך ורק כשנזהרים בטבילות מקוה מים על ידי זה יש תקוה שיתתקן כל מה שעבר על האדם. ואח"כ ענה ואמר עוד: הביטו וראו הלא כשנודע לעזרא הסופר שנכשלו ישראל בנשים נכריות וצעק מרה על זאת כמ"ש: בושתי וגם נכלמתי להרים פני אליך (עזרא ט'), ואח"כ בקפיטל יוד כתיב: ויען שכניה בן יחיאל ואנחנו מעלנו וכו', ועתה יש מקוה לישראל, ופירושו יש תקוה שיתתקן הדבר. ואמר זאת בלשון מקוה דייקא, כי אך ורק כשנזהרים בטבילות מקוה אז יש תקוה שיתתקן הכל אמן כן יהי רצון:

פריה ורביה והלכות אישו"ת א

אות א

כהן אסור לישא גרושה זונה וחללה וכו'. כהנים ולוים וישראלים מותרים לבא זה בזה, והולד הולך אחר הזכר. לוים וישראלים וחללים גרים וכו' מותרים לבא זה בזה וכו'.

עיין התורה חדי ר' שמעון מראשו לסופו, ע"ש היטב (סי' ס"א), והכלל שהכל קשור זה בזה, וכולא חד דהיינו כל הבחינות הנאמרין שם כולא חד, כי כולם בבחינת אחת, היינו שעל ידי שלימות אמונת חכמים, שעל ידי זה הסמיכה כראוי, שעל ידי זה כתב ישראל כתיקונו, שעל ידי זה נעשה בחינת ארץ ישראל ועל ידי זה נולדין נשמות גדולות, ומסיק שם שעל ידי שלימות האמונה הנ"ל שעל ידי זה נעשה בחינת ריבוי ספרים, על ידי זה נמתקין כל הדינים, על ידי שנשלם תורה שבכתב על ידי תורה שבעל פה, ומקבלת מחכמה עילאה שכל הכולל קדשי קדשים, ועל ידי זה נמתקין כל הצימצומים והדינים, הן להמתיק כל צמצום ודין על ידי שכל הפרטי השייך לו שצריכין להמשיך מחכמה עילאה לזה השכל כדי שיהיה לו כח להמתיק, והן להמתיק על ידי חכמה עילאה כל הצמצומים והדינים מאיזה בחינת שכל שהם. וכשיש להתורה שלימות נמתקין כולם בכלל ובפרט על ידי בחינת חכמה עילאה כנ"ל, שעל ידי זה נעשה בחינת שמחה, על ידי הכללות שנכללין כולם בתוך בחינת קדש קדשים אבן שתיה חכמה עילאה הנ"ל עיין שם כל זה היטב:

והנה הכל בחינה אחת, כי זאת ההמתקה היא בבחינת כתב בחינת סמיכה הנ"ל, כי ההמתקה על ידי שמקבלין הצימצומים מחכמה עילאה, וזה בחינת כתב, כי האותיות הכתב הם בחינת הצמצומים כי כל אות הוא צמצום, ויש לכל אות ואות שכל פרטי המלובש באותו התמונה והצימצום, וכמובא שם במאמר הנ"ל. וכל אלו הצמצומים והשכליים שהם האותיות, שהם בחינת חכמה תתאה מלכות, צריכין לקבל מהשכל העליון שכל הכולל שהוא המוח, שהוא בחינת חכמה עילאה, וכשכותב בחינת כתב ישראל בשלימות, אזי ממשיך השכל העליון לתוך האותיות שכותב, ונתחבר חכמה עילאה שבמוח וחכמה תתאה שבאותיות שהן צימצומים, ועל ידי זה נמתקין כל הדינים הנאחזין בהם על ידי שמקבלין מהחכמה עילאה כנ"ל. ועל כן הכתב מקבל כח מן הסמיכה, כי הסמיכה שמסמיך הרב לתלמיד הוא גם כן בחינה זו,ח כי רב ותלמיד הם בחינת חכמה עילאה וחכמה תתאה, שכל עליון ושכל תחתון, כמובא בריש מאמר מישרא דסכינה (סימן ל') ועל כן על ידי הסמיכה שמקבל התלמיד חכמה מהרב, דהיינו בחינת חכמה תתאה מחכמה עילאה, על ידי זה מקבל כח הכתב שהוא גם כן בבחינה זו כנ"ל, ועל כן על ידי זה נעשה בחינת ארץ ישראל כמו שכתוב שם עיין שם, היינו שנתגרש ונמתק אויר הטמא של חוץ לארץ, ונמשך בחינת קדושת ארץ ישראל, וכל זה על ידי הכתב והסמיכה כמו שכתוב שם, כי נעשה על ידי זה המתקה שנמתקין כל הדינים הנאחזין בהצימצומים של האותיות כנ"ל, ועל ידי זה נמתק בחינת הארץ, שהיא בחינת מלכות כמובא ונמתק ונתברר כל הרע משם, עד שנתברר האויר של חוץ לארץ ונעשי' בחינת ארץ ישראל על ידי ההמתקה של הכתב כנ"ל. ותכלית כל ההמתקות שנולדין נשמות קדושות, כי ההולדה היא עיקר ההמתקה כמובא, וכל זה נעשה על ידי אמונת חכמים, כי אמונה היא בחינת מלכות חכמה תתאה. וכשאמונת חכמים בשלימות, אזי מקבלת חכמה תתאה אמונה מחכמה עילאה על ידי שמאמין בחכמים, ועל כן על ידי זה נעשה בחינת סמיכה כראוי, ובחינת כתב ובחינת ארץ ישראל, ועל ידי כל זה נתמקין כל הדינים, על ידי שמקבלין הצמצומים שהם בבחינת חכמה תתאה מלכות בחינת אותיות כנ"ל מבחינת חכמה עילאה כנ"ל. וזה בחינת הולדה שנולדים נשמות גדולות שהוא מבחינת המתקה כנ"ל. וזה בחינת נשואין, כי הנשואין הוא המתקה על ידי שמקבלת בחינת חכמה תתאה מבחינת חכמה עילאה כמובא, ועל כן עיקר המצוה להוליד שזה עיקר ההמתקה כנ"ל:

אות ב

וזה בחינת קידושין בחינת קודש שהוא בחינת שכל שעל ידי זה ההמתקה, כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל. וזה בחינת קידושין בכתב דהיינו שטר, כי בחינת הכתב הוא בחינת שלימותה שהיא חכמה תתאה שנשלמת ונמתקת על ידי בחינת כתב כנ"ל, ועל כן אפילו אם אינו מקדשה בשטר נותן לה כתב הכתובה, כי היא מקבלת ממנו על ידי בחינת כתב כנ"ל. וזה בחינת גט כריתות שהוא בכתב דייקא, כי ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה, כי אחר שנתחברה ונתקשרה אליו ונעשו אחד, אי אפשר להפרידה ולכורתה ממנו כי אם משורשו, דהיינו שיפריד ויכרית האראתה ממנו בשרשו, וימשיך לה הארה זו של בחינת כריתות משורשו, ועל ידי זה נפרדת ממנו. וזה אי אפשר כי אם על ידי כתב, וזהו בחינת הגט כריתות, דהיינו שחוזר וממשיך לה הארתה מחכמה עילאה לחכמה תתאה על ידי בחינת כתב של כריתות, ועל ידי זה נכרתת ממנו משורשו. ועל כן אסורה להנשא לכהן, כי כהן הוא בחינת חכמה עילאה כמובא בחינת קץ בחינת המתקה עליונה שנעשית על ידי שכל הכולל חכמה עילאה בעצמו, כי יש ב' בחינות המתקות כנ"ל, היינו שיש המתקה בפרט שממתיקין הצמצום והדין על ידי שכל פרטי השייך לו. וזהו בחינת לוי וישראל שהם בחינת שכליים פרטים, כי לוי וישראל הם למטה משכל הכולל העליון כמובא, ועל כן הם בבחינת שכליים פרטיים, אבל כהן הוא בחינת חכמה עילאה הנ"ל, שזה בחינת חכמה עילאה הנ"ל, שזה בחינת המתקה עליונה על ידי שכל הכולל, וזאת ההמתקה אי אפשר כי אם על ידי בחינת הכללות כמובן שם במאמר הנ"ל, שצריכין שיהיו כל הנפשו"ת שהם הצמצומים והשכליים להכלל יחד בכלליות גמור בתוך בחינת אבן השתיה שכל הכולל הנ"ל, ואזי יכולין להמתיק בחינת המתקה זו על ידי שכל הכולל בעצמו. וזה בחינת ואהבת לרעך כמוך, אמר רבי עקיבא: זה כלל גדול בתורה. כי כל התורה כולה תלויה בזה, כי עיקר שלימות התורה שתוכל לקבל מחכמה עילאה כמו שכתוב שם, כי משם התורה יוצאת, ואי אפשר כי אם על ידי האהבה והכללות כנ"ל, ואורייתא וישראל כולא חד. כי נפשו"ת ישראל הם הם אותיות התורה, ועל כן כשיש אהבה בין ישראל שזה בחינת כללות שנכללין זה בזה, ואזי נכללין כולם בבחינת חכמה עילאה, ועל ואזי יש שלימות להתורה כנ"ל וזה בחינת כלליות גדול שנכללין ונתאחדין זה בזה, ואזי מקבלין מחכמה עילאה שכל התורה תלויה בזה כנ"ל, ועל כן אהרן הכהן איש החסד בחינת שכל הכולל חכמה עילאה כנ"ל, על כן היה אוהב שלום ורודף שלום, כדי לעשו"ת אהבה וכללות בנפשו"ת ישראל, כדי שיוכל להמתיק על ידי זה בחינת המתקה עליונה של שכל הכולל, שהיא בחינת כהן כנ"ל. ועל כן עיקר התורה

נמסרה לכהנים, כמו שכתוב: יורו משפטיך ליעקב, וכמו שכתוב: ויתנה לכהנים וכולי, כי הם בחינת שכל הכולל ששם תלוי עיקר התורה כנ"ל. ועל כן גרושה אסורה לכהן, כי היא בבחינת שנאה, כמו שכתוב:
ושנאה וכתב לה ספר כריתות, ועל ידי זה נכרתה ונפרדה מבעלה שהוא בחינת שכל כנ"ל,גועל כן אינה יכולה להינשא עוד לכהן, כי אינה יכולה להכלל בבחינת כללות לקבל המתקה מבחינת שכל הכולל בחינת כהן, מאחר שכבר יש לה כריתות ופירוד מאחד מישראל שהוא בחינת שכל כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת שכהן אסור בגיורת ומשוחררת, כי כהן לוי וישראל עד כאן גבול הקדושה, עד כאן רחמי האב על הבן, כמוזכר בדברי רבינו נ"י (סימן ס"ד) על פסוק ולמען תספר באזני בנך ובן בנך_עד כאן רחמי האב על הבן, היינו שבחינת הרחמנות, שהוא בחינת השכל, נמשך עד בן הבן שהוא בחינת ישראל שהם גבול הקדושה. כי כהן לוי וישראל הם בחינת אברהם יצחק ויעקב, כי כהן בחינת אברהם איש החסד, כמו שכתוב: אתה כהן לעולם, ולוי הוא בחינת יצחק שמשם דינין מתערין כמובא, וישראל הוא בחינת יעקב ישראל שהוא בן הבן של תחילת הקדושה שהוא אברהם, ועד שם נמשך הרחמנות שהוא גבול הקדושה, כי הרחמנות הוא בחינת שכל בחינת קודש כמו שכתוב שם, וכל אחד מישראל יש לו שורש וחלק ממש בקדושה, ועל כן כולם נכללים זה בזה וכולא חד, ועל כן כהנים לוים וישראלים מותרים לבא זה בזה, כי יש לכל אחד מישראל חלק בקדושה ויכולים להכלל לקבל המתקה משכל הכולל בעצמו בלי שום התלבשו"ת כי עד סיום הקדושה מלובש שכל הכולל בעצמו בלי שום התלבשו"ת אחר בבחינת כולם בחכמה עשית. ועל כן מותרים לבא זה בזה, ואפילו בת ישראל יכולה להנשא לכהן ויכולה לקבל המתקה ממנו, מבחינת קדש קדשים שכל הכולל כנ"ל. ועל כן הולד הנולד שהוא בחינת ההמתקה כנ"ל הולך אחר הזכר והוא כהן גם כן, כי ההמתקה נעשית בבחינת המתקה עליונה בעצמו, בחינת שכל הכולל, בחינת כהן כנ"ל, כי בכל מקום שיש קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר, כי כשהקדושין על פי התורה אזי נעשה המתקה על ידי זה כנ"ל, ואזי היא נמתקת ונתהפכה לחסד ושכל כמותו. ועיקר ההמתקה היא הולד כנ"ל, ועל כן הולד הולך אחריו כי ממנו ההמתקה כנ"ל, וכשנשאת לכהן אזי ההמתקה בבחינת קדש קדשים שכל הכולל, ועל כן הולד גם כן כהן כנ"ל. ועל כן הגרים ומשוחררים שהם מזרע אומות העולם, שהם אחורי הקדושה ושם הקדושה והחכמה מלובש בתוך התלבשו"ת אחר כמובא, ואפילו כשמתגיירים הם באים תחת

כנפי השכינה דייקא, ועל כן אינם יכולים לקבל בעצמן המתקה משכל הכולל בעצמו, ועל כן אינם יכולים להנשא לכהן כנ"ל, ואינם יכולים להתחבר רק בלוי וישראל שהם בחינת שכללים פרטיים שהם מלובשים אפילו בעולמות התחתונים כמובא, ואינם יכולים לקבל המתקה כי אם מהם, ותיכף כשנתחברים בישראל ונתערבים בהם, אזי יכולים אחר כך להכלל ולקבל אפילו משכל העליון בחינת כהן, כי תיכף כשבאים בתוך ישראל ויש להם אחיזה וחלק בתוכם על ידי צד אחד מישראל, אזי יכולים לעלות ולקבל משכל העליון גם כן על ידי שנתלבשו ונשתרשו בישראל, ועל כן בגרים כשיש צד אחד מישראל הולד ישראל לכל דבר:

אות ד

וזה בחינת זונה וחללה, שהיא בחינת מלכות הרשעה שנקראת אשה זונה וחללה, ואפילו כשחוזרת אל הקדושה ורוצה להנשא לישראל בהיתר אינה יכולה לקבל המתקה כי אם מבחינת שכליים פרטיים שהם לוי וישראל, ולא משכל הכולל שהוא בחינת כהן הנ"ל, כי נעשית בבחינת הסטרא אחרא, שאפילו כשחוזרת ונתהפכת אל הקדושה היא באה תחת השכינה ואינה יכולה לקבל בעצמה מלמעלה כנ"ל. כי האשה היא בחינת מדריגה אחרונה מן הקדושה וסמוכה אלינם מאד, ותיכף שפוגמת בפגם הכולל דהיינו זנות יוצאת מן הקדושה לגמרי, כי יורדת ממדרגתה מן הקדושה ואזי באה מיד ביניהם ועל כן נקראת זונה שתרגם אונקלוס: נפקת ברא, וכמו שפירש רש"י, כי היא יוצאת לחוץ לגמרי כנ"ל. וזהו גם כן בחינת גרושה שהקישה הכתוב לזונה וחללה ואסרה לכהן, כי מאחר שיורדת ונתגרשה מאחד מישראל אזי יורדת ביניהם ונאחזין בה, כי גם כל אשה כשאין לה בעל הם נאחזין בה כמובא, אך אף על פי כן עדיין לא נפגמת כמו הגרושה, כי לא נתרחקה ואין לה שנאה וכריתות מאחד מישראל, ועדיין היא נכללת בכולם, אבל הגרושה שיש עליה שנאה וכריתות מאחד מישראל לגמרי על כן סמוכה אליהם ביותר, עד שהקישה הכתוב לזונה וכולי בכמה מקומות, ועל כן אסורה לכהן כנ"ל:

אות ה

ועל כן בית שני לא נחרב כי אם על ידי שנאת חנם כמאמר רז"ל, כי על ידי זה לא נכללו ולא יכלו לקבל המתקה מחכמה עילאה בחינת אבן שתיה קדש קדשים, ועל כן על ידי זה נחרב הבית המקדש שהוא אבן שתיה הנ"ל, ועיקר המתקה זו תהיה בביאת המשיח במהרה בימינו, בבחינת ועושה חסד למשיחו, שאז תהיה ההמתקה בבחינת שכל הכולל שיתגלה אז, כי תמלא הארץ דעה לדעת את ה' כמים לים מכסים, כי אז יהיה אהבה וכללות בין ישראל, כי יהיו לממלכה אחת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכמו שכתוב: אפרים לא יקהא את יהודה וכולי, כי יהיה אהבה וכללות ואחדות ביניהם. ואז

יבנה בית מקדשינו, ויחזור הארון עם הלוחות על אבן שתיה, ואז יהיה בבחינת לוחות האבן כמו שכתוב שם עיין שם, ואז ישובו כהנים לעבודתם וכולי, ויהיה נמשך המתקה עליונה מבחינת שכל הכולל ועליון מאד במהרה בימנו אמן:

אות ו

ועל כן אין מקבלין גרים לימות המשיח, כי לא יהיה להם מקום ואחיזה ליכנוס בתוך ישראל, מאחר שיהיו נכללים כולם ויקבלו כולם מבחינת חכמה עילאה שיתגלה אז כנ"ל. והגר אין יכול ליכנס לשם לקבל תיכף מבחינת קדש קדשים כנ"ל ועל כן לא יוכלו ליכנוס כלל לקדושת ישראל. וזה שכתוב: מי גר אתך עליך יפול שפירש רש"י על הגרים שבזמן הזה שהם יפלו בגבול ישראל, וזהו אתך דייקא דהיינו כל זמן שאתה בעצמך לבדך, דהיינו בעולם הזה שישראל מפוזרין ומפורדין ואינם נכללים יחד אז ראוי לקבל גרים, כי יכולים ליכנוס לקבל מבחינת שכליים פרטיים כנ"ל, אבל לעתיד לבוא שיכללו יחד ויתגלה בחינת שכל הכולל, אזי אין מקבלין גרים כנ"ל, וזהו בעצמו בחינת מה שאמרו רז"ל: מי גר אתך בעניותך וכולי, אבל לעתיד לבוא שיהיה גדולה לישראל אין מקבלין גרים, דהיינו שעכשיו שהם בעניותם וצער מחמת שאין יכולים לגלות עדיין שכל העליון הנ"ל על כן מקבלין גרים כנ"ל. אבל לימות המשיח שיהיה כל הגדולה והטוב לישראל, כי אז יתגלה המתקה של שכל העליון, על כן אין מקבלין גרים אז כנ"ל:

אות ז

וזה בחינת איסור הוצאת זרע לבטלה שהוא עון הגדול בתורה, ועליו נאמר: ידיכם דמים מלאו, שהוא בחינת פגם הידים, בחינת פגם הכתב ישראל. כי הידים צריכין לקבל בחינת חכמה מחכמה עליונה על ידי הסמיכה,להמשיכה לתוך אותיות הכתב, שהם בחינת מדרגה אחרונה של החכמה ומשם נמשך הארה והמתקה לבחינת ארץ בבחינת ארץ ישראל, שעל ידי זה נולדין נשמות גדולות, שכל זה הוא בחינת נשואין וזווג כנ"ל. ועל כן כשמוציא טיפי המוח לבטלה ח"ו, הוא פגם בכתב פגם הידים, ועל כן נהאמר עליו ידיכם וכולי כי עיקר פגם עון הגדול הזה הוא בבחינת אמונת חכמים, כי עון זה חמור מאד מאד רחמנא ליצלן. כי הוא פגם במחשבה עליונה בבחינת חכמה שבמוח, וממילא נפגם בחינת אמונה חכמה תתאה שמקבלת מחכמה עילאה, כי היא מלבשת את חכמה עילאה, כי חכמה עליונה נמשכת עד גבול הקדושה שהיא בחינת מלכות אמונה בלי לבוש אחר, רק שכביכול החכמה בעצמה מלובשת שם, ושם בגבול הקדושה מתלבשת החכמה עילאה, בבחינת חכמה תתאה מלכות אמונה ושם מסתיימת החכמה, כי אינה יורדת למטה מגבול הקדושה וכל העולמות התחתונים ששם יש אחיזה לסטרא אחרא אינם מקבלים כי אם דרך לבושין כמובאר בכתבי האריז"ל, ועל כן זה העון חמור

מאד מאד רחמנא ליצלן, כי ממשיך בחינת החכמה בעצמה. דהיינו טיפי המוח למטה בלי לבוש, וכאלו נותן להם ח"ו יציקה ואחיזה בהחכמה בעצמה, ועל זה הוא עון הגדול בתורה, כי כל העבירות אינם פוגמים בזה רק שהסטרא אחרא נאחזת ויונקת מן הקדושה על ידי בחינת לבושין, אבל על ידי עון זה ח"ו כאלו אפשיט שכינה מלבושהא ח"ו, כי בחינת החכמה עילאה הנמשכת למטה להתלבש בחכמה תתאה הוא מפשיט מלבושהא ויונקים ח"ו מהחכמה בעצמה, ועל כן הוא פוגם במחשבה בעצמה, וזה שכתוב אדם הראשון במחשבה חאב, והיינו על עון זה, כי הוא פגם בזה כשאמרו רז"ל, כי אף שכל העוונות פוגמים במחשבה כי א"א לעשו"ת דבר בלי מחשבה, אבל כאן פוגם בהמחשבה בעצמה שנמשכת להם ח"ו בלי לבוש, שזה בחינת חטא דור המבול שהשחיתו דרכם, שנאמר בהם ערום הלכו בלי לבוש כנ"ל. ועל ידי זה ממילא נפגם האמונה על ידי שביטל חיותה והרחיק החכמה ממנה שמשם חיותה כנ"ל. ועל כן הפגם הוא בבחינת אמונת חכמים, כי עיקר שלימות אמונה הוא בחינת אמונת חכמים, דהיינו שאמונה מלבשת ומקבלת חיות מחכמה כנ"ל. והוא פגם בזה כנ"ל, ועל כן על ידי זה גלינו מארצינו כמובא בספרים. כי הפגם הוא בבחינת ארץ ישראל שנפגם על ידי פגם הידים שהוא בחינת פגם עון זה כנ"ל. וזה בחינת חורבן בית המקדש מפני היד שנשתלחה וכולי. כי חורבן בית המקדש הוא בחינת בצע אמרתו, בזע פורפירא דילי', בחינת דאפשיטה מלבושהא על ידי זה כנ"ל. וזה בחינת מה שכתוב שם שעל ידי זה נלקח סוד העיבור מאתנו, כי אין יכולין להוליד נשמות גדולות עיין שם, כי על יד עון זה ח"ו גם כן אין יכולין להוליד נשמות גדולות, כי נעשקין שם, כי הנשמות העשוקות על ידי זה הם נשמות גדולות מאד כמובא:

ועל ידי זה אין לו עצה שלימה, כי נדון במותרות מדה כנגד מדה על ידי שהפשיט לבושי המוח והמשיך טיפי המוח בלי לבושין, על ידי זה עולין המותרות שהם סטרא אחרא ומלבישין ומסבבין את מוחו מדה כנגד מדה, ועל ידי זה אין לו עצה שלימה, כי נפגמת העצה שהיא בחינת טיפי המוח, בבחינת כליות יועצות שהם כלי ההולדה שמבשלין הטפה כמו שכתוב במ"א בדברי רבינו נ"י. ועל כן עצתו בבחינת עצת נשים, שאין עצתם שלימה, כי הם סמוכין על הסטרא אחרא כמובא, ועל כן הם נאחזין בהם ומבלבלין עצתם, אבל האיש אין סמוך להם כל כך, ועל כן מוחו ועצתו אין מתלבש בם, ואין נאחזין בו, רק עצתו מתלבש בבחינת אמונה בתוך גבול הקדושה בבחינת עצות מרחוק אמונה אומן, שהעצות הנמשכין מרחוק, שהיא בחינת חכמה כמובא מתלבשין בתוך אמונה כנ"ל. אבל כשפוגם ואין מלביש עצתו שהוא בחינת טיפי המוח בבחינת אמונה, רק

שממשיכם למטה לחוץ ח"ו, על ידי זה הם מלבישין אותם ח"ו ונעשה עצתו בבחינת עצת נשים כנ"ל:

אות ח

ותיקונו על ידי בחינת מים טהורים, בחינת וזרקתי עליכם מים טהורים וכולי שהיא בחינת מקוה עליונה, חסד עליון ודעת גדול שעל ידי זה נמשך שפע רב לתקן פגם זה, כי עיקר תיקון עון זה על ידי דעת עליון, כי עד שם פגם כנ"ל, וכן איתא במאמר וביום הבכורים (סימן נ"ו) שמים טהורים הנאמרים בפסוק וזרקתי הנ"ל, הם בחינת מקוה עליונה של דעת גדול וחסד עליון, בחינת מקוה של שבועות שהוא קבלת התורה, והיא בבחינת מ"ן, ובחינת מצה שהיא עוגה שהוציאו ממצרים וכולי, שהיא בחינת מחלוקת לשם שמים וכולי עיין שם. ימצא שבחינת מקוה עליונה נעשית על ידי מחלוקת שבקדושה דייקא שהוא בחינת מצה כנ"ל, ומקוה היא מתקנת ענין זה, כי עיקר הטבילה לבעלי קריין ביותר, כמו שאמרו רז"ל: עזרא תיקן טבילה לבעלי קריין דייקא, נמצא שמקוה היא תיקון ענין זה,וזהו בחינת מים טהורים הנאמרים כאן, שהם בחינת מי מריבה שנעשין ממחלוקת, היינו בחינת מקוה עליונה שנעשית מבחינת מחלוקת שבקדושה כנ"ל, והיא בחינת מקוה של קבלת התורה, כי עיקרה על ידי שלימות התורה שנשלם תורה שבכתב על ידי תורה שבעל פה על ידי המחלוקת כמו שכתוב שם. כי ענין זה נתתקן על ידי מחלוקת שבקדושה דייקא, שהוא בחינת תיקון הברית דאפריש בין מיין עילאין לתתאין, בחינת מחלוקת שמאי והלל, כמובא בזוהר הקדוש, ועל ידי תיקון זאת המחלוקת שבקדושה, על ידי זה נתתקן ונמתק מחלוקת דסטרא אחרא, שהוא בחינת התגברות מיין מסאבין על מיין דכיין, בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת פגם עון זה שנתערב טו"ר ומתגבר ח"ו מחלוקת דסטרא אחרא שבזה פגם אדם הראשון בעץ הדעת כמו שאמרו רז"ל: אדם הראשון משוך בערלתו היה, ועל כן נאמר בו: וידעו כי ערומים הם, כי זה עיקר פגם חטא הזה, שנעשין בבחינת ערום בלי לבוש כנ"ל. ועל ידי זאת המחלוקת של בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע, מתגברין מיין מסאבין בבחינת והמים גברו מאד מאד על הארץ, שהם מי המבול שבאו על עון זה כנ"ל, שמתגברין ח"ו עד אשר ויכסו כל ההרים הגבוהים, שעולין ח"ו עד המוחין, שהם בחינת הרים גבוהים, ומכסין ומסבבין אותם, בבחינת רשע מכתיר את הצדיק, בבחינת מותרות שהם סטרא אחרא העולין אל המוח כנ"ל, שזה בחינת משפט מעוקל שאין המשפטו ברור,ח כי אין יכולין לברר המשפט והדין על ידי התגברות מחלוקת של הסטרא אחרא שמקבלת הדעת כנ"ל, שזה בחינת עצה שאינה שלימה, שהיא נחצית לשנים לכאן ולכאן

ואינו יכול להטותה לצד אחד, שהיא בחינת מחלוקת דסטרא אחרא שאינה נכרעת והיא תמיד נחצית ונחלקת, כי אינה רוצה בהכרעה כמובא. ועל כן תיקונה על ידי מחלוקת שבקדושה, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, ועל כן על ידי מחלוקת שבקדושה, בחינת מי מריבה נמתק מחלוקת שבסטרא אחרא, שהיא בחינת מיין מסאבין מותרות, ועל כן המי מריבה מטהרין המותרות עיין שם היטב. וזהו גם כן בחינת מה שאמר רבינו נ"י במאמר בחצוצרות (סימן ה') וזה לשונו: ותאמין שכל המחלוקת מצות ומריבות שיש בין הצדיקים השלימים האמתיים אינה אלא בשבילך, בחינת אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין, לשון תלונה ומריבה, שכששומע התלונות ומריבות שבקרב חכמים צריך להאמין שהוא בשבילו, בחינת תוכחת חיים להוכיחו על שפגם בטיפי מוחו, שעליו נאמר: ולא ישיגו אורחות חיים וכולי עיין שם. ויוצא משם, שדייקא מחלוקת שבקדושה שבין הצדיקים הוא בשביל תוכחה ותיקון לפגם טיפי המוח, בחינת תוכחת חיים. נמצא שמחלוקת שבקדושה הוא תיקון עון זה בחינת מי מריבה כנ"ל:

אות ט

ועל ידי זה נעשין ריבוי ספרים, בחינת עשו"ת ספרים הרבה אין קץ, ועל ידי זה נתתקן ונמתק בחינת קץ כל בשר בא לפני שזה נאמר על פגם עון דור המבול שחטאו בזה כנ"ל. ועל כן נמתק על ידי בחינת עשו"ת ספרים הרבה אין קץ, כי ריבוי הספרים שנעשין מחידושין דאורייתא, מהם נעשין בחינות גופין לאלו הנשמות של הטפות שהולכים ערומים, כמובא במקום אחר שחידושין דאורייתא נעשין מהם בחינת גופין להם כדמשמע במאמר ויהי מקץ (סימן נד'). וזה בחינת חלוקא דרבנן, בחינת תורה שבעל פה שהוא ריבוי הספרים, כי על ידי חידושין דאורייתא שמחדש על ידי שמהרהר וחושב בדברי תורה, על ידי זה מתקן פגם המחשבה שחשב בהרהורים רעים עד שבא לחטא זה, ועל כן צריך שיהיה לו אמונה בהחידושין שמחדש, כמו שכתוב שם כדי לחבר אמונה בחכמה, בבחינת אמונת חכמים לתקן מה שפגם כנ"ל:

אות י

ועל ידי זה נעשה המתקה עליונה, בבחינת חכמה עילאה שעל ידי זה נתתקן זה העון, כי עיקר התיקון של זה העון על ידי חכמה עילאה דייקא, כי פגם עד שם כנ"ל. וזה בחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש שאי אפשר לתקן זה העון על ידי התשובה, וכולהו חטאין בתיובתא תליין בר מהאי, כי כולם אינם פוגמים אלא עד בחינת תשובה, שהוא בחינת בינה אימא עילאה, כי אין הפגם אלא בעולמות התחתונים, שהם בששה קצוות ששם אחיזתם ושם אינו מלובש אלא מבחינת בינה ולמטה בבחינת אימא מקננת בכרסיא, ועל כן לכל החטאים מועיל תשובה כי עד שם הגיע הפגם אבל זה העון אגין תלוי בתשובה.

כי פגם למעלה משם וחאב במחשבה כביכול, בבחינת החכמה בעצמה כנ"ל, ועל כן אין מועיל לו תשובה, רק תיקונו על ידי התורה, ועיקר על ידי אמונת חכמים, שהוא בחינת תורה שבעל פה שמתחבר עם תורה שבכתב ומקבל מחכמה, ואז נתתקן במקום שפגם כנ"ל, כי תורה עולה למעלה מן התשובה כמובא בספרים, שתורה היא תיקון גדול ביותר מכל תיקוני התשובה. וזה שאנו מבקשים השיבנו אבינו לתורתך וכולי והחזירנו בתשובה שלימה וכולי, שמתפללין שתשובתינו יהיה על ידי התורה, שאזי יהיה נתתקן כל מיני חטאים שבעולם ואפילו פגם המוח על ידי עון זה כנ"ל, ועיקר זאת ההמתקה העליונה יהיה על ידי משיח כנ"ל, כי עיקר הגלות בשביל ענין זה שעל ידי זה אנו מפוזרין ומפורדין בין האומות ומשיח יבא לקבץ נדחים. וזה בחינת ונפוצות יהודה יקבץ וכולי וסרה קנאת אפרים ויהודה וכולי, דהיינו שיסור הקנאה והשנאה ויהיה אהבה וכללות, שהיא בחינת המתקה עליונה שעיקרה על ידי אהבה וכללות כנ"ל, שעל ידי זה ונפוצות יהודה יקבץ על ידי המתקה זו כנ"ל:

וזה בחינת ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב, שהוא ראשי תבות גוף שהוא בחינת תיקון עון זה כמובא בכוונות, ואזי יבא גואל צדק לציחון וימתיק המתק עליונה הנ"ל על ידי התורה, בבחינת ואני זאת בריתי אותם וכולי לא ימושו מפיך וכולי שעל ידי התורה יבא לציון גואל על ידי המתקה עליונה כנ"ל:

כי מראשית הולדת משיח היה לתקן עון זה כי התחלת התגלות משיח היה מיהודה שהוליד מתמר את פרץ וזרח, והם היו תיקון על חטא ער ועונן שהשחיתו דרכם כמובא, ועל כן הוצרך יהודה להמשיך בחינת נשמת משיח שעל ידי זה יתתקנו, כי תיקון עון זה תלוי במשיח כנ"ל:

אות יא

וזה בחינת דוד המלך עליו השלום, שהוא בחינת משיח שהתפלל תמיד על החיים, כמו שכתוב: תודיעני אורח חיים וכולי וכיוצא, כי הוצרך לתקן פגם טיפי המוח של בני יהודה כנ"ל. וזה בחינת כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע, שהוא נאמר על עון זה, בחינת ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' כמו שכתוב בזוהר, אבל אף על פי כן אני בטוח, ואני ברוב חסדך אבא ביתך, בחינת המתקה עליונה הנ"ל שהוא בחינת רב חסד. וזהו אבא ביתך בחינת בית המקדש קדשי קדשים ששם הוא ההמתקה עליונה הנ"ל, שעל ידי זה אזכה לתקן עון הנ"ל. וזה בחינת תודיעני אורח חיים שובע שמחות וכולי, כי על ידי המתקה עליונה הנ"ל שנעשית על ידי הכללות והאהבה כנ"ל, נעשה בחינת שמחה, בחינת אור צדיקים ישמח כמו שכתוב שם, והוא תיקון עון הנ"ל, שעליו נאמר:

לא יזכי למחמי אפי מלכא, כי אי אפשר לראות אור פני מלך חיים כי אם על ידי בחינת לבושין, בחינת אני בצדק אחזה פניך, בחינת צדק לבשתי, ועל ידי עון זה הוא ערום בלי לבוש כנ"ל, ועל כן אינו זוכה למיחמי אפי מלכא, אבל על ידי המתקה הנ"ל על ידי משיח כנ"ל, על ידי זה זוכין לאור הפנים, בבחינת תחדהו בשמחה את פניך, שזה נאמר על מלך המשיח כמו שכתוב שם: חיים שאל ממך נתת לו וכולי, שזכה להמשיך חיים לתקן פגם הנ"ל. וזהו תחדהו בשמחה את פניך, כי המלך בוטח בה' ובחסד עליון בל ימוט, בחסד עליון דייקא, בחינת המתקה עליונה שהוא חסד עליון וגבוה מאד שעל ידה זוכין לבחינת תחדהו בשמחה את פניך כנ"ל. וזהו כי מימיני בל אמוט כי לא תעזוב נפשי וכולי לראות שחת ח"ו, על פגם שהשחיתו דרכם בני יהודה גלגולי נשמתו, כי על ידי התורה תודיעני אורח חיים לשוב ולהשיג אורחות חיים, שובע שמחות את פניך לראות באור בפנים על ידי בחינת שמחה כנ"ל, וזהו נעימות בימינך נצח, בחינת המתקה העליונה שהיא ימין העליון כנ":

אות יב

וכשיבוא משיח במהרה בימינו אז נזכה לאורייתא דעתיקא סתימאה שהיא חכמה עליונה וגבוה מאד, ואז יהיה גמר התיקון בשלימות, ודייקא במה שפגם שם יתתקן, בבחינת עוונות נעשין לו כזכויות, דהיינו שהפגם היה שכביכול הפשיט החכמה מלבושהא. ועל כן גמר תקונו שיזכה לאורייתא דעתיקא סתימאה, שזאת התורה היא בחינת תורה בלי שום לבוש, בבחינת אני חכמה שכנתי ערמה, לשון ערום שאין שום לבוש להלביש אותה, כי שם לית ענוה ולית בשת תמן, ושם אין צריכין שום לבוש, בבחינת מה שנאמר באדם הראשון קודם החטא ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו. וזה בחינת יקרה היא מפנינים, שזה נאמר על התלמיד חכם שהוא יקר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים כמו שאמרו רז"ל כי התלמיד חכם על ידי התורה עולה למעלה למעלה עד אורייתא דעתיקא סתימאה, שהיא למעלה מבחינת כהן גדול שמתלבש בלבושין ונכנס לפני ולפנים, כי הוא עולה למעלה מעלה שאין שם בחינת לבושין כנ"ל. וזה בחינת תורת ה' תמימה שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה כמו שאמר רבינו נ"י (סימן מט'), משיבת נפש מדרכי מיתה לדרכי חיים כמו שפירש רש"י, כי שם נתתקנין ושבין מדרכי מיתה לדרכי חיים, שהוא תיקון עון הנ"ל בשלימות כנ"ל, בחינת תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך דייקא בחינת פנים בפנים בלי לבושין כנ"ל:

אות יג
וזה שאמרו רז"ל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה בלא תורה, כי בחינת תורה שבעל פה, בחינת אמונת חכמים כנ"ל שעל ידי זה נשלם בחינת תורה שבכתב כנ"ל, שעל ידי זה בחינת שמחה כנ"ל:

אות יד
שייך לעיל, מקוה הוא בחינת יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה כמובא, שזה בחינת הכרעת מחלוקת שבקדושה כמובא בזוהר הקדוש, נמצא שמקוה היא בחינת מחלוקת שבקדושה שיש לה הכרעה, ועל כן מתקנת פגם הנ"ל, בבחינת מי מריבה בחינת מים טהורים כנ"ל:

אות טו
וזה בחינת מה שכתוב שם הולך רכיל מגלה סוד, מגלה דייקא, בחינת פגם הנ"ל גלי דכסיא, ונאמן רוח מכסה דבר, בחינת התיקון שחוזר לעשו"ת לבושין לכסות אור החכמה, בבחינת על כפים כסה אור, כי שם צריך התיקון בבחינת הידים בבחינת כתב כנ"ל:

פריה ורביה והלכות אישו"ת ב

אות א
חייב כל אדם לישא אשה וכולי כיון שיש לאדם זכר ונקיבה קיים מצות פריה ורביה וכולי:

על פי התורה ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם וכולי (בליקוטי תנינא סימן ז'), עיין שם כל המאמר היטב ענין בן ותלמיד שצריך האדם להשאיר אחריו כדי שיאיר דעתו גם בעולם הזה השפל אפילו כשיסתלק למעלה וכולי עיין שם,כמו שאמרו רז"ל בחינת אשר אין חליפות למושחד אמר בן וחד אמר תלמיד, כי עיקר התענוג והשעשוע של השי"ת הוא כשעולה העבודה של העולם הזה השפל כמו שכתוב: ואבית תהלה מגושי עפר וכולי עיין שם. וכשרוצה לדבר עם חבירו ביראת שמים, צריך שיהיה לו יראת שמים כדי שיתקיימו דבריו אצל חבירו וכולי וכולי, ועל ידי שמאיר בחבירו ומתרוקן המוח שלו, על ידי זה זוכה לקבל הארת המקיפים וכולי, וצריך שיהיה לו בחינת כל, כי כל בשמים ובארץ וכולי שיוכל להאיר בדרי מעלה ובדרי מטה וכולי, וזה בחינת בן ותלמיד, בחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה וכולי. וצריך לכלול העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון וכולי ועל ידי כלליות בן ותלמיד על ידי זה זוכה לקבל בשעת אכילה הארת הרצון וכולי, כי המלכות מקבלת הפרנסה מים החכמה שמאיר על ידי בן ותלמיד וכולי, והמלכות הוא בחינת יראה כמו שכתוב אלמלא מוראה של מלכות,

עיין שם כל זה היטב כי לא נרשם כאן רק רמזים ומראה מקום בעלמא, ועיין שם הענין באריכות גדול ותראה נפלאות תמים דעים:

וזה בחינת מה שצריכין להוליד בן ובת, כי בן ובת זה בחינת בן ותלמיד הנ"ל, כי השגת הבן שהוא השגת דרי מעלה זה בחינת עלמא דדכורא, והשגת התלמיד שהוא בחינת השגת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו, זה בחינת מלכות בחינת עלמא דנוקבא כידוע. כי דרי מעלה ודרי מטה הם בבחינת דכר ונוק', בחינת בן ובת וכמו שאמרו רז"ל: הביאי בני מרחוק_אלו גליות שבארץ ישראל שדעתן מיושבת עליהן כבנים, ובנותי_אלו גליות שבשאר ארצות שדעתן אינן מיושבות עליהן כבנות וכולי, והובא בדברי רבינו ז"ל (סימן ל'). נמצא שבן הוא בחינת ישוב הדעת, וזה בחינת דרי מעלה שהשגתן גבוה מאד בבחינת אספקלריא המאירה, ובת הוא בחינת דרי מטה שוכני עפר שהיא בחינת דעת שאינו מיושב כל כך, בחינת אספקלריא שאינה מאירה, וכמובן שם במאמר הנ"ל. כי כל אדם חייב לישא אשה כדי להוליד בן ובת כדי לקיים מצות פריה ורביה, וזה הענין מבואר היטב בדברי רבינו במאמר הנ"ל. כי צריך האדם שישאר אחריו הדעת בחינת בן ותלמיד כדי שיאיר דעתו גם בעולם הזה השפל, כי זה עיקר השעשוע של הש"י כנ"ל כשמקשרין גם העולם הזה השפל אליו יתברך וכולי, וזה עיקר מצוות פריה ורביה, כי זה עיקר בחינת קדושת הזווג כדי לקשר גם בחינת העולמות התחתונים אליו יתברך. כי איש ואשה הם בחינת דרי מעלה ודרי מטה כנ"ל, וכשמתחברים יחד בקדושה ובטהרה על ידי זה מתחברים עולמות עליונים ותחתונים, דרי מעלה עם דרי מטה, ועל ידי זה נולד ונתגלה הדעת בחינת הארת בן ותלמיד כנ"ל, דהיינו כי על ידי זה נולד בן ובת שהם מאירים גם כן בב' בחינות הנ"ל, בבחינת דרי מעלה ובבחינת דרי מטה, וזה עיקר קיום העולם. ועל כן אפילו מי שהוא קדוש גדול אינו רשאי לפרוש עצמו לגמרי לבלי לישא אשה כלל, רק צריך לקיים מצות פריה ורביה, כי זהו ענין המבואר במאמר הנ"ל, שאין זה תכלית השלימות להיות רק למעלה ולא למטה, כי עיקר השלימות של הצדיק האמתי הוא רק שיהיה למעלה ולמטה שיוכל להאיר בדרי מעלה ובדרי מטה, וכל מה שהצדיק גבוה וקדוש יותר ויותר, כמו כן הוא צריך להאיר גם למטה ביותר, כדי שיקשר גם כל התחתונים השוכני עפר אפילו המונחים למטה מאד לקרבם כולם אליו יתברך, וזה בחינת זווג דקדושה שצריך לקשר כל העולמות התחתונים אליו יתברך, כי אשה יראת ה' היא בחינת עקרת הבית שנותנת טרף לביתה וכולי, שכל העולמות מקבלין חיות על ידה כידוע. וזה עיקר בחינת נשואין דקדושה כדי שיתקשרו כל העולמות יחד דהיינו לקשר גם העולם הזה השפל שהוא בחינת סטרא דנוקבא כנגד העולמות

העליונים, לקשרו גם כן אליו יתברך על ידי זווג דקדושה כראוי; וזה בחינת פגם נדב ואבינהוא ששנכנסו למשכן להקטיר קטרת אשר לא צוה אותם, ואיתא שהפגם שלהם היה בגין דלא אינסיבו, כי הם מגודל קדושתם העצומה לא רצון להוריד עצמן לקשר גם עולמות התחתונים. וזה בחינת פגם דלא אינסיבו כנ"ל, ורצו ליכנס למשכן לפנים אל הקדושה, דהיינו לקשר עצמם להשם יתברך כראוי להם, אבל לא הורידו עצמן לקשר גם התחתונים להשם יתברך שזהו בחינת פגם דלא אינסיבו כנ"ל:

ועל כן היה הפגם שלהם בקטורת, שהקריבו קטרת שלא ברשו"ת אשר לא צוה אותם. כי באמת קטרת גבוה מאד מאד כידוע, וכמו שכתוב בזוהר הקדוש: סליקו דקרבנא עד אין סוף, ובפרט קטורת שעולה למעלה למעלה בתכלית המעלה עד אין סוף, ואף על פי כן היה בא בתוך הקטרת חלבנה שריחה רע שמרמז על פושעי ישראל, ובמצוה זו של קטרת הראה לנו השם יתברך ענין הנ"ל המבואר בדברי רבינו בכמה מקומות ובפרט במאמר הנ"ל, שדייקא מי שהוא קדוש ביותר וגבוה מאד מאד, כמו כן הוא יכול להוריד עצמו מאד מאד להגביה אפילו התחתונים המונחים בשפל המדריגה ביותר, וזהו עיקר שלימות מעלתו הגבוה, כי כשהוא רק למעלה למעלה ולא למטה אין זה שלימות וכולי וכנ"ל. וזהו אנו רואין במצוה זו של קטרת שגבוה מאד, ומחמת גודל מעלתו וקדושתו של קטרת שעולה למעלה למעלה, מחמת זה דייקא היה בא בתוך הקטרת חלבנה שריחה רע להורות שאי אפשר לעלות למעלה למעלה כי אם כשיכולין לירד למטה למטה להעלות כל השוכני עפר להשם יתברך, כי קטרת מקשר כל העולמות להשם יתברך אפילו מדריגות התחתונות מאד בחינת חלבנה. וזה עיקר מעלת הקטרת, ועל כן קטרת מטהר עולם העשיה כידוע, אף על פי שעליית הקטרת למעלה למעלה, אף על פי כן, אדרבה מחמת זה דייקא הוא מטהר עולם השפל הזה עולם העשיה וכנ"ל. וכל כן אין שום דבר שיכניע את הקליפות כמו קטרת, כי קטרת מטהר כל המקומות מהקליפות אפילו הנמוכים מאד, ומעלה ומקשר הכל להשם יתברך, כי לגודל מעלתו יכול לירד אפילו למטה וכנ"ל. וזה בחינת שמן וקטרת וכולי, כי עיקר מצות קטרת בשעת הדלקת הנרות כמו שכתוב: ובהעלות אהרון את הנרות יקטירנה וכולי, כי שמן זה בחינת מקיפים בחינת להצהיל פנים משמן כמבואר במאמר הנ"ל. כי על ידי קטרת שמקשר כל המדריגות התחתונות להשם יתברך ועולה למעלה למעלה שזהו בחינת הארת בן ותלמיד כמובן במאמר הנ"ל, על ידי זה מאירין המקיפים בחינת שמן כנ"ל:

ונדב ואביהוא שנכנסו להקטיר קטרת ולא אינסיבו, שרצו לעלות למעלה למעלה שזהו בחינת קטרת, אבל לא אינסיבו, שלא ירדו למטה לקשר גם כל העולמות התחתונים

כנ"ל, ועל כן פגמו בהקטרת שהקריבו, כי עיקר שלימות הקטרת כשמקשרין הכל להשם יתברך אפילו הנמוכים מאד, וכשאין מקריבין הקטרת בבחינה זו הוא פגום, והרי הוא כאלו חיסר חלבנה מהקטרת שאז בוודאי הקטרת פסול לגמרי, כמו כן כשאין מקשרין ומעלין כל המדריגות התחתונות להשם יתברך, אז אין יכולין ליכנס לפנים להקטיר קטרת וכנ"ל. וזהו שנאמר לאהרן אחרי מות שני בניו הנ"ל: ואל יבא בכל עת אל הקודש כי אם ביום הכפורים על ידי הקרבנות והקטרת, וכל סדר העבודה של יום הכפורים. כי ביום הכפורים אז הוא סליחת העונות, ועיקר הכפרה על ידי הכהן הגדול על ידי עבודתו כמו שכתוב: וכפר על בני ישראל וכולי, ואז דייקא כשהוא מכפר על בני ישראל, ואז יכול להרים כל הפושעי ישראל כל המונחים במדריגה שפילה ונמוכה להרים כולם להשם יתברך, אז דייקא הוא יכול ליכנס לפני ולפנים, אבל בכל השנה אסור לו ליכנס לפני ולפנים כי אי אפשר ליכנוס לפני ולפנים כי אם כשיכולין לקשר ולהעלות כל הנמוכים והשפלים אליו יתברך ולטהרם כולם מעוונות, אז דייקא יכולין לעלות למעלה וליכנוס לפני ולפנים וכנ"ל. ועל כן הכהן הגדול ביום הכפורים צריך שיהיה לו אשה כמו שאמרו רז"ל, וכמו שכתוב: וכפר בעדו ובעד ביתו, זה בחינת הנ"ל, כי כשיש לו אשה,על ידי זה מקשר גם עולם התחתון להשם יתברך וכנ"ל, וזה עיקר עבודות יום הכפורים לקשר כל העולמות התחתונים אליו יתברך וכלי וכנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן ברוך הנותן ליעף כח

פריה ורביה והלכות אישו"ת ג

אות א

על פי התורה על פסוק: ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה בליקוטי תנינא (סימן כג'). הכלל שצריך האדם להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר בשמחה כל כך עד שיחטוף את היגון והאנחה שהם כל המרה שחורה והעצבות, יחטוף אותם ויכניסם לתוך השמחה בעל כרחם, עד שיהפוך היגון ואנחה לשמחה, כי דייקא על ידי מה שהבעל דבר מכניס בלבו יגון ואנחה ומרה שחורה, על ידי זה דייקא יהיה שמח מאד, כי יאמר בלבו אף על פי שאני רחוק כל כך מהשם יתברך, אף על פי כן אני מזרע ישראל, ולא עשני גוי, ואני זוכה בכל יום לקיים כמה מצוות ציצית ותפילין וכמה ברכות ודיבורים קדושים בתפילה ובתורה שאני זוכה לומר בכל יום ויום, ואדרבא זהו עיקר שמחתי שמרוחק כמוני יזכה גם כן להניח תפילין בכל יום שהם כתרי דמלכא וכולי, וכיוצא בזה בשאר המצוות שכל ישראל מקיימין בכל יום. ומי שמתגבר את עצמו עד שבא לשמחה כזאת, עד שמהפך כל היגון לשמחה הוא דבר גדול מאוד, ורק זהו עיקר מצוות השמחה להיות שמח כל כך

עד שיהפוך היגון ואנחה לשמחה, ומזה נעשה יחודים גדולים ושעשועים גדולים מאד מאד למלה למעלה בכל העולמות, כאשר הבננו מתוך דברי רבינו ז"ל בשעה שזכינו לשמוע החדוש הנפלא והנורא הזה, גודל הפלגת מעלת זאת הבחינה כשזוכין לשמחה כזאת עד שמהפך המרה שחורה וכל היגון ואנחה לשמחה וכולי. וזהו בחינת ששון ושמחה ישיגו וכולי, שהששון ושמחה משיגים ומגיעים וחוטפים היגון ואנחה לתוך השמחה בעל כרחם וכולי כמבואר שם עיין שם, ועיין שם עוד בסמוך (סימן כד') מה שכתוב שם מגודל המצוה להיות בשמחה תמיד, כי על ידי השמחה זוכין לרפואה לכל מיני תחלואים ומכאובות, כי כל מיני חולאת באין על ידי קלקול השמחה, כי השמחה היא בחינת עשרה מיני נגינה שהן מחיין כל העשרה מיני דפיקין שבהם תולה כל חיות האדם וכל הרפואות, שכולם תלויים בהעשרה מיני דפיקין שחיותם על ידי עשרה מיני נגינה שהם בחינת השמחה וכולי, ועל כן העיקר בעבודת ה' בפרט להרחוקים הבאין להתקרב להשם יתברך, שיתגברו בכל עוז להיות בשמחה תמיד, עיין שם מענין גודל האזהרה יתירה שהזהיר רבינו ז"ל בכמה לשונות שיכריח האדם את עצמו בכל הכחות להיות אך שמח תמיד. וזה בחינת קדושת הברית שעיקרו על ידי השמחה, כמובן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות שעיקר קדושת הברית זוכין על ידי שמחה, וכאשר שמעתי מפיו הקדוש בפירוש שעיקר התגברות תאוה זאת של ניאוף הוא על ידי עצבות ומרה שחורה, על כן צריכין להתגבר עצמו ביותר להיות בשמחה תמיד וכנ"ל:

אות ב

וזהו בחינת מצוות פריה ורביה, כי זה ידוע שעיקר אחיזת העצבות והמרה שחורה הוא בבחינת האשה שהיא סטרא דנוקבא, שהיא סטרא דדינא קשיא ששם עיקר אחיזת העצבות שהוא תוקפא דדינא, וזהו בחינת מה שנאגמר בסטרא דנוקבא: רגליה יורדות מות, כי העצבות הוא בחינת סטרא דמותא כידוע בדברינו כמה פעמים. וזהו בחינת ואחריתה מרה כלענה וכולי, בחינת ומוצא אני מר ממות את האשה וכולי, בחינת העצבות והמרה שחורה בחינת יגון ואנחה שנאחז בהאשה ביותר כנ"ל. כי אף על פי שכל זה נאמר באשה רעה אשה זונה, אף על פי כן זה ידוע שכל אחיזתם בהקדושה משתלשלת מסטרא דנוקבא, ועיקר השמחה והחדוה הוא בבחינת סטרא דדכורא בבחינת עוז וחדוה במקומו שנאמר על קדושת הברית, כי בו עז, והוא חדוה דמטרוניתא וכולי. וזהו בחינת מצוות חפריה ורביה שצריך האדם דווקא לקיים מצוה זאת בקדושה ובטהרה, ועל ידי מצוה הזאת הוא זוכה לחטוף את המרה שחורה והיגון והאנחה לתוך השמחה בבחינת הנ"ל, בחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה כנ"ל. וזהו בחינת

ישמח את אשתו בדבר מצוה שאמרו רז"ל, כי עיקר קדושת הזווג היא על ידי שמחה שהוא קדושת הברית כנ"ל, כי זה עיקר בחינת היחוד והזווג דמצוה שעל ידו מתחברים איש ואשה, ואז נמתק ונתבטל בחינת היגון ואנחה שהוא העצבות תוקפא דדינא הנאחז בהאשה. ועל ידי קדושת המצוה הזאת נתבטל היגון והאנחה ונתהפך לשמחה שהוא עיקר קדושת הזווג, בחינת קדושת הברית כנ"ל, ועל כן אמרו רז"ל: השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה וכולי, וכמו שאמרו: ושמח את אשתו וכולי כי זה עיקר מצוות הזווג להפוך היגון ואנחה לשמחה, שזה עיקר שלימות השמחה כנ"ל דהיינו ליחד ולכלול אשה באיש שיתהפך היגון ואנחה הנאחז בהאשה בסטרא דנוקבא לשמחה כנ"ל. ועל כן השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, כי אין שלימות להשמחה של האיש כשהוא לבדו, כי אין שלמות להשמחה כי אם כשמהפך יגון ואנחה לשמחה שזהו עיקר שלימות השמחה כנ"ל:

אות ג

וזהו בחינת השמחה של החתונה שהיא מצוה גדולה, כמו שהפליגו רז"ל בגודל המצוה לשמח חתן וכלה. כי עיקר קדושת הברית הוא השמחה כנ"ל, ועיקר הוא להפך היגון ואנחה בחינת סטרא דנוקבא לשמחה, ועל כן בחתונה שאז נעשה זה היחוד שעל ידי זה מתהפך היגון ואנחה לשמחה, על כן אז השמחה גדולה מאד מאוד, כי זה עיקר שלימות השמחה כשמתהפך יגון ואנחה לשמחה שזהו בחינת היחוד של החתונה וכנ"ל:

אות ד

וזהו בחינת כלי זמר שמנגנין על החתונה בשביל השמחה, כי הכלי זמר הם בחינת עשרה מיני נגינה שעל ידם עיקר השמחה כנראה בחוש, וכמו שאמר רבינו ז"ל כנ"ל, כמו שכתוב: עלי עשור ועלי נבל, כי שמחתני ה' בפעליך וכולי. ועיקר הכלי זמר בחינת עשרה מיני נגינה שהם מכניסין שמחה בלב, עיקר הפלגת מעלתם הוא בבחינה הנ"ל שיש כח לעשרה מיני נגינה שהם כלליות הנגונים והכלי זמר לשמח את האדם בתוקף דאגתו והעצבות שלו, כנראה בחוש שעל ידי ניגון אפילו בפה מכל שכן כששומעים הניגון מכלי זמר בא האדם לתוך שמחה מתוקף הדאגה והעצבות, כי העשרה מיני נגינה יש להם זה הכח לחטוף היגון ואנחה ולהפכם לשמחה כנ"ל. ועל כן אתערותא דנגינה הוא מסטרא דליוואי שהיו מנצחים בשיר על הדוכן, שהם בחינת סטרא דשמאלא כידוע, שזהו בחינת רוח צפונית שהיתה מנשבת בכנור של דוד והיה מנגן מאליו כמו שאמרו חז"ל: כי עיקר הנגון מבחינת צפון שהוא שמאל, בחינת סטרא דליוואי, כי שם בסטרא דשמאלא שם עיקר אחיזת הדין שהוא בחינת עצבות, ועל כן עיקר שלימות השמחה שהוא עשרה מיני נגינה, בא משם דייקא מבחינת שמאל כנ"ל. כי זה עיקר שלימות

השמחה הבא על ידי עשרה מיני נגינה כי יש להם כח להפוך היגון ואנחה שבאג משם מבחינת שמאל לשמחה, שזה עיקר שלימות השמחה כנ"ל, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, ועל כן בשורש הקדושה התעוררות השמחה הוא דייקא מסטרא דשמאלא, ועל כן משם דייקא באין כל העשרה מיני נגינה, כי דייקא על ידי זה יכולין להמתיק ולבטל היגון ואנחה בשרשו עד שיתהפך היגון ואנחה לשמחה שזה עיקר שלימות השמחה כנ"ל. ומחמת שעיקר היחוד של החתונה הוא בבחינה זו להפוך היגון ואנחה לשמחה, על כן נוהגין לחיוב גדול שיהיה כלי זמר על החתונה, כי עשרה מיני נגינה יש להם זה הכח להפוך היגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד וכנ"ל. וזה שכתוב בזוהר הקדוש:

אתערותא דזווגא מסטרא דצפון, כי דייקא משם ממשיכין השמחה להפוך היגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד שמשם הנגינה וכולי כנ"ל. כי הניגון הוא בבחינת עולה ויורד, בחינת מי עלה שמים וירד וכולי שפירש רבינו ז"ל על הנגינה, כמבואר בהתורה ויהי מקץ (סימן נד') שהמנגן מברר הרוח טובה מן הרוח רעה שזהו בחינת מי עלה שמים וירד וכולי היין שם. וזהו בחינת הנ"ל שמהפך היגון ואנחה לשמחה על ידי הנגינה, כי היפוך יגון ואנחה לשמחה, זהו עיקר בחינת בירור הרוח טובה מן הרוח רעה, בחינת עולה ויורד שצריך המנגן הממשיך השמחה לירד נגונו בתוקף הרוח רעה שהוא עצבות מרה שחורה בחינת יגון ואנחה, ולברר ולהעלות הקדושה והשמחה שיש שם שהוא בחינת הרוח טובה, עד שיעלה ויברר הרוח רעה בחינת יגון ואנחה להפכה לשמחה שזה עיקר שלימות השמחה, עיקר מעלת נעימות הניגון על פי מדותיו. כי מדות הניגון וערכי וצרופי קולות של הניגון הכלולים בעשרה מיני נגינה שמהם נמשכין כל הנגונים שבעולם שיש להם כח לשבר את הלב מאד ולהעלותו ולהמשיכו להשם יתברך מאד מאד, כי הניגון יש לו כח גדול להמשיך את לב האדם להשם יתברך כידוע, וכמו שדיבר רבינו ז"ל מזה כמה פעמים, ואמר שטוב מאד להחיות את עצמו עם איזה ניגון, ואמר כמה וכמה תורות נפלאות על ענין הפלגת רום מעלות הנגינה העולה למעלה מעלה עד תכלית המעלה, כמובן בדבריו ז"ל למי שמעיין בהם ורגיל בהם, ועיקר מעלת הנגינה בבחינה הנ"ל, מה שיש כח על ידי הניגון לעלות ולירד עד שיחטוף את היגון ואנחה שהוא בחינת הרוח רעה והעצבות להפכה לשמחה, שזהו עיקר שלימות הקדושה וכנ"ל:

אות ה

וזהו בחינת קטרת (כמובא במ"א), כי קטרת ממשיך שמחה בבחינת קטרת ישמח לב, ועיקר שלימות הקדושה והשמחה שנברר על ידי הקטורת הוא בבחינה הנ"ל שמהפכין היגון ואנחה שהוא בחינת הסטרא אחרא לשמחה לסטרא דקדושה, שזהו בחינת חלבנה שריחה רע שהיה בקטרת שמרמז על בירור הקדושה מתוקף הסטרא אחרא והקליפות כידוע בכתבים. היינו בחינת הנ"ל, כי קטרת מבררת ומעלה הקדושה מעמקי עמקי הקליפות, כידוע שאין דבר שיעלה הקדושה מעומק הסטרא אחרא כמו הקטרת. ועל כן צריכין לומר קטרת בכוונה גדולה מאד, כמובא בכוונת האר"י שזה מועיל מאד לתשובה לשוב מתוך עומק החושך והסטרא אחרא להשם יתברך כמבואר בהסידור של האריז"ל אצל קטרת היינו כנ"ל. כי קטרת היה בהם חלבנה שריחה רע שמרמז על הסטרא אחרא שגם כן נכללה בהקדושה בתוך הקטרת המשמחת לב, שזהו בחינת הנ"ל שמהפכין היגון ואנחה שהם תוקף הסטרא אחרא והקליפות מהפכין אותם לשמחה שזהו עיקר שלמות הקדושה והשמחה כנ"ל:

אות ו

ועל כן נדב ואביהו שנכנסו להקטיר קטרת ולא אינסיבו, על כן נענשו במיתה, כי הבירור והיחוד הנעשה על ידי הקטרת המשמחת לב הוא בחינת הנ"ל שמהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזהו בחינת חתונה בחינת זווג דקדושה כדי לברר ולהפוך היגון ואנחה הנאחז בהאשה לשמחה כנ"ל. ועל כן נדב ואביהו שפגמו בזה, כי לא רצו לישא אשה, כי היו אנשים גדולים צדיקים נוראים וקדושים מאד, והיו רוצים להיות דבקים בהשם יתברך בשמחה גדולה מאד תמיד, ולא רצו לצאת לחוץ לפי שעה אל היגון ואנחה להכניסו לתוך השמחה שזהו בחינת המצוה לישא אשה כנ"ל, כי לא רצו להוריד עצמן לשם להפוך היגון ואנחה לשמחה, אבל פגמו בזה, כי אין שלימות הקדושה והשמחה כי אם על ידי זה דייקא כנ"ל, ועל כן נענשו על ידי הקטרת, כי עליית הקדושה של הקטרת אי אפשר כי אם מי שהוא נשוי, שעל ידי זה יש לו כח להעלות הקדושה מעמקי הקליפות, ולברר היגון ואנחה לשמחה שזהו בחינת מצוות נשואין, בחינת קטרת ישמח לב וכנ"ל. ועל כן נענשו במיתה, כי היגון ואנחה הוא סטרא דמותא כנ"ל, כי על המת רחמנא ליצלן מתאבלין ומתמררין ביגון ואנחה רחמנאג ליצלן, ומחמת שלא היו נשואים ולא זכו להפוך היגון ואנחה לשמחה, על כן נתאחזה בהם המיתה הנמשכת משם בעת שנכנסו להקטיר קטרת שאז צריכין כם כן לעשו"ת בחינה זאת, להעלות היגון ואנחה להפכה לשמחה, אבל הם לא היה להם כח לזה בגין דלא אינסיבו, ועל כן נענשו דייקא על ידי זה. כי כשרוצין לברר הקדושה מעמקי הקליפות ואין לו כח לזה מחמת שפגם

בזה כנ"ל, כל כן הם מתגרים ומתגברים ח"ו, ועל כן נענשו במיתה על ידי הקטרת, כי לא היה להם כח להפוך היגון ואנחה לשמחה בגין דלא אינסיבו, ועל כן נסתלקו על ידי זה כנ"ל:

אות ז

ועל כן אפילו מי שהוא צדיק גדול וקדוש מאד ויכול להיות פרוש לגמרי בקדושה גדולה, בהכרח הוא מחוייב לישא אשה, כי הוא מצוה ראשונה שבתורה כדי לפרות ולרבות ולהעמיד תולדות היינו כנ"ל. כי עיקר הקדושה היא השמחה כמבואר בהתורה הנ"ל, אבל אין שלמות להשמחה כי אם כשמבררין ומעלין היגון ואנחה, ומהפכין אותו לשמחה שזהו בחינת נשואין כנ"ל, ועל כן אפילו הצדיק הקדוש שזוכה לשמחה בשלמות בהכרח לישא אשה כדי להפוך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, ועל ידי זה עיקר ההולדה, כי עיקר ההולדה היא על ידי הבירור הנעשה על ידי הזווג של מצוה שמבררין ניצוצות קדושו"ת מעמקי הקליפות. ועל כן נאחז שם הסטרא אחרא מאד מחמת שצריכין לברר הקדושה גדולה מאד מאד מעמקי הקליפות, ועל כן צריכין להתפלל הרבה להשם יתברך ולהיות גבור חזק לזכות לקיים מצוה זאת בקדושת גדולה, ולקדש עצמו כראוי כמבואר בספרים, וצריכין להתגבר מאד אז להרחיק המרה שחורה והעצבות, ולהתגבר ולהתחזק בשמחה גדולה עד שיהפוך היגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת עליית הקדושה מעמקי הקליפות, שעל ידי זה עיקר ההולדה. כי ההולדה נמשכת על ידי בירור נפשו"ת הקדושו"ת מעמקי הקליפות כידוע, ועל כן על ידי ההולדה נמשך שמחה כמו שכתוב: ישמח אביך ואמך, ותגל יולדתך, וכמו שכתוב: בן חכם ישמח אב. כי ההולדה נמשכת על ידי בירור הקדושה מהקליפות שהוא בחינת שמהפכין יגון ואנחה לשמחה, שעל ידי זה עיקר השמחה כנ"ל:

אות ח

ועל כן חייב כל אדם להוליד בן ובת כמבואר בשולחן ערוך, כי עיקר מצות פריה ורביה להעמיד תולדות לקיים העולם הוא בשביל הגדלת השמחה בבחינה הנ"ל, (דהיינו להפוך בחינת יגון ואנחה לשמחה כנ"ל), שבשביל זה נברא העולם כדי להגדיל השמחה בבחינת ישמח ה' במעשיו, כי אין עצבות לפני המקום ברוך הוא, ולמעלה למעלה שם עיקר השמחה בעצם כמו שכתוב: הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו, אבל השם יתברך רצה להטיב ולהגדיל השמחה ביותר שזה עיקר הטוב והתענוג האמתי כשזוכין לשמוח בו יתברך, בבחינת ישמח ישראל בעושיו וכולי, על כן ברא את כל העולמות מראש ועד סוף כדי שיכירו בכבודו יתברך, ועל ידי שיכירו בו מעולם התחתון השפל הזה שבשבילו נברא הכל, על ידי זה תגדל השמחה ביותר ויותר על ידי שתעלה השמחה ממקומות

הרחוקים מעולם השפל הזה שבשבילו נברא הכל, על ידי זה תגדל השמחה ביותר ויותר על ידי שתעלה השמחה ממקומות הרחוקים מעולם העשיה שיש שם אחיזת היגון ואנחה, היינו בחינת הנ"ל שעיקר הגדלת השמחה ביותר הוא כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה. ועל כן ברא את כל העולמות עד עולם השפל הזה שבו אחיזת היגון ואנחה, וכשזוכין להכיר אותו יתברך בזה העולם ולשמוח בו בזה העולם השפל והמגושם, בבחינת ישמח ישראל בעושיו, אזי השמחה גדולה מאד מאד גם אצלו יתברך, בבחינת ישמח ה' במעשיו, במעשיו דייקא, כי עיקר הגדלת השמחה הוא כשעולה השמחה מזה העולם העשיה הגשמי שיש בו אחיזת היגון ואנחה, כי זה עיקר שלימות וגדולת השמחה כשמהפכין יגון ואנחה לשמה כנ"ל. ועל כן לעתיד לבוא שאז נזכה לעיקר שלימות התכלית שיזכה כל אחד על ידי עבודתו ויגיעתו ותשוקתו וכולי להשם יתברך, אז תגדל השמחה מאד מאד שזה יהיה עיקר קיבול השכר, וכמבואר בכמה פסוקים מגודל עוצם הפלגת השמחה שלעתיד כמו שכתוב: בא יבא ברנה נושאג אלומותיו, שזה נאמר על קיבול השכר שלעתיד, כי אז יתער שיר חדש כי יתעוררו כל העשרה מיני נגינה שעל ידם עיקר השמחה, כמו שכתוב: תבואי תשורי מראש אמנה וכולי, וכמו שהפליגו רז"ל בגודל השמחה שלעתיד, וכמו שאמרו רז"ל: עתיד הקב"ה לעשו"ת מחול לצדיקים לעתיד לבוא וכל אחד יהיה מראה באצבעו ויאמר: זה ה' וכולי, כמו שכתוב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו וכולי נגילה ונשמחה בישועתו. ועיקר השמחה שלעתיד שזה עיקר הקיבול שכר הוא בבחינת הנ"ל, בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה הנאמר על השמחה של ימות המשיח ולעתיד לבא, דהיינו מה שזוכין להפוך היגון ואנחה לשמחה שזה עיקר השמחה שלעתיד שיזכה כל אחד ואחד כפי מה שזכה בעבודתו על ידי תורה ומצות ומעשים טובים שעשה בזה העולם השפל, ועל ידי זה זכה להרים ולהעלות זה העולם שבו אחיזת היגון ואנחה לתוך הקדושה שהוא השמחה, שזה עיקר שלמות השמחה כנ"ל. כי נקודת כל המצוות ומעשים טובים הוא השמחה כמו שכתוב: פקודי ה' ישרים משמחי לב, וכמו שאנו מבקשים תמיד: ונשמח בדברי תורתך ובמצוותיך לעולם ועד, כי עיקר שלימות העבודה של תורה ומצוות הוא דייקא כשזוכין לעשותם בשמחה, וכמובא בספרים ובפרט בכתבי האר"י מגודל האזהרה לעסוק בתורה ובמצות בשמחה, וכמו שכתוב: תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב וכולי. ועל כן עיקר כל המצוות ומעשים טובים שהם בחינת שמחה, עיקר עשייתם הוא רק בעולם הזה לבד כמו שכתוב: היום לעשותם ולא למחר בעולם הבא, כי דייקא בעולם הזה ששם אחיזת היגון ואנחה, שם דייקא זוכין להגדיל השמחה ביותר כשזוכין

לעבוד את ה' ולקיים התורה והמצוות בשמחה, כי זהו בחינת שמהפכין היגון ואנחה שהוא בחינת העולם הזה לשמחה שהוא בחינת התורה והמצוות כנ"ל, ועל ידי זה נזכה להקיבול שכר לעתיד שהוא גודל השמחה שלעתיד שנזכה אז לשמחה נפלאה על שזכינו לכלול העולם הזה בתוך העולם הבא, שעל ידי זה עיקר הגדלת השמחה והתענוג שנזכה אז, בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה הנ"ל שאז יתהפך הכל לשמחה וכנ"ל:

אות ט

וזהו בחינת מעלת התשובה שהיא גדולה מצדיקים גמורים, כמו שאמרו רז"ל: במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, כי הבעל תשובה ששב מעוונותיו שהם בחינת יגון ואנחה בחינת אדאג מחטאת בבחינת ויתעצב אל לבו רחמנא ליצלן, וכשזוכין לשוב עליהם אז העוונות נתהפכין לזכיות, נמצא שנתהפך היגון ואנחה שהם בחינת עוונות לזכיות ומצוות שהם בחינת שמחה כנ"ל. ועל כן מעלתם לעתיד גדולה מאד, כי יגדל שכרם אז מאד, כי עיקר השכר הוא בחינת המחול והשמחה שלעתיד שיהיה נעשה דייקא על ידי התהפכות היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזה עיקר שלימות השמחה כנ"ל:

אות י

וזהו בחינת ראש השנה ויום הכפורים ועשרת ימי תשובה, כי הם עשרת ימי תשובה כנגד עשרה מיני נגינה שהם כלליות השמחה כנ"ל, ועל כן בראש השנה שהוא יום א' של עשרת ימי תשובה, אז מעוררין כל מיני נגינה על ידי מצוות קול שופר, כי שמיעת קול שופר הוא בחינת עשרה מיני נגינה כמו שכתוב: הטיבו נגן בתרועה, וכמו שאומרים לפני התקיעות: עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר, זמרו אלקים זמרו זמרו למלכנו זמרו. כי השופר הוא בחינת זמירות ונגונים, בחינת עשרה מיני נגינה שכנגדם הם בחינת העשרה קולות של השופר שהם תשר"ת תש"ת תר"ת שתוקעין אצל עשרה מלכיות ועשרה זכרונות ועשרה שופרות, שכל זה הוא בבחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, וכמובן בתיקונים. ועל כן סיים דוד המלך עליו השלום ספר תהלים שכלול מכל העשרה מיני נגינה שהם בחינת עשרה לשונות שנאמר בהם ספר תהלים, וכמבואר בדברי רבינו ז"ל (בליקוטי תנינא סימן צב') , על כן סיים ספר תהלים במזמור הללו אל בקדשו שהוא עשרה הילולים, שהם בחינת עשרה מיני נגינה שתהלים כלול מהם, וסיום כל העשרה הלולים שהוא סיום כל ספר תהלים, סיום כל העשרה מיני נגינה הוא הללוהו בצלצלי תרועה כי תרועה שהו' בבחינת קול שופר בראש השנה כלול מכל עשרה מיני נגינה כנ"ל כי ראש השנה הוא ראשון לעשרת ימי תשובה, ועיקר תיקון התשובה הוא בבחינת

עשרה מיני נגינה שהוא כלליות השמחה בחינת התהפכות יגון ואנחה לשמחה כנ"ל, וכמובן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות כמה צריך האדם שרחוק מעבודת ה' להתחזק לשמח את עצמו בכל מה דאפשר, בכל מה שמוצא בעצמו איזה נקודה טובה עדיין, ועל ידי זה עיקר תיקונו, כי על ידי זה נכנס באמת לכף זכות ויכול לזכות לתשובה, כמבואר היטב על פסוק אזמרה לאלקי בעודי (בסימן רפב') עיין שם היטב, כי זאת התורה אזמרה לאלקי בעודי צריכין לחזור הרבה ולילך עמה, כאשר הזהירנו רבינו ז"ל מאד לילך עם זאת התורה, כי כל אדם כל זמן שיש לו עדיין רחמנות על עצמו, וחושב על תכליתו הנצחי, צריך להשתדל מאד מאד להחיות את עצמו ולראות לחפש למצוא בעצמו איזה נקודות טובות מה שזכה מעודו לעשו"ת איזה מצוות ודברים טובים, כדי שלא יפול בדעתו לגמרי, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר, ולהפך כל היגון ואנחה לשמחה, ולהרגיל עצמו לפעמים לנגן איזה ניגון של שמחה, ובפרט בשבתות וימים טובים שאז צריכים להיות שמחים מאד מאד בכל מיני שמחות מערב עד בקר ולהרבות בנגונים של שמחה הרבה, כי עיקר ההתקרבות להשם יתברך בפרט התקרבות הרחוקים הצריכים לשוב הוא רק על ידי בחינת עשרה מיני נגינה שהוא בחינת כלליות השמחה כנ"ל, וכמובן בדברי רבינו ז"ל בהמעשה הנוראה והנפלאה אשר לא נשמע כזאת מימות עולם, היא המעשה הנוראה האחרונה של הז' בעטלירש אשר אמר על עצמו שאם לא היה יודע כי אם זאת המעשה היה גם כן חידוש גדול ונפלא מאד, כי היא כלולה מכמה תורות ומכמה צדיקים קדמונים וכולי וכולי. ושם בסוף המעשה הנ"ל, בהמעשה של יום הששי במה שהתפאר הבעטליר שהיה בלא ידים נגד כל אחד ואחד שהתפאר בהכח שיש לו בידיו וכולי וכולי, כיין שם הענין הנפלא והנורא הזה, אם היית בין מחצדי חקלא, ואם ראית בספרים ובפרט בתיקונים וזוהר ובסבא תבין מרחוק כמציץ מן החרכים נוראות נפלאות תמים דעים, ואין להאריך בזה כאן, ובסוף מבואר שהוא התפאר כנגד כולם, כי כולם אף על פי שהיו גדולים במעלה מופלגת מאד מאד והיה לכל אחד ואחד כח נפלא ונורא בידיו מה שלא נמצא כזאת אפילו לחד בדרא כי אם ליחידי גדולי צדיקים נפלאים שהיו חידושים מיוחדים בכמה וכמה דורות. כגון שאחד התפאר שיכול להוציא החצים בידיו אפילו לאחר שזרקו את החץ, ולאחר שהגיע החץ לתוך מי שנזרק לו החץ, מי שמע כזאת מי שמע צירופי אותיות כאלה שיתפאר אדם עם חידוש כזה אפילו בגשמיות, שיוכל האדם במקומו שזרק החץ לחזור ולהמשיך החץ בחזרה לאחר שיצאה החץ ונזרקה לתוך הנוכחי שנזרקת בו, כי רק השם יתברך מתפאר בזה, כמו שאמרו רז"ל: בשר ודם זורק חץ ואינו יכול להחזירה, והקב"ה זורק חץ ואחר כך

מחזירה שנאמר: ותאחז במשפט ידי, ובפרט שבאמת מרמז ענין החצים על כל הפגמים של העוונות המגיעים להשכינה שהם כחצים הנזרקים ופוגמים מאד בנפש הישראלי, וכל אדם ואדם על כל עון ופגם שהוא עושה ובפרט פגם ברית,הוא זורק חץ ממש לנפשו, כי ברית נקרא קשת וחצים כידוע בבחינת כמו שאמרו רז"ל: כל זרע שאינו יורה כחץ וכולי, ובודאי זה שהתפאר שיכול לחזור ולהמשיך החצים לאחר שהשיגו והגיעו לתוך הנזרק בו בוודאי היה צדיק נפלא ונורא, וחידוש נפלא שלא נמצא דוגמתו בכמה דורות שיתפאר שיכול לתקן תיקון הברית למי שפגם בו, שהוא בחינת להוציא החצים ממקום שנזרק לשם. ואף על פי שזה שהתפאר בזה היה חדוש נפלא ונורא כזה, אף על פי כן היה נחשב כלא נגד זה הבעטליר שהיה בלא ידים, כי זה בלא ידים שאלו תיכף איזה מין חצים אתה יכול לחזור ולהמשיך לחוץ, והשיבו מין פלוני, ענה ואמר: אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, עיין שם, ואף על פי שבוודאי איני זוכה לידע כטיפה מן הים מסוד המעשיות שסיפר רבינו ז"ל המובאים בספר סיפורי מעשיות, ומכל שכן וכל שכן במעשה הנוראה הזאת הקדושה מכולם כמו שכתוב שם, אף על פי כן ענין זה בודאי מרומז בדבריו בתוך כלליות שאר הענינים והסודות הנוראות שכיון, אבל ענין זה כלול בוודאי גם כן בדבריו הקדושים שבהמעשה הנ"ל, דהיינו שזה שאלו איזה מין חצים אתה יכול להוציא, פירוש איזה פגם הברית אתה יכול לתקן, כי יש כמה וכמה בחינות בפגם הברית אלפי אלפים ורבי רבבות, כי בודאי לא כל הפגמים והחטאים שווים כידוע לכל, השיבו מין פלוני, (ועיין שם מה שכתוב מענין הסמים שמושחים בהם החצים שעל ידי זה מזיקים וכולי, והכל מרמז לענין הנ"ל), כלומר שזה החלק מפגם הברית שהוא בחינת מין חץ פלוני הוא יכול לחזור ולהמשיך לחוץ ולתקן, השיבו זה שבלא ידים: עדיין אינך יכול לרפאות את הבת מלכה, מאחר שאין אתה יכול לחזור ולהמשיך כי אם מין חץ אחד. וזה ידוע שהבת מלכה שם מרמז על השכינה שהיא כנסת ישראל כלליות נפשו"ת ישראל שנקראת בת מלך, כמו שכתוב: כל כבודה בת מלך פנימה, וכן בזוהר ובתיקונים נקראת ברתא דמלכא בכמה וכמה מקומות, והשכינה בגלות מדוכאת ביסורים בעוונותינו, כמו שאמרו רז"ל:

בזמן שאדם מצטער שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי, וכמו שכתוב: רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה וכולי, ועל זה נאמר: דרך קשתו ויציבני כמטרה לחץ, הביא בכליותי בני אשפתו. כי כל החצים הרעים של פגם הברית נזרקים להשכינה וכנסת ישראל כידוע, וזהו גם כן בחינת כי חציך נחתו בי ותנחת עלי ידך. ועל כן אף על פי כן שזה התפאר שיכול להוציא חץ, אף על פי כן עדיין אינו יכול לרפאות את הבת

מלכה שהיא השכינה כלליות נפשו"ת ישראל, מאחר שאינו יכול להוציא כי אם חץ אחד, דהיינו שאינו יכול לתקן כי אם פגם הברית אחד ידוע. אבל יש עדיין חצים רעים כאלו שהם פגמים גדולים כאלו שגם הוא אינו יכול להוציאם ולתקנם, אבל זה שבלא ידים התפאר בסוף שהוא יכול להוציא כל העשרה מיני חצים שבהם כלולים כל מיני חטאים, וכל מיני פגם הברית שבעולם, כל החטאים והעוונות והפשעים הגדולים מאד מאד רחמנה ליצלן, הכל כאשר לכל הוא יכול לחזור ולהמשיך ולהוציא ולתקן הכל, כי הוא יכול ליכנוס לתוך כל העשרה מיני חומות של מים ששם מונחת הבת מלכה שנפלה חלשו"ת זה כמה וכמה מאות שנים, והוא יכול ליכנוס לשם לתוך כל העשרה חומות של מים, ויודע להוציא כל העשרה מיני חיצים ויודע כל העשרה מיני דפיקין ויודע לרפאותה על ידי כל העשרה מיני נגינה, נמצא שעיקר הרפואה של הבת מלכה שהיא השכינה כלליות נפשו"ת ישראל הוא על ידי עשרה מיני נגינה שהם כלליות השמחה. וזה שכתב רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל שעיקר כל הרפואות בגשמיות ורוחניות הוא על ידי שמחה שהוא בחינת י' מיני נגינה, כי י' מיני נגינה מחיין כל העשרה מיני דפיקין שהם חיות האדם, וכל החולאת ח"ו וכל הרפואות תלויים בהם בהעשרה מיני דפיקין כידוע, ועיקר חיות העשרה מיני דפיקין הוא על ידי שמחה שהוא בחינת עשרה מיני נגינה, על כן השמחה הוא דבר גדול מאד וצריכין לחזק את עצמו בשמחה תמיד בכל הכחות, כי היא עיקר רפואות הנפש והגוף בחינת רפואת הבת מלכה כנ"ל:

נמצא שעיקר תיקון התשובה שהוא רפואת הנפש והגוף, כמו שכתוב: לכו ונשובה אל ה' כי הוא טרף וירפאנו כולי הוא על ידי השמחה שהוא בחינת עשרה מיני נגינה, על כן בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה מעוררין כל העשרה מיני נגינה על ידי מצוות שמיעת קול שופר שכלול מעשרה מיני נגינה. וזה שמובא בתיקונים כמה פעמים: כדין ברתא דמלכא עאלת בעשרה מיני נגינה וכולי עיין שם:

אות יא

וזה בחינת עקידת יצחק שמזכירין בראש השנה שהוא בחינת שופר של איל אילו של יצחק, כי אתערותא דנגינה מצפון בבחינת רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד שהוא סטרא דשמאלא קדישא סטרא דליווא, בחינת דינא קדישא כנ"ל, בחינת הן יתן בקולו קול עוז, בחינת גבורת יצחק. ועל כן נקרא יצחק על שם הצחוק והשמחה, כי עיקר השמחה משם. וזהו בחינת עקידת יצחק שהוא בחינת המתקת הדינים כידוע, היינו בחינת הנ"ל, בחינת מה שתופסין היגון ואנחה ומהפכין אותה לשמחה שזהו בחינת עקידת יצחק. כי אחיזת הדינים הוא בבחינת גבורת יצחק, ומהשתלשלות הדינים כשאין

זוכין להמתיק נאחז מהם ח"ו בחינת יגון ואנחה שאחיזתם משם, כי הם תוקפא דדינא קשיא רחמנא ליצלן כנ"ל, אבל על ידי עקידת יצחק נמתקין הדינים בשרשן, ואז נמתק בחינת היגון ואנחה עד שנתהפך היגון ואנחה לשמחה שזה עיקר שלימות השמחה, ועל כן יצחק דייקא נקרא על שם השמחה, כי עיקר השמחה על ידי יצחק דייקא על ידי שנמתקו הדינים בשרשן שהוא בחינת הנ"ל, בחינת היפוך היגון ואנחה לשמחה שזה עיקר שלימות השמחה וכנ"ל. וביום הכפורים אז הוא גמר העשרת ימי תשובה ונשלמין כל העשרה מיני נגינה, ועל כן אז נמחלין כל העוונות, ונתהפכין העוונות לזכיות למי שזוכה לתשובה באמת, כי התהפכות העוונות לזכיות הוא בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה כנ"ל. שזהו בחינת פעולת העשרה מיני נגינה כנ"ל. ועל כן כל העבודה של יום הכפורים וכל חיות ועליית השכינה ביום הכפורים הוא על ידי קולות שהם בחינת ה' עינוים של יום הכפורים כמובא בכוונות, כי קולות הוא בחינת עשרה מיני נגינה שבהם כלולים כל הקולות הקדושים של תפילות ישראל ושירות ותושבחות וכולי, וכן כל הקולות הקדושים של עסק התורה והמצוות הכל כלול בבחינת עשרה מיני נגינה, וזהו בחינת תקון הקולות הקדושים של יום הכפורים שהוא גמר עשרת ימי תשובה שאז נגמרים להתתקן בחינת עשרה מיני נגינה הנ"ל על ידי הה' קולות של יום הכפורים. כי ה' הוא בחינת עשרה מיני נגינה, בחינת ד' עם יוד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שהוא בחינת ד', והיוד הוא בחינת עשרה מיני נגינה כמו שאמר רבינו ז"ל בהתורה לשמש שם אהל בהם וכולי (סימן מט') עיין שם. ויום הכפורים שהוא בחינת עלמא דאתי, אז זוכין לכל העשרה מיני נגינה הנ"ל שכלולין בהה קולות שהם בחינת ה' עינוים ה' תפילות ועל ידי זה הוא סליחת כל העוונות ביום הכפורים בבחינת אד' שמענ אד' סלחה אד' הקשיבה, כי עיקר הסליחה על ידי בחינת חוש השמע בחינת ה' שמעה ה' סלחה, וחוש השמע הוא בחינת העשרה מיני נגינה שכוללין כל הקולות שבעולם שמרגישין על ידי חוש השמע דייקא, (ולעיין מזה בעץ חיים בהיכל אדם קדמון בשער אזן חוטם פה בפרק ה' בסופו בסוד האוזן וחוש השמע מענין יום הכפורים, ומביא שם זה הפסוק אד' שמעה אד' סלחה וכולי, מבואר שם גם כן שעיקר בחינת יום הכפורים הוא בבחינת חוש השמע היינו כנ"ל עיין שם ותבין):

אות יב

וזהו בחינת הה' קולות של החתונה, כמו שאמרו רז"ל: כל הנהנה מסעודת חתן וכלה ואינו משמחם עובר בה' קולות שנאמר: קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה וכולי. כי הה' קולות הם בחינת ה' קולות של יום הכפורים שהם כלולים מעשרה מיני נגינה,

שזהו בחינת הכלי זמר של החתונה כנ"ל, כי גם החתונה הוא בבחינת יום הכפורים כי הנושא אשה מוחלין לו כל עוונותיו כמו שאמרו רז"ל, ובשביל זה מתענין ביום חופתו כי הוא בחינת יום הכפורים, כי צריכין לעורר כל העשרה מיני נגינה שהוא עיקר בחינת זווג של מצוה כנ"ל, בחינת תיקון הברית כנ"ל:

אות יג

ועל כן חייב אדם להוליד בן ובת, כי עיקר מה שמחוייב כל אדם להעמיד תולדות לקיים העולם הוא בשביל הגדלת השמחה, שבשביל זה נברא העולם כדי להגדיל ולהשלים השמחה על ידי שתעלה השמחה מזה העולם השפל שבו אחיזת היגון ואנחה כי עיקר שלימות השמחה כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, ובשביל זה מחויב כל אחד להעמיד תולדות בישראל כדי שיתרבו בני ישראל שהם בחינת שמחה, בחינת ר"ן ושמחה ליעקב דייקא, וכמו שכתוב: יגל יעקב ישמח ישראל. כי בני ישראל יש להם לשמוח תמיד כל ימי חייהם אשר זכו להיות בחלקו מהקדוש, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו, ואנו יודעים ומאמינים בו יתברך ובתורתו הקדושה אשר נתן לנו על ידי נביאו נאמן ביתו משה רבינו עליו השלום, ואנו זוכין לייחד שמו ערב ובקר בכל יום פעמים,וכמו שאנו מתפארין בזה בכל יום כמו שאנו אומרים: אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעיים גורלינו וכולי, אשרינו וכולי, וכל מה שמתרבין ישראל ביותר נתרבה ונתגדל השמחה ביותר, כי ברוב עם הדרת מלך, והדרת מלך הוא בחינת שמחה כמו שכתוב: הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו, וכמו שכתוב: הרבית הגוי לו הגדלת השמחה שמחו לפניך וכולי, שכל מה שישראל נתרבין ביותר נגדל השמחה ביותר. כי כל אחד מישראל על ידי עבודתו את ה' מעלה ומברר השמחה מעמקי הקליפות, ומהפך ביותר יגון ואנחה לשמחה שעל ידי זה תגדל השמחה ביותר עד אשר תתברר כל השמחה בשלימות מעמקי הקליפות שאחיזתם בבחינת רגלין בבחינת רגליה יורדות מות כידוע. וכשתתברר השמחה משם ויעלו הרגלין מהקליפות, אז יבא משיח ויקויים ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים שזהו בחינת עד דמטו רגלין ברגלין המובא בזוהר הקדוש, ומבואר בכתבי האריז"ל, ועיקר עליית הרגלין מן הקליפות הוא על ידי השמחה שעל ידי זה מעלין הרגלין מבחינת רגליה יורדות מות שהוא עצבות ומרה שחורה שהוא סטרא דמותא כנ"ל. וזהו בחינת מעלת הריקודין של איש הישראלי, שכשזוכה להיות בשמחה כל כך עד שמרקד בזה מעלה הרגלין מהקליפות, וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה המתחלת כשאדם משמח את עצמו והשמחה גדולה כל כך עד שנוגעת עד רגליו, דהיינו שמרקד שבזה מעלה כל בחינות הרגלין עיין שם בסוף

ליקוטי תנינא (סימן פא'), וכן האריך בזה בכמה מקומות מסוד מעלת הריקודין עיין שם, וזהו בחינת הפלגת השמחה שיהיה בימי המשיח שיבא במהרה בימינו שעל ידי זה תהיה עיקר הגאולה כמו שכתוב: כי בשמחה תצאו וכולי, וכמו שכתוב: ר"ן ושמחי בת ציון וכולי, וכמבואר בכמה וכמה פסוקים מגודל הפלגת השמחה של ימות המשיח ולעתיד לבא ואז יתהפך כל היגון ואנחה לשמחה בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה הנאמר על ימות המשיח, וכמו שכתוב: הפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמחתים מיגונם שהיגון והאבל מתהפך לששון ושמחה, וכמו שכתוב: הפכת מספדי למחול לי וכולי, ועיקר השמחה של ימות המשיח יהיה על ידי קיבוץ גליות, על ידי שיתרבו ישראל כמו שכתוב: הקטן יהיה לאלף וכולי אני ה' בעתה אחישנה. כי על ידי שיתרבו ישראל ויתקבצו יחדיו, על ידי זה תגדל השמחה מאד בבחינת ברבות צדיקים ישמח העם, וישראל נקראו כולם צדיקים כמו שכתוב: ועמך ישראל כולם צדיקים וכולי, ועל כן זה הפסוק ששון ושמחה ישיגו וכולי נאמר על קיבוץ גליות כמו שכתוב: ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה וכולי שהוא בחינת קיבוץ גליות לציון, ואז תגדל השמחה מאד בחינת ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה שיתהפך כל היגון ואנחה לשמחה, שזהו בעצמו בחינת קיבוץ גליות בחינת קבוץ נדחי ישראל, כי נדחי ישראל הוא בחינת הנדחין בעוונותיהם, ובפרט על ידי פגם הברית שעל ידי זה ח"ו גורם שהניצוצות והנפשו"ת שבתוך הטיפות נדחין ונתפזרין למקום שנדחין רחמנא ליצלן, שעיקר אריכת הגלות הוא בשביל זה כידוע, ועיקר התיקון יהיה על ידי משיח כמו שכתוב: ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב כמבואר בכוונות עיין שם, וכמו שכתוב: בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס, שאז בעת בנין ירושלים על ידי משיח צדקינו אז יכנס כל הנדחין. וכל הנצוצות הנדחין על ידי פגם הברית נופלים ח"ול לבחינת יגון ואנחה, כי יגון ואנחה הם סמך_מם ולילית, כמו שכתוב בכוונות השיבה שופטינו וכולי שהם עושקין את הטיפות ח"ול, ועיקר עליותם על ידי שמחה כשמתגבר איש הישראלי אף על פי שעשה מה שעשה ומשמח את עצמו בהנקודה טובה מוצא בעצמו עדיין, ומהפך כל היגון ואנחה לשמחה שאומר אדרבא זהו עיקר שמחתי וחדוותי מרוחק כזה שעשה מעשים כאלה זוכה אף על פי כן לומר בכל יום פעמים שמע ישראל וכולי, ואם לא הייתי זוכה אלא לזה לבד גם כן ראוי לי לשמוח כל ימי חיי, מכל שכן שאני זוכה עוד לכמה וכמה מצוות ציצית ותפילין ושאר מצוות שאפילו הפחותים שבישראל מקיימין בכל יום, ואם אני עדיין רחוק מהשם יתברך, ועדיין לא יצאתי מחול אל הקודש אפילו כחוט השערה, אדרבא זהו עיקר שמחתי ביותר שאף על פי כן אני בכלל ישראל

ואוכל מצה בפסח ומתענה ביום הכפורים ויושב בסוכה וכולי, וכל מה שהבעל דבר וכת דילי' מכניס בו עצבות ומרה שחורה הוא שמח ביותר, כי אדרבא זהו עיקר שמחתי שמרוחק כמוני יזכה ליגע בדברים קדושים ונוראים כאלה, וכל מה שאני רחוק ביותר שמחתי גדולה ביותר, שגם אני זוכה לדברים קדושים ונוראים כאלה ציצית ותפילין ושבת ויום טוב וכולי וכולי. כי מי שיש לו מוח כל שהוא, ויש לו אמונה שלימה בה' ובתורתו הקדושה יכול להתנוצץ לו מרחוק גודל מעלת יקרת קדושת כל מצוה ומצוה שאנו זוכין לקיים בכל יום, אפילו הפחות שבפחותים, ובפרט מה שאנו זוכין ליחד שמו בכל יום פעמים שזהו עיקר הכל, שאנו זוכין להאמין בה' אלקים אמת יחיד קדמון בורא כל עולמים אחד יחיד ומיוחד לעילא מן כולא ולית לעילא מיני', ברוך הוא ומבורך שמו תמיד לעולם ועד, ולמי שזוכה להרגיל עצמו ולשמוח בשמחה הזאת בוודאי יזכה לכל טוב, וימחלו לו כל עוונותיו, כי זהו בחינת שמהפך היגון ואנחה לשמחה כנ"ל שזהו עיקר שלימות השמחה, ועל ידי זה נעשה יחוד גדול למעלה, כמו שאמר רבינו ז"ל שנעשה יחוד גדול למעלה על ידי בדיחא דעתי', על ידי שאיש הישראלי משמח את עצמו ומשבר העצבות ומהפכו לשמחה, ועל ידי זה מבררין ומעלין כל הניצוצות מעמקי הקליפות שנפלו לשם על ידי פגם הברית, כי עיקר נפילתם הוא לבחינת יגון ואנחה כנ"ל. וכשזוכה להפוך היגון ואנחה לשמחה, על ידי זה מעלה כל הנפשו"ת והנצוצות שנדחו לשם ומחזירם לתוך הקדושה שהוא השמחה כנ"ל, ועיקר זה התיקון בשלימות יהיה על ידי משיח שיבא במהרה בימינו בבחינת ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה, שזה נאמר על קיבוץ גליות שהוא בחינת הנצוצות הנדחין על ידי פגם הברית שזה עיקר הגלות כנ"ל. וזהו ובאו ציון ברנה, כי עיקר תיקונם הוא כשחוזרים אל הקדושה העליונה הנקראת ציון כידוע בכתבים, וכל תיקון אלו הנצוצות שיחזרו לציון יהיה על ידי בחינת הנ"ל שמסיים בסוף הפסוק הזה, זהוא בחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה, שהוא מה שזוכין להפוך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, וכל הבנים שמולידין הם על ידי בחינת בירור הקדושה והניצוצות שמבררין ניצוצות הקדושה מעמקי הקליפות שהם נפשו"ת קדושו"ת של הבנים כנ"ל, ובירור הנצוצות והנפשו"ת הוא בחינת מה שמעלין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל שזהו עיקר בחינת הזווג דקדושה כנ"ל. ועל ידי הבנים נתרבה השמחה מאד כנ"ל, כי זה עיקר השמחה כנ"ל, ועל כן חייב כל אדם להוליד בן ובת כי הבן הוא עיקר בחינת השמחה כמו שכתוב: בן חכם ישמח אב, אבל הבת שם אחיזת היגון ואנחה שאחיזתם בסטרא דנוקבא כנ"ל אבל האדם חייב דייקא להוליד שתיהם בן ובת, כי אין השמחה נגדלת ונשלמת כי אם על ידי שתיהם דייקא, כי צריכים להוליד

גם בת ישראל כי עיקר שלימות השמחה על ידי בת ישראל שעיקר ההולדה ממנה, כי עיקר ההולדה שהוא שלימות השמחה כנ"ל הוא על ידי שנכללת אשה באיש ונתייחד מדת הדין במדת הרחמים, ועל ידי זה נמתק הדין ועל ידי זה נתהפך היגון לשמחה כנ"ל. ועל כן צריך כל אחד להוליד בן ובת, כי עיקר הגדלת השמחה בשלימות הוא על ידי שניהם כנ"ל:

אות יד

וזהו בחינת איסור להתחתן בעכו"ם, כי העכו"ם הם בחינת יגון ואנחה מאחר שלא זכו לקבל את התורה שהוא עיקר השמחה כמו שכתוב: יולד כסיל לתוגה לו, כי הם כרוכים רק אחר העולם הזה שהוא מלא יגון ואנחה וכעס ומכאובות, כמו שכתוב: גם כל ימיו כעס ומכאובות, כל שכן אסור לישראל להתחתן בעכו"ם כי אין בנו כח להמתיק היגון ואנחה של העכו"ם, כי גם בהייחוד של ישראל צריכין התגברות גדול שיזכה שיהיה זווגו בקדושה גדולה שיוכל להכניע היגון ואנחה להפכו לשמחה, כי עיקר תאוות המשגל הוא בא מבחינת עצבות יגון ואנחה, וצריכין להתגבר מאד לקדש את עצמו לשבר תאוה הגשמיית שהוא בחינת יגון ואנחה, ולדבק את עצמו בקדושה העליונה שהוא בחינת שמחה, ואז יזכה להמתיק היגון ואנחה להפכו לשמחה שזהו עיקר בחינת קדושת הברית. אבל בת אל נכר היא עצם היגון ואנחה אשה זונה, שהיא בעצמה בחינת מר ממות וכולי בחינת, כי שחה אל מות ביתה, ואין כח ביד ישראל להמתיק תוקף היגון ואנחה שלהם. ועל כן אסור להתחתן עמהם, כי אין בנו כח להפכם אל הקדושה לבחינת שמחה, אדרבא יתגבר בו בחינת היגון ואנחה שהוא תוקף הסטרא אחרא, ותעקרו משני עולמות ח"ו וירד ביגון שאולה. וזה שנאמר ביפת תואר: ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, ואמרו רז"ל: כדי שתהא בת ישראל שמחה וזו עצבה, כי בת ישראל אחיזתה בבחינת שמחה, בחינת שמחי וגילי בת ציון כי היא משורש נשמת ישראל שהם עצם השמחה, רק מחמת שאחר כמה השתלשלות משתלשל מבחינת סטרא דנוקבא אחיזת היגון ואנחה, על כן צריכין קדושה יתירה כדי להמתיק הדין הנאחז שם כדי שלא יתאחז ח"ו היגון ואנחה שהוא אחיזת הסטרא אחרא שהוא התגברות התאוה ח"ו, אבל בת עכו"ם היא בחינת עצם הקליפה ששמה על שם העצבות והיללה כידוע שהיא בחינת יגון ואנחה, ועל כן אסור להתחתן עמהם, וגודל עוצם האיסור של נשג"ז (נדה, שפחה, גויה, זונה) רחמנא ליצלן מבואר בספרים ובפרט בזהר ותקונים:

אות טו

ועל כן אפילו שלמה המלך עליו השלום התחרט אחר כך כמו שכתוב: לאיתיאל ואוכל, ודאמרו רז"ל שאמר אתיאל וכולי אני ארבה ולא אסור וכולי. אבל באמת לא כן הוא, כי

מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו וכולי ודאמרו רז"ל כל הפסוק הזה על משה רבינו עליו השלום, שאמר שלמה שאסור לשנות מדברי תורת משה שאסר להרבות נשים, כי מי עלה שמים וירד כמותו וכולי, היינו כי שלמה סבר שלגודל חכמתו ועוצם קדושתו יש לו כח לישא נשים נכריות רבות, ולהמתיק עצם היגון ואנחה שהם אחוזים בם, ולהפכו לשמחה שעל ידי זה היה נעשה תיקון גדול לפי דעתו, כי כל מה שהיגון ואנחה שהוא הסטרא אחרא גדול ביותר כשזוכין להפכו לשמחה לבחינת קדושת הברית נתגדל השמחה ונשלמת ביותר, ומחמת שידע בעצמו תוקף קדושתו שהוא מושלל מתאוה זאת לגמרי בתכלית הקדושה, ואין כוונתו כי אם לשמים להמתיק היגון ואנחה להפכו לשמחה על כן יעשה תיקון גדול על ידי זה. כי שלמה בן דוד הוא בחינת משיח שהוא בנה את הבית המקדש, וביומוי קיימא סיהרא באשלמותא, ואז היתה השמחה גדולה מאד כמו שכתוב יהודה וישראל רבים וכולי אוכלים ושותים ושמחים, כי הוא בנה את הבית המקדש ששם עיקר השמחה כמו שכתוב: ושמחתים בבית תפילתי וכולי וכמו שכתוב: ביום חתונתו וביום שמחת לבו ודאמרו רז"ל: זה בנין בית המקדש, והוא זכה לעשרה מיני נגינה שהוא בחינת שיר השירים אשר לשלמה, שהוא שיר המעולה והמובחר מכל השירים, ועל כן סבר שיש לו כח להמתיק ולהפוך עצם היגון ואנחה לשמחה כמו שיהיה בימי המשיח, כמו שכתוב: והפכתי אבלם לששון וכנ"ל. ועל כן טעה ונשא נשים נכריות, כי היה בטוח על כחו וקדושתו על גודל הפלגת השמחה שזכה בימיו שיהפוך גם אותם אל הקדושה והשמחה כנ"ל, אבל אחר כך העיד על עצמו שטעה בזה, כי אין כח לשום חכם וקדוש שבעולם אפילו לשלמה המלך עליו השלום לשנות שום דבר מתורת משה, ואסור לומר שום סברא לבטל שום דבר קל אפילו יהיה חכם כשלמה, כי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה, כי מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו וכולי, היינו מי יש לו כח כמשה שעלה שמים וירד כמו שדרשו רז"ל, ועל כן אסור לשנות בתורתו אפילו תנועה קלה מכל שכן בדבר כזה. כי משה רבינו בעצמו נשא בת יתרו, זה היה קודם מתן תורה שעדיין לא נאסרו, וגם היה על פי הדיבור, וגם מי יתפאר עוד שיהיה לו כח כמשה כי רק משה לבד היה יכול זאת להפוך היגון ואנחה אפילו של העכו"ם לשמחה, שזהו בחינת מה שגייר את יתרו. כי הגרים שמגיירין זהו בחינת שמהפכין היגון ואנחה לשמחה, ועל כן עיקר נתינת התורה שהיא בחינת השמחה כנ"ל ושמחת עולם על ראשם כמו שאמרו רז"ל, לא היתה עד שבא יתרו ונתגייר, כי עיקר שלימות השמחה הוא בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה שנסמך לו שמחת עולם על ראשם שנאמר על מתן תורה, דהיינו כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה שאז

דייקא נשלמת השמחה בחינת ושמחת עולם, בחינת מתן תורה. וזה בחינת ביום חתונתו זו מתן תורה, כי מתן תורה שאז נתגייר יתרו ונתהפך אל הקדושה והשמחה, זהו בחינת חתונה כנ"ל, וזהו בחינת הקולות של מתן תורה בחינת קול השופר של אילו של יצחק שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, שזהו בחינת חתונה בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. ומחמת שמשה זכה לכל זה, לגייר את יתרו ולקבל את התורה, ולהעלות הקדושה מעמקי הקליפות להוציא כל ישראל מיגון לשמחה, ולהפך היגון ואנחה לשמחה, על כן לו לבדו היה כח לישא את בת יתרו, וגם שהיה פרוש גדול אחר שהוליד בנים כמו שכתוב: ואתה פה עמוד עמדי כמו שאמרו רז"ל. וזהו מי עלה שמים וירד על פי מה שפירש רבינו ז"ל פסוק זה בהתורה ויהי מקץ בליקוטי הראשון (בסימן נד'), שזה המקרא מי עלה שמים הוא מדבר מבחינת נגינה, עיין שם כל הענין, ובזה מקושר היטב מקרא זה מי עלה שמים לענין דברי שלמה הנ"ל, היינו ששלמה אמר מי עלה שמים וירד וכולי כמו משה היינו מי יש לו כח לגלות כל העשרה מיני נגינה כמשה. ובאמת ענין הפשוטו של מקרא שמדבר ממעלת עליית משה למרום לקבל התורה הוא ענין אחד עם פירוש רבינו ז"ל הנ"ל שפירש לענין נגינה כנ"ל, כי מבואר בהתורה ויהי מקץ הנ"ל שעל ידי הנגינה עיקר הנבואה של הנביאים, כמו שכתוב: והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' ועל כן משה רבינו שזכה לעשרה מיני נגינה בשלימות שהוא בחינת מי עלה שמים וירד וכולי, כפי מה שפירשו רבינו ז"ל. על כן זכה לנבואה ברורה בתכלית השלימות יותר מכל הנביאים, כמו שאמרו רז"ל שמשה ראה באספקלריא המאירה שזהו גם כן בחינת מי עלה שמים וירד על פי פשוטו שנאמר לענין מעלת נבואתו שעלה לשמים וקבל התורה וכולי, נמצא ששני הפרושים כלולים יחד כנ"ל, ועל כן הודה שלמה שאין לו לדמות עצמו למשה כי מי עלה שמים וירד כמותו וכנ"ל:

אישו"ת ד

אות טז

וזה בחינת כהנים לוים וישראלים מותרים לבא זה בזה והולד הולך אחר הזכר, וכמו שאמרו במשנה: כל מקום שיש קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר, כל מקום שיש קידושין ויש עבירה הולד הולך אחר הפגום וכולי:

כי עיקר הדביקות והתקרבות להשם יתברך הוא על ידי קולות שהם בחינת עשרה מיני נגינה, שבהם כלולים כל הקולות שבעולם שעל ידם עיקר ההתקרבות ישראל לאביהם שבשמים. כי כל התפלות והשירות והתושבחות והתחינות ובקשו"ת וידוים ורצויים ופיוסים, וכל השיחות שאדם משיח בינו לבין קונו בהתבודדות וכולי, הכל כלול

בעשרה מיני נגינה שהם עשרה לשונות שנאמר בהם ספר תהלים, כמו שאמרו רז"ל במזמור בנצוח בנגון וכולי, כמבואר בדברי רבינו ז"ל (סימן רה') לענין העשרה קפיטיל תהלים שגילה שהם תיקון למקרה לילה עיין שם. וזה ידוע שספר תהלים כלול מכל הלשונות של תפילה ותחנונים וכולי כנ"ל, כי רוב ספר תהלים מדבר מצעקות וזעקות ושוועות להשם יתברך, וכמה לשונות של תחנונים שיעזרו השם יתברך לעשו"ת רצונו, ולצאת ממצולות ים של עכירת תאוות עולם הזה והבליו וכולי, ובתוך אלו הצעקות והתחנונים של דוד המלך עליו השלום, בתוך זה הוא מתחיל לזמר ולשבח ולהודות ולהלל להשם יתברך וכולי, וכל אלו הדרכים והנתיבות הקדושים של ספר תהלים כל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה שהוא בחינת עשרה לשונות שנאמר בהם ספר תהלים, שבהם כלולים כל הבקשו"ת וכולי ושירות ותשבחות וכולי שאומרים כל ישראל בכל מקום שהם, שעיקר ההתקרבות להשם יתברך הוא על ידי זה, וכמו שאמר רבינו ז"ל: (בליקוטי תנינא סימן פד') דע שעיקר התקרבות ודביקות ישראל להשם יתברך הוא על ידי התפלה וכולי. נמצא שעיקר התקרבות ודביקות ישראל להשם יתברך הוא על ידי בחינת קולות הקדושים של שירות ותושבחות ותפילות ותחנונים וכולי, וניגונים וזמירות וכולי, שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה שעל ידם עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים כנ"ל. כי כל הקולות שהם בחינת עשרה מיני נגינה זהו בחינת חוש השמע ששם הרגשת הנגינה והקולות, בחינת השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך, ועיקר ידיעת האמונה הקדושה הוא על ידי בחינת חוש השמע, כי שמיעה בלבא תליא כמו שכתוב: ונתת לעבדך לב שומע כמו שכתוב בזוהר הקדוש ומובא בדברי רבינו ז"ל (סימן כב') ששם בהלב ששם תליא שמיעה, שם עיקר ידיעת תשוקת אמונתו יתברך בבחינת נודע בשערים בעלה_ כח חד לפום מה דמשער בלבי' כי זה ידוע שהשם יתברך מרומם ומנושא למעלה מכל המחשבות, כי לית מחשבה תפיסא בי' כלל, רק השם יתברך מגודל רחמנותו שרצה להטיב לנבראיו להטעימם מזיו טעמו ולהודיעם מאלקותו יתברך שמו, על כן צמצם עצמו כביכול בכמה וכמה צמצומים לאין תכלית עד אשר הכניס השגות אלקותו בלב הצדיקים אמתיים שבכל דור ודור כמו האבות הקדמונים, וכן כל הצדיקים האמתיים בכל דור ודור, שכולם זכו על ידי עבודתם האמיתית להשיג השגות אלקות דרך כמה צמצומים, וכל זה הוא בחינת שמיעה כמו מי ששומע קול המדבר והמשמיע אבל אי אפשר לראותו וכמו שכתוב במתן תורה: קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים זולתי קול, ואפילו משה רבינו עליו השלום אמר: הראני נא את כבודך וכולי, והשיבו השם יתברך: כי לא יראני האדם וחי וכולי, וראית את

אחורי ופני לא יראו, ועיקר ההשגה שהשיג היה רק בבחינת חוש השמיעה, כמו שכתוב: ובבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול וכולי, מכל שכן שאר הנביאים והצדיקים שבוודאי כל השגתם וידיעתם הוא בבחינת חוש השמיעה דתליא בלבא שהוא בחינת נודע בשערים בעלה, כל חד כפום מה דמשער בלבי' כמו שכתוב: ה' שמעתי שמעך יראתי וכולי, ובפרט שאר אנשים פשוטים כמונו היום שכל חיותינו וקדושתינו היא בבחינת חוש השמע שאנו שומעים לקול אבותינו שמסרו לנו התורה הקדושה שהיא האמונה הקדושה מדור לדור, ואנו מחוייבים לשמוע בקולם ולקיים את כל דברי התורה הזאת. וזה שכתוב: שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד, שמע דייקא כי עיקר האמונה היא בבחינת שמיעה דתליא בלבא כנ"ל. וכן ברוב הפסוקים מזהיר על קיום מהתורה בלשון שמיעה, כמו שכתוב: לשמוע בקולו ולדבקה בו וכולי, וכמו שכתוב: והיה אם שמוע תשמעו וכולי וכיוצא בזה הרבה, וזהו בחינת מה שהארכנו לעיל בענין מעלת קדושת הנגונים שישראל מזמרים בשביל התקרבות להשם יתברך, כי הנגונים הם בבחינת עשרה מיני נגינה שהם כלליות כל התפילות ושירות ותושבחות וכולי, כלליות הקולות דקדושה שהם בחינת חוש השמיעה שעיקר דביקות ישראל להשם יתברך הוא על ידי זה כנ"ל, ויותר ממה שכתוב כאן מובן לכל אד ואחד, לכל חד כפום מה דמשער בלבי' מעלת נעימת הניגון כמה גדול כחו לעורר ולהמשיך את האדם להשם יתברך, כי לגדולתו יתברך אין חקר, ואי אפשר לדבר מגדולתו יתברך כלל רק כל חד כפום מה דמשער בלבי' כמו שכתוב: נודע בשערים בעלה כנ"ל, וכל אחד ואחד כפי השיעור שבלבו יכול לידע בעצמו שעיקר הדביקות להשם יתברך הוא על ידי דיבורים וקולות ונגונים, שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל. וגם עסק התורה הוא גם כן בחינת עשרה מיני נגינה, שזהו בחינת הטעמים שבתורה שהם למעלה למעלה מכל הבחינות הקדושו"ת שהתורה כלולה מהם, כי התורה כלולה מטנת"א שהם טעמים נקודות תגין אותיות כידוע, וזה ידוע שבחינת הטעמים הם למעלה מכל הבחינת טנת"א שהתורה כלולה מהם כמבואר בכתבי האריז"ל, וטעמים זה בחינת נגינה בחינת נגינות הטעמים, וזה שאמרו רז"ל לענין עסק התורה: זמר בכל יום זמר בכל יום, כי גם עסק התורה הוא בחינת ניגון וזמרה וכולי כנ"ל, וכמו שכתוב: קומי רוני בלילה:

(ועיין מזה בדברי רבינו ז"ל בהתורה אקרוקתא (סימן ג') לענין תיקון הנגינה על ידי לימוד גמרא עיין שם):

כי עיקר כלליות המשכת התגלות קדושת אלקותו לתחתונים הוא על ידי בחינת קולות וכולי כנ"ל. וזה בחינת בעשרה מאמרות נברא העולם, וכל המאמרות הם בחינת קול

ודבור שבהם נברא העולם, להם עיקר החיות אלקות המלובש בכל העולמות. ועל כן עיקר הדביקות של ישראל להשם יתברך הוא גם כן בחינת קולות ודבורים כנ"ל, כי על ידי קולות ודיבורים קדושים מדבקין עצמן בקול ה' שהוא עיקר החיות אלקות המלובש בכל העולמות כנ"ל. וזהו בחינת עשרה מיני נגינה שהם בבחינת חוש השמיעה כנ"ל:

אות יז

וזה בחינת כהן לוי ישראל שהם בחינת ימין ושמאל ואמצע, שהם כלליות הקדושה כידוע. כי כהן הוא בחינת חסד בחינת ימין, ולוי הוא בחינת דין בחינת שמאל הקדוש, וישראל הוא בחינת רחמים שכלול משניהם בחינת קו האמצעי המכריע כידוע כל זה, וכל זה הוא כלול בבחינת הקול שהוא עיקר המשכת אלקות שכלול מהכל. כי איתא בספרי חכמי המוזיקא שהוא חכמת הנגינה שיש שלש קולות, כי יש קול פשוט שהוא קול שאדם מוציא מפיו במקום רחב שאין מחיצה נגדו, ויש קול חוזר שהוא נקרא בלשון רז"ל קול הברה, שהוא הקול ששומעים ביער או בין ההרים הגבוהים כשמוציאים קול שאז שומעים כנגדו קול הברה כאלו אחר עומד כנגדו ומוציא זה הקול והדיבור שהוא מוציא מפיו, ועוד יש קול שלישי שהוא הקול המורכב משניהם, שהוא הקול היוצא מתוך כלי דחוק שהקול פוגע מיד בהקול החוזר, עד שקול החוזר נכלל מיד עם קול הישר ונעשה משני הקולות קול אחד שהוא קול שלישי, כי זה הקול משונה משנה הקולות הנ"ל שהוא קול ישר וקול חוזר כי זה הקול כלול משניהם יחד, וזה הקול נקרא קול חזק בחינת הן יתן בקולו קול עוז. נמצא שעיקר סוד כל הקולות שבעולם הוא שלשה קוללות הללו שהם קול ישר וקול חוזר וקול מורכב ומחובר משניהם, ובאלו הג' קולות כלולים כל מיני קולות שבעולם, ועל פי ערכי הקולות האלו וצירופיהם נתיסדו ונתחברו כל מיני ניגונים שבעולם, כי כולם יוצאים מאלו הג' קולות שמשתלשל ויוצאים מהם כמה וכמה שינויים רבים, כי יש חילוקים גדולים בין ההרכבות והחיבור של קול הישר עם קול החוזר כי במקום שהמחיצה רחוקה מאד שם מכירין היטב בין קול הישר וקול החוזר, ובמקום צר שם מתחברים יחד כנ"ל, ויש חילוקים גדולים בענין התחברותם וזהו החילוק שבין תבנית הכלים של הנגינה (מלבד שאר טעמים שיש להם עוד בענין תבנית הכלים כפי מדות הנגינה להרים או להוריד וכולי, ושאר הבחינות שיש בזה וכולי כי חכמה זו של נגינה גדולה ויקרה מכל החכמות שבעולם כפי מה שהבנתי מפי רבינו ז"ל). נמצא שכל הקולות כלולים בג' קולות הנ"ל שמהם יוצאים כל הנגונים שבעולם שכלולים בעשרה מיני נגינה כנ"ל, וזהו בחינת כהן לוי ישראל. כי כהן הוא בחינת חסד שהוא בחינת קול הישר שהוא בחינת חסד כידוע, ולוי הוא בחינת דין שהוא בחינת קול

החוזר, כי בכל מקום אור החוזר הוא בחינת דין כידוע, וישראל הוא בחינת קול המורכב משניהם שהוא בחינת קו האמצעי המכריע שהוא בחינת רחמים הכלול משניהם מחסד ודין. וזהו בחינת אברהם יצחק ויעקב שהם יסוד האמונה הקדושה שהם בחינת ג' קולות הנ"ל. וזהו בחינת הקול קול יעקב, הקול קול דייקא, כי יעקב כלול משני הקולות הנ"ל שזהו בחינת קול המורכב משניהם, בחינת רחמים וכולי כנ"ל. כי אלו הג' קוין ימין ושמאל ואמצע הם כלל כל הספירות והמדות שהם עשר ספירות, שכולם כלולים בג' קוין אלו כידוע. וזהו בחינת עשרה מיני נגינה שהם בחינת עשר ספירות, בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע שכלולים בשם הויה שהוא כלליות העשר ספירות, וכולם כלולים בג' קולות הנ"ל, כי עיקר שם הויה ברוך הוא הוא רק בחינת ג' אותיות שהם יק"ו, כי אות רביעי הוא כפול, כי ג' אותיות ראשונות יק"ו שהם שיר פשוט כפול משולש הם ערכי הקולות שכלולים בג' קולות כנ"ל, ואחר שיש ג' קולות אלו שיש בהם שינויים, אזי צריכין לצרף ולסדר ולהעריך אותם ולחבר מהם נגונים, שזהו בחינת אות רביעי שבשם שהוא אות כפול. כי אות הרביעי הוא ה' כמו אות השני, כי אות הרביעי אינו קול רביעי, רק בכאן מתחיל צירוף הקולות וחיבורם לעשו"ת מהם נגונים לצרפם ולכוללם ולחברם יחד עד עשרה מיני נגינה שהם בחינת עשר ספירות שבהם כלולים כל הקולות, שהם כלליות כל העולמות שבכולם מלובש אלוקותו יתברך שהוא בחינת קולות שהוא בחינת הכלים שהם בחינת החיות והנשמות שבכל העולמות, כי הקול הוא האויר כידוע והאויר הוא חיות האדם שהוא בחינת הנשמה, בחינת וכל זה כלול בג' קולות הנ"ל שהם בחינת ג' קוין הנ"ל:

אות יח

ועל כן עיקר הנגינה הוא מסטרא דליוואי כנ"ל, כי עיקר בחינת הניגון מתחיל מבחינת קול השני שהוא בחינת קול החוזר, ושם מתחיל עיקר הבירור שצריכין לברר הטוב מן הרע, שזהו בחינת עשרה מיני נגינה שהם מבררין הטוב מן הרע רוח טובה מן רוח נכאה כנ"ל. כי זה ידוע שעיקר אחיזת הקליפות והסטרא אחרא שמהם כל העונות ח"ו הוא מסטרא דשמאלא שהוא בחינת הדין שמשם משתלשל חיותם כידוע, וכמבואר בדברי רבינו ז"ל שעיקר אחיזת כל היצרים רעים של כל בני אדם שבעולם שיש בהם שינויים רבים, ועיקר אחיזת כולם הוא מבחינת דין כמבואר שם במקומו עיין שם, ובחינת הדין זה בחינת קול חוזר כנ"ל, ובזה מבואר היטב מה שאמר רבינו ז"ל בהתורה חותם בתוך חותם (סימן כב') מה שגילה שם סוד נפלא ונורא מה ענין קול הברה, וביאר שם שענין קול הברה שהוא קול החוזר הוא בחינת קול העונות שצועקין כנגד האדם עיין שם.

כי כשהאדם מתעורר להשם יתברך ומוציא קול דקדושה, אזי תיכף מתעוררים כנגדו הקליפות שנבראו על ידי עוונותיו ומתחילים לצעוק כנגדו וכולי, וזהו בחינת קול הברה עיין שם. וזהו בחינת התוקע בבור וכולי אם קול שופר שמע יצא, ואם קול הברה שמע לא יצא עיין שם, היינו כנ"ל, כי קול החוזר שהוא קול הברה בשרשו נמשך מבחינת הדין שהוא בחינת קול החוזר כנ"ל, ומשם משתלשל אחיזת כל היצרים רעים שהם כלל העוונות ח"ו, ועל כן למטה אצל האדם הגשמי קול הברה הוא בבחינת קול עוונות ממש שמתעוררין כנגדו, כי אחיזתם מקול החוזר העליון שהוא בחינת דין שמשם אחיזתם כנ"ל. נמצא שעיקר אחיזת היצר הרע והקליפות שהוא כלל כל התאוות והמדות רעות וכל העוונות כולם רחמנא ליצלן, עיקר אחיזתם הוא מבחינת קול החוזר הנ"ל שהוא בחינת דין כנ"ל, ועל כן עיקר הבירור שצריכין לברר טוב מרע שהוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל:

אות יט

כי עקר הבחירה מתחיל מבחינת קול החוזר, כי שם עיקר הבחירה כי בעשרה מאמרות נברא העולם וכולי, כמו שכתוב: בדבר ה' נעשו וברוח פיו כל צבאם, דבר ה' ורוח פיו זה בחינת קולות ודבורים שכלולים בעשרה מיני נגינה שבהם נבראו כל העולמות כנ"ל, ועיקר אחיזת היצר הרע הוא מבחינת כפירות ואפיקורסית ואמונות כוזביות, כמבואר בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים שהיצר הרע נקרא אל אחר כפירות, כי עיקר כלליות התורה והמצוות תלויים באמונה כמו שאמרו רז"ל: בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה, וכמו שכתוב: כל מצוותיך אמונה, וכן להיפך עיקר היצר הרע והתאוות והעבירות ח"ול הם בחינת פגם האמונה בחינת אל אחר כפירות שנקרא היצר הרע כנ"ל, ועיקר אחיזת הכפירות שהוא היצר הרע הוא מבחינת קול החוזר הנ"ל. כי אם היו הכל שומעים את הקול הישר בעצמו שהוא קול ה' בעצמו שברא בו כל העולמות כולם, ועדיין הוא מחיה בו כל העולמות כולם, כי דבריו חיים וקיימים וכולי לעד, כמו שכתוב: ודבר אלקינו יקום לעולם שהקולות והדיבורים שבהם ברא שמים וארץ וכל העולמות הם חיים וקיימים גם עכשיו, וקולו לא נפסק עדיין והם מחיין גם עתה כל העולמות כולם (וכמובא בשם הבעל שם טוב ז"ל), ואלו היו הכל זוכים לשמוע את הקול הזה של השם יתברך שבו ברא את העולם ובו מקיים את העולם כנ"ל, בוודאי לא היה שום בחירה כלל מאחר שהכל היו רואים ושומעים שהוא יתברך בעצמו מחיה את העולם ברוח פיו, אבל באמת זה הקול בעצם שהוא בחינת קול הישר הנ"ל אי אפשר לשמוע כי אם היו שומעין קולו היו בטלים במציאות, כי אפילו בשעת מתן תורה שהיו ישראל מזוככים

מאד במדריגה גבוה מאד אמרו: כי מי כל בשר אשר שמע קול אלקים חיים וכולי, אם יוספים אנחנו לשמוע את קול ה' אלוקינו עוד וכולי, ועל כן אי אפשר לשמוע את בחינת קול הישר בעצמו, ועיקר בחינת השגת הקולות ששומעין מגדולתו ואלקותו יתברך שמו הוא מבחינת קול החוזר שהוא בחינת יראה ודין, בבחינת ה' שמעתי שמעך יראתי, וזהו בחינת הבחירה שמחמת שעיקר השמיעה מגדולתו יתברך נמשכת מבחינת קול החוזר כנ"ל, על כן יש בחירה, כי מי שהוא חכם אמת מטה דעתו אל האמת כמו אבות העולם הטו אזנם אל האמת עד שזכו להבין מהיכן נמשך בחינת זה הקול החוזר, עד שהשיגו והבינו שזה הקול החוזר אין לו מציאות בעצם רק עיקר הוא קול הישר שנמשך ממנו יתברך, רק מחמת שהמשיכו הוא יתברך לתוך בחינת מחיצת הצמצום הראשון על כן יצא הקול כביכול בבחינת הכאה לתוך בחינת מחיצת הצמצום, ועל ידי זה נשמע קול החוזר הזה שהוא בחינת הדין, אבל באמת עיקר הוא הקול הישר כי זה קול החוזר אין לו שום מציאות רק שהוא החזרת קול הישר בעצמו, ועל כן דבקו עצמם רק לבחינת קול הישר שהוא בחינת עצם חיותו יתברך המלובש בכל העולמות, וחברו וייחדו יחד בחינת קול החוזר עם בחינת קול הישר ועל ידי זה הפרידו כל אחיזת הדין והקליפות שהם הכפירות הנאחזין בקול החוזר, על ידי שידעו והאמינו שקול החוזר אין לו שום מציאות בפני עצמו ח"ו, רק הוא החזרת קול הישר בעצמו כנ"ל. אבל האפיקורסים והכופרים אינם מטים דעתם אל האמת, ואינם רוצים לשמוע כי אם בחינת קול החוזר בעצמו, כי אינם מטים דעתם כלל להאמין ולידע תחילת שורש מציאת הקול והחיות המחיה כל העולמות כולם. כי זה דרכם כסל למו של המחקרים והפלוסופים שמחקרים חקירות גדולות וחכמות רבות בכל עניני הבריאה, כגון במהות ותבנית של כל פרטי הדומם צומח חי מדבר, ובכל הד' יסודות מהו הכח של כל אחד ואחד ועריכת אבריהם, וכל פרטי חילוק הקולות וערכיהם וצרופיהם, ואיך לעשו"ת כלים לכווין בהם קולות הנגינה, וכן בשאר כל החכמות שהמציאו כלים רבים לתועלת העולם וכולי, אבל כל חקירתם וחכמתם הוא הכל בעניני העולם הזה העובר כהרף עין. כי זה המציא כלי איך להסתכל מרחוק, וזה המציא כלי איך לשמוע מרחוק וכיוצא בזה, ומה יתרון לאדם בכל זה, ומה ישא מכל עמלו שיעמול בזה לעולם הנצחי. כי בעולם הזה יכולים לחיות חיים טובים בלי ידיעת הכלים הללו, כמו שחיו כל דורות הקודמים שלא ידעו כלום מכלים הללו, וגם עכשיו רוב העולם אינם יודעים מהם כלל וחיים חיים טובים יותר מהחכמים שחקרו והמציאו כלים חדשים הללו, כי רובם היה להם מפלה גדולה על ידי חכמתם החדשה שהמציאו בעולם כמבואר במקום אחר, ואין להאריך בזה למי שיש

לו שכל אמתי כל שהוא שאין שום תכלית אמתי יוצא מחכמתם, מאחר שכל חכמתם הוא בענינים הגשמיים של זה העולם, וכל העולם ומלואו הוא הבל וריק ואין יתרון לאדם מכל עמלו שיעמול תחת השמש, ולא תשבע עין לראות ולא תמלא האוזן משמוע אפילו בחוש הראות והשמע הפשוט שיש לכל אדם, כי יש לאדם כעס ומכאובות הרבה מחוש הראות וכולי שיש לו בטבעו מה שמתאוה למותרות הרבה הרוצים להטרידו מן העולם ח"ו,מכל שכן שאין צריך לחפש עוד אחר כלים חדשים בתחבולות העולם הזה להרבות כבודו וממונו ושאר תאוותיו, כי כל כוונת החכמים שחוקרים בכל זה הכל הוא בענייני העולם הזה ובשביל העולם הזה להרבות כבודו ושמו וממונו וכיוצא בזה כידוע לבקי בהם, ואין איש שם על לב לשום כל דעתו ולבו לדבק עצמו באור החיים לחשוב על תכליתו וסופו הנצחי וסוף כל סוף מה יהיה ממנו, שזהו בחינת קדושת ישראל שקבלנו מאבותינו הקדושים, שזהו בחינת התורה הקדושה שהוא עיקר החכמה האמתית והנצחית שכל חכמותינו הוא לקיים את כל דברי התורה הזאת כדי לזכות לחיים נצחיים לטוב הנצחי לעולם שכולו ארוך וטוב, ורק זהו נקראים חכמה באמת כי ישראל עוברים על כל החכמות שלהם כי אינם רוצים לחקור כלל בעניני העולמל הגשמי, כי הלוואי ולא היינו יודעים אפילו מה שיודעים כל אחד ואחד, דהיינו מה שכל אחד ואחד יודע מעניני תאוות עולם הזה והבליו, כי הלוואי והיינו פורשים עצמינו גם מהם ולהיות תמימים לגמרי כמו צדיקים הראשונים שלא הכירו צורת מטבע, רק שרוב העולם אינם יכולים לעמוד בזה, ואין הקב"ה בא בטרוניא וכולי, ובהכרח לדעת מה שמוכרח לקיום העולם בשביל פרנסה דהיינו משא ומתן וכיוצא המוכרחים יותר, אבל לחשוב תחבולות בעניני העולם הזה יותר ויותר בשביל תאות העולם הזה אפילו כשממציא חכמה גדולה אין שטות מזה מאחר שלא יצליח על ידי זה בעולם הנצחי, כי רובם ככולם נעשים אפיקורסים גדולים על ידי זה ואחריתם עדי אובד בעולם הזה ובעולם הבא, וכמבואר במ"א. ועל כן ישראל עם קדוש אין חוקרים כלל בעניני הגשמיים שאינם מוכרחים להם, רק שמים כל מגמתם לדבק את עצמם באלקים חיים על ידי קיום התורה והמצות, והם עוברים על כל החכמות שלהם כי הם יודעים החכמה האמתית והנצחית שהוא האמונה הקדושה, שיודעים ומאמינים שכל העולם ומלואו דומם צומח חי ומדבר וכולי וכולי מראש ועד סוף הם וכל אשר בהם, וכל כחותם עם כל דקדוקיהם ופרטיהם וכל מיני חכמות ותחבולות שיש בהם, הכל כאשר לכל ברא השם יתברך בכחו הגדול והוא מחיה את כולם בכל עת ובכל שעה, וכולם נבראו בשביל האדם השפל הזה כדי שידע זאת באמונה שלימה כדי שיעסוק כל ימיו לדבק את עצמו בהשם

יתברך המחיה את כולם על ידי עסק התורה והמצות, שזאת החכמה שהיא האמונה האמתיית שיודעים שהשם יתברך ברא הכל עם כל החכמות שבהם היא עולה על כל החכמות כולם:

אות כ

ועל כן כל חכמתם של המחקרים הוא בבחינת קול החוזר, שאין שומעים את קולו העצם יתברך כלל, רק הם מביטים אחר הבריאה אחר הטבע לבד, וחוקרים בכל הענינים שאחר הטבע לבד, אבל אין חוזרים פניהם להטות לבבם ואזנם להאזין ולהקשיב ולשמוע מבטן מי יצא הקול הזה כדי לשום כל תשוקתם לדבק אליו יתברך, כי הם רק חכמים להרע ולהטיב לא ידעו, והם רוצים ח"ו להפריד בחינת קול החוזר מקול הישר כאלו קול החוזר ח"ו יש לו מציאות בפני עצמו, שזהו בחינת נרגן מפריד אלוף, שמפריד אלופו של עולם ומקצץ בנטיעות וכופר באלקים חיים, שכל זה נמשך מבחינת קול החוזר שמשם אחיזת היצר הרע והכפירות כנ"ל על ידי שאינם משתדלים לידע ולהאמין שהכל נמשך מאתו יתברך לבד המחיה את כולם, וכל החכמות ששומעים ומבינים וכל הדברים שבעולם כולם הם רק בחינת קול החוזר שבאמת אין לו מציאות כלל בפני עצמו, רק היא החזרת קול הישר. ומי שטועה כשהוא ביער ושומע קול הברה וסובר שהוא קול בפני עצמו הוא אויל פתי ומשוגע שוטה רשע, כי אין מציאות לקול החוזר כלל רק הוא המשכת והחזרת קול הישר, כן הוא ממש כל חכמתם שחוקרים אחר הטבע, ואין מחזירין פניהם לקשר קול החוזר לקול הישר דהיינו לקשר כל החכמות לשרשם לידע ולהאמין שהכל נמשך ממנו יתברך ולבלות כל דעתו וחכמתו כל ימיו לקשר את עצמו בו יתברך שזהו עולה למעלה על כל החכמות, שבעולם ובו כלולים וטפלים כל החכמות וזוכה לחיים נצחיים לעולם ועד. וגם מי שזוכה לדבק את עצמו בתכלית השלימות להחכמה האמתית שהוא התמימות, לעבוד אותו יתברך בתמימות בתורה ועבודה בפשיטות הוא יכול לזכות אחר כך להשיג גם כל החכמות שבעולם בעצמו, כמו שמצינו בכמה צדיקים אמתיים שבתחילת עבודתם עבדו רק בתמימות ובפשיטות, ושברו כל התאוות ועסקו בתורה ועבודה ותפילות וכולי וכולי ביגיעה גדולה עד שבאו להשגות גדולות, ואחר כך זכו להשיג ממילא כל החכמות שבעולם. ואפילו מי שאינו מגיע לזה אין צריך לזה כלל, כי בעולם הזה יכול לבלות כל ימיו בטוב בלי שום ידיעה מחכמות אלו, ובעולם הבא בודאי אינם נצרכים לו כלל, אדרבא אנשים פשוטים שלא שברו עדיין את כל התאוות יכולים אלו החכמות לעקור אותם משני עולמות, כנראה בחוש שכל אלו שעוסקים בזה אפילו מעט מחכמות ולשונות וכולי נעשים אפיקורסים גדולים פורקים

עול לגמרי רחמנא ליצלן. כי רק צדיקים הגדולים במעלה מאד בני עליה האמתיים הם יכולים להשתמש בהם למה שצריכים לעבודתם, וגם כדי לשבר דעות האפיקורסים, וגם אינם מבלים זמן על זה כי הם משיגים אחר כך ממילא כל החכמות כנ"ל, והם יכולים לקשר כל החכמות לשרשם העליון כי יודעים שהכל נמשך ממנו יתברך:

אות כא

נמצא שעיקר אחיזת היצר הרע והכפירות הוא מבחינת קול החוזר שהוא בחינת דין על ידי שאין מקשרין ומחברין קול החוזר לקול הישר כנ"ל. וזהו בחינת בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף מדת הרחמים במדת הדין שנאמר: ביום עשו"ת ה' אלקים ארץ ושמים. כי מדת הדין זה בחינת קול החוזר, שבתחילה רצה שיהיה קיום העולם על ידי בחינת קול החוזר לבד שהוא בחינת מדת הדין כנ"ל, ראה שאין העולם מתקיים כי אם לא היה רק בחינת קול החוזר מקיים העולם היה מתרבה האפיקורסות, כי לא היה אפשר להאדם להשיג שהכל נמשך ממנו יתברך שזהו בחינת התקשרות קול החוזר לקול הישר כנ"ל, על כן עמד ושיתף מדת הרחמים במדת הדין שזהו בחינת קול השלישי המורכב משניהם שהשם יתברך שתף קול הישר עם קול החוזר והמשיך בחינת קול השלישי שהוא בחינת קול עוז קול המורכב משניהם, ועל ידי זה יש קיום להעולם. כי עכשיו מחמת שקיום העולם על ידי קול המורכב שהוא בחינת הקול קול יעקב, על ידי זה יש קיום להעולם, כי עתה יש לנו כח לדבק באור החיים לידע ולהשיג האמונה הקדושה שהכל נמשך ממנו, וכל החכמות והעקמומיות שבלב הנמשך מבחינת קול החוזר מבחינת דין, הכל נמשך ממנו יתברך בעצמו בשביל הבחירה. כי קול החוזר אין לו מציאות רק מקול הישר, וכל זה יש לנו כח להשיג על ידי הרכבת הקול, שהרכיב וחיבר השם יתברך בעצמו שני הקולות יחד שהוא בחינת שיתוף מדת הרחמים במדת הדין כנ"ל, ולולא זאת, לא היה כח להאדם לשבר הבחירה כלל, כי היו מתגברים עליו הקליפות והכפירות הנמשכים מבחינת קול החוזר כנ"ל אבל עכשיו יש לו כח להטות לבבו אל האמת לבחינת קול הישר שממנו נמשך הכל, מאחר שקיום העולם על ידי הרכבת שני הקולות יחד כנ"ל, כי עצם הקול הישר בעצמו אי אפשר לגלות כדי שלא יתבטלו במציאות כנ"ל. וזהו בחינת מה שאמרו רז"ל: בעשרה מאמרות נברא העולם, והקשו שם: הני ויאמר דבראשית ט' נינהו, ותירצו: בראשית נמי מאמר הוא. ועתה לכאורה קשה מדוע באמת לא כתיב גם במאמר הראשון ויאמר כמו בשאר הט' מאמרות, אך זהו בחינת הנ"ל שבראשית הוא בחינת מאמר הראשון שהוא בחינת הקול הישר שבו כלולין כל העשרה מאמרות, וכל

העולמות כולם מראש ועד סוף, כי כולם כלולים בבראשית שנקרא מאמר סתום שכולל הכל כמבואר בדברי רבינו ז"ל במ"א (בליקוטי תנינא סימן יב'). ומחמת שהוא בחינת קול הישר בעצמו אינו מכונה בשם מאמר שהוא בחינת קול ודיבור, כי זה הקול והדיבור אי אפשר לשמוע ולהשיג כלל שלא יתבטלו במציאות כנ"ל, רק אחר שיצא הקול הישר שהוא בחינת בראשית שכולל הכל, אחר כך תיכף נתהוה קול החוזר, ואז הרכיב השם יתברך שני הקולות יחד שהוא בחינת קול השלישי הנ"ל, ובו ברא הכל. וזהו בחינת ט' ויאמר דבראשית שהם בחינת קול שאפשר לשמוע, כי נמשכין מבחינת קול החוזר והישר המורכבין יחד שבהם נברא העולם בפרטיות, ונתחלק למינים שהם כל הדברים שנבראו על ידי ט' מאמרות בו' ימי המעשה. כי בבחינת בראשית מאמר סתום קול ישר שם היה הכל כלול ביחד, ולא היה אפשר עדיין להכיר פרטיות הבריאה מחמת שזה הקול סתום ונעלם מאד. וזה עיקר עבודתנו לכלול הכל בבחינת בראשית, להחזיר הכל לשרשו לידע ולהאמין שהכל נמשך ממנו לבד כי אין מציאות לקול החוזר כי אם מקול הישר כנ"ל. וזהו בחינת עשרה מיני נגינה דקדושה שהם בחינת עשרה מאמרות כנ"ל, שהם מבררין הטוב מן הרע האמונה מן הכפירות, כי הם מקשרין ומרכיבין כל הקולות ומחברין היטב קול החוזר עם קול הישר, עד שנעשה הניגון הממשיך את הלב להשם יתברך, שממשיך ומוציא הלב מן הכפירות והתאוות הנמשכין מבחינת קול החוזר ומחזירין ומקשרין אותו לבחינת קול הישר שזהו בחינת כלליות הבריאה בשרשה, בחינת הדביקות בהשם יתברך שעיקרו על ידי בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל. כי עיקר הדביקות הוא האמונה, שהוא בחינת החזרת קול החוזר לקול השם יתברך שזהו בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, ועל כן עיקר הנגינה מבחינת סטרא דליוואי שהוא בחינת קול החוזר, כי שם עיקר הבירור שצריכין לברר הטוב מהרע הנאחז שם על ידי שמחברין אליו קול הישר ומחזירין הכל לקול הישר שהוא עיקר הכל. כי כל הקולות שבזה העולם הם בחינת קול החוזר נגד קול הישר העליון בעצמו, ושם עיקר הבירור שצריכין לדבק אותן בקול הישר על ידי בחינת נגינה וכנ"ל:

אות כב

וזהו בחינת קול השופר שכלול משלש קולות שהם תקיעה שברים תרועה, שהם בחינת שלשה אבות אברהם יצחק ויעקב כידוע. כי שופר הוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, ועל כן הם עשרה קולות של מלכיות, וכן אצל זכרוניות ושופרות וכנ"ל, אבל עיקר שורש שנוי הקולות של השופר הם רק שלש שהם בחינת שלש הקולות הנ"ל, שהם שורש

ויסוד של כל העשרה מיני נגינה הכלולים בקול שופר, כי כולם נמשכים משלש קולות אלו שהם בחינת תלת אבהן כנ"ל:

אות כג

נמצא שעיקר בחינת עשרה מיני נגינה שהוא עיקר בחינת הבירור שהוא עיקר עבודת ישראל, הוא לחבר קול החוזר בקול הישר לדבק עצמינו בקול דברי אלקים חיים בבחינת לשמוע בקולו ולדבקה בו, כי הוא חייך וכולי, כי עיקר החיים וקיום כל העולמות נמשך מבחינת קולו הישר כנ"ל. וזהו בחינת השמחה הנמשכת על ידי הניגון, כי עיקר שורש השמחה באמת נמשך מבחינת השמחה בו יתברך, שזהו עיקר השמחה באמת, כי באמת לאמתו אין שום שמחה בעולם כי אם כשזוכין להאמין ולידע ממנו יתברך, שזה עיקר החיים האמתיים לכל אחד ואחד כפום מה דמשער בלבי', כמו שכתוב: כי בו ישמח לבנו, כי בו דייקא ישמח לבנו כי אין שום שמחה אחרת באמת חוץ מזה. ודבר זה אי אפשר לבאר כלל לא בפה ולא בכתב, כי הוא רק לכל חד כפום מה דמשער בלבי' בבחינת וכל אחד ואחד כפי מה שזוכה לפעמים להרגיש מעט עריבות נעימות מתיקות השמחה האמתיית הזאת, יכול להבין זאת היטב שאין שום שמחה אחרת חוץ מזה, ואפילו המון עם ישראל הכשרים הפשוטים שאין זוכים להרגיש זאת היטב, אף על פי כן כל שמחתם של ישראל הכשרים בשבתות וימים טובים ובחתונה וכיוצא בזה הכל נמשך משמחה זאת שהוא בחינת דביקות בו יתברך, כי אף על פי שאינם זוכים עדיין לבחינת דביקות באמת כראוי, אף על פי כן, אף על פי דאיהו לא חזי מזלי' חזי, ומחמת שבשורש נשמתם הם מרגישים לפעמים עריבות נעימות השמחה הזאת, על ידי זה נמשך עליהם גם למטה שמחה גדולה בעת שזוכים לשמוח בה' באיזה שמחה של מצוה. ועל כן כל ישראל הכשרים רגילים בעת שמחתם לזמר פסוקים ותפילות של התקרבות ישראל לאביהם שבשמים שזה עיקר שמחתם, ובפרט בשמחת תורה ופורים וכיוצא בהן, שזה עיקר שמחתינו אשר בחר בנו מכל עם וכולי וכמו שאנו אומרים בכל יום אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים וכולי, ומה נעים וכולי, וכיוצא בזה הרבה וכנ"ל. כי באמת זה עיקר השמחה מה שאנו יודעים מהבורא הכל יתברך לנצח על ידי אמונתנו הקדושה וכנ"ל, וזהו בחינת מה שמבואר בפסוקים מהפלגת השמחה בו יתברך, כמו שכתוב: שמחו בה' וגילו צדיקים וכולי, וכתיב: שמחו צדיקים בה' אנכי אשמח בה', וכיוצא בזה הרבה בספר תהלים וכן בספר ישעיה ובשאר הספרים, כמו שכתוב: שוש אשיש בה' תגיל נפשי באלקי וכולי וכיוצא בזה הרבה שם, וכתיב: ואני בה' אעלוזה אגילה באלקי ישעי וכולי. ולעתיד לבא שיתגלה אלקותו ומלכותו לעין כל כתיב: ה' מלך

תגל הארץ ישמחו איים רבים וגו', וכתיב: ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך נהרות ימחאו כף יחד הרים ירננו וכולי, וכן מבואר בפסוקים הרבה מאד מאד, כי עיקר השמחה האמתית הוא מה שזוכין לידע מהבורא הכל יתברך על ידי האמונה הקדושה שקבלנו מאבותינו על ידי התורה הקדושה וכנ"ל:

ומחמת שעל ידי הנדגינה דקדושה מבררין הרוח טובה מהרוח רעה, שמבררין האמונה מהכפירות ומאמונות כוזביות ומדבקין הכל להשם יתברך כי מחזירין הקול החוזר לקול הישר וכולי כנ"ל, על כן נמשך שמחה גדולה על ידי הנגינה בחינת עלי עשור ועלי נבל כי שמחתני ה' בפעלך וכולי, כי עיקר השמחה היא מה שיודעין ומאמינין בו יתברך שהוא יתברך פעל ועשה הכל וכנ"ל:

אות כד

וזהו בחינת כהנים ולוים וישראלים מותרים לבא זה בזה, והולד הולך אחר הזכר. כי כהנים ללוים וישראלים הם עיקר יסוד כלליות הקדושה שהם בחינת תלת קוין הנ"ל, שהם בחינת תלת אבהן בחינת ג' קולות הנ"ל שמהם נמשכין כל העשרה מיני נגינה שהם כלליות השמחה, שזהו עיקר בחינת חבור וזווג דקדושה של ישראל שהוא בבחינת שמחה, להפוך אחיזת היגון ואנחה לשמחה לכלול אשה באיש שמאל בימין, דהיינו לחבר הקול החוזר בקול הישר שהוא בחינת המתקת הדין על ידי שנכלל ברחמים העליונים, שכל זה הוא בחינה אחת וכנ"ל, שמבררין הקול החוזר על ידי עשרה מיני נגינה שעל ידי זה נתברר האמונה הקדושה, על ידי זה נתבטל היגון ואנחה שאחיזתו מבחינת דין מסטרא דנוקבא, כי אין אחיזתו רק כל זמן שאין יודעין שגם קול החוזר ממנו יתברך מבחינת קול הישר, כי אין לו מציאות אחר כנ"ל, אבל תיכף כשיודעין זאת באמת נתבטל אחיזת היגון ואנחה, ואזי נתהפך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, שזהו עיקר בחינת זווג של מצוה כנ"ל. ועל כן עיקר החיבור דקדושה הוא בחינת כהן לוי ישראל שהם עיקר יסוד העשרה מיני נגינה כנ"ל שעל ידם עיקר התהפכות היגון ואנחה לשמחה, עיקר התחברות קול החוזר בקול הישר שהוא בחינת יחוד קודשא בריך הוא ושכינתי' שהוא עיקר בחינת זווג דקדושה וכנ"ל, ועל כן הולד הולך אחר הזכר. כי ישראל ממשיכין הנשמות תמיד מסטרא דדכורא, מחמת שכל עבודתם ויגיעתם וכל מחשבתם ועסקם הוא להתקרב להשם יתברך על ידי התורה והמצוות שמקיים כל אחד כפי בחינתו, על כן הם כוללים כל הבריאה בשורשה שזהו בחינת שמחברין קול החוזר בקול הישר עד שמתבטל קול החוזר לגבי קול הישר, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן, כי באמת אין מציאות לקול החוזר כלל כי הוא רק המשכת והחזרת קול

הישר בעצמו בחינת עצם מעצמיו ובשר מבשרו כי בשרשן הכל אחד. ועל כן ישראל עם קדוש נכללין בסטרא דדכורא לעולם מאחר שיודעין ומאמינים באמת שהכל נמשך מהמשפיע הראשון שהוא בחינת סטרא דדכורא, ועל ידי זה נכללין שם לעולם, ועל כן הולד הולך תמיד אחר הזכר בכהן לוי וישראל שהם עיקר הקדושה כנ"ל:

אות כה

אבל במקום שיש קידושין ויש עבירה הולד הולך אחר הפגום שהוא בחינת יגון ואנחה. כי במקום עבירה ח"ו שהוא תאוות עולם הזה, נמצא שהוא כרוך אחר תאוות זה העולם ועוקר עצמו מהשם יתברך, ואינו מקשר אחר הבריאה בשרשה, רק אדרבא הוא נרגן מפריד אלוף שמפריד עצמו עם כל הבריאה התלויה בו מהשם יתברך, על כן אינו נכלל בהקדושה שהוא בחינת סטרא דדכורא רק אדרבא הוא ממשיך עצמו להסטרא אחרא, על כן הולד הולך אחר הפגום שהוא בחינת יגון ואנחה ששם כל הפגמים. כי מי שהוא פגום יותר שם אחיזת היגון ואנחה ביותר, ואפילו אם האיש פגום והאשה ממשפחה כשירה, עיקר אחיזת היגון ואנחה בו, כי זה כלל שסטרא דנוקבא דקדושה נחשב לבחינת דכורא לגבי דכורא דסטרא אחרא שנחשב לבחינת נוקבא נגדה כידוע, ועל כן הפגום הוא בבחינת סטרא דנוקבא בחינת יגון ואנחה והולד הולך אחריו במקום שיש עבירה, כי עיקר העבירה בפרט בפגם הברית הוא מבחינת יגון ואנחה שמשם עיקר התאוה כנ"ל, ועל כן במקום עבירה הולד הולך אחר הפגום שהוא בחינת יגון ואנחה כנ"ל. אבל בזווג של מצוה שהוא בחינת כהן לוי ישראל, שם נמתק היגון ואנחה ונהפך לשמחה, ונכלל הכל בסטרא דדכורא כנ"ל, ועל כן הולד הולך אחר הזכר כנ"ל:

אות כו

וזהו בחינת עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית, וזה בחינת אל תצר את מואב וכולי בשביל שתי פרידות טובות שיצאו מהם שהם רות המואביה ונעמי העמונית, שמהם יצאו דוד ויוצאי חלציו שהם בחינת משיח שיצא מהם כי עיקר הגאולה שתהיה על ידי משיח שיבא במהרה בימינו הוא על ידי השמחה הגדולה שיהיה אז, על ידי שהכל יכירו וידעו אז את אמתת אלקותו וגדולתו יתברך, ועל ידי זה תגדל השמחה אז מאד מאד כמו שכתוב: ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך, וכמו שכתוב: ואמר ביום ההוא הנה אלקינו וכולי נגילה ונשמחה בישועתו וכולי, וכיוצא בפסוקים הרבה כנ"ל. ועל ידי זה תהיה עיקר הגאולה כמו שכתוב: כי בשמחה תצאו וכולי ההרים והגבעות יפצחו לפניכם ר"ן, וכמו שאמר רבינו ז"ל (סימן כד') ששמחה הוא עולם החירות עיין שם. ואז יתהפך כל היגון ואנחה שהוא בחינת מרירת הגלות יתהפך לשמחה, בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה, וכמו שכתוב: והפכתי אבלם

לששון ונחמתים ושמחתים מיגונם, וכמבואר כל זה למעלה, ועל כן נמשכה נשמת משיח על ידי אתערותא דנוקבא דייקא כמבואר בתורה בענין בנות לוט שמהם יצאו רות ונעמה שמהם יצא דוד ומשיח כנ"ל, וכן במעשה של תמר ויהודה, כמו שכתוב: ותשב בפתח עינים, וכן במעשה של רות ובועז, כי כל זה הוא בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה שהוא עיקר בחינת משיח, בחינת והפכתי אבלם לששון כנ"ל. כי כל אלו היה כוונתם לשם שמים כמבואר בדברי רז"ל ובפרוש רש"י, וכשההתעוררות מן האשה לשם שמים להחיות זרע להעמיד תולדות, נמצא שהיגון ואנחה בעצמו נתהפך לשמחה מאחר שהיא בעצמה ששם אחיזת היגון ואנחה ברצונה נעשית מרכבה אל הקדושה, מאחר שרצונה להעמיד תולדות לקיום העולם שהוא בחינת שמחה כנ"ל, כי זווג דמצוה לקיום העולם הוא בחינת שמחה וכולי וכנ"ל:

כי ער ואונן פגמו מאד, כי השחיתו דרכם כמו שכתוב בתורה שזהו עון הגדול בתורה, כי אפילו מי שהוא פרוש לגמרי מחמת גודל קדושתו הוא גם כן פגם גדול מאחר שאינו ממתיק היגון ואנחה הנאחז בבחינת סטרא דשמאלא בבחינת האשה וכולי, ואינו מעמיד תולדות שהם עיקר בחינת הגדלת השמחה בהשם יתברך על ידי שנתרבין ישראל המכירין גדולתו יתברך וכולי וכנ"ל, שזהו בחינת פגם נדב ואביהוא וכולי כנ"ל, מכל שכן וכל שכן להיפך ממש כשמשחית דרכו, ואזי אינו ממתיק היגון ואנחה אדרבה היגון ואנחה בעצמם מקבלים הטיפה ח"ו. כי יגון ואנחה הם סמך מם ולילית כמובא בכוונות, והם עושקים הטפה היוצאת לבטלה ח"ו, ועל זה נאמר: וראיתי דמעת העשוקים וכולי, ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם כידוע, דמעת העשוקים דייקא, כי הם מלאים דמעות בחינת בכיה ויגון ואנחה, כי שם הם עשוקים כנ"ל. ועל כן גדול עוונו מנשוא, ועיקר תיקון תשובתו הוא על ידי הצדיק האמת שיכול לעורר כל העשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה כנ"ל, כי על זה הפגם נאמר: כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים, אורחות חיים הוא בחינת שמחה כמו שכתוב: תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך וכולי, וכל זה כשאינו עושה תשובה, אבל כשעושה תשובה ועוזב דרכו הרע ומחשבותיו הרעים ומתגבר בכל כחו לשבר מדת העצבות שמשם כל המחשבות רעות וכל ההרהורים רעים, ומקרב את עצמו לצדיקים אמתיים ולכשרים האמתיים המשתדלים בתקנתו, ויודעים איך להכניס בו שמחה כי יש להם כח לתפוס גם אותו עם תוקף היגון ואנחה הנאחז בו ולהכניסו בתוך השמחה דקדושה, על ידי זה עיקר תקונו, כי עיקר תקונו הוא כשיזכה שיתהפך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. וזהו בחינת העשרה קפיטל תהלים שגילה רבינו ז"ל בשביל תקון למקרה לילה, כי

אלו העשרה מזמורי תהלים הם בחינת עשרה מיני נגינה הם בחינת השמחה, בחינת התהפכות יגון ואנחה לשמחה שעל ידי זה עיקר התיקון של פגם הברית כנ"ל. ועל כן גמר תיקון חטא זה יהיה על ידי משיח כמובא בספרים, שזהו בחינת ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב וכולי כמובא בכוונות. כי משיח יהפוך היגון ואנחה לשמחה שזהו בחינת הגדלת השמחה שיהיה אז כנ"ל, ועל כן דוד שהוא משיח עסק כל ימיו בספר תהלים שיסד שהוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל שעל ידי זה עיקר תיקון חטא זה שהוא נתתקן על ידי דוד משיח דייקא כנ"ל. ועל כן היה נפש דוד נמשך מסטרא דנוקבא כמובא, וכל השתלשלות המשכת נשמתו לעולם על ידי התעוררותם כנ"ל, כי זה היה תוקף כחו של דוד שהוא בחינת משיח שיש לו כח על ידי תפלותיו וזמירותיו שהם ספר תהלים שחיבר בחינת עשרה מיני נגינה להפוך כל היגון ואנחה הנאחז בסטרא דנוקבא, להפוך הכל לשמחה שזהו עיקר שלימות הגדלת השמחה, שזהו עיקר התיקון והגאולה שיהיה על ידי משיח בחינת ששון ושמחה ישיגו וכולי כנ"ל, שעל ידי זה עיקר התיקון של כל הנדחין בעוונותיהם הבאים לשוב שיתתקנו על ידי זה דייקא, בחינת ופדויי ה' ישובון וכולי ששון ושמחה ישיגו וכולי כנ"ל. ועל כן איתא באמת שדוד היה בסכנה גדולה כל ימיו כמו שכתוב: לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי, וכמו שכתוב: כפשע ביני ובין המות, כי דוד לא היה לו חיים כלל כי היה מסטרא דנוקבא ששם אחיזת היגון ואנחה בחינת סטרא דמותא, והוא בתוקף כחו זכה להפוך הכל מהיפך אל היפך כי הפך ממות לחיים מיגון ואנחה לשמחה, כמו שכתוב: אפפוני חבלי מות וכולי צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא וכולי, כי חלצת נפשי ממות את עיני מן דמעה את רגלי מדחי אתהלך לפני ה' בארצות החיים וכולי, וכיוצא בזה הרבה, כי זכה להפוך תוקף היגון ואנחה לשמחה, וכל זה על ידי נעימת זמירותיו על ידי רבוי התפילות ותחינות ובקשו"ת שזכה לצעוק תמיד אל ה' בכל מיני קולות ולשונות של צעקה ותפילה ותחנונים ושירות ותושבחות, שזהו כל ספר תהלים שזהו בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, ועל ידי זה הפך יגון ואנחה לשמחה מות לחיים עד שזכה להיות נכלל בחיים לעולם, כמו שכתוב: תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך, בחינת דוד מלך ישראל חי וקיים וכנ"ל:

אות כז

וזהו בחינת מחלוקת קרח ועדתו על אהרן, כי קרח היה לוי ואהרן היה כהן, ועיקר עבודת הלוי הוא בשיר על הדוכן, וכל עבודתו הוא להתחבר ולכלול בהכהן שהוא בחינת חסד בחינת קול הישר, דהיינו לחבר ולכלול קול החוזר שהוא בחינת דין בחינת לוי, לחברו ולכוללו היטב בבחינת קול הישר שהוא בחינת כהן כנ"ל, שזהו בחינת כל עבודת השיר

של הלוים שהם בחינת עשרה מיני נגינה שעל ידי זה ממתיקין הדין והיגון ואנחה שהוא סטרא דמותא הנאחז בבחינת קול החוזר, כי מקשרין אותו במקור החיים שהוא בחינת קול הישר שבו ברא העולם, ובו מחיה ומקיים את העולם. כי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו וכולי שהוא בחינת קול ודבור כנ"ל, וכמבואר כל זה למעלה היטב, וקרח פגם בזה מאד מאד ורצה לחלוק על הכהונה, שרצה ח"ו להחריב כל העולמות ולהחזיר העולם לתהו ובהו על ידי מחלוקותו, כי רצה ח"ו להפוך הלוי לכהן, להפוך בחינת קול החוזר כאילו הוא ח"ו בחינת קול הישר, שזהו עיקר הפגם של כל האפיקורסים והכופרים באלקים חיים שאינם מסתכלים רק על הקול הנשמע בזה העולם, שהוא בחינת קול החוזר שהוא בחינת החיות והחכמה המלובשים בזה העולם, ואינם מחזירים פניהם לקשר הכל לשרשו להסתכל ולידע ולהאמין מבטן מי יצא הקול, לידע ולהודיע ולהוודע שהוא היוצר הוא הבורא וכולי, והוא אמר ויהי והכל נמשך מקולו הישר שהוא בחינת כהן שמשם נמשך הכל, רק שאי אפשר לשמוע קולו הישר בעצם כי אם על ידי התחברות עם בחינת קול החוזר וכנ"ל, בשביל קיום העולם כנ"ל. אבל באמת אין מציאות לקול החוזר כי אם על ידי קול הישר וכולי כנ"ל, וקרח פגם בזה מאד על שרצה ליקח הכהונה לעצמו שזהו בחינת הפגם הנ"ל בעצם, שרצה לעקור עצמו מחי החיים ולחרוב העולם ח"ו כאלו קול החוזר שהוא בחינת סטרא דלוי יש לו מציאות בפני עצמו ח"ו, ועל כן באמת אמרו רז"ל: קרח כפר בעיקר, כי בוודאי כפר בעיקר על ידי מחלוקותו שחלק על הכהונה שרצה לחלוק סטרא דלוי בחינת קול החוזר מבחינת כהן מבחינת קול הישר, שזהו עיקר הכפירה של כל הכופרים כנ"ל. וזהו ויקח קרח, ותרגומו ואתפליג קרח, ואתפליג דייקא שחלק והבדיל עצמו, שזהו עיקר הפגם והכפירה שלו שרצה לחלוק ולהפליג בחינת קול החוזר מקול הישר שהוא בחינת חלוקת הלוי מן הכהונה, ורצה לעשו"ת הלויה לכהן כאלו קול החוזר יש לו מציאות בפני עצמו, כאלו הוא בעצמו ח"ו הוא קול ישר שזהו בחינת כפירת כל הכופרים שסוברים שחכמתם בעצמם יש להם מציאות בפני עצמה עד שכופרים באלקים חיים, וכל זה מחמת שאינם מסתכלים על שורש חיות כל החכמות מהיכן נמשך הכל, כמו שכתוב: מי פעל ועשה קורא הדורות מראש, וכמו שכתוב: שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה וכולי. וזה שכתוב בפסל מיכה שרצה להתגבר על ידי שהיה לו הלוי לכהן כמו שכתוב: כי היה לי הלוי לכהן, כי משם עיקר אחיזת הכפירות והעבודה זרה כשסוברים שבחינת קול החוזר הוא בחינת קול הישר ח"ו כנ"ל, שזהו בחינת מחלוקת קרח שכפר בעיקר ורצה לעשו"ת הלוי לכהן שזהו בחינת פסל מיכה, בחינת כי היה לי הלוי לכהן וכנ"ל. ועל כן היה עיקר

מחלוקת קרח על ידי אשתו, כמו שאמרו רז"ל על פי חכמת נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנה_זו אשתו של קרח, כי עיקר אחיזת היגון ואנחה הנאחז בקול החוזר נאחז באשתו שנמשכה משם כנ"ל, והתגברה ברשעתה כל כך עד שלא רצתה להיות מרכבה אל הקדושה שיהיה נכלל אשה באיש לוי בכהן, והיא ברשעתה פגמה בזה שזהו עיקר בחינת אשה רעה שנאמר עליה: ומוצא אני מר ממות את האשה. כי עבודת הלוי הוא בשיר על הדוכן בחינת עשרה מיני נגינה, שעל ידי זה נתהפך יגון ואנחה לשמחה ונתייחד קול החוזר בקול הישר שהוא בחינת זווג דקדושה שנכללת אשה באיש וכנ"ל, שזהו בחינת כלי זמר שמנגנין על החתונה, וכמו שאמר רבינו ז"ל (סימן רלז) ע"פ: הפעם ילוה אישי אלי שהוא סוד כלי זמר שמנגנין על החתונה, כי אמרה לאה הפעם שנולד לוי שהוא בחינת נגינה, עתה ילוה אישי אלי, כי עיקר התחברות דקדושה של איש ואשה הוא על ידי עשרה מיני נגינה שהם בחינת לוי כנ"ל עיין שם וכנ"ל, ואשתו של קרח פגמה בזה ורצתה להפך ממש לחלוק על הכהונה להפוך הלוי לכהן וכולי שעל ידי זה אינו נמתק היגון ואנחה אדרבא מתגבר יותר וכנ"ל. ועל כן באמת גרמה מיתה משונה מאד לה ולקרח ולכל עדתו, כי נאבדו כולם על ידה, כי יגון ואנחה היא סטרא דמותא כנ"ל היפך השמחה שהוא בחינת חיים ושלום כנ"ל, כמו שכתוב: כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, כי שלום הוא בחינת התחברות שני הפכים דהיינו כששמאל נכלל בימין לוי בכהן שזהו עיקר השמחה כנ"ל, וקרח במחלוקתו פגם בכל זה כנ"ל, ועל כן נקראת הכהונה ברית שלום כמו שכתוב: הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם, כי עיקר השמחה והשלום נמשך מבחינת הכהן שהוא בחינת קול הישר שהוא שורש הכל, והכל צריכין להתקשר אליו, שזהו בחינת עבודת הלווים בשיר לחבר הכל להשורש על ידי בחינת עשרה מיני נגינה שזהו עיקר בחינת השלום והשמחה כשכל העולמות חוזרים לשרשן, ואינם נפרדים משורש חיותם, וזה עיקר השמחה והחיים והשלום כי שם צוה ה' את הברכה חיים. כי כל חיות כל העולמות נמשך משם מבחינת כהן שהוא בחינת קול הישר שהוא שורש הכל שורש השמחה שהוא בחינת שלום, בחינת כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון וכנ"ל. נמצא כשקרח פגם במדתו ממש, דהיינו שפגם בהשלום והשמחה על ידי מחלוקותו על ידי שהלך אחר עצת אשתו נחלק עצמו מן הכהונה על ידי שרצה להפוך הכהונה אליו, ועל ידי זה כפר בעיקר שכל זה הוא היפך תקון מדתו ממש, כי קרח הוא לוי בחינת שמאל בחינת קול החוזר שצריך להשתדל תמיד להתקשר אל הכהן לכלול בימין שזה בחינת עבודת השיר של הלווים וכולי כנ"ל, שהוא פגם בכל זה כנ"ל:

אות כח

וזהו בחינת כ"ד מתנות כהונה שנתן לו הקב"ה לאהרן אח"כ בשמחה, כמו שכתוב: ואני הנה נתתי לך, ופירש רש"י בשמחה, כי עיקר קדושת הכהונה הוא בחינת שמחה שנמשכת משם כנ"ל. ועל כן זכה אהרן לכהונה על ידי שמחה דייקא, כמו שכתוב: וראך ושמח בלבו שעל ידי זה זכה לכהונה כמו שאמרו רז"ל, כי עיקר הכהונה הוא בחינת שורש השמחה ממי שהשמחה במעונו. ועל כן נתן לו השם יתברך כ"ד מתנות כהונה בשמחה דייקא, כי כ"ד מתנות כהונה הם כ"ד קישוטי כלה כידוע, כי קדושת הכהונה שהוא שורש השמחה הוא בחינת חיבור ויחוד חתן וכלה בחינת יחוד קודשא בריך הוא ושכינתי', שעיקר החבור והיחוד הוא על ידי בחינת עשרה מיני נגינה בחינת שמחה ששורשה בבחינת כהן בחינת קול הישר, שמשם נמשך הכל והכל צריכין לחזור ולכלול בו בבחינת לשמוע בקולו ולדבקה בו וכנ"ל:

אות כט

וזהו בחינת שבויה שאסורה לכהן, כי שביה וגלות ועבדות זהו בחינת יגון ואנחה, בחינת גלות מצרים שהיו שם בשביה בעבדות שהוא בחינת עצבות יגון ואחה שזהו עיקר בחינת גלות ועבדות. כי שמחה היא עולם החירות כמו שכתוב: כי בשמחה תצאו וכולי כמו שאמר רבינו ז"ל, ולהיפך יגון ואנחה הוא עיקר הגלות והעבדות, וכמובא בדברי רבינו ז"ל עוד במדרש אגדה: כי עיקר גלות מצרים היה על חטא אדם הראשון שהוא בחינת פגם הברית כידוע, ועיקר חטא אדם הראשון היה שעל ידי זה המשיך ח"ו בחינת עצבות בחינת יגון ואנחה שהוא סטרא דמותא, כמו שכתוב: בעצבון תאכלנה וגו'. בעצבון היינו עצבות וכולי שזהו בעצמו בחינת המיתה שהביא לעולם, כי בחינת המיתה נמשך מבחינת עצבות יגון ואנחה כנ"ל, ובשביל זה היה גלות ושיעבוד מצרים שעיקר הגלות והעבדות היא גם כן בחינת עצבות שהוא בחינת עצבות ושיעבוד כנ"ל, בחינת יגיעות וטירחות שנמשך מבחינת בעצבון תאכלנה, בחינת בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה וכולי. וכשזכו לצאת מגלות מצרים, עיקר הגאולה היה על ידי בחינת השמחה שמשם עיקר החירות בבחינת כי בשמחה תצאו כנ"ל, ועל כן אמרו שירה בליל יציאתן ממצרים שהוא בחינת הלל שלם כמו שכתוב: השיר יהיה לכם כליל התקדש חג כמו שאמרו רז"ל. וכן בשעת קריעת ים סוף שהוא עיקר גמר שלימות הגאולה, אז אמרו שירת הים, כי שיר ההלל וכן שירת הים וכל השירות כולם הם בחינת עשרה מיני נגינה שהוא בחינת שמחה שזהו עיקר הגאולה, וכמו שאנו אומרים שהוציאנו מעבדות לחירות מיגון לשמחה וכולי, ונאמר לפניו שירה חדשה, כי השמחה והשירה היא עיקר הגאולה והחירות כנ"ל. וזהו בחינת גודל המצוה לספר ביציאת מצרים וכל המרבה

לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, כי סיפור יציאת מצרים שמספרין בתוקף הנסים שעשה עמנו השם יתברך בגאולת מצרים, ומברכין ומהללין לשמו הגדול יתברך על זה, זה בחינת עשרה מיני נגינה בחינת שמחה, ועל כן עיקר הסיפור ביציאת מצרים בליל פסח הוא על היין דייקא שהם הד' כוסות של יין, כי יין הוא בחינת שמחה כמו שכתוב: ויין ישמח לבב אנוש וכולי, כי עיקר הגאולה היא על ידי שמחה ושיר והלל בחינת עשרה מיני נגינה הם נמשכין מד' אותיות השם, בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע שכנגדם באו הד' כוסות של יין בליל יציאת מצרים כנ"ל, ועל כן אחר יציאת מצרים צריכין להביא עומר שעורים, ואיתא בזוהר הקדוש שעומר שעורים הוא מאכל בהמה שהוא קרבן של סוטה, כי כנסת ישראל נבדקת על ידי עומר שעורים ועל ידי זה נטהרת כנסת ישראל מזוהמת מצרים וכולי. כי סוטה היא בחינת פגם הברית, בחינת מר ממות וכולי בחינת ואחריתה מרה כלענה בחינת מים מרים מאררים, בחינת עצבות ומרה שחורה יגון ואנחה שהוא סטרא דמותא. וזהו בחינת קרבן שעורים שהוא מאכל בהמה שהוא בחינת מאכל שלא נתברר למאכל אדם, כמו שאמרו רז"ל שאמר אדם הראשון: אני וחמורי נאכל באבוס אחד, נמצא שמאכל בהמה הוא בחינת בעצבון תאכלנה. וזהו בחינת קרבן שעורים של הסוטה, בחינת עומר שעורים שמקריבין אחר יציאת מצרים, כי על ידי זה הקרבן שעורים שמביאין אל הכהן שהוא שורש השמחה, על ידי זה מהפכין יגון ואנחה שהוא בחינת מאכל בהמה כנ"ל לשמחה, ועל ידי זה נפסק טומאת מצרים שהוא בחינת פגם הברית בחינת יגון ואנחה שנמשך מחטא אדם הראשון, כי עיקר התיקון על ידי השמחה והעיקר על ידי שמהפכין יגון ואנחה לשמחה כנ"ל. ועל כן השבויה שהיא בשביה וגלות שהוא בחינת גלות מצרים שהוא בחינת עצבות יגון ואנחה כנ"ל, על כן אסורה לכהן, כי הכהן הוא שורש השמחה ואסור לו לטמאות למתים, וצריך לקדש את עצמו בקדושת הברית ביותר מכל ישראל, וכל מקום שנאחז בו בחינת פגם הברית בחינת יגון ואנחה ביותר אסור לו לישא אותה, שזהו בחינת נשים האסורות לכהן גרושה זונה וחללה וכולי, כי עיקר בחינת הבירור על ידי בחינת שיר וניגון הוא מתחיל מבחינת לוי שהוא בחינת שמאל הקדוש כנ"ל, אבל הכהן קדושתו קבוע כי הוא בבחינת קדושת שבת שאין שם בירור, ועל כן כל המלאכות שהם בחינת בירורים מבחינת בעצבון תאכלנה וכולי מבחינת יגון ואנחה,כולם אסורים בשבת. כי שבת הוא שורש השמחה, וכל הבירורים שמבררים בכל ימי החול ומהפכין יגון ואנחה לשמחה כולם שבים אל הקדושה בשבת, ושם נכללין כולם בשלימות בתוך השמחה העליונה, כי שבת הוא מעין עולם הבא שהוא בחינת שמחה, בחינת שובע שמחות את פניך וכנ"ל, ואז

עולין כל הישרות והנגונים ונכללין בשרשן בבחינת קול הישר שהוא בחינת שבת בחינת כהן, שזהו בחינת שיר השירים אשר לשלמה שהוא בבחינת שבת שהוא בחינת מלך שהשלום שלו כידוע, כי שבת הוא בחינת שיר העליון על כל השירים, כי כל השירים של עכשיו הם מתחילין מבחינת לוי מבחינת שמאל, כמו שכתוב בזוהר הקדוש שיר לשמאלא וכנ"ל, כי כל עבודתינו בעולם הזה שהוא בחינת ששת ימי המעשה בחינת היום לעשותן, הוא לברר הקדושה שהיא השמחה מהסטרא אחרא שהיא בחינת יגון ואנחה, ולהפוך יגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. ועל כן כל השירות של עכשיו הם מסטרא דנוקבא, שזהו בחינת שירה חדשה שבחו גאולים בלשון נקבה כמובא בספרים, כי עכשיו אי אפשר לשמוע השיר והניגון הנמשך מבחינת קול הישר בעצמו שהוא בחינת כהן בחינת שבת בחינת עולם הבא, שלא יתבטלו במציאות מחמת שכלי הגופים שלנו אינם מזוככים בעוונותינו, ויש בהם אחיזת היגון ואנחה, על כן אם היו שומעים את בחינת קול הישר בעצמו שהוא בחינת השיר שיתער לעתיד היה בחינת ריבוי אור שגורם שבירת כלים ח"ו שמשם סטרא דמותא כידוע, והיו מתגברים היגון ואנחה ביותר ח"ו. על כן עכשיו עיקר התיקון והבירור בחינת כל הנגונים מתחילין מסטרא דליוואי מבחינת שמאל, כדי להמתיק הדין בשרשו לברר היגון ואנחה ולהפכו לשמחה על ידי המתקת הדין בשרשו, על ידי שמהפכין קול החוזר ומחברין אותו לקול הישר וכולי כנ"ל, רק אחר שמבררין איזה בירור צריכין להביא אותו ולהחזירו לשרשו העליון שהוא בחינת כהן, ששם חוזר הכל ונכלל בשרשו. וזהו בחינת כל הקרבנות שמביאין אותן אל הכהן, שכל מי שחטא איזה חטא ונמשך אחר הסטרא אחרא שהוא בחינת יגון ואנחה כשרוצה לשוב ולתקן חטאו, אזי מביא בהמה לקרבן אל הבית המקדש ששם מקום השמחה, כמו שכתוב: ושמחתים בבית תפילתי, והבהמה היא בחינת העדר הדעת שהוא בחינת גלות ושיעבוד בחינת יגון ואנחה כנ"ל, וכשמביאה החוטא לבית המקדש וסומך ידיו עליו ומתודה עוונותיו, בזה מברר היגון ואנחה, כי על ידי שמקדש הבהמה לקרבן ומביאה לבית המקדש אל הכהן, על ידי זה הוא תופס את היגון ואנחה שהוא בחינת בהמיות ומביאו למקום השמחה שהוא הבית המקדש והכהן, ואז הכהן מקריבה לקרבן וכולל הקרבן בשורש השמחה העליונה על ידי הלוים שעוסקים בשיר על הדוכן, שהם מבררין ותופסין היגון ואנחה ומהפכין אותו אל הקדושה, ומביאין אותו אל הכהן שהוא בחינת קול הישר עד שנכללין בתוך שורש השמחה העליונה שהוא בחינת כהן כנ"ל. וזהו בחינת שבת שכל הברורים שמבררין בו' ימי המעשה שמבררין מבחינת יגון ואנחה מבחינת בעצבון תאכלנה נכללין בשורש הקדושה העליונה שהוא בחינת כהן כנ"ל.

וזהו בחינת שבת שכל הברורים שמבררין בו' ימי המעשה שמבררין מבחינת יגון ואנחה מבחינת בעצבון תאכלנה נכללין בשורש הקדושה העליונה שהוא בחינת שבת שהוא מעין עולם הבא כנ"ל, ועל כן זווגן של תלמיד חכמים לשבת, כי אז נשלם בשלימות בחינת כלליות והתהפכות היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזהו עיקר בחינת זווג דקדושה וכנ"ל. אבל בשבת עצמו אין בירור, רק מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, כי אור שורש השמחה של שבת אי אפשר שירד לתוך בחינת מקומות היגון ואנחה לבררם ולהפכם אל הקדושה והשמחה, כי שורש קודש הוא ואין שם שום בירור כידוע, רק שאנו מקבלין בימי החול כח מקדושה ושמחה של שבת, וממשיכין הארה מאור השמחה של שבת לימי החול כדי לברר בירורים להפוך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. וזהו בעצמו בחינת הכהן שכל הבירורים שלווים וישראלים מבררים שהם בחינת עשרה מיני נגינה, כולם הם בכח הכהן שהוא בחינת שיר פשוט שהוא שרש הכל, אבל הכהן בעצמו אסור לו לצאת מקדושתו אל החוץ במקומות שנאחז ביותר היגון ואנחה שהם בחינת אשה זונה וחללה וכולי, וכן שבוייה שנאחז בה גם כן היגון ואנחה שהוא בחינת עבדות בחינת שבי גלות מצרים כנ"ל, כי הכהן קדוש הוא בבחינת קדושת שבת, כמו שכתוב: וקדשתו כי קדוש הוא לאלקיו, וכל הבירורים צריכין לשוב ולחזור ולבא אליו אבל הוא אסור לצאת למקומם, ועל כן אסור להכהן להטמאות למתים ששם נאחזת הטומאה הבאה מבחינת יגון ואנחה שהוא בחינת סטרא דמותא, בחינת תוקף מרירות יגון ואנחה שמתאבלין על המת רחמנא ליצלן וכנ"ל, כי הכהן אסור לצאת למקומות כאלו, כי קדוש הוא בבחינת שבת שאין שם בירור, רק כל הבירורים שבים לשם וכנ"ל:

אות ל

וכן בכלליות העולם כל העבודה שעושין כל ימי חייו, וכן כל העבודה שעושין כל ימי העולם הזה, כולם הם בחינת בירורים שמבררין הניצוצות הקדושים מעמקי הקליפות שהם בחינת יגון ואנחה, ומהפכין יגון ואנחה לשמחה. ולכל הבירורים הם על ידי בחינת עשרה מיני נגינה של בחינת הלווים שממתיקין הדין ומקשרין וכוללין הקול חוזר בקול ישר שעל ידי זה מהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, אבל לעתיד לבא כשיגמור הבירור בשלימות, ויקויים בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וכולי, אז לא יהיה עוד שום בירור ועשיה ועבודה כלל, כי היום לעשותם ולא למחר לעשותן, ואז יהיה יום שכולו שבת שכל הבירורים שזכה כל אחד לברר לפי בחינתו לפי עבודתו וטרחתו בעבודת ה', כולם ישובו לשרשם העליון שהוא בחינת קול הישר, שהוא שורש כל השמחה והחיות של כל העולמות, ואז יתער

שיר חדש שהוא בחינת שיר של חסד, שהוא בחינת כהן שנקרא חסד כמו שאמר רבינו ז"ל (בליקוטי תנינא סימן ח') שלעתיד נזכה לבחינת שיר של חסד שהוא עיקר שלימות עשרה מיני נגינה, בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע שעולה ע"ב בגימטריא חסד, כי עכשיו כל הניגונים והשירות הם רק הארה מעשרה מיני נגינה, כי עכשיו עיקר השיר מסטרא דליואי שהוא בחינת דין שמשם אחיזת סטרא דנוקבא, ועל כן כל השירות בלשון נקיבה כנ"ל. אבל לעתיד יתער שיר חדש בלשון זכר, כמו שאומרים בהגדה: ונודה לך שיר חדש כמובא, כי יתער שיר של חסד בחינת שיר של שבת, בחינת שיר השירים שיר המעולה על כל השירים, בחינת כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו וחסידך דייקא ירננו בחינת שיר של חסד, כי אז יתבטל היגון ואנחה לגמרי ויתהפך הכל לשמחה בשלימות, ואז נזכה לשמוע בחינת קול השיר הנמשך מקול הישר בעצמו שהוא בחינת כהן בחינת חסד. וזהו בחינת עוצם ריבוי השמחה שלעתיד בחינת שובע שמחות את פניך וכולי, וכיוצא בזה בפסוקים הרבה כנ"ל, אשרי שיזכה לשמחה הזאת ולשיר הזה של חסד שהוא בחינת הניגון שיתנגן לעתיד על ע"ב נימין כשיתהפכו עוונות ישראל לזכיות, שהוא בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, וכמבואר בהתורה תקעו ג' עיין שם: אשרי שיזכה לזה:

אות לא

וזה שכתב רבינו ז"ל שלקרב נפשו"ת להשם יתברך הוא תקון גדול מאד לפגם הברית, כי כשמקרב רחוקים להשם יתברך זהו בחינת שרודף אחר היגון ואנחה ומכניסו בעל כרחו לתוך השמחה, כי זהו ממש בחינת מה שרודף ומשתדל לקרב רחוקים, שרודף אחר אנשים הרחוקים מהשם יתברך המונחים בחשך בתוך בחינת יגון ואנחה, שהם בחינת כל התאוות והעבירות רחמנא ליצלן כנ"ל, והוא רודף אחריהם ומהפכם אל הקדושה ומקרבם להשם יתברך, ואז מהפך היגון ואנחה לשמחה. כי מתחילה כשזה היה רחוק מהשם יתברך, נאמר ויתעצב אל לבו בחינת שכינה מה אומרת קלני מראשי, ולהיפך כשמחזירין אותו בתשובה ומקרבין אותו להשם יתברך, אזי נגדלת השמחה מאד אצלו יתברך בחינת ישמח ה' במעשיו, כי נתוסף שמחה וחדוה גדולה רבה ועצומה בכל העולמות כשבא הרחוק מהשם יתברך ורוצה לקרב עצמו אליו יתברך, וכמבואר בזהר מגודל הפלגת השמחה והשעשועים שנעשין למעלה על ידי זה האיש דרדיף בתר חייבא לאתבא לי' בתיובתא, כי אין שמחה לפני השם יתברך כמו זאת השמחה כשחוזרים אליו הרחוקים ממנו, שזהו עיקר גדולתו ושעשועיו כמובא בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים. כי השם יתברך מלא רחמים וחפץ להטיב ורוצה בתשובת רשעים, ואינו חפץ במיתתם כמו

שכתוב: כי חפץ חסד הוא, והוא חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, ועל כן יקר בעיניו מאד מאד מי שמביא מתנה יקרה כזאת שהם בניו היקרים שנתרחקו ממנו בעונותיהם, ואין ערוך לשמחה זו כשזוכין להחזירם ולקרבם אל הקדושה, ועל כן על ידי גודל שמחה שגורם על ידי קרבת הרחוקים שהוא בחינת התהפכות יגון ואנחה לשמחה, על ידי זה זוכה לתקן בשלימות גדול בחינת פגם הברית, שעיקר הפגם הוא מה שפגם בשמחה ונתן אחיזה ויניקה לבחינת יגון ואנחה ח"ו כנ"ל, כי עכשיו על ידי קרבת הרחוקים נתהפך היגון ואנחה לשמחה גדולה כנ"ל:

אות לב

על פי הנ"ל יכולים להבין איזה רמז קצת בענין המעשה הנוראה של הז' בעטלירש, בענין ספור השני שהיה חרש שאמר: אני איני חרש כלל, רק שכל הקולות של כל העולם, כולם הם רק חסרונות. ואצלי אין כל העולם כולו עולה כלל שאשמע החסרון שלהם וכולי, כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון כלל וכולי, וחיים טובים שלו היה שהיה אוכל לחם ושותה מים וכולי, עיין שם היטב ענין הנפלא והנורא והנשגב הזה. כי דע אחי שקודם שסיפר רבינו ז"ל מעשה זאת של יום השני, (כי המעשה הזאת של הז' בעטלירש לא סיפרה ביום אחד רק בכמה ימים, ונמשך ענין הסיפור בערך ב' שבועות כאשר יבואר במדרש אגדה), מעשה שהיה כך היה שהייתי עומד לפני הדרת קדשו, ובתחלה קודם סעודת הצהרים דברתי עמו מענין המעשה הנורא הזאת שספר ביום שבת קודש הקודם, עד סיום הסיפור של הבעטליר הראשון שהוא העור אשר אנכי לא הייתי בעת הסיפור הזה, ואחר כך ביום ד' הסמוך דברתי עמו מענין הנורא והנפלא הזה, ושמעתי מפיו הקדוש שהוא חפץ ומשתוקק להטיב עמנו טובה נצחיית, לספר לנו שאר המעשה, וכלתה נפשי לשומעם, אך בתוך כך בא המשרת ואמר הגיע עת לאכול, והלכתי משם וכולי, עד אחר כך בין הערבים חזרתי ועמדתי לפניו, ודברתי עמו עוד כמה ענינים מסיפורי העולם, וספרתי לו כמה מעשיות מבארדיטשוב, ובתוך דברי עניתי ואמרתי לפניו מענין היסורים והחסרונות שיש לכל הנגידים והגבירים הגדולים שכולם מלאים דאגות וחסר להם תמיד, וכן כל החכמים והמחקרים כל חכמתם חסירה תמיד, ואינם יודעים שום דבר בשלימות כידוע להם בעצמם, ועל עניינים כאלו אמרתי לפניו מקרא הזה: גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף וכולי, (ועיין קהלת ג' בפירוש רש"י שם). ענה רבינו ז"ל ואמר: הלא זה הוא ענין המעשה שלנו, ושאל תיכף: היכן אנו עומדים בהמעשה, השבתי לו ברעדה: אצל הסיפור של יום השני, ענה ואמר: ביום השני וכולי, וסיפר כל המעשה של

יום השני שהוא מענין החרש הנ"ל אשרי אזנים שכך שומעות וכולי, מה נאמר מה נדבר מי יוכל להעריך על הכתב חלק מאלף ממעט ההתנוצצות שבמוח עד היכן כל דיבור ודיבור של המעשה הנוראה הזאת מגיע וכולי וכולי, ואין להאריך בזה כאן:

אות לג

והנה על פי הנ"ל מבואר היטב ענין החיבור והסמיכות של זה שחי חיים טובים בלי שום חסרון, שהוא דייקא נקרא חרש ואינו שומע כלל שום קול של זה העולם, כי כל הקולות של זה העולם כולם הם חסרונות ואפילו השמחות של זה העולם כולם הם חסרונות, ועל כן הוא נקרא חרש, כי אצלו אינו עולה זה העולם כלל שישמע החסרון שלהם וכולי, כי כל הקולות של זה העולם הגשמי שהם הקולות שאינם דקדושה באמת כולם הם חסרונות בוודאי, כי כולם נמשכים מבחינת קול החוזר הנ"ל שמשם כל הדינים שמשם כל החסרונות שבעולם, כי כל היסורין והחסרונות שיש לכל אדם שבעולם, כולם מחמת מדת הדין והצמצום המעכב השפע, שעל ידי זה באים כל החסרונות והיסורים ח"ו, ועיקר התגברות הדין ח"ו שמשם החסרונות הוא על ידי קול החוזר שהוא קול הברה כנ"ל, היינו על ידי ששומע רק קול החוזר בעצמו ואינו סותם אזניו מקול החוזר שהוא בחינת קול כסילות של הבלי עולם הזה להטות לבבו ואזנו אל בחינת קול הישר בעצמו שהוא כלליות התורה והמצוות שנמשכת מקול הישר, בחינת קול דברים אתם שומעים וכולי, ועיקר התורה והמצוות הוא האמונה כנ"ל דהיינו להטות אזנו ולבבו לקול הישר שעל ידי זה נברא הכל, לידע שהכל נמשך רק מקול הישר וכנ"ל. וכל אחד כפי מה שפוגם בזה שהוא בחינת פגם אמונה, בחינת עבודה זרה וכפירות ואפיקורסות שעל ידי זה מפריד השפעת כל טוב הנמשך מבחינת קול הישר לכלליות העולם שבהם נשמע בחינת הקול החוזר כנ"ל מזה באין כל החסרונות. כי באמת עיקר בחינת קול החוזר נמשך בשרשו מבחינת חסרון, כי ידוע שקול החוזר בגשמיות הוא כשהקול פוגע באיזה מחיצה ומכה בו כגון ביער או בין ההרים, שעל ידי זה נשמע קול הברה שהוא קול החוזר, ובשורש העליון נמשך בחינת קול החוזר מהכאת בחינת קול הישר בבחינת מחיצה העליונה הוא בחינת תחילת הצמצום, שהוא בחינת נקודת המרכז שעל ידי זה נמשך בחינת קול החוזר. כי ידוע ומבואר במדרש אגדה שקודם הבריאה היה הכל אין סוף, ולא היה מקום לבריאת העולם, וכשרצה השם יתברך לברוא את העולם צמצם אלקותו על הצדדין עד שנעשה חלל הפנוי באמצע, ושם המשיך האור בדרך קו, ועל ידי זה נבראו כל העולמות וכולי כמבואר בעץ חיים בתחילתו. וזה הצמצום הוא בחינת המקום והמחיצה של כל העולמות, כי בלא הצמצום היה הכל אין סוף, ולא היה מקום לבריאת העולמות

כנ"ל. ותיכף אחר הצמצום כשנעשה בחינת חלל הפנוי, אז המשיך השם יתברך אורו בדרך קו הישר שהוא בחינת קול הישר שעל ידו נברא הכל, כמו שכתוב: בדבר ה' וכולי וברוח פיו וכולי, ומחמת שזה הקול הישר פגע בנקודת המרכז שהוא תכלית מחיצת הצמצום, כידוע שעיקר תכלית הצמצום הוא בבחינת נקודת המרכז שרחוק בתכלית הריחוק מכל האור אין סוף הסובב את החלל הפנוי, וכשפגע הקול הישר הזה במחיצת הצמצום הזה שהוא נקודת המרכז, נעשה תיכף בחינת קול החוזר שהוא קול הברה, ומגודל הריחוק של הקול הברה מהתחלת הקול הישר, על ידי זה נדמה הקול הברה לקול בפני עצמו עד שאפשר לטעות ח"ו כאלו זה הקול הברה ח"ו היא עיקר הקול וכולי כנ"ל, שזהו עיקר בחינת הבחירה וכנ"ל. כי באמת גם כל הצמצום הנ"ל של חלל הפנוי הוא רק בהמוח והדעת, וכמבואר מזה קצת במדרש אגדה, וכמובן בדברי רבינו ז"ל בהתורה בא אל פרעה (סימן סד') שעיקר הצמצום הוא מה שצמצם את המוח והדעת, עד שלא יוכל המוח והדעת להשיג בחכמה אלקותו יתברך כי אם באמונה לבד, שמזה נמשכין כל הקשיות של המחקרים שאי אפשר ליישבן, כי הם נמשכין מבחינת הצמצום של החלל הפנוי ששם אי אפשר למצוא אלוקותו בחכמה ושכל כי אם באמונה לבד וכולי, ועיין שם בהתורה הנ"ל ובכל המקומות שדברנו מזה, ואם איש אמונות אתה וחפץ באמת תבין ותשכיל מעלת האמונה העולה על כל החכמות כולם, ותבין הדברים היטב:

אות לד

ועל כן כל הקולות של זה העולם שאינם של הקדושה בשלימות, רק יש בהם אחיזת תאות עולם הזה והבליו וחכמותיו הם בבחינת קול החוזר כנ"ל שנמשך מבחינת חסרון בשרשו, דהיינו מתחילת הצמצום שהוא בחינת חסרון כביכול, דהיינו מה שהשם יתברך חיסר וצמצם אלקותו וטובו וגדלו מבחינת המקום של החלל הפנוי, כי הצמצום הוא בחינת חסרון ההשפעה כידוע, ומזה נתהוה בחינת קול החוזר על ידי שפגע בחינת קול הישר שהוא שורש החיות של כל הבריאה כולה, שפגע בבחינת מחיצה הזאת של הצמצום שהוא בחינת חסרון כנ"ל. נמצא שבחינת קול החוזר הוא רק מבחינת חסרון ועיכוב ההשפעה, ועל כן כל מי שנמשך ביותר אחר זה הקול החוזר, כמו כן החסרונות שלו רבים וגדולים ביותר. וזה בחינת דעת חסרת מה קנית דעת קנית מה חסרת כמו שאמרו רז"ל, כי עיקר הדעת הוא לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, שהוא הדעת של האמונה הקדושה בחינת וארשתיך לי באמונה וידעת את ה', שהוא הדעת של כלליות ישראל עם קדוש מאמינים בני מאמינים שמאמינים בה' ובמשה עבדו ומקיימין את התורה, שעל זה נאמר: ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים

וכולי, ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה וכולי. כי כל הדברים יגיעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות, ולא תמלא אוזן משמוע וכולי, כי כל מי שנמשך אחר חקירות וחכמות של זה העולם הוא חסר לעולם, מאחר שאינו מקשר כל החכמות והחיות להשם יתברך שהוא עיקר השלימות, כי אין שלימות כי אם להשם יתברך, ומי שיודע ממנו יתברך דהיינו על ידי אמונה שלימה הוא כלול בו יתברך, ויש לו גם כן כל השלימות וכמבואר בדברי רבינו ז"ל במדרש אגדה. אבל תיכף כשסותם אזניו ואינו שומע עצם הקול הישר, רק הקול החוזר הנמשך מחמת הצמצום של הדעת כנ"ל שהוא בחינת חסרון, על כן הוא מלא חסרונות תמיד,וזהו בחינת כל החסרונות של כל העולם שכולם נמשכין מחסרון הדעת, ועיקר חסרון הדעת הוא חסרון אמונה. כי מי שיש לו אמונה שלימה בהשם יתברך בשלימות ויודע שהכל מהשם יתברך בהשגחתו לבד כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים הוא חי חיים טובים תמיד, כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד בוודאי, ובוודאי כונתו יתברך לטובה, וכמבואר מזה בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות שמי שיש לו אמונה שלימה בהשם יתברך הוא חי חיים טובים תמיד עיין שם, וכל החסרונות הוא רק מחסרון אמונה. ועל כן החכמים והמחקרים חייהם אינם חיים כלום, כי הם רחוקים מחי החיים על ידי חכמתם וחקירתם שעוקרת אותם משרשם, וכרוכים תמיד אחר חכמות שאחר הטבע ששם מלא חסרונות, כי העולם הזה מלא חסרונות כעס ומכאובות ואין שום אדם שישלים תאותו בזה העולם, וסוף כל סוף מה יתרון לו מכל עמלו וכולי, וגם כל החכמות אחרים עד שרובם מודים בעצמם שאין יודעים כלל, כי זה אלפים שנה שחוקרים חכמת התכונה, וזה סמוך המציא אחד תכונה חדשה כידוע, וכולם קבלו באהבה, ובאמת הוא שטות גדול למי שיש לו מוח בקדקדו, וכמבואר בדעת החולקים עליו, ובין כך ובין כך דעה אחת מהם שקר ולשוא עמלו החכמים או הראשונים או האחרונים כל ימיהם למצוא חכמת התכונה, ומאומה לא נשאו בעמלם כי האחרונים סתרו דעות הראשונים, ומי יודע האיך האמת, ובאמת הוא שלא כדברי זה ולא כדברי זה, וכן בשאשר החכמות ובפרט בחכמת הדאקטיריי שנראה לכאורה שהוא לטובת העולם כדי להציל האדם מחליו, ובאמת עינינו הרואות כמה אלפים ורבבות נפשו"ת שקעו ומתו על ידי הדאקטורים דוקא כאשר רואים בחוש בכל יום, כמו שאמר רבינו ז"ל שהדאקטורים הורגים נפשו"ת רבות לאין מספר, והם בעצמן מודים שכל כך חקרו בחכמות הדאקטוריי עד שעכשיו אין יודעין מאומה, ויש מחלוקת גדול ביניהם שלדברי זה דעה האחרת ממיתה את האדם, ולדברי שכנגדו הוא להיפך כמבואר בדברינו מזה. ואם כן הלואי ולא היינו יודעים מעולם מחכמת הדאקרטוריי, בודאי היו עכשיו בני

תבל בכפליים וכיוצא בזה בשאר החכמות, ואפילו אם לפעמים נצמח מצד אחד איזה טובה על ידי חכמתם, היא רעה מצד אחר, ואפילו צד הטובה הוא רעה גדולה, כי בעולם הזה אין שום טובה כלל ומה יתרון לאדם כשממציא ניגון יפה בחכמת המוזיקא שיגע עליו כל ימיו, ולבסוף על ידי הניגון הזה נמשך אחר תאות ניאוף שממית את האדם בגשמיות ורוחניות, כנראה בחוש שהם הולכים בבתי טרטיאות וקרקיסיאות שלהם שקורין טייאטור וקומעדיוס וכיוצא בזה, ושם מעורבים זכרים ונקבות בלי שום הבדל, ושומעים שיר עגבים ועושים מה שעושים כמפורסם כל זה, ואינם יכולים להכחיש זאת, כי הם בעצמם יודעים בעצמם מחשבתם הקדושה והטהורה שיש להם שם, ומה שעושים אחר כך, אוי להם אוי לנפשם, ועל כל פנים הם פורשים עצמם מדרך החיים מדרך תורתינו הקדושה שאסרה זאת, כמו שכתוב: ובחוקותיהם לא תלכו כמו שפירש רש"י שם, והם מבלים ימים וזמן המובחר על שטותים כאלו, ואחרית שמחה תוגה, וכל הצרות והיסורים שיש להם כל ימיהם הם יודעים בעצמם כי באמת רק העניים והאביונים קטני השכל שאינם בקיאים בטיב העולם, רק הם סוברים שאנשים כאלו ההולכים בשרירות לבם בדרכים הללו של המחקרים שהתחילו מחדש בעוונתינו הרבים יש להם כל העולם הזה וחיים בנחת, אבל באמת מי שיש לו מוח בקדקדו ובקי בהם ובדרכיהם הוא יודע מעוצם מרירות חייהם שהם מלאים כעס ומכאובות יגון ואנחה כל ימיהם, וחורקים שינם בכל עת על החסידים התמימים והכשרים על ששמחים שמחה אמתיית בהשם יתברך, ויש להם נחת רוח ושמחה גדולה בשבתות וימים טובים וכיוצא בזה בכל עת שאנו זוכים לזכור הטוב אשר היטיב עמנו השם יתברך שהבדילנו מן הטועים האלה, ושם חלקינו בחיים להאמין בה' ובמשה עבדו בתורה שבכתב ותורה שבעל פה, ובספרי הזוהר והאריז"ל והבעש"ט ז"ל וכולי, כי הם כל ימיהם אין להם שום שמחה אמתיית שתהיה מגיע לחלק מאלף ממעט השמחה שיש לפחות שבישראל בכניסת שבת וכיוצא, רק להיפך כל ימיהם כעס ומכאובות ותמיד חסר להם רבוי תאוותיהם לאין קץ, כי הם רוצים שיהיה הכל בשלימות אצלם שיהיה המלבוש תפור כרצונו דייקא בכל הדקדוקים והפרטים הרבים שהוא רוצה, ושיהיה לו כמה מלבושים שונים המוכרחים לו לפי דעתו, כי זה המלבוש צריך בבקר כשקם ממטתו, וזה צריך בעת יציאתו לשוק, וזה בצהרים (ומלבוש לתוך הקבר אינו חושב כלל וכולי), וכן בענין המנעלים ומשיחתן, והכלי עץ שם הדפוסים שעליהם מושחין אותן, וכיוצא בזה ריבוי צרכיהם המוכרחים להם, ולא לנו המטרידים את ימיהם, ומי שהוא עשיר חסר לו הצטרכות כאלו הרבה מאד, ובפרט בעניני הדירות שלהם וכלי הבית שלהם שהכל רוצים שיהיה על פי חכמה, עד שמחמת

זה רבו צרכיהם מאד עד שמוכרחים להפליג עצמן למרחקים, והם כל ימיהם נעים ונדים יומם לא ינוחו ולילה לא ישקוטו, ומחמת שרוצים שיהיה להם בית נאה עם כל הכלים שלהם מחמת זה לנים על פי רוב בכפרים ובבתי נכרים, ומבלים רוב ימיהם בבית אחרים, וכשבאים לביתם טרודים בהבליהם עד שאין יודעין אם הם בביתם אם הם בחוץ בדרך, וסוף כל סוף נעשים בעלי חובות עד ששכיח אצלם הרבה שממית עצמם בידים בקני שריפה או בסכין שמאבדין עצמן לדעת מחמת ריבוי תאוותיהם שרדפו כל ימיהם ולא השיגום, ובאמת גם אנשי בני ישראל הכשרים צריכים מלחמה גדולה עם יצרם לבלי לרדוף אחר מותרות ולהסתפק במועט בכל מה דאפשר, כי כל מה שרוצה להשלים חסרונו יותר מזה העולם חסר לו עוד הרבה יותר ויותר כנראה בחוש, כי גם ההכרחיות של האדם המוכרחים ביותר רבים גם כן מאד, וצריכים לבקש הרבה מאד מהשם יתברך שלא יטרידוהו ההכרחיות מעבודת השם יתברך, מכל שכן וכל שכן שאין צריכין לרדוף אחר מותרות, ומכל שכן וכל שכן כמה רע ומר עד הנפש דרכי אלו הפורשים מדרכי ישראל ההולכים בכל מנהגיהם בדרכי העכו"ם דייקא, שעוקרים אותם מן העולם הבא בוודאי, כי כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים, וגם בעולם הזה הם מלאים דאגות ויגונות רבות מאד מאד עצמו מספר, וכל ימיהם כעס ומכאובות הרבה, ואין להם במה לנחם את עצמם מאחר שרחוקים מהשם יתברך, ומקדושת תורתו ומצוותיו ושמחת שבת ויום טוב, כי אנשי ישראל הפשוטים אפילו אותן שרודפין אחר משא ומתן ולהוטים אחר העושר ולא שברו תאוות עולם הזה והבליו, אף על פי כן מאחר שיש להם אמונה על כל פנים, ומתנהגים בדרכי אבותינו אשר מעולם, ואינם הולכים בדרכי מלבושיהם ובמנהגיהם ואינם מחנכים בניהם בלימוד ספריהם ולשונותם וכולי, אלו האנשים אף על פי שגם הם יש להם הרבה דאגות מריבוי הצטרכות שלהם מחמת שאין להם מדת ההסתפקות כראוי, אף על פי כן יש להם חיות ושמחה קצת בשבתות וימים טובים וכיוצא בזה, ומקווים לה' שייטיב עמהם להבא וחושבים על אחריתם קצת, ומתנחמים במה שנותנים את בניהם לתלמוד תורה, ומשתדלים שילכו בניהם בדרך הישר בדרך התורה בדרך אבותינו מעולם, מכל שכן היראים והכשרים המסתפקים במועט כדי חיוני בצמצום, מכל שכן וכל שכן הצדיקים אמתיים אשר פנו ערפם לגמרי מתאוות עולם הזה והבליו, ומקשרים עצמם על ימי חייהם לחי החיים, הם זוכים לעיקר החיים באמת חיים אמתיים שאין בהם שום חסרון, והכלל שכל העולם הזה מלא חסרונות וכל הכרוך אחריו יש לו חסרונות תמיד, וכל מי שכרוך אחריו יותר ויותר אף על פי שנדמה לו שיש לו עשירות ותאוות עולם הזה, אף על פי כן הוא חסר יותר ויותר, כמו

שאמרו רז"ל: אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, יש לו מנה מבקש מאתים וכולי. כי כל העולם הזה נמשך מבחינת תחילת הצמצום משהוא בחינת חסרון כנ"ל, ועל כן הוא מלא יגונות כעס ומכאובות ודאגות וחסרונות תמיד כנ"ל, כי כל העולם הזה לא נברא כי אם בשביל הבחירה, כדי שיהיה להאדם בחירה ונסיון. והשם יתברך בטובו וברחמיו הקדים והודיע לנו על ידי צדיקיו האמתיים, וגם הראה לנו בחוש למי שיש לו שכל מעט שהעולם הזה מלא יסורים, למען נדע לבלי להניח להטעות עצמינו ח"ו כמו שאמר רבינו ז"ל בזה הלשון: את זה תקבלו ממני שלא תניחו עצמיכם להטעות בזה העולם, כי העולם הזה מטעה אותנו לגמרי, כי אין גם אחד שיהיה סופו טוב מזה העולם וכולי, וגם לאומות העולם צריכים להודיע זאת וכולי עיין שם. ומי שרוצה שיהיה לו חיים בזה העולם אי אפשר לו להשיג כי אם כשמסתפק במועט בתכלית המועט מזה העולם כדי חיונו בצמצום, וגם זה המעט יהיה כוונתו לשם שמים על פי התורה כדי שיוכל לעבוד את השם יתברך שבשביל זה נברא, וכל מה שמרחק עצמו מתאוות עולם הזה ומקשר עצמו להשם יתברך ולהתורה נתמעטים חסרונותיו, כי נכלל בבחינת שלמות יותר. כי השם יתברך עיקר השלימות וכל מה שמרחק יותר מהעולם הזה ומתקרב להשם יתברך הוא נתרחק ביותר מהחסרונות ונכלל בהשלימות, ועיקר הוא האמונה כנ"ל, כי עיקר אחיזת היצר הרע הוא מהכפירות כנ"ל, וכל הכפירות נמשכין מבחינת קול החוזר כנ"ל. ועל כן זה החרש שחי חיים טובים בלי שום חסרון לא היה שומע שום קול של זה העולם שכולם הם מבחינת חסרונות, כי זה תלוי בזה, כי כל החסרונות הם מבחינת קול החוזר כנ"ל שהוא כלליות כל הקולות של זה העולם שכולם הם חסרונות כנ"ל, אבל הוא חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון, כי הוא מדבק עצמו רק לבחינת קול הישר הנמשך מחי החיים ששם עיקר השלימות בלי שום חסרון, כי שם כל השלימות כנ"ל. אבל כל הקולות של זה העולם שהם בחינת קול החוזר בחינת חסרונות אינו שומע כלל, והוא חרש ממש מאלו הקולות כי אינו שומע כלל שום קול של חסרון שהוא בחינת קול החוזר, כי הוא חי ודבוק תמיד בבחינת קול הישר שהוא בחינת חיים טובים שאין בהם שום חסרון כנ"ל:

וזה בחינת החרשים שמעו וכולי, בחינת חכם חרשים. כי החרש הזה שסותם אזניו מקולות של זה העולם הוא שומע יותר מכל העולם וחכמתו עולה על כולם, כי רק זה עיקר החכמה לעבור על כל החכמות של זה העולם הנמשכין מבחינת קול החוזר, ולדבק את עצמו לקול הישר הנמשך מחי החיים שזה עיקר החיים אמתיים, בחינת חיים טובים הנ"ל אשרי הזוכה לזה:

אות לה

וזה בחינת מצוות מילה שהוא מצוה שקיבלו ישראל בשמחה כמו שאמרו רז"ל, שהוא בחינת תיקון הברית. כי הערלה הוא מום בחינת חסרון, כי המום הוא חסרון ואפילו יתר אבר הוא מום בחינת חסרון. וזהו בחינת הערלה שהוא יתרון בחינת מותרות, אבל באמת הוא חסרון ומום, כמו שפירש רש"י התהלך לפני והיה תמים שכל זמן שהערלה בך אתה בעל מום לפני, כי זהו בחינת כל המוסיף גורע שהוא בחינת הקליפות שנקראין מותרות, שזהו בחינת עשתי עשר יריעות עזים כמובא כידוע:

כי באמת רואין בחוש שהערלה הוא יתרון בגוף האדם, כי אין שום אבר באדם שאם יחתכו ממנו חתיכה ישאר האבר בתכלית השלימות יותר מבתחילה בלי שום חסרון כמו שרואין זאת במצוות מילה, שדייקא אחר חיתוך הערלה והפריעה מתגלה העטרה, ורואין בחוש שזהו עיקר תבנית האבר באמת צלם דמות תבניתו. והערלה שהיתה עליו היא רק קליפה ממש כמו מוץ ותבן ושאר הקליפות שסביב התבואה והפירות, שאין ניכר הפרי כי אשם כשמפרישין ומבדילין ממנה הקליפה הקודמת לפרי, כמו כן ממש רואין בחוש למי שמסתכל על האמת שהערלה היא קליפה ממש, וכשחותכין ומפרישין ומבדילין אותה אז נראה עיקר אמתיית צלם דמות האדם דקדושה, כי אז נתגלה העטרה בשלימות בלי שום היכר חתך, כי כך ברא השם יתברך אבר זה בכוונה שהוא משונה מכל האברים שבאדם, שי אין שום אבר כזה שכשיחתכו ממנו איזה חלק יהיה נשאר צלמו בתמונה שלימה כמו זה האבר אחר חיתוך הערלה והפריעה. נמצא כשמעבירין הערלה שהוא המום בחינת חסרון בחינת תאוות עולם הזה וחכמותיו שכולם חסרונות הנמשכין מהמותרות, בבחינת כל המוסיף גורע, וכשמעבירין המותרות אז דייקא נשלם החסרון, כי אז דייקא נקרא תמים בחינת התהלך לפני והיה תמים כנ"ל, כי אז דייקא יכול לדבק את עצמו בחינת החיים ששם כל השלימות כנ"ל. ועל כן מצוות מילה היא מצוה שקיבלו ישראל בשמחה, ועדיין עושין אותה בשמחה. כי כשמבטלין המותרות שהם החסרונות שהם בחינת תאוות עולם הזה והבליו, אזי זוכה לדבק עצמו בבחינת קול הישר בחינת החיים ששם שורש השמחה שורש כל העשרה מיני נגינה שעיקר שמחתן ושלימותן הוא כשנכללין בקול הישר, שזה זוכין על ידי מצוות מילה על ידי שמעבירין הערלה שהוא המותרות שהוא המום והחסרון כנ"ל, שעל ידי זה זוכין לבטל אחיזת הקליפות הנאחז בקול החוזר, ואז נכלל הכל בבחינת קול הישר שזה עיקר שלימות עשרה מיני נגינה התלויים בתיקון הברית שהוא שלימות השמחה כנ"ל:

וזהו בחינת מילה ופריעה, כי כשמעבירין תוקף הזוהמא שהיא הערלה אז יכולין לתפוס שאר הקליפות שיש בהם עוד אחיזת היגון ואנחה לתוך השמחה, שזהו בחינת קליפת הפריעה שהיא בחינת נוגה שנכלל בתוך הקדושה, שזהו בחינת ששון ושמחה ישיגו וכולי שתופסין את היגון ואנחה לתוך השמחה וכנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן וזהו בחינת רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם שמרמז על מצוות מילה כידוע, כי על ידי מילה מכניעין הערלה שהוא הסטרא אחרא בחינת מותרות שהוא בחינת חסרונות הנאחז בבחינת קול החוזר, ואז זוכין לדבק את עצמו בבחינת קול הישר שהוא בחינת רוממות אל בגרונם, שזהו בחינת עשרה מיני נגינה שהם בחינת תיקון הברית וכנ"ל. ועל כן נוהגין לנגן זה הפסוק רוממות אל כשיש מילה היינו כנ"ל:

(מן וזהו בחינת מצוות מילה וכולי הנ"ל צריך עיון בכמה דברים)

פריה ורביה והלכות אישו"ת ד

אות א

חייב אדם לישא אשה כדי לפרות ולרבות וכולי:

כל המשפחות בחזקת כשרות וכולי, אף על פי כן אם ראית ב' משפחות שמתגרות זו בזו תמיד או ב' בני אדם שמתגרים זה בזה, או ראית משפחה שהיא בעלת מצה ומריבה תמיד או ראית איש שהוא מרבה מריבה עם הכל ועז פנים ביותר חוששין להם, וראוי להתרחק מהם שאלו סימני פסולות הם וכולי. וכן מי שיש בו עזות פנים ואכזריות ושונא את הבריות וכולי חוששין לו שמא גבעוני הוא עד כאן לשון שלחן ערוך סימן ב' סעיף ב':

נמצא שעיקר פסול המשפחה הוא על ידי עזות דסטרא אחרא, שכל משפחה שרואין בהם שהם עזי פנים ביותר ובעלי ריב ומצה צריכין להתרחק מהם שלא לישא מהם. וזה מבואר על פי התורה חותם בתוך חותם בסימן כ"ב. מבואר שם שעיקר התרחקות מהקדושה הוא על ידי העזי פנים שבדור שהם מתגברין ביותר להרחיק מצדיקי אמת שהם בחינת השבעה רועים שכל המשכת האמונה הקדושה הוא על ידם, על כן אי אפשר להתקרב אל הקדושה כי אם על ידי עזות דקדושה, שצריך כל אדם שיהיה לו עזות דקדושה כדי שיוכל לעמוד נגד עזותם הרע של העזי פנים שנוטלים הממשלה לעצמן, כי עזות מלכותא בלא תגא וכולי עיין שם. ועזות הוא בחינת קולות, בחינת הן יתן בקולו קול עוז, ולבא לעזות הוא על ידי שמחה שזוכין על ידי שני הכתרים שהם בחינת נעשה ונשמע, שהם בחינת תורה ותפלה נגלה ונסתר וכולי, בחינת בראשית ברא אב ובן וכולי. וצריך כל אדם לילך מדרגא לדרגא וכולי עד שיהיה נכלל בתחילת נקודת

הבריאה וכולי, ואחר כך כשנכלל באין סוף שם התורה היא תורת ה' ממש, ובתפילה היא תפילת ה' ממש עיין שם. וקודם שיוצאין ועולין מדרגא לדרגא צריך שיהיה לו ירידה קודם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה וכולי, עיין שם כל זה היטב:

כי עיקר הבריאה היתה בשביל האמונה הקדושה שעל ידה יודעין ממנו יתברך שבשביל זה נברא הכל כידוע. וזה גודל החיוב לישא אשה כדי לפרות ולרבות בשביל קיום העולם, כדי שיתגלה אמונתו ומלכותו על ידי ריבוי בני אדם שבכל דור ודור, כי צריכין להמשיך האמונה הקדושה מדור לדור כמו שכתוב: ועד דור ודור אמונתו, לדור ודור אמונתך כוננת ארץ ותעמוד, שעיקר בריאת וקיום העולם שכונן ארץ ותעמוד הוא בשביל לדור ודור אמונתך שימשיכו האמונה מדור לדור. ועל כן הזהירו חז"ל להתרחק ביותר מעזי פנים מלישא מהם כנ"ל, כי העזי פנים מרחיקין מהאמונה הקדושה, כי הם המונעים הגדולים מלהתקרב לצדיקי אמת שמהם עיקר המשכת האמונה הקדושה, ועל כן בודאי אסור לישא מהם, כי עיקר הנשואין הוא בשביל להמשיך האמונה הקדושה מדור לדור כנ"ל:

ועל כן עיקר המלחמה של האדם הוא בענין תאוה זאת, כי שם העיקר העזות דקדושה בחינת בו עז_בו תוקפא, ושורשו נמשך מקדושה העליונה מבחינת שני הכתרים הנ"ל שהם נעשה ונשמע, תורה ותפלה נסתר ונגלה וכולי שהם בחינת בראשית ברא. כי שני הכתרים הנ"ל הם בחינת חמה ולבנה בחינת איש ואשה שהם בחינת תורה ותפילה כידוע, שמשם נמשך עזות דקדושה שעל ידי זה עיקר המשכת האמונה הקדושה כנ"ל, אבל זה לעומת זה עשה האלקים על כן שם עיקר אחיזת העזות דסטרא אחרא, על כן הוא מלחמה גדולה:

וזה בחינת שמחת חתן וכלה שהוא מצוה לשמחם כמו שאמרו רז"ל, כי על ידי שמחה זוכין לעזות דקדושה בחינת כי חדות ה' היא מעוזכם כמו שכתוב שם. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל: כל מי שנהנה מסעודת חתן וכלה ואינו משמחם עובר בה' קולות וכולי, כי כל הקולות הם בחינת עזות כנ"ל, ועיקר השמחה של חתן וכלה הוא בשביל הקולות הקדושים שהם בחינת עזות דקדושה, כדי שיזכו להגביר העזות דקדושה על העזות דסטרא אחרא, כדי שיזכו על ידי זה להמשיך האמונה הקדושה שבשביל זה עיקר מצות הנישואין כנ"ל. וזה בחינת שבעת ימי המשתה שבהם משמחין חתן וכלה, וזה בחינת שבעה ברכות כדי להמשיך על ידי השמחה שהוא בחינת עזות דקדושה בחינת קולות דקדושה, להמשיך על ידי זה קדושת השבעה רועים שעל ידם עיקר המשכת האמונה הקדושה כמו שכתוב שם עיין שם, ועל כן הם שבעת ימי המשתה כנגד השבעה רועים

הנ"ל. וזה בחינת עזות דקדושה שמברכין אותן בכל ז' ימי המשתה, כדי להמשיך קדושת השבעה רועים שעל ידם עיקר המשכת האמונה הקדושה כנ"ל, כי האמונה היא בחינת ברכות, כי הוא מקור הברכות כמו שכתוב איש אמונות רב ברכות כמבואר במדרש אגדה:

פריה ורביה ואישו"ת ה

אות א

כל אדם חייב להוליד בן ובת

על פי התורה תקעו תוכחה בליקוטי תנינא סימן ח' עיין שם, וכבר מבואר בה' אישו"ת הלכה ב' על פי התורה הנ"ל עיין שם, ועוד לאלוק מלין: על פי מה שכתוב שם בהתורה הנ"ל (באות ו') על פסוק: ובל יאמר שכן חליתי וכולי, הענין הנפלא והנורא מאד מעוצם נפלאות ריבוי בתים שנעשים על ידי שנתוסף נפש אחד להקיבוץ של ישראל וכולי, שנתרבין הבתים אלפים אלפי ורבי רבבות רבבות רבבות עד אין קץ, כי ג' אבנים בונות ששה בתים, ד' כ"ד ה' ק"ך וכולי עד שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב וכולי עיין שם:

אות ב

ועתה מובן ממילא היטב גודל החיוב על כל אחד מישראל להוליד בנים, והוא מצוה הראשונה בתורה, כי כשמוליד נפש מישראל, הרי הוא מוסיף על הקיבוץ של ישראל נפש אחד שעל ידי זה נתרבו הבתים מאד מאד מה שאין הפה יכול לדבר וכולי כמו שכתוב שם, שעל ידי זה גורם להעלות שעשועים גדולים ונפלאים לפני השם יתברך על ידי עוצם ריבוי הבתים וכולי וכנ"ל:

אות ג

כי בוודאי עיקר המצוה הוא להוליד בן כשר בן ישראלי שיקיים התורה והמצוות, ואם שלאו כל אדם זוכה שיהיו בניו צדיקים וכשרים גמורים, על כל פנים מאחר שהם בכלל ישראל המאמינים בהשם יתברך ובתורתו, ואביו מחנך אותם מנעוריהם לעסוק בתורה ותפילה, וליכנוס לבתי כנסיות ובתי מדרשו"ת ולהתוסף על הקיבוץ קדוש של ישראל להתפלל עמהם יחד, ולייחד שמו יתברך עמהם יחד פעמיים בכל יום, ולומר שמע ישראל וכולי, הרי גורם שעשועים נפלאים לפניו יתברך מאחר שהוסיף נפש להקיבוץ הקדוש של ישראל שנתרבין הבתים עד אין קץ וכולי. וגם אולי יפקו מני' בנין דמעלי שיהיו צדיקים גמורים, ועל כן העיקר שיראה לחנכם ליילך בדרך האמונה הקדושה כאשר קבלנו מאבותינו, וכמו שאנו מוזהרים בפרשת קריאת שמע ושננתם לבניך וכולי, ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך וכולי, וכתיב והודעתם לבניך ולבני בניך, ובפרט לרחקים בכל מיני הרחקות מהכתות הרעות שקמו בדורות

הללו להעביר ח"ו את נערי בני ישראל מעיקר הדת הקדוש, שהעמידו בתי תפילות ללמד את בני ישראל חכמות חיצוניות וכולי שכולם הם פורקי עול לגמרי, ואם בתחילה מרמים את אביהם ואומרים שילמדו עמהם גם לימוד התורה, אבל הכל הוא צביעות ושקר, כי מעט שלומדים עמהם הוא רק מקרא עם פירושיהם וביאוריהם הרעים שיצאו מאפיקורסים גמורים מפורסמים, וקצתם מהם המירו דתם וחיברו ביאורים ותרגומים על תנ"כ כמפורסם כל זה לבני ישראל הכשרים, (ואין כאן מקומו להאריך בזה). אבל מאחר שרוב ישראל הכשרים מחנכים בניהם בדרך אבותינו אשר מעולם, שיבלו ימיהם רק על תורה ותפלה להגות בתורת ה' בכתב ובעל פה בש"ס ופוסקים, הרי הם מוסיפים נפש להקיבוץ של ישראל, ונתרבין הבתים מאד מאד, על כן שכרם הרבה מאד, ועל ידי זה תבא הגאולה כמו שכתוב: הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה, והכל על ידי בחינת הנ"ל, על ידי ריבוי הבתים על ידי ריבוי הצירופים עד אין קץ שעל ידי זה והיה הצעיר לגוי עצום מאד כנ"ל שעל ידי זה יעלו שעשועים נפלאים לפני השם יתברך עד שיכמרו רחמיו ויחיש לגאלינו, כמו שכתוב: אני ה' בעתה אחישנה:

אות ד

וזה בחינת ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים וכולי, ואמרו רז"ל ומובא בפירוש רש"י שביקש לגלות את קץ הגאולה, ונסתלקה הימנו שכינה וכולי, והתחיל לדבר דברים אחרים. ובודאי מה שדיבר אחר כך היה מעין זה שהעלים והסתיר בתוך דבריו סוד הקץ, (וכמו שכתוב בזוהר הקדוש על פסוק זה עיין שם היינו כי יעקב ראה מטתו שלימה וכולם צדיקים גמורים, סבר שכבר יוכל לגלות קץ הגאולה הוא קץ הפלאות וסתום מעין כל, ואי אפשר לגלותו ולקרבו כי אם על ידי קיבוץ הרחוקים דייקא. כי העיקר המעלה הוא כשנתוסף אל הקבוץ הקדוש נפש חדש שהיה מתחלה רחוק כמו שהיה רחוק, ועכשיו קרבוהו לעבודתו יתברך שיתוסף ויהי נעשה שכן אל הקיבוץ הקדוש, זהו עיקר שעשועיו יתברך כמבואר בזהר הקדוש, ובפרט בדברינו שזהו עיקר גדולתו יתברך, ועל ידי זה דייקא נתרבין הבתים עד אין קץ וכולי, וזהו שאמר אחר כך: הקבצו ושמעו בני יעקב וכולי, ובתחילה אמר האספו, והחילוק בין אסיפה לקבוץ הוא כי אסיפה נאמר על אסיפת הקהל שאינם רחוקים מאד זה מזה, כמו אספה לי שבעים איש מזקני ישראל וכולי, וכן לך ואספת את זקני ישראל וכולי, אבל שם קיבוץ נאמר על קיבוץ הרחוקים מאד מאד בקצה הארץ וכולי, כמו שכתוב: אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' וכולי, וכן מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו, ועל כן בתחילה אמר יעקב לשון אסיפה_האספו ואגידה לכם

וכולי, שסבר שעל ידי האסיפה לבד של בניו הקדושים שכולם צדיקים על ידי זה יוכל לגלות ולקרב קץ הגאולה, אבל השכינה נסתלקה הימנו, ואז הבין שאי אפשר להביא הגאולה על ידי בחינת אסיפה לבד דהיינו שיאסוף הצדיקים לבד, כי השם יתברך חושב לבל ידח ממנו נדח, וכל עיכוב הגאולה ואריכת הגלות הוא מחמת ריבוי רחמנותו על כל הרחוקים והנדחים מאד שצריכין להתמהמה ולחכות עד שישמעו הרחוקים ויבואו ויתוספו על הקיבוץ הקדוש של ישראל וכולי, וזהו שאמר אח"כ לשון קיבוץ_הקבצו ושמעו וכולי, שאמר עתה אני מבין שעיקר הגאולה תלויה על ידי בחינת הקבצו וכולי, דהיינו על ידי שיקבצו הרחוקים מאד הנקראים נדחים בחינת מקבץ נדחי ישראל, בחינת והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכולי והנדחים וכולי, על ידי זה דייקא יתגדל ויתרבה הקיבוץ הקדוש בתוספות שכנים הרבה שהיו מתחילה רחוקים שעל ידי זה יתרבו הבתים עד אין קץ, שעל ידי זה יכמרו רחמיו יתברך ויחיש לגאלנו כנ"ל. וזהו הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם, כי יעקב בחינת קטנות בחינת עיבור, ואז עיקר המלחמה שזהו בחינת וידו אוחזת בעקב עשו שהיה לוחם עמו מבטנו, וכן עם שרו כמו שכתוב: ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו וכולי, היינו בחינת הרחוקים מאד שהם בבחינת קטנות הם נקראים בחינת בני יעקב, ואותם צריכים לקבץ כל אחד ואחד ממקום שהוא בחינת הקבצו ושמעו בני יעקב, שישמעו אל דברי תורתו הקדושה וישובו אל ה'. וזהו ושמעו אל ישראל אביכם, כי אח"כ כשיתקבצו וישמעו ויתקרבו אל האמת, אז נקראים בחינת ישראל שנקרא על שם נצחון המלחמה כשנצח את שרו של עשו, שאז נאמר: לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל, ועל ידי זה יהיה עיקר הגאולה על ידי שיצטרפו נפשו"ת ישראל שהם בחינת צרופי אותיות התורה בצרופים רבים עד אין קץ וכולי, שזהו בחינת ישראל שמרמז על כלליות ששים ריבוא אותיות התורה שהם בחינת ששים רבוא נפשו"ת ישראל, כמובא בכל ספרי קודש שישראל הוא ראשי תבות יש ששים רבוא אותיות לתורה, וכנ"ל והבן היטב:

אות ה

וזה שהוכיח את שמעון ולוי בסודם אל תבא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי, ופירשו חז"ל שנאמר על הקיבוץ של מעשה זמרי ועל הקהל של מחלוקת קרח וכולי, שכל זה הוא ההיפך מכל הנ"ל שעל ידי זה עיכוב הגאולה, כי כל התיקון הנ"ל נמשך על ידי הצדיק הבעל כח הגדול שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין כמו פינחס בעת שקינא על מעשה זמרי, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, נמצא שמעשה זמרי הוא ההיפך מתיקון הנ"ל, וכן

מחלוקת קרח שרצה להקהיל את עדת ישראל לחלוק על משה לעקור את התורה ח"ו, ובאמת קלקל הרבה לדורות, כי כל המחלוקת שבכל דור ודור על צדיקי אמת והנלווים אליהם יש בהם ניצוצי קרח דתן ואבירם כמובא, כי את זה לעומת זה, כי הסטרא אחרא מתגרה בהצדיק הבעל כח הנ"ל שיכול לקבץ הרחוקים ולהוסיף שכנים רבים על הקיבוץ הקדוש החרדים לדבר ה', המתייגעים להתפלל בכח ובכונה שעל ידי זה מעלה בכל פעם שעשועים נפלאים להשם יתברך וכולי, אבל בחינת מחלוקת קרח ועדתו מתגבר בכל דור, ומתאספים הרבה הרבה לחלוק על קיבוץ הקדוש, ולא די שאינם מוסיפים לקרב רחוקים להשם יתברך אף גם אורבים וחותרים בכל כחם בתחבולות רבות לרחק הנפשו"ת הרוצים להתקרב אל הקיבוץ הקדוש להתפלל בכונה וכולי, והא בהא תליא על ידי מעשה זמרי מתגבר מחלוקת קרח וכן להיפך, כי על ידי ריבוי תאות ניאוף ששכיח עתה בעוונותינו הרבים שהוא בחינת מעשה זמרי שהיה בעצת בלעם הרשע, על ידי זה מתגבר המחלוקת על הצדיק הבעל כח בחינת פנחס שלוחם עם בחינת זמרי והורג ומכניע אותו ועוקר עצת בלעם מן העולם, אבל הבעל דבר אינו מניח את מקומו ומתגרה בכל עוז להרבות מחלוקת על הצדיק הזה כדי שלא יתקרבו עוד נפשו"ת רחוקים שזהו בחינת מחלוקת קרח, כי כל התגברות המחלוקת על הצדיק אמת ותקוניו הוא על ידי פגם הברית פגם טיפי המוח כמו שכתוב על פי אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין וכולי (כמו שכתוב בהתורה בחצוצרות סימן ה'). וכן להיפך על ידי המחלוקת על הצדיק מתגבר מעשה זמרי רחמנא ליצלן, כי אין מי שיצילם משטותם וכסילותם הרבים כידוע כל זה, ועל זה התפלל יעקב: בסודם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבודי וכולי, שנאמר על מעשה זמרי ומחלוקת קרח שלא יוכלו להתאסף ולהתקבץ יחד, כי באמת הקיבוץ וקשר שלהם אינו קשר וקיבוץ כלל, כי קשר רשעים אינו מן המנין, כמו שכתוב לענין שבנא וסיעתו שהיה גדול בתורה ובישראל מאד כמו שאמרו רז"ל וחלק על חזקיה וסיעתו: לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר וכולי, כי עיקר הקשר והקיבוץ הוא כשמתקשרים הקיבוץ אל מקור האחדות להשם יתברך ולתורתו ולקדושת ישראל שהם כולא חד כמו שכתוב בזוהר הקדוש: וכמו שכתוב: אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, אבל כשהקיבוץ הוא לחלוק על דרכי התורה האמתיים ולהרחיק מהצדיק האמת שהוא קוצא דאות ד' דאחד כמו שכתוב במדרש אגדה ובזוהר הקדוש, כי עוסק לעשו"ת שלום ואחדות בין ישראל לאביהם שבשמים שישובו כולם לכלול באחדותו יתברך, בודאי זה הקיבוץ של החולקים אינו קיבוץ וקשר כלל מאחר שרחוקים ומרחיקים בדבריהם מן האחד הפשוט יתברך שמו, וכמו שאמרו רז"ל: עשו שש נפשו"ת

היו לו ונקראים נפשו"ת לשון רבים, ויעקב היו לו שבעים נפש ונקראים נפש בלשון יחד כמובא בפירוש רש"י שם, ואפילו אם גם החולקים עוסקים בתורה ובתפלה, אף על פי כן, מאחר שחולקים על הצדיק האמת הם מרחיקים עצמן מן האחדות, כי זה ידוע שמעט התורה והתפלה של ההמון עם, אף על פי שגם זה יקר מאד אצל השם יתברך אבל אי אפשר שתעלה עבודתם למעלה שתוכלל במקום שצריכים להכלל כי אם בכח הצדיקי אמת אשר אליהם אנו מקשרים תפילתינו ועבודתינו, שרק הם יכולים להעלות הכל למעלה מעלה, כי כל אחד יודע פגמיו וחטאיו המרובים בעצמו, וכמה וכמה פגום מעט תורתו ועבודתו, בפרט התפלה שיש הרבה שברוב התפלה מחשבתם טרודים בחוץ מאד, וגומרים במחשבתם כל המשא ומתן שלהם וכל עסקי חול וכולי בשעת תפלתם עד שאינם יודעים היכן הם עומדים בתפלה, וכנראה בחוש מכמה וכמה בני אדם אפילו מאותן המכנים עצמן בשם חסידים, וכאשר הם מודים בעצמן, ואם אף על פי כן מחמת נקודה הטובה מקדושת ישראל שיש עדיין בקרבם, ונזרק מפיהם איזה דיבורים קדושים של תפלה וכולי בוודאי אין בהם כח לעלות למעלה לעוצם קטנותם ולריבוי הפסולת והמחשבות רעות רבות מאוד מאד המסבבים אותם, על כן כל עיקר עלייתם הוא על ידי הצדיק האמת, וכמבואר מזה הרבה במדרש אגדה. כי הצדיק עוסק בעוצם כחו להעלות גם מעט האותיות והתיבות שאמרו בקצת כוונה מועטת בתפילתם, וגם עוסק לעוררם ולהקיצם משינתם העצומה שיפתחו פיהם ולבם, ויתגברו בכל כחם להתפלל בכוונה תיבות ופסוקים ומזמורים וכולי רבים ביותר בכמות ואיכות, שאיכות הכוונה תהיה ביתר שאת, וכמות התיבות והאותיות יהיה רבים ביותר, כי להתפלל כל התפלה בכוונה זה רחוק מאד אפילו מהכשרים הגמורים היראים באמת כי אם צדיקים גמורים הגדולים במעלה מאד כמבואר בדברינו במדרש אגדה, אבל על כל פנים המקושרים להצדיק מתפללים תיבות וכולי הרבה ביותר ובכוונה גדולה ביותר ובחיות והתלהבות והתעוררות דקדושה וכולי, ועם כל זה לא היה כח לתפלתם שתעלה למעלה כי אם בכח הצדיק האמת שמקושרים אליו, שבעוצם כחו הם מתפללים בכוונה מה שמתפללים ובעוצם כחו הוא מעלה תפלתם השמימה לרום גבהי מרומים למקום הצריך למקור האחדות, ועל כן רק זה נקרא קשר וקיבוץ הקדוש, וכל מה שזוכין שנתוסף, נפש אל הקיבוץ הקדוש הזה נתרבה ונתגדל בית התפילה בריבוי בתים ועצומים מאד מאד עד אין חקר:

אות ו

ועיין היטב בהתורה הנ"ל בדברינו במקומות שבארנו קצת דבריו הקדושים הנוראים האלו, והבן היטב איך מקושר הכל יחד, כי מתחלה מדבר מגודל מעלת התפילה של הבעל כח וכולי שעל ידי זה מוציא מהסטרא אחרא כל הנפשו"ת וכולי שבלעם, עד שמוציא גם מקרבה ובטנה בחינת נפשו"ת הגרים וכולי, ואח"כ מדבר (באות ו') על פסוק: ובל יאמר שכן חליתי מענין הנורא הנ"ל של עוצם ריבוי הבתים שנעשין על ידי שנתוסף שכן להקיבוץ הקדוש וכולי, ובאמת כולא חד, כי על ידי שמוציא כמה נפשו"ת מישראל שהיו נבלעים ממש בהסטרא אחרא ביון מצולה ואין מעמד וכולי רחמנא ליצלן, וגם מוציא נפשו"ת הגרים, אלו הנפשו"ת בעצמן הם הם בחינת השכנים הנתוספים על קיבוץ ישראל שעל ידי זה מתרבה כבודו יתברך מאד, כי מתגדל בית התפלה בריבוי בתים ועצומים מאד, כנ"ל, והכל על ידי התפילה שמעוררים להתפלל בכוונה הן אותם שלא התפללו מכלל בכונה או שהתפללו קצת בכוונה אבל היה מעט דמעט, והכוונה היה בצמצום ובקטנות עצום שנקרא בחינת שינה לגבי כוונה אמתיית, והכל היה על ידי עוונותיהם הרבים ופגמיהם, והעיקר על ידי פגם הברית בחינת מעשה זמרי, והצדיק לוחם בעדם בתפילה בבחינת דין וכולי הנ"ל, עד שמוציא אותם מהסטרא אחרא ומעוררם ומקיצם להתפלל בכוונה וכולי, אזי מתרבים הבתים בריבוי עצום בכמה בחינות, כי מבואר שם שהבתים נעשים על ידי בחינת ג' אבנים בונות ששה בתים ד' כ"ד וכולי כנ"ל, עד וכולי שזה נאמר כפשוטו בספר יצירה על ענין התיבות, שתיבה בת ד' אותיות בונה כ"ד צירופים, ובת ה' ק"כ וכולי ואדומו"ר ז"ל פירש הענין לענין הנפשו"ת וכולי כמו שכתוב שם. ועתה בוא וראה והבן שהכל אחד, כי תוספות הנפשו"ת ותוספות האותיות של התיבות הכל אחד, ומזה תוכל להבין מרחוק כמה וכמה שעשועים נפלאים נעשין על ידי שנתוסף נפש אחת להתפלל בכוונה קצת יותר מאשר בתחילה, כי למשל אפילו מי שהתפלל תחלה קצת בכוונה אבל לא עלה מתפילתו כי אם עשרה תיבות, וגם לא היה בהתקשרות אל הצדיק ואל הקבוץ המתפללים בכוונה באמת, ואח"כ כשנתוסף אל הקיבוץ הקדוש הוא מתפלל עכשיו מאה תיבות ובכוונה יז) נמצא שעיקר הקשר והקבוץ הוא כשמתקבצים אל הקדושה להתפלל בכוונה ולחשוב תחבולות ועצות להתרחק מחטאים ועונות ופגמים וכולי, שעל ידי כל זה נכללים בהאחדות כנ"ל, אבל החולקים אין קשריהם נקרא קשר כלל, כי מעט הטוב שבהם אין יכול לעלות כי אם על ידי הצדיק שעוסק להעלות גם העבודה והתפלה של החולקים עליו וכולי כמבואר במדרש אגדה, אבל בזה שחולקים בזה הם מחולקים ומפוזרים מאד מהאחדות בבחינת

פיזור לרשעים וכולי, ואין קשריהם קשר כלל, כי כבר הקדים יעקב אבינו להתפלל על זה בסודם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבודי וכולי וכנ"ל:

אות ח

וזה שנסמך אחר כך מיד יהודה אתה יודוך אחיך וכולי, שהתחיל יעקב אחר כך לקרב את יהודה אחר שקנטר את הראשונים כמו שפירש רש"י שם, כי יהודה בחינת דוד ומשיח שיצא ממנו שעל זה מרמז כל ברכתו של יהודה כמו שכתוב בתרגום ובפרוש רש"י, היינו שרמז לו שעיקר הקיבוץ של ישראל שעל ידי זה תבא הגאולה הוא על ידי בחינת דוד משיח שיצא ממנו, שעליו נאמר: ונפוצות יהודה יקבץ, שיקבץ הרחוקים מאד להוסיף שכנים רבים על ישראל שעל ידי זה עיקר התקרבות הגאולה כנ"ל. וזהו יהודה אתה יודוך אחיך, שכל אחיך יאהבו אותך ויודו וישבחו אותך ויתקבצו כולם אליך, ידך בעורף אויבך, שתכניע ותעקור כל החולקים והמונעים וכולי, וישתחוו לך בני אביך, שכל ישראל שיצאו מד' נשיו שיש בהם שנוי דעות רבים ועצומים מאד כולם ישתחוו ויכנעו אליו. וזהו גור אריה יהודה שנאמר על דוד, בתחלה גור ולבסוף וכולי כתרגומו שלטון יהא בשרויה וכולי, של זה בחינת וארח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום, שאף על פי שבתחילה הממשלה בקטנות מאד אבל אחר כך יתגבר ויתרבה מאד, כי מטרף בני עלית שאין לך שום חלק בהטורפים את הצדיק בחינת יוסף, כי בכל מקום שיש מחלוקת דסטרא אחרא אין לך שום חלק בהם, אדרבא אתה אוהב שלום ורודף שלום ומקרב את הבריות אל התורה והתפילה להוסיף ולגדל את הקיבוץ הקדוש וכולי. וזהו כרע רבץ כארי וכלביא מי יקימנו, בחינת הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה שנאמר על עוצם המלחמות שלוחם בחינת דוד עם כל מיני חולקים עד שיאכל טרפם, שמוציא מהם כל הנפשו"ת שבלעו כנ"ל עד שמוציא גם הגרים, שזהו בחינת ודם חללים ישתה ונכסי עממיא יירת שהם בחינת גרים (כמו שכתוב בהתורה ויהי הם מריקים שקיהם סימן יז'), שעל ידי זה הוא מוסיף שכנים רבים וכולי שעל ידי זה תתקרב הגאולה וכולי שתבא על ידי זרע יהודה וכנ"ל:

אות ט

וזהו לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבא שילה_ דא משיח וכולי, היינו שברכו שאפילו בתוקף הגלות הארוך באחרית הימים לא יסור שבט מיהודה ומחוקק וכולי, שפירש רש"י שהם ראשי גליות וכולי, היינו אף על פי שמתגבר הממשלה דסטרא אחרא ושקר כמו שמתגבר, אף על פי כן בעבודותינו לא עזבונו אלקינו, ולא יסור שבט ומושל ממשלה מועטת אמתיית מיהודה ומחוקק שהם בעלי תורה הכותבים וחוקקים בפיהם ובלשונם עט סופר מהיר ובעטו סופר ממש. וזהו מבין רגליו שהם בחינת הבנים

והתלמידים ההולכים אחר עצתם שנקרים רגליו, בחינת ברא כרעא דאבוה, וכן וכל העם אשר ברגליך שפירש רש"י ההולכים אחר עצתך שהם בחינת התלמידים כנ"ל, שלא יסורו ולא יתבטלו ח"ו עד כי יבא שילה, כי על ידי זה תתקרב הגאולה כנ"ל. וזהו ולו יקהת עמים, ופירש רש"י: אסיפת העמים, היינו בחינת הנ"ל שכל הרחוקים מאד יתאספו אל הקיבוץ אפילו העושים מעשה עכו"ם שכששבין בתשובה הם בחינת גרים ממש, וכן אפילו גרים ממש מהעכו"ם כולם יתקבצו ויתוספו וכולי שעל ידי זה יתרבו הבתים הנפלאים עד אין קץ שעל ידי זה תבא הגאולה במהרה בימינו כנ"ל:

אות י

וזה שכתוב בזוהר הקדוש שאפילו על ידי בי כנישתא חדא או מתא חדא וכולי כשישובו בתשובה תבא הגאולה, אשר לכאורה הדבר תמוה איך יתתקן כל העולם על ידי מיעוט צדיקים וכשרים כאלה שהם רק מתא חדא, מכל שכן בי כנישתא חד, אך על פי הנ"ל מבואר ומובן הדבר היטב, כי אפילו על ידי בי כנישתא חדא ומתא חדא יתרבו הבתים על ידי ריבוי הצירופים בריבוי עצום כזה כנ"ל, עד שממילא יתכנסו בתוכם כל הנפשו"ת אפילו הנשפכים בראש כל חוצות, ועל ידי זה יתקיים בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס, והכל בכח הצדיק הגדול הבעל כח מאד שעוסק בכל התקונים המבוארים שם שבונה כל הבתים הנ"ל שעל ידי זה יתתקן הכל וכנ"ל:

אות יא

וזה טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים, כי מעט הנפשו"ת המתקרבים להצדיק מתרבים מהם בתים רבים ונפלאים כאלה שעל ידי זה יתתקן הכל, ויתגברו על כל המון רשעים רבים שהם ריבוי החולקים בחינת מחלוקת קרח הנ"ל, כי מעט מן האמת דוחה הרבה מן השקר כמו שמעט מן האור דוחה הרבה חשך כמובא, והכל על ידי בחינת הנ"ל על ידי עוצם ריבוי הבתים שבונה בנפלאות נוראות כחו על ידי ריבוי הצרופים הקדושים וכולי וכנ"ל. (ועיין עוד במדרש אגדה שדברנו מענין הצירופים הנפלאים הנ"ל ושזהו שייך לענין מחלוקת קרח, כמו שכתוב בהלכות נזקי שכנים הלכה ד' עיין שם):

אות יב

על פי כל הנ"ל יראו עינינו וישמח לבינו, ונוכל למצוא ריוח והצלה להקל עלינו עוצם הפחד והרעדה שנופל עלינו כשרואין דברי חז"ל הקדושים שהפליגו מאד בענין הערבות של ישראל, שכל אחד ערב בעד חבירו, ומזה תסמר שערות ראשינו מי יעמוד בזה, כי הלוואי שהיינו מפקיעים את עצמינו לקיים את כל דברי התורה הזאת, ואיך נוכל עוד לצאת ידי חובת הערבות בפרט בדורות הללו אשר יראי חטא נמאסים ואין תוכחה, והאמת נשלך ארצה, והרבה הרבה בעלי עבירות עצומות קצתם באתגליא ובפרסום

וקצתם בהסתר, ומכנים עצמם בשם חסידים וחולקים ורודפים מאד מאד את הכשרים באמת וכולי, ואף על פי כן דבר אלקינו יקום לעולם והתורה נצחיית, ובוודאי אינה בטילה בשום זמן גם בדורות הללו, ועל כן בוודאי החוב על כל אדם גם עתה לצאת גם ידי הערבות כאשר קבלנו עלינו בסיני, אבל לכאורה יקשה עלינו מאד, ובפרט שכנשים אל לבינו מאמר רז"ל בגמרא סוטה פרק ז' שהפליגו מאד בריבוי הבריתות שנכרתו על כל מצוה ומצוה מצד הערבות, עד שמסקו שם: אין לך כל מצוה שלא נכרתו עליה מ"ח בריתות של שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים, ויש בכל אחת ואחת שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים, עיין שם בפירוש רש"י ותוספות עד אמר ר' משרשיא: ערבא וערבא דערבא איכא בינייהו. ועתה מי יעמוד בזה לצאת ידי הערבות לקיים אלפי אלפים ורבי רבבות בריתות שנכרתו על כל מצוה ומצוה, אבל על פי כל הנ"ל נוכל להמתיק הדבר קצת בחסדו וחמלתו אשר חמל עלינו בדורת הללו והאיר עינינו בהקדמות קדושו"ת ונוראות הנ"ל, כי אם תשים לבך להבין עוצם ריבוי הבתים שנעשין כשנתוסף נפש אחת אל הקיבוץ הקדוש שאי אפשר לשער, ואף על פי כן נוכל להכניסם בחשבון קצת על פי המבואר בדברינו בביאור זה במדרש אגדה (עיין שם בתחילת ספר חיי מוהר"ן), ויוצא משם שכשנתוסף נפש אחת על קיבוץ של י"ט אנשים ונעשה עשרים, אזי נתרבין הבתים עד יותר משני אלפים מילייאן פעמים מילי מילייאן כמבואר שם החשבון היטב, וכשנתוסף עוד נפש אחת יהיה המספר כמה אלפי פעמים כל הנ"ל, וכן להלן מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב כמבואר בספר יצירה לענין צירופי אותיות התיבות, וכן הוא בענין הנפשו"ת כנ"ל, וכבר ידעת מספר המילי מילייאן שהוא מלייאן פעמים מלייאן, דהיינו אלף פעמים אלף פעמים אלף פעמים אלף, (אשר מבואר למחקרים שאלו יחיה האדם יותר מעשרת אלף שנים אינו יכול לספור מספר הזה אחד אחד אפילו לחשבון שיכולים לספור מספר מאה במינוט אחת וכולי, וכבר נתברר החשבון לבעלי החשבון), ועתה צא ולמד כל אחד לעצמו הרוצה לקיים רצונו יתברך ולצאת ידי חובת הערבות ועוצם ריבוי הבריתות הנ"ל שנכרתו על הערבות כנ"ל, כי אם תזכה לילך בדרך ה' באמת ותשתדל לקרב נפש אחת להחזירו למוטב או על כל פנים לנתקו ולהעתיקו קצת ממקומו שהיה מתחילה שימעט עתה בפגמים וכולי וירבה בתפילה בכוונה וכולי כנ"ל ויתוסף להקיבוץ הקדוש הנ"ל, הרי כמה וכמה אלפי אלפים ורבי רבבות מלייאן בתים קדושים יהיו נעשים על ידי זה כנ"ל, שהם מרובים בכפלי כפלים אלפים פעמים מריבוי הבריתות הנ"ל שנכרתו על הערבות, פוק דוק בחשבון ותשכח כי אי אפשר לבאר החשבון פה, (ועיין בחיי מוהר"ן הנ"ל שם מבואר

קצת החשבון), וכבר מבואר בדברינו שאמר אז בעת שגילה סוד ההקדמה הנוראה של ריבוי הבתים וכולי, שאמר אז שעל ידי עוצם ריבוי הבתים, על ידי זה גם הנפשו"ת שהם בחוץ לגמרי עדיין כונסים אותם גם כן לפנים לתוך ריבוי הבתים הנ"ל שנבנים ממילא גם סביבם מעוצם ריבויים וכולי כולי כמו שכתוב שם, ואז תצא גם אתה ידי הערבות על ידי התקרבות נפש אחת להקיבוץ, מכל שכן כשתזכה לקרב נפשו"ת יותר מאחר שעל ידך נתרבו הבתים כל כך, עד שגם כל הרחוקים לגמרי המונחים בראש כל חוצות נתכנסו לתוך הבתים דקדושה כנ"ל, והבן היטב מאד:

אות יג

וזהו הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם, שפירשו רש"י ז"ל על ענין הערבות כמו שכתוב שם בפירוש רש"י: ואם תאמר אתה מעניש את הרבים על הרהורי היחיד וכולי הלא אין אדם יודע טמונותיו של חבירו, אין אני מעניש אתכם על הנסתרות וכולי אבל הנגלות וכולי עיין שם, היינו שהכתוב מיישב דעתינו ואומר לנו שלא נפחד מזה כי אינו בא ח"ו בטרוניא עמנו להעמיס עלינו עול שלא נוכל לקיימו, כי אין אנו צריכים לעשו"ת רק מה שבידינו לראות לחנך בנינו ותלמידנו בדרך הקודש, ושיתוספו אל הקיבוץ הקדוש, ועל ידי זה ממילא נצא ידי הערבות על ידי ריבוי הבתים שיתוספו וכולי כנ"ל. וזהו הנסתרות לה' אלקינו, כי רק הוא יתברך לבד יודע נסתרות ובוודאי לא יעניש אותנו על הנסתרות ממנו, וכמו שפירש רש"י לפי ענינו ושיטתו, רק והנגלות לנו ולבנינו דייקא שאנו צריכין העיקר להשתדל לקרב בנינו ותלמידינו שנקראים גם כן בנים, לקרב מה שנוכל לעבודתו יתברך, ולצרפם ולהוסיפם אל הקיבוץ הקדוש כנ"ל, ועל ידי זה יתרבו הבתים מאד עד שיתקרבו ממילא כולם לפנים וכולי כנ"ל. וזהו עד עולם לעשו"ת את כל דברי התורה הזאת, היינו שעל ידי זה לבד שנקרב את בנינו ותלמידינו המועטים אל הקיבוץ כנ"ל, על ידי זה בודאי יתקיים עד עולם קיום התורה והתפלה לעשו"ת את כל דברי התורה הזאת, כי על ידי זה סוף כל סוף יתקרבו כולם להשם יתברך באמת וכנ"ל:

קידושין הלכה ה' א

אות יד

וזה בחינת קידושין בכסף, וגמר קיחה קיחה משדה עפרון שנאמר: נתתי כסף השדה קח ממני, כי איש ואשה שרשם מבחינת חסד ודין כידוע שהם בחינת ה' אלקים שמשם נמשך בחינת השגחה וטבע שבאמת שניהם אחד, כי ה' הוא האלקים, היינו שהטבע שהוא בחינת אלקים בחינת מלכות בחינת אשה אין לה שום כח וממשלה כלל להנהיג

את העולם בשום דבר גדול וקטן כי אם ה' שהוא השגחה הוא האלקים, כי ה' ואלקים הם באמת אחדות אחד, כי רק השם יתברך לבדו הוא הבורא הקדמון הוא המשגיח הוא המנהיג והמושל, ואין להטבע שום הנהגה וממשלה כלל כי אם כמו שההשגחה מנהיג אותה, ועל כן באמת בידו לשנות הטבע בכל עת כמו שראינו על ידי המופתים הנוראים של משה ביציאת מצרים וקריעת ים סוף וכולי, ואחר כך משאר צדיקים וכולי, והוא כמו האשה שאף על פי שהיא עקרת הבית ומנהגת כל הבית שמולידת ומגדלת את הבנים ומבשלת ואופה וכולי ומנהגת את בית בעלה בכל ההצטרכות אף על פי כן אין לה שום חיות וכח וממשלה כי אם ממה שנותן לה בעלה שממנו ההולדה, והוא נותן לה כל מיני שפע אכילה ושתיה ובגדים כולי להנהיג את הבית, רק כל מה שיכולין לטעות כאלו יש איזה כח להטבע ח"ו כל זה נמשך גם כן מהשם יתברך בשביל בחירה, כי עיקר הבחירה תלוי בזה (כמבואר ומובן בדברינו בכמה מקומות עיין שם)..

אות טו

ועל כן האשה ניקנית בכסף, כי כסף הוא כלל כל ההשפעות כמו שכתוב: והכסף יענה את הכל, להורות שעיקר הקשר שהיא צריכה לקבל ממנו כל ההשפעות ובזה תנהיג את ביתו, כי היא עצם מעצמיו ובשר מבשרו, כי הטבע כל הוויתה וכל כחה הכל מההשגחה בעצמה כנ"ל, אבל היא צריכה להיות מרוצה לזה, כי אין האשה נקנית אלא מדעתה להורות שאי אפשר לקרב אותם הכרוכים אחר הטבע כי אם מדעתם ורצונם, כי הטבע שיש לה כח להסתיר ההשגחה הוא רק בשביל הבחירה כנ"ל, ועל כן מי שאינו רוצה בהאמת ורוצה לפרוק עול ובהפקירא ניחא לי' להטות דעתו אחר חכמי הטבע בודאי אי אפשר להטותו מדרכו הרעה, בחינת כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים, וכתיב: אל תדבר באזני כסיל כי חבוז לשכל מליך וכולי. כי הבחירה יש לה כח גדול כמו שכתוב במדרש אגדה, אבל הבוחר בחיים וחושב על תכליתו באמת ומטה דעתו אל האמת יכול לראות ולהבין האמת, והעיקר על ידי שיחפש ויבקש מאד להתקרב לצדיקי אמת שיש להם בחינתרוח הקודש, אשר כל דבריהם נובעים ומיוסדים על תורת משה אמת בכתב ובעל פה כמו שמסרו לנו הנביאים והתנאים שכולם היה להם רוח הקודש, שרק הם יכולים לברר המדמה שעל ידי זה נמשך אמונת חידוש העולם וכולי, שעל ידי זה נתגלה ההשגחה וכולי כמבואר היטב בהתורה הנ"ל. אבל הרוצה לעקור עצמו מן העולם ולהטות דעתו אחר חכמי הטבע שרוב דעתם ככולם הם ההיפך ממש מדברי התורה הקדושה בודאי אי אפשר להכריח דעתו לברר לו שטות שקר חכמת הטבע, כי הבחירה חפשיית כנ"ל, ועל כן אין האשה ניקנית אלא מדעתה, כי האשה בחינת הטבע

אינה ניקנית לבעלה שממנו כל הוויתה וחיותה שהוא ההשגחה כי אם מדעתה ורצונה, כי הבחירה חפשיית וכולי וכנ"ל:

אות טז

וזה בחינת מה שאברהם דחק עצמו לקנות מערת המכפילה בכסף מלא דייקא כמו שכתוב: אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני וכולי, וכן דוד כשקנה את מקום הבית המקדש מארונה היבוסי וכולי שאמר: ולא אעלה לאלוקי עולות חנם וכמו שכתוב בזוהר הקדוש, כי אלו המקומות היו קדושים בקדושה נוראה מאד שהם מערת המכפילה שהוא שערי גן עדן שדרך שם עולין כל הנשמות אל עץ החיים וכולי, וכן מקום הבית המקדש הוא שער השמים וכולי וכולי, ועיקר קדושתם הוא ששם התגלות ההשגחה ביותר שזה עיקר קדושת ארץ ישראל כמו שכתוב: תמיד עיני ה' אלקיך בה, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, ובודאי גם בארץ ישראל בעצמו כל מה שהקדושה גדולה ביותר מתגלה שם ההשגחה יותר ויותר, כי ההשגחה הוא עיקר כלליתו הקדושה שעיקרה בארץ ישראל כנ"ל, ושם בארץ ישראל שם הם עשר קדושו"ת עד קדש קדשים ששם עיקר התגלות ההשגחה, וכן במערת המכפילה שהיה מוכן לקבורת האבות לעלות דרך שם להכלל בו יתברך, אבל אלו המקומות היו תחת יד הסטרא אחרא אצל עפרון וארונה היבוסי, כי כן הדבר שבכל מקום שנעלם קדושה עצומה בזה העולם הגשמי הוא בתחילה תחת יד הסטרא אחרא כמובא, ועיקר הסטרא אחרא הוא כפירות הנ"ל של הטבע כנ"ל, על כן לא היה אפשר להוציא הקדושה מהם בשלימות כי אם מדעתם ורצונם על ידי כסף מלא ולא בחנם, כי כסף כלל ההשפעות כנ"ל, וכל טעותם אחר הכפירות של הטבע שהוא בחינת עבודה זרה העיקר הוא מחמת חמדת הממון שבו תחובים כל העבודות זרות, ועל כן אי אפשר להוציא בלעם מפיהם ברצון טוב כי אם על ידי הממון כמו אברהם ודוד כנ"ל, ויש בזה הרבה הרבה לבאר והמשכילים יבינו:

אות יז

ועל כן נקרא קידושין, כי עיקר הקשר הוא בשביל לגלות ההשגחה כנ"ל, והעיקר על ידי שיהיה מזה הולדה שיתוסף נפש ישראל אל הקיבוץ הקדוש ויתרבו הבתים הנ"ל ויתגדל כבודו יתברך בבחינת אלקים בארמנותיה נודע למשגב, שעל ידי ריבוי הבתים והארמנות של ירושלים עיר הקודש שהוא בחינת אמונה שכל בנינה מבחינת ריבוי בתים הנ"ל, על ידי זה נודע למשגב, כי על ידי זה נודע ונתגלה לכל באי עולם נמשגבות גדולתו יתברך. וההשגחה הוא כלליות הקדושה כנ"ל, ועל כן נקרא קידושין וזה שאמר לה: הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל, כדת משה וישראל דייקא, היינו כמו דת משה וישראל שהוא התורה הקדושה שנתן משה לישראל שהוא כלליות כל מדריגות

הנבואה שעל ידי זה נמשך בחינת ההנהגה של ארץ ישראל בחינת השגחה כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, וכמו כן ממש הוא מקדש וקונה אותה כי עיקר הקידושין הוא בשביל התגלות ההשגחה כנ"ל:

ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות כתובות וגיטין הלכה ה' הלכה א

כתובות וגיטין הלכה ה' א

אות יח

וזה בחינת כתובה שאסור לדור עם אשתו מבלא כתובה, כי זה ידוע ומובן בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל שיחוד איש ואשה בשרשם גבוה מאד וכל העולמות מראש ועד סוף תלוים בה, כי השם יתברך וכנסת ישראל הם בחינת איש ואשה כמובן בכל שיר השירים ובכל דברי רז"ל לענין מתן תורה, ועל כן אמרו רז"ל: ביום חתונתו זה מתן תורה וכולי, והוא בחינת כלליות הבריאה שנברא בשביל ישראל שהוא בחינת אשה יראת ה' בחינת מקבל, ובחינת קודם הבריאה שהוא השם יתברך הבורא לבדו שהוא בחינת איש בחינת ה' איש מלחמה כמובא, ולכן משתלשל מדרגא לדרגא ומעולם לעולם ומעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון, שכל המדריגות התחתונות בחינת שכל התחתון הם בחינת מקבלים בחינת אשה נגד העליון מהם שהוא בחינת משפיע בחינת איש, והוא בחינת חכמה אמתיית ואמונה שהם שורש איש ואשה שבאמת בשרשם כולא חד, וגם בהשכל והחכמה בעצמה יש בחינת כח השכל וכח המדמה, והם גם כן בחינת משפיע ומקבל בחינת איש ואשה. ועל כן עיקר בירור האמונה הקדושה שהוא בחינת אשה יראת ה' הוא על ידי המדמה כמבואר בהתורה הנ"ל, והכל בשביל לזכות לבחינת חידוש העולם שהוא בבחינת השגחה לבטל הטעות של חכמת הטבע מן העולם, רק לידע האמת שגם עתה כל הנהגת בחינת אשה הכל על ידי ההשגחה בחינת איש בלבד, כי הטבע ביד ההשגחה כחומר ביד היוצר ברצותו מרחיב וברצותו מקצר וכולי, רק שעתה ההשגחה מסתתרת ומתעלמת בתוך הטבע בשביל הבחירה, וכל הזווגים של ישראל על פי התורה שהוא בחינת זווג דקדושה כולם הם בשביל כל הנ"ל לחבר וליחד עלמא תתאה בעלמא עילאה וכולי, עד שיהיה נכלל כלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה עד שיתברר כח המדמה שהוא בירור האמונה על ידי הצדיק יסוד עולם שעל ידי זה תתגלה ההשגחה וכולי כנ"ל. ועל כן כולם צריכין לקבל מהצדיק הדור האמתי שעל ידו נמשכין כל התקונים הנ"ל, ומבואר שם שתקון הברית נמשך על ידי כח הצדיק הגדול שמתפלל תפלה בבחינת דין וכולי שעל ידי זה מוציא כל הנפשו"ת וכל הדעת וכל הנצוצות הקדושו"ת וכולי מהסטרא אחרא וכולי, שעל ידי זה נתרבה כבודו יתברך שעל ידי זה זוכה לרוח נבואה

וכולי, שכל זה הוא בחינת התקון הנעשה על ידי שנתגדל ביותר הקיבוץ הקדוש על ידי תוספת שכנים הרבה וכולי וכולי שמשם נמשך רפואה שהוא בחינת רוח נבואה וכולי, ומבואר שם שבשביל זה אין הנבואה שורה אלא על חכם גבור ועשיר כי כל אלו הבחירה שרשם בכבוד וכולי, ועל ידי בחירה רוח נבואה רוח הקודש על ידי זה דייקא מתברר המדמה שעל ידי זה עיקר בירור האמונה וכולי כנ"ל. וכל זה הוא בחינת יחוד הקדוש של איש ואשה שהכל הוא בשביל שיולידו נפשו"ת ישראל שיגלו האמונה הקדושה בעולם וכנ"ל, כי האשה היא בחינת אמונה כנ"ל, והאיש הוא בבחינת חכמה שמקבל כחו מהצדיק האמת שיש לו רוח נבואה, והנבואה נמשכת מבחינת נצח והוד שהם בחינת רגלין שדרך שם נמשך הטפה הנמשכת מחכמה כידוע, כי עיקר היחוד על ידי בחינת רוח כמו שכתוב: ולא קמה עוד רוח באיש, והרוח הזה בשרשו בקדושה העליונה הוא בחינת רוח נבואה הנ"ל הנמשך על ידי הצדיק האמת שהוא בחינת צדיק יסוד עולם אל בחינת המדמה לברר כמה אלפים השתלשלות וכולי, וזה בחינת חכמה גבורה ועשירות שמשם נמשך הרוח נבואה הנמשך להאמונה וכולי כנ"ל שכולם כלולים בהיחוד הקדוש, כי הטפה נמשכת מחכמה שבמוח כידוע ויורדת בבחינת גבורה כי ברית נקרא בועז בו עז בו תוקפא כמובא, והטפה בעצמה שהוא בשביל הולדת הנפשו"ת הוא בחינת שפע העשירות כי כל הנפשו"ת שרשם בעשירות כמובא בדבריו ז"ל (סימן סט'). ועל כן כל קניינה על ידי כסף בחינת עשירות כנ"ל, וזהו בחינת הכתובה שצריך ליתן לה שלא יהיה בעילתו בעילת זנות כמו שאמרו רז"ל, כי צריך להבטיח לה בכתב שיהיה נשאר אצלה ממנו שפע העשירות אפילו כשתפרד ממנו על ידי גט או על ידי מיתה, כדי שיהיה הקשר אמיץ וחזק וקיים לעולם בשביל לגלות האמונה הקדושה כפי שורש נפשם בקדושה העליונה, שזה נמשך על ידי הממון של הכתובה שמבטיחה שישאר בידה להורות שהשפע שממשיך לה על ידי הזווג קיים לעולם, כי נמשך מבחינת רוח נבואה שנמשך על ידי חכמה גבורה ועשירות שהעיקר הוא בחינת העשירות שמשם כל המשכת הנפשו"ת וכולי כנ"ל. ועל כן צריך שיהיה קיים לעולם שאפילו אם תיפרד ממנו יהיה נשאר בידה שפע העשירות שהוא מאתים זוז שהוא שיעור עשירות כמובא לעיל, ועל ידי זה לא ישלטו ולא יינקו ממנה החיצונים שהם בחינת חכמת הטבע שאורבים תמיד על המדמה בחינת אמונה שהוא בחינת אשה כשהיא רחוקה מהצדיק שהוא בחינת בעלה, אבל עכשיו לא יהיה להם כח להתאחז בה כי כבר קיבלה מבעלה השפעת העשירות שהוא בחינת רוח נבואה שעל ידי זה מתבררת ומתחזקת האמונה תמיד כנ"ל:

אות יט

ועל כן צריך ליתן לה הכתובה בכתב דייקא, וכן כשרוצה לרחקה ולגרשה צריך ליתן לה גט פטורין בכתב דייקא, כי עיקר התיקון של הקשר והחיבור הוא שהיא תהיה טפילה אליו כי באתר דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן, כי הוא צריך למשול לה כמו שכתוב: והוא ימשול בך, כי כד נוקבא שלטא על דכורא ח"ו אזי דינא תקיפא ח"ו כמובא בזוהר הקדוש, הינו כי שורש היחוד למעלה מעלה בשרשו הוא בחינת יחוד הויה אלקים שזה עיקר התיקון לידע ולהודיע ולהוודע כי ה' הוא האלקים, כי אלקים הוא בחינת המשכת חיות אלקותו המתלבש בתוך כל העולמות מדרגא לדרגא עד עולם התחתון השפל הזה שזהו בחינת מלכות בחינת אלקים, כמו שכתוב: ואלקים מלכי מקדם, ושם הויה הוא בחינת שם העצם בחינת עצמות אלקותו יתברך שהוא מתעלם מעין כל, בחינת זה שמי לעילום כמובן כל זה בכתבים, ועל כן מובא שאלקים גימטריא הטבע, כי באמת גם הטבע כל חיותו מאלקותו יתברך מבחינת שם אלקים, רק שהוא יתברך מסתתר עצמו בתוך הנהגת הטבע בשביל הבחירה בבחינת אכן אתה אל מסתתר, ומהסתרה הזאת משם שורש הדין שמשם כל אחיזת היצר הרע והסטרא אחרא והקליפות וכל חיילותיהם, ועיקר שורש היחוד הוא לייחד שם אלקים בשם הויה ברוך הוא, להאמין ולדעת כי ה' הוא האלקים כי הכל אחד בתכלית היחוד, כי חיותו הנעלם ונסתר בזה העולם בתוך הטבע שהוא בחינת אלקים הוא המהוה בעצמו יתברך שהוא בחינת שם הויה בריך הוא. וכל זה הוא בחינת שורש איש ואשה בשרשם העליון כידוע, כי בשורש נשמתם שניהם אחד, כי כל הנשמות יוצאים זכר ונקבה ביחד כמובא רק למטה הם נחלקים ונתפרדים כל כך עד שקשה לזווגם כקריעת ים סוף וכולי. ועיקר חיבורם הוא בשביל בחינה זאת ליחד יחוד העליון הנ"ל שמשם כל ההולדות, והכל בשביל לגלות אלקותו ואחדותו יתברך שבשביל זה נברא האדם, ובשביל זה כל ההולדות שבעולם כי בצלם אלקים עשה את האדם, וכמו שכתוב: ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים ברא אותו זכר ונקיבה ברא אותם, וכמו שמברכין בשעת הכניסה אשר יצר את האדם בצלמו וכולי, רק מחמת שכל בני אדם שבזה העולם האיש והאשה ירדו בכמה וכמה השתלשלות עד שבאו בזה העולם הגשמי בגופים העבים והגשמיים האלה, על כן נאחז בהם בחינת אחיזת הדין הרבה מאד ובפרט בהאשה, על כן שם התגברות כל התאוות והיצר הרע שעיקרו בתאוה הזאת, כי כן דרכו שבכל מקום שהקדושה גבוה יותר שם הוא כרוך ביותר כמו שכתוב: כי הגדיל לעשו"ת כמו שאמרו רז"ל, אבל אף על פי כן כשמתנהגים על כל פנים על פי התורה כדת משה וישראל נעשה מכל זווג

יחודים גדולים ונולדים כל הנשמות על ידי זה שמגלים אלקותו יתברך, והעיקר בכח הצדיקי אמת בי עליה, כי יש צדיקים גדולים ונוראים ששברו תאוותם הגשמיית כל כך עד שבטלו עצמן לגמרי עד שזכו שכל יחודם אפילו בגשמיות הוא בלי שום תאוה כלל רק בשביל יחוד העליון וכולי אשרי להם, ומכחם נמשך התיקון לכל באי עולם. ועל כן כל תיקון העולם הוא שיבטלו דעתם כנגד אלו הצדיקים דייקא שהם בחינת האבות ומשה רבינו וכולי, ועל ידיהם עיקר ידיעת אלקותו יתברך לדעת כי ה' הוא האלקים שכל העולמות התחתונים שנראים שמתנהגים על פי הטבע שהם בכללם בבחינת אשה מנהיגם הבורא יתברך המשגיח עליהם ומשפיע להם חיותם בכל עת ורגע, וכולם אין להם שום חיות כי אם ממנו יתברך כי הכל אחד כי ה' הוא האלקים וכנ"ל. וכל זה הוא בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה שהם בחינת ה' אלקים כמובא. על כן צריך ליתן לה הכתובה בכתב דייקא להורות שהיא טפילה ובטילה אליו, כי כל חיותה היא רק ממנו שהוא בבחינת תורה שבכתב, וכן כשמגרשה צריך לגרשה בכתב דייקא כי משם שורש חיותה ומשם עיקר חיבורם, וכן כשצריכים ליפרד משם דייקא צריך להפרידה ממנו כדי להפרידה ממנו משרשה אצלו שהוא בחינת כתב בחינת תורה שבכתב וכנ"ל. כי תורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בחינת שורש איש ואשה כמובא ושניהם אחד בשרשם כי אי אפשר לידע שום דבר מתורה שבכתב כי אם על ידי תורה שבעל פה שמבארת הכל כמו שאי אפשר להאיש להוליד שום הולדה כי אם על ידי האשה, וכמו שכתוב בזוהר הקדוש דלית רשו לארקא ברכאן וכולי אלא בה וכולי. אבל אף על פי שכל ההולדות וכל הנהגת העולם על ידה כי היא בבחינת עקרת הבית וכנ"ל, אף על פי כן צריכין לידע שאין לה שום כח וחיות כלל כי אם מבעלה מבחינת תורה שבכתב, כי כל תורה שבעל פה הכל מ תורה שבכתב כי ליכא מילתא דלא רמיזא באורייתא:

אות כ

כי תורה שבכתב ותורה שבעל פה זהו בחינת ענין הצירופים הנ"ל, כי עצם התיבה כמו שהיא נכתבת בתורה זה בחינת תורה שבכתב, וכל הצירופים שיכולים לצרף ממנה זהו בחינת שורש תורה שבעל פה שהיא מבארת ומפרשת את דברי התורה בדרך פשט ובדרך רמז ודרוש וסוד, הן בביאורי דיני התורה בפרטיות בכל דיניהם הן בסוד כוונת המצוות ובדרושים וחידושים נפלאים וכולי שכולם נמשכים מבחינת צירופים הנ"ל, שברוח קדשם הם משיגים לצרף אותיות התורה בכמה וכמה צירופים שונים שמהם נמשכים כל ביאורי התורה על פי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, וכל החידושים וכל הרמזים והסודות וכולי, אבל באמת שניהם אחד תורה שבכתב ותורה שבעל פה

דהיינו עצמות התיבות כהווייתן כמו שנכתבין בתורה שבכתב עם כל הצירופים הרבים שמצטרפים מהם עד אין קץ שהם בחינת תורה שבעל פה, כי זה עיקר התיקון ליחד שנהיהם כאחד בתכלית האחדות, כי אחר כל ריבוי הצירופים והדרושים והכוונות והרמזים וכולי הכל עולה אל מקום אחד שהוא קיום התורה והמצוות כפשוטן. למשל מצות תפילין שכתובה בפרשת קדש והיה כי יביאך וכולי שיש בכל אות ובכל תיבה ובכל פסוק ובכל פרשה רזין וסודות עמוקות ונוראות עד אין חקר ששרשם מכל הצירופים הנ"ל, אבל אף על פי כן אחר כל הדרושים והכוונות וכולי העיקר הוא כמו שכתוב בתורה על פי מה שפירשו לנו רז"ל שהוא להניח תפילין אלו שאנו מניחין שהם של עור וכולי בכל דיניהם, ובהם כלולים כל הצירופים וכל הכוונות והסודות, וכן בכל המצוות שבתורה. כי תורה שבעל פה מבארת כל דברי תורה שבכתב, אבל אין לה מציאות כי אם מבחינת תורה שבכתב כי שניהם אחד וכנ"ל:

אות כא

ומזה תבין מרחוק להבדיל בין הקודש ובין החול והטמא, שהוא בין דרך הקודש שדרכו בו אבותינו ורבותינו בש"ס ופוסקים ובדרכי הקבלה הקדושה שקבלו ממשה רבינו עליו השלום שעליהם נתייסד הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל על פי רוח קדשם, ובין מרירות המים הזדונים של ההולכים לפרש את התורה הקדושה על פי דרך המחקרים הפוליסופים אשר לא מבני ישראל הנה, כי כל מפרשי התורה האמתיים על פי הקבלה בפשט ובסוד כולם שבים אל מקום אחד, ומחזקים ומעוררים ומלהיבים את לב בני ישראל מאד לקיים את כל המצוות כפשוטן כמו שמסרו לנו רז"ל, כי כל פירושיהם וביאוריהם וחידושיהם הוא משורש התורה שבכתב כמו שהוא כתוב לפנינו שמשם כל הצירופים הרבים עד אין קץ שמשם כל חידושיהם כנ"ל, אבל הכל שב אל מקום אחד לקיים דברי התורה ומצוותיה כדת וכדין כמו שקיבלו רז"ל. לא כן המהפכים אורחות יושר ההולכים בדרך הפלוסופיא שרוצים להפוך הקערה על פיה, והם אומרים שרוצים רק בפשוטה של תורה ומכחישים בכל הסודות וכולי, ואחר כך נמשך מדבריהם לפרוק עול לגמרי כניכר מחשבתם מתוך מעשיהם הרעים, כי בודאי אם טעמי המצוות ח"ו הם רק נימוסיית כדי לקיים הקיבוץ וכולי כמו שהם בודים מלבם בוודאי אי אפשר לעמוד במלחמה לכבוש יצרו בשביל זה, כידוע ומובן לכל מי שיש לו ידיעה כל שהוא בדבריהם הרעים והמרים הבוטים כמדקרות חרב בטעם מר חלמות שלהם על המצוות, כי הסטרא אחרא שארי בחבורא וסיים בפרודא, שמתחילים בחיבור אותיות התורה כמו שהן ואינם רוצים בקבלת חז"ל, ואחר כך באים לפירוד גמור בחינת ונרגן מפריד

אלוף שמפרידין תורה שבעל פה מתורה שבכתב, עד שמביאים לידי פריקת עול לגמרי כאשר כבר הרבה מהם המירו דתם לגמרי על ידי זה, והנשארים בשם ישראל הם רק לפנים ורוב המצות הם פורקים עול לגמרי, כי כל פירושיהם הרעים שהם מפרשים את התורה על פי דרכם הם נפרדים מעצם אמתיית הכוונה שבתורה שבכתב כאשר יוכל כל משכיל החפץ באמת להבין, אבל אנחנו ההולכים בעקבות אבותינו ורבותינו אשר מעולם כל הדרושים וכל החידושים וכולי, וכל הכוונות והסודות וכולי כולם לחזק ולאמץ ולעורר לב בני ישראל לקיים כל המצוות ביתר שאת ביראה ואהבה ובהתעוררות נפלא, כי אפילו מי שאינו מבין דרכי הסודות והרמזים הוא מבין מרחוק שיש סודות נעלמות נורא ונשגבות בכל דין ובכל פרט ופרט של כל מצוה ומצוה, כי הכל שב אל מקום אחד, כי תורה שבכתב ותורה שבעל פה כולא חד כי ה' הוא האלקים כנ"ל, ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים האלה ונתן לנו תורת אמת וכולי:

אות כב

וזה בחינת חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו שנאמר לענין חכמת התורה האמתיית שנקראת אשת חיל בחינת חכמות נשים וכולי, ולהיפך כסילות של חכמי הטבע שהם מכונים בכל ספר משלי בשם אשה זרה אשה מנאפת אשת כסילות כמבואר ברש"י ובכל ספרי המפרשים האמתיים, כי אשה זונה ממש וכפירות של חכמי הטבע הם בחינה אחת ממש על פי כל הנ"ל, וכן אשת חיל אשה חכמה וכשירה היא בחינה אחת עם האמונה הקדושה המתבררת על ידי חכמת התורה שהיא החכמה האמתיית. וזהו חכמות נשים בנתה ביתה, בחינת הבתים הנפלאים שנעשין על ידי הצירופים הרבים עד אין קץ שכולם בנויים ומיוסדים בחוזק עוז, מאחר שכולם שבים אל מקום אחד לקיים התורה והמצוות כנ"ל, אבל ואולת שהם חכמי הטבע בידיה תהרסנו, כי הם רוצים להרוס כל הבתים הנפלאים הנ"ל מאחר שכל דבריהם לרחק מאמתיות התורה וכנ"ל:

אות כג

וזה שמתחילין בכתובה ובגט ביום פלוני בשבת וכולי, עד למנין שאנו מונין לבריאת העולם לגלות בהם אמונת חידוש העולם שזה עיקר האמונה שמתבררת על ידי הצדיק האמת שמשם כל תיקון היחוד בשרשו כנ"ל:

אות כד

וכן בגירושין שצריך לגרשה ולהפרידה משרשה אצלו שאי אפשר להפרידה כי אם על פי דת משה וישראל, דהיינו על ידי התורה שהיא בחינת כלל הרוח נבואה שמברר האמונה שמשם החיבור כנ"ל, ולכן לשם צריכין לעלות להפריד משם, כי היא אינה בת

זוגו מאחר שבאו לידי פירוד עד שמגרשה, כי כשהיא אינה בת זוגו ויש קטטות רבות ביניהם עד שאינם יכולים להשוות דעתן מכל שכן כשמצא בה ערות דבר ממש, אזי אי אפשר לייחד על ידם הטבע וההשגחה וכולי כנ"ל. כי לפעמים חכמי הטבע מתחכמים כנגד אמתת ההשגחה שזה בחינת האשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים, שסרים מאמתת האמונה והולכים אחר דיעות זרות וכולי, ומשם נמשך כל הקלקולים גם בגשמיות בין הזווגים עד שמוכרח לגרשה, ואז צריך להפרידה משרשה כנ"ל:

כי כל איש ואשה הם בחינת שכליים פרטיים שצריכים לקבל זה מזה דייקא כמו שהוא בהשורש בידיעת התורה וסודותיה שצריך כל אחד לקבל מהשכל השייך אליו דייקא, ואם יקבל משכל אחר שאינו שייך לו יכול לקלקל מאד, ועל כן באמת צריכין רבי גדול ומובהק ביותר שיוכל להאיר לכל אחד ואחד כפי שכלו כפי העת והמדריגה שלו, ומשם שורש איש ואשה משפיע ומקבל כנ"ל, שנפש האשה הזאת צריכה לקבל מאיש הזה דייקא, וכשאינה שייכה אליו משם נמשכין הגירושין. ועל כן צריך שיהיה הגט בכתב ולהזכיר שם אמונת חידוש העולם כנ"ל, וכדת משה וישראל להורות שאינו מפרידה אלא ממנו כי אינה שייכת אליו, אבל עדיין היא מקושרת כדת התורה הקדושה ויש לה רשו"ת להנשא לכל מי שתרצה ולהתתקן על ידו. ועל כן נקרא הגט ספר כי מקבל מבחינת ספר התורה, והגט הוא לה לראיה ולעד שלא נפרדה ח"ו מהתורה לגמרי רק מאיש פרטי הזה אבל עדיין היא מקושרת בהתורה, כי נפטרה ממנו כדת משה וישראל וכולי וכנ"ל:

ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות יבום וחליצה הלכה ה' הלכה א

יבום וחליצה הלכה ה' א

אות כה

וזה בחינת יבום וחליצה, שעיקר ההולדה כדי להרבות נפש מישראל שעל ידי זה נתרבו הבתים מאד וכולי, ועיקר ההולדה נמשכת בשרשה מבחינת רוח הצדיק שהוא בחינת רוח נבואה שעל ידי זה מתברר המדמה שעל ידי זה מתבררת האמונה שהיא בחינת אשה יראת ה' שמשם כל ההולדות, וכל מה שנולד יותר נפש מישראל הוא בחינת חידוש העולם, כי האדם הוא עולם קטן, וכל אדם הוא בחינת ענין חדש ושכל חדש לגמרי, כמבואר אצלינו במדרש אגדה שאפילו הגלגול אינו מתגלגל כמו שהיה מתחילה רק נפש זה עם רוח זה וכולי, והכל בשביל לפרסם ולגלות אמונתו יתברך בבחינת ועד דור ודור אמונתו, וכל מה שנתרבה נפש יותר ונתגדל בית התפילה יותר על ידי ריבוי הבתים וכולי, על ידי זה מתגדל בחינת הרוח נבואה יותר, כי הרוח נבואה בא מנפשו"ת ישראל

כמו שכתוב שם, על כן כל מה שנתרבין צירופי הנפשו"ת יותר מתרבה ומתגדל הרוח נבואה הבא מהם ביותר, ועל ידי זה יכולין להוליד עוד נפשו"ת רבות יותר ויותר שיגלו האמונה ביותר, וכן חוזר חלילה, ועל ידי זה תבא הגאולה כנ"ל. כי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, ועל ידי כל הנ"ל נמשך קול הניגון המבואר שם המשקה את הגן וכולי שעל ידי זה מתגבר עקב דקדושה על עקב דסטרא אחרא, בבחינת וידו אוחזת בעקב עשו כמו שכתוב שם עיין שם היטב. וזה בחינת כלי זמר שמנגנין על החתונה, כי עיקר החתונה היא בשביל הולדה וכולי שעל ידי זה נמשך קול הניגון הנ"ל. וזה שמת בלא בנים רחמנא ליצלן הוא פגום מכל הנ"ל, ועל כן לא עייל לפרגודא דמלכא כמו שכתוב בזוהר הקדוש, ועל כן נשאר נשמתו קשורה בעקב אחיו כמובא, כי עד שם מגיע הפגם בבחינת עקב שלא זכה לאפשא ולאולדא שעל ידי זה היו נעשין כל התיחקונים הנ"ל, עד שהיה מתתקן בחינת העקב דקדושה כנ"ל. וקיעל כן נשמתו קשורה שם בבחינת עקב, ועל כן תיקונו על ידי אחיו שהוא סמוך אליו בצירופי האותיות, כי ששים רבוא נפשו"ת ישראל הם בחינת ששים רבוא אותיות התורה וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה וכל אות כלול מכל האותיות, וכמו כן כל נפש כלול מכל הנפשו"ת רק שעיקרו נאחז בזה האות, וכמו שיש בתורה פרשיות ופסוקים ותיבות ואותיות כן בהנפשו"ת יש שבטים ומשפחות ובתי אבות וכולי, וכל אחד עם אחיו הוא כמו תיבה אחת בתורה שיש בה כמה אותיות כמו כן יש בבית אביו כמה נפשו"ת של אחיו. נמצא שאחיו סמוך אליו בצרופי האותיות הנ"ל, על כן יש לו כל לגואלו בסוד היבום, ועיקר תיקון היבום הוא על ידי בחינת ההוא רוחא דשדי בגוה היינהו בחינת רוח נבואה הנ"ל הנמשך בשרשו מהצדיק שמשם ההולדה כנ"ל, ועל כן על ידי ההוא רוחא יכול לתקנו כי חוזר ונצטייר על ידי ההוא רוחא שעל ידי זה מתברר האמונה וזוכין לבחינת חידוש העולם שמשם התקון:

ועל כן כשאינו רוצה לייבם אזי וחלצה נעלו מעל רגלו להראות לו שפגם בבחינת עקב כנ"ל, כי כל הפגם נמשך מחטא אדם הראשון שלא זכה לתקנו כפי חלקו, ועיקר חטא אדם הראשון ופגמו היה בחינת עקב על ידי הנחש היה ערום שמשם כל הקלקולים כמבואר בהתורה הנ"ל, שעל ידי זה גרם ואתה תשופנו עקב שמשם כחו של עקב עשו שהוא זוהמת הנחש. והתיקון הוא על ידי קול הניגון המבואר שם שנמשך על ידי בירור האמונה כולי, שהוא בחינת את קולך שמעתי בגן ואירא כמו שכתוב שם, ואז אחר שהתחיל התקון כתיב: ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם סוד המנעלים כמובא, ועל כן זה היבם שאינו רוצה ליבם וזה המורה שאין בו כח להמשיך כל התקונים

הנ"ל, על כן וחלצה נעלו מעל רגלו וכולי וענתה ואמרה: ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו וכולי,כי שם הפגם בבחינת מנעלים שהם בחינת כתנות עור שהם בחינת תיקון העקב וכנ"ל. וזהו וירקה בפניו שהוא בחינת בזיון היפך הכבוד, כי הרוח נבואה הנ"ל נמשך מכבוד כמו שכתוב שם, ועל כן זה שפגם בזה פגם בכבוד, ועל כן וירקה בפניו שהוא היפך הכבוד. יהי רצון שתצילנו ואת כל עמך ישראל שלא יבואו לידי חליצה ויבום, ויקוים מהרה הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה ברוך ה' לעולם אמן ואמן, ימלוך ה' לעולם אלקיך ציון לדור ודור הללויה:

ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות אישו"ת הלכה ב

אישו"ת ב

אות א

הלכה א' בהלכות פריה ורביה הלכה א'

כהן לוי ישראל מותרין לבא זה בזה, והולד הולך אחר הזכר:

כי איתא בהתורה תקעו ג' המדבר מתוכחה (בליקוטי תנינא סימן ח') כי עיקר התפלה היא רחמים ותחנונים, ועיקר הרחמים תלוי בדעת וכולי, ולפעמים כשהם יונקים מן הרחמנות, אזי נפגם הרחמנות ונעשה אכזריות, ואזי נפגם הדעת וכולי עיין שם, ומזה בא ח"ו תאוות ניאוף. כי עיקר התאוה על ידי פגם הדעת, כי המוח היא מחיצה פרוסה בפני זאת התאוה. כי יש תלת מוחין, ומשם נמשך ג' מיני רחמנות שהם בחינת ג' תפילות ביום, וכל אחד מהתלת מוחין הוא בחינת מחיצה פרוסה בפני זאת התאוה וכולי עיין שם, ואזי התפילה בבחינת דין וכולי, ואזי צריכין בעל כח גדול שיוכל להתפלל תפלה בבחינת דין כמו פינחס בעת שהיה מעשה זמרי וכולי, כי זאת התפילה של בעל כח עומדת להסטרא אחרא בצווארו עד שמוכרח להקיא כל התפילות והקדושו"ת שבלע בבחינת חיל בלע ויקיאנו וכולי. וזה בחינת אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים, בחינת כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים וכולי, וזה בחינת ענני דשפכי מיא וכולי עיין שם כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחינת כהן לוי ישראל שהם עיקר קדושת היחוס של ישראל, כי ישראל עם קדוש צריכין לשמור עצמן שיהיה זווגיהן בקדושה ובטהרה, כי זה עיקר קדושת ישראל לשמור עצמו מפגם תאוות ניאוף כידוע, ועל כן צריכין לשמור עצמן שיהיה זווגיהן בקדושה גדולה ולא יהיה נאחז שם ח"ו בחינת תאוה הנ"ל, ועיקר השמירה מפגם תאוה זו הוא על ידי תלת מוחין שהם מחיצות פרוסות בפני תאוה זו כנ"ל. וזה בחינת כהן לוי ישראל

שהם בחינת תלת מוחין חכמה בינה דעת כידוע שהם בחינת מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה, ועל כן עיקר קדושת הזווג של ישראל הוא על ידי בחינת כהן לוי ישראל שהם עיקר גדר היחוס הקדוש, כי רק הם לבדם יכולים להתחבר בקדושה כראוי שלא יהיה נאחז בזווגם ח"ו פגם תאוות ניאוף. כי כהן לוי ישראל הם בחינת התלת מוחין הנ"ל שהם בחינת מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה, ועל כן עיקר גדר היחוס הקדוש הוא כהן לוי ישראל כמבואר במשנה ושלחן ערוך וכנ"ל:

אות ג

וזה שנתנו רז"ל סימן למשפחה הכשירה כשאינה בעלת מצה ומריבה, אבל משפחה שהיא בעלת מצה ומריבה זה סימן שיש בה פסול כמובא בשולחן ערוך. כי הרחמים תלוי בדעת כנ"ל במאמר הנ"ל, ומי שאין בו רחמים אין בו דעת, ועל כן משפחה שהיא בעלת מצה ומריבה שזה בחינת כעס ודינים היפך רחמנות בוודאי אין ראוי להתחבר עמהם זרע ישראל, ובוודאי יש בהם פסול, כי עיקר קדושת היחוס של ישראל שהם רחמנים בני רחמנים שזהו בחינת דעת שזהו עיקר קדושת היחוס שלהם בחינת כהן לוי ישראל תלת מוחין שהם עיקר קדושת הברית כנ"ל, אבל מי שהוא בעל מריבה שזהו היפך הרחמנות שזהו פגם הדעת אין ראוי להתחתן עמו, כי הוא בבחינת פגם תאוות ניאוף שתלוי בפגם הדעת שהוא פגם הרחמנות שזהו היפך קדושת כהן לוי ישראל כנ"ל. ועל כן בוודאי יש בו פסול ואסור להתחתן עמו, כי עיקר תלוי ברחמים שהוא בחינת דעת שהוא המחיצה פרוסה בפני זאת התאוה כנ"ל:

אות ד

ועל כן אסור לנו להתחתן ולהתחבר עם כל האומות, כי הם כולם בבחינת אכזריות ודין, כי נמשלו לחיות רעות בחינת אכזריות ודינים שהוא פגם הדעת שמשם בא תאוה הנ"ל, ועל כן אסור לישראל להתחתן עמהם, כי עיקר החיבור של ישראל צריך להיות דייקא בבחינת רחמים ודעת שהוא המחיצה פרוסה בפני התאוה כדי שיהיה הזווג בקדושה כראוי כנ"ל:

אות ה

ועל כן יש אומות שאפילו כשמתגיירין אסורין לבא בקהל ה', זה מחמת שנאחז בהם האכזריות והדין כל כך עד שאין יכולים לכלול בתוך הרחמים והדעת שזהו בחינת קדושת ישראל אפילו כשמתגיירין, וזה מה שאמרו רז"ל: נתינים דוד גזר עליהם בשביל שלא היה להם רחמנות כלל כמובא שם, אמר: שלשה סימנים יש באומה זו: רחמנים ביישנים גומלי חסדים, כל מי שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי לדבק בו, וכל מי שאין בו ג' סימנים אלו אין ראוי לדבק בו היינו כנ"ל, כי אין ראוי לדבק בקהל ה' בזרע קודש

ישראל כי אם מי שהוא בכלל הרחמים שהוא בחינת דעת, אבל מי שאין בו רחמים כגון הנתינים אסורים לבא בקהל ה', כי פגם הרחמים הוא פגם הדעת שהוא בחינת תאוות ניאוף שזווג דקדושה של ישראל צריך להיות מובדל מפגם תאוה זו וכנ"ל. וזה שמנו רז"ל שלשה מדות ביישנים רחמנים גומלי חסדים, הם בחינת תלת מוחין הנ"ל שהם בחינת ג' מיני רחמנות וכולי כנ"ל, כי גם הבושה הוא בחינת דעת ורחמים, כי עיקר הבושה תלוי בדעת כמו שכתוב: גם בוש לא יבושו גם הכלים לא ידעו, כי הבהמה שאין לה דעת אין לה בושת, וכן מובן בדברי רבינו ז"ל במדרש אגדה במאמר מרכבות פרעה וחילו (סימן לח') שהבושה תלוי בדעת, גם הבושה הוא בחינת רחמים היפך העזות שהוא בחינת גבורות ודינים, נמצא שכל הג' מדות הנ"ל שהם ביישנים רחמנים גומלי חסדים הם ג' מדות רחמנות, היינו כנגד בחינת ג' מיני רחמנות הנ"ל שהם באים מג' מוחין כנ"ל שעיקר קדושת הזווג של ישראל תלוי בזה, ומי שאינו בכלל ג' מדות רחמנות הנ"ל אסור לבא בקהל ה', ועל כן מחמת זה דייקא נאסרו הנתינים לבא בקהל כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת איסור נדה, כי דם נדות זה בחינת תוקף הדין הבא מזוהמת הנחש, ואז הזווג אסור וכנ"ל, ועיקר התיקון והטהרה של דם נדות או של העכו"ם כשמתגיירין ורוצים לבא בקהל הוא על ידי טבילת מקוה, כי מקוה היא בחינת מימי הדעת והרחמים שעל ידי זה עיקר הטהרה, כי עיקר האיסור של דם נדות או להתחבר בעכו"ם הוא מחמת תוקף הדין שהוא זוהמת הנחש וכנ"ל, ועל כן על ידי מקוה שהוא בחינת מימי הדעת והרחמים נטהרין וכנ"ל:

כי עיקר התיקון כשמתגבר תאוות ניאוף על ידי בחינת דינים ח"ו הוא על ידי התפילה של הבעל כח שעל ידי זה מוציא כל הדעת והרחמים שבלעה הסטרא אחרא בבחינת חיל בלע ויקיאנו, ואזי נתגלה הדעת בבחינת כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. וזה בחינת ענני דשפכי מיא וכולי בחינת רעמים וכולי עיין שם היטב במאמר הנ"ל, וזה בחינת מימי המקוה שהם בחינת מימי הדעת והרחמים שמתגלין על ידי בחינת רעמים שעל ידם באים גשמים, בחינת עני דשפכי מיא, ומאלו המים נעשה מקוה ששם נטהרין מזוהמת הנחש מפגם הנ"ל הבא מפגם הרחמנות וכולי כנ"ל, כי עיקר התיקון על ידי זה כמובן במאמר הנ"ל והבן היטב:

אות ז

וזה בחינת הבארות שחפר יצחק כמו שכתוב: וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים, כי באמת חפירת הבארות הוא בחינת התגלות הדעת בבחינת כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים כנ"ל, ועיקר

התגלות מימי הדעת שהוא בחינת בארות מים הוא על ידי החסד בחינת אברהם, כי הדעת הוא בחינת רחמנות כמבואר במאמר הנ"ל, ועל כן חפר אברהם את הבארות אך כל הבארות אשר חפרו בימי אברהם סתמום פלשתים וימלאום עפר, כי לפעמים הם יונקים מן הרחמנות ואזי נפגם הרחמנות ונפגם הדעת כנ"ל במאמר הנ"ל. כי בימי אברהם עדיין לא נזדכך בשלימות זוהמת הנחש כמובא, ועל כן יצא ממנו ישמעאל, ועל כן היה התיקון על ידי יצחק, כי יצחק הוא בחינת דין והוא בחינת תפילה בבחינת דין כמו שכתוב: ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב_שתיקן תפילת המנחה כמו שאמרו רז"ל שהוא בחינת תפילה בבחינת דין, ועל ידי זה דייקא מוציאין כל החיות וכולי מהסטרא אחרא, ונתגלה מימי הדעת וכולי בבחינת כי מלאה הארץ דעה כמים וכולי, בבחינת אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים כנ"ל במאמר הנ"ל. ועל כן תיקן יצחק את הבארות שהם בחינת התגלות הדעת של אברהם שקלקלו פלשתים כנ"ל, ויצחק שהוא בחינת תפילה בבחינת דין תיקן זאת בבחינת וישב יצחק ויחפור את בארות המים וכולי, כי עיקר התיקון על ידי בחינת יצחק וכולי וכנ"ל. וזה בחינת מה שמזכיר גבורות גשמים בברכת אתה גבור, כי נקראים גבורות גשמים כי הגשמים שהם מימי הדעת באין דייקא על ידי בחינת גבורות יצחק על ידי בחינת תפילה בבחינת דין שעל ידי זה נתגלה הדעת כנ"ל, כי על ידי זה באין רעמים בחינת ענני דשפכי מיא כנ"ל. וזה בחינת מקוה שהיא בחינת מימי הדעת הבאים על ידי התיקון הנ"ל, כי המקוה נעשה על ידי הגשמים שהם בחינת גבורות גשמים או מבאר ומעין שהם בחינת בארות יצחק, כי דייקא על ידי בחינת גבורות יצחק נתגלין מימי הדעת והרחמים בחינת מקוה כנ"ל. וזה עיקר התיקון, כי הוא בחינת תפלה בבחינת דין של הבעל כח כנ"ל במאמר הנ"ל, ועל כן על ידי זה דייקא נטהרין מזוהמת הנחש וכולי כנ"ל. וזה בחינת הטבילה במקוה של הנדה או של אומות העולם כשמתגיירין, כי על ידי זה יוצאין מבחינת דין שהוא זוהמת הנחש פגם תאוות ניאוף ונכללין בכלל הרחמים והדעת שעיקר קדושת הזווג תלוי בזה כנ"ל:

אות ח

ועל כן הכהן שהוא בחינת תכלית הרחמים והדעת כמובא שהכהן הוא בחינת חסד גדול, כי הכהן הוא הראש מג' מוחין הנ"ל מג' מיני רחמנות הנ"ל, ועל כן הכהן מוזהר ביותר בקדושת הזווג, וצריך להתרחק מבחינת דין יותר ויותר ואפילו עם ישראל בעצמן בכל מקום שיש שום אחיזת הדין בעלמא אסורה לו. וזה בחינת פסולי כהונה שהם גרושה זונה וחללה שכולם הם בחינת דין, ואף על פי שהם מזרע ישראל ומותרים באמת

לישראל, אף על פי כן מאחר שיש בהם אחיזת הדין על כן אסורים לכהן שהוא תכלית הרחמים והדעת וכנ"ל. וזה בחינת שבויה שאסורה לכהן, כי מאחר שנאחז בה הדין עד שבאה בשביה, על כן אסורה לכהן שהוא תכלית הרחמים, כי עיקר קדושת הזווג תלוי בבחינת רחמים שהוא בחינת דעת וכנ"ל:

אות ט

וזה בחינת לא נתכהן פינחס עד שהרגו לזמרי, כי על ידי שהרג לזמרי ואז עשה פינחס התיקון על ידי תפילה בבחינת דין כמבואר במאמר הנ"ל בחינת ויעמוד פנחס ויפלל, ואז דייקא על ידי זה נתגלה תכלית הרחמים והדעת בחינת עניי דשפכי מיא, שזהו בחינת מימי המקוה שהיא תכלית הרחמים והדעת שנתגלין דייקא על ידי בחינת גבורות יצחק כנ"ל. ועל כן אז זכה פנחס לכהונה שהוא תכלית הרחמים, כי דייקא על ידי תפלה בבחינת דין של הבעל כח כמו פנחס על ידי זה עיקר התיקון, ואז דייקא עיקר התגלות הרחמים והדעת שעל ידי זה נעשין גרים ונעשים רעמים בחינת עניי דשפכי מיא היינו מימי הדעת והרחמים, ועל ידי זה זוכין לבחינת נהר יוצא מעדן שהוא בחינת קול המוכיח הראוי שעל ידי זה נטהרין ונתתקנין הכל במהרה בימינו אמן. הלכה ג' בהלכות פריה ורביה הלכה ג' מאות ט"ז וכולי

אישו"ת ד

אות א

כהנים ולווים וישראל מותרים לבא זה בזה והולד הולך אחר הזכר, ודין זה הוא מהמשנה קידושין פרק ג' וזה לשון המשנה: כל מקום שיש קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר ואיזה זו כהנת לויה וישראלית וכולי, וכל מקום שיש קדושין ויש עבירה הולד הולך אחר הפגום וכולי:

על פי התורה אמצעיתא דעלמא בסימן כ"ד עיין שם, והכלל שעל ידי עשיית המצוה בשמחה, מעלין הקדושה מהקליפות בבחינת קטורת, ועל ידי זה זוכין לעלות מעלה מעלה עד שממשיכין ברכות השכל ומתקנין המסדר והמיישב של השכל שהוא בחינת כתר וכולי, ועל ידי זה זוכין להשגת ט' היכלין שהם למעלה מנפשין רוחין ונשמתין שהם בחינת השגת אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, שעיקר ההשגה על ידי הרדיפה דמחשבה ועל ידי המעכב שהוא המסדר והמיישב שהוא בחינת כתר, שכל זה נתתקן על ידי עשיית המצוה בשמחה עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה עיקר התכלית של האדם שבא לעולם הזה בשביל זה כדי להכיר אותו יתברך שהוא על ידי בחינת הנ"ל, על ידי שיעשה המצוות בשמחה עד שיזכה שתרדוף מחשבתו

להשיג האור אין סוף עד שישיגו בבחינת הנ"ל על ידי הרדיפה והמעכב, שעל ידי זה עיקר השגת אורות הצחצחות הנ"ל שהם תכלית הידיעה תכלית הטוב הנצחי אשרי הזוכה לזה. וזה עיקר המצוה להעמיד בנים בעולם כדי להמשיך המוחין מדור לדור, כי מוח הבן ממוח האב כדי שיזכה שירדוף מוחו להשיג אורות הצחצחות הנ"ל, ומחמת שאי אפשר להשיג אורות הנ"ל כי אם על ידי הרדיפה והמעכב, על כן אי אפשר להמשיך ההולדה כי אם על ידי חיבור איש ואשה כמו שכתוב: לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. כי איש ואשה נמשכין בשרשן העליון משני הבחינת הנ"ל שהם בחינת הרדיפה והמעכב, כי האיש הוא בבחינת המוחין, והאשה נמשכת מבחינת צמצום ודין כידוע שזה נמשך בשרשו מבחינת המעכב הנ"ל, שאף על פי כן שלמעלה בשרשו זה המעכב הוא אור צח כי הוא המסדר והמיישב את המוחין, אף על פי כן מאחר שהוא בחינת מעכב את המוחין משתלשל ממנו בחינת צמצום שמשם אחיזת האשה כידוע. ועל כן למטה נאחזין בה הדינים ביותר ומשם נשתלשל אחיזת הקליפות והסטרא אחרא שנאחז בה ביותר מחמת שנמשכת מבחינת צמצום המוחין שמשם אחיזת הדינים כידוע, אבל למעלה בשרשה נמשכת מבחינת גבוה מאד שהיא בחינת המסדר והמיישב את המוחין שהוא בחינת כתר. וזה בחינת אשת חיל עטרת בעלה, עטרת דייקא בחינת כתר הנ"ל, כי אי אפשר להשיג שום השגה ובפרט להוליד המוחין כי אם על ידי תיקון המסדר והמיישב כנ"ל, ומחמת שאי אפשר להשיג אורות הנ"ל כי אם על ידי שיכנוס בהיכלי התמורות למקום הקליפות להעלות משם הקדושה בבחינת קטורת וכולי, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל על מאמר רז"ל אמרו ליה מי יימר עיין שם, על כן שם עיקר המלחמה והנסיון בתאוה זאת. וזה בחינת גודל החיוב לשמח חתן וכלה כמו שאמרו רז"ל:, וזה בחינת מה שאמרו רז"ל: מי שאין לו בנים ישמח אשתו בדבר מצוה, כי עיקר עליית הקדושה מהקליפות הוא על ידי השמחה שעל ידי זה זוכה להשיג אורות הנ"ל על ידי התיקון הרדיפה והמעכב שמשם שורש איש ואשה כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת כהן לוי וישראל שהם חבל הקדושה, כי העיקר הוא הכהן שהוא מקודש מכל ישראל. כי הכהן היה עוסק בעבודת הקרבנות וקטורת שעל ידי זה מבררין הקדושה מהקליפות, ועולין מעלה מעלה עד שזוכין לבחינת ברכות המבוארין שם שהם בחינת ברכת כהנים, בחינת וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם כמו שכתוב שם דהיינו ברכת השכל, ואז רודפין המוחין להשיג אור האין סוף. אבל צריכין שגם הלוי יהיה נלוה אליו לשרתו, כי עיקר תקון המעכב הנ"ל הוא על ידי בחינת הלוי שהוא בחינת

צמצום ודין כידוע שהוא בחינת המעכב כנ"ל, ועל כן היה הלוי עוסק בשיר בשעת העבודה כי שיר משמאלא כמו שכתוב בזוהר הקדוש, שמאל הוא בחינת צמצום בחינת המעכב הנ"ל. וזה בחינת ועבד הלוי הוא שהוא בחינת כתר כמובן בזוהר הקדוש, כי הלוי בבחינת המעכב הנ"ל שהוא בחינת כתר, ומחמת שעיקר התיקון הנ"ל הוא על ידי שמחת המצוות, על כן היו ישראל במעמדן שהיו עוסקים בתורה בשעת העבודה, כי התורה בחינת שמחה כמו שכתוב: פקודי ה' ישרים משמחי לב שעל ידי זה עיקר עליית הקדושה מהקליפות, שזה עיקר תיקון עבודת הקרבנות שהיה עוסק בהם הכהן וכנ"ל:

אות ד

ועל כן כהנים לווים וישראלים כלולים ומקושרים זה בזה, וכל אחד צריך לחבירו כי דייקא על ידי שלשתם נשלם חבל הקדושה וזוכין להשגת אורות הנ"ל וכנ"ל. ועל כן כהנים ולווים וישראלים מותרים לבא זה בזה, כי חיבור הקדוש של איש ואשה שהוא בשרשו בחינת כלליות הרדיפה והמעכב להשיג אור האין סוף כנ"ל שזה זוכין על ידי שמחה דקדושה בחינת שמחת חתן וכלה כנ"ל, זהו בעצמו בחינת כלליות כהן לוי וישראל. כי כהן בבחינת הרדיפה של המוחין שהוא בחינת ברכת השכל, והלוי בבחינת המעכב, והישראל בבחינת השמחה של התורה והמצוות וכנ"ל, והכל נכלל יחד בשעת העבודה שעל ידי זה נמשך השגת האור אין סוף שמשם הולדות המוחין, שמשם כל ההולדות דקדושה וכנ"ל. ועל כן הולד הולך אחר הזכר, כי אף על פי שהאשה יראת ה' גבוה בשרשה מאד, כי נמשכת מבחינת כתר בבחינת אשת חיל עטרת בעלה כנ"ל, אף על פי כן עיקר ההולדה הוא הולדת המוחין לגלות ידיעת אלקותו בעולם שזה נמשך על ידי הזכר דייקא שהוא בבחינת רדיפת המוחין הנ"ל, ועל כן הולד הולך אחריו, וכל זה במקום שיש קדושין ואין עבירה, כי כשאין עבירה בהזווג אף על פי שלאו כל אחד זוכה שיקדש את עצמו כל כך עד שיזכה על ידי זווגו להשגת אורות הנ"ל, אף על פי כן מאחר שאין על כל פנים עבירה בזווגו יוכל להתתקן הכל על ידי ההולדה שיוליד בנים, ומקיים בזה מצוות התורה. כי על ידי הולדת הבנים מדור לדור נמשכין המוחין בכל דור ודור, עד שיכולין הבנים לזכות להשגת אורות הנ"ל:

אות ה

אבל כשיש עבירה אז הולד הולך אחר הפגום, כי תיכף כשיש עבירה גמורה בהזווג, אזי מתגברין היכלי התמורות שמשם התעוררות הזווג מחמת שצריכין לירד לשם לברר הקדושה משם, שמחמת זה יש מלחמה גדולה בענין זה, וכשאין עבירה על כל פנים אזי מתגברת כח המצוה שצוה השם יתברך להוליד בנים, ונמשכין מוחין קדושים על ידי ההולדה, ואז הולד הולך אחר הזכר שממנו עיקר המשכת המוחין כנ"ל. אבל כשיש

עבירה, אזי מתגברין היכלי התמורות וממשיכין הולד אחר הפגום, כי הם אורבין תמיד על זה להמשיך הפגום ח"ו, השם יתברך יצילינו:

אות ו

וזה בחינת קידושי כסף שהאשה מתקדשת בכסף, כי הממון והעשירות בשרשו גבוה מאד כמובן בדברי אדומו"ר ז"ל, כי הוא נמשך בשרשו מבחינת הנ"ל מבחינת הט' היכלין הנ"ל שנעשו על ידי הרדיפה והמעכב כנ"ל, כי כל מה שנאמר בהתורה הזאת שעולין והולכין מעלה מעלה עד שזוכין להשיג הט' היכלין הנ"ל, כל זה הוא סוד כוונות התפילה. שכלל הכוונות הוא עליית העולמות שמלכות תעלה מן הקליפות ותלביש את נה"י, ונה"י תעלה לחג"ת וכולי כמבואר בכוונות, ומי שזוכה לעסוק בתיקון זה עיקר השלימות הוא כשעולה מעלה מעלה עד שמחשבתו רודפת להשיג אור האין סוף, שתהיה הרדיפה בבחינת רצוא ושוב. ועל כן עיקר התיקון על ידי המסדר והמישב שהוא המעכב את המוחין מרדיפתם שהוא בחינת כתר, כי בלא תיקון זה היתה הרדיפה בלי מעכב, והיה נשאר שם, והיה מתבטל במציאות. והשם יתברך חפץ בקיום העולם, על כן עיקר השלימות על ידי הרדיפה והמעכב וכנ"ל, ועיקר שלימות התיקון הוא כשזוכה לחזור ולהמשיך משם כל ההשפעות טובות שזהו בחינת ירידת השפע שממשיכין אחר התפילה בשעת אמירת אשרי ובא לציון. כי בשעת תפילת י"ח זוכין לבחינת השגת אור הנ"ל, אבל צריך להיות בבחינת רצוא ושוב כנ"ל, ואזי כשהוא בבחינת ושוב הוא ממשיך משם כל ההשפעות טובות שמשם כל הממון והעשירות. ועיקר צינור השפע שתוכל לירד למטה הוא על ידי בחינת המעכב, על כן שם מתחיל האור להצטייר, ואף על פי ששם אין שייך ציור כלל, אף על פי כן מאחר שהוא בבחינת מעכב מתחיל האור להצטמצם קצת עד שעל ידי זה יש כח למטה שיצטייר בבחינת שפע ממש, עד שנמשך משם הממון והעשירות. וזה בחינת עטרת חכמים עשרם, כי העשירות נמשך מבחינת עטרה בחינת כתר שהוא בחינת המסדר והמיישב והמעכב את המוחין בשעת רדיפתם וכנ"ל, וזה עטרת חכמים דייקא, כי דייקא החכמים אמתיים שזוכין למוחין הנ"ל שהם עיקר החכמה האמתית עד שמוחם רודף אחר השגות הנ"ל, אצלם דייקא העשירות מבחינת כתר ועטרה, כי הם ממשיכין העשירות משם מבחינת כתר שהוא המעכב שעל ידי זה עיקר תיקון המוחין כנ"ל, אבל אצל אחרים יש שהעשירות שלו נמשך מהיכלי התמורות שהם ממשיכין לפעמים השפע אצלם כשאין זוכים לתקן תיקונים הנ"ל כראוי. ועל כן האשה מתקדשת בכסף, כי הכסף שהוא שפע העשירות נמשך בשרשו משם מבחינת כתר שמשם שרשה כנ"ל. וזה שכתב אדומו"ר ז"ל שהעשירות הוא בחינה

אחת עם האשה והוא חיותה, ובו תלויים הבנים כמבואר בהתורה של איסור גזילה עיין שם היטב כנ"ל. כי העשירות שהוא ירידת השפע נמשך למטה על ידי בחינת המסדר והמישב, שעל ידי זה רדיפות המוחין הוא בבחינת רצוא ושוב, ועל ידי זה ממשיך שפע משם ומצטיירת שתוכל לירד למטה כנ"ל, ושם שורש חיות האשה שנמשכת מבחינת צמצום ששרשו מבחינת המעכב כנ"ל, ועל ידי זה עיקר הולדת הבנים שהם הולדות המוחין שצריכין כשנכללין שם שיהיה בבחינת רצוא ושוב, עד שיחזור וימשיך המוחין למטה שמשם הולדות הבנים שנמשכין ממוח האב כדי שיגלו אלקותו בעולם מדור לדור, בבחינת דור לדור ישבח מעשיך. כי מחמת שבשרשם נמשכין ממקום גבוה מאד מאד מבחינת הט' היכלין הנ"ל, על כן הם דייקא יכולין להודיע ולגלות אלקותו בעולם. וזה וגבורותיך יגידו, וגבורותיך דייקא דהיינו בחינת המעכב והמסדר שהוא שורש הגבורות הקדושות, שעל ידי זה דייקא ישבח להגיד ולפרסם אלקותו למטה לכל באי עולם. ועל כן קטורת מעשרת, כי עיקר עליית העולמות בבחינת הנ"ל הוא על ידי בחינת קטורת ישמח לב כנ"ל, ועל כן מעשרת, כי משם כל העשירות שהישא בחינת ירידת השפע אחר תפילת י"ח וכנ"ל:

אות ז

וזה שנצטוו על מלאכת המשכן אחר מעשה העגל, וכל מעשה המשכן היה על ידי העשירות שהם זהב וכסף ונחושת וכולי. כי עיקר חטא העגל היה על ידי התגברות היכלי התמורות שהתגברו על ידי שינקו מהעשירות כמו שכתוב: ודי זהב_ בשביל זהב שהשפעת להם, והתגברו כל כך עד שבאו לידי עבודה זרה ממש שם עיקר ההמרה רחמנא ליצלן בחינת ההימיר גוי אלקים וכולי, וכל זה נמשך מחמת שהשטן התגרה בהם והכניס בדעתם לחקור בענין השגות הנ"ל ולעמוד עליהם להבינם בדעתם, ובזה פגמו מאד עד שבאו לידי עבודה זרה. כי באמת אסור לחקור שם כלל, כי לא מתדבקין ולא ידעין וכולי, וזה שדקדק אדומו"ר ז"ל בהתורה הנ"ל שגם שם צריכין אמונה הן בבחינת ברכת השכל שהוא בחינת רדיפות המוחין, הן בבחינת המסדר והמיישב שגם שם צריכין אמונה בבחינת אמן מופלא כמו שכתוב שם. כי אורות אלו אי אפשר להשיג כי אם כשמצרף אמונה להשכל, ואז דייקא יכול להשיגם בבחינת מטי ולא מטי, אבל אסור לעמוד ולחקור שם כי במופלא ממך אל תדרוש וכולי, כי לא מתדבקין ולא ידעין ולית מאן דקיימא בהו כמבואר היטב בלשון הזוהר הקדוש שמביא שם. וזה בחינת הפגם שפגמו ישראל בתחילה קודם מתן תורה כשלא היה להם מים, כמו שכתוב שם: ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבינו אם אין ואיתא בזוהר הקדוש שהפגם שלהם

היה שחקרו אם בחינת יש הוא בקרבם אם בחינת אין עיין שם, היינו כנ"ל שעיקר הפגם שלהם היה מה שרצו לעמוד ולהבין השגות הנ"ל שהם כלולים מיש ואין יחד, אבל אי אפשר לעמוד עליהם כי משיגין ט' היכלין שנראה כאלו הוא בחינת יש מאחר שהם בחינת ט' היכלין, ואף על פי כן לא מתדבקין ולא ידעין שזהו בחינת אין. ומי שיש לו אמונה חזקה ואינו נכנס לחקור בזה כלל הוא זוכה להתענג על ה' ולחזות בנועם זיוו דיקא על ידי זה, על ידי רדיפת המחשבה והמעכב אשרי לו, אבל תיכף כשרוצה לחקור בזה נכשל בזה מאד כי יוכל לבא לידי פירוד ח"ו שבא על ידי היכלי התמורות שהם הסטרא אחרא דשרייא בחיבורא וסיים בפרודא, דהיינו שמפריד בין יש ואין עד שנסתפקו היש ה' בקרבינו אם אין. כי באמת הכל אחד רק שאי אפשר להבין ולחקור בזה כלל כנ"ל. ועל כן באו לזה בעת שהיה צריכין למים שהוא המשכת השפע שנמשך מבחינת השגות הנ"ל, ומחמת שראו שנתעכב השפע מלירד להם, על ידי זה התחילו ליכנוס בנסיון הנ"ל בחינת על נסותם את ה' היש וכולי אם אין וכנ"ל:

וזה בחינת חטא העגל שאמרו: כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו שטעו ואמרו שמשה נסתלק ונשאר למעלה, כי נכלל באין. ועל כן אמרו: קום עשה לנו אלקים מזהב ועשירות, כי רצו להמשיך בחינת המעכב בעצמו עליהם מאחר שכל ההשפעות נמשך על ידו, על כן פגמו ועשו פירוד בין בחינת המעכב שמשם כל העשירות, ובין בחינת הרדיפה, ולא רצו שתרדוף מחשבתם למעלה להשיג השגות הנ"ל בבחינת מטי ולא מטי, רק רצו שימשיכו עליהם אלקותו בבחינת ישו"ת ממש שזהו הטעות כל העובדי עבודה זרה שבדורות הקודמים, וכל זה מחמת תאוות עולם הזה. כי לעלות ולהכלל שם בבחינת הט' היכלין הנ"ל צריכין לשבר כל התאוות ולהעלות הקדושה מהיכלי התמורות, והם רצו לילך אחר תאוותיהם, ורצו להפריד שפע העשירות שנמשך על ידי המעכב הנ"ל ולעשו"ת ממנו אלקות ממש ח"ו. ועל כן באו אל אהרן, מחמת שאהרן היה מסוגל לכהונה שכל עבודת הקרבנות וקטורת על ידו שעל ידי זה דייקא זוכין להשגת ט' היכלין הנ"ל, שמשם ממשיכין כל ההשפעות על ידי שנצטיירה בבחינת המעכב הנ"ל, והם פגמו ורצו לעשו"ת הפירוד על ידו דייקא ח"ו, ועל כן היה עיקר התיקון על ידי מעשה המשכן שבא מהעשירות של ישראל, ואז דייקא נתכהן אהרן בכהונה ונצטוה על מעשה הקרבנות וקטרת שעל ידי זה נתתקן הכל על ידי שהחזירו העשירות אל הקדושה לשרשו למעלה, ועשו ממנו משכן ששם עסק אהרן במעשה הקרבנות וקטרת שעל ידי זה העלה הקדושה מהיכלי התמורות, עד שעלה מעלה מעלה, עד שזכה להשגות אורות

הנ"ל כתיקונה בבחינת מטי ולא מטי שעל ידי זה נתתקן כל הפגמים הנ"ל שהיו בהיפך מזה:

אות ח

ונדב ואביהו שהיו צדיקים נוראים, אבל הם פגמו להיפך שרצו רק לעלות למעלה בלי מעכב כלל, ועל כן הקריבו קטרת שלא בזמנו ונכנסו בלי רשות. וכל הפגם שלהם היה שלא תיקנו המעכב שהוא המסדר והמיישב שזהו בחינת בקרבתם לפני ה' וימותו, שנתקרבו יותר מהראוי מחמת שלא תקנו המסדר והמיישב, ועל כן הוזהר אהרן ואל יבא בכל עת אל הקודש וכולי, ועל כן היה הפגם שלהם בגין דלא אנסיבו כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי האשה נמשכת מבחינת המסדר והמיישב הנ"ל, ועל כן צריך הכהן שיהיה נשוי כמו שכתוב בזהר, ובפרט הכהן הגדול ביום הכפורים שהיה אסור לעסוק בעבודה כשלא היה נשוי, כי אי אפשר לתקן המסדר והמיישב כי אם כשהוא נשוי אשה שהיא נמשכת משם כנ"ל:

אות ט

וזה בחינת איזהו עשיר השמח בחלקו, כי עיקר תיקון העשירות בקדושה הוא על ידי השמחה דייקא, כי דייקא על ידי השמחה מעלין הקדושה מהקליפות עד שזוכין לעלות ולתקן כל התיקונים הנ"ל, עד שמשיגין אורות הנ"ל על ידי בחינת הרדיפה והמעכב שמשם הוא ירידת השפע שהוא בחינת עשירות כנ"ל:

כתובות

אות י

וזה בחינת מה שחייב ליתן לאשתו כתובה, ואסור לדור עם אשתו בלא כתובה, כי מוכרח להמשיך לה שפע העשירות שעל ידי זה עיקר הקשר והחיבור ביניהם. כי צריך להעלותה מהיכלי התמורות שנאחזין בה ביותר בבחינת רגליה יורדות מות, ולהעלותה על ידי השמחה בבחינה הנ"ל, עד שתעלה לבחינת כתר בבחינת אשה עולה עמו וכולי, כדי שיהיה נמשך החיבור מבחינת יחוד וחבור וכלליות הרדיפה עם המעכב וכולי כנ"ל. ועיקר השלימות הוא כשזוכה לעלות לשם בבחינת רצוא ושוב, עד שיזכה להמשיך משם שפע שזהו בחינת ירידת השפע אחר התפילה כנ"ל. ועיקר השלימות הוא כשזוכה לעלות לשם בבחינת רצוא ושוב, עד שיזכה להמשיך משם שפע שזהו בחינת ירידת השפע אחר התפילה כנ"ל. כי יש לפעמים שאחד עולה ונכלל שם לפי שעה קלה, ותיכף ומיד מגרשין אותו משם ואינו מקבל משם כלום, ולפעמים מתגרין בו אחר כך על ידי זה היכלי התמורות ביותר, כי הם אורבין עליו תמיד, וכשרואין שרוצה לברוח מהם ולעלות למקום גבוה הנ"ל הם מתגרין בו יותר כשאינו ממשיך משם בחזרה רש"ימו

טובה וחזקה שיוכל על ידה לעמוד כנגדם, וכמובן מזה בהתורה ויאמר בועז אל רות עיין שם (סימן סה'). כי בחינת הנ"ל מענין השגת הט' היכלין וכולי אף על פי שהיא מדריגה גבוה מאד מאד שאין זוכין אליו כי אם גדולי הצדיקים המובחרים הקדושים מאד, אף על פי כן גם באנשים פשוטים המושכים עצמם אליו יתברך לעבדו באמת, גם אצלם נמצא לפעמים שמגיע אליהם איזה הארה והתנוצצות אלקות הנמשך משם מבחינת הט' היכלין הנ"ל, וכמובן בהתורה אנכי בסימן ד' בליקוטי חלק א' וכולי שגם לאנשים פשוטים נפתח להם אור לפעמים בתפלתם אור האין סוף עיין שם, אך לכל אחד מגיע לפי העולם והמדריגה שהוא בו, כי גם בעולם העשיה יש בחינת התנוצצות מהט' היכלין הנ"ל, ואף על פי שגם התנוצצות בעלמא הוא זכיה גדולה מאד באיזה מדריגה שהוא, אף על פי כן העיקר הוא כשזוכה להמשיך חיות ושפע קדושה משם שיהיה לו כח על ידי זה להחיות את עצמו אחר כך בכל מה שיעבור עליו, ולעמוד במלחמה. כי בודאי אחר כך כשחוזר משם מתגרין בו יותר ההיכלי תמורות כדרך שני בני אדם שנלחמים זה בזה וכולי כמבואר במדרש אגדה, וצריך להתגבר נגדם על ידי הרשימו טובה שנשאר מהתנוצצות הנ"ל שֹעל ידי זה זוכה תמיד ביחודו ואחדותו ונועם דביקותו, ויוכל להמשיך על עצמו יראה על ידי זה לעמוד נגד המתגרים בו אם ישמור את הזכרון היטב לזכור בו יתברך בכל פעם, אחרי אשר כבר חמל עליו השם יתברך והאיר לו איזה התנוצצות, וכמבואר בדבריו ז"ל שמי שרק מתנוצץ לו השם יתברך עיין שם בסימן רכ"ב בליקוטי א':

אות יא

ונחזור לענינינו, ועל כן אסור לדור עם אשתו בלא כתובה, והכתובה לא ניתנה לגבות מחיים ולא כל זמן שהיא עמו, רק לאחר מותו או לאחר גירושין. כי צריך שלא יהיה החיבור ח"ו כמו בעילת זנות שהוא רק לפי שעה למלאות תאוותו ח"ו, רק שיהיה החיבור קשר גמור וקיים כי אין שום זווג לבטלה ח"ו, כי אפילו כשאינו בא לידי הולדה ממש נמשכין ממנו איזה נשמות בחינת נשמת גרים כמובא בזוהר הקדוש, על כן צריך ליתן לה כתובה שיחייב את עצמו ליתן לה שפע עשירות כשתצא ממנו שלא תשוב ממנו ריקם, להורות שנשאר רש"ימו מהחיבור, כי המשיך שפע העשירות משם שעיקר המשכת השפע על ידה על ידי שנצטייר האור בחזירתו בבחינת המעכב הנ"ל. וזה סוד מה שאמרו רז"ל שטעם הכתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, היינו כנ"ל, כי צריך שיהיה הקשר קיים וחזק, וזה נעשה על ידי הכתובה שמחייב עצמו שאפילו כשתצא ממנו לא תצא ריקם, רק שמחויב ליתן לה שפע העשירות הנמשך מכלליות הרדיפה והמעכב

ברצוא ושוב, ששפע הזאת נמשך על ידה דייקא. ועל כן אם יוציאנה ריקם ח"ו, אזי בעילתו בעילת זנות, כי מראה שלא המשיך על ידה שפע מלמעלה, על כן חייב ליתן לה כתובה כשיוציאנה שיהיה נשאר לה ממנו שפע העשירות שנמשך מהרשימו שנשאר מהחיבור שעיקר צינור השפע על ידה וכנ"ל, כדי שעל ידי זה תוכל להנצל מבחינת היכלי התמורות הרוצים להתאחז בה ביותר, בפרט בעת שנפרדת מבעלה על ידי מיתה וגירושין ונשארת לבדה. כי עיקר חיותה וכחה נגדם הוא על ידי שפע העשירות שהוא בחינת הכתובה שמקבלת מבעלה שנמשך מבחינת הרשימו וכנ"ל:

אות יב

ועל כן שיעור כתובה דאורייתא הוא חמשים שקל כסף שנלמד מפסוק ונתן לאבי הנערה חמשים שקל כסף, כי כל ההשגות וכל ההתבוננות נמשך מבחינת הרשימו הנשאר מהביטול והכלליות בבחינת הט' היכלין הנ"ל:

וזה בחינת חמשים שערי בינה, כי שער החמשים אי אפשר להשיג וצריכין להמשיכו דרך חמשים שערים עד שיהיה נתפס במוח איזה רש"ימו משם. וזה בחינת תרומה שהוא תרי מה תרי ממאה כמו שאמרו רז"ל, היינו אחד מחמשים, כי כל העשירות הנ"ל העיקר הוא על ידי הכהן שהמשיך ברכת השכל וכנ"ל, ועל כן מגיע לו תרומה אחד מחמשים, כי הוא ממשיך משם בחינת נ' שערי בינה, ועל ידי שנותנין לכהן משפע התבואה אחד מחמשים מתברכת כל התבואה, ונמשך אליו קדושה דרך החמשים שערים הנ"ל שעל ידי זה ראוי התבואה לאכילת ישראל שיוכל להכיר אותו יתברך על ידי אכילת התבואה הזאת, שזה עיקר כל המצות התלוים באכילה בפרט בלחם, כדי שיתקדש המאכל, כדי שיוכל על ידי האכילה הזאת להמשיך חיות ודעת דקדושה להכיר אותו יתברך (וכמבואר מזה כמה פעמים). וזה בחינת אחוז אחד מן החמשים שכשעובר האור דרך החמשים שערים אז אחוז ונתפס במוח איזה רש"ימו מהתנוצצות הנ"ל. וזה בחינת חמשים קרסי זהב שהיו מחברים יריעות הפנימיות שעל בית קדש קדשים על יריעות החיצונות, כי עיקר השגת הט' היכלין הנ"ל היה בבית קדש קדשים ששם נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים ביום הכפורים, ושם נכנס למקום שנכנס ועלה למקום שעלה בתכלית הביטול אל האור האין סוף, שהוא בחינת השגת הט' היכלין הנ"ל שזכה להם ביום העשירי שהוא יום הכפורים אחרי אשר כבר נתקדשו ישראל וזכו לתשובה בט' ימים הקודמים מראש השנה עד יום הכפורים, שהם כנגד הט' היכלין הנ"ל שזוכה להם הכהן הגדול לפני ולפנים ביום העשירי שהוא יום הכפורים. ועל כן היו חמשים קרסים מחברים יריעות החיצוניות עם יריעות הפנימיות, כי להמשיך אור הרשימו מהיריעות

הפנימיות שעל גג בית קדש קדשים ששם עיקר הביטול אל האור אין סוף צריך לילך ולעבור דרך חמשים שערים שהם בחינת חמשים שערי בינה, שכנגד זה הם בחינת חמשים קרסים המחברים יחד שני היריעות הנ"ל. כי צריכין כמה קשרים לחבר וליחד ולקשר אור הרשימו אל המוח כדי שתהיה נשארת קשורה ודבוקה בהאדם שיוכל לזכור את עצמו בכל עת בו יתברך, וכמו שכתוב בתיקוני זהר: בשמע ישראל קראין לי' וכולי, עיין שם, היינו כנ"ל והבן היטב. וזה בחינת חמשים יום של מתן תורה, בחינת חמשים שנה של יובל, כי עיקר מתן תורה שאז זכו כל ישראל להשגת אלקות להכיר אותו יתברך כמו שכתוב: פנים בפנים דבר ה' עמכם, עיקר ההשגה נמשך מבחינת ביטול הנ"ל. על כן צריכין להכין את עצמו מ"ט ימי הספירה כדי שנוכל לקבל אור הרשימו ביום החמשים דייקא, כי אי אפשר לקבלו כי אם דרך חמשים שערים שכנגד זה הם חמשים יום וכנ"ל, וזהו בעצמו בחינת חמשים שנה של יובל, כי שנת היובל מקודשת מאד מאד, ועיקר קדושתה ביום הכפורים שאז עיקר הביטול אל האור אין סוף כנ"ל, על כן צריכין לספור עד שנת החמשים וכנ"ל:

אות יג

וזה בחינת וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים כי ארץ מצרים הוא בחינת מקום הסטרא אחרא בחינת היכלי התמורות שישראל היו צריכין להיות שם בגלות כדי לברר הקדושה משם בכח הצדיקים הגדולים, שדייקא על ידי שירדו לשם ועמדו במלחמה וברורו הקדושה משם עלו בעליות גדולות, בעליה אחר עליה, עד שזכו להשגת הט' היכלין הנ"ל שמשם נמשך קבלת התורה, שזה בחינת מה שאמר ליעקב אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה היינו שדייקא על ידי שתרד למצרים מקום הקליפות בחינת היכלי התמורות, ואנכח אעלך גם עלה שאעלך בעליה אחר עליה עד שתזכה להשגת הנ"ל וכנ"ל, שזהו בחינת מה שכתוב בהתורה הנ"ל על מאמר רז"ל מי יימר עיין שם. וזהו וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים, כי כשעולין מארץ מצרים מבחינת היכלי התמורות ואזי זוכין להשגת הנ"ל, אז מקבלין אור הרשימו דרך חמשים שערים שהם בחינת נ' שערי בינה וכנ"ל. וזה ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא וכולי, היינו כשיצאו ישראל מהיכלי התמורות והסטרא אחרא שהם בחינת פרעה ומצרים, ואז זוכין לעלות להשגת הט' היכלין הנ"ל, אז ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא, שלא הניחם לעלות ולהכלל שם תיכף ומיד קודם שיתתקן בחינת המעכב הנ"ל, כי אז לא היה נשאר להם רש"ימו טובה ולא היה בהם כח לעמוד במלחמה שמתגרה ביותר בעת ששבין מהבטול וכנ"ל. ולא נחם אלקים

דרך ארץ פלשתים_לשון מפולש, היינו שלא רצה להניחם דרך מפולש שיתגלה להם האור מיד בלי סיבובים ועכובים הרבה כי קרוב הוא, וכשיתגלה להם מיד האור לא יהיה נשאר ממנו רש"ימו, ולא יוכלו לעמוד במלחמה כנ"ל. וזה כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה היינו כנ"ל, ועל כן ויסב אלקים את העם וכולי, שהיסבם ועיכבם בכמה סיבובים ועכובים כדי שעל ידי זה יתתקן בחינת המעכב הנ"ל, שאז יוכלו לקבל אור הרשימו על ידי בחינת חמשים שערים שזהו בחינת וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים וכנ"ל:

אות יד

וכל זה עובר על כל האדם הרוצה להתקרב אליו יתברך, שהעיקר והיסוד שצריך להתגבר מאד מאד להיות בשמחה תמיד ולעשו"ת המצוות בשמחה גדולה, וכל מה שיודע ריחוקו יותר צריך להתגבר יותר ויותר להיות בשמחה, בפרט בשעת עשיית איזה מצוה אשר הוא גם הוא זכה לעשו"ת מצוותיו יתברך, אשר אור כל מצוה ומצוה אין כל העולמות יכולין לקבל כי אם ישראל עם קדוש שזוכין לעשותם בזה העולם, ואז יזכה לעלות מעלה מעלה עד שבחמלת ה' יזכה להכלל בבחינת הט' היכלין הנ"ל כפי בחינתו, שזהו בחינת מה שנמשך עליו לפעמים איזה התנוצצות אלקות כל אחד כפי מה שיודע בנפשו שאי אפשר לדבר בזה כלל, ואזי העיקר שיתגבר שלא יעבור ממנו ההתנוצצות לגמרי ח"ו רק שישאר ממנו רש"ימו טובה, ויראה לקשר הרשימו אליו בכמה וכמה קשרים קיימים וחזקים דהיינו שלא יניח שיעבור ממחשבתו זכרון ההתנוצצות, ועל ידי זה יזכור את עצמו בכל פעם בו יתברך, כדי שיוכל לעמוד במלחמה שמתגברת בו ביותר כשמתחיל רוח ה' לפעמו להתנוצץ אליו אלקותו יתברך וכנ"ל:

אות טו

וכל זה מרומז היטב בפסוקי שיר השירים שכולו מדבר מנועם דביקות אלוקותו יתברך. וזהו קול דודי דופק פתחי לי וכולי שמגיע אליו איזה התנוצצות, וכשאינו מתעורר להתקרב אליו יתברך כראוי שזהו בחינת פשטתי את כתנתי איככה אלבשנה וכולי שמתרשל ומתעצל להתעורר באמת לעבודתו יתברך, אז דודי שלח ידו מן החור שמרמז שהשם יתברך מתחיל לעוררו על ידי יסורים ח"ו, כמו שפירש רש"י שם ענין כלל ישראל ששלח עליהם העכו"ם פלשתים וכולי, ואז פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וכולי, זהו בחינת הנ"ל שלפעמים כשאין האדם מתגבר כראוי אזי הוא בחינת ודודי חמק עבר בקשתיהו ולא מצאתיהו כי נסתר ממנו אורו יתברך ואינו יכול למצוא אותו יתברך אף על פי שבימים הקודמים התנוצץ אליו אורו יתברך. ואז נאמר מצאוני השומרים הסובבים בעיר שהם הנטורי תרעא שהם נמשכין מבחינת היכלי התמורות הנ"ל, הכוני

פצעוני וכולי, כי אז מתגרים בו ביותר וכנ"ל. על כן צריך כל אדם להתגבר מאד שיאחז עצמו בהתנוצצות הנ"ל, ויקשר אותו במוחו ומחשבתו בקשרים חזקים כדי שלא יהיה נשכח ממנו, עד שיזכה לבא על ידי זה לתכלית הטוב בבחינת אחזתיו ולא ארפנו עד שהביאותיו וכולי, שיאחז בו בלי רפיון עד שיבא עמו לבחינת הבית המקדש שהיא בחינת בית אמי כמו שפירש רש"י שם, היינו בחינת השגת הדעת האמתי שנקרא בית המקדש, כמו שאמרו רז"ל: כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו כמובא בדברי רז"ל כמה פעמים אמן כן יהי רצון:

אות טז

ועל כן יצאו ממצרים בעשירות גדול כמו שהבטיח לאברהם אבינו עליו השלום ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, כי זכו להמשיך שפע העשירות מבחינת השגת הנ"ל שזכו להם על ידי שביררו הקדושה מהיכלי התמורות שזהו בחינת יציאת מצרים כנ"ל:

אות יז

וזהו בחינת ויפן כה וכה וירא כי אין איש וכולי, ויפן כה וכה איתא בתיקוני זוהר שהם בחינת חמשין אתוון של קריאת שמע, היינו בחינת הנ"ל כשנכללין באחדותו יתברך בשמע ישראל צריכין להמשיך אור הרשימו משם דרך חמשים שערים בחינת חמשים אותיות של קריאת שמע. וזהו וירא כי אין איש, כי מי שזוכה להתבטל ולהכלל שם בבחינת הט' היכלין הנ"ל, אז צריך להתבטל בתכלית הביטול כאלו אינו בעולם בבחינת וירא כי אין איש, כי נתבטל לגמרי בבחינת וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו וכולי. ואז ויך את המצרי שהוא הסטרא אחרא בחינת היכלי התמורות הנ"ל, אז זכה להכות ולהכניע ולשבר לגמרי את הסטרא אחרא, מאחר שכבר נתבטל בתכלית הביטול וזכה להמשיך האור משם בבחינת חמשים שערי בינה שהם נ' אותיות של קריעת שמע וכנ"ל: (שייך לעיל לענין חמשים קרסי זהב וכולי)

אות יח

וזה ונתת את הפרוכת תחת הקרסים כולי, כי הפרוכת שבין בית קדש הקדשים לאוהל מועד זה בחינת הפריסא הנזכרת במאמר הזוהר הקדוש המובא בהתורה הנ"ל עיין שם, שהוא בחינת המיישב והמסדר בחינת המעכב הנ"ל שעל ידי זה עיקר השגת הט' היכלין שמשיגין בבית קדש הקדשים כנ"ל. ועל כן שם היו החמשים קרסי זהב שהיו מכוונין על הפרכת שהיה נתון תחתם, כי משם נמשך הרשימו על ידי בחינת חמשים שערים כנ"ל:

אות יט

וזה וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחום היום, וירא אליו ה' זה בחינת התגלות אלקות שזוכין על ידי השגות הט' היכלין הנ"ל שמשם כל ההשגות וכל

ההתגלות כנ"ל, וזה אי אפשר לזכות כי אם על ידי שנכנסין בהיכלי התמורות ומבררין הקדושה משם כמבואר בהתורה הנ"ל על מי יימר עיין שם. וזה בחינת באלוני ממרא, ממרא לשון תמורה לשון ואם המר ימירנו, וזה באלוני ממרא בחינת הב' אילנות שהם אילנא דחיי ואילנא דמותא ששם אחיזת ההיכלי התמורות שרוצים להחליף ולהמיר אותם לרחק את האדם ח"ו מאילנא דחיי אל ההיפך ח"ו, ועל ידם דייקא נגלה אליו ה' עד שזכה לברר הטוב מהרע ולהעלות הקדושה משם בבחינות הנ"ל, עד שזכה להתגלות אלקות בחינת וירא אליו ה', כי זכה לעלות בעליות הנ"ל עד שזכה להשגת הט' היכלין שמשם כל ההתגלות הנ"ל. וזה שאמרו רז": הוא שנתן לו עצה על המילה, זה בחינת ופרעה הקריב שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים, כי מי שחס על חייו האמתיים הנצחיים כל מה שרואה שהסטרא אחרא שהם בחינת היכלי התמורות מתגברים ומשתטחים ומתפשטים יותר ויותר, כמו כן הוא מתגבר ומתאמץ ומזדרז יותר להתקרב להשם יתברך מחמת שרואה שרוצים ח"ו לדחותו לגמרי ח"ו. וזה בחינת התרחקות תכלית התקרבות ירידה תכלית העליה וזה בחינת הוא שנתן לו עצה על המילה דהיינו למול ערלת לבבו כי דייקא על ידי בחינת ממרא בחינת היכלי התמורות שהתגברו והשתטחו עליו כל כך על ידי זה דייקא נתייעץ למול את לבבו בבחינת ופרעה הקריב וכנ"ל:

וזה והוא יושב פתח האוהל כחום היום, ישיבה לשון עכבה זמן רב, כמו: ותשבו בקדש ימים רבים, היינו שזכה לזה שיתגלה אליו ה' על ידי שישב ונתעכב ימים רבים אצל פתח האהל שהוא פתח הקדושה, שהוא בחינת מלכות שהיש מדריגה הראשונה שצריכין לעלות דרך שם עד שיבא להשגת הנ"ל שהיא נקראת פתח ושער כידוע, בחינת זה השער לה' וכולי, אבל כשרוצין ליכנוס לשם מתגברין ומתפשטין כנגדו הסטרא אחרא שהם היכלי התמורות מאד, וכל מה שהוא סמוך יותר אל הפתח מתגברין ומתפשטין כנגדו מאד מאד, עד שיש הרבה שכבר היו אצל הפתח וחזרו רחמנא ליצלן מחמת שלא ידעו שכבר הם אצל הפתח, או שמשתטחין כנגדו מאד מאד עד שקשה לו לשוברם כמבואר מזה בדבריו הקדושים (בליקוטי תנינא בסימן נא'), אבל הוא ישב ונתעכב פתח האהל. כחום היום זה בחינת התגברות חמימות היצר הרע שעל זה נאמר איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים שאז זמן רע למרעה הצאן כמו שפירש רש"י שם, כי צהרים בחינת חם היום זה בחינת חמימות היצר שאז זמן רע לצאן קדשים שהצדיק רועה אותם הרוצים לגשת אל הקודש, ורבים נתרחקו על ידי זה רחמנא ליצלן כמו שכתוב: עד שיפוח היום וכולי, כמו שפירש רש"י שם עיין שם שהיו ישראל מקורבין להשם יתברך בגדולה וכבוד

עד שיפוח היום שהתגבר חמימות היום וכולי ועל ידי זה נחרב הבית, אבל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו וחושב על תכליתו הנצחי באמת אינו שב לאחור בשום אופן בעולם יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים רבים כמה שיהיה, ואף על פי כן מניחין אותו לכנוס לתוך הפתח וחם היום לוהט אותו מאד ואף על פי כן אינו מניח את מקומו ויושב ומתעכב אצל הפתח האהל של הצדיקים והכשרים עד ירוחם מן השמים, בבחינת והוא יושב פתח האוהל כחם היום כנ"ל. וזהו בחינת ויהושע בן נון נער לא ימוש מתוך האוהל, יהושע הוא בחינת התלמיד של הצדיק האמת שנקרא משה, כמו שכתב אדומו"ר ז"ל שבכל מקום שיש רבי ותלמיד הם בחינת משה ויהושע ואוהל מועד, ועל שם זה נקרא התלמיד יהושע על שם יה יושיעך כמו שדרשו רז"ל, היינו שכל חיותו ותקותו הוא על כוחו של רבו הצדיק שמתפלל עליו תמיד יה יושיעך שהשם יתברך יושיעו מעצת הסטרא אחרא המתגברין ומשתטחין עליו בכל עת. וזה ויהושע בן נון נער שאפילו כשהיה בבחינת נער בבחינת מעשי נערות, אף על פי כן לא ימוש מתוך האוהל, כי אף על פי כן עמד אצל הפתח הרבה עד שדחק את עצמו לתוך האוהל ולא מש מתוכו וכנ"ל. וזהו וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו, שלשה זה בחינת עליית הקדושה הנ"ל שהוא תמיד בבחינת שלשה, כי מלכות מלבוש נה"י (נצח, הוד, יסוד(שהם שלשה מדות וכן נה"י מלבוש חג"ת (חסד, גבורה, תפארת) וחג"ת חב"ד (חכמה בינה דעת) כמבואר בהתורה הנ"ל, וזה בחינת שלשה אנשים הנצבים עליו, כי הם עומדים עליו ולמעלה ממנו כי צריך לעלות אליהם, כי בכל מדרגה שהוא עומדים עליו שלשה בחינות שהם בחינת שלשה אנשים של מדריגה הגבוה יותר שכולם כלולים משלשה שלשה כנ"ל. וזה בחינת קדושה משולשת, כי כל עליית הקדושה הוא בבחינת שלש שלש כנ"ל. וזה בריך רחמנא דיהיב לן אורייתא תליתאה על יד תליתאה ביום תליתאי וכולי, מחמת שכל בחינת עליית הקדושה שזוכין על ידי התורה הם בבחינת משולש כנ"ל. וזה וירא וירץ לקראתם, וירץ זה בחינת זריזות ושמחה, כי זריזות הוא בחינת שמחה כמובן בהתורה אריכת אפים (בסימן קנה' בליקוטי א'), וכמו שאמרו רז"ל: מצוה לרוץ לבית הכנסת ולדבר מצוה כמו שכתוב: שמחתי באומרים לי בית ה' נלך, כי מי שמסתכל על תכליתו באמת בוודאי כשמגיע לילך לבית הכנסת או לדבר מצוה הוא רץ בשמחה גדולה ובזריזות גדול, כי רק זה הוא חיותו ותקותו לנצח וחוץ מזה הכל הבל הבלים, כי לא ישאר כלום משום דבר לא מעשירות ולא מצער העניות והדלות, ולא משום דבר תאוה וכבוד וקנאה ושנאה וקפידא כמו שכתוב: כי לא במותו יקח הכל וכולי וכולי, וכתיב: גם אהבתם גם קנאתם גם שנאתם כבר אבדה, ולא ישאר

רק מה שיחטוף בכל פעם איזה טוב לילך לבית הכנסת ולבית המדרש, ולעשו"ת איזה מצוה. ועל כן בודאי מחויב כל אחד לרוץ בזריזות ושמחה גדולה לדבר מצוה, וכל מה שיודע שרחוק יותר מהשם יתברך הוא מחוייב לשמוח יותר ויותר בעשיית המצוה מחמת שהוא גם הוא שרחוק כל כך זוכה גם כן לעשו"ת מצוה. וזהו בחינת וירא פירש רש"י: והבין, שהבין היטב והסתכל על התכלית באמת, ועל ידי זה וירץ לקראתם זה בחינת שמחת המצוה שעל ידי זה עיקר עליית הקדושה מן הקליפות עד שזוכין לעלות בעליות הנ"ל, עד שבאין לבחינת השגת הנ"ל. וזהו וירץ לקראתם מפתח האהל, זה בחינת התחלת עליית הקדושה שהוא בחינת פתח בחינת מלכות כנ"ל, וישתחו ארצה זה בחינת ביטול וכלליות באור האין סוף, כי כל ההשתחוואות הם בחינת ביטול שנופל לארץ ומשתחוה ופושט ידיו ורגליו בביטול כל ההרגשו"ת מחמת גודל אור הצח שנגלה אליו, שזהו בחינת השגת הט' היכלין שהם בחינת השגת אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי ששם עיקר ההשתחויה בבחינת ביטול כנ"ל, היינו שעל ידי השמחה שהוא בחינת וירץ לקראתם, על ידי זה זכה לבחינת השגת אורות הצחצחות הנ"ל ששם בחינת ההשתחוויה כנ"ל. וזהו ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך שבקש מהשם יתברך שלא יעבור ממנו, היינו שלא יעבור ההתגלות הזאת עד שישאר אצלו ממנו רש"ימה טובה וכנ"ל שצריכין להשתדל מאד שלא יעבור ממנו ההתגלות מהרה עד שישאר לו רש"ימה טובה שיוכל להחיות את עצמו תמיד, וזה שביקש אברהם מהשם יתברך שנתגלה אליו אז: אל נא תעבור מעל עבדך. וזה יוקח נא מעט מים, זה רמז על המשכת השפע, שביקש שלא יעבור ממנו ההתגלות עד שימשיך משם שפע כנ"ל שזה בחינת ירידת השפע אחר התפילה כנ"ל: ה' בהלכות פריה ורביה הלכה ד'
ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות קידושין הלכה א

קידושין א

אות א

קידושי כסף והשיעור פרוטה על פי התורה ויבן ה' אלקים את הצלע וכולי (סימן סז'), עיין שם היטב, והכלל שצריך לעשו"ת פנים להכבוד, וזה נעשה על ידי תיקון תאוות אכילה ולהיפך אין להכבוד פנים, ואזי יונקים מן הכבוד העזי פנים, ואזי המלכות והכבוד בבחינת צדק וצריך להעלותה מהם ולהשלימה, וזה נעשה על ידי צדקה, וצריך להוליד ולגדל הנפש וזה נעשה על ידי בחינת ב' ידים, בחינת ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל וכולי עיין שם היטב:

וזה בחינת קידושין, כי קודם הנשואין היא בהחזרת פנים ואזי היא בבחינת צדק כמובא, ועל כן קודם הזווג שהוא החזרת פנים בפנים צריך מתחלה להעלותה ולעשו"ת לה בחינת פנים, וזה נעשה על ידי הקידושין שהם בחינת צדקה שנותן לה פרוטה שהיא שיעור צדקה, כי היא בבחינת דלה ועניה שזה בחינת צדק כמובא, ועל ידי הפרוטה שהיא בחינת צדקה עולה מבחינת צדק לצדקה, ואחר כך חוזר הכבוד אליו. וזהו בחינת חופה שהוא בחינת החזרת הכבוד, כי חופה היא בחינת כבוד כמו שכתוב: כי על כל כבוד חופה, ואזי מתחיל בחינת הולדת הנפש, כי החזרת הכבוד פנים בפנים שזה בחינת יחוד בחינת חופה הכל הוא בשביל ההולדת הנפש, ועל כן נוטלין ב' שושבינין שהם בחינת ב' ידים, כי השושבינין הם בבחינת ויביאה אל האדם כמו שאמרו רז"ל, וההבאה היא בידים, היינו שעל ידיהם שהם בבחינת ב' ידים על ידי זה יכולין להוליד ולגדל הנפש. וזה בחינת ז' ברכות שמקבלת אז, כי הברכות הם מידים בבחינת שאו ידיכם קודש וברכו את ה', ועל כן מברכין ז' ברכות כדי להמשיך בחינת השפעות הידים שהם הברכות שעל ידי זה מולידין ומגדלין הנפש כנ"ל. וזהו בחינת ובידך כח ובידך לגדל הנ"ל שזה נאמר בברכות דוד כמו שכתוב: ויברך דוד וכולי ברוך אתה ה' לך ה' הגדולה והגבורה וכולי, ומונה כל הז' מדות שהם בחינת ז' ברכות, ואחר כך אמר: ואתה מושל בכל ובידך וכולי, כי הז' מדות הנ"ל שהם בחינת ז' ברכות של דוד המלך בחינת ויברך דוד כנ"ל הם בבחינת ובידך ובידך שהם ב' הידים כנ"ל, שעל ידם ההולדה והגידול של הנפש המלובשת בהכבוד שהוא בחינת מלכות וממשלה, בחינת ואתה מושל בכל כמו שכתוב שם כל זה במאמר הנ"ל:

וזה בחינת סעודת המשתה של נישואין שהיא עיקר החופה כמובא בדברי רז"ל בגמרא, כי עיקר שלימות הכבוד והמלכות בבחינת פנים הוא על ידי אכילה כתקונה דייקא כנ"ל, וכמובא במאמר ויסב אלקים (סימן סב') שעל ידי האכילה נעשה יחוד בבחינת אפין באפין בבחינת ויאמר בועז אל רות לעת האכל דייקא גשי הלום עיין שם. וזהו בחינת התענית שנוהגין חתן וכלה להתענות קודם החופה, כי התענית הוא תיקון תאוות אכילה שעל ידי זה חוזרת פנים בפנים כמובא שם במאמר ויסב עיין שם היטב, ועל כן מקודם מתענין כדי לתקן תאוות אכילה, ואחר כך מרבין בסעודה דייקא והיא סעודת מצוה בחינת אכילה בקדושה, כי על ידי זה נעשה היחוד בבחינת אפין באפין כנ"ל. ועל כן הסעודה היא עיקר החופה כמובא בגמרא, כי החופה שהיא בחינת כבוד כנ"ל נעשה על ידי אכילת מצוה דייקא כנ"ל:

כי המלכות הוא בחינת כוס של ברכה ששלימותה על ידי אכילה דייקא כמו שכתוב: ואכלת ושבעת וברכת שעל זה אמרו רז"ל: וכי לא אשא פנים לישראל וכולי, שזה בחינת פנים של הכבוד כמובא מאמר רז"ל הזה בדברי רבינו נ"י הנ"ל כי כוס של ברכה נתתקן דייקא אחר אכילה כמובא בזוהר הקדוש שמצוות ברכת המזון דייקא אחר אכילה, וזה בחינת קידושין לשון הזמנה כמובא בדברי רבינו נ"י (סימן סט'), היינו בחינת כוס של ברכה צריך זימון שצריך להזמינו בפה מלא, כמובא בכוונות הטעם שכל דבר שבקדושה שיש בו אחיזה לסטרא אחרא צריך להזמינו בפירוש כדי שעל ידי זה יסתלק הסטרא אחרא ויומשך הקדושה. וזהו בחינת קידושין לשון הזמנה, ועל כן צריך לומר דייקא הרי את מקודשת לי וכולי, ואם לא אמר אינה מקודשת, כי צריך הזמנה בפה דייקא כנ"ל, ועל ידי זה נמשך הקדושה כנ"ל. וזהו בחינת קידושין לשון הזמנה כמו שכתוב: קדשו לאכול ולשון קדושה כנ"ל:

וזה בחינת שצריכין דייקא ב' עדים לקידושין, כי אין דבר שבערוה פחות משנים, כי העדים בבחינת אמת כי להם הנאמנות שדבריהם אמת, כי לא איברי סהדי אלא לשקרא (כמו שאמרו רז"ל), ועל כן בכל מקום שאין הכחשה אין צריכין עדים רק במקום שיש הכחשה ונאחז השקר ח"ו אזי צריכין עדים המגלין האמת. ועל כן דבר שבערוה צריך תמיד שני עדים, כי שם עיקר אחיזתם כמובא, כי עיקרא דיצרא בישא לגלאה עריין. ועל כן צריכין תמיד שני עדים, ואין דבר שבערוה פחות משנים כדי לגרש השקר שהוא הרע והטומאה, והוא עיקרא דמסאבותא בחינת ניאוף שנקרא ילדי שקר זרע מנאף, על כן צריכין ב' עדים כדי להמשיך על ידם בחינת האמת שהיא הקדושה, ולגרש השקר שהיא הסטרא אחרא. וזהו בחינת קידושין בפני שני עדים דייקא כדי להזמין הקדושה בפני שנים שהם בחינת אמת לפרסם הקדושה כדי לגרש השקר כנ"ל, כי עיקר ההזמנה היא בבחינת פרסום שצריך לפרסם בפה מלא ובפני שנים כדי לגרשם, ולהמשיך הקדושה שהיא בחינת אמת כנ"ל:

וזהו בחינת קדוש החדש שצריכין שני עדים דייקא, ואפילו ראוהו בית דין צריכין לעמוד ולהעיד, כי קידוש החודש בחינת קידושין כי הלבנה מתקדשת ומטהרת כאשה לבעלה כמו שכתוב בשלחן ערוך, ועל כן צריכין ב' עדים, וגם צריכין לומר דייקא מקודש מקודש כדי להזמין בפה מלא ובפני ב' כדי לגרש הסטרא אחרא ולהמשיך הקדושה כנ"ל:

וזהו בחינת ברכת המזון בשלשה, דהיינו שהמברך שנוטל הכוס של הברכה ומתקנו צריך שיהיו שנים עמו כדי להזמין הקדושה בפירוש בפניהם, ולומר: הב לן ונברך כנ"ל, כי קודם הוא בבחינת צדק, ועיקר אחיזתם בבחינת הקוף שנמשכת למטה בבחינת ק'

של שקר כמובא, נמצא שעיקר תיקונה שהיא עולה ונתקדשה מן טומאת השקר, ועל כן צריכין שנים בחינת על פי שנים עדים יקום דבר שהם בבחינת אמת שמקימין את המלכות שהיא בחינת דבר. וזהו בחינת קידושין לשון קדש שמתהפכת משקר לקדש על ידי הפרוטה של צדקה שהיא בחינת יוד שהוא קוצא דאות ד' שעל ידי זה נתבטל אל אחר ונעשה בחינת ה' אחד, ואזי מתהפכת משקר לקדש:

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל: חצוף עלי מאן דמקדש בביאה, כי בוודאי הוא חצוף ועז פנים, כי קודם שמתקן פני הכבוד על ידי הפרוטה של קידושין כנ"ל יש אחיזה להעזי פנים, ועל כן הוא חצוף כנ"ל:

וזה בחינת זווגן של תלמידי חכמים משבת לשבת, כי בשבת עיקר השביעה והאכילה שבקדושה, ועל כן אז זמן הזווג כנ"ל. וכן מובן בדברי רבינו נ"י (סימן לט') על פסוק: ונתתי עשב וכולי ואכלת ושבעת שמובן משם כנ"ל שזיווגן של תלמידי חכמים בשבת מחמת שאז השביעה שבקדושה שעל ידי זה בחינת פנים בפנים, ועל כן תלמידי חכמים נזהרים בזה, כי הם המביני מדע המקבלים הכבוד בשלימות, וכל זווגם בקדושה בבחינת כבוד, כי זווג שבקדושה הוא בחינת כבוד היפך הפגם שהיא בחינת בשת כמובא בדברי רבינו נ"י, ועל כן זווגם בשבת שאז השביעה ואכילה שבקדושה שעל ידי זה הכבוד בשלימות בבחינת פנים כנ"ל:

וזהו שקולעין שערות הכלה, ואחר כך קוצצין אותם בעת הנשואין קודם החופה בבחינת שקלעה לחוה בחינת שערות קלועים כמובא שם, ועל כן מתחילה הולכות פרועות ראש וביותר קודם הכסוי שמכסין ראשה פורעין שערותיה, וכמרומז בדברי רז"ל יוצאת בהינומא וראשה פרוע, כי מתחלה יש להם יניקה וצריך ליתן להם יניקתם, ועל כן בתחילת החזרת הכבוד היינו בהתחלת הנשואין קולעין שערותיה כדי שיינקו כל המותרות בבחינת שערות קלועים ועל כן פורעין השערות כדי שיינקו ויגמרו להוציא כל המותרות, ואחר כך קוצצין אותם לגמרי, כי אזי הוא מפלתם בבחינת ואת נפש אויביך יקלענה וכולי, ואחר כך צריכה לילך תמיד בכיסוי הראש, כי אחר כך אסור ליתן להם יניקה ח"ו, עיין כל זה במאמר הנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן וזה בחינת שארה כסותה ועונתה וכולי, כי זה תלוי בזה, כי זווג דקדושה תלוי בשלימות הכבוד שהוא בחינת שאר וכסות, כי מזונות הם בחינת שלימות הכבוד על ידי אכילה כנ"ל, וכן כסות הם גם כן בחינת כבוד בחינת בגדי כבוד וכמובא בדברי רבינו ז"ל (סימן כט'):

קידושין ב

אות א

ובו יתבאר ענין חנוכה

על פי התורה המתחלת פתח ר' שמעון ואמר: עת לעשו"ת לה' הפרו תורתך (סימן ס'), כי יש התבוננות שאי אפשר לזכות אליו כי אם על ידי עשירות מופלג מאד מאד וכולי עיין שם, וזה בחינת פסולת של לוחות שמשם נתעשר משה עיין שם. ולעשירות הזאת זוכין על ידי בחינת עתיק, בחינת אריכות ימים היינו שצריכין להוסיף קדושה בכל יום ויום שבא אחר כך, וזה בחינת אריכות ימים, ולזה זוכין על ידי יראה בחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי על ידי יראה נכנע בחינת הבל היופי בחינת שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל, ועל כן זוכין על ידי יראה לעשירות, כי על ידי הבל היופי אין לו עשירות. כי הבל היופי נמשך מהפסק הנשימה, ועשירות נמשך מאריכות הנשימה, ועל ידי יראה נכנע הבל היופי הפסק הנשימה, וזוכין לאריכות הנשימה, ועל ידי אריכות הנשימה זוכין להתבוננות, כי עיקר השכל על ידי אריכות הנשימה וכולי בחינת נר ה' נשמת אדם וכולי, עיין שם כל זה היטב היטב. ולזכות ליראה הוא על ידי פקידת עקרות, ופקידת עקרות נעשה על ידי התעוררות השינה והתעוררות השינה הוא על ידי סיפורי מעשיות. כי יש ע' פנים לתורה בחינת ע' שנים, ויש מי שנופל לבחינת שינה דהיינו שנסתלק פניו בחינת מוחין, ואז הוא בבחינת שינה, ויש שנפל מאיזה פנים או מכמה פנים וצריך לעוררו, ועיקר ההתעוררות על ידי שמלבישין פניו בסיפורי מעשיות. ומי שלא נפל עדיין מכל הע' פנים לתורה, עדיין יכולין לעוררו על ידי סיפורי מעשיות של בקרב שנים, אבל יש מי שנפל מכל מע' פנים לתורה, אזי צריכין לעוררו על ידי סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שכל הע' פנים נמשכין משם שזה בחינת רב חסד וכולי עיין שם היטב היטב:

אות ב

וזה בחינת ח' ימי חנוכה, כי מלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשכיחם תורתו ולהעבירם על חוקי רצונו, זה בחינת הקליפה והסטרא אחרא שמתגברת ח"ו, ורוצה להשליך את האדם ח"ו לבחינת שינה שהיא בחינת הסתלקות המוחין הסתלקות הע' פנים לתורה, ורוצה ח"ו להשכיח התורה לגמרי היינו להפילו ח"ו מכל הע' פנים, כמו שהיה בימי מלכות יון הרשעה שגזרו גזירות משונות, וכל גזרתם היה לבטל ישראל מהתורה והמצוות, כי רצו להשכיח התורה לגמרי ח"ו היינו להפיל את ישראל מכל הע' פנים לתורה, ועל כן טימאו כל השמנים של המנורה. כי שבעת הנרות של המנורה שבבית המקדש שהיה הכהן מדליק בכל לילה זה בחינת ע' פנים לתורה שכלולים

בשבעת הנרות כל אחד כלול מעשר, בבחינת כי נר מצוה ותורה אור, כי הע' פנים לתורה הם ע' אורות בחינת תורה אור, בחינת פנים מאירות, ואלו הע' פנים ע' אורות כלולים בשבעת הנרות שבבית המקדש. ועל כן היה הכהן מדליקם בכל לילה, זה בחינת התעוררות השינה על ידי הע' פנים לתורה, כי בלילה אז מתפשטת השינה בעולם, ועל כן אז היה הכהן מדליק הנרות שהם בחינת הע' פנים כדי להכניע ולשבר בחינת השינה שלא תתגבר על ישראל ח"ו, ועל כן מלכות יון הרשעה שרצו להפיל את ישראל מכל הע' פנים, ורצו להשכיחם תורתו לגמרי שזהו בחינת שינה כנ"ל, על כן טימאו כל השמנים כדי לבטל ח"ו שבעת הנרות של המנורה כדי להפיל ח"ו את ישראל מכל הע' פנים, והשם יתברך עמד בעזרתינו ועשה עמנו נסים ונפלאות גדולות בימים ההם בזמן הזה, וזכו ישראל להכניעם ולהשפילם ונעשה נס נפלא שדלק השמן ח' ימים שזה בחינת התעוררות השינה על ידי סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות, כי שבעת הנרות הם כנגד שבעת ימים שהם בחינת ע' פנים ע' שנים שכלולים בשבעת ימים. וזה בחינת התעוררות השינה על ידי סיפורי מעשיות שבקרב שנים, אבל אז שטימאו כל השמנים ורצו להשכיח תורתו לגמרי שרצו להפיל מכל הע' פנים, ולקלקל ולפגום ח"ו כל השמנים של שבעת הנרות וכולי כנ"ל, על כן נעשה נס שדלק השמן ח' ימים, וח' ימים זה בחינת שנים קדמוניות שהם למעלה מכל הע' פנים ע' שנים, כי שמונת ימי חנוכה נמשכין מבחינת בינה עלמא דאתי שהוא בחינת יום השמיני כידוע, ועל כן נעשה הנס דייקא בשמונה ימים דייקא, כי זה עיקר הנס שעשה עמנו השם יתברך פלא גדול שהמשיך בחינת התעוררות השינה מבחינת שנים קדמוניות שהוא בחינת שמונת ימים, כי מחמת שרצו להפיל את ישראל מכל הע' פנים, על כן לא היה אפשר לעוררם כי אם על ידי בחינת שנים קדמוניות אשר משם נמשכין כל הע' פנים שהם בחינת שבעת הנרות, על כן לא היה אפשר אז להדליק שבעת הנרות שבבית המקדש שהם בחינת הע' פנים כנ"ל כי אם על ידי מעשה הנס של שמונת ימי חנוכה שזה בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות, בחינת יום השמיני וכולי כנ"ל, כי משם נמשכין כל הע' פנים כל שבעת הנרות כנ"ל. ועל כן נקבע מצווה זו לדורות בכל שנה ושנה, כי בכל דור ודור בפרט בגלות ארוך מאד שמתגברת הסטרא אחרא בכל עת ורוצה ח"ו להפיל את ישראל לבחינת שינה מכל הע' פנים, ונתן לנו השם יתברך ח' ימי חנוכה אלו בכל שנה ושנה, שעל ידי שאנו מדליקין את הנרות הללו של ח' ימי חנוכה לזכר הנס הגדול שנעשה בשמן של המנורה שבבית המקדש, על ידי זה אנו מעוררין וממשיכין בחינת הארה מבחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות. כי פרסום מעשה הנס של השמן

שדלק ח' ימי חנוכה, זה בחינת סיפור מעשה של שנים קדמוניות, כי זה הנס נמשך משם מבחינת יום השמיני עלמא דאתי שהיא בחינת שנים קדמוניות כנ"ל שמשם נמשכין כל הע' פנים כל שבעת הנרות. ועל כן על ידי פרסום מעשה נס זה של חנוכה שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות, על ידי זה יכולין להתעורר מהשינה, אפילו מי שנפל מכל הע' פנים יכולין לעוררו על ידי מעשה נס זה של ח' ימי חנוכה שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות שמשם נמשכין כל הע' פנים כל שבעת הנרות, שעל ידי זה מעוררין אפילו מי שנפל לבחינת שינה מכל הע' פנים כנ"ל:

אות ג

ועל כן ימי חנוכה הם בלילות הארוכות של ימות החורף, כי אז כשהלילות הם ארוכות זה בחינת התגברות השינה אריכת הגלות שדומה ללילה, ואז דייקא מעוררין מהשינה ומשברין השינה על ידי ח' ימי חנוכה שהם בחינת שנים קדמוניות, שעל ידם מעוררין מהשינה אפילו מי שהתגברה עליו אריכת השינה מאד שנפל מכל הע' פנים לתורה ח"ו כנ"ל, אף על פי כן מעוררין אותו על ידי מעשה הנס של ח' ימי חנוכה שהם בחינת שנים קדמוניות כנ"ל. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל ששיעור השמן של המנורה חצי לוג בכל לילה, וזה השיעור ללילי תקופת טבת הארוכים היינו כנ"ל, כי עיקר בחינת שבעת הנרות של המנורה הם בבחינת ע' פנים לתורה בחינת התעוררות השינה כנ"ל, ועל כן שיערו רז"ל השמן ללילי תקופת טבת הארוכים. וזה בחינת נר המערבי שהיה עדות שהשכינה שורה בישראל, כי ממנה היה מתחיל ובה היה מסיים, כי זה הנר לא יכבה לעולם לרמז שאז היו ישראל מקושרין לאביהם שבשמים, ולא נפלו לבחינת שינה מכל הע' פנים שהם בחינת שבעת הנרות, כי לעולם נשאר נר אחד דולק, כי לעולם נשארו מקושרים באיזה פנים, אבל כשגברו העוונות ונכבה נר המערבי ואחר כך גלו ישראל ו נחרב הבית המקדש, ואפילו כשחזרו בימי בית שני לא היתה גאולה שלימה, וכבר היה מוכנים לגלות בגלות הארוך הזה, על כן השם יתברך שהוא מלא רחמים ושוקד תמיד על תקנות בני ישראל לבל יאבדו בגלות הארוך הזה שהוא בחינת לילה בחינת שינה ארוכה מאד, על כן הקדים רפואה למכה, ועשה עמנו נס נפלא ונורא בשמונת ימי חנוכה אלו שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות כנ"ל, ונקבע מצוה זו לדורות בשביל פרסומי ניסא, כדי לספר סיפור מעשה הנס הזה של בחינת שנים קדמוניות, כדי להתעורר מהשינה אפילו בגלות הארוך הזה אפילו מי שנפל מכל הע' פנים, כי משם נמשכין כל הע' פנים, ועל כן על ידי מעשה זאת יכולין להתעורר הכל כנ"ל:

וזה בחינת להדליק נר חנוכה ראשי תבות נח"ל כמו שכתוב בכתבי האריז"ל, זה בחינת נחל נובע מקור חכמה שמשם נמשכין בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות, כי נחל נובע זה בחינת בינה יום השמיני שהוא בבחינת שנים קדמוניות כידוע וכנ"ל:

אות ד

ועל ידי התעוררות השינה, על ידי זה יוצא הדיבור. וזה בחינת להתיר פה אלמים וכולי כמו שכתוב במאמר הנ"ל, וזה בחינת ההלל של חנוכה שבשביל זה הוקבעו שמונת ימים אלו כמו שכתוב: וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול, כי אז בח' ימי חנוכה על ידי בחינת התעוררות השינה כנ"ל, על ידי זה יוצא הדיבור בהלל והודאה להשם יתברך שזהו בחינת להתיר פה אלמים הנ"ל. ועל ידי להתיר פה אלמים, על ידי זה להתיר פה עקרות ונפקדין עקרות על ידי זה כמבואר כל זה במאמר הנ"ל. וזה בחינת חנוכה שהוא אותיות חנה כ"ו, בחינת כי את חנה אהב וה' סגר רחמה כמבואר בכתבי האריז"ל בכוונות חנוכה:

וזה בחינת פקודת עקרות, פקידת חנה עקרה שנפקדה והולידה את שמואל שמדתו בחינת חנוכה, בבחינת מה שאמר שמואל: וגם נצח ישראל לא ישקר, כי תיקן בחינת נצח כמובא. וזה בחינת חנוכה כי חנוכה ופורים הם בחינת נצח והוד כמובא בכוונות:

אות ה

ועל ידי פקידת עקרות, על ידי זה נמשך יראה, ועל ידי יראה נמשך בחינת אריכת ימים בחינת יראת ה' תוסיף ימים, ועל ידי אריכת ימים נמשך עשירות, ועל ידי העשירות זוכין להתבוננות גדול. כי ההתבוננות הוא על ידי אריכות הנשימה, כי השכל דולק על ידי השמנים שבגוף וכולי, עיין שם כל זה היטב במאמר הנ"ל. וזה בחינת האש של הדלקת נר חנוכה, זה בחינת יראה, כי היראה היא כאש בוערת כמו שכתוב: כי יראתם מפני האש וכולי והאש של נר חנוכה הוא בבחינת יראת ה' תוסיף ימים בבחינת כי ה' אלקיך אש אכלה הוא, ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, ואיתא בזוהר הקדוש ומובא בדברי רבינו ז"ל (סימן מט') שזהו שבח מעלת ישראל, כי האש אכלה כולא ושצי כולא, אבל ישראל עם קדוש דבקים בה' בבחינת אש אוכלה, ואדרבא מקבלים משם חיות בחינת ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים וכולי. וזה בחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי טבע היראה להמית ולהזיק, כי רבים מתים או ניזוקים על ידי פחד ויראה, אבל יראה דקדושה דהיינו היראה מהשם יתברך אש אוכלה אל גדול ונורא היא מוספת חיים בחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי אדרבא משם דייקא מקבלים חיים ואריכות ימים. וזה בחינת האש של הדלקת נר חנוכה, כי טבע האש שמכלה כל דבר שדולק בו, ובשמן של חנוכה נעשה נס גדול שדלק שמן מועט ח' ימים ולא נשרף השמן מיד, כי נמשך האש

מיראה דקדושה מבחינת יראת ה' תוסיף ימים שעל ידי זה אדרבא ניתוסף ברכה בהשמן שנדלק על ידי האש הזה. וזה בחינת מה שנקבע לדורות להיות מוסיף והולך בכל לילה כי מעלין בקודש, זה בחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי עיקר האריכות י מים הוא להיות מוסיף והולך קדושה יתירה בכל יום ויום שבא אחר כך כמו שמבואר שם היטב במאמר הנ"ל. וזה בחינת מעלין בקודש מוסיף והולך הנאמר בנרות חנוכה, בחינת יראת ה' תוסיף ימים כנ"ל, כי משם נמשך עיקר הנס של חנוכה שלא נכלה ונשרף השמן מיד על ידי ההדלקה, רק אדרבא נמשך בו ברכה שדלק ח' ימים, כי האש הזה נמשך מבחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי אדרבא מקבלין ברכה וחיים ואריכות ימים משם בחינת כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא, ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום וכולי כנ"ל:

ועל ידי היראה בחינת יראת ה' תוסיף ימים, על ידי זה נמשך עשירות גדול. וזה בחינת חנוכה חנו_כ"ה, בחינת כה תברכו את בני ישראל שנסמך לפרשת חנוכת המזבח שקורין בחנוכה, (וגם יש מתחילין לקרות משם מפרשת ברכת כהנים), כי עיקר ברכת כהנים הוא עשירות בבחינת יברכך ה' בממון. וזה בחינת וישמרך מן המזיקין, כי המזיקין נמשכין מבחינת יראות הנפולות, ועל כן הם מפחידין את מי שפוגעין בו ח"ו כי הם בבחינת יראות הנפולות, ועל ידי היראה דקדושה מעלין את היראות הנפולות ועל ידי זה נשמרין מן המזיקין, כי יראה הוא בחינת שמור שהוא מדת לילה בחינת יראה. וזהו כל מקום שנאמר השמר הוא לא תעשה:

אות ו

וזה שאסרו חז"ל להשתמש לאור חנוכה הוא בחינת שמירה בחינת יראה, בחינת לא תעשה כמו שאמרו רז"ל: השמר הוא לא תעשה, וכל הלא תעשה שבתורה הם בבחינת יראה, כי מצוות עשה מסטרא דרחימו, ומצוות לא תעשה מסטרא דדחילו כמו שכתוב בזוהר הקדוש. וזהו בחינת וישמרך מן מהזיקין, כי על ידי בחינת יראה בחינת שמור נשמרין מן המזיקין הנמשכין מבחינת יראות הנפילות כנ"ל, ועל ידי זה יברכך ה' בממון, כי על ידי יראה זוכין לעשירות כנ"ל. וזה בחינת חנוכה בחינת חנו_כ"ה, בחינת כה תברכו את בני ישראל, בחינת עשירות הנמשך על ידי היראה שזהו בחינת ברכת כהנים כנ"ל:

ועל ידי העשירות הנמשך על ידי היראה זוכין להתבוננות גדול, כי השכל דולק על ידי השמנים שבגוף וכולי כמבואר שם. וזה בחינת נר ה' נשמת אדם כמו שכתוב במאמר הנ"ל עיין שם, וזה בחינת נר חנוכה, בחינת נר ה' נשמת אדם בחינת התבוננות גדול שדולק על ידי השמן של חנוכה:

אות ז

וזה בחינת מה שנוהגין להרבות בצדקה בחנוכה וקורין אותו מעות חנוכה, כי עיקר בחינת חנוכה דהיינו הנר חנוכה שהוא בחינת התבוננות גדול מאד נמשך על ידי עשירות, ועיקר העשירות נמשך על ידי צדקה בבחינת עשר בשביל שתתעשר, כמו שאמרו רז"ל: הנותן פרוטה לעני מתברך וכולי, כי צדקה הוא בבחינת יראה בחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי על פי דרך הטבע היה ראוי שעל ידי שנותן צדקה יחסר לו, כי מחסר ממונו ונותן לעני, אבל באמת אדרבא כל מה שמוסיף ומרבה בצדקה נתוסף לו ברכה גדולה בממונו כנ"ל. וזה בחינת יראת ה' תוסיף ימים וכולי כנ"ל, כי צדקה היא בחינת מלכות בחינת יראה, ועל כן מרבין בצדקה בחנוכה כדי להמשיך עשירות שעל ידי זה נמשך התבוננות גדול שזהו בחינת נר חנוכה, בחינת נר ה' נשמת אדם וכולי כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת קידושין בכסף, כי צריכין שיהיה עיקר ההתקשרות בבחינת יראה שהוא היפך הבל היופי, כי צריך שלא יתן עיניו בנוי שלא יקחנה בשביל יופי בחינת הבל היופי, רק בבחינת אשה יראת ה' היא תתהלל, שהוא היפך הבל היופי כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל. ועיקר אחיזת הבל היופי הוא באשה, ועל כן עיקר שבחה הוא על ידי יראה, כמו שכתוב: אשה יראת ה' וכולי, כדי להכניע הבל היופי הנאחז בה שנמשך מבחינת אשה זונה על ידי היראה כנ"ל. וקודם שהיא מתחברת לאיש אין לה שלימות, ואז נאחז בה עדיין בחינת הבל היופי, כי רגליה יורדות וכולי, ועיקר הקנין שקונה אותה בעלה בשעת חופה וקדושין הוא שרוצה ליחדה אליו ולתקנה ולהעלותה מבחינת הבל היופי הנמשך מאשה זונה, ולהעלות לבחינת אשה יראת ה'. כי עיקר עלייתה על ידו, כי היא עולה עמו וכולי כמו שאמרו רז"ל. ועל כן מקדשה בכסף ועל ידי זה קונה אותה, כי העשירות נמשך מבחינת אריכות הנשימה מבחינת יראה, והבל היופי נמשך מהפסק הנשימה כמבואר היטב במאמר הנ"ל, ועל כן על ידי שממשיך לה מעשירות שלו דהיינו על ידי הכסף קידושין שנותן לה, על ידי זה מעלה אותה לבחינת שאריכות הנשימה בחינת יראה, כי משם נמשך הכסף והעשירות כנ"ל, ועל ידי זה מכניע ממנה בחינת הבל היופי, ומעלה אותה לבחינת אשה יראת ה' בחינת יראת ה' תוסיף ימים, בחינת ראה חיים עם האשה וכולי. כי באמת זווג דקדושה הוא בבחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי הזווג הוא בבחינת הפסק הנשימה כמבואר היטב במאמר הנ"ל, והוא היפך ההתבוננות כנ"ל במאמר הנ"ל, והוא היפך אריכות ימים כי הוא מקצר החיים והדעת, כי רובם מתים מתאווה זו כמו שאמרו חכמי הרופאים כמובא בשלחן ערוך בהלכות צניעות, וכל המשוגעים וחסרי דעה באים מזה כידוע לחכמי הרופאים, וכמובא בדברי רבינו ז"ל, אבל אף על פי כן, על

ידי זווג דקדושה בקדושה ובטהרה כראוי, על ידי זה אדרבא נתוסף לו חיים ואריכות ימים בבחינת ראה חיים עם האשה וכולי, וזוכין להתבוננות יותר על ידי זה דייקא, כי מקבל מוחין מלמעלה מעלה כידוע. וזה בחינת יראת ה' תוסיף ימים וכולי כנ"ל, כי עיקר זווג דקדושה הוא בבחינת יראה שהוא בחינת שמירת הברית כמו שכתוב ביוסף הצדיק: את האלקים אני ירא, ועל ידי הכסף קידושין בחינת עשירות הנמשך מיראה שנותן לה על ידי זה מעלה אותה מבחינת הבל היופי לבחינת אשה יראת ה', ועל ידי זה קונה אותה, כי אזי על ידי בחינת היראה היא נעשית בבחינת רשו"ת היחיד שהוא בחינת אשה יראת ה' היפך אשה זונה שהוא בחינת רשו"ת הרבים כידוע. כי יראה היא בחינת בית בחינת שבת, בחינת יראה בחינת ירא שבת, וכמו שאמרו רז"ל: חבל על דלית לי' דקתא על מי שאין בו יראה, כי מקודם היתה בבחינת שדה בבחינת כי בשדה מצאה שהיא מקום הפקר בחינת רשו"ת הרבים ששם אחיזת האשה זונה ועכשיו מעלה אותה מבחינת שדה מבחינת רשו"ת הרבים לבחינת אשה יראת ה' בחינת בית בחינת רשו"ת היחיד בחינת כל כבודה בת מלך פנימה, ועל כן על ידי הקידושין נתייחדה אליו ואסורה לכל העולם כי נעשית בבחינת רשו"ת היחיד שהוא בחינת אשה יראת ה' וכולי כנ"ל. ועל כן אסור לדור עם אשתו בלא כתובה, כי צריך להמשיך לה עשירות הנמשך מיראה, כדי שיהיה הזווג בבחינת יראה שזה עיקר קדושת הברית כנ"ל:

קידושין ג

אות א

על פי התורה אשרי העם השגחה בליקוטי הראשון (סימן יג') וכולי עיין שם, והכלל לעניננו שעל ידי צדקה על ידי זה משברין תאוות ממון בבחינת רוחא ניחית לשכך חמימא דלבאי, וכד נחית השאי רוחא לבא מקבל לי' בחדוה דנגונא דליוואי וכולי. וכשמשברין תאוות ממון על ידי זה נמשך חסד שהוא בחינת התגלות משיח, בחינת ועושה חסד למשיחו וכולי, ועל ידי החסד הזה זוכין לדעת שהיא בחינת בנין בית המקדש וכולי. ועל ידי זה זוכין להמשיך תורה בחינת התגלות התורה של לעתיד לבא שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה לאתגליא לעתיד לבא וכולי, כי עיקר התגלות התורה בא מיחודא דקודשא בריך הוא ושכינתי' כמו שכתוב: שמע בני מוסר אביך_דא קודשא בריך הוא, ואמך_דא כנסת ישראל ויחודם על ידי העלאת נפשו"ת ישראל בבחינת מים נוקבין והחכם יכול ליקח הנפשו"ת ולהעלותם בבחינת מים נוקבין בבחינת ולוקח נפשו"ת חכם, ועל ידי היחוד הזה נולד התורה. וכשעולה החכם עם הנפשו"ת בבחינת עיר גבורים עלה חכם, על ידי זה ויורד עוז מבטחה, נמצא שעיקר לקיחת וקיבוץ

הנפשו"ת הוא על ידי הדעת והחכמה בחינת ולוקח נפשו"ת חכם, ועל ידי זה מעלין הנפשו"ת בבחינת מים נוקבין וממשיכין הולדת התורה שנולד על ידי יחוד קודשא בריך הוא ושכנתי' שנעשה על ידי הנפשות. וכל זה זוכין על ידי הצדקה שעל ידי זה משברין תאוות ממון, ועל ידי זה נמשך החסד ועל ידי החסד נמשך הדעת, ועל ידי זה הדעת יכולין ליקח נפשו"ת וכולי ולייחד קודשא בריך הוא ושכינתי' ועל ידי זה נולד תורה בחינת התגלות אורייתא דעתיקא סתימאה וכולי כנ"ל וכמו שכתוב היטב, וזה בחינת תקונא דמרכבתא עילאה ומרכבתא תתאה וכולי עיין שם:

אות ב

וזה בחינת קידושי כסף ששיעורם פרוטה, כי הפרוטה כסף שנותן לה בשביל קידושין על ידי זה ממשיך בחינת הארת הצדקה ששיעורה גם כן פרוטה, כי באמת פרוטה של קידושין ופרוטה של צדקה הם בבחינת אחת. כי זה ידוע שהמשפיע והמקבל שהם הנותן הצדקה המשפיע, והעני המקבל הם בחינת איש ואשה שהם גם כן בחינת משפיע ומקבל, כי האשה יראת ה' היא בבחינת מלכות שהיא בחינת אספקלריא דלא נהרא מגרמה כלום, בחינת עני, בחינת מדת דוד המלך ע"ה שנאמר בו כי עני ואביון אנכי כידוע. וזאת הפרוטה שנותן לה החתן לקידושין שהוא בבחינת צדיק חונן ונותן הוא בחינת פרוטה של צדקה הנ"ל כנ"ל, ועל ידי זאת הפרוטה של קידושין שהיא בחינת צדקה בחינת רוח נדיבה, על ידי זה משככין ומשתקין חמימות הלב שהוא תאוות ממון, ועל ידי זה נמתק הדין ונמשך החסד ונתגלה הדעת שעל ידי זה יכולין לקבץ הנפשו"ת בבחינת ולוקח נפשו"ת חכם, ולהעלותם להשכינה וכנסת ישראל בחינת מים נוקבין, ועל ידי זה נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתי' ונולד ונתגלה התורה בחינת עיר גבורים עלה חכם על ידי זה ויורד עוז מבטחה וכולי כנ"ל, וכל הבחינות אלו צריכים לזווג דקדושה, כי זה ידוע שיחוד איש ואשה בקדושה ובטהרה מרמז לדברים עליונים וגבוהים וקדושים מאד מאד, בחינת יחוד קודשא בריך הוא ושכינתי' כידוע כמו שאמרו רז"ל: איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם וכולי לא זכו אש אוכלתן. אש זה בחינת חמימא דלבאי שהוא נור דליק שהוא בחינת אש שהוא בחינת חמימות תאוות ממון הנ"ל, מה שהלב בוער לממון שהוא בעצמו בחינת חמימות תאוות המשגל. כי תאוות ניאוף ותאוות ממון הם בחינה אחת וכל אחד תלוי בחבירו, כמובא בדברי רבינו ז"ל שעיקר תאוות ממון נמשך מתאוות ניאוף כמו שכתוב בהתוראה צוית צדק עדותיך וכולי (סימן כג'), וכן להיפך כשאנו אומרים שעל ידי צדקה מתקנין ומשברין תאוות ממון ומשכין חמימות הלב הבוער לממון ועשירות נכלל בזה ממילא מה שנשבר תאוות ניאוף

על ידי הצדקה. כי בוודאי אי אפשר לשבר תאוות ממון כי אם כשמשברין מקודם תאוות ניאוף ואך הצדקה יש לה זה הכח שמשככת חמימות הלב לגמרי עד שנשבר גם תאוות ממון וממילא נכלל בזה בודאי שמשככת תאוות נאוף כי בלא זה לא היה אפשר לשכך חמימות תאוות ממון כי אי אפשר לשבר תאוות ממון כי אם כשמשברין מקודם תאוות ניאוף, כמבואר בהתורה צוית צדק הנ"ל:

אות ג

ואגב שאנו עוסקים בענין זה אמרתי לבאר מה שנראה לעניות דעתי בענין זה של ב' התאוות הרעות הללו שהם תאוות ניאוף ותאוות ממון שהם הם העיקר המטרידין את רוב העולם משני העולמות, וכמה נפשו"ת נשקעו בהם על שלא השתדלו לשברם. כי לכאורה היה קשה לי בדברי רבינו ז"ל, כי בכל המקומות כתב שעיקר הנסיון והבחירה של האדם בעולם הזה הוא תאוות ניאוף שהוא עיקר המתקלא והמשקל של כל אדם, וזה עיקר הנסיון והצירוף של כל אדם שבא לעולם הזה להתנסות אם יזכה לעמוד בנסיון זה לשבר תאוה זאת שעל ידי זה יזכה לרב טוב הצפון, וידע ויכיר את כבוד גדלו ואלקותו ורוממותו יתברך, ויתגלה לו סתרי תורה גנזיא דמלכא וכולי וכולי. כי אי אפשר לידע מהשם יתברך בידיעה שלימה כראוי באמת כי אם על ידי קדושת הברית, כמבואר בכמה תורות בהתורה בקרוב עלי מרעים וכולי (סימן לו') שאי אפשר לבא להתגלות בתורה ועבודה כי אם על ידי שנתנסין ונצטרפין תחילה בגלות התאוה הזאת וכולי עיין שם, וכן בהתורה צוית צדק וכולי מבואר שאי אפשר לחזות בנועם ה' וכולי כי אם על ידי שמירת הברית בבחינת ומבשרי אחזה אלקי, שעל ידי תיקון הברית שהוא בחינת בשר קודש על ידי זה זוכין לחזות אלוק להשיג אלקותו יתברך וכן בהתורה תפלה לחבקוק (סימן יט'), ובהתורה האי מאן דאזיל למינסב (סימן כט') מבואר באריכות נפלא שעיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים הוא על ידי תיקון הברית שעל ידי זה בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וכולי, וכן בכמה וכמה תורות כמעט כולם מבואר זאת שהעיקר הקדושה הוא שמירת הברית, וכן בכל הספרים מבואר שזה עיקר הקדושה ובפרט בספרי הזוהר הקדוש ותיקונים, ויותר מזה דיבר עמנו רבינו ז"ל כמה שיחות נפלאות בענין זה, והיה ממאס מאד מאד תאוה זאת כמבואר קצת מעט בספרים הנדפסים. נמצא שהעיקר הוא לשבר תאות ניאוף, ואחר כל אלה בסיפור מעשה הנוראה של הבעל תפילה שם מבואר שתאוות ממון הוא גרוע עוד יותר אפילו מתאוות ניאוף, כמבואר שם מה שקיבלו מן המלך שמכל התאוות שבעולם יכולין להוציא את מי שנפל לשם חוץ מתאוות ממון שמי שנפל לשם אי אפשר להוציאו בשום אופן כי אם על ידי הדרך שיש להחרב שהגבור

מקבל משם כח גבורתו וכולי עיין שם. מובן שם שאפילו מתאוות ניאוף יכולין להוציא בנקל יותר מלהוציא מתאוות ממון, ולכאורה הדברים סותרים זה את זה אך באמת הכל ניחא, כי בוודאי עיקר הנסיון והבחירה של אדם מנעוריו הוא תאוות ניאוף שבוער באדם מנעוריו, וצריך כל אחד לרחם על עצמו לשבר תאוה זאת בתכלית כי בשביל זה בא לעולם, ואז יזכה למה שיזכה אשרי לו, ואפילו אם אינו גבור חיל לכבוש את יצרו ותאוותו לגמרי להיות קדוש בתכלית הקדושה כראוי, על כל פנים יחוס על עצמו ועל נפש בניו ובנותיו וכל הדורות התלויים בו ואל יפגום בברית באיסור ח"ו על כל פנים, כי האדם מחוייב לקדש עצמו במותר לו, והעיקר בתאוה זאת ששם עיקר הקדושה כמו שאמרו רז"ל: כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה וכולי, אך על כל פנים ישמור עצמו מלבא לידי עבירה ח"ו, בפרט בדורות הללו שגם להיות נשמרין מעבירה גמורה ח"ו צריכין גם כן מלחמות גדולות והתחזקות גדול, ותחנות ובקשו"ת הרבה והתקרבות לצדיקים וכשרים אמתיים, וכמה דרכי עצות קדושו"ת ולעסוק בתורה ותפילה ומצוות ומעשים טובים הרבה כדי לזכות על ידי כל זה להנצל מעבירות ח"ו, וכי גם מי שנשמר מעבירות אף על פי שאינו קדוש ופרוש כראוי, אף על פי כן הוא גם כן בכלל שמירת הברית כמבואר בהתורה אני ה' הוא שמי וכולי (סימן יא') עיין שם, מבואר שם שיש יחודא עילאה ויחודא תתאה שהם בחינת שמירת הברית שכלול מב' בחינות. כי יש מי שקדוש וטהור וזווגו בקדושה הוא רק משבת לשבת זהו בחינת יחודא עילאה, ויש מי שזווגו גם בימי חול אבל על כל פנים הוא בהיתר על פי התורה, הוא גם כן בחינת שמירת הברית בבחינת יחודא תתאה וכולי עיין שם, כי יש אלפי אלפים ורבי רבבות דרגות בבחינת שמירת הברית, וכל החילוקים שבין מדריגות הצדיקים והכשרים שיש ביניהם אלפים ורבבות מדריגות עד אין קץ רובם ככולם הוא בענין שמירת הברית, אבל על כל פנים כשאינו בעל עבירה ח"ו הוא בכלל שמירת הברית, ואפילו אם עבר עבירות מקודם אפילו אם עבר מה שעבר ח"ו, אף על פי כן אין לך דבר שעומד בפני התשובה, ועיקר התשובה שמעתי מפי רבינו ז"ל שאמר שעיקר התשובה הוא לבלי לעשו"ת עוד מה שעשה דהיינו כשבא למקומות אלו שהיה מקודם ועכשיו פונה עורף מהם ואינו עושה עוד מה שעשה, זהו עיקר התשובה, ורק זה נקרא תשובה כמבואר בליקוטי תנינא. על כן אם יתחיל מעתה לעזוב דרכו הרע ומחשבותיו הרעים, וירגיל עצמו לעסוק בתורה ותפילה ותחינות ובקשו"ת הרבה וכולי ולא ישוב עוד לכסלה הוא גם כן בכלל שומרי הברית וכנ"ל:

נחזור לענינינו שעיקר נסיון האדם הוא בתאוה זאת של משגל, אבל מי שאינו זוכה לעמוד בזה ופוגם בברית ח"ו אזי נופל על ידי זה לתאוות ממון שנקרא בור אין מים בו וכולי, שאי אפשר להנצל משם כי אם על ידי שמירת הברית בבחינת גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור אין מים כמבואר בהתורה צוית צדק וכולי עיין שם. וכשנופל ח"ו ונשתקע בתאוות ממון אז ח"ו כמעט אפס תקוה להוציאו משם. וזהו בחינת מה שהבאתי לעיל דברי רבינו ז"ל בהמעשה של הבעל תפילה שאמר שמי שנופל לתאוות ממון אי אפשר להוציאו משם, ומכל התאוות יכולין להוציא אפילו מתאוות ניאוף חוץ מתאוה זאת של ממון, ובזה גרוע תאוות ממון גם מתאות ניאוף. כי תאוות ממון היא עיקר הנפילה של האדם שבא לו על ידי תאוות ניאוף, היינו מי שלא התגבר על יצרו ופגם בתאוות ניאוף, אזי עבירה גוררת עבירה, וכשאינו זוכה להתגבר לשוב אזי מפילין אותו נפילה גדולה דהיינו שמפילין אותו לתאוות ממון, ונופל עליו עול הפרנסה וריבוי הצטרכותו, ובאין עליו טרדות גדולות ויגיעות רבות ודאגות עצומות וכעס ומכאובות ובלבולים רבים בענין הממון, בחינת בעצבון תאכלנה, בחינת בזעת אפיך תאכל לחם וכולי, ונטרד כל ימיו ח"ו בתאוות ממון בחינת בעצבון תאכלנה, בחינת משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים וכולי, ואז כשנטרד בתאוות ממון אז אי אפשר להוציאו משם עוד כי אם על ידי הדרך שיש להגבור הנ"ל אם יזכה להתקרב לצדיק גדול ונורא כזה שידע מהדרך הזה:

אות ד

וכן אנו רואין בחוש שכל זמן שאין האדם נופל עדיין לתאוות ממון אף על פי שהוא משוקע בתאוותיו, עדיין אפשר לדבר עמו ביראת שמים ולהמשיכו ולקרבו להשם יתברך ולהוציאו מתאוותיו הרעות, אבל כיון שנפל ונשקע בתאוות ממון בפרט כמו ששכיח עכשיו שכל אחד רוצה דייקא להרבות צרכיו להתנהג בדרך הנגידים, ואפילו עניים ואביונים וקטנים במעלה מסתכלין בכל עת להתנהג בגדולות במלבושים נאים ובדירות וכלים נאים, ומכל שכן מי שיש לו עשירות קצת שהוא עכשיו עני ביותר מחמת שמסתכל תיכף בגדולות, ולא תשבע עינו לעולם במה שיש לו, כי תיכף שיש לו מאה אדומים הוא מתנהג כך שמוכרח לו לפרנסתו יותר ממאתים אדומים, ואם השם יתברך נותן לו אלף אדומים או יותר הוא מרבה בכלי כסף ובשאר הנהגות גדולות עד שיש לו דחקות פרנסה לפי דעתו, וכשתובעין אותו לצדקה הוא משיב מיד אי אתה יודע שעכשיו בצוק העתים, ולא כימים הראשונים עכשיו, כי המשא ומתן נלקה ונתמעט ואין מרויחין כי אם פרנסה בדוחק כי צרכי מרובים מאד, והוא שוכח חסדי ה' שזה

סמוך הרוויח כל זה הסך. כי רוב העשירים לא ירשו עשירותם מאבותם, רק רובם ככולם עלו לגדולה מעניות ודחקות, כי רובם היו משרתים תחלה וכיוצא בזה, והשם יתברך הקימם מעפר ומאשפות ונתן להם עשירות כזה לכל אחד כפי מה שחנן אותו, ועינו לא תשבע בכל זה, ולפני שנה או שנתיים נדמה לו בעצמו שאם היו לו ת' אדומים היה מספיק לו מאד, כי היה צריך להשכיר עצמו לנאמן ומשרת או להשתתף למי שיש לו רק מאתיים, ועכשיו יש לו בעצמו ב' אלפים אדומים ועדיין אינו מספיק לו לריבוי צרכיו שהרבה על עצמו, כאלו הוא נולד עם כל זה, כשאלו חייו תלויים בזה, ונדמה לו שאי אפשר לו לקמץ בשום דבר רק בדבר אחד הוא מקמץ דהיינו בצדקה, שכשתובעין אותו לצדקה הוא משיב צרכי מרובים והפרנסה דחוקה עכשיו, ולא ישיב אל לבו לא דעת ולא תבונה לאמר: אדרבא מאחר שצרכי מרובים כל כך ואני נצרך להשם יתברך בכל עת ורגע אני צריך להרבות בצדקה בכל עת. כי זאת יודעים הכל שהכל מהשם יתברך לבד, כי לא בכח יגבור איש כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים, ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' לאסוף הון בעצמו, ואי אפשר להרויח פרוטה אחת בלי ישועת ה' וחסדו הגדול כי הוא הנותן כח ועצה לעשו"ת חיל ועשירות ופרנסה, והוא יתברך צוה והזהיר בכמה וכמה אזהרות לחוס על דל ואביון ולתת לו בעין יפה די מחסורו אשר יחסר לו, כמבואר בהתורה ובכל הספרים גודל מעלת מצוות צדקה ששקולה ככל התורה כולה, והבטיח אותנו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך, וכמו שאמרו רז"ל: עשר בשביל שתתעשר, ואיך יעיז פניו לקמץ בצדקה בשביל הצטרכותו הרבים שהרבה לעצמו כאלו הוא מוכרח על פי גזירת המלך לקנות מרגליות ותכשיטין לאשתו, וכלי כסף הרבה ובגדים מיוחדים לו ולאשתו ולכל בניו ובנותיו הכל כמנהג הנגידים הגדולים דייקא שיש להם אלפים ורבבות, ועל העני צועק בקול גדול: למה אתן לו, כי יש לו הרחבה יותר ממני כי כל העופות והאווזות קונים העניים וכולי, וכיוצא בדבורים כאלה הנשמעים מפי כמה נגידים, וקצתם מתביישים לומר זאת בפה מלא רק במחשבתם חושבים זאת ועיניהם צרה כשרואים שגם העני חפץ לקנות מנה יפה על שבת, ומכל שכן כשרוצה לאכול לפעמים בשר בערב וכיוצא, או כשרואה שהעני עושה לעצמו איזה מלבוש וכולי כידוע כל הענינים האלה הנשמעים מפי כמה נגידים, אוי להם אוי לנפשם כי על עצמם אינם מסתכלים כלל כאלו להם מגיע מן השמים על פי מעשיהם הטובים שיוסיף לאשתו מרגליות בסך מאתיים אדומים דייקא, ולפחות בסך חמשים אדומים וכיוצא בזה, וכן בעניני המלבושים הרבים וכולי ודירות וכלי הבית שולחנות וכסאות ומראות גדולות וכיוצא בזה. כי יש דברים הרבה מרבים הבל, ועל העני ועל איש כשר העוסק בתורה הוא

מקפיד על שרואה שקונה עוף או חתיכת בשר וכיוצא, ולא די שאינו נותן לו צדקה אף גם הוא מכביד עליו עול מסים וארנוניות עד שלפעמים נותנים העניים יותר מהעשירים, ולפי דעתם אינם צריכין ליתן צדקה רק אם היו רואים את העני נפוח ברעב ח"ו אז היו נותנים לו פרוטה וסך מועט מאד כדי חיונו בצמצום גדול. ואיש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת, כי כל טרדותם ובלבול דעתם של כל העולם הן העשירים הן הבינונים הן שאר ההמון הרודפים אחר הממון והפרנסה ביגיעות גדולות וטרדות ויסורים ודאגות הרבה, כל זה נמשך רק ממניעת הצדקה מחמת שאין נותנין צדקה בריוח ובפיזור גדול כמו שכתוב פזר נתן לאבינוים צדקתו עומדת לעד וכולי. כי כל הטרדות וכל היסורים וכל הבלבולים של כל העולם בעניני הממון והפרנסה, כל זה הוא בחינת תאוות ממון שאי אפשר לשברה כי אם על ידי צדקה כנ"ל בהתורה הנ"ל. נמצא שאם היו נותנין צדקה בהרחבה היו ניצולים מהקללה של בזעת אפך תאכל לחם שהוא טרדת רדיפת הממון והיה להם חיים, כי רוב העולם אין להם חיים כלל מחמת טרדת הממון שהוא עבודה זרה כלולה מכל ע' עבודות זרות שהוא בחינת אנפין חשוכין מרה שחורה עצבות ודאגות סטרא דמותא, שהוא מכלה חיי האדם והורגת את האדם מב' עולמות כמבואר בהתורה צוית צדק, וכל תיקון שבירת תאוות ממון הוא על ידי הצדקה כנ"ל. נמצא שהנסיון של האדם העיקר הוא תאוות ניאוף, ותאוות ממון הוא נפילה הנמשכת מפגם תאוה זאת שעל ידי שפגם בתאות ניאוף ח"ו גרם שהפילו אותו בתאוות ממון שהוא בור אין מים בו שמשם אי אפשר לצאת כי אם על ידי הדרך של הגבור הנ"ל, וכמו שמבואר בהתורה צוית צדק שכל הנפילות של האדם כשרוצין לגרשו מפנים דקדושה אזי מפילין אותו לתאוות ממון שהוא בחינת שמד עבודה זרה כלולה מכל הע' עבודות זרות שבעולם, כמו שכתוב שם ע"פ: ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד. ועל כן צריך האדם לרחם על עצמו ולהתבונן היטף אם יש לו כח לחלוק על הצדיק הזה, כי אולי הוא שומר הברית יותר ממנו ואזי יכול להפיל אותו לתאוות ממון שהוא בחינת שמד עבודה זרה וכולי וכנ"ל כי אי אפשר לשבר תאוות ממון בשלימות כי אם בכח הצדיק הגדול שהוא בתכלית שמירת הברית בבחינת מלח ממון חסר, וכמבואר כל זה בהתורה צוית צדק עיין שם:

אות ה

והכלל שתאוות ניאוף ותאוות ממון תלוים זה בזה, ועל ידי צדקה שעל ידי זה משברים תאוות ממון כנ"ל כלול בזה ממילא שבירת תאוות ניאוף. כי אי אפשר להנצל מתאוות ממון כי אם על ידי שבירת תאוות ניאוף כנ"ל, וכן מבואר בדברי רבינו ז"ל במדרש אגדה שצדקה לעניים הגונים הוא תיקון הברית עיין שם. וזהו בחינת קידושין, כי בתחלת

האירוסין ממשיכין התיקון היורד ומתקן עד קצה האחרון שהוא תיקון הצדקה, שהוא בחינת הקידושין שמתקן ומשכך חמימות הלב של תאוות ממון שהוא הפגם הגדול הנמשך מתאוות ניאוף כנ"ל, ועכשיו בשעת הקידושין ממשיכין שיכוך ותיקון לחמימות הלב עד קצה האחרון שהוא תאוות ממון, שהוא תכלית הפגם והנפילה הנמשך על ידי תאוות הניאוף שהיא בעצמה חימום הלב כידוע. כי הקידושין הוא בחינת צדקה כנ"ל שמתקן חימום הלב כנ"ל, ועל ידי זה זוכין לחסד ולדעת, ועל ידי זה יכולין ליקח הנפשו"ת וכולי ולהעלותם בבחינת העלאת מים נוקבין, ולהביא ולהוליד התגלות התורה וכולי, וכל זה צריכין לזווג דקדושה כנ"ל שהוא בשביל הולדה להוליד נפשו"ת ישראל הקדושים. כי הולדות נפשו"ת ישראל על ידי זווג דקדושה הוא בחינת הולדת התורה על ידי יחודא דקודשא בריך הוא ושכינתי', כי נפש ישראל היא בעצמה בחינת התורה כמו שכתוב: זאת התורה אדם, כי היא כלולה מרמ"ח אברים ושס"ה גידים שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה שהוא כלליות התורה וכמובא. נמצא שהולדות נפשו"ת ישראל הוא בחינת הולדות התורה שנעשה על ידי הדעת שזוכין על ידי שבירת תאוות ממון שזוכין על ידי הצדקה כנ"ל. וזהו בחינת הקידושין שהוא בחינת הצדקה כנ"ל, שעל ידי הפרוטה של קידושין שהחתן נותן להכלה הוא ממשיך בחינת הארת הצדקה, ועל ידי זה זוכה לשכך חמימות הלב וכולי, ועל ידי זה זוכה לחסד ולדעת שעל ידי זה זוכה ליקח הנפשו"ת להעלותם בבחינת העלאת מים נוקבין וכולי, שעל ידי זה נולדין נפשו"ת ישראל שהם בחינת הולדות והתגלות התורה כנ"ל:

וזהו שאומר לה: הרי את מקודשת לי וכולי כדת משה וישראל, כדת משה וישראל דייקא היינו כמו דת משה וישראל שהוא כלליות התורה שנמשכת על ידי הצדקה שעל ידי זה יכול ליקח הנפשו"ת וכולי שעל ידי זה נולד התורה כנ"ל, כמו כן יהיה נמשך בחינת התיקון הזה על ידי הקידושין שהוא בחינת הארת הצדקה, שעל ידי זה יהיו נמשכין כל הבחינת הנ"ל כדי לזכות להוליד נפשו"ת ישראל בקדושה גדולה שהם בחינת התורה כנ"ל:

אות ו

וזהו שאמרו רז"ל: בכסף מנלן שנאמר: כי יקח איש אשה_אין קיחה אלא בכסף. קיחה זהו בחינת ולוקח נפשו"ת חכם הנ"ל שזהו עיקר בחינת הקיחה של הקידושין, בחינת כי יקח איש אשה, כי צריך לקבץ ולקחת כל פיזורי הנפשו"ת והניצוצות השייכים לשרשם ולהביאם להאשה יראת ה' שהוא שרש כל הנפשו"ת בחינת אם כל חי כדי להעלותם ולחדשם, כדי שיהיו נולדים נפשו"ת ישראל בקדושה גדולה שהם בחינת התורה כנ"ל.

ועל כן אין קיחה אלא בכסף שהוא בחינת כסף של צדקה שנקרא כסף בחינת חסד הנמשך על ידי הצדקה כנ"ל, בחינת אם כסף תלוה את עמי את העני שהוא בחינת צדקה, כי עיקר הקיחה בחינת לקיחת הנפשו"ת בבחינת ולוקח נפשו"ת חכם הוא על ידי הכסף של קידושין שהוא בחינת צדקה כנ"ל:

אות ז

וזה שאמרו רז"ל: ביום חתונתו _ זה מתן תורה, כי מתן תורה הוא בחינת חתונה שעל ידי זה נולדין נפשו"ת ישראל שהוא בחינת הולדת התורה בחינת מתן תורה כנ"ל. וזהו ביום שמחת לבו _ זה בנין בית המקדש וכולי, כי הא בהא תליא, כי עיקר מתן תורה שהוא בחינת חתונה על ידי הדעת שהוא בחינת בית המקדש שזוכין על ידי הקדושין שהוא בחינת צדקה כנ"ל כמבואר בהתורה הנ"ל עיין שם:

אות ח

וזהו מה שאיתא שכריכת הרצועה על האצבע האמצעי הוא בחינת קדושין שנותן לה הטבעת על האצבע, כי כל התורה הנ"ל של הצדקה שמשברת תאוות ממון וכולי עד שזוכין ליקח הנפשו"ת ולהביא תורה וכולי, כל זה כלול במצות תפילין כמבואר שם בהתורה הנ"ל שכל זה הוא בחינת תקונא דמרכבתא עילאה ומרכבתא תתאה וכולי. וזהו בחינת שין של ג' ראשין ושין של ד' ראשין וכולי, ועל כן דייקא אחר שמניחין השל ראש שם שני השינין הנ"ל שהם ב' השכליות, בחינת השכל לקבץ וליקח הנפשו"ת בחינת ולוקח נפשו"ת חכם, ובחינת השכל הב' לעלות עם הנפשו"ת ולהוריד תורה וכולי כמבואר שם, ובכח קדושת הארה זאת ממשיכין ההארה גם למטה בבחינת קדושין שהוא בחינת הרצועה שנותן על האצבע אז שהוא בחינת אירוסין וקדושין, בחינת וארשתיך לי לעולם וארשתיך וכולי שאומרים אז, כי כל זה הוא בחינת קדושין כנ"ל:

וכן מבואר בדברי רבינו ז"ל שתיקון המרכבה הוא על ידי החתונה כמבואר בהתורה הקדושה שכתב על כל הענינים שעושין על החתונה (סימן מט'), עיין שם שמבואר שם שהחתונה היא בחינת מתן תורה וכולי, וההאפין שזורקין על החתן הוא בחינת כי רוח החיה באופנים וכולי, מובן שם שהחתונה הוא בחינת תקון המרכבה היינו כנ"ל, כי הקדושין היא בבחינת הצדקה וכולי שעל ידי זה מקבצין הנפשו"ת ומולידין התורה וכולי, שהוא בחינת תיקון המרכבה תיקונא דמרכבתא עילאה ומרכבתא תתאה כנ"ל:

כי שם במרכבה שם האהבה דקדושה שורה בבחינת מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים וכולי כמבואר בהתורה תקעו ג' (בליקוטי תנינא סימן ח'). וזה צריכין לתקן בשעת הקדושין כדי שלא יתגברו האהבות הנפולין, רק יזכה לשורש האהבה דקדושה שהוא על ידי תיקון המרכבה שנעשה על ידי הקידושין כנ"ל:

אות ט

ועל כן נקראין קידושין לשון קודש שהוא בחינת חכמה כידוע, כי על ידי הקדושין שהוא בחינת צדקה נמשך החכמה והדעת בחינת ולוקח נפשו"ת חכם, שעל ידי זה עיקר הזווג דקדושה בבחינת והאדם ידע כמו שאמר רבינו ז"ל:

וזהו בחינת תורה צוה לנו משה מורשה אל תקרי מורשה אלא מאורסה (כמו שאמרו רז"ל), כי התורה נמשכת על ידי הצדקה שהוא בחינת אירוסין וקידושין כנ"ל:

ועל כן כל התורה נקראת בשם צדקה כמו שכתוב: וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשו"ת את כל דברי התורה, כי המשכת התגלות התורה זוכין על ידי צדקה כנ"ל:

אות י

וזהו בחינת ועשית חג שבועות לה' אלקיך מסת נדבת ידך אשר תתן וכולי, חג שבועות הוא בחינת התגלות התורה כי בשבועות ניתנה תורה. וזהו חג שבועות וכולי מסת נדבת ידך וכולי דהיינו צדקה, כי כפי הצדקה כן זוכין לבחינת שבועות שהוא בחינת התגלות התורה כנ"ל:

כתובות

אות יא

וזה בחינת כתובת מאתיים ומנה, כי עיקר בחינת הכתובה הוא שמבטיח לה להעלותה מעניות לעשירות שזהו בחינת כתובת מאתיים. כי מאתים זוז הוא השיעור של ביטול העניות, כי מי שיש לו מאתיים שוב אינו בכלל עני כמו שאמרו רז"ל: מי שיש לו מאתיים זוז לא יטול מן הצדקה. ועל כן האיש מבטיח לאשתו בכתובתה ליתן לה מאתיים זוז שהוא בחינת ביטול העניות כנ"ל, כי הוא מחויב להעלותה מעניות לעשירות כי זה עיקר קדושת הזווג בחינת שמירת הברית. כי עיקר הקדושה להתדבק בהשם יתברך לזכות לחזות בנועם ה' הוא על ידי שמירת הברית כמבואר בדברי רבינו ז"ל על פי ומבשרי אחזה אלוק, שעל ידי בחינת בשר קודש שהוא שמירת הברית על ידי זה יכולין לחזות אלקות שהוא בחינת שורש השפע של העשירות, שאז זוכין לקבל הממון בקדושה כי נתבטל חמדת הממון שהוא בחינת עבודה זרה כלולה מכל העבודות זרות של הע' לשון וכולי, כי שורש הממון למעלה הוא קדושה גבוה מאד וכולי עיין שם בהתורה צוית צדק. נמצא ששמירת הברית הוא בחינת הנסיון והמשקל של כל אדם שעומד על המשקל, כי מי שזוכה לקדש את עצמו בקדושת הברית שהוא נקרא צדיק כידוע, אזי זוכה לדבק את עצמו בהשם יתברך, ולחזות ולהסתכל באלקות לראות שורש השפע של הממון והעשירות שהוא שורש הנפשו"ת כמבואר במדרש אגדה, ואז ממשיך הממון והשפע בקדושה גדולה, ואז נשפע כל השפע הקדושה להשכינה וכנסת ישראל, כמו שיהיה

לעתיד לבא כשיבא משיח ויבנה בית המקדש במהרה בימינו שאז יתקיים אפס כי לא יהיה בך אביון כי יתבטל העניות והדלות מכנסת ישראל כי השכינה וכנסת ישראל יקבלו כל השפע הקדושה משורשו העליון וזר אל יתערב בתוכם. וכל זה זוכין על ידי קדושת הברית שעל ידי זה זוכין לעלות למעלה לחזות בנועם ה' בשורש השפע העליונה שהוא בחינת צדקה אור הפנים, בחינת אני בצדק אחזה פניך וכולי, ואז זוכין להמשיך כל השפע והעשירות להשכינה וכנסת ישראל לבד בבחינת והריקותי לכם ברכה עד בלי די וכולי. כי שמירת הברית הוא הצנור של כל ההשפעות כידוע, ועל כן זוכין על ידי שמירת הברית להמשיך כל השפע והעשירות דקדושה לכנסת ישראל לבד. וזהו בחינת ביטול חמדת ותאוות ממון, כי עיקר תאוות ממון שהוא עבודה זרה וכולי הוא על ידי פגם הברית שהוא הצנור של השפע כנ"ל, ומי שפוגם בו ח"ו אזי שאינו יכול להמשיך השפע אל הקדושה לכנסת ישראל לבד, ואזי ח"ו העכו"ם והקליפות יונקים מהשפע ח"ו, ואזי כשיורד השפע למטה נתעלם ונסתר קדושת אלקות שהוא שורש השפע, ואז נתגשם העשירות והממון ונתאחזין בו ביותר כל הקליפות והסטרא אחרא, עד שנעשה הממון בחינת עבודה זרה גמורה שהיא תאוות ממון ורדיפת העולם הזה ביגיעה גדולה שהיא בחינת עבודה זרה כלולה מכל עבודות זרות של הע' עכו"ם כנ"ל. ואז השכינה וכנסת ישראל כביכול בעניות ודלות, ועל ידי זה על פי רוב הצדיקים והכשרים בעניות ובחוסר, והעכו"ם והרשעים עשירות שלהם גדול, כי כל השפע של העשירות נמשך להסטרא אחרא שמשם מקבלים העכו"ם והרשעים, ובאמת העשירות שלהם אינו עשירות כלל כי כל ימיהם כעס ומכאובות, והם מלאים דאגות ויגונות כל ימיהם, וכל מה שיש להם עשירות וממון יותר חסר להם יותר, ונתרבין דאגותיהם ויגונות שלהם יותר ויותר, בחינת מרבה נכסים מרבה דאגה, עד שהממון והעשירות שלהם מכלה ימי חייהם כמבואר שם בהתורה צוית צדק על פי: ועפר תאכל כל ימי חייך וכולי עיין שם. וכל זה מחמת שפגמו בברית, ואין מקבלין העשירות בקדושה רק דרך הקליפות והסטרא אחרא כנ"ל שזהו בחינת גלות השכינה וכנסת ישראל, בחינת מיעוט הירח פגימת הלבנה, כי אין השכינה וכנסת ישראל יכולין לקבל השפע מחמת שפגם הצנור שהוא בחינת קדושת הברית קודש, ואז כנסת ישראל בחינת עניה ודלה, ורוב השפע מקבלין הסטרא אחרא והקליפות שהם העכו"ם והרשעים שזהו בחינת פגימת הלבנה, בחינת מארת חסר. ומחמת שעיקר קבלתם ויניקתם של העכו"ם והרשעים הוא מבחינת חסרון ופגימת הלבנה כנ"ל מבחינת מארת חסר על כן הם מלאים חסרונות ויגונות תמיד בחינת מארת ה' בבית רשע, בחינת בטן רשעים תחסר, כי בהעשירות שלהם נאחזין

כל הקליפות והסטרא אחרא שהם בחינת תאות ממון שהוא עבודה זרה כלולה מכל העבודות זרות וכולי, שהם מתאווים תמיד להרבות הון וצועקים ככלבים הב הב, וכל מה שיש להם אינו שלהם כי חסר להם הרבה תמיד כמו שכתוב: איש אשר יתן לו האלקים עושר ונכסים, ולא ישליטנו האלקים לאכול ממנו ולשאת את חלקו וכולי, כי הם מלאים חסרונות ודאגות ויגונות וכעס ומכאובות בחינת מארת חסר כנ"ל. ועיקר התיקון לזה הוא צדקה לעניים הגונים, ולהחזיק לומדי תורה העובדים את ה' באמת, כי על ידי צדקה משבר תאוות ממון כנ"ל ואז חוזר לדבק את עצמו בשורש השפע דקדושה, ולקבל הממון בקדושה להיות שמח בחלקו ולבלי לחיות נבהל להון ואץ להעשיר רק להסתפק במה שחננו ה', ולבטוח בו יתברך תמיד אשר ברכו עד כה והשפיע לו פרנסתו או עשירות עד הנה, שגם עד זקנה ושיבה לא יעזבנו האלקים הרועה אותו מעודו יברכו ויזון אותו בחסדו תמיד שזהו עיקר העשירות, בחינת איזהו עשיר השמח בחלקו. ואז זוכין להמשיך כל השפע אל הקדושה כמו שכתוב: כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך, וכמו שאמרו רז"ל: עשר בשביל שתתעשר, כי צדקה ושמירת הברית תלוים זה בזה, כמו שאמר רבינו ז"ל בהתורה המתחלת דע שיש אריך אנפין וכולי (סימן רמב') שעיקר שמירת הברית להנצל מהרהורים רעים המתגברים ביותר שקשה מאד להנצל מהם, העיקר הוא על ידי צדקה לעניים הגונים בחינת וצדקה תציל ממות וכולי עיין שם, כי הא בהא תליא כשזוכין לשמירת הברית נמשך השפע אל הקדושה, ואז נתבטלין הכפירות והעבודה זרה שהוא בחינת תאוות ממון כנ"ל, וכן להיפוך כשמבטלין תאוות ממון שהוא העבודה זרה דהיינו על ידי שמרבה בצדקה כנ"ל, על ידי זה זוכה להנצל מלבא לידי פגם הברית. כי על ידי הצדקה מקשר את עצמו בשורש השפע שהוא רוחניות אלוקות, ואז אין הקליפות שמהם כל התאוות יכולין להתאחז בשפע הקדושה כלל, ועל כן ניצול על ידי זה מתאוות ניאוף שבא על ידי התגברות עכירת הדמים שנמשך מהיצר הרע והקליפות שהם בחינת אל אחר כפירות שעיקר אחיזתם כשמתגברת העבודה זרה ח"ו שהוא תאוות ממון, כי כל אחד תלוי בחבירו על ידי שמירת הברית נתבטל העבודה זרה שהוא הממון כנ"ל, וכן להיפך על ידי הצדקה שהוא ביטול העבודה זרה של הממון נתבטלין הקליפות שמהם נמשך חמימות תאוות ניאוף וזוכה לשמירת הברית וכנ"ל:

אות יב

וכלל הממון של ישראל נקרא ממון דקדושה, כי ישראל בכלל נקראים כולם צדיקים כמו שכתוב: ועמך ישראל כולם צדיקים וכולי, כי כולם נקראים צדיקים שהוא בחינת קדושת הברית על ידי שהם נימולים כמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל בעת שגילה התורה צוית צדק

הנ"ל, וכן כולם רחמנים בני רחמנים גומלי חסדים בני גומלי חסדים, ואפילו הפחותים שבישראל רובם ככולם נותנים צדקה. כי אין שום אומר ולשון שיגמלו חסד זה עם זה ויתנו צדקה זה לזה כמו ישראל קדושים, וגם רוב הממון של ישראל הכל הם מוציאין על ידי דברים שבקדושה כגון ליתן את בניו לתלמוד תורה, ולהשיאם אשה והוצאת שבתות וימים טובים, ולקנות ציצית טלית ותפילין ומזוזות ואתרוג ומצות וכולי, וגם כל מאכליהם על פי התורה שעל ידי זה צריכין לקנות ביוקר כל מאכליהם, כי צריכים ליתן מעות שחיטה ובשר טריפה בזול גדול, והם צריכין לקנות בשר כשר כחוש ביוקר גדול וכיוצא בזה הרבה, על כן כל הממון של ישראל בכלל נקרא ממון דקדושה בחינת צדקה:

אות יג

וזה בחינת הכתובה שאסור לדור עם אשתו בלא כתובה, כי הכתובה שמבטיח לה זהו בחינת ממון דקדושה בחינת שפע העשירות דקדושה שממשיך הצדיק לכנסת ישראל שהם בחינת איש ואשה כידוע, ועל ידי השפע הקדושה הזאת הנמשך על ידי הכתובה דאורייתא ודרבנן, על ידי זה ממתיק ומבטל בחינת אחיזת הקליפות והסטרא אחרא מבחינת האשה יראת ה' שמשם נמשך העניות והדלות שהוא בחינת תאוות ממון, בחינת רש עושה כף רמיה וכולי וכנ"ל. כי על ידי הכתובה הוא ממשיך כל השפע דקדושה לכנסת ישראל לבד וזר אל יתערב, ולא יהיה להם שום אחיזה בהשפע, וכשמתבטלים יניקתם ואחיזתם שהוא בחינת ביטול העבודה זרה והכפירות כנ"ל, על ידי זה נתבטל חמימות תאוות המשגל הנמשך משם וזוכין שיהיה הזווג בקדושה ובטהרה, ועל כן אסור לדור עם אשתו בלא כתובה, כי עיקר קדושת הברית הוא בבחינת המשכת שפע העשירות בקדושה שזהו בחינת צדקה בחינת ביטול העניות שזהו בחינת הכתובה וכנ"ל:

אות יד

וזהו בחינת מאתיים ומנה שנותנין לבתולה מאתיים ולאלמנה מנה, כי כבר מבואר שהממון שנותן האיש לאשתו שהם הקידושין והכתובה הוא בבחינת צדקה הנ"ל שמשבר תאוות ממון שהוא בחינת רוחא נחית לשכך חמימא דליבאי וכולי שעל ידי זה יכולין ליקח הנפשו"ת ולהעלותן בבחינת מים נוקבין, ולהוליד ולהמשיך תורה שזהו בחינת זווג דקדושה שצריכין גם כן לברר נצוצות ונפשו"ת בבחינת העלאת מים נוקבין ולהוליד נפשו"ת הבנים בקדושה שהם בחינת התורה, כי ישראל הם בעצמן בחינת התורה וכנ"ל, ועל ידי זה זוכין להמשיך השגחה שלימה שהוא בחינת השבת ההבטה והראיה כמבואר הענין היטב בהתורה אשרי העם הנ"ל עיין שם. וזהו בחינת מאתיים שהוא השיעור של עשירות, כי מי שיש לו מאתיים יוצא מכלל עני ואסור לו ליטול

צדקה כמו שאמרו רז"ל כנ"ל, כי עיקר השפע נמשך מהשגחת השם יתברך השלימה שזוכין על ידי הצדקה כנ"ל, כמו שנאמר בארץ ישראל שמשם כל השפע:

תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה וכולי ששם עיקר השגחתו השלימה, ועל כן שם עיקר כל ההשפעות וכל השפע הנמשך מלמעלה מאין ליש על ידי השגחתו יתברך נמשך ממה למאה בבחינת אל תקרי מה אלא מאה כמובן בדברי רבינו ז"ל במדרש אגדה. וזהו בחינת מאה ברכות בחינת מאה אדנים, וזהו בחינת ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו ה', כי עיקר הברכה והשפע היא בבחינת מאה שערים מאה ברכות, כי השפע נמשכת ממה למאה כנ"ל, ועל כן שיעור הפחות של העשירות הוא מאתיים שהוא שיעור הכתובה דאורייתא, כי עיקר שלימות השפע היא כשנמשכת השפע בבחינת השגחה שלימה שזה עיקר הראיה על ידי שמכה כח הראות בהדבר הנראה ומביא את הדבר הנראה לעיניו ונצטייר בעיניו ועל ידי זה רואה הדבר, כמבואר היטב בהתורה הנ"ל שזהו בחינת השגחה שלימה שזוכין על ידי הצדקה על ידי התורה שממשיכין על ידה כמו שכתוב שם עיין שם, וכשזוכין להשגחה שלימה שהוא בחינת כפילת ההבטה בחינת והחיות רצוא ושוב שעל ידי זה עיקר בחינת הראיה וההשגחה כנ"ל, אזי גם השפע הנמשך משם כפולה בחינת מאתיים, כי השפע הנמשכת שהיא בחינת מאה בחינת מאה שערים כי נמשכת ממה למאה כנ"ל היא נכפלת לב' מאות על ידי השבת והחזרת הראיה וההבטה שהוא עיקר הראיה וההשגחה בשלימות וכנ"ל, כי רק אחר כך כשחוזר הדבר הנראה לעיניו אז עיקר הראיה שרואין הדבר נמצא כשאנו זוכין להמשיך השגחתו בשלימות עלינו, אזי אנו ממשיכין כביכול ראייתו והשגחתו עלינו בכפליים, כי מתחילה נמשך כח הראות שהוא בהתורה עלינו, ועל ידי שאנו קרובין אל התורה על ידי זה אנו חוזרין ונצטיירים בעיניו, ואז עיקר הראיה וההשגחה שמשגיח עלינו בהשגחה שלימה כנ"ל. נמצא שהראיה וההשגחה השלימה נכפילת, ועל כן השפע הנמשך משם נכפלת גם כן בבחינת ב' פעמים מאה שהוא שיעור המשכת השפע בחינת מאה שערים וכולי כנ"ל, ועל כן מאתיים הוא התחלת העשירות, כי אחר כך כשכבר זכה לבחינת השגחה שלימה שהוא בחינת מאתיים אזי בקל יכול לזכות לרוב שפע טובה וברכה מרובה, כי כשהשגחה בשלימות שחוזרים ונצטיירים בעיניו כביכול אזי הראיה כפולה ומכופלת בלי שיעור, והשפע נמשכת בשפע גדול עד בלי די:

אות טו

ועל כן שיעור הכתובה שהוא בחינת המשכת השפע והעשירות דקדושה כנ"ל הוא מאתיים, שהוא בחינת העשירות דקדושה הנמשך מבחינת השגחה שלימה שנמשך

על ידי הצדקה שהוא בחינת רוחא נחית וכולי כנ"ל, שזהו עיקר בחינת היחוד והזווג דקדושה כנ"ל. ועל כן רק לבתולה נותנין מאתים, כי מבואר בכתבי האריז"ל על מאמר רז"ל אין האשה כורתת ברית אלא למי שעושה אותה כלי שהוא סוד ההוא רוחא דשביק בגוה הנאמר בהסבא, שהוא סוד העלאת מים נוקבין שעל ידי ההוא רוחא דשביק בגוה בביאה ראשונה, על ידי זה עושה בה בחינת כלי להעלות מים נוקבין, וכל הזווגים וכל ההולדות צריכין לקבל מההוא רוחא, ועל כן אין האשה מתעברת מביאה ראשונה וכולי עיין שם, ובחינה הזאת של העלאת מים נוקבין שנעשה על ידי ההוא רוחא הנ"ל זה זוכין להמשיך בקדושה על ידי הצדקה שנותנין שהוא בחינת רוחא, בחינת רוחא נחית לשכך חמימא דלבא הנ"ל שעל ידי זה עיקר בחינת העלאת מים נוקבין ביחוד העליון להמשיך תורה, כמבואר בהתורה הנ"ל שעיקר בחינת העלאת מים נוקבין והיחוד נעשה על ידי הצדקה שהוא בחינת רוחא כנ"ל. וזהו בחינת סוד ההוא רוחא הנ"ל שעל ידי זה כל ההעלאת מים נוקבין היינו על ידי מצוות צדקה שהוא בחינת רוחא כנ"ל, וזהו בחינת הקידושין והכתובה שהם בבחינת תיקון הצדקה כנ"ל שעל ידי זה ממשיכין בקדושה ההוא רוחא הנ"ל שעל ידי זה הוא בחינת העלאת מים נוקבין, שכל הזווגים וההולדות דקדושה הם על ידי זה כנ"ל. ועל כן הבתולה שעור כתובתה מאתיים שנמשך מבחינת השגחה שלימה שנמשך מבחינת והחיות רצוא ושוב שהוא בחינת לקיחת הנפשו"ת להעלותם בבחינת מים נוקבין והולדת הנפשו"ת כנ"ל, נמצא שבהזווג הראשון צריכין להמשיך תיקון לב' הבחינת הנ"ל שהם בחינת לקיחת הנפשו"ת שהוא בחינת תיקון הכלי של העלאת מים נוקבין, ואחר כך הולדת הנפשות, שב' בחינות אלו הם בחינת רצוא ושוב שהם בחינת השגחה שלימה וכולי כנ"ל, וזהו בחינת כתובת מאתיים וכנ"ל: אבל באלמנה עיקר הכתובה הוא בשביל תיקון המשכת הנפשו"ת של ההולדה,כי תיקון הכלי בשביל העלאת מים נוקבין אין צריך לתקן עוד כנ"ל, על כן אין כתובתה אלא מנה שהוא שיעור המשכת השפע תמיד כנ"ל:

אות טז

וזה בחינת האלף לך שלמה ומאתיים לנוטרים את פריו, כי שורש השפע למעלה בשרשה הוא בבחינת מה ואין לה שום ציור, ואחר כך כשמתחלת להצטייר קצת מחמת גודל האור אזי עדיין השפע בבחינת אלפים, בבחינת האלף לך שלמה שהוא מלך שהשלום שלו שמשם כל ההשפעות הנמשך דרך הצנור הקדוש שהוא בחינת ברית שלום, ובשורש השלום בחינת שלמה מלך שהשלום שלו שם עדיין השפע בבחינת אלפים, בחינת האלף לך שלמה כנ"ל, וכמובא שבעולמות העליונים למעלה למעלה שם

הכל בבחינת אלפים, ואז כשאור השפע הוא עדיין בבחינת אלפים אי אפשר לקבלו מחמת ריבוי אור, כי אי אפשר לקבלו עד שמחלקין האלפים למאות, וכמבואר רמז מזה בהסוד הגדול והנורא שגילה רבינו ז"ל מענין חלוקת האלפים למאות עיין שם. כי צריכין לחבר שורש העליון שהוא בחינת מה עם בחינת האלף, ואז נעשה הכלי והצמצום של השפע בבחינת מאה, ואז מקבלין השפע שהיא בחינת מאה ברכות וכולי כנ"ל, והעיקר כשהשפע שהוא בחינת אור ההשגחה נכפלת בבחינת רצוא ושוב שזהו בחינת מאתיים שהוא שיעור התחלת העשירות כנ"ל. וזהו ומאתיים לנוטרים את פריו שהם התלמידי חכמים השומרים את התורה שמשם כל השפע כנ"ל, שהם ממשיכין השפע על ידי ההשגחה שלימה בבחינת מאתיים כנ"ל:

אות יז

ועל כן צריך ליתן לה הכתובה בכתב דייקא, ואפילו כשמבטיח לה בקנין גמור בעל פה אינו מועיל ואסור לדור עמה עד שיתן לה הכתובה בכתב דייקא, כי איש ואשה שרשם נמשך מבחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כידוע אשר בשרשם הכל אחד,כי ה' אחד ושמו אחד, כי ה' אחד זה בחינת תורה שבכתב, ושמו אחד זה בחינת תורה שבעל פה שהוא בחינת מלכות, בחינת שם כמו שכתוב: ויעש דוד שם כמובא בדברי רבינו ז"ל. וזהו בחינת השגחה שלימה הנ"ל בחינת והחיות רצוא ושוב שנמשך על ידי המשכת התורה שכלולה מט'נ'ת'א, כי כל התורה שממשיכין צריכה להיות כלולה מתורה שבכתב ותורה שבעל פה שבאמת כולו חד, ועל כן ההשגחה הנמשכת על ידי זה כפולה גם כן בבחינת רצוא ושוב זהו בחינת השגחה שלימה, כי רצוא ושוב זהו בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה שהם בחינת אור ישר ואור חוזר, כי עיקר האור חוזר הוא בבחינת מלכות שהוא בחינת תורה שבעל פה כידוע שעיקר השלימות שיהיה נכלל בחינת האור חוזר בהאור הישר שיהיה נמשך השגחה שלימה על ידי זה, ואז חוזר ונכלל הכל בבחינת אור ישר לבד, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן, כי כל העולמות הכלולים בבחינת מלכות שהוא בחינת אור חוזר כשזוכין להיות סמוכין להשם יתברך על ידי התורה שישראל ממשיכין ומקבלים עליהם בכל עת, אזי הם חוזרים ונצטיירים בעיניו כביכול ומשגיח עליהם בשלימות, נמצא שחוזר בחינת האור חוזר ונכלל בהאור הישר ונחזר הכל לבחינת אור הישר שהוא בחינת חסד, וחוזר ונכלל כל בחינת תורה שבעל פה בתורה שבכתב, כי ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, ועל כן צריך ליתן לה הכתובה בכתב דייקא כדי לכלול הכל בתורה שבכתב, כי זה עיקר התקון שהיא תהיה טפילה אליו כידוע, כי הכתובה היא בחינת השגחה שלימה שנמשך מבחינת התורה

שכלולה מטעמים נקודות תגים אותיות שהוא בחינת תורה שבכתב ששם כל הטעמים נקודות תגים ואותיות, כי עיקר הטעמים נקודות תגים ואותיות הם בתורה שבכתב שקורין אותה בטעמים ונקודות וכתובה בתגין ואותיות בדקדוק גדול כראוי. ועל כן צריך ליתן לה הכתובה בכתב דייקא שזהו בחינת תורה שבכתב, כדי לכלול תורה שבעל פה עם תורה שבכתב שהוא בחינת יחוד איש ואשה ששניהם אחד בשורש, וצריך שיוכלל הכל בבחינת תורה שבכתב שהוא בחינת אור הישר שזהו בחינת השגחה שלימה וכולי כנ"ל:

אות יח

כי תורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בחינת ידיעה בכלל וידיעה בפרט המובא בזוהר הקדוש. כי יש ידיעה בכלל דהיינו מה שיודעין ומאמינין בהשם יתברך בכלל שיש יחיד נמצא אדון כל מנהיג ומושל יתברך שמו, ואחר כך צריכים לידע בפרטיות שהוא בחינת השגת אלקות שזוכה לשבר תאוות כל חד כפום מה דמשער בלבי' כפי מה שזוכה לשבר תאוות עולם הזה ולסגל מצוות ומעשים טובים, ושני הידיעות האלה שהם בחינת ידיעה בכלל וידיעה בפרט הם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כי תורה שבכתב זהו בחינת ידיעה בכלל, ועל כן עיקר שורש התורה הוא אנכי ולא יהיה לך ששמענו מפי הגבורה שהוא בחינת ידיעה בכלל שהודיעם שהוא אלקינו ואין עוד, ושאר כל מצוות התורה הם בבחינת ידיעה בפרט, כי כל מצוה ומצוה היא ידיעה פרטיות שיודעין רצונו יתברך שרצונו הוא להניח תפילין בכל יום, ושיהיה דייקא ד' פרשיות אלו ובתוך בתים של עור דייקא, ושאר דיניהם, וכן רצונו להתעטף בציצית וכולי, וכיוצא בשאר המצוות. ועל כן על ידי כל מצוה ומצוה שאנו מקיימין שהם בחינת התגלות ידיעת רצונו בפרטיות, על ידי זה זוכין להשיגו יתברך כל חד כפום מה דמשער בלבי', שזהו בחינת ידיעה פרטיות הנ"ל, שזוכה כל אחד כפי קדושתו וטהרתו להכיר אותו יתברך בעולם הבא בבחינת ידיעה פרטיות הנ"ל, שזהו עיקר הגדר וההבדל שיהיה לעתיד בין ישראל לאומות העולם, וכן בין ישראל בעצמן שיהיה הפרש והבדל גדול בין צדיק לרשע, ואפילו בין הצדיקים בעצמן ובין הכשרים והבינונים בעצמן וכולי, כמו שכתוב: ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו. ועיקר החילוק וההפרש בסוף תכלית האחרון יהיה בבחינת ידיעה פרטיות הנ"ל, שכל מי שיגע יותר בעבודת ה', ופירש את עצמו מהעולם הזה ביותר, ועשה נחת רוח ליוצרו ביותר באמת יזכה להשגה יתירה ביותר בידיעתו הפרטית הנ"ל. ויש צדיקים וכשרים שגם בעולם הזה זוכין מעט לבחינת ידיעה הפרטית הנ"ל שהיא בחינת ההשגות של

כל הצדיקים האמתיים שמשיגין גם בעולם הזה מה שמשיגים, נמצא שכל התורה היא בבחינת ידיעה הפרטיות, אבל זה ידוע שכל בחינה ובחינה כלולה מכל הבחינות, ועל כן גם בהתורה בעצמה יש ב' בחינות בחינת כלל ופרט שהיא בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כי תורה שבכתב היא נמשכת מבחינת ידיעה בכלל ממנו יתברך, ותורה שבעל פה נמשכת מבחינת ידיעה בפרט, כי תורה שבכתב היא בבחינת כלל נגד תורה שבעל פה, כי בתורה שבכתב כתובים כל המצוות בכלל כגון מצוות תפילין נאמר בהתורה בפסוק אחד בכלל: וקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפות וכולי, אבל פרטי המצוות כגון כל דיני התפילין בפרטיות אין יודעים כי אם על ידי תורה שבעל פה, כי היא בחינת ידיעה בפרט. ובאמת ב' הידיעות אלו שהם בחינת כלל ופרט הכל אחד, כי ה' אחד ושמו אחד, כי כל מה שיודעין ומשיגין הצדיקים האמתיים רצונו יתברך והשגות אלקות בבחינת ידיעה פרטיות חוזרים תמיד אל הכלל שהוא בחינת ידיעה הכלליות, שיודעין הכל בסתם שהוא בחינת שלימות האמונה של כלל ישראל שמאמינין בו יתברך בכלל שזהו העיקר, ומכל הידיעות החפרטיות צריכין לחזור לשם בבחינת כלל ופרט וכלל, שבתחילה יודעין בכלל ואחר כך מי שזוכה לאיזה השגה לבחינת ידיעה פרטית צריך לחזור בכל עת לבחינת ידיעה הכללית, וכמבואר בזוהר הקדוש בהקדמה: כיון דשאל ברנש ומפשפש לאיסתכלא ולמינדע וכולי כיון דמטי תמן מה חמית מה ידעת מה פשפשת וכולי, כי תכלית הידיעה שלא נדע. נמצא שחוזרין לעולם אל הכלל שהיא ידיעה הכללית הנ"ל, רק שעל ידי בחינת הידיעה הפרטית של הצדיקים האמתיים אף על פי שלעולם הם חוזרין אל הכלל כנ"ל, אף על פי כן הוא זכות להם וטובה גדולה מאד, כי על ידי זה נתחזק ביותר ידיעה הכללית בכל פעם, כי כל מה שמשיגין יותר השגות אלקות בבחינת ידיעה פרטית הם ממשיכין לנו אמונה שלימה ביתר שאת ויתר עוז שזהו בחינת ידיעה הכללית כנ"ל, כי באמת הכל אחד א' וב' הידיעות האלו צריכים זה לזה בבחינת מכלל שהוא צריך לפרט ומפרט שהוא צריך לכלל, כי באמת שניהם הם אחדות פשוט בלי הבדל, ואין אחד בלא חבירו, כי תורה שבעל פה בלא תורה שבכתב אינו כלום כי ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, וכל דיני תורה שבעל פה כולם בנויים על תורה שבכתב, וכן תורה שבכתב בלא תורה שבעל פה גם כן אינו כלום כי אין יודעין משום מצוה מהתורה שבכתב לבד, כי שום דין ממצוות תפילין לא נאמר בתורה רק וקשרתם וכולי, ואין יודעים אם על הקיבורת אם על כף היד כנראה מפשט הכתוב, כי בוודאי בלא הקבלה של תורה שבעל פה לא היה עולה על הדעת לפרש וקשרתם לאות על ידך על מקום הקיבורת דייקא כמו שהוא באמת, וכן והיו לטוטפות לא היינו יודעים שמרמז על

ד' בתים, וכן כל דיני התפילין שיהיו של עור דייקא, ותפורים בגידין וקשורים ברצועות ושינין של תפילין ושאר דיניהם, וכן כל דיני המצוות בוודאי אי אפשר לידע שום מצוה מתורה שבכתב לבד. ועל כן מי שכופר בדבר אחד מדברי סופרים הוא אפיקורס לכל התורה כולה כמו הקראים שדינם עכשיו כעכו"ם לכל דבריהם, כי מאחר שכופרים בתורה שבעל פה אין להם חלק גם בתורה שבכתב, כי אין יודעין שום דבר מתורה שבכתב בלא תורה שבעל פה כי אין אחד בלא חבירו כנ"ל, וכן בהידיעות הנ"ל הוא גם כן כי אי אפשר לידע ממנו יתברך אפילו בכלל כי אם על ידי התורה והמצוות שהם בבחינת ידיעה הפרטית, וכן להיפך אי אפשר להשיג שום השגה בחינת ידיעה פרטית כי אם כשחוזרין בכל עת לבחינת ידיעה בכלל שהוא בחינת שלמות האמונה בכלל כנ"ל. ועל כן עיקר האמונה בשלימות אין זוכין כי אם ישראל על ידי שמקיימין התורה והמצות אבל העכו"ם אף על פי שרובם ככולם מאמינים בכלל באלקותו ואחדותו יתברך כי זה הכל מודים. אבל אף על פי כן אין אמונתם שלימה כמו ישראל, ויש להם דעות זרות ונפסדות מאד מאד, ובפרט הפלוסופים והמחקרים שנבוכו בדעות רעות מאד על ידי שרצו ליכנס בידיעות פרטיות בלא קדושה וטהרה בלא תורה ומצוות, והם משוקעים בתאוותיהם בניאוף ושאר תאוות ורוצים לחקור באלקות על כן נתעו ונבוכו בכפירות גדולות ובשטותים הרבה מאד, כי אי אפשר ליכנוס בשום השגה וידיעה פרטיות כי אם על ידי קדושה וטהרה וקיום התורה והמצוות ופרישו"ת מתאוות עולם הזה:

אות יט

נמצא שתורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בבחינת ידיעה בכלל וידיעה בפרט, וזה בחינת נגלה ונסתר, תורה שבכתב היא בבחינת נגלה בחינת ידיעה בכלל שזאת הידיעה צריכין לגלות לכל בני אדם מגדול ועד קטן לידע ולהודיע ולהוודע שהוא היוצר הוא הבורא וכולי, ועל כן התורה שבכתב שנמשכת מבחינת הידיעה הזאת ניתנה לכתוב, כי בחינת הידיעה הזאת יכולין לכתוב בכתב באר היטב שהשם יתברך יחיד קדמון ברא הכל אחר העדר הגמור כל העולם ומלואו יש מאין המוחלט, שזהו בחינת תורה שבכתב שמתחלת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, וצריכין לכותבה דווקא כדי להמשיך הארת הידיעה הזאת לתוך בחינת העשיה, שזהו העיקר להמשיך האמונה השלימה שהיא בחינת ידיעה בכלל עד העשיה הגשמיות שהוא בחינת כתיבה בידים שהיא בחינת עשיה, שעל ידי כתיבת התורה ממשיכין הארת הידיעה הזאת שהיא בחינת האמונה שלימה לתוך העשיה, שזהו עיקר כוונת בריאת כל העולמות שכולם לא נבראו כי אם בשביל העולם הגשמי הזה כדי שידעו גם בעולם הגשמי הזה מיחודו

ואלקותו יתברך שזה עיקר כוונת הבריאה כמובא בספרים, אבל תורה שבעל פה היא בחינת נסתר בחינת סודות התורה בחינת השגות אלקות שמשיגין הצדיקים השלימים כל חד כפום מה דמשער בלבי', שאלו ההשגות אי אפשר לכותבן כלל ואפילו בעל פה אי אפשר לדבר מהם כי אם אחר התלבשו"ת בכמה לבושין וצמצומים שאז אפשר לפה לגלות רמז מהם מפה לאוזן לחכם ומבין מדעתו, כמו שאמרו רז"ל: ולא במרכבה ליחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, וזה עיקר בחינת תורה שבעל פה, ומחמת שכל בחינת התורה שבעל פה נמשך מבחינת ידיעה זאת על כן אסור לכתוב כל תורה שבעל פה, כי נמשכת מבחינת ידיעה והשגה זאת שאי אפשר לכותבה ולדבר ממנה כי אם ברמז בעלמא בעל פה דייקא:

אות כ

אבל אחר חורבן הבית בתוקף התגברות הגלות התירו חז"ל לכתוב תורה שבעל פה משום עת לעשו"ת לה' הפרו תורתך כמו שאמרו רז"ל, כי בתוקף הגלות התגברה הסטרא אחרא עד שהתחילו האפיקורסים להתפשט בעולם בדעותיהם הרעות, עד שכמה מגדולי ישראל נלכדו ברשתם והלכו בדרכי חקירותיהם וגרמו מה שגרמו להם ולהדורות הבאים אחריהם, ובפרט עכשיו שרואין מה שנצמח מזה השם יתברך יחוס עלינו מעתה, וכבר דברנו מזה כמה פעמים אם היה מועיל מה שנדבר עוד מזה היה כדאי שכל מי שנוגע יראת ה' בלבו יצעק על זה תמיד מערב עד בקר, ולהרחיב הדיבור בפיו ובכתב אלפים ורבבות יריעות להזהיר את העם לבלתי נגוע ברקצה הסם המות הזה המר והזר של דרכי ספרי המחקרים, אך ידעתי כי מי שנתעה בזה לא יועילו לו דברי ולא דברי רבים וגדולים ממני המזהירים על זה מאד מאד כמבואר בכמה וכמה ספרים קדושים כמה אזהרות על זה בכמה לשונות בלי שיעור, אך מי יוכל להתאפק מלצעוק על צרה כזאת, ובפרט עכשיו שפשתה המספחת הרעה הזאת בעוונותינו הרבים אשר לא היתה כזאת מימי קדם, ומי יודע מה יולד יום, וכמו שאמר רבינו ז"ל: אוי ואבוי שאין אנו חושבין כלל בשביל בנינו ודורותינו איך להצילם ממים הזדונים הרעים האלה הרוצים לשטוף את העולם ח"ו שהם דרכי הלימודים הרעים של חכמות ולשונות ופלוסופיא המתפשטים עכשיו בעולם, והאפיקורסית הולך ומתרבה בעולם בעוונותינו הרבים, ומה נעשה לבנינו ודורותינו שינצלו מזה, על כן בהכרח להזכיר לפעמים מזה למען יהיה למשיב נפש לאותן הכשרים אשר לבם דוה על זה למען יתחזקו באמונה יתירה על ידי דברינו, ויוכלו לעמוד כעמוד ברזל וכחומת נחשת נגד כל הקמים עליהם להמשיכם ח"ו מדרך האמת אשר דרכו בו אבותינו מעולם, וגם כולי האי ואולי ישמעו וישובו אחד מהם מאותן

שהתחילו ליפול למצודה הרעה של דרכיהם הרעים הנ"ל. ומחמת תוקף מרירת הגלות הזה שהם הכפירות והאפיקורסית שהתגברו שזה עיקר גלות השכינה וכנסת ישראל שמשם נמשך השכחה, כי עיקר השכחה נמשך מבחינת כפירות כמבואר בהתורה ואלה המשפטים אמונה (סימן ז'), על כן התירו חז"ל לכתוב גם תורה שבעל פה כדי שלא תשתכח התורה מישראל, כי כל מה שהגלות נמשך יותר הוא סמוך לביאת משיח ביותר וכל מה שסמוך יותר לביאת משיח נתגלין סתרי תורה יותר, וכמבואר מזה הרבה בכתבי האריז"ל והבאים אחריו שכולם הביאו ראיות חזקות אמתיות מהזוהר הקדוש ותיקונים שבסוף הימים נתגלין סתרי התורה הרבה, ועל כן התירו לכתוב וגם להדפיס כל ספרי הזוהר הקדוש ותיקונים וגם כל כתבי האריז"ל שהם סתרי רזי התורה שלא ניתנו להגלות בימים קדמונים כמבואר בספרים באריכות. כי השם יתברך מקדים רפואה למכה, כי מחמת שהוא יתברך ראה שיתגברו רשעים ואפיקורסים כאלה בעולם שירצו ח"ו להוציא את ישראל מן הדת ח"ו כמו הכת הרע שהיתה בתחילה בסביבותיהם, ואחר כך נתפשטה הנגע מיום ליום עד שזה סמוך באה בגבולינו בעוונותינו הרבים והעמידו בית פסל ומסכה על פי עצת הרשע ראש הקשר הרע הזה שאסור להזכירו בשם ישראל, שמו ימחה מן העולם וכיוצא בהם רבים, על כן הקדים השם יתברך רפואה למכה וכבר היו צדיקים נוראים כאלו בעולם שגילו סודות נוראים בעולם, והמשיכו התגלות אלקות בעולם עד שכמה נסתרות נעשו נגלות, ועל ידי זה נתחזקה האמונה ביותר ויותר. כי הצדיקים כל מה שמשיגין ידיעות פרטיות יותר הם חוזרים ושבים אל הכלל יותר ויותר ומחזקין את האמונה הכלליות ביותר, אבל השגותיהם עצמו מאתנו ולא היה אפשר לנו לקבל מהם כי אם רמז בעלמא, אבל עכשיו כבר היו צדיקים נוראים כאלו שיגעו וטרחו ועבדו את ה' ביגיעות גדולות מאד מאד עד שזכו להשיג השגות אלקות בתכלית שלימות ההשגה בתכלית המעלה, עד שזכו לצמצם השגותיהם בדרכים נפלאים ונוראים עד שהיה להם יכולת לגלות לנו השגותיהם הנוראות, ועל ידי זה הכניסו אמונה שלימה בישראל. כי כל מה שנתרבין הידיעות הפרטיות בחינת תורה שבעל פה נתחזק יותר ויותר בחינת הידיעה והאמונה הכללית שהוא בחינת תורה שבכתב כנ"ל, ועל כן עכשיו צריכין לכתוב הכל, כי כל ההשגות והחידושים שמחדשים כל ישראל הכשרים שהם בחינת תורה שבעל פה כולם צריכים לכוללם תיכף בתוך תורה שבכתב לחזק את האמונה להמשיך חיזוק האמונה לתוך בחינת העשיה שהוא בחינת כתב כנ"ל, כי עכשיו יש לנו יכולת לזה על ידי הצדיקים הגדולים שקדמונו שעשו תיקונים כאלה שנוכל להמשיך בחינת תורה שבעל פה סודות התורה לתוך בחינת הכתב שהוא בחינת

נגלה, כדי להמשיך חיזוק האמונה בהתגלות נפלא לכל באי עולם למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד:

וזהו בחינת מה שכתב רבינו ז"ל בהתורה חותם בתוך חותם (בסימן כב') שהצדיקים עושין מהנשמע נעשה מנסתר נגלה וכולי עיין שם, היינו בחינת הנ"ל שהם עושין צמצומים ותיקונים באופן שיוכלו לגלות סתרי נסתרות כדי להמשיך הנסתר לבחינת נגלה, כדי לעשו"ת מבחינת נשמע בחינת תורה שבעל פה בחינת נעשה שהוא בחינת תורה שבכתב כדי להאיר האמונה בתוקף העשיה וכנ"ל. ועל כן התירו רז"ל לכתוב תורה שבעל פה, כי אז כשהתירו כבר היה ספר הזוהר הקדוש בעולם שעיקר המשכת התיקונים לגלות סתרי תורה היו על ידו, ועל ידי זה נעשה מהנסתר נגלה מנשמע נעשה שהוא בחינת כתב כנ"ל, על כן יכולין וצריכין עכשיו לכתוב הכל כנ"ל:

אות כא

וזהו בחינת הדפסת ספרים קדושים של התורה הקדושה שנתפשטה עכשיו ביותר שהוא דבר גדול והוא התקרבות משיח, כמבואר בהתורה חדי ר' שמעון (סימן סא') שריבוי הספרים הם טובה גדולה ותיקון גדול לישראל, כמו שכתוב שם שכבר יש ספרים הרבה ועוד עתידין להיות ספרים רבים, וכולם צריכים להעולם, ואסור להלעיג על אחד מהם וכולי. כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיק כמטחוי קשת, ולבערם מביתו בביעור חמץ ושאור ויותר ויותר, אפילו אם חיברם גדולי ישראל יהיה מי שיהיה צריכים ביעור מביתו ורשותו כי אוסרים במשהו יותר מחמץ ושאור, כי חמץ ושאור הם לא תעשה אחת או ב' אבל ספרים אלו כל דבריהם נוגעים בכלל אמונת בית ישראל, על כן בוודאי אין לחלוק כבוד בענין זה אפילו לגדול שבגדולים מאחר שיכולין להכשל על ידי זה לזלזל בכבוד כל התורה ומשה וישראל, כי כל דבריהם כמדקרות חרב נגד דברי כל התנאים והאמוראים הקדושים והנוראים אשר קטן שבכולם היה יכול להחיות מתים, כמו שאמרו רז"ל: ידענא דזוטרי דבכו ידעי להחיות מתים, ולפעמים אלו ספרי החקירות גונבים דעת ישראל ורוצים להכניס דעותיהם הרעות והזרות בתוך דברי רז"ל הקדושים, ולפעמים הם מסירים הבושה מעל פניהם ומעיזים מצחם נגדם וחולקים עליהם וכופרים בדבריהם בפירוש, ופוסקים דין לעצמם שמותר לחלוק על דברי הגמרה במקום שאין דין יוצא משם, אוי לאזנים שכך שומעות כי איך יפצו פה שאין דין יוצא משם, כי הלא כל דיני התורה יוצאים מאלו האגדות שהם חולקים עליהם, מאחר שאלו האגדות מחזקים את האמונה על ידי סיפור הנסים והנפלאות ומוסרם הנפלא וכיוצא, שכל דבריהם כגחלי אש כדי להדריך את האדם בדרך התורה הקדושה בדרך אבותינו, והם רוצים להפוך את

הקערה ח"ו כאלו יש רשו"ת לחלוק על אגדת רז"ל, אוי לעינים לראות בספר כדברים האלה עד שיש שכופרים בשדים שכל דברי רז"ל מלאים מזה והוא מיסודות האמונה, כי צריכים לידע ולהאמין שיש מלאכים קדושים ולהיפך בהסטרא אחרא יש קליפות ושדים שהם משפחות רבים מאד מאד ואוכלים כבני אדם וכולי כמו שאמרו רז"ל ששה דברים נאמרו בהם וכולי, והם מזיקי עלמא וכל העונשים על ידם רחמנא ליצלן, וכמו שכל בית ישראל מאמינים בזה כמו שהוא באמת, וכמו שכבר אירעו כמה מעשיות מזה אין מספר כמובא בדברי רז"ל בגמרא ובשאר ספרים רבים מאד, ואיך יעלה על הדעת לחלוק כבוד לגדול שבגדולים בדבר שנוגע נגד אמונת ישראל שהוא יסוד כל התורה, ובפרט שכבר נתפשטו ספרי הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל ושאר ספרים קדושים ההולכים על פי דרכיהם הקדושים, ובוודאי כל דבריהם של הספרים ההולכים בדרכי החקירות בטלים ומבוטלים נגד דיבור אחד מדברי רשב"י ז"ל ותלמידיו גדולי התנאים והאמוראים, ואין להאריך בזה בדבר המובן מאליו. על כן ספרים כאלו ההולכים בדרכי החקירות צריכין ביעור מכל שכן שראוי לגזור שלא להדפיסם עוד, אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה בדרך אבותינו בדרך האמונה הקדושה בוודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך הפשט או דרוש או רמז או סוד או פירוש או ביאור או ספרי פוסקים ושות או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם כולם נכוחים למבין, וכולם צריכים להעולם, כולם אהובים כולם קדושים כי כולם מדברים מרצונו יתברך הנעלם בהתורה והמצוות, ובוודאי אסור לקוץ בריבוי ספרים כמו שנמצאים קצת אשר עיניהם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים שכבר יש הרבה ספרים ולמה לו עוד, ובאמת לא בדעת ידברו כי לכל עת וזמן לכל חפץ, כי מי יכריח אותו ללמוד זה הספר ואם לא יהיה לו פנאי ללמוד זה הספר החדש רק יבלה ימיו בספרים שיש מכבר מי ימחה בידו, ומה איכפת לי' שיש עוד ספרים בעולם אולי יש בני אדם שמסוגל להם זה הספר דייקא, כמו שרואין בחוש שיש בני אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שינויים בין הזמן לפעמים מתעורר להשם יתברך על ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכך נוצר יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעיין ולהביט בספרים הרבה מאד כמו שראינו כמה גדולים שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחומר מהעכו"ם, כי לא קבלו את התורה הקדושה וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה שהוא

הבל וריק צל עובר, ואף על פי כן יש להם הרבה ספרים אלפים ורבבות באריכות גדול מאד, ובכל מדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים בריבוי ספריהם, ומדוע נבגוד אנחנו ח"ו להקפיד ח"ו על ריבוי הספרים של התורה הקדושה אשר היא חיינו ואורך ימינו בעולם הזה ובעולם הבא לעולם שכולו ארוך וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים, והלא כמה תחבולות עושין וכמה ספרים לאלפים ורבבות מחברים בשביל עסקי עולם הזה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה אלפי אלפים וריבי רבבות ספרים עד אין קץ אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרון לעולם הבא, כי אנו צריכין להכין לעצמנו צדה לדרכנו הרחוק מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות עולם הזה והבליו וטעותיו, וכמה תחבולות וכמה ספרים אין מספר אנו צריכין לחדש בכל יום כדי למצוא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו, להציל כולם מני שחת ולחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם הבעל שם טוב זצוק"ל כי תורת ה' תמימה עדיין כי לא נגעו בה עדיין. נמצא שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם עדיין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד עד שנתחיל ליגע בהתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא חדריה ולירד לעומקה, על כן כל הספרים הקדושים שנתחברו עד הנה עדיין אינם חלק מאלף מעוצם ריבוי הספרים שיתגלו עוד בעת שיתגלו סתרי רזי התורה האמתיים, על כן צריכין להיזהר לבלי להלעיג ולבזות ח"ו שום ספר ההולך על פי דרכי התורה הקדושה על פי הגמרה ומדרשים וספרי הזוהר וכתבי האריז"ל, כי כולם צריכין להעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועיירות של ישראל ובמקומות אלו מתפשטין אלו הספרים, והם מחיין עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין עצמן בספרים אחרים דייקא וכנ"ל:

אות כב

נחזור לענינינו כי השם יתברך עשה עמנו חסד גדול שנתגלה מלאכת הדפוס בעולם שעל ידי זה נתרבין הספרים הקדושים:

כי בחינת ההדפסה הוא בחינת לקיחת וקיבוץ הנפשו"ת שעל ידי זה מגלין תורה כנ"ל, כי כשכותבין ספר אזי כותבין אות אחר אות, אבל בהדפסה לוקחין ומקבצין כמה וכמה אותיות הרבה מאד על הדפוס ומדפיסין בפעם אחת דף שלם, והאותיות של התורה הם בחינת ניצוצי נפשו"ת כי כל הנפשו"ת שרשם באותיות התורה כידוע, נמצא שקיבוץ האותיות של ספרים קדושים הם בחינת ליקוטי הנפשו"ת כנ"ל, כי גם הספרים בעצמן נתחברו על ידי לקיחת הנפשו"ת בבחינת ולוקח נפשו"ת חכם שעל ידי זה המשיך

זה החכם התורה שגילה וחידש הכתובה בספר הזה שמדפיסין עכשיו, ועל כן על ידי ההדפסה נתעורר ביותר בחינת השורש של אלו החידושין שנמשכו על ידי לקיחת הנפשו"ת שמהם בעצמן נתהוו אלו אותיות התורה שבזה הספר, כי גם עכשיו לוקחין אלו האותיות ומקבצין אותן יחד וממשיכין ומגלין התורה בעולם על ידי שמדפיסין בפעם אחד דף שלם כמה וכמה פעמים רצופים שעל ידי זה מזכין את הרבים ומאירין פני תבל בספרים הרבה היוצאין בעולם ומעוררין את ישראל לתשובה שלימה:

וזהו בחינת השינין של תפילין שנעשין על ידי דפוס דייקא, בחינת פתוחי חותם קודש לה' שנאמר על תפילין כמבואר בדברי רבינו ז"ל (בליקוטי תנינא סימן ה'). כי פיתוחי חותם הוא בחינת דפוס כמובא בפוסקים לענין קדושת הספרים הנדפסין, שמביאין שם ראיה מאבני החושן שנעשו בדפוס בחינת פתוחי חותם כמבואר בה' ספר תורה בטורי זהב בסימן רע"א בשם תשובת משאת בנימין עיין שם. כי מבואר בהתורה אשרי העם הנ"ל שבחינת המשכת התורה על ידי לקיחת הנפשו"ת הוא בחינת תפילין, בחינת שין של ג' ראשים ושין של ד' ראשים עיין שם, כי אותיות השינין של התפילין נעשין בדפוס וזהו בחינת הדפסת ספרים קדושים שהם בחינת לקיחת וקיבוץ האותיות שהם הנפשו"ת שעל ידם נמשך התורה בעולם כנ"ל, שזהו בחינת השינין של תפילין כנ"ל שנעשין בדפוס דייקא כנ"ל. ועל כן אשרי הזוכה ליתן מעות לצדקה נוראה כזאת להדפיס ספרים קדושין לשם שמים, כי על ידי כל הצדקות שנותנין זוכין ליקח הנפשו"ת ולהמשיך תורה בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה כמבואר בהתורה הנ"ל, מכל שכן כשנותנין צדקה בשביל זה בעצמו כדי להדפיס ספרים קדושים שהדפסת ספרים אלו בעצמן הם בחינת לקיחת הנפשו"ת שהם האותיות והמשכת התורה כנ"ל שבוודאי אשרי חלקו שזכה לזכות את הרבים להאיר חידושי תורה הקדושים לכל ישראל, ועל ידי זה זוכין להשגחה שלימה שעל ידי זה נמשך שפע טובה וברכה וכל טוב לבית ישראל כנ"ל:

אות כג

וזהו שמבקשת השכינה וכנסת ישראל מהשם יתברך שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך, חותם הוא בחינת הדפסת ספרים כי ההדפסה הוא בחינת חותם וכנ"ל שזהו בחינת תפילין כנ"ל, כי ה הפסוק שימני כחותם מרמז על תפילין כמובא היינו שהשכינה וכנסת ישראל מבקשין מהשם יתברך שיודפסו ספרים קדושים הרבה שהם בחינת תפילין בחינת חותם, כי על ידי ספרים קדושים הללו הנדפסין נקשרים כלל ישראל בהשם יתברך כחותם וכולי. כי עזה כמות אהבה קשה כשאול קנאה, כי העכו"ם

והרשעים מתקנאין בישראל מאד עד שצריכין ישראל למות על קידוש השם כמו שפירש רש"י שם, היינו כי מתגברים הכפירות והאפיקורסית מאד שמחמת זה הם רוצים ח"ו להעביר ישראל על דת עד שצריכים למסור נפשם על קידוש השם שזהו בחינת כי עזה כמות אהבה וכולי כנ"ל, על כן אנו צריכים להדפיס ספרים קדושים הרבה כדי שתתפשט האמונה בעולם ולעקור ולבטל ולבער דעות האפיקורסים מן העולם שיעקר שמם וזכרם מן העולם. וזהו אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו, היינו אם ירצו העכו"ם והסטרא אחרא להתגבר על ישראל ח"ו בתאוות ממון לפתותם ח"ו על ידי זה, שזה עיקר הגלות עכשיו, בוז יבוזו לו_ נלעוג ונשחוק מהם כי כבר זכו ישראל ליתן צדקה הרבה בשביל הדפסת ספרים קדושים שעל ידי זה משברים תאוות ממון כנ"ל וזוכים להיות כחותם על לב על ידי התורה הקדושה שנתגלה בעולם על ידי הדפסת הספרים, (שכל זה נמשך על ידי הצדקה שמשברת תאוות ממון) שעל ידי זה זוכין לשוב להשם יתברך בתשובה שלימה ונקשרין בו כחותם בבחינת תפילין כנ"ל:

אמן ואמן הלכה ד' בהלכות אישו"ת הלכה יוד:

והלכה ה' בהלכות פריה ורביה הלכה ה':

ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות כתובות הלכה א

כתובות א

אות א

אסור לדור עם אשתו בלא כתובה. בתולה כתובתה מאתיים ואלמנה מנה:

על פי מה שאמר רבינו ז"ל בהתורה אנכי ה' אלקיך (סימן ד') על דברי רבה בר בר חנה: ומלאו מחד גלגלא דעינא תלת מאה גרבי דמשחא_שיש בחינת ביטול לאין סוף בתוך התפילה לפעמים ושם כולו אחד כולו טוב ה' הוא האלקים. ואחר כך כשחוזר אל הישות, כי אי אפשר לישאר כך כי יתבטל המציאות והשם יתברך רוצה שיחיה הצדיק בעולם הזה בגופו כמו שכתוב: ואבית תהלה מגושי עפר ומקרוצי חומר וכולי, על כן צריך להיות בבחינת והחיות רצוא ושוב, וכשחוזר אל הישו"ת אזי צריך שיאיר לו הרשימה של הביטול בדעתו, שידע בדעתו כי ה' הוא האלקים בבחינת אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים עיין שם היטב, כי מתחלה בשעת הביטול אל האין סוף לא ידע כלל אפילו הוא עצמו לא ידע וכולי עיין שם. וזאת ההארה שממשיכין ומאירין מבחינת הביטול אל האין סוף אל הישו"ת הוא בבחינת אל תקרי מה אלא מאה, שממשיכין ממה למאה שזה בחינת תלת מאה גרבי דמשחא עיין שם כל זה היטב היטב:

וזה בחינת כתובה מנה ומאתיים, כי ההולדה היא בבחינת אל תקרי מה אלא מאה שנמשכת מאין לישו"ת מתחלת קדימת ראשית המחשבה עד למטה במלכות ששם כל הישות, ושם נעשה ממה מאה יש מאין, ועל כן בשביל זה נותן לה ההשפעה של הכתובה מאה זקוקים כסף צרוף, אך בבתולה יש שני בחינת הולדות כי אין אשה מתעברת מביאה ראשונה ובאמת גם הביאה ראשונה הוא בחינת הולדה דשביק בה האיר רוחא שהוא בחינת עשיית הכלי שמשם מקבלין כל ההולדות אחר כך בבחינת בנימין הצדיק, נמצא שיש בה ב' בחינת הולדות על כן כתובתה מאתיים ב' פעמים מאה ב' בחינות השפעות של הולדה שהם בבחינת אל תקרי מה אלא מאה כנ"ל:

וזה שאמרו רז"ל שצריך ליתן לה כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, כי זווג דקדושה של ישראל הוא גבוה מאד מאד וצריך שיהיה בבחינת הנ"ל בבחינת אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים, כי מתחילה צריך לעלות למעלה למעלה בבחינת ביטול אל האין סוף, ושם מתחברין שניהם איש ואשה בתכלית היחוד, כי שם כולו טוב כולו אחד כנ"ל, אך אי אפשר לישאר כך כי אזי יתבטל במציאות ולא יהיה ההולדה של הבנים, כי שם אב ובן כחדא ועיקר הכוונה בשביל הולדה שהיא קיום העולם, על כן צריך שיהיה בבחינת והחיות רצוא ושוב שאחר כך חוזר מאין ליש, ואזי נמשכת ההולדה בבחינת הישות. ועיקר שלימות הקדושה הוא שגם אחר כך כשחוזר אל הישו"ת ואזי נפסק החיבור, אף על פי כן לא יהיה פירוד גמור ח"ו, רק שגם אחר כך יאיר מהרשימו של הביטול שהוא תכלית היחוד לדעת כי ה' הוא האלקים, שגם אחר כך בבחינת הישו"ת יהיה גם כן כולו אחד כנ"ל. וזהו שלימות הקדושה, כי זהו החילוק שבין הקדושה ובין הסטרא אחרא, כי בתחילת שרשם גם הסטרא אחרא ועומק הקליפה יש להם איזה שורש בדקות ובהעלם גדול בתוך הקדושה, רק שהקדושה גם למטה בסוף גבול הקדושה הוא כולו חד כמו בתחלה ואין פירוד ח"ו, אבל הסטרא אחרא למטה מתפרדת ונכרתת מן הקדושה. וזה בחינת שארי בחבורא וסיים בפרודא שתחילת התחלתם ממקום החיבור והאחדות, כי בוודאי יש להם שורש דק שם אך למטה מתפרדין כנ"ל, וזה בחינת מה שאמר רבינו ני' במאמר אמר ר' עקיבא (סימן נא') שעל ידי השגחתו עלינו על ידי זה אחר הישו"ת כולו חד אב ובן כחדא כמו קודם הבריאה. וזה בחינת קדושת ישראל שעליהם השגחתו יתברך בשלימות, אבל הם שהם בבחינת ילדי שקר והשגחתם מאחורי כתפא על כן הם בבחינת פירוד שאינם מחוברים ומקושרין אחר הישו"ת כמו קודם הישות, ועל כן קדושת הזווג וההולדה של ישראל צריך שיהיה בבחינת הקדושה הנ"ל שגם אחר שנתרחק הישו"ת יהיו גם כן מחוברין כמו בתחלה כנ"ל. וזה בחינת הכתובה שצריך

ליתן לה כדי שלא תהיה קלה בעיניו להוציאה, כדי שתהיה תמיד מקושרת בו על ידי בחינת ההשפעה שהיא בחינת השגחה של הכתובה שיונקת ומקבלת ממנו בחינת ההשפעה של הכתובה תמיד כל זמן שהיא עמו, כדי שעל ידי זה תהיה מקושרת עמו ולא תהא קלה בעיניו להוציאה, כדי שלא יהיה ח"ו פירוד ביניהם רק שגם אחר החיבור יהיו מקושרין בבחינת אחדות כמו בתחילה כנ"ל. ועל כן אסור לדור עמה בלא כתובה כדי שלא יהיה ח"ו בבחינת של הסטרא אחרא שהוא בחינת שארי בחבורא וסיים בפרודא כנ"ל, שאחר כך נתפרדין ואין להם שום התקשרות. וזה בחינת מה שנאמר באמנון: כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה אשר אהבה, כי שם היה זווג של זנות וסטרא אחרא שתחלתו אהבה וחיבור וסופו שנאה ופירוד כנ"ל, אבל קדושת הזיווג צריך שגם אחר כך יהיו מקושרין כמו בתחילה כנ"ל:

וזה בחינת שנקראת כתובה דהיינו שצריך ליתן לה בכתב, כי בחינת זו היא בחינת כתב. כי איתא בדברי רבינו ז"ל במאמר קרטליתא (סימן יח') שהכתב הוא בחינת התכלית בחינת התחברות שחור ולבן עיין שם, והתכלית הוא בחינת עולם הבא בחינת כולו טוב כולו אחד, היינו כי בכתב רואין בחינת הנ"ל בפירוש כי בשעת הכתב מתחבר המחשבה שבמוח עם סוף המעשה שהם אותיות הכתב הנכתבין במעשה הידים בתכלית החיבור, ואין שום פירוד ביניהם, ואחר כך כשנתרחקין ונפרד הכותב מן הדבר הנכתב אף על פי כן עדיין הם מחוברים כמו בתחילה כי נשאר המחשבה שבמוח בתוך אותיות הכתב, כי בתוך אותיות הכתב רואין ויודעין מוחו ודעתו כי הוא מבאר דעתו וחכמתו בתוך הכתב, ועל כן הכתב הוא בבחינת תכלית, שהוא בחינת כולו חד סוף המעשה ותחילת המחשבה כי בתוך הכתב נשארין מקושרין לעולם כנ"ל, וכמו שכתב רבינו ני' שבתוך הכתב והספר של אדם רואין שם פניו של המחבר עיין שם. נמצא שבתוך הכתב נשאר פני הכותב דהיינו חכמתו שמבינין ולומדין מתוך הכתב, ושם הם מקושרין לעולם כנ"ל. וזהו בחינת הארת הכתובה שנותן לה בכתב, כי הארת בחינת הכתובה הוא כדי שיהיו מקושרין תמיד כנ"ל וזה בחינת כתב הנ"ל:

(גם בהלכות פריה ורביה הלכה א' אות ב' מבואר ה' כתובות)

כתובות ב

אות א

ענין כתובה, על פי מה שאמר רבינו ז"ל במאמר קרטליתא בספר ליקוטי מוהר"ן הראשון (סימן יח'), עיין שם כל המאמר כי לכל דבר יש תכלית וכולי, והתכלית הוא מקושר להמחשבה וקרוב להמחשבה יותר מזה הדבר שהתכלית בא ממנו בבחינת סוף מעשה

במחשבה תחלה וכולי, ועיקר התכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא וזה התכלית אי אפשר להשיג כי אם הצדיקים משיגים זה התכלית, כל אחד כפי שרשו שיש לו בתוך נשמת הצדיק כן מקבל ממנו גם כן זאת התכלית כפי הפרת הכעס ברחמנות וכולי. והכלל שעל ידי שהצדיקים מקבלים את בחינת המלכות והמנהיגות על ידי זה הצדיקים יודעים את התכלית, כי על ידי אחיזתם בבחינת מלכות על ידי זה הם אוחזים בשלימות האותיות שבמלכות, ועל ידי זה שאוחזים באותיות השלימים על ידי זה הם אוחזים בתכלית שהיא שלימת האותיות שהיא בחינת יוד בחינת עולם הבא וכולי עיין שם היטב. וזה בחינת בכל דרכיך דעהו שיוכל האדם להשיג התכלית בכל דבר, כי כל דבר נברא באותיות וכולי והתכלית נקרא תכלת כי התכלת מעורב שחור ולבן כמו הכתב שהוא שחור על גבי לבן בוודאי תחתיות האות וכולי וכולי, כי כן הדבר שהתכלית שהוא סוף המעשה הוא במחשבה תחילה וקרוב להמחשבה כנ"ל, עיין שם כל זה היטב היטב כי הם דברים עמוקים מאדש וזה בחינת כתובה שצריך לכתוב לאשתו כתובה ובלא כתובה אסור לדור עמה, כי בכל הדברים שהאדם עושה צריך להסתכל על התכלית וזה בחינת בכל דרכיך דעהו הנ"ל, כי עיקר הוא התכלית ועיקר התכלית הוא בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה, דהיינו שיתקשר ויוכלל סוף המעשה בתחילת המחשבה שזה עיקר כוונת הבריאה, וזה עיקר התכלית של כל הבריאה כולה. וזה ידוע שעיקר השגת התכלית תלוי בשמירת הברית שהוא בחינת מלכות שעל ידי זה משיגים התכלית על ידי בחינת מלכות כנ", כי עיקר התכלית שהוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחילה הוא על ידי בחינת מלכות דייקא, כי מלכות הוא בחינת סוף מעשה כידוע והוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחילה בבחינת כתר מלכות בחינת מלכות בראש ומלכות בסוף, בחינת אני ראשון ואני אחרון כמובא בספרים, וכמו שאמר אליהו: כתר מלכות עליה אתמר מגיד מראשית אחרית וכולי. כי עיקר הבריאה היתה בשביל לגלות מלכותו, נמצא שמלכות הוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחילה. כי התגלות המלכות אי אפשר כי אם אחר הבריאה כי אין מלך בלא עם, נמצא שהוא בחינת סוף מעשה כי אי אפשר להתגלות מלכות כי אם בסוף המעשה דהיינו כשנשלם הבריאה כולה, אבל הוא במחשבה תחילה כי תחלת המחשבה של הבריאה כולה לא היתה רק בשביל זה, כדי לגלות מלכותו, וזה עיקר התכלית כשזכין שיחזור סוף המעשה ויוכלל בתחלת המחשבה, היינו שבחינת מלכות שהוא בחינת כלל הבריאה בחינת סוף מעשה יחזור ויוכלל בשרשו בתחילת המחשבה שזה עיקר התכלית כנ"ל והבן. וכל זה תלוי בשמירת הברית דווקא שהוא יסוד כל התורה כולה, וזה עיקר בחינת זווג דקדושה כדי לקשר ולחבר סוף המעשה

בתחילה המחשבה. כי אשה יראת ה' זה בחינת מלכות בחינת סוף מעשה, ועל ידי זווג דקדושה כראוי מתחבר ונכלל סוף המעשה בתחלת המחשבה, ועל ידי זה נקראים בשם צדיק על ידי שמירת הברית, וזוכים להשגת התכלית וכנ"ל, ולהיפך ח"ו מי שאין זווגו בקדושה ח"ו ופוגם בברית ח"ו הוא בבחינת ונרגן מפריד אלוף כי עושה פירוד ח"ו בין סוף המעשה לתחלת המחשבה, ועל כן פגם הברית נקרא זנות לשון הפסק ויוצא לחוץ, כמו שפירש רש"י על פסוק: עתה יזנו תזנותיה_עתה יצאו תזנותיה ממנה וכולי עיין שם, היינו כי זנות פגם הברית ח"ו זה בחינת פירוד והפסק ויוצא לחוץ, דהיינו שאינו מקשר וכולל סוף המעשה במחשבה תחלה רק אדרבא הוא מפריד ח"ו בין סוף המעשה לתחילה המחשבה:

וזה שתיקנו חז"ל ליתן כתובה לאשתו כדי שיהיה ביניהם התקשרות גמור, כמו שאמרו רז"ל שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, כי על ידי הכתובה נעשה בחינת התקשרות בין איש ואשתו שהם בבחינת סוף מעשה ותחילת המחשבה כידוע, דהיינו שמקשרים ונכללים יחד בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה שזהו בחינת התכלית שעיקר זווג דקדושה תלוי בזה כנ"ל. כי הכתב הוא בבחינת התכלית בבחינת התחברות שחור ולבן בחינת תכלת כמבואר שם במאמר הנ"ל עיין שם,ש ועל כן על ידי הכתב דהיינו הכתובה על ידי זה דייקא נתחברים בבחינת זווג דקדושה שהוא בבחינת התכלית בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה שהוא בחינת כתב כנ"ל, ועל כן נותן לה כתובה על סכום מעות שחייב ליתן לה. כי הממון והעשירות הוא בבחינת סוף מעשה, כי הממון הוא עיקר בחינת עשיה, וכמובן בדברי רבינו ז"ל במדרש אגדה שממון היא בחינת עשיה, ושורש הממון הוא בבחינת מחשבה תחילה בבחינת מסטרא דימינא מוחא חיוורא ככספא, נמצא שהממון הוא בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה, ועל כן על ידי הממון שמתחייב לה בכתובה על ידי זה מתקשרים בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה שזה בחינת התכלית שעיקר זווג דקדושה תלוי בזה כנ"ל. כי עיקר התכלית משיגין הצדיקים על ידי בחינת קרטליתא דאיתתא דר' חנינא בן דוסא דעתידא למישדי ביה תכלתא וכולי, עיין שם היטב במאמר הנ"ל, היינו אשה יראת ה' וכנ"ל. ועל כן מתחייב לה ממון ועשירות בכתובתה, כי כשמתקשר ונכלל סוף המעשה בתחלת המחשבה שזה בחינת זווג דקדושה כנ"ל אזי נמשך חיים ורוב שפע מתחלת המחשבה לסוף המעשה כידוע. וזה בחינת העשירות שמתחייב לה בכתובה בחינת שפע עשירות שנמשך לסוף המעשה על ידי שנכלל בתחלת המחשבה, ועל כן אסור לדור עם אשתו בלא כתובה כדי שלא יהיה הזווג ח"ו בבחינת פירוד שזה בחינת זנות, דהיינו שאין נכלל ח"ו סוף מעשה

במחשבה תחילה שזה בחינת כתב, ואז אין נמשך עשירות לסוף המעשה ח"ו כנ"ל, על כן חייב ליתן לה כתובה כדי שיהיה ההתקשרות בבחינת כתב בבחינת התכלית, בבחינת התקשרות כלליות סוף המעשה בתחלת המחשבה שאזי נמשך שפע ועשירות לסוף המעשה כנ"ל שזה בחינת מאתיים זוז שמתחייב לה בכתובתה. כי ר' זוז הוא בחינת עשירות, כמו שאמרו רז"ל: מי שיש לו ר' זוז לא יטול מן הצדקה, נמצא שמאתיים זוז הם בחינת עשירות, כי נמשך עשירות לסוף המעשה על ידי שנכלל בתחלת המחשבה שזה בחינת כתב בחינת כתובה כנ"ל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן: ג' בהלכות קידושין הלכה ג' י"א הלכה ד' בהלכות אישו"ת הלכה ד' יוד: ה' בהלכות פריה ורביה הלכה ה' י"ח:
ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות גיטין הלכה א

גיטין א

אות א

ענין גט, על פי התורה וביום הביכורים למען יאריך ימים על ממלכתו (סימן נו'), עיין שם היטב, ויוצא משם שצריך להמשיך חיים לתוך בחינת המלכות, וזה נעשה על ידי התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא שעל ידי זה קורין את חי החיים וממשיך חיות לתוך המלכות. כי התורה היא בחינת ימים ומדות בחינת כלים שהוא בחינת השם שעל ידה ממשיכין החיות במדה ובשיעור עיין שם, ואזי ממשיכין חיות להמלכות, והחיות הוא בחינת דעת כי החכמה תחיה, ועל ידי הדעת יודעין שגם בתוך ההסתרות מלובש גם כן השם יתברך דהיינו תורה ועל ידי זה בעצמה נחזרת ההסתרה ונעשה ממנה דעת היינו תורה, ועל ידי כן כל הרשעים חוזרים בתשובה עיין שם היטב:
וזה בחינת גט שהוא בחינת שמגלין התורה המלובשת בתוך בחינת הסתרת פנים, כי האשה היא בחינת מלכות וכל חיותה על ידי בעלה שממשיך לה חיות היינו דעת, ועל כן הבא על אשת איש במיתה, כי כשנפרדת מבעלה ותחת אישה תקח זרים אזי נפרדת ממקור חיותה, ואזי סטרא דמותא שליט כי היא מקושרת בבעלה וכל חיותה ממנו שהוא ממשיך לה חיות כנ"ל. ועל כן כשנעשה שנאה בין איש ואשה שהוא בחינת הסתרת פנים אי אפשר לה ליפרד ממנו בלא כלום, כי יתגבר סטרא דמותא ח"ו על ידי בחינת ההסתרה, כי ההסתרה הוא היפוך החיות כנ"ל בחינת תסתיר פניך יבהלון תוסף רוחם יגועון וכולי, ועל כן צוותה התורה שיכתוב לה ספר כריתות ספר דייקא בחינת תורה, וכמו שלמדו רז"ל מפסוק זה: וכתב לה ספר כריתות שדינו כספר לענין כמה דברים, היינו שהגט שהוא ספר כריתות הוא בחינת תורה המלובשת ונעלמת בתוך בחינת ההסתרה, ועל ידי שכותבין ונותנין לה הגט מגלין החיות והתורה המלובשת בתוך

ההסתרה, ועל ידי זה נמשך לה חיות לתוך בחינת ההסתרה, ואזי יכולה ליפרד מבעלה בהיתר ולא תרד נפשה לשאול לבחינת סטרא דמותא ח"ו על ידי ההסתרה והפירוד כי כבר האיר לה חיות ודעת לתוך ההסתרה בעצמה, ועשה מן ההסתרה והפירוד בעצמו תורה דהיינו גט שהוא בחינת תורה המלובשת בתוך ההסתרה כנ"ל, ועל כן כותבין בגט כדת משה וישראל היינו בחינת תורה כנ"ל:

ועל כן מרמז לה בגט שהיא נפרדת ממנו ואף על פי כן עדיין היא ראויה לאיש ישראל, וכותב לה: והרי את מותרת לכל אדם ושאר לשונות כיוצא בזה, וזה עיקרו של גט, היינו שזה עיקר הגט שכותב לה אף שהיא בבחינת הסתרה ונפרדת מבעלה ממקור החיים על כל זה באמת גם שם בתוך ההסתרה בעצמה מלובשת התורה כביכול כנ"ל, נמצא שעדיין היא קשורה בחי החיים, ועל כן היא רשאה ושלטאה לינשא למי שתרצה מישראל, כי היא קשורה עדיין בקדושת ישראל ויכולה להנשא לישראל לקבל על ידו חיות מחי החיים, כי לא נפרדה ונכרתה מקדושת ישראל לגמרי ח"ו על ידי ההסתרה כי גם בתוך ההסתרה בעצמה מלובשת התורה שזה בחינת הגט ספר כריתות כנ"ל. וזה בחינת וכתב לה ספר כריתות ושלחה מביתו ויצאה והיתה, ולמדו רז"ל מקיש הויה ליציאה היינו שהויה מתחיל מן היציאה בעצמה, שתיכף ומיד כשמגיעה לתכלית ההסתרה והפרוד דהיינו בשעת קבלת הגט, אזי תיכף מתחיל בחינת ההוויה שיכולה להתהוות ולהתקשר בקדושת ישראל שהם דבקים באלקים חיים. כי הגט בעצמו מגלה שגם בתוך ההסתרה מלובש תורה כנ"ל שעל ידי כן היא רשאה ושלטאה בנפשה למהך למנסבא לכל גבר מישראל, נמצא שבהגט בעצמו מקשר אותה בקדושת ישראל כנ"ל בחינת ויצאה והיתה כנ"ל, כי גם בתוך ההסתרה מלובש תורה רק שהיא בהעלם, ותיכף כשנתגלה זאת על ידי הגט כנ"ל אזי חוזרת ההסתרה לדעת, נמצא שגם בתוך תכלית ההסתרה עדיין היא מקושרת בחיים על ידי שמגלין ההסתרה ועושין ממנה דעת ותורה שזה בחינת גט כנ"ל:

ועל כן עיקר הגט הוא שמו ושמה, כי כמו שבבחינת כלליות מלכות ישראל צריך להמשיך החיות כל ידי התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא שעל ידה נמשך החיות משמו לשמה כביכול, כי התורה היא בחינת שמו ושמה היינו שמו יתברך ושם מלכות ישראל כי שמו משותף בשמינו, היינו התורה שהוא שמא דקודשא בריך הוא הוא עצמו בחינת שם המלכות, כי עיקר השם הוא בחינת מלכות כמובא כמו שכתוב: ויעש דוד שם, וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה שהוא בחינת שמו, כי שמות בני ישראל שהם כלליות המלכות נרשמים בתורה בבחינת ואלה שמות בני ישראל הנאמר בתורה, כמו כן

בפרטיות כשצריכין להמשיך חיות לתוך בחינת מלכות בפרטיות כדי לגלות ההסתרה כנ"ל שזה בחינת גט כנ"ל צריכין להמשיך החיות משמו לשמה כנ"ל:
וזה בחינת הזמן שכותבין בגט, וכותבין היום והשבוע והחודש והשנה שזה בחינת כל גבולי הימים והזמנים כדי להמשיך החיות בבחינת ימים ומדות, בבחינת ומדת ימי וכולי כמבואר שם, וכל זה כדי שיהיה נמשך חיות שהיא בחינת דעת כדי לגלות ההסתרה שזה בחינת הגט ספר כריתות כנ"ל:
וזה בחינת ואנכי הסתר אסתיר פני וענתה השירה הזאת בכם לעד, שגם בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה מלובש תורה כנ"ל. וזה בעצמו מעיד שלא תשכח וכולי כי עדיין קשורים בחי החיים, כי גם שם מלובש חיותו יתברך כנ"ל, וזה בחינת הגט שהוא לעד ולראיה שהיא יכולה לידבק בקדושת ישראל כנ"ל:
ועל כן הקטנה יוצאת במיאון, כי הקטנה שאין בה דעת אין מקושרת בבעלה כלל. כי עיקר ההתקשרות על ידי הדעת בבחינת והאדם ידע וכולי, ועל כן אינה יכולה להתקשר בבעלה כי אם על ידי אביה בבחינת אב בחכמה שעל ידו נקשרת בבעלה כנ"ל, אבל כשאין לה אב ודעת עצמה אין לה, אין לה התקשרות כלל כנ"ל. ועל כן יוצאת במיאון בלא גט, כי אין מלובש בתוך ההסתרה דעת כלל כי אפילו בההתקשרות אין דעת כנ"ל:
ועל כן היא נפרדת במיאון מבעלה לגמרי, והיא מותרת בקרוביו והוא מותר בקרובותיה כי נעשה ביניהם פירוד לגמרי מאחר שהיה ההתקשרות בלא דעת כנ"ל. וזה בחינת מלכות הרשעה מלכות עשיו שנאמר עליה: קטן נתתיך בגוים וכולי שהיא לעולם בבחינת קטן ומלכותו בלא דעת וחיות כמובא לעיל, ועל כן הוא בבחינת שארי בחבורא וסיים בפרודא, כי אחר כך נפרדו לגמרי ואין לו שום התחברות מאחר שהוא בלא דעת כנ"ל, כי הקטנה עדיין יש בה אחיזה של הסטרא אחרא שהיא מלכות הרשעה כידוע:
אבל כשיוצאת בגט נשארת מקושרת בבעלה לעולם, ועל כן היא אסורה בקרוביו וכולי. כי הגט הוא בחינת דעת המלובש בתוך ההסתרה, ועל כן אף על פי שנפרדת ונסתרת ממנו, אף על פי כן עדיין היא קשורה בו קצת על ידי הדעת המלובש בתוך ההסתרה בעצמה שהוא בחינת הגט והדעת הוא התקשרות, ועל כן היא אסורה בקרוביו וכולי כי עדיין יש להם בחינת התקשרות בהעלם גדול לעולם:
גם בהלכות פריה ורביה הלכה א' אות ב' מבואר הלכות גיטין.

גיטין ב

אות א

ענין גט כריתות שעל ידי מה שכותב לה על השטר שהיא מגורשת ממנו ברצון נפשו על ידי זה היא נפרדת ממנו:

כי מבואר בדברי רבינו ז"ל בספר ליקוטי מוהר"ן הראשון (סימן קע"ג) שעל ידי הכתב יכולין להכיר הנפש ופנימיות הנפש שהיא בחינת שכינתא פנימית ושכינתא חיצונית וכולי, בבחינת א'נ'כ'כ שדרשו רז"ל: אנא נפשי כתבית יהבית שהכותב נותן לנפשו בתוך הכתב וגם נותן פנימיות נפשו. כי הכי שהיא בחינת הכתב היא בחינת כתר, כמובא בתיקונים: אנכי דא שכינתא פנימיות, אני דא שכינתא חיצוניות וכולי עיין שם, נמצא שעל ידי הכתב שכותבין מגלין בחינת הנפש ופנימיות הנפש, ועל כן עיקר התקשרות ישראל לאביהם שבשמים בתחלה היה על ידי בחינת כתב דהיינו על ידי תורה שבכתב שההתחלה היה על ידי הלוחות שניתנו בכתב שמתחילין בתיבת אנכי, בחינת אנא נפשי כתבית יהבית, וכמו שכתוב: כתב לך את הדברים האלה, כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל. כי ישראל נתקשרו אז להשם יתברך לעולם ועד, כי כביכול הם מקושרים בפנימיות הנפש כביכול. כי זה כלל שהמדריגה העליונה אינה מאירה במדריגה התחתונה כי אם בבחינת נפש כמובא במדרש אגדה, ועל כן מה שהשם יתברך מאיר ומשפיע לישראל ממדרגה העליונה למדרגה התחתונה היא בבחינת נפש שהיא בחינת שכינה בתחתונים, שהיא בחינת מדריגה התחתונה של בחינת מדרגה העליונה כידוע, ומחמת חיבתן של ישראל שהם בנים ממש לה' אלקים על כן הם מקושרים גם בפנימיות נפשו כביכול. וזה בחינת אנכי שהתחיל בזה העשרת הדברות שהוא ראשי תבות אנכא נפשי כתבית יהבית, והכ' שהיא מרמזת על הכתב היא בחינת כתב כתר בחינת שכינתא פנימיות, בחינת פנימיות הנפש. נמצא שישראל מקושרין לאביהם שבשמים בפנימיות הנפש כביכול, וכל זה על ידי בחינת כתב, בחינת הלוחות בחינת תורה שבכתב וכולי וכנ"ל:

וזה בחינת התקשרות שבין איש ואשה על ידי בחינת הכתב דהיינו על ידי השטר, וגם אם אינו מקדשה בשטר בהכרח צריך ליתן לה כתובה ובלא זה אסור לדור עמה. כי עיקר ההתקשרות על ידי הכתב שעל ידי זה נתגלה הנפש ופנימיות הנפש כנ"ל, כי האשה היא בבחינת נפש כידוע כמבואר בספרים וכמובא בדברי רבינו ז"ל במאמר גזילה (סימן סט') עיין שם, וצריכה להתקשר עם בעלה בקשר אמיץ וחזק בפנימיות נפשו, כי ההתקשרות שביניהם היא בבחינת נפש, כי הבעל הוא בחינת מדריגה העליונה והיא בחינת מדריגה

התחתונה, ועיקר ההתקשרות הוא בבחינת נפש היינו בפנימיות הנפש, כי צריך שיהיה ההתקשרות חזק בבחינת התאחדות גמור, ועל כן עיקר הקשר על ידי בחינת הכתב שעל ידו נתגלה הנפש ופנימיות הנפש, ועל ידי זה מתקשרת ומתחברת עמו בבבחינת פנימיות הנפש שזהו עיקר הקשר וכנ"ל. ועל כן אי אפשר ל הם להפרד בשום אופן בעולם כי אם על ידי הכתב דהיינו על ידי הגט כריתות שנותן לה בכתב כמו שכתוב: וכתב לה ספר כריתות, ודרשו רז"ל: ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה, כי אי אפשר שיהיה כריתות ופירוד ביניהם כי אם על ידי הכתב שעל ידו נתגלה הנפש ופנימיות הנפש. ועל כן על ידי הכתב דייקא היא נפרדת ממנו, כי על ידי הכתב הוא מגלה נפשו ופנימיות נפשו כנ"ל. וזה שכותב לה בהגט: צבית ברעות נפשי, כי העיקר שהיא צריכה להפרד ממנו מבחינת הנפש ופנימיות הנפש, ששם בבחינה זו היה ההתקשרות שביניהם, וזה אי אפשר בשום אופן כי אם על ידי הכתב שעל ידי זה נתגלה הנפש ופנימיות הנפש כנ"ל: ועל כן צריך לדבר לה גם כן בפיו בשעה שמגרשה, כי צריך לומר לה: הרי זה גיטך כמבואר בשלחן ערוך. כי הדיבור הוא מהות הנפש בעצמה כמבואר שם במאמר הנ"ל, ועל כן על ידי הכתב והדיבור נפרדת ממנו מבחינת הנפש ומפנימיות הנפש וכנ"ל. ועל כן בהכרח לכתוב הגט לשמה דייקא, כי עיקר הכריתות והפירוד מנפשו וכולי הוא על ידי זה הכתב שבגט שעל ידי זה הכתב מגלה נפשו ופנימיות נפשו, ועל ידי זה נפרדת ממנו כנ"ל, ועל כן בודאי צריך שיכתוב זה הכתב לשמה דייקא כדי שהיא תהיה נפרדת מפנימיות נפשו על ידי זה הכתב שכותב לה. כי על ידי הכתב בעצמו נפרדת ממנו והכתב דייקא עושה הפירוד בין נפשו ל נפשה, ועל כן בהכרח שיהיה נכתב לשמה לגלות פנימיות הנפש אליה שרוצה ברצון נפשו להפרידה ממנו, וזה נתגלה על ידי הכתב שכותב לשמה דייקא כנ"ל:

וזה שכתוב: כה אמר ה' איזה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה וכולי, כי מאחר שישראל הם כבר נתקשרו לאביהם שבשמים בפנימיות הנפש כביכול על כן בוודאי לא יהיו נפרדין בשום אופן, וזה שמוכיח להם השם יתברך ומראה להם שבוודאי אינם נפרדין ממנו בשום אופן, אף על פי שעשו מה שעשו ונתרחקו מעל שלחן אביהם, אף על פי כן עדיין הם מקושרים בפנימיות הנפש, כי מאחר שלא נתן להם ספר כריתות בכתב כמו שכתוב: איזה ספר כריתות אמכם, על כן בוודאי עדיין הם מקושרין בפנימיות נפשו כביכול, כי אי אפשר להפרד כי אם על ידי בחינת כתב כנ"ל כמו שההתקשרות היה על ידי כתב כנ"ל. ועל כן מאחר שלא נתן להם ספר כריתות בכתב בוודאי אי אפשר להם שיהיו נפרדין בשום אופן בעולם, ובוודאי עדיין הם מקושרים בפנימיות נפשו, ועל כן

עדיין יש תקוה לשוב אליו יתברך כי בוודאי ישוב ירחמנו, כי עדיין אנו מקושרים בו יתברך כנ"ל:

גיטין ג

אות א

ענין גט שהוא ספר כריתות כמו שכתוב: וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה וכולי: על פי התורה חדי ר' שמעון ואמר בליקוטי הראשון (בסימן סא') עיין שם כל המאמר. והכלל לענייננו שעל ידי פגם אמונת חכמים נפגמין כל הבחינות המבוארים שם, ועל ידי זה נחלקה עצתו וכולי עיין שם. והתיקון לכל זה הוא על ידי המים המטהרין ומתקנין הכל, והמים הם בחינת מי מריבה, בחינת מחלוקת שעל ידי המחלוקת שבא על האדם על ידי זה הוא שב בתשובה, וחוזרים ונחשבים אצלו כל הספרים של התורה הקדושה, ואזי נתרבים הספרים עד אין קץ בחינת עשו"ת ספרים הרבה אין קץ וכולי, ועל ידי ריבוי הספרים הקדושים של התורה הקדושה שנתרבין על ידי המחלוקת בחינת וספר כתב איש ריבי היינו על ידי שנתעוררין בתשובה על ידי המחלוקת כנ"ל, על ידי זה נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם, וכל מקום שיש איזה דין הכל נמתק. כי כל צמצום ודין צריכין להמתיקו בשרשו, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, ושורש הדינים הוא השכל כי כולם במחשבה איתברירו, ויש שכל פרטי לכל צמצום ודין שזה השכל הוא שורש אותו הדין והצמצום, שאין הדין הזה והצמצום הזה נמתק אלא על ידי זה השכל דייקא שהוא שורשו, אבל יש שכל הכולל שהוא בחינת חכמה עילאה שהוא כולל כל השכליים וכל הצמצומים שבעולם, ושם בבחינת שכל הכולל נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם בשני בחינת. כי בשכל הפרטי אין יכולין להמתיק כי אם אותו הצמצום והדין השייך אליו שנמשך ממנו, אבל בבחינת שכל העליון שכל הכולל שם נמתקין כל מיני צמצומים ודינים שבעולם כי הוא שכל העליון הכולל הכל, וגם כשממתיקין איזה צמצום ודין על ידי השכל הפרטי השייך אליו שהוא שרשו גם כן אי אפשר להמתיק על ידו כי אם כשמקבל זה השכל הפרטי מהשכל הכולל, שעל ידי זה יש לו כח להמתיק אותו הצמצום והדין השייך אליו, נמצא ששכל העליון הכולל ממתיק כל מיני צמצומים ודינים שבעולם בב' בחינת בכלל ובפרט וכנ"ל. והתורה יוצאת מבחינת השכל הכולל העליון כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת, אבל אי אפשר להתורה לעלות ולהכלל שם בבחינת חכמה עילאה שהוא שכל הכולל כי אם כשיש להתורה שלימות, ושלימות התורה הוא על ידי ריבוי הספרים הקדושים שנתרבין בכל פעם, ואז נשלמת התורה ביותר ויש לה כח לעלות ולהכלל בבחינת חכמה עילאה שהוא שכל הכולל שהוא בחינת אבן שתיה

קדשי קדשים. כי השכל נקרא קודש שמשם הישועה וההמתקה כנ"ל בבחינת ישלח עזרך מקודש, והשכל הכולל הוא בחינת קדשי קדשים בחינת אבן שתיה, ואז התורה בבחינת לוחות האבן שנכללת בבחינת אבן שתיה קדש קדשים שהוא השכל הכולל, ואז כשהתורה נכלל שם ומקבלת משם אז נמתקין כל הצמצומים והדינים שבעולם, כי על ידי שכל הכולל נמתק הכל כנ"ל. וזה בחינת אבני יעקב שנכללו כולם בתוך האבן שתיה וכולי, וזהו בחינת הן תוי שדי יעניני ראשי תבות שתיה ששם נמתקין כל הרשימות והצמצומים וכולי. וזהו וספר כתב איש ריבי שעל ידי ריבוי הספרים שנעשין על ידי המחלוקת כנ"ל, על ידי זה נשלמת התורה ונכללת באבן שתיה בבחינת קדש קדשים בבחינת שכל הכולל, ועל ידי זה נמתק הכל כנ"ל עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת ספר כריתות שעל ידי זה נפטרת אשתו ממנו ויכולה להנשא למי שתרצה, כי האשה היא בבחינת צמצום ודין כי עיקר כל בחינת הצמצומים והדינים הם בבחינת שמאל שהוא סטרא דנוקבא כידוע, והאיש הוא בחינת השכל הממתיק את הצמצום, וכמובא בדברי רבינו ז"ל שעיקר השכל בחינת ישוב הדעת הוא בבחינת סטרא דדכורא, כמו שאמרו רז"ל: הביאי בני מרחוק_אלו גליות שבבל שדעתן מיושב עליהן כבנים, ובנותי_אלו גליות שבשאר ארצות שדעתן אינו מיושב עליהן כבנות. נמצא שעיקר ישוב הדעת בחינת שכל הוא בסטרא דדכורא, והאשה היא בבחינת דעת שאינו מיושב שהוא בחינת צמצום ודין, כמבואר במקום אחר שעיקר אחיזת הדינים והצמצומים הוא מדעת שאינו מיושב. ועל כן כל חיות האשה הוא על ידי בעלה כמו שאמרו רז"ל: אין האשה מתברכת אלא מפרי בטנו של איש, כי האיש שהוא בחינת השכל הוא ממשיך המתקה להמתיק בחינת הצמצום והדין הנאחז בה שעל ידי זה נמשך הברכה והשפע והחיות:

וזהו בחינת איסור אשת איש, כי עיקר הזווג דקדושה הוא בבחינת המשכת השכל דקדושה להמתיק הצמצום השייך אליו דייקא שהיא אשתו, כי כל צמצום ודין שהוא בחינת האשה יש לה שכל שצריכה לקבל המתקה על ידו דייקא שהוא בעלה וכנ"ל, אבל לאחר היא אסורה בחומר האיסור של אשת איש, כי כבר נתקשרה לבעלה על ידי הנשואין ושוב אסורה לכל העולם, כי לא די שאינה יכולה לקבל המתקה חוץ מבעלה כי אין הדין נמתק אלא בשרשו דייקא שהוא השכל השייך לאותו הצמצום שהוא בחינת בעלה כנ"ל, אף גם מתגבר ביותר תוקף הסטרא אחרא והקליפות ח"ו ח"ו אם תמעול מעל חוץ מאישה, כי כשהצמצום שהוא בחינת האשה מקבל ח"ו משכל אחר שאינו שיך אליו שאין בו כח להמתיק זה הצמצום, אזי לא די שאינו ממתיק הצמצום אף גם

מתגבר הצמצום והדין ח"ו בהתגברות גדול וקשה מאד רחמנא ליצלן. כי עיקר שורש ואחיזת הדין הוא מהשכל, ובעלי הדין מתגברים תמיד לינק מהשכל כדי להגביר דינם ח"ו, אבל על ידי השכל בעצמו הוא המתקתם כי יש כח בהשכל להמתיקם בשרשו וכנ"ל. אבל כשהצמצום מקבל ח"ו מהשכל שאינו שייך אליו שאין לו כח להמתיקו, אזי זה הצמצום יונק כח יותר מזה השכל להתגבר בדינו ח"ו, ואזי ח"ו מתגבר הדין ביותר שזהו בחינת חומר האיסור של אשת איש רחמנא ליצלן, כי מהתגברות הדינים על ידי שמתחבר הצמצום עם השכל שאינו מינו ח"ו על ידי זה עיקרא אחיזת הסטרא אחרא ותוקף הקליפות כידוע:

ועל כן כשהבעל אינו חפץ באשתו ורצה לפוטרה ממנו, אזי צריך לכתוב לה ספר כריתות שהוא הגט, כי הגט נקרא ספר בחינת ספר כריתות, ועל ידי זה הספר של הגט שצוותה התורה על ידי זה עולה לבחינת שכל העליון הכולל ששם כולל כל השכליים והצמצומים, ועל כן יכול להמשיך משם בחינת כריתות ופירוד שתפרד אשתו ממנו, דהיינו שהצמצום והדין שמשם שרשה יהיה נפרד משכלו ולא יהיה לו עוד שום התקשרות אליו. כי עיקר החילוק שבין השכליים הפרטיים והצמצומים שזה הצמצום שייך רק לזה השכל דייקא, וצריך להתמתק על ידי זה השכל דייקא, וזה הצמצום צריך להתמתק רק על ידי שכל אחר דייקא כנ"ל, כל אלו החילוקים והשינויים אינם רק למטה אבל למעלה בבחינת שכל הכולל שם אין שייך שום שינוי וחילוק בין השכליים והצמצומים, כי שם הכל אחד. ועל כן כשרוצין להפריד הצמצום מהשכל שיהיה לה כח להתחבר למי שתרצה צריכין לעלות עד השכל העליון הכולל ששם הכל אחד, ויכולין לבטל שם לגמרי ההתקשרות שבין זה הצמצום עם זה השכל, כי שם נתבטל הכל, ואחר כך יורדין משם בבחינת ספר כריתות שנפרדין זה מזה. וזהו בחינת גט שהוא ספר כריתות, וספר דייקא כמו שאמרו רז"ל: ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה, כי אי אפשר לה להפרד ממנו כי אם על ידי בחינת ספר שהוא הגט, שעל ידי מצוות ספר כריתות עולין עד חכמה עילאה כי אי אפשר לעלות לשם כי אם על ידי בחינת ספר בחינת וספר כתב איש ריבי, וכשנכללין שם, שם נתבטל הקשר שביניהם, כי שם אין שייך קשר כי שם הכל אחד, ואחר כך חוזרים משם בבחינת ספר כריתות וגט פטורין, שנפטרת ממנו כי כבר נתבטל הקשר בשרשו העליון כנ"ל:

אות ג

וזהו בחינת קידושי שטר כמו שאמרו רז"ל: מקיש הויה ליציאה מה יציאה בשטר אף הויה בשטר, כי ההתקשרות שביניהם וכן ההתחלקות הכל על ידי שטר שהוא בחינת

ספר, כי בשעת נשואין שצריכה להתחבר עמו אזי עולה עמו על ידי קידושי שטר שהוא בחינת ספר עד בחינת חכמה עילאה ושם נכללין יחד. ומקבלין משם חיות ושכל בבחינת התקשרות וההתחברות, ועל כן ההתחברות הוא תמיד על ידי בחינת ספר שהוא בחינת קידושי שטר כנ"ל, ואפילו אם אינו מקדשה בשטר הוא צריך לכתוב לה כתובה שהוא גם כן בחינת ספר כמו שאמרו רז"ל, והלא מספר כתובתה נלמוד כי אי אפשר לה להתחבר עמו כי אם על ידי בחינת ספר שעל ידי זה היא עולה עמו לקבל חיות ושכל מבחינת חכמה עילאה שאי אפשר לקבל משם כי אם על ידי בחינת ספר כנ"ל, ושם אור פשוט הכולל הכל, ויכולין להמשיך שמם האור לבחינת השכליים והצמצומים הפרטיים כרצונו או בבחינת התחברות שיתחבר הצמצום עם זה השכל על ידי האור שממשיכין שם על ידי בחינת הספר שהוא הכתובה וקידושי שטר, וכל ההמתקות של כל הזווגים יהיו נמשכין מבחינת הכח והחיות שמקבלין משכל הכולל על ידי בחינת הספר הזה, וכן להיפך כשרוצה לפוטרה צריך ליתן לה גט שהוא ספר כריתות בחינת ספר שעל ידי זה חוזר ועולה לשם לבחינת שכל הכולל הכל ושם מבטל הקשר לגמרי בשרשו העליון, וחוזר וממשיך שכל וחיות משם בבחינת כריתות שלא יהיה עוד שום התחברות לזה הצמצום אליו, כי כבר נתבטל הקשר שביניהם בשרשו העליון הכולל הכל וכנ"ל:

ד וזהו והיה מספר בני ישראל כחול הים וכולי, והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי, ופירש רש"י: מה ענין נחמה וצרה סמוכים זה לזה אלא משל למלך שהיה לו כעס עם אשתו ושלח אחר הסופר לכתוב לה גט בתוך כך נתפייס עם אשתו, אמר שיצא חלוק אי אפשר צאש וכפול לה כתובתה וכולי היינו כנ"ל. כי עיקר הגט שהוא ספר כריתות נמשך על ידי שחוזרין ונכללין בשכל העליון, ושם מבטלין הקשר שביניהם כנ"ל, בל תיכף כשעולין לשם נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם, ועל כן שכיח הרבה פעמים שהאשיש מתקוטט עם אשתו כמה פעמים עד שבשאים אל הרב לכתוב לה גט, ואז דייקא מתרצים ומתפייסים, וזהו מבחינת הנ"ל כי תיכף כשנשתעורר בחינת גט שצריכין להמשיך הפרוד ביטול הקשר משכל העליון הכולל הנ"ל, אבל שם נמתק הכל, על כן מאחר שדיברו מגט נמשך לפעמים עליהם משם דייקא בחינת המתקה מבחינת שכל הכולל שממתיק הכל, שמשם צריכין להמשיך ביטול הקשר שביניהם כנ"ל, וגם משם נמשך כל ההתחברות וכל ההמתקות כנ"ל. ועל כן יכולין להתרצות על ידי זה דייקא, כי נמשך המתקה ופיוס מהשכל העליון הכולל שרצו לעלות לשם לבטל שם הקשר על ידי הגט, וכיון שהכינו עצמם לעלות לשם לבטל

הקשר נמשך עליהם הארה והמתקה משם ועל ידי זה חזרו ונמלכו ונתרצו ונתפייסו עכשיו דייקא, כי עיקר כל ההמתקות וביטול כל המחלוקת נמשך משם דייקא כנ"ל, אבל בני אדם אין יכולים לקבל משם כי אם הארה בעלמא, ועל כן על פי רוב נגמר הגט, כי אין להם כח להמתיק המחלוקת שביניהם רק אדרבא עולין לשם לבטל הקשר בשרשו שהוא בחינת הגט כנ"ל, אבל השם יתברך הוא חפץ חסד, וכבר בחר בנו מכל העמיחם במעמד הר סיני שנקרא יום חתונתו כמו שאמרו רז"ל: ביום חתונתו זה מתן תורה, וכבר נשבע לאבותינו ולנו שלא לרחקנו לעולם כמו שכתוב: אם תפרו את בריתי היום וכולי גם בריתי תופר וכולי, וכמו שכתוב: ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וכולי, וכן הרבה הבטחות שהבטיח לנו שאנחנו עם סגולתו לעולם ועד, וכמו שכתוב: איה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה וכולי, על כן מה שהשם יתרך מזכיר לפעמים לשונות של התרחקות ח"ו אין כוונתו כי אם בשביל התקרבות כמשל המלך הנ"ל שקרא לסופר לכתוב גט וכולי, ואחר כך הוסיף לה כתובתה על ידי זה דייקא, כי על ידי זה דייקא שקרא לסופר לכתוב גט להרחיקה ח"ו וההתרחקות לבטל הקשר שיש ביניהם מכבר אי אפשר כי אם כשעולין עד בחינת חכמה עילאה שכל הכולל שאי אפשר לבטל הקשר כי אם שם בשרשו העליון כנ"ל, והשם יתברך מלא רחמים ותיכף כשעולין לשם אזי תיכף נכמרין רחמיו המרובין, ואזי נתהפך הדבר, ולא מבעיא שאינו מבטל הקשר שם ח"ו אדרבא ממשיך משם הארה גדולה לבטל כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם, וכל הכעסים וכל הקפידות שהיה לו על ישראל מעולם בכלל ובפרט הכל ממתיק ומבטל על ידי בחינת חכמה עילאה שנתעורר להמשיך האשרה משם בבחינת ספר כריתות ח"ו, כי עכשיו נתהפך ואדרבא נמשך משם המתקה גדולה להמתיק הכל. כי כל עיקר כוונתו שקרא הסופר לכתוב גט דהיינו מה שהזכיר שם התרחקות ח"ו כל כוונתו היה לטובה גדולה בשביל התקרבות וזהו בחינת התרחקות תכלית התקרבות המובא בדברי רבינו ז"ל, כי דייקא על ידי שהזכיר בחינת התרחקות שצריכין להמשיך ביטל הקשר ח"ו משרשו העליון מבחינת חכמה עילאה תיכף נכמרו רחמיו ונמשך משם המתקה גדולה, ונמתק הכל וכנ"ל. וזהו והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי במקום דייקא, כי דייקא במקום ההתרחקות בחינת גט ח"ו שרצה לכתוב במקום הזה דייקא יתהפך ויומתק הכל ויאמר להם בני אל חי, כי משם דייקא נמשך כל ההמתקות שבעולם וכנ"ל:

אות ה

וזהו בחינת הפרת נדרים מה שהבעל מפיר נדרי אשתו, כי נדרים הם בבינה שהוא בחינת קדשי קדשים בחינת שכל העליון הכולל בחינת יום הכפורים כידוע שאז נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים להאבן שתיה בחינת קדש קדשים לכפר על כל עוונות ישראל, שהוא בחינת המתקות כל הדינים שבעולם כי אין מיתה בלא חטא ואין יסורים בלא עוון, כמו שאמרו רז"ל: שכל היסורים והדינים ח"ו הם על ידי חטאים ח"ו, וכפרת עוונות שממשיך הכהן הגדול מהאבן שתיה זהו בחינת המתקות כל הדינים וכנ"ל. ועל כן אומרים כל נדרי ביום הכפורים כידוע, כי נדרים הם בבחינת יום הכפורים בחינת קדש קדשים בחינת שכל העליון הכולל, היינו כי הנדר הוא שהאדם אוסר על עצמו דבר ואז הדבר אסור עליו כשאר כל האיסורים שבתורה, והוא פלא איך יהיה כח להאדם לעשו"ת לעצמו תורה חדשה לאסור אסר על נפשו מה שאינו כתוב בתורה, אך הוא על פי הנ"ל, כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת וכל אדם יש לו חלק בתורה. כי האדם הוא התורה כמו שכתוב: זאת התורה אדם כמו שאמר רבינו ז"ל כמה פעמים, ועל כן על ידי הנדר שהוא בחינת שכל העליון שורש התורה יש כח להאדם להמשיך על עצמו משם איסור חדש שיהיה אסור עליו באיסור גמור מן התורה, כי משם מבחינת נדר נמשך כל התורה כנ"ל, וכל אדם יש לו כח לעלות לשם על ידי הנדר ולהמשיך לעצמו איסור חדש משם לאסור אסר על נפשו על ידי הנדר, ואז הדבר הזה אסור עליו כשאר איסורים שבתורה. נמצא שעשה לעצמו תורה חדשה על ידי הנדר, כי מבחינת הנדר שהוא בחינת שכל העליון הכולל יכולין להמשיך הארה חדשה אל התורה, כי כל התורה נמשך משם כנ"ל, ועל כן יש כח ליחיד מומחה או לג' הדיוטות להתיר את הנדר כמו שכתוב: לא יחל דבר_הוא אינו מוחל אבל אחרים מוחלין לו. כי עיקר ההארה מבחינת שכל הכולל אי אפשר להמשיך כי אם על ידי צדיק הדור שהוא בחינת יחיד מומחה שהוא עיקר בחינת שכל הכולל כנגד שאר העולם כמבואר שם בהתורה הנ"ל, ועל כן היחיד מומחה יכול להתיר נדרו כי הוא יכול להמשיך הארה גדולה ביותר מבחינת חכמה עילאה שכל הכולל שעל ידי זה נתבטל נדרו הנמשך משם, כי החכם שהוא עיקר בחינת שכל הכולל יש לו כח לבטל כח נדרו שהוא בחינת הארה בעלמא שנמשך משם, וכן ג' הדיוטות יכולין גם כן לבטל הנדר, כי ג' מישראל הם בחינת קדושה משולשת שהוא בחינת כלליות הקדושה בחינת קדוש קדוש קדוש שבזה כלולים כל ההמתקות, כי הצמצום שיש לו כח מהשכל שנקרא קודש כנ"ל כשממתיקין אותו אזי היא קדושה כפולה, כי אזי נמשך השכל שהוא בחינת קודש לבחינת הצמצום, ואזי גם הצמצום

והדין נקרא קודש על ידי שנכלל בהשכל שנקרא קודש, אבל אין כח להשכל הקודש לבדו להמתיק הצמצום שיהיה נקרא קודש גם כן כי אם כשמקבל כח מהשכל העליון הכולל שהוא קדשי קדשים. וזהו בחינת קדושה שלישית שהוא בחינת קדושה העליונה בחינת קדש קדשים, וזהו בחינת קדושה משולשת היינו קדושה העליוניה בחינת שכל הכולל קדשי קדשים וקדושת השכל וקדושת הצמצום שנכלל גם כן בתוך קדושת השכל שזהו המתקתו בשרשו כנ"ל. וכל מקום שיש ג' מישראל שהם בית דין הם בבחינת תלת אבהן בחינת קדושה משולשת הנ"ל, ועל כן יש להם כח לעלות לשכל העליון ששם שורש הנדר ולבטל הנדר שנדר זה ולהתירו, כמו היחיד מומחה שמתיר גם כן הנדר על ידי שיש לו כח לכלול ביותר בבחינת השכל העליון הכולל שעל ידי זה הותר הנדר הנמשך משם וכנ"ל:

וזהו בחינת הפרת נדרים של הבעל והאב, כי הבעל הוא בחינת השכל הממתיק הצמצום והדין שהיא בחינת בת זוגו וכנ"ל, ועיקר ההמתקה הוא על ידי שמקבל משכל הכולל וכנ"ל, ועיקר ההמתקה הוא על ידי שמקבל משכל הכולל וכנ"ל, ועל כן יש לו כח להפר נדרה כי אין לה כח לקבל מבחינת שכל הכולל שמשם נמשך הנדר כי אם על ידי בעלה דייקא וכנ"ל. ועל כן כל נדריה תלויים בו דייקא, כי אישה יקימנו ואישה יפירנו, כי המשכת ההארה משכל הכולל אליה שמשם הנדר הוא על ידו דייקא, ועל כן יש לו כח לקיים נדרה או להפירו כי הכל תלוי בו וכנ"ל:

ועל כן מתירין כל הנדרים וכל השבועות קודם נתינת הגט, כי אי אפשר לפטור אשתו שנתקשרה בו בקשר אמיץ וחזק על ידי חופה וקידושין כי אם על ידי הגט פיטורין על ידי שממשיך הארה מבחינת שכל העליון הכולל ששם נתבטל הקשר בשרשו וכולי כנ"ל, על כן מתירין נדרים קודם, כי על ידי התרת נדרים עולין לשם לבחינת שכל העליון הכולל שזהו בחינת כל נדרי שאומרים בכניסת יום הכפורים כדי שיוכלו לכנוס לפני ולפנים לבחינת קדש קדשים ששם נכנס הכהן הגדול ביום הכפורים, שמשם עיקר קדושת יום הכפורים עיקר סליחת העוונות על ידי התשובה שהיא בחינת המתקת כל הדינים שבעולם כנ"ל. וזה שאומרים לכל העומדים בשעת הגט שיהרהרו בתשובה, כי תשובה היא בחינת יום הכפורים בחינת התרת נדרים על ידי החרטה שהיא בחינת תשובה, שכל זה נמשך מבחינת שכל הכולל ששם נמתקין כל הדינים שבעולם שמשם צריכין להמשיך הארה לבטל הקשר על ידי הספר כריתות וכנ"ל:

אות ז

ועל כן יעקב אבינו בעת שהלך לישא אשה אז דייקא פגע במקום ההוא שהוא מקום האבן שתיה מקום קדש קדשים, ושם נכללו כל האבנים באבן שתיה בבחינת קדש קדשים שהוא בחינת המתקת כל הצמצומים והדינים כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. כי כבר מבואר שגם עיקר הקשר שבין איש לאשתו על ידי חופה וקידושין נמשך גם כן מבחינת שכל העליון הכולל, שמשם ממשיך הארה לקשרה אליו שימשיך תמיד שכל משם להמתיק הצמצום והדין שהואש בחינת האשה הנישאת אליו שזהו בחינת כתובה וקידושין וכנ"ל, ועל כן נקראין קידושין לשון קודש שהוא השכל שנקרא קודש שמשם המתקת הצמצום וכנ"ל. ועל כן אז דייקא בעת שהלך יעקב לבקש זווגו אז דייקא זכה לבחינה זאת לכלול בתוך השכל העליון בחינת קדש קדשים, ולכלול שם כל הצמצומים וכל השכליים וכל הנפשו"ת שזהו בחינת כל הי"ב אבנים שנכללו באבן אחת באבן שתיה בבחינת קדש קדשים כנ"ל, ועל ידי זה דייקא זכה לישא אשה יראת ה' ולהוליד י"ב שבטים קדושים, כי זכה להמתיק כל הצמצומים בשרשם שזהו בחינת נשואין וכנ"ל, ועל כן אז תיכף כשראה זאת מיד וידר יעקב נדר וכולי, כי אז בוודאי היה צריך לעלות למקום הנדר שהוא בחינת שכל הכולל בחינת קדש קדשים שזהו בחינת כל נדרי שאומרים ביום הכפורים וכנ"ל:

אות ח

ועל כן אסור לכהן גדול לעבוד העבודה ביום הכפורים כשאין לו אשה כמו שאמרו רז"ל, כי אי אפשר לו להמתיק הצמצומים והדינים על ידי השכל הכולל בחינת קדש קדשים וכולי כנ"ל כי אם כשהוא נשוי אשה, כי עיקר המתקת הצמצומים הוא על ידי נשואין דקדושה, ואז יש לו כח להעלות כל הצמצומים לשרשם ולהמתיק הכל על ידי שכל הכולל בחינת קדשי קדשים כנ"ל:

אות ט

ועל כן כהן אסור לישא גרושה כי כל הכהנים כלולים בהכהן הגדול שהוא ממתיק כל הדינים שבעולם עי ידי שכל הכולל בחינת קדש קדשים, וכל הכהנים כולם צריכין תמיד להמתיק דינם שהוא בחינת כפרת העוונות על ידי הקרבנות שמקריבין הכהנים תמיד לכפר על ישראל, כי כפרת כל העוונות הוא בחינת המתקת הדינים כנ"ל. ועל כן הכהן הוא איש חסד בחינת שלום שזהו עיקר בחינת הכהונה כמו שכתוב: הנני נותן לו את בריתי שלום, והיתה לו וכולי ברית כהונת עולם, ועל כן היה אהרן הכהן הראשון שאוהב שלום כמו שאמרו רז"ל, כמו שכתוב: בריתי היתה אתו החיים והשלום, כי אי אפשר לעלות לשם לבחינת שכל הכולל ולהמתיק הדינים כי אם על ידי אהבה ושלום כמבואר

בסוף התורה הנ"ל על מאמר הזוהר הקדוש אנן בחביבותא תליא שצריכין ישראל לאהוב זה את זה מאד אהבת נפש, ואז נכללין כולם יחד בתוך נשמות הצדיקי אמת שהם בחינת כהן גדול שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם. ועל כן הגרושה אסורה לכהן, כי גירושין הוא בחינת ריב ומחלוקת כי הוא ממשיך לה הארה מבחינת שכל הכולל בבחינת כריתות ופרוד וריחוק שזהו בחינת דין ומחלוקת, ועל כן אסורה להכהן שהוא איש שלום כנ"ל:

אות י

וזהו בחינת איסור מחזיר גרושתו משנשאת, כי אי אפשר לה להנשא לאחר כי אם בכח הגט שהוא הספר כריתות שנותן לה בעלה הראשון, נמצא שבעלה השני הוא בעל מחלוקת גדול להבעל הראשון כי דעתם הוא בהיפוך ממש מהיפוך אל היפוך, כי הוא המשיך לה פטור מהשכל הכולל בחינת התרחקות דהיינו שאי אפשר לו להמתיק הצמצום והדין שלה, ועל כן הוא פוטרה ממנו וממשיך לה הארה משכל הכולל בבחינת ביטול הקשר שביניהם בשרשו שהוא בחינת הגט כנ"ל, ובכח הגט הזה היא הולכת ונשאת בכח הזה דייקא לבעלה השני כמו שכתוב: ויצאה והיתה לאיש אחר מקיש הויה ליציאה, כי הויה השניה נעשית על ידי היציאה של הראשון שהוא הגט שאי אפשר לה להנשא להשני כל זמן שאינה מבררת שיש לה גט כריתות מבעלה הראשון, ובכח הגט הזה היא נשאת להשני, נמצא שהשני הוא ההיפוך ממש מן הראשון. כי הראשון המשיך אליה מבחינת השכל הכולל בחינת פירוד והתרחקות, וזה הבעל השני מהפך ציור ההתרחקות הזאת שהוא הגט והולך ונושאה בכח הזה שתהיה אשתו דהיינו שהוא מקשרה אליו בכח ההארה הנמשכת משכל הכולל להמתיק צמצומיה ודיניה שזהו עיקר בחינת התקשרות הנשואין כנ"ל, נמצא שהוא ההיפוך ממש מהראשון. וזה שפירש רש"י על ויצאה והיתה לאיש אחר אין זה בן זוגו של הראשון וכולי כי הוא בהיפוך ממש ממנו כנ"ל, ועל כן אי אפשר לבעלה הראשון לשוב לקחתה אחרי אשר הוטמאה, כי נקראת טמאה אצלו אחרי שנתקשרה בכח התרחקותו להההיפך ממש שהוא בעלה השני שנשאה וקשרה אליו בכח התרחקותו, כי זהו בחינת מחלוקת היפוך הדעת שמשם אחיזת הטומאה והסטרא אחרא, ועל כן אי אפשר לו לשוב לקחתה עוד כי אין לו כח להמתיק צמצומיה ודיניה עוד מחמת תוקף בחינת המחלוקת כנגדו שנתאחז בה על ידי נשואי הב' שהוא ההיפך מדעתו ממש כנ"ל. ועל כן גרושה שזנתה מותרת לבעלה, ואין האיסור אלא על ידי קידושין או נשואין שאם נתקדשה לאחר אף על פי שלא בא עליה אסורה לבעלה הראשון. כי עיקר האיסור הוא דייקא מחמת ההתקשרות של

השני שחיברה על ידי קידושין או נשואין, וההתחברות צריך להיות על ידי כח ההארה שממשיכין מהשכל הכולל כנ"ל, שזה השני לא היה לו כח לזה לנשאה לקשרה אליו על ידי הארת שכל הכולל כי אם בכח הגט וההתרחקות של הראשון שנמשך גם כן משם כנ"ל. וזהו עיקר בחינת תוקף המחלוקת שמשם תוכל להתעורר הטומאה כנגד הראשון אם ישוב לקחתה מחמת גודל המחלוקת והיפוך הדעות וכנ"ל. וזהו שסיים הפסוק: לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה וכולי, ולא תחטיא את הארץ וכולי, כי זה הפגם נוגע לארץ ישראל שמקבלת קדושתה מכתב ישראל שהוא בחינת קדושת הספרים של התורה הקדושה וכמבואר בתחילת התורה הנ"ל, ועל כן פגם מחזיר גרושתו שהוא בחינת פגם הספר כריתות בחינת פגם כתב ישראל הוא פגם בקדושת ארץ ישראל, בחינת ולא תחטיא את הארץ, כי כח הגט לפטור את אשתו שהוא בחינת הכח שמקבלין מהשכל הכולל לבטל הקשר זהו בחינת כח כתב ישראל שמקבל מידי הסמיכה של החכם שהוא בחינת שכל הכולל שמסמיך את תלמידיו, וממשיך על כל אחד הארה משכל הכולל שמשם מקבל כח הכתב של ישראל שמשם עיקר קדושת ארץ ישראל, אבל על ידי החטא של מחזיר גרושתו שהוא פגם הגט פגם כתב ישראל יכול לגרום ח"ו לגרש את ישראל מארץ ישראל, כי גירוש מארץ ישראל ח"ו נמשך על ידי פגם הכתב ישראל כמבואר בהתורה הנ"ל:

אות יא

וזהו שמסיימין בהגט כדת משה וישראל, כי כח הגט על ידי כלליות התורה שהוא דת משה וישראל שדייקא בכח הזה יכולין להמשיך כח מהשכל הכולל, כמבואר לעיל שאי אפשר לקבל משם כי אם על ידי כלליות שלימות התורה הקדושה כנ"ל, כי אי אפשר לפטור אשתו על ידי הגט כי אם על ידי שעולין לבחינת השכל הכולל לבטל הקשר בשרשו כנ"ל, ועל כן צריכין להמשיך זה הכח מכלליות התורה שהוא דת משה וישראל שעל ידי זה דייקא יכולין לעלות לשם לפטור אשתו על ידי הגט כנ"ל:

ועל כן יש י"ב שיטין בהגט כנגד י"ב אבני יעקב שהם כנגד י"ב שבטים שנכללו באבן שתיה בעת שהלך לישא אשה, שדייקא בכח הזה צריכין עכשיו לבטל הקשר בשרשו כנ"ל:

ועל כן נוהגין שיהיה מנין עשרה בשעת נתינת הגט, כי אין קדושה בפחות מעשרה, כי הפטור של הגט צריכין להמשיך מבחינת שכל הכולל שהוא שורש הקדושה בחינת קדשי קדשים כנ"ל, שאי אפשר להמשיך הקדושה משם כי אם על ידי עשרה כידוע שזהו בחינת קדושה שאין אומרים אותה בפחות מעשרה בחינת קדושה משולשת קדושת

קדש קדשים שהוא בחינת ג' בחינות הנ"ל, דהיינו להמשיך הקדושה מהשכל הכולל שהוא קדושה עליונה להשכל הפרטי שהוא קדושה ב', ומשם צריכין להמשיך הקדושה והשכל לקדש את הצמצום והדין שיהיה נכלל בקודש שזהו בחינת המתקת הדין בשרשו שזהו בחינת ג' קדושו"ת כנ"ל, ומקדושה העליונה הזאת צריכין להמשיך הפטור של הגט, ועל כן צריכין עשרה כי אין קדושה בפחות מעשרה כנ"ל:

אות יב

ועל כן צריכין להזכיר שמו ושמה ושם מקומם והזמן בתוך הגט שזהו עיקר תוקף הגט, כי שמם ושם מקומם והזמן הם בחינת כלליות כל הצמצומים שכולם כלולים בבחינת השם שהוא שורש כל הצמצומים שבעולם כידוע, וכלליות כל הצמצומים נכללין בבחינת מקום וציור וזמן כמבואר במדרש אגדה שזהו בחינת שם המקום והזמן ושמם של עצמם שזהו בחינת ציור, כי בחינת ציור הוא גוף הדבר העומד ונצטייר במקום הזה ובזמן הזה כגון בית או שאר דבר דומם או צומח או חי או מדבר, ועל כן אי אפשר לשום דבר בלא ג' צמצומים אלו שהם בחינת מקום וציור וזמן שבהם כלולים כל הצמצומים, וזהו בחינת שם המקום והזמן ושמם של עצמם כנ"ל שכלם צריכים להזכיר בתוך הגט כדי לבטל כלם בשרשם בבחינת השכל העליון הכולל, כדי להמשיך פטור לאשתו משם שזהו עיקר בחינת הגט וכנ"ל:

אות יג

וזהו בחינת מה שאמרו רז"ל: כל המגרש אשתו ראשונה אפילו מזבח מוריד עליו דמעות, מזבח דייקא כי המזבח היה בית המקדש ששם היו מקריבין קרבנות לכפר עוונות שהם בחינת המתקת הדינים כנ"ל, שמקבלין זה הכח מבחינת קדשי קדשים אבן שתיה שהיו בבית המקדש שמשם נמשכין כל הכפרות וכל ההמתקות וכנ"ל, והמגרש את אשתו ראשונה הוא צריך להמשיך משכל הכולל מבחינת קדש קדשים לבטל הקשר כנ"ל, ועל כן הוא ההיפוך ממש מבחינת מזבח כי הוא אינו רוצה להמתיק הדין והצמצום ומגרש אשתו, ועל כן מזבח מוריד עליו דמעות כי בחינת המזבח הוא ההיפוך מזה ממש, כי על ידי המזבח ממתיקין כל הדינים ומכפרין כל העוונות על ידי השכל הכולל בחינת קדש קדשים בחינת אבן שתיה שהיו בבית המקדש כנ"ל:

אות יד

וזהו בחינת יבום וחליצה, כי כל אחד מישראל צריך להשאיר בנים אחריו, ואם לאו ח"ו אין נשמתו יכולה לעלות למעלה כמבואר בזוהר הקדוש, ועיקר המצוה הגדולה הזאת להוליד בנים בעולם הזה להשאיר אחריו ברכה היא בבחינת תיקון העצה הנ"ל שהוא בחינת המתקת הצמצומים על ידי השכל שהוא בחינת זווג דקדושה כנ"ל, כי

איש ואשה הם בבחינת השכל והצמצום כנ"ל שעיקר מצוות הנשואין הוא בשביל שעל ידי החיבור הקדוש יהיה נמתק בחינת הצמצום שהוא בחינת סטרא דנוקבא על ידי בחינת השכל שהוא סטרא דדכורא כידוע וכנ"ל, ועל כן אי אפשר לחברם כי אם על ידי חופה וקידושין כי אי אפשר לשום שכל שהוא בחינת קודש להמתיק שום צמצום ודין כי אם על ידי שמקבל משכל הכולל שהוא בחינת קדש קדשים כנ"ל, וזהו בחינת חופה וקידושין, כי חופה הוא בחינת שכל העליון המקיף שהוא בחינת שכל הכולל חכמה עילאה שהוא בחינת מקיף לגבי שכליים הפרטיים שזהו בחינת הבית המקדש קדשי קדשים שנקרא חופה, כמו שכתוב: אפריון עשה לו המלך שלמה וכולי, ופירש רש"י חופת סתר לכבוד שהוא מרמז על בית המקדש על קדש הקדשים על הארון הקודש שהיה עומד במקום האבן שתיה, כמו שפירש רש"י שם על רפידתו_זהב מרכבו ארגמן וכולי וסיים תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים כי שורש האהבה בקדושה העליונה של איש ואשה הכשרים נמשך משם מבחינת קדש קדשים שהוא שכל העליון הכולל שהוא בחינת אפריון וחופה, שמשם נמשך הכח להשכל הפרטי להמתיק הצמצום והדין שהוא עיקר החיבור והיחוד דקדושה בחינת המתקת הדינים שנעשין על ידי כל יחוד דקדושה כידוע. וזהו בחינת חופה וקידושין, כי מבחינת חופה שהוא בחינת שכל הכולל בחינת קדש קדשים כנ"ל משם מקבל השכל הפרטי שהוא בחינת קודש להמתיק הדין והצמצום שזהו בחינת קידושין לשון קודש, כי עיקר ההמתקה על ידי השכל שהוא בחינת קודש כנ"ל:

אות טו

נמצא שעיקר מצות נשואין הוא בחינת המתקת הצמצום והדין על ידי השכל על ידי שמקבל מבחינת קדש קדשים שמשם עיקר ההתקשרות, כי משם עיקר כח ההמתקה כנ"ל, וכל זה נעשה על ידי ריבוי הספרים דקדושה שהם תיקון המחלוקת שעל ידי זה נתתקן העצה שניצולין מעצות חלוקות מעצת נשים וזוכין לעצה שלימה כמבואר בהתורה הנ"ל. כי עצה שלימה הוא בחינת המתקת הדינים כמבואר בדברי רבינו ז"ל במדרש אגדה על פסוק: ותשועה ברב יועץ עיין שם, וזהו בחינת גודל החיוב להשאיר בנים אחריו שכל זה הוא בשביל תיקון העצה. כי כלליות כל התורה נקרא בשם עצה כמו שכתוב: לי עצה ותושיה, ועל כן התרי"ג מצוות נקראין בזוהר הקדוש תרי"ג עטין דאורייתא, כי כל הבריאה כולה שנברא בשביל ישראל בשביל שיקיימו התורה הכל היה בשביל שנזכה להכיר אותו יתברך, כמו שכתוב בזוהר:

בגין דישתמודעין לי' כי זה עיקר התכלית של כל התכליתין, ואי אפשר לידע ממנו יתברך כי אם על ידי התורה שהיא בחינת עצה בחינת תרי"ג עטין דאורייתא, כי כל התרי"ג מצוות וענפיהם ופרטיהם, וכל המצוות דרבנן וכל הדקדוקים והמנהגים הקדושים של ישראל בכלל ובפרט הכל הוא בחינת עצות לזכות לדעת ולהכיר אותו יתברך שזהו כל שכר עולם הבא כמו שכתוב: כי תמלא הארץ דעה לדעת את ה' וכולי, וכל הספיקות וכל חלוקת העצה שיש לכל אחד עיקר הספק וחלוקת העצה נמשך מבחינת שורש הספק שהוא הספיקות וחלוקת העצות שיש בעבודת ה', שיש שם גם כן כמה וכמה ספיקות ועצות חלוקות כגון האיבעיות והספיקות בכמה דינים שנמצא בש"ס ופוסקים, שכל זה הוא בחינת חלוקת העצה שאין יודעין איך לקיים המצוה שהוא בחינת עצה כנ"ל, וכן הספיקות וחלוקת העצה שיש לכל אחד בפרטיות למי שרוצה ליכנוס בעבודת ה' שעל פי הרוב יש לכל אחד ואחד כמה וכמה עצות חלוקות בעבודת ה', בתחילה נדמה לו שצריך להתנהג בעבודתו בדרך זה, ולאחר כך נדמה לו שצריך להתנהג בדרך אחר כידוע למי שנכנס קצת בעבודת ה', ומשם נשתלשלין עצות חלוקות בעולם בשאר דברי חול במשא ומתן וכיוצא. כי באמת אין שום עצה נקראת בשם עצה כי אם כשזוכין על ידי עצה זאת להתקרב יותר להשם יתברך לסור מרע ולעשו"ת טוב, כי אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', היינו שכל הדברים שהם נגד ה' שאינם להתקרב אליו יתברך אינם נקראים בשם חכמה ועצה כלל, כי באמת הבל הבלים כל העולם ותאוותיו הכל הבל ומה יתרון לאדם בכל עמלו, ועם ימצא עצה נפלאה איך להשיג ממון או שאר תאוות וכי זה נקרא עצה שנתן עצה לנפשו איך להמית את עצמו, ואיך לרחק את עצמו מחיים נצחיים וכולי, ובוודאי אין שום עצה נקרא עצה באמת כי אם כשזוכה על ידי עצה זאת לבא לעבודה ה' או לדברים הנוגעים לעבודתו באמת. ועל כן עיקר העצות הם מה שזוכין ישראל בכל דור ודור להמשיך עצות ושכל משכל הכולל איך להתקרב אליו יתברך לדעת ולהכיר אותו יתברך. וזהו בחינת גודל החיוב להשאיר בנים בעולם, כי כל אחד מישראל הוא בחינת שכל פרטי וידיעה פרטית בחינת עצה חדשה איך להכיר אותו יתברך, כי אין שני בני אדם שווין כידוע וכן אין שני דורות שווין, ומעולם מיום ברוא אלקים אדם על הארץ עד הסוף עדיין לא היו ולא יהיו שני בני אדם שווין אפילו בשני דורות, כי אפילו מי שמגולגל מנשמת חבירו גם כן אינו שוה לחבירו כמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל, כי אין הקב"ה עושה שני פעמים דבר אחד, ועל כן לעולם אינו נתגלגל בחבירו כל חלקי נשמת הראשון ממש רק נשמת זה בצירוף נפש אחרת ממקום אחר או רוח זה עם נפש זה וכיוצא בזה, נמצא שהוא ענין אחר מן

הראשון. ועל כן כל נשמה מישראל שבאה בזה העולם הוא בחינת שכל חדש ועצה חדשה להשיג ולהכיר אותו יתברך, כי כל מה שנתרבין ישראל יותר נשלם ביותר כביכול צלם דמות תבניתו כמבואר במדרש אגדה, וצלם דמות תבניתו בחינת צלם אלקים הוא כלליות כל המוחין כידוע שעל ידם זוכין לידע ולהשיג ולהכיר אותו יתברך, נמצא שכל מה שנולד נפש מישראל ביותר נמשכין ביותר עצות שלימות להתקרב אליו יתברך שזה עיקר בחינת עצה שלימה כנ"ל, וזהו עיקר גודל המצוה והחיוב להעמיד תולדות כנ"ל, וזהו בעצמו בחינת המתקת הצמצום כי התגלות העצה שנמשך על ידי נפש מישראל שהמשיך בעולם_הוא בחינת המתקת הצמצום כנ"ל:

אות טז

ואז דייקא יכול הנפטר לעלות למקום קדושתו לאתר דאקרי קודש קדשים ששם עליית הנשמות לאחר הסתלקותן, בבחינת מי יעלה בהר ה' וכולי כמבואר בזוהר הקדוש, כי מחמת שזכה בחייו להוליד בנים בזה העולם שהוא בחינת המשכת העצות בחינת המתקת הדינים מהשכל הכולל, על ידי זה זוכה עכשיו לעלות לשם לבחינת קדשי קדשים שמשם שורש הבנים שורש כל השכליים וכל העצות וכנ"ל. ועל כן נקראים הבנים לימודי ה' כמו שכתוב: וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך, כי לימודי ה' הם בחינת נצח והוד בחינת עצות כידוע וכמובא בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים. וזהו וכל בניך לימודי ה' בחינת עצות הם בבחינת שלום היפך המחלוקת, כי אין זוכין לעצות שלימות שהם בחינת בנים כי אם על ידי תיקון המחלוקת על ידי ששבין בתשובה ומתקנין פגם המחלוקת כמבואר בהתורה הנ"ל. וזהו וראה בנים לבניך שלום על ישראל, שלא יצטרכו לבא לידי חליצה ויבום כמו שדרשו רז"ל, כי עיקר החליצה והיבום הוא בשביל לתקן פגם העצה שהוא פגם השלום כנ"ל, כי צריך להשאיר בנים אחריו כדי שיהיו נמשכין עצות שלימות להשגת אלקות כנ"ל, אבל כשאין זוכה לאפשא ולהעמיד תולדין אזי אין נשמתו יכולה לעלות למעלה לבחינת קדש קדשים לבחינת שכל הכולל, מחמת שלא זכה להמשיך בחייו עצות משם ולהמתיק הצמצומים שזהו בחינת הבנים כנ"ל, ועל כן אשתו צריכה יבום לתקן נשמתו על ידי אחיו, והיא אסורה לשוק עד שתתייבם או תחלוץ כמו שכתוב: לא תהיה אשת המת החוצה וכולי, כי עדיין היא קשורה בו כמו בחייו כי המות לא הפריד ביניהם מאחר שאין נשמתו יכולה לעלות למעלה מחמת שלא זכה בחייו להמתיק בחינת הצמצום שהוא בחינת אשתו, ולא זכה לגלות בחינת העצה שלימה שהם בחינת הבנים שזה עיקר בחינת ההמתקה. ועל כן מחמת שלא זכה לזה ונשמתו נשארת משוטטת למטה, על כן אשתו קשורה בו עדיין, כי ההתקשרות של איש

ואשה והפירוד ביניהם שתהיה מותרת לאחר הכל על ידי השכל העליון הכולל הכל ששם יכולין להתקשר או להתיר הקשר שזהו בחינת הגט בחינת ספר כריתות כנ"ל, ועל כן כשמשאיר בנים אחריו שאז המתיק הצמצום לפי בחינתו על ידי הארה משכל הכולל שמשם שורש הבנים וכל ההמתקות כנ"ל, ועל כן גם במותו נפרדת אשתו ממנו על ידי ההארה משכל הכולל ששם עליית הנשמה אחר ההסתלקות שזוכה לאיזה בחינת עליה לשם על ידי הבנים שהשאיר שנמשכין משם כנ"ל, אבל כשאין לו בן ולא שום זרע אין יכול לעלות לשם, ועל כן עדיין לא הותר הקשר כי אי אפשר להתיר הקשר שבין איש ואשתו כי אם כשעולין לשם, ועל כן אשתו אסורה לחוץ גם לאחר מיתתו כי עדיין קשורה בו מחמת שאינו יכול לעלות לשכל הכולל להתיר הקשר מאחר שלא השאיר בנים כנ"ל:

אות יז

ועל כן התיקון על ידי אחיו דייקא שצריך אחיו לייבם את אשתו, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו דייקא, וכל צמצום יש לו שכל פרטי שעל ידו דייקא נמתק זה הצמצום ולא על ידי שכל אחר שזהו בחינת איסור אשת איש כמבואר לעיל:

וזהו בחינת איסור עריות שכל הקרובות אסורות, כי עיקר המתקת הצמצום שהוא בחינת התגלות העצה לידע אותו יתברך הוא דייקא ממרחק בבחינת ממרחק תביא לחמה הנאמר באשת חיל, וזהו בחינת מרחוק ה' נראה לי מרחוק דייקא, כי עיקר מניעת ההשגה והידיעה ממנו יתברך הוא מחמת ריבוי אור שאי אפשר לנו לקבל אור השגתו שהיא בחינת אין סוף כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר. ועל כן עיקר התיקון הוא על ידי ריבוי הכלים והצמצומים הקדושים שעל ידם זוכין לקבל השכל של השגת אלקותו יתברך בהדרגה ובמדה, ועל כן אסר לנו את העריות שהם כל הקרובות כדי שלא יהיה הזווג בבחינת ריבוי אור שאז אין יכולין להמתיק הצמצום מחמת ריבוי אור כידוע, ועל כן כשמת בלא בנים ח"ו נדחה האיסור של אשת אח, כי מאחר שאחיו מת בלא בנים ולא זכה לעלות לבחינת קדש קדשים שמשם הבנים כנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל על בית קדשי הקדשים:

למה נקרא שמו חדר המטות ששם פריין ורביין של ישראל, כי משם מבחינת קדש קדשים עיקר ההולדה שהיא בחינת התגלות העצה בחינת המתקת הצמצום כנ"ל, ועל כן זה שמת בלא בנים ח"ו, ולא זכה לעלות לשם נשאר קשור ברגלי אחיו וכל תיקונו על ידי אחיו דייקא, כי זה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, ועל כן כמו שבכלל יש בחינת שכל הכללי ושכליים פרטיים כנ"ל כמו כן כל משפחה ובית אב הוא בחינת

שכל הכללי ושכליים פרטיים, כי האב הוא בחינת שכל הכולל כי אב בחכמה בחינת חכמה עילאה שהוא בחינת שכל הכולל, וכל הבנים הנמשכין ממנו הם בחינת שכליים פרטיים, וכן אחר כך צריך להמשיך כל אחד מבניו שכלו לבחינת שכליים פרטיים נגדו שהם הבנים שמוליד כל אחד מבניו וכן מדור לדור לעולם שצריך להמשיך השכל מאב לבן משכל הכללי לשכל הפרטי כדי להמתיק כל הצמצומים ולברר כל הסיגים כדי לגלות העצות הקדושו"ת הנמשכין מהשכל הכולל כדי לגלות אלקותו ואמתתו לכל באי עולם, כמו שכתוב: אב לבנים יודיע אל אמתך, וכל אלו השכליים פרטיים הנמשכין מאב אחד שהם הבנים שמוליד כולם הם אחים וסמוכים זה לזה מחמת שכולם נמשכו מבחינת שכל הכולל אחד, ומחמת זה בעצמו אסור אשת אח שלא במקום מצוה כדי שלא לגרום ריבוי אור ח"ו אם היה נמשך משני שכליים הסמוכים להמתיק צמצום אחד, כי היה נתרבה ח"ו אור שכל הכולל יותר מהמדה שגורם שבירה לגמרי ח"ו כידוע. ועל כן כשהאשה נפרדת מבעלה על ידי גט או על ידי מיתת הבעל אסורה לכל קרוביו, כי אסור להמשיך לה עוד הארה מבחינת אותו השכל הכולל שכבר נמשך לה ממנו על ידי בעלה הראשון כדי שלא לגרום ריבוי אור שגורם שבירת כלים ח"ו כנ"ל, אבל אשת אח שאין לו בנים מצווה לייבם, כי אחיו מת בלא בנים ולא זכה לעלות לבחינת קדש קדשים להמשיך האור בשלימות עד שיהיה נמשך הולדה. שהוא התגלות העצה וכולי כנ"ל, על כן צריך שיהיה התיקון על ידי אחיו דייקא, כי אח לצרה יולד לצרה היינו בחינת דין וצרה הנמשך מתוקף הצמצום שלא זכה אחיו להמתיקו מאחר שלא העמיד תולדות, על כן תקונו והמתקתו על ידי אחיו בבחינת אח לצרה יולד, כי אחיו סמוך אליו ומקבל מאותו שכל שהוא מקבל ממנו שהוא בחינת האב שהוא בחינת שכל הכולל נגדם, ועל כן אחיו יכול לחזור ולהמשיך מאותו בחינת שכל הכולל לתקן ולגמור המתקת הצמצום שלא זכה אחיו להשלים, שהוא בחינת סוד הייבום שמיבם את אשת שאחיו שהוא בחינת הצמצום שנתתקן עכשיו על ידי השכל הסמוך אליו בשרשו שהוא אחיו כנ"ל, כי אי אפשר שיהיה היבום על ידי האב בעצמו לחזור לבחינת השכל הכולל בעצמו כי אז יהיה בוודאי בחינת רבוי אור מאחר שהאב הוא בחינת שכל הכולל נגדם, ולשוק היא אסורה בוודאי כי עדין לא נפרדה מאחיו מאחר שלא זכה לעלות לבחינת שכל הכולל, על כן תקונו על ידי אחיו שהוא בחינת השכל הסמוך אליו כי עכשיו אין איסור אשת אח כלל, כי לא יהיה ריבוי אור ח"ו מאחר שאחיו מת בלא בנים ולא זכה להמשיך האור מבחינת שכל הכולל, ועל כן אדרבא עכשיו יהיה עיקר התיקון על ידי אחיו דייקא שהוא בחינת השכל הסמוך לו שיכול לחזור ולהמשיך ההמתקה מאותו

שכל הכולל של אחיו כי הם יונקים מבחינת שכל כולל אחד, ועל כן יתקן וימתיק בחינת הצמצום שהיה צריך אחיו להמתיק ויקום על שם אחיו וכולי:

אות יח

וזהו בחינת חליצה זה בחינת של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא, בחינת חליצת המנעלים ביום הכפורים כי אז עולין לבחינת קדש קדשים שמשם כל הכפרה של יום הכפורים, ושם צריכין חליצת מנעלים. וזהו בחינת לא יכנוס אדם להר הבית וכולי ולא במנעלו, ועיקר קדושת הבית מקדש הוא מבחינת קדש קדשים שמשם עיקר הקדושה של כל העשרה קדושות, וכשצריכין להעלות בחינת המלכות שהיא בחינת אשה יראת ה' בחינת כלליות כל הצמצומים כשצריכים להעלותם לשם לבחינת קדש קדשים צריכין חליצת מנעלים בחינת חליצת המנעל ביום כפורים וכולי כנ"ל. וזה בחינת סוד החליצה, כי כשאינו רוצה לייבמה צריך להעלותה לבחינת קדש קדשים כדי להתיר שם הקשר כנ"ל, ולזה צריכין חליצת מנעלים בבחינת חליצת המנעלים ביום הכפורים שגם אז עולין לבחינת קדש קדשים כנ"ל:

אות יט

כי ידוע בכוונות יום הכפורים שאז השכינה בחינת מלכות עולה עם הבינה יחד למעלה שזהו בחינת יום כפורים תרין וכולי כמבואר בכוונות:

כי השגת אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי כמה צמצומים משכל עליון לשכל תחתון, וכל הצמצומים שמהם כל הנבראים שבעולם כולם כלולים בבחינת מלכות שהוא בחינת שכל תחתון שמקבלת חיות ושכל על ידי כמה וכמה שכליים פרטיים וכלליים זה למעלה מזה עד השכל העליון הכולל הכל, ועל ידי זה נמתקים כל הצמצומים והדינים ונתגלין עצות בחינת הנהגות ודרכים ישרים להתקרב לעבודתו יתברך, לזכות להכיר ולידע אותו יתברך. ותמיד אי אפשר לבחינת מלכות שהוא כלליות כל הצמצומים לקבל כי אם על ידי כמה שכליים פרטיים שהם בחינת צנורות וכלים לקבל על ידם מהשכל העליון הכולל, וזה זוכין על ידי מצוות התורה שהם תרי"ג עטין דאורייתא שכל מצוה היא בחינת עצה הנמשכת משכל פרטי שעל ידה נמשך ציור ונתיב לקבל הארה וחיות ושכל מבחינת השכל העליון הכולל בחינת קדש קדשים שעל ידי זה זוכין להכיר אותו יתברך, כי אי אפשר ל קבל מהשכל הכולל כי אם על ידי השכליים הפרטיים שהם בחינת כלים וצנורות לקבל על ידם הארת השכל העליון, כי מהשכל הכולל בעצמו אי אפשר לקבל מחמת רבוי אור כנ"ל, אבל כשח"ו פוגמין במצוות התורה ועוברין עליהם ח"ו אזי לפי העבירה והפגם כן נתקלקל ונפגם אותו הדרך והנתיב שהוא בחינת השכל הפרטי, ואזי אינו יכול לקבל מהשכל הכולל מחמת רבוי אור שגורם שבירת כלים

ח"ו, ואזי יש יניקה להסטרא אחרא שיונקים מהשכל ועל ידי זה הם מעקמין את מוחו ומבלבלין את דעתו בדעות זרות ועצות של שקר לקרב מה שראוי לרחק ולרחק מה שראוי לקרב, לאסור את ההיתר ולהתיר את האיסור, כמו שנמצא בכמה בני אדם שתעו מדרך האמת שבקצת דברים מחמירים על עצמם יותר מדאי ויש להם מרה שחורות ודקדוקים רבים מה שאפילו כמה צדיקים גדולים אמתיים לא הקפידו עליהם, והם מרבים לדקדק ומבלבלים דעתם בכמה מרה שחורות, עד שאין יכולין להתפלל כראוי ולעשו"ת שום מצוה כראוי מחמת בלבול דעתם מהמרה שחורות שלהם, ובמקום אחר מקילין יותר מדאי. ויש מדקדקים בחומרות ומרה שחורות, ואחר כך עושים עבירות גמורות רחמנא ליצלן ויש שאין עושין עבירות גמורות בידים אבל הם הולכים בטל מתורה ומתפילה בכוונה ואינם שוקדים על דלתי העבודה באמת רק כל חסידותם ועבודתם הוא מה שמרבין בחומרות יתירות משונות בעניני הנהגת קצת דברים, וכיוצא בזה הרבה מה שעצותם והנהגותם מהופך מן האמת. וכל זה נמשך מחמת החטאים והעוונות, כי על ידי שעוברים על איזה מצוה אזי נתקלקל העצה כפי המצוה שפגם בה, וכמו כן אינו יכול לקבל משכל הכולל מחמת שנתקלקלו הכלים והנתיבות והצנורות שמקבלין על ידם, אבל השם יתברך חפץ חסד הוא ורוצה בתקנתינו על כן מאהבתו ומחמלתו הקדים רפואה למכה והקדים תשובה לעולם, ונתן לנו את יום הכפורים הקדוש שאז נמחלין כל העוונות על ידי התשובה היינו שביום הכפורים זוכין על ידי התשובה שבחינת המלכות בחינת כלליות כל הצמצומים תעלה למעלה למעלה לבחינת שכל הכולל העליון מעצמה שלא על ידי שכליים הפרטיים כמו שמתנהג תמיד, כי מחמת העוונות אי אפשר לקבל דרך השכליים פרטיים כי נתקלקלו הנתיבות על ידי העוונות, רק זוכין על ידי התשובה לעלות לבחינת שכל הכולל בעצמו להמתיק שם כל הצמצומים והדינים שהוא בחינת כפרת כל העוונות להמתיק הכל על ידי השכל הכולל בעצמו שלא על ידי שכליים הפרטיים. וזהו מעלת יום הכפורים כי אז הכהן גדול נכנס לפני ולפנים למקום האבן שתיה קדש קדשים בעצמו, וממתיק שם במקום קדש קדשים בעצמו כל הדינים ומכפר על כל עוונות ישראל. כי בכל השנה אסור ליכנס לשם למקום קדש קדשים כי אי אפשר ליכנוס לשם להמתיק הדינים והצמצומים על ידי השכל הכולל בעצמו, כי אדרבא ח"ו יתקלקל יותר כי אי אפשר לקבל מהשכל הכולל בעצמו מחמת ריבוי אור שגורם שבירת כלים שהוא בחינת מיתה כידוע, וזהו ואל יבא בכל עת אל הקודש אל פני הכפרת וכולי ולא ימות כדרך שמתו נדב ואביהוא מחמת ריבוי אור שגורם שבירה שהיא בחינת מיתה ח"ו כנ"ל, אבל ביום הכפורים אז הוא עת רצון, ואז על ידי כח התשובה של ישראל

שעשו בכל עשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום הכפורים, אז יש כח להכהן גדול לכנוס לפני ולפנים בעצמו למקום קדש קדשים להמתיק שם כל הדינים על ידי השכל הכולל בעצמו שזוהי בחינת סליחת כל העוונות שנמשך משם כנ"ל:

ואפילו ביום הכפורים אי אפשר ליכנוס לשם כי אם הכהן הגדול שקדושתו גבוה מאד, ועל כן עיקר התשובה מי שרוצה לזכות לתשובה באמת לתקן עוונותיו אי אפשר כי אם על ידי הצדיק הגדול האמתי, כי הצדיק האמת הוא גדול יותר מן הכהן הגדול כמו שאמרו רז"ל: יקרה היא מפנינים מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, ועל כן הצדיק האמת יכול ליכנוס למקום שיכנוס ולהמתיק שם כל הצמצומים והדינים שבעולם ולתקן כל העוונות על ידי בחינת השכל הכולל בעצמו וכנ"ל:

אות כ

וזהו מה שנאמר בהתורה הנ"ל שיש ב' בחינות המתקות דהיינו על ידי שכל הפרטי ועל ידי שכל הכולל, ומסיק שעיקר ההמתקה על ידי השכל הכולל כי אפילו כשממתיקין על ידי בחינת השכל הפרטי אי אפשר להמתיק על ידו כי אם כשמקבל מהשכל הכולל, וגם אי אפשר להמתיק על ידי השכל הפרטי כי אם אותו הצמצום והדין השייך לו אבל על ידי השכל הכולל יכולין להמתיק הכל עיין שם. ועם כן לכאורה קשה, אם כן ימתיקו לעולם על ידי השכל הכללי בעצמו שיש לו כח יותר להמתיק הכל בהמתקה יתירה, ולמה לנו להמתיק על ידי השכל הפרטי מאחר שלעולם גם השכל הפרטי צריך לקבל משכל הכללי, אך על פי הנ"ל ניחא היטב כי אי אפשר להמתיק על ידי שכל הכללי בכל עת מחמת ריבוי אור כנ"ל, על כן צריכין לעולם להמתיק על ידי בחינת שכל הפרטי שמקבל משכל הכולל ולא על ידי שכל הכללי בעצמו כדי שלא יהיה בחינת ריבוי אור ח"ו, אבל כשיש עת רצון כמו יום הכפורים, אז יכול הכהן גדול שהוא בחינת צדיק הדור ליכנוס למקום קדש קדשים בעצמו שהוא בחינת שכל הכולל ולהמתיק כל הצמצומים והדינים על ידי בחינת השכל הכולל בעצמו, כי לגודל קדושת יום הכפורים אז יש כח לקבל משם על ידי כח התשובה, ואז הוא עליית המלכות בעצמה שהמלכות בעצמה שהיא בחינת כלליות הצמצומים עולה בעצמה לבחינת קדש קדשים שלא על ידי בחינת השכליים הפרטיים, ואז נמתקים ונתבטלים לגמרי בחינת הצמצומים והלבושים הגשמיים ביותר שהם המנעלים. כי תמיד מחמת שצריכין לקבל האור דרך כמה לבושין וצמצומים כדי שלא יתגברו הסיגים והקליפות על ידי ריבוי אור ח"ו כידוע, על כן צריכין לבושין רבים וגשמיים ביותר עד שצריכין לבחינת מנעלים שהם תכלית הצמצומים בחינת כתנות עור, והם שמירה גדולה נגד הקליפות שלא יינקו מן האור כי המנעלים שהם תכלית

ההתלבשו"ת והצמצומים הם חוצצין בפניהם, ועל כן באמת בכל השנה צריכין ליזהר מאד שיהיה לו מנעלים ברגליו, כמו שאמרו רז"ל: לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו וכולי אבל עכשיו ביום הכפורים שאז אין לשטן שום שליטה כמו שאמרו רז"ל: כולא שתא אית לי' רשו לאסטוני בר מהאי יומא, כי אז נתבטלת אחיזת הסטרא אחרא והקליפות לגמרי על כן אין צריכין אז מנעלים, וגם אסור ללבוש מנעלים לגמרי, כי בחינת מלכות כלליות הצמצומים עולה בעצמה לבחינת קדש קדשים, ויש לה כח לקבל אור הגדול של שכל הכולל ולהמתיק כל הדינים עד שנתבטלין לגמרי בחינת מנעלים שהם בחינת תכלית הצמצומים הגשמיים כנ"ל:

אות כא

וזהו בחינת חליצת המנעלים בתשעה באב וכן במנודה ואבל ח"ו, כי כמו שבעת רצון שהוא בחינת יום הכפורים אז צריכין חליצת מנעלים, ומחמת שאז צריכה המלכות בחינת כלליות הצמצומים לעלות בעצמה שלא על ידי בחינת שכליים הפרטיים לבחינת שכל הכולל וכולי כנ"ל, ששם אי אפשר במנעלים שהם צמצומים גשמיים ביותר כי שם הוא בחינת אור בא' ולא כתנות עור שהם מנעלים, שזהו בחינת בתורתו של ר' מאיר היה כתוב כתנות אור באלף כמו שאמרו רז"ל: מחמת שהוא היה זוכה לאור התורה בשרשה עד שתלמידיו לא היו יכולים לעמוד על סוף דעתו מחמת שזכה לבחינת שכל הכולל שאי אפשר לנו להבינו, ושם הוא בחינת התשובה בחינת יום הכפורים בחינת עוונות נתהפכין לזכיות, ועל כן היה אומר ק"ן פנים טהור וק"ן פנים טמא כמו שאמרו רז"ל, כי היה לו כח להעלות מטומאה לטהרה ולהפך עוונות לזכיות על ידי שרשי התשובה שהוא בחינת שכל הכולל בחינת יום הכפורים, ושם נתבטלים בחינת כתנות עור שהם בחינת מנעלים כנ"ל, כמו כן להיפך בתשעה באב שאז היה חורבן בית המקדש שהיא כלליות כל הקדושו"ת וכל השכליים פרטיים שכולם נחרבו ונתקלקלו על ידי עונות ישראל, ולא נשאר כי אם בחינת שכל הכולל שם אין פגם מגיע אבל אי אפשר לקבל ממנו מחמת ריבוי אור, ועל כן באמת אז הוא בחינת שבירת כלים שהוא בעצמו בחינת חורבן בית המקדש וכליו, שכל הבית המקדש וכליו היו בחינת כלים וצנורות וכולי להמשיך חיות והמתקות משכל הכולל מבחינת קדש קדשים, ועכשיו נשבר ונחרב הכל, ואז אין יונקים כי אם מבחינת השכל הכולל בעצמו, ואף על פי שאי אפשר לינק ממנו מחמת ריבוי אור שגורם שבירת כלים שמשם אחיזת הקליפות וכולי ח"ו באמת אין יונקים ממנו כי אם מעט דמעט בתכלית הצמצום וההעלם וההסתרה, אבל על כל פנים מעט החיות שיש להעולם כדי שיתקיים ולא יחרב לגמרי בתשעה באב בעת חורבן בית המקדש

הוא רק מבחינת השכל הכולל בחינת קדש קדשים, וכמובן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות שבעת תוקף שליטת הסטרא אחרא דהיינו בתוקף הגלות בתוקף הירידה של נפש מישראל כשנופל מאד ח"ו לסטרא דמסאבא ח"ו, אז דייקא אינו יכול לקבל חיות משום קדושה פרטיית כי אם מבחינת הקדושה העליונה מאד שהיא יכולה להתעלם ולהסתתר גם במקומות הטמאים לגמרי, ולהחיות הנופלים לשם ח"ו בבחינת ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך, שבארץ מצרים שהיתה מלאה גילולים וטנופים וישראל היו משוקעים שם במ"ט שערי טומאה, אז דייקא לא היה להם חיות כי אם מהשם יתברך בעצמו כביכול שהוא בחינת קדושה העליונה מאד בחינת שכל הכולל וכנ"ל, וכמבואר בהתורה וביום הביכורים הסתרה שבתוך הסתרה וכולי (סימן נו') עיין שם, וכן מובן ומבואר בהתורה על פסוק ואיה השה לעולה (בליקוטי תנינא סימן יב') עיין שם שזהו בחינת ירידה תכלית העליה עיין שם. וזהו בחינת חליצת המנעלים בתשעה באב וכן במנודה ואבל שכולם בחינה אחת, שמחמת תוקף הסטרא אחרא והדינים וסטרא דמותא אז ח"ו על ידי חורבן בית המקדש שהוא בחינת ביטול ופגם השכליים הפרטיים כנ"ל, וכן מנודה שעבר על מצות התורה שהוא גם כן בחינת פגם השכליים הפרטיים כנ"ל, וכן אבל שנפטר נפש מישראל שהוא בחינת עצה ושכל פרטי, על כן אז אי אפש לקבל משום קדושה פרטית כדי שלא יתאחזו הקליפות יותר, על כן אי אפשר לקבל חיות כי אם מהקדושה העליונה בעצמה מבחינת שכל הכולל בעצמו בדרך העלם והסתרה בתכלית הצמצום, ועל כן אז הוא גם כן חליצת מנעלים כמו ביום הכפורים, כי בכל עת שצריכין לקבל מבחינת הקדושה העליונה בחינת השכל הכולל בעצמו אז צריכין בחינת חליצת מנעלים, רק שביום הכפורים עולין לשם מחמת גודל העת רצון שמאיר אז מחמת גודל כח התשובה של ישראל, ואז מקבלין האור בשפע גדול וממתיקין כל הדינים, כי אז הוא בחינת יום כפורים תרין שהמלכות מתחברת עם הבינה יחד שהיא בחינת קדש קדשים וכנ"ל, אבל בתשעה באב הוא מחמת בחינת הירידה, שמחמת חורבן בית המקדש פגם השכליים הפרטיים אז יורדת המלכות, ואז צריכה הבינה שהיא בחינת קדש קדשים לירד עמה כדי להחיותה בנפילתה שלא תפול לגמרי ח"ו, שזהו בחינת ותלכנה שתיהן תרין ההין כחדא, שזהו בחינת בכו תבכה שתי בכיות על שתי חורבנים על ירושלים של מעלה וירושלים של מטה, שהוא בחינת מה ששכל הכולל בחינת בינה צריך להתעלם בגלות להחיות בחינת המלכות כלליות העולם כלליות הצמצומים כי אי אפשר לה לקבל כי אם מבחינת קדושה העליונה בעצמה כנ"ל, ועל כן אז הוא גם כן בחינת חליצת המנעלים מחמת שמעט החיות מקבלין רק מהשכל העליון הכולל שהוא בחינת קדושה

העליונה מאד שמשם דייקא מקבלין חיות בהעלם גדול בעת הירידה והגלות כנ"ל, ועל כן צריכין חליצת מנעלים אז גם כן, כי שם בבחינת קדושה העליונה הנ"ל צריכין חליצת מנעלים בבחינת של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא כנ"ל:

אות כב

ועל כן באמת ירידה היא תכלית העליה, כי מאחר שעל כל פנים באמת מקבלין בעת הירידה והגלות מהקדושה העליונה מאד, על כן אין שום יאוש בעולם כלל כי מכל המקומות הרעים והטמאים שבעולם יכולין לחזור אליו יתברך, כי אדרבא שם דייקא מלובש ונסתר ונעלם קדושה עליונה מאד, ועל כן אם יזכור אדם זאת בתוקף ירידתו ונפילתו ויאמין זאת באמונה שלימה שדייקא במקומו מסתיר את עצמו השם יתברך בעצמו להחיותו, ומרמז לו רמזים מרחוק לשוב אליו בנקל בשב ואל תעשה לבד, אז בוודאי יכול לזכות להתקרב אליו יתברך מכל מקום שהוא ולהפוך הירידה לעליה וכמבואר במדרש אגדה, ועל כן גם חליצת המנעלים בתשעה בשאב ומנודה ואבל ח"ו הם טובה גדולה, כי על ידי שמכיר את מקומו ומקיים מצות חז"ל בתשעה באב וכיוצא שמבין שאז צריכין חליצת מנעלים להורות שפגם בכל הקדושות, ואין לו שום חיות כי אם מהשם יתברך בעצמו בהעלם גדול כי אין לו כלים שהם המצוות לקבל משם רק שהשם יתברך ברחמיו בעצמו מתעלם ומסתתר להחיותו בעצמו כביכול בתוקף ירידתו שמחמת זה חולצין המנעלים להורות שאין לו כלים וצמצומים לקבל האור כראוי וכולי, על כן על ידי זה בעצמו יכול להתעורר בתשובה מאחר שעל כן פנים השם יתברך מחייהו, אף על פי שהוא בבחינת ירידה, אף על פי כן מאחר שהשם יתברך בעצמו מחייהו יכול להתעורר גם עתה בתשובה ולשוב אליו ממקומו באשר הוא שם, ולהפוך הירידה לעליה גדולה דהיינו שיזכה לתשובה שהוא בחינת יום הכפורים שעל ידי זה עולין לשם לבחינת קדושה העליונה לבחינת קדש קדשים וכולי בבחינת עליה, כי על ידי התשובה ראויין לעלות לשם ולקבל משם שפע גדול ורב טוב לבית ישראל להמתיק כל הצמצומים והדינים שהוא בחינת כפרת כל העוונות, ואז נתבטלין ונתהפכין העוונות לזכיות שזהו בחינת ירידה תכלית העליה וכנ"ל. כי זה ידוע שגם חליצת המנעלים של תשעה באב ואבל ומנודה ח"ו הכל בשביל תשובה ותיקון כידוע היינו כנ"ל בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל:

אות כג

וזהו בחינת לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכפורים כי שניהם בחינה אחת, כי ט"ו באב הוא בחינת התיקון וההמתקה של תשעה באב, כמו שאמרו רז"ל:

שבתשעה באב היה הגזירה של מתי מדבר שאז היו מתים בכל שנה במדבר, ובט"ו באב פסקו מתי מדבר, נמצא שט"ו באב הוא בחינת התיקון וההמתקה של תשעה באב, ועל כן הוא בבחינת יום הכפורים כי כשזוכין בתשעה באב להתעורר בתשובה על ידי שרואין גודל ירידתו ומאמינים ששם דייקא נסתר ונעלם השם יתברך בעצמו על ידי זה זוכין לבחינת תשובה לבחינת יום הכפורים שאז עולין לשם באמת ונמתק הכל כנ"ל, ועל כן ט"ו באב שהוא ההמתקה והתיקון של תשעה באב ויום הכפורים הם בחינה אחת כנ"ל. וזהו שבהם בנות ישראל יוצאות וכולי ואומרות בחור שא נא עיניך וכולי כמו שכתוב: צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו, היינו שאז דייקא בט"ו באב ויום הכפורים אז הוא בחינת החיתון דקדושה, כי החתונה והנשואין דקדושה נמשך מבחינת קדש קדשים כנ"ל שזהו בחינת שכל הכולל שהוא בחינת כתר בחינת כלליות ג' ראשונות שהיא בחינת בעטרה שעטרה לו אמו שהיא בינה כידוע. וזהו וביום חתונתו זהו מתן תורה, וביום שמחת לבו_זה בנין בית המקדש וכולי, כי שניהם בחינה אחת כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת שהיא בחינת קדש קדשים שמשם כל קדושת הבית המקדש כנ"ל, ומשם עיקר ההתחברות של החתונה והנשואין דקדושה כנ"ל. וזה זוכין בט"ו באב ויום הכפורים דייקא ששניהם בחינה אחת, שאז זוכין לעלות לבחינת שכל הכולל להמתיק הכל שזהו כל הבחינות הנ"ל כנ"ל:

אות כד

וזה בחינת חליצה של היבמה שכשאינו רוצה היבם ליבמה אינה יכולה להפרד ממנו כי אם על ידי החליצה, כי צריכין חליצת מנעלים כדי לעלות לבחינת קדש קדשים לבחינת שכל הכולל ששם מבטלין הקשר בשרשו וכנ"ל:

כי המנעלים הם בבחינת תיקון שלימות העצה כי המנעלים הם שמירה לרגלין מיניקת הקליפות שלא יתאחזו בבחינת הרגלין ששם אחיזתם דייקא בבחינת רגליה יורדות מות. כי עיקר התגברות הקליפות והסטרא אחרא הם על בחינת העצות דקדושה שהם בחינת רגלין, כמו שאמר רבינו ז"ל כמו שכתוב: וכל העם אשר ברגליך ודרשו רז"ל ההולכים אחר עצתך, כי רגלין הם בחינת נצח והוד שהם בחינת עצות כידוע, כי בעצם שורש השכל אין לנו תפיסה כלל, וגם שם אין להקליפות שום אחיזה כלל כי שם כתיב: לא יגורך רע רק כל התגברותם הוא למטה במקום הרגלין שהוא בחינת העצות, היינו כשרואין עצות דקדושה שהם כלליות התרי"ג מצוות שהם תרי"ג עטין דאורייתא וכל שאר העצות דקדושה הכלולין בהם, אזי הסטרא אחרא מתגברת להחליש העצות ח"ו,

ולהטיל בהם ספק ומהפך לו הדרך ומכניס בו טעיות וספיקות ובלבולים בכל העצות דקדושה, עד שלפעמים מהפך לו העצה לגמרי עד שאומר לרע טוב ולטוב רע, ומתיר את האיסור ואוסר את ההיתר וכולי, ולפעמים מכניס בו ספיקות ובלבולים עד שאינו יודע לשו"ת עצות בנפשו בשום דבר ועצתו חלוקה תמיד, כי הקליפות הם בחינת זוהמת הנחש שהם בחינת עצות דסטרא אחרא בחינת הנחש השיאני (לשון עצה) שהם רוצים לקלקל ולהכניס ספיקות בעצה דקדושה, והמנעלים שהם שמירה לרגלין מאחיזת הקליפות הם בחינת תיקון שלימות העצה, ועל כן נקראים מנעלים לשון נעילה וסגירה כי הם חוצצין בפני הקליפות שלא יתאחזו ברגלין דקדושה שהם בחינת העצות דקדושה, שלא יוכלו הקליפות להכניס ספיקות בהעצה דקדושה שהוא בחינת רגלין, ולא יוכלו לחלק את העצה לשנים ח"ו, רק תהיה העצה שלימה נעולה וסגורה בלא ספק וחלוקה. כי המנעלים דקדושה נמשכין מבחינת אור התפילין שהם בחינת כתנות עור וכמו שאמרו רז"ל: כתפילין כן מנעלים, ותפילין הם בחינת אמת בחינת יעקב כמו שאמר רבינו ז"ל במדרש אגדה. כי העצות שהם בחינת רגלין הם בחינת דרך שנעשה על ידי הרגלין, כי כשיודע העצה איך להתנהג זהו בחינת שיודע הדרך לילך, ועל כן כל התורה שהיא בחינת עצות והנהגות דקדושה נקראת דרך כמו שכתוב: בכל הדרך אשר צויתי אתכם תלכו, וכתיב: דרך מצותיך ארוץ, וכיוצא בזה הרבה, וכשאין יודע העצה איך להתנהג והעצה חלוקה אצלו זהו בחינת שאינו יודע באיזהו דרך הוא מהלך, ועל זה ביקש דוד המלך עליו השלום: הודיעני דרך זו אלך וכולי הדריכני בנתיב מצותיך וכולי, ועיקר תיקון שלימות העצה לידע באיזה דרך לילך הוא על ידי האמת כי האמת הוא אחד, וצריך כל אדם כשמסופק באיזה דרך והנהגה איך להתנהג ואינו יודע לשית עצות בנפשו, עיקר תקנתו הוא האמת שיראה למשוך עצמו רק אל האמת לאמתו, ולהסתכל רק על האמת ולבקש מהשם יתברך שיוליכהו וידריכהו בדרך האמת כמו שכתוב: הדריכני באמתך ולמדני וכולי, וכמו שכתוב: הורני ה' דרכך אהלך באמתך וכולי, וכמו שכתוב: שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך, ועל ידי אור האמת זוכה לעצה שלימה, אבל כדי שלא יתגברו הקליפות בכמה פעמים להתאחז ח"ו ברגלין שהם בחינת עצות ולבלבל העצה בכמה פעמים, על כן נמשך מבחינת אור האמת בחינת המנעלים שהם בחינת שמירה לרגלין שהם נועלין וסוגירין עצה דקדושה שלא יגע בהן זר לבלבלה ולחלקה ח"ו, כי המנעלים נמשכין מאור האמת מבחינת תפילין כנ"ל, כי המנעלין נמשכים גם כן מבחינת החשמ"ל שלמטה ברגלין נתגשם לבוש החשמ"ל

בבחינת מנעלים כידוע, והחשמ"ל נמשך מאור האמת שבלב כמבואר בהתורה אשרי העם זרקא (סימן לה') עיין שם:

אות כה

אבל זאת הבחינה של המנעלים אינו נעשה כי אם כשמקבלין המתקת הצמצומים דרך השכליים פרטיים וכולי כנ"ל, אבל ביום הכפורים שאז עולין עד השכל הכולל בעצמו אז נתבטלין המנעלים לגמרי, כי אז אין צריכין שמירה כלל כי שם בשורש השכל בבחינת השכל הכולל שם אין להם שליטה כלל ואין שיך שם חלוקת העצה כלל וכנ"ל, ועל כן אסור נעילת הסנדל ביום הכפורים וכנ"ל, ובתשעה באב הוא להיפך שאז הוא תכלית הירידה ואז נתקלקלו ונפגמו כל הדרכים וכל השבילים וכל העצות דקדושה על ידי חורבן בית המקדש שנחרב בעוונותינו, ואז צריכין גם כן לחלוץ המנעלים להורות שעכשיו אי אפשר לנו להמשיך השמירה של המנעלים ועל כן אז באמת אין חכמה ואין תבונה ואין עצה כי מסתלקין כל המוחין, ואין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים שהוא בעצמו ירחם עלינו ויחיה אותנו על ידי השכל הכולל בעצמו המתעלם ומסתתר אז בעוצם הירידה שאז מקבלין מעט החיות משם דייקא כנ"ל, ואז בעת הירידה כגון בתשעה באב או באבל ומנודה ח"ו מוכן בכל לילה בחצות הלילה שאז הקדושה בתכלית ההסתרה, אז צריכין חליצת מנעלים שמרמז על ביטול העצה וחלוקתה להורות שעכשיו נסתלקו כל המוחין והשכליים בעוונותינו, ועל כן באמת אין לנו שום עצה שלימה והעצה נחלקת אצלינו ואין אנו יודעין לשו"ת עצות בנפשינו איך לשוב מעומק הגלות של כל אחד ואחד שנפל למקום שנפל, כי באמת לפעמים נופל האדם לספיקות ועצות חלוקות כל כך עד שאי אפשר לו בשום אופן לידע האמת איך להתנהג, וכל מה שחותר למצוא עצה שלימה מבלבלין עצתו בכמה פעמים, וכמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל שיש לפעמים שנדמה להאדם שהוא צריך להתנהג כך וכך ונגמר בדעתו בסברות חזקות שכך הוא צריך לנהוג בוודאי, ואחר כך כשיגמר בדעתו לנהוג כך בתוך כך עולה על דעתו סברא אחרת עד שנסתרת עצתו הראשונה לגמרי, ועולים סברות בדעתו שצריך להתנהג בהיפוך ממש ממה שחשב מקודם, וזהו בחינת עצות חלוקות הנ"ל, ולפעמים מתגבר חלוקת העצה כל כך עד שאינו יודע בשום אופן להכריע העצה לכאן או לכאן, וכשהאדם רואה בעצמו שהוא מונח בחשך זה זמן רב והוא רוצה בכמה פעמים לחתור למצוא עצה לצאת מן החשך לאור ותהי תוחלתו נכזבה, ועודנו לא ישוב מהחשך שנלכד בו עד שנדמה לו שאין לו עצה איך לצאת ממה שצריך לצאת ועצתו חלוקה מאד, אזי זהו בעצמו תקנתו שיצעק על זה בעצמו להשם יתברך שנפל כל כך עד שאינו יודע העצה

שלימה איך לצאת מחשך לאור, כי בוודאי אין שום יאוש בעולם כלל, ובודאי גם במקומו נמצאין עצות איך לצאת מחשך לאור מרע לטוב רק שבעוונותיו נעלמו ממנו העצות בבחינת מי זה מחשיך עצה במילין וכולי, ועל כן תקנתו שידע על כל פנים האמת שנפל כל כך ונתרחק כל כך עד שאינו יודע שום עצה, ויצעק על זה בעצמו להשם יתברך שיורהו העצה והדרך איך להתנהג באמת, וכמו שדוד המלך עליו השלום צעק על זה הרבה כמו שכתוב: עד אנה אשית עצות בנפשי וכולי. כי מי שרוצה ליכנוס בעבודת ה' באמת צריך להתפלל מאד מאד להשם יתברך שיזכהו לעצה שלימה אמתית באופן שיזכה לשוב באמת, כי בכל מקום שהוא בוודאי יש שם עצה איך לצאת משם, רק שצריכין להתפלל הרבה להשם יתברך שיזכה לידע העצה השלימה, כי מקודם צריך שיעברו עליו ספיקות ועצות חלוקות הרבה מאד, כמו שמצינו שאפילו על דוד המלך עליו השלום עבר ענין זה של חלוקת העצה הרבה מאד עד שהתפלל עד אנה אשית עצות בנפשי, שנראה מדבריו שהיה מסופק הרבה מאד בענין העצה, והיה משית עצות בנפשו בכל פעם איך להתנהג, ועדיין לא ידע העצה בשלימות עד שצעק להשם יתברך עד מתי ועד אנה אשית עצות בנפשי. כי באמת על הצדיקים הגדולים במעלה מאד עוברים עליהם גם כן עצות חלוקות בעניני הנהגת העולם וכולי כמו שהבנתי מפי רבינו ז"ל, מכל שכן וכל שכן קטני הערך, מכל שכן הנלכדים במאסר התאוות ובהרהורים וכולי וכולי רחמנא ליצלן שצריכין להתפלל מאד להשם יתברך שיורם עצה שלימה איך לשוב אליו, כי בוודאי בכל מקום שהם יש שם גם כן עצה ותחבולה איך לצאת ולשוב משם, אך שאין יודעין העצה ועצתם חלוקה תמיד, על כן תקנתם שידעו האמת שאין יודעין שום עצה ויתפללו על זה להשם יתברך כנ"ל שזהו בחינת מה שצעק דוד טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים וכולי, וזהו בחינת באורח זו אהלך טמנו פח לי רשת הכינו לפעמי וכולי, היינו שדוד המלך עליו השלום התפלל על כלל ישראל, וראה שיש שנופלים כל כך עד שנדמה להם שאין להם שום עצה איך לצאת מן החשך וכנ"ל, כי בכל דרך ועצה שרוצים לילך כדי לזכות להתקרב אליו יתברך טומנים פחים ורשתות הרבה עליהם ומקלקלים עצתם תמיד, אבל באמת כל תקנתם הוא זהו בעצמו שיצעקו כך להשם יתברך וירגישו בעצמם זה האמת בעצמו שאין יודעין שום עצה, ויתפללו הרבה על זה להשם יתברך, ואז יזכו שתהיה הירידה תכלית העליה כי זהו בעצמו בחינת מה שכתוב בהתורה על פסוק: ואיה השה לעולה, ומבואר שם שכשהאדם נופל לספיקות ובלבולים בחינת לבי סחרחר אזי זהו בעצמו תקנתו כשהולך ודורש ומבקש ומחפש איה מקום כבודו וכולי, עיין שם היטב בסימן י"ב ליקוטי תנינא וינעם לך כל

ענין הנפלא הזה, וכבר מבואר בדברינו בענין זה הרבה במדרש אגדה, ואז זוכה לעלות לבחינת אי"ה שהוא בחינת קדושה העליונה בחינת קדש קדשים בחינת שכל הכולל וכולי כנ"ל. וזהו בחינת חליצת המנעלים בתשעה באב וכולי כנ"ל, כי חליצת המנעל מורה על הסתלקות בחינת העצה השלימה הנשמרת על ידי בחינת המנעלים כנ"ל, כי עכשיו נסתלקו המוחין ואין עצה כנ"ל, וזהו בעצמו התיקון כשיודעין שאין עצה, וצועקין ובוכין על זה לפני השם יתברך שזהו בחינת איכות וקינות שאומרים בתשעה באב, כי איכה זהו בחינת הנ"ל שמתוודין להשם יתברך שנפלנו כל כך בעוונותינו עד שנחרב הבית המקדש ונסתלקו כל השכליים, ואין אתנו יודע עד מה, ואין אנו יודעין שום עצה איך לשוב ולהתקרב אליו יתברך כי עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו, ואין יודעין עתה מה נדבר ומה נצטדק, רק לצעוק איכה כמה פעמים כמו שאומרים בתשעה באב איכה כמה וכמה פעמים שהוא עיקר כלל הקינות, כי אין אנו יודעין רק לצעוק איכה שהוא בחינת אי"ה הנ"ל היינו שאנו בוכין על נפשינו שנתרחקנו כל כך עד שאין אנו יודעין כלל איכה אנחנו ואיכה הדרך והעצה לשוב אליו יתברך. וזהו מה שאמר רבינו ז"ל (סימן רמ"ז) שתיק"ו הנאמר בש"ס הוא בחינת מחוסר תיקון והנון נכפפת ונעשית קינו"ת, ולעתיד יתתקן הכל, ואז נתתקן התיק"ו כי יופשטו כל האיבעיות והספיקות ואז יחזור ויהיו נעשה מקינות תיקון עיין שם. כי תיקו הנאמר על האיבעיא והספק שבש"ס זהו בחינת חלוקת העצה דהיינו שאין יודעין הדין באיזה מצוה שהיא בחינת עצה כנ"ל, וכל זה מחמת חסרון התקון שהוא בחינת פגם כל השכליים פרטיים שמשם כל ההמתקות והעצות שנפגמו כולם בעוונות ישראל שזהו בחינת חורבן בית המקדש כנ"ל. כי כל השכליים כולם הם בחינת תיקונים להמשיך השכל של השגת וידיעת אלקותו יתברך על ידם בחינת עולם התיקון כידוע, כי כל צמצומי האורות דרך כמה שכליים כולם הם בחינת תיקונים כידוע, אבל בשעת חורבן בית המקדש נפגמו התיקונים הנ"ל, ואז נסתלק הנון של תיקון ונעשה תיקו שהוא בחינת ספיקות בחינת חלוקת העצה כנ"ל, ואז נעשה מהתיקון בחינת קינות שהם בחינת איכה כנ"ל, ועל ידי זה בעצמו חוזר ונתתקן בחינת התיקו והספק בחינת חלוקת העצה, כי על ידי הבחינת הקינות בעצמו נתתקנין וחוזרים ועושים מקינות תיקון, כי על ידי זה בעצמו שאומרים קינות שהם בחינת איכה בחינת אי"ה דהיינו שבוכין ואומרים שאין יודעין כלל איכה לחתור למצוא עצה לשוב אליו בשלימות באמת, על ידי זה בעצמו השם יתברך מרחם עליו ומורהו הדרך הישר והנכון והאמת, ויודע העצה איך להתנהג ונעשה מקינות תיקון ונתתקן התיקו שהוא הספק חלוקת העצה, כי זוכין על ידי צעקות איכה לזכות לידע

הדרך והעצה אמתיית איך להתנהג שהוא בחינת פשיטות האיבעיא בחינת התהפכות התיק"ו והקינו"ת לבחינת תיקון כנ"ל:

אות כו

וזהו בחינת נחמו נחמו עמי וכולי דברו על לב ירושלים כי נרצה עונה, כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה, נחמו נחמו עמי נחמה כפולה כי נרצה עונה שהעונות נתהפכו לזכיות ורצון, כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה. כי בכל החטאים גורמים הפגם בכפלים בבחינת שלח תשלח תרין תרוכין, בחינת ותלכנה שתיהן תרין ההין כחדא שכינתא עילאה ושכינתא תתאה שזהו בחינת התעלמות וההסתרות הקדושה העליונה למטה בעת הירידה וההתרחקות כנ"ל, וכשרוצה לשוב על ידי זה בעצמו עיקר עלייתו וכולי וכנ"ל, ואז זוכה על ידי התשובה שהעוונות יתהפכו לזכיות והירידה תהיה תכלית העליה, ואז זוכה לעלות לבחינת יום הכפורים בחינת קדש קדשים ששם הוא עליית אמא וברתא כחדא בבחינת יום כפורים תרין, היפך מן הירידה שירדו שתיהן בבחינת ותלכנה שתיהן, כי עכשיו עולין שתיהן ביחד, ואז הנחמה כפולה בחינת נחמו נחמו כי לקחה מיד ה' כפלים וכולי, כי על ידי שלקתה בכפלים בבחינת בכו תבכה תרין בחינת שלח תשלח וכולי שכל זה נמשך מבחינת ותלכנה שתיהן כנ"ל, ועכשיו כשזוכין שיתתקן הכל אז הנחמה כפולה בבחינת נחמו נחמו, כי המלכות בחינת הקדושה שלמטה עולה ונכללת בקדושה שלמעלה בבחינת יום כפורים שאז אמא וברתא סלקין כחדא, כי אז נכללין בבחינת קדש קדשים ששם נמתק הכל כנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן

אות כז

וזהו בחינת וירקה בפניו, כי איתא בספרי רפואות שהרוק הוא כמו בורית שמנקה כל דבר מהזוהמא והפסולת כן הרוק מועיל לכח המברר והדוחה, כי הרוק מפריד חלקי המאכל בתוך הקיבה זה מזה, ומועיל אל העיכול וכולי, וכבר מבואר בהתורה חדי ר' שמעון הנ"ל שעיקר חלוקת העצה נמשך על ידי שנידון במותרות המאכל שעולים אל המוח והלב ומבלבלים עצתו עד שנחלשת ונחלקת עצתו בבחינת עצת נשים שמסדרין כל מילייהו בבית הכסא וכולי עיין שם, וכל זה גורמין על ידי פגם אמונת חכמים וכולי עיין שם. וכבר מבואר שהבנים שמולידין הם בחינת בירור שלימות העצה שזהו עיקר בחינת זווג דקדושה וכולי כנ"ל, ועיקר הבירור על ידי האיש כי עיקר בירור שלימות העצה הוא מסטרא דדכורא כנ"ל, כי עיקר בחינת חלוקת העצה הוא מסטרא דנוקבא בחינת עצת נשים כנ"ל. וזהו סוד הרוק של החליצה, כי הרוק הוא בבחינת כח המברר והדוחה את הפסולת והמותרות כנ"ל שזהו מועיל לבחינת בירור העצה, כי כשנתברר

צחות המאכל ונדחה הפסולת לחוץ ואינו מתגבר המותרות אזי העצה ברורה ושלימה, ואזי זוכה להוליד בנים בקדושה שהם בחינת עצות שלימות כנ"ל. ו זהו שמובא בכתבים מענין הרוק שמצוי בפה קודם הזווג, ומביא ראיה מדברי רז"ל שאמרו שהרוק מצוי בפיהו וכולי, ואיתא שם שזהו סוד זווג הנשיקין שקודם זווג הגופני וכולי עיין שם, היינו שהרוק הוא בבחינת כח המברר את הטוב מן הפסולת והמותרות שזהו מועיל אל הזווג דקדושה שהוא בשביל הולדה שהיא בחינת בירור העצה השלימה, כי על ידי בירור ודחיות הפסולת שנעשה על ידי הרוק כנ"ל על ידי זה העצה בשלימות שהוא עיקר תיקון הזווג דקדושה בחינת הולדה דקדושה, והאשה מקבלת זה הכח של המברר והדוחה שהוא בחינת בירור העצה מקבלת זאת מבעלה על ידי ההוא רוחא דשדי בגווה כידוע. כי עיקר בירור העצה שעל ידי זה עיקר ההולדה נמשך מן הבעל מסטרא דדכורא שהוא דייקא יש לו כח זה לברר העצה מבחינת עצת נשים מבחינת עצות חלוקות, כי גם בההולדה גופא צריכין כמה בירורים, כי הטפה נתבררת בכמה בירורים ונתברר הטוב והזך והפסולת נדחה לחוץ שעל ידי זה עיקר תיקון ההולדה שהיא בחינת בירור העצה כנ"ל, וזה הבירור מקבל כח מהרוק שמועיל אל הפירוד כנ"ל, ועל כן החליצה שצריכה לחלוק וליפרד מבעלה הראשון שלא יהא ביניהם עוד חיבור כלל, על כן צותה התורה וירקה בפניו, ואיתא שבהרוק נראה פני המת דהיינו שעל ידי הרוק מוציאה ממנה החיות שקיבלה ממנו שהוא בחינת ההוא רוחא דשדי בגווה שעל ידי זה היתה קשורה עמו, וזה מוציאה על ידי הרוק דייקא, כי עיקר ההוא רוחא דשדי בגווה דהיינו כח החיות שהמשיך אליו הוא רק בחינת כח בירור העצה שהוא עיקר ההולדה. כי כל החיות שהמשיך בגווה הוא בשביל הולדת הבנים שהם בחינת לימודי ה' בחינת עצות לגלות אלקותו יתברך כנ"ל, וזה הבירור נעשה על ידי בחינת הרוק שמברר המאכל מן המותרות כנ"ל, על כן עכשיו צריכה לרוק בפניו כי כח החיות שהוא ההוא רוחא שקיבלה מבעלה שהוא בחינת כח המברר את העצה שהם בחינת הבנים כנ"ל שצריכה עכשיו להוציא ממנה בפני החולץ כדי ליפרד מבעלה, זה יוצא ממנה על ידי הרוק שהוא גם כן בחינת כח המברר כנ"ל:

אות כח

ראה והבן והבט נפלאות ה' נפלאות תמים דעים, כמה גבורות הבורא נוראות ונפלאות יש בכל דבר של האדם, וכמה סודות נעלמים שבכל דבר עד שגם בהרוק יש חידושים נפלים אפילו בגשמיות על פי חכמי הנתוח והרפואות, מה שהשם יתברך ברא כחות נפלאות באדם בכל דבר מה שאי אפשר לשער, והכל מקבל חיות מסתרי נסתרות ה'

שהם סודות נוראות סודות עליונות רזין דאורייתא שיש בכל פרט ופרט שבאדם שזהו בחינת מצוות התורה שתלויים בכל אברי האדם כמובא, עד שעל ידי הרוק דייקא נפטרת היבמה מבעלה, כי הרוק הוא מועיל לכח המברר שעל ידי זה עיקר בירור העצה, שזה עיקר בחינת הולדת הבנים כדי לגלות עצות רבות לגלות ולהודיע אלקותו יתברך לכל באי עולם וכנ"ל למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד. והבן הדברים היטב, כי איני רוצה לכתוב ודו"ק והב"ן בדברינו בכל מקום שצריכין לדקדק ולהבין מחמת שידעתי שבכל מקום צריכין לדקדק ולהבין היטב, כי צריכין מקודם להיות בקי היטב בדברי רבינו ז"ל, ואז יוכל להבין דברינו אם ישים לבו עליהן היטב, על כן לא רציתי לכתוב בכל פעם ופעם ודוק והבן, רק לפעמים לא יכולתי להתאפק וכתבתי והבן וכיוצא מחמת שידעתי שהם דברים עמוקים מאד, ואי אפשר לבאר בכתב היטב כפי מה שהדברים מתנוצצים בדעתי, השם יתברך יאיר עינינו בתורתו באמת אמן:

ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות סוטה הלכה ד

סוטה ד

אות כט

וזהו בחינת מחיקת פרשת סוטה על המים קדושים שבבית המקדש, וגם נותנין עפר מקרקע הבית המקדש, ועל ידי כל זה נבדקת הסוטה, ואם טהורה היא אזי נמשך לה טובה על ידי זה בחינת ונקתה ונזרעה זרע שהוא בחינת המתקת הדין שאז נמשכין חסדים וטובות. כי הסוטה שמעלה מעל באישה ופגמה בהשכליים הפרטיים שצריכה לקבל משם המתקה על ידי השכל השייך אליו דייקא, והיא מעלה מעל באישה וקיבלה מאחר שעל ידי זה מתגבר הדין ביותר, ומתגברת הסטרא אחרא והקליפה מאד רחמנא ליצלן שזהו בחינת חומר איסור אשת איש כנ"ל, ועל כן בהכרח למחוק פרשה מן התורה על ידה דהיינו פרשת הסוטה עצמה, ועל ידי זה נבדקת כי מחיקת פרשה מן התורה זהו בחינת ביטול שכל פרטי, ואז אין יכולין לקבל כי אם מהשכל הכללי בעצמו, ועל כן על ידי זה נבדקת לטוב או לרע. כי מהשכל הכללי בעצמו מקבלין בב' בחינות דהיינו בשעת החטא וחורבן בית המקדש ח"ו שאז נפגמו ונסתלקו כל המוחין והשכליים הפרטיים, ואין יונקים כי אם מעט חיות בהעלם גדול מהשכל הכללי, ואז אם אינו זוכה לשוב אזי תמותת רשע רעה כי מהשכל הכללי שאין לו כח לינק, ואזי ח"ו הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה בזמן שעונה בה שאינו זוכה לשוב, כי ריבוי אור גורם שבירת כלים שהוא בחינת מיתה וכרת ח"ו, אבל השם יתברך חפץ חסד ומאריך אף לרשעים ומקיים העולם בחסדו, וממשיך חיות וחסד בהעלם גדול אפילו על הרשעים גמורים מהשכל

הכולל העליון דייקא כנ"ל כדי להטותו לתחיה, כדי שיוכל לשוב ולהתתקן אם ירצה, וגם כשיזכה לשוב בתשובה אז יוכל לזכות שהירידה תהיה תכלית העליה, ומכרת יהיה נעשה כת"ר שהוא שרש השכל הכולל העליון שנכרת משם על ידי שפגם בהשכליים פרטיים על ידי העבירות שעבר, והעיקר על ידי פגם הברית שהוא יסוד הכל, אבל כל ימי חייו שהשם יתברך מאריך אפו עמו כדי שיזכה לשוב עדיין לא נכרת לגמרי, כי אם היה נכרת לגמרי כבר היה מת לגמרי אבל מאחר שהוא חי עדיין בוודאי נמשך לו עוד איזה חיות, והחיות שנמשך להרשעים והנופלים נמשך דייקא מהשכל העליון ההכולל שהוא שורש התשובה והחסד וכנ"ל, ועל כן אם יזכה להתעורר לשוב אזי יזכה להפוך עוונות לזכיות, והירידה תהיה תכלית העליה שיזכה לעלות אל הקדושה הנעלמת שהיא בחינת שכל הכולל שהיתה מחיה אותו בהעלם גדול בעת ירידתו והתרחקותו, כי עכשיו יזכה לעלות לשם בבחינת תשובה ויום הכפורים שאז עולין לשם בבחינת עליה וממתיקים שם הכל ומכפרין כל העוונות וכולי וכנ"ל. ועל כן הסוטה נבדקת על ידי מחיקת הפרשה שהוא בחינת ביטול השכל פרטי בעוונותיה שאז צריכין לקבל החיות מהשכל העליון הכולל, ואז אם טמאה היא יהיה לה מפלה על ידי זה, ובאו בה המים המאררים למרים, כי מהשכל העליון הכולל אי אפשר לקבל מחמת ריבוי אור כנ"ל מאחר שנפגמו השכליים פרטיים, ואזי הקליפות יונקים ח"ו שהם מזיקי עלמא ונוקמין בה וכולי אם לא שיש לה זכות שתולה לה, כמו שאמרו רז"ל: יש זכות תולה וכולי, כי הזכות יכול להועיל לה שיאריך לה השם יתברך איזה שנים עד שתשוב כדי שלא תכרת לגמרי מב' עולמות, כי תשובה מועיל תמיד וכנ"ל, אבל אם טהורה היא אזי אדרבא נמשך עליה חסד גדול והמתקה יתירה על ידי זה, כי עכשיו נתעורר בחינת השכל הכולל שמשם דייקא נמשך החיות מחמת שנמחקה הפרשה וכנ"ל, ומחמת שבאמת היא טהורה אזי היא זוכה שעל ידי זה נמשך לה המתקה יתירה, כי שם נמתק הכל כנ"ל, ועל כן נמשך לה טובה יתירה על ידי זה בחינת ונקתה ונזרעה זרע, אם היתה יולדת בצער יולדת ברווח וכולי כי משם כל ההמתקות וכל טוב וחסד:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן ועל כן מוחקין הפרשה אל המים קדושים. מים קדושים זה בחינת מים טהורים הנ"ל שעל ידם זוכין לתקן אמונת חכמים ולהשלים העצה ולעלות לבחינת קדש קדשים, וזהו בחינת ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן, כי צריכין ליקח מעפר המשכן שקדושתו נמשכת מבחינת קדש קדשים שלשם עולין לבדוק הסוטה כנ"ל, כי בשעת הפגם החיות נמשך משם לבד, ומחמת שאין כלים לקבל מחמת שנפגמו השכליים הפרטיים על ידי העוונות ח"ו, אזי יכולין ח"ו מזיקי עלמא להתגבר שמשם

כל העונשים ח"ו, אבל השם יתברך מאריך אפו וכולי כנ"ל, ועל כן כשזוכין נמשך משם כל ההמתקות וכל טוב כנ"ל:

גיטין ד

אות א

על פי התורה מישרא דסכינא וכולי בסימן למ"ד עיין שם מה שכתוב שם. כי השגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי כמה צמצומים וכולי כמו המלמד וכולי, וצריך כל אחד לבקש מאד רבי ומלמד הגון כזה. שיוכל להבין ולהסביר לו שכל עליון כזה שהוא השגת אלקות וכולי, וזה בחינת שערות וכולי, בחינת שעורא דאתון דאורייתא וכולי. וזה בחינת בת היתה לו לאברהם אבינו וכולי, בחינת בת תחלה וכולי. כי הצמצומים הנ"ל שהם ההקדמות והסיבובים דקדושה שעל ידם באים להשגות אלקות הם בחינת שכל התחתון, בחינת חכמה תתאה שהיא בחינת בת, בחינת בת אברהם שעל ידה באין להשגות אלקות שהוא שכל עליון, בחינת חכמה עילאה. ולבא להשכל התחתון הזה הוא על ידי שונא בצע וכולי, וצריכין להחיות החכמה תתאה על ידי אור הפנים המאיר בשלש רגלים וכולי, ולפעמים נופל ח"ו בחינת המלכות דקדושה שהיא החכמה תתאה הנ"ל לגלות של הד' מלכיות וכולי, וצריכין לחתכה משם על ידי החסד שנתגלה על ידי התוכחה וכולי, עיין שם כל זה היטב:

אות ב

כי זה ידוע שאיש ואשה הם בחינת חכמה עילאה וחכמה תתאה (וכמובן בהתורה הזאת כמו שכתוב שם על הביאו בני ובנותי וכולי עיין שם), ועיקר החיבור שלהם בקדושה הוא בשביל הולדת והמשכת המוחין בעולם שהם נשמות הבנים שממשיכין בזווגם. כי הנשמה היא המוח, כמו שכתוב: ונשמת שדי תבינם, והשכל בשביל לגלות ולהודיע אלקותו בעולם, כמו שכתוב: דור לדור ישבח מעשיך, וכתיב: אב לבנים יודיע אל אמתך. ועל כן הזהירנו השם יתברך לישא אשה, כי האשה היא בבחינת שכל התחתון הנ"ל שאי אפשר להמשיך שום השגה וידיעה באלקותו יתברך כי אם על ידי זה, על ידי שיש לו השכל התחתון, על כן צריך לישא אשה כדי שעל ידי זה ימשיך בחינת השכל התחתון, כדי שיוכל על ידי זה להשיג ולהודיע השגות אלקות בעולם, שזהו בחינת הבנים שמולידין שהם כלולין בבחינת הארבעה בנים שעל ידם מגלין ומודיעין אלקותו מדור לדור כנ"ל, וכמבואר בהתורה הנ"ל מענין ארבעה בנים עיין שם, ועל כן האשה מתקדשת בכסף כי כסף הוא בחינת מלכות, בחינת חכמה תתאה הנ"ל. ועל כן אי אפשר לזכות לחכמה תתאה הזאת כי אם על ידי שונא בצע, כדי שלא יהיה נמשך אחר

הממון הגשמי ששם אחיזת הסטרא אחרא שהם הד' מלכיות, רק צריך להיות שונא בצע בתכלית השנאה שישנא גשמיות הממון של זה העולם, ואז יוכל לזכות לחכמה תתאה שהיא בחינת שורש העשירות דקדושה שהיא בחינת עשירות שלמה המלך עליו השלום שזכה לחכמה תתאה הנ"ל, בחינת אין כסף נחשב בימי שלמה כמו שכתוב שם, ועל כן מתקדשת בכסף כי כסף הקדושין היא ממון דקדושה, כי נקרא קדושין לשון קודש כי על ידי כסף הקדושין ממשיך לה הארת החכמה תתאה הנ"ל שהיא בחינת עשירות דקדושה כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת חומר איסור אשת איש, כי המלכות שהיא בחינת חכמה תתאה בחינת האשה שם עיקר אחיזת הסטרא אחרא שהם כלולין מד' מלכיות, כי היא מדריגה האחרונה של הקדושה וממנה ולמטה הם הסטרא אחרא והקליפות, ועל כן שם עיקר אחיזתם, וצריכין להשתדל תמיד לחתכה מהם ולהעלותה מביניהם, ועיקר התגברותם הוא שהם רוצים להמשיך השכל התחתון הנ"ל לתוך החכמות חיצוניות שלהם שהם באמת כסילות גמור כנגד זה השכל התחתון הנ"ל, כי מחמת שזה השכל התחתון הוא בחינת צמצומים והקדמות וסיבובים כדי לבא על ידו להשגות אלקות על כן הם רוצים להתדמות כקוף בפני אדם כאלו הם הולכים גם כן בדרך זה, כי כל דרכי חכמתם הוא בדרך היקשים ודמיונות שמתחילין לחקור מדברים נמוכים ופשוטים מאד שהם המושכלות הראשונות, והולכין ומדמין ומקישין דבר לדבר עד שרוצים להרוס ולעלות אל ה' על ידי זה, דהיינו להשיג ידיעת אמתתו על ידי זה על ידי דרכי החקירות האלו, ובאמת לא זה הדרך ולא זה הנתיב להשיג אלקותו יתברך על ידי דרכי החקירות הנבוכות האלו בדרכי ההגיון, אשר הם בעצמם מודים ששכל האנושי הוא נבוך וקצרה ידו להשיג שום דבר על בוריו אפילו בשאר החכמות כגון בחכמת התכונה וחכמות הרפואות, כי אין שום חכמה על בוריה, והם חוקרים כבר אלפים שנים רבבות רבבות חכמים, ועתה הכל מודים שעדיין לא חקרו לידע שום דבר על מתכונתו ואמתתו, מכל שכן וכל שכן בהשגת אלקות אשר לית מחשבה תפיסא בי' כלל, ואי אפשר להשיג שום השגת אלקות כי אם על ידי הצמצומים הקדושים שממשיכין הצדיקים המובחרים האמתיים שהם בחינת כלל התורה והמצוות הקדושו"ת שקבלנו על ידי משה רבינו עליו השלום, ועל כן באמת כתב שם בהתורה הנ"ל שצריכין לבקש מאד אחר רבי כזה שיוכל להמשיך לו השגת אלקות על ידי הצמצומים, כי אפילו גדולי ישראל והמנהיגים לאו כל אחד זוכה לזה השכל שיוכל להמשיך השגות אלקות על ידו, על כן צריכין לבקש מאד אחר

רבי כזה שיוכל להלביש לו שכל עליון כזה בשכל התחתון שהוא בחינת הצמצומים הקדושים שהם בחינת הקדמות וסיבובים כדי לבא על ידם להשגות אלקות, כי אלו הצמצומים והסבובים האמתיים לבא על ידם להשגת אלקות אינם בדרך ההיקש שלהם כלל ח"ו, כי על ידי דרכי ההיקש והדמיון רוצים להגיע וליגע ממש בהדבר שחוקרים, כגון למשל כשחוקר בתהלוכות הכוכבים והגלגלים והולך בדעתו וחוקר מדבר לדבר ומסברא לסברא עד שמגיע בדעתו ונוגע בשכלו בדרכי תהלוכות הכוכבים והגלגלים, אבל מחמת ששכל מהלכם גבוה מאד על כן באמת אינם יכולים להגיע לשם, ועל כן עד הנה אינם יודעים על בוריין איך הוא מהלכם, כי כל המחקרים עד זה סמוך בערך מאה שנה או יותר אמרו שהגלגלים מקיפים הארץ, ובסמוך קם אחד (קופירניקיש שמו) ואמר שהארץ מסבבת וכולי וכולי, וכולם הולכים עתה בדרך השקר הזה, והם בעצמם מודים שברבות הימים יכול להיות שימציא אחד דרך אחר. וא נחנו אומרים שבוודאי אינו כדבריהם כמבואר באריכות בדברי החולקים עליהם המחזיקים הדרך הישן שהוא דעת רז"ל, וכן בשאר חכמות אינם יכולים להגיע לשום דבר על בוריו מכל שכן בהשגת אלקות, כי איך אפשר שיגיעו ויגעו בהשגתו יתברך אשר לית מחשבה תפיסא בי' כלל, אבל כל הצמצומים והסיבובים דקדושה של הצדיק הרבי האמת הם רק בבחינת בחינת ממרחק תביא לחמה, שהם מסבבים סיבובים כאלה שאי אפשר לידע בשכל האנושי איך אפשר לבא להשגתו על ידי הסיבובים האלה, רק שבאמת לאמתו אלו הסיבובים הם כלולים ומיוחדים בו יתברך, ועל ידם בא על האדם ממילא קדושת הדעת של התנוצצות אלקות שנפתח לו על ידם אור האין סוף וזוכה להשיג מה שמשיג, כי עיקר הסיבובים והצמצומים דקדושה של הצדיק האמת הם על פי דרכי התורה והמצות שהם אחדותו יתברך שמו, אבל בשכל אין אנו מבינם כלל איך על פי המצוות האלה נבא להשיגו, כי בוודאי אין אנו יודעין בשכל איך על ידי מצוות ציצית או סוכה וכולי נבא להשגת אלקות אבל באמת אנו מאמינים שמצוות ציצית הקדושים נמשכים ממקום גבוה וקדוש כזה שהוא כלול ומיוחד באחדותו יתברך שמו אשר על ידי זה נבא להשגת אלקות, וכן בשאר המצוות, וכמו כן הם כל הדרכים והנתיבות והקדמות והסבובים של הצדיק האמת שמסבב עמנו כדי לבא להשגות אלקות, שכולם הם בדרכי התורה והמצוות שהם אחדותו יתברך שמצוה אותנו היום ללמוד דיני הפוסקים ושארי הנהגות קדושות, ובזמן אחר הנהגות אחרות, ומגלה לנו חידושי תורה בדרכים נפלאים שעל ידי זה ממילא בא על האדם התנוצצות ידיעת השגתו ממקום רחוק מאד מאד אף על פי שאינו נוגע שם בדעתו כלל, בבחינת ממרחק תביא לחמה שניזון מלחם התורה שהיא השגות אלקותו

יתברך ממרחק דייקא, אבל אינו נוגע שם בחכמתו ודעתו בבחינת אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, כי אלו ההקדמות והסיבובים הם בבחינת בטישא שמבטשין הגוף על ידם כדי שיוכל לקבל אור הנשמה, כמו שכתוב בזהר הקדוש: אעא דלא סליק בי' נהורא מבטשין לי', גופא דלא סליק בי' נהורא דנשמתא מבטשין לי', שעל ידי הסיבובים הקדושים על פי דרכי התורה והמצוות נתקדש הגוף עד שיוכל לתפוס ולאחוז בו אור הנשמה הקדושה כמו שנתפס האור בהנר, ועל ידי זה משיג מה שמשיג:

אות ד

וזה בחינת עריות שכל הקרובות אסורות כדי שלא יתאחזו מהחיבור החכמות חיצוניות שכל חכמתם בדרך קורבה ודמיון כנ"ל. כי עיקר החיבור דקדושה של חכמה עלאה עם חכמה תתאה שהם בחינת איש ואשה צריך להיות בבחינת ממרחק תביא לחמה וכנ"ל, כי הסטרא אחרא היא בבחינת שארי בחיבורא וסיים בפרודא כמו שכתוב במדרש אגדה, כי הם רוצים לחבר דבר בדבר בדרך ההיקש והדמיון, ולהגיע על ידי זה לידיעתו יתברך, ועל כן סיים בפרודא, שהוא בחינת נרגן מפריד אלוף כי בדרך זה אי אפשר להגיע אליו כנ"ל, אבל ישראל קדושים מוזהרים פן יהרסו אל ה' לעלות, רק עומדים ממרחק ומאמינים בו יתברך באמונה לבד. וזה בחינת ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים, שאפילו משה רבינו עליו השלום הסתיר פניו וירא מהביט אל האלקים, ועל ידי זה דייקא זכה להשגות עצומות באלקותו יתברך בחינת ותמונת ה' יביט וכולי. וזה בחינת שלום שלום לרחוק ולקרוב שדייקא על ידי התרחקות הוא מתקרב וכנ"ל:

אות ה

ועל כן אשת איש אסורה לאחר והאיסור חמור מאד מאד, כי מחמת שהאשה היא בבחינת השכל התחתון שהסטרא אחרא והקליפות הם סמוכים לשם ויונקים משם, וחותרים ומתגרים תמיד לינק ולהתאחז שם ביותר וכנ"ל, על כן צריכין להשתדל תמיד לחתכה מביניהם ולהעלותה לאור הפנים, ועל כן אפילו בהיתר הוא מלחמה גדולה כידוע, ועל כן צריך שיהא הזווג רק למינהו כי עיקר יניקת הסטרא אחרא הוא מתערובות. על כן אם ח"ו תתחבר עם אחר אזי יתאחזו הסטרא אחרא והקליפות שם ביותר עד שיפלו שניהם הנואף והנואפת לתוכם בירידה שאין לה תקומה, ותהיה ההולדה שהיא בחינת המשכת המוחין תהיה ממזר או ממזרת שהם פסל ומסכה כמו שכתוב בזוהר הקדוש, היינו אל אחר כפירות, כי אז על ידי התערובות השכליים יניקתם של הסטרא אחרא חזקה מאד רחמנא ליצלן, עד שיכולים להפוך הצמצומים לדרכיהם הרעים עד שנעשה מזה כפירות רחמנא ליצלן, כי הם אורבים על זה תמיד לינק מחכמה תתאה הנ"ל, ועיקר יניקתם מתערובות ח"ו. וזה איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו

מעל ואמרו רז"ל: שמועלת באיש מלחמה שלמעלה ואישה שלמטה, היינו כנ"ל, כי על ידי שמועלת באיש שלמטה על ידי זה מתגברים הקליפות שהם החכמות חיצוניות ומהפכים הצמצומים הנ"ל לכפירות וכנ"ל, על כן מועלת בוודאי באישה שלמעלה מאחר שעל ידי זה מתגברין ביותר הכפירות רחמנא ליצלן וכנ"ל. וזה שאמרו רז"ל: איש איש כי תשטה אשתו שאין המנאפין נואפין אלא אם כן נכנס בהם רוח שטות, רוח שטות בוודאי שנמשך מהקליפות שהם בחינת חכמות חיצוניות שהם כסילות ושטות באמת שהם היפך החכמה האמתיות כנ"ל, ועל כן נמשך מהם רוח שטות ממש:

אות ו

וזה בחינת גט שאי אפשר להפרידה מאתו כי אם על ידי כתב דייקא שהוא כתב הגט, כי הצמצומים הנ"ל הם בבחינת כתב בחינת שיעורא דאתוון דאורייתא, כי תמונת כל אות ואות הוא בחינת צמצום מיוחד כדי לבוא על ידו להשגת אלקות, ועל כן אסור להתחבר עמה כי אם על ידי כתב שהוא הכתובה, ובלא הכתובה אסור לדור עמה. כי להמשיך השגות אלקות צריך כמה וכמה צמצומים בכמה וכמה בחינות לצמצם השכל העליון בכמה וכמה השתלשלות וצמצומים מדרגא לדרגא וכולי, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל שצריכין כמה וכמה צימצומים מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון, וזה בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה שהם בבחינת איש ואשה בחינת חכמה עילאה וחכמה תתאה כידוע, היינו כשחכמה עילאה רוצה להשפיע בחכמה תתאה צריכה לצמצם עצה בכמה צמצומים עד שנעשה בחינת כתב שהוא בחינת תמונות אותיות של תורה שבכתב, ועל ידי זה משפיע בבחינת תורה שבעל פה שמקבלת מתורה שבכתב, ועל כן אסורה להתחבר עמו כי אם על ידי הכתב שהוא הכתובה שנותן לה. כי השכל התחתון בחינת האשה אינה יכולה לקבל מהשכל העליון כי אם כשמצמצם עצמו בבחינת כתב כנ"ל, שזהו בחינת תורה שבעל פה שמקבלת מתורה שבכתב כנ"ל, ועל כן גם כשנפרדת ממנו אינה יכולה להפרד ממנו כי אם על ידי כתב דהיינו כתב הגט, כי תיכף כשנתחברה עמו נכללה היא גם כן בבחינת כתב, כי אשה עולה עמו וכולי (כמו שאמרו רז"ל), כי באתר דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן כמובא בזוהר הקדוש, ועל כן היא גם כן כלולה עמו בבחינת כתב, ועל כן אי אפשר לה להפרד ממנו כי אם על ידי כתב שצריך לצמצם עצמו באותיות הכתב, ועל ידי זה דייקא יפרידה מאתו כי כבר נקשרה ונכללה עמו בבחינת כתב, ועל כן אי אפשר להפרידה ולכורתה משם כי אם על ידי הכתב, כמו שאמרו רז"ל: ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה, כי צריכה כריתות ממש על ידי כתב דייקא מאחר ששם נקשרה כנ"ל:

אות ז

ועל כן צריך להזכיר בגט שמו ושמה ושם מקומם והזמן, כי השם והמקום והזמן הם בחינת כלליות הצמצומים של כלל הבריאה, כי כל דבר ודבר של הבריאה יש לו שם מקום וזמן, והשם יתברך ברא הכל ומחיה ומקים הכל על ידי שצמצם עצמו בכמה צמצומים מאין סוף עד אין תכלית, עד שנתהוה בחינת צמצום השם והמקום והזמן שבהם כלול כל הדברים שברא, והכל נברא בשביל האדם כדי שיבין וישיג אלקותו יתברך על ידי שיקדש ויטהר עצמו עד שיזכה להשגות אלקות על ידי הצמצומים הנ"ל. וכבר מבאר שעקר חבור איש ואשה הוא רק בשביל זה, כדי להמשיך המחין של השגות אלקות על ידי זה , על ידי הצמצומים הנ"ל, ועל כן כשמפרידה מאתו צריך להזכיר בהגט השם והמקום והזמן, שהם כלל הצמצומים, ששם צריך להפרידה מאתו. כי יש בהצמצומים שתי בחינות, לפעמים הם בשביל המשכת השפע, ולפעמים להפך, חס ושלום, בשביל נעילת וסגירת השפע, הינו כשצריכין להמשיך שפע, אזי הצמצומים הם לטובה גדולה, כדי להמשיך השפע על ידם דיקא, כי בלא הצמצומים לא היה אפשר להמשיך מחמת רבוי אור, כי רב טובה אי אפשר לקבל, ועל כן הצמצומים הם טובה גדולה, כי הם בחינת כלים וצנורות להמשיך הדעת והשפע על ידם, אבל לפעמים כשאין רוצין להשפיע, אזי מצמצמין הצמצומים יותר ויותר עד שחס ושלום, נסגרין הצנורות לגמרי ואין השפע יורדת למטה. וגם זה לטובה, כדי שלא ינקו מהשפע אותם שאינם צריכים לינק משם. וזה בחינת הגט שמצמצם עצמו בבחינת הצמצומים הנ"ל, שהם בחינת תמונות אותיות הכתב שכלולים בשם ומקום וזמן, ומצמצם עצמו בבחינת פרוד, דהינו בחינת סגירת וסתימת הצמצומים לגמרי, שאותן הצמצומים שעל ידם היה משפיע בה וכנ"ל, אותם דיקא הוא סוגר וסותם עתה שלא ישפיע בה עוד, ועל ידי זה הוא כורתה ומפרידה ממנו, כי נפסק הקשר מאחר שנסתמו צנורות הצמצומים שעל ידם היו מקשרים יחד וכנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ויצאה והיתה מקיש הויה ליציאה לענין כמה דינים. כי בודאי ההויה והיציאה הם שוין, כי שניהם בבחינה אחת על ידי בחינת הצמצומים הנ"ל, רק שבההויה הצמצומים בשביל השפע דרך צנורות, וביציאה הוא בבחינת סתימת הצנורות האלו בעצמם, ועל כן מקיש אותם להדדי וכנ"ל:

הלכות יבום וחליצה הלכה ד:

אות ח

וזה בחינת יבום וחליצה, כי האדם בא לעולם רק בשביל זה כדי שימשיך השגות אלקות על ידי הצמצומים, וצריך שישאיר השארה אחריו בעולם, דהינו בנים כדי שהם ימשיכו אחריו השגות אלקות, כי משם נמשכה נשמתם כנ"ל. כי כל מה שמסבב השם יתברך

בבריאת עולמות וקיומו הכל כאשר לכל הוא רק בשביל זה, כי כל הבריאה היא בגין דישתמודעין ליה כידוע, וכשאין האדם מניח זרע בעולם, חס ושלום, אזי אין נשמתו יכולה לעלות אל מנוחתה ואל מקומה, דהינו לאור הפנים, מחמת שלא השתדל לחתך ולהעלות את המלכות חכמה תתאה מבין הארבע מלכיות ולהעלותה לאור הפנים המאיר בשלש רגלים שעל ידי זה היה זוכה להשגת אלקות, והיה זוכה להמשיך ידיעת אלקותו לדורות הבאים, שזהו בחינת כנגד ארבעה בנים דברה תורה, בחינת והגדת לבנך וכו', בחינת והודעתם לבניך ולבני בניך, כי משם נמשכים כל הבנים וכנ"ל, וכיון שלא הניח זרע של קימא, פגם בכל זה, ועל כן אינו יכול לעלות אל אור הפנים כידוע. וזה "ישבעו בנים וכו'", אז דיקא "אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך", כי השלים צלם דמות תבניתו על ידי הבנים, אבל כשאין לו בנים חס ושלום, אזי הוא כאלו ממעט את הדמות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ועל כן אינו זוכה לבחינת אחזה פניך, כי אינו יכול לעלות לאור הפנים כנ"ל, כי צלם דמות תבניתו הוא בחינת כלליות השגת אלקות על ידי בחינת הצמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון הנ"ל, כי יש שכל שהוא נקרא בחינת עין, ויש שכל שנקרא בחינת יד, ויש שכל שנקרא רגל, וכן בשאר האיברים וכן בפרטי פרטיות כל איבר וכל גיד שיש לאדם בפנים ובחוץ, כלם הם כנגד שכליים של השגות אלקות, שהם בחינת שמותיו הקדושים, וכל הדורות באין לעולם בשביל זה להשלים צלם דמות תבניתו, כביכול, על ידי ידיעתם אותו יתברך, כי אי אפשר להשלים זה הבנין הנורא בדור אחד, על כן צריכין להניח בנים כדי שישלים לפי בחינתו צלם אלקים, ועל כן כשאין לו זרע, אינו יכול לעלות לאור הפנים, ועל כן אסורה אשתו להנשא לחוץ אפלו אחר מותו, כמו שכתוב, (דברים כה) "לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר וכו'". כי האשה יוצאת מבעלה על ידי מיתתו מחמת שאז נשמתו נסתלקה מזה העולם ואין נשאר קשר ביניהם, אבל זה שמת בלא בנים עדין נשארה נשמתו בזה העולם קשורה ברגלי אחיו, כי אינה יכולה לעלות לאור הפנים ונשארה קשורה ברגלי אחיו בבחינת ותגל מרגלתיו, ומחמת זה אשתו קשורה בו עדין על ידי ההוא רוחא דשדי בגוה שאינו יוצא ממנה מחמת שאינו יכול להפרד מזה העולם, מחמת שלא הניח זרע בזה העולם להכיר אותו יתברך אשר בשביל זה בא לעולם כנ"ל, ועל כן אשתו זקוקה ליבם, כי אח לצרה יולד, כי אחיו יש לו כח להקימו לחזר ולהמשיך נשמתו על ידי הבן שיוליד, כמו שכתוב (דברים שם), "יקום על שם אחיו המת" כידוע:

אות ט

ועל כן מי שיש לו בן, מכל מקום, פוטר את אשתו מן החליצה ומן היבום, כי אפלו בן רשע פוטר, כי כנגד ארבעה בנים דברה תורה ואחד מהם רשע, וגם הוא בכלל הארבעה בנים אשר על ידם ממשיכין השגות אלקות ומגלין ומודיעין ידיעת אלקותו מדור לדור, וכמו שכתוב, "כל פעל על ה' למענהו, וגם רשע ליום רעה". שגם על ידו נתגדל ונתגלה ידיעתו יתברך, כי אף על פי שהוא רשע, בעוונו ימות, על ששאל שלא כהגן והוציא את עצמו מן הכלל וכפר בעקר, אבל על ידי שמקהין את שניו ומשיבין לו, בעבור זה עשה ה' לי וכו', על ידי זה דיקא נתגדל השם יתברך ונתגלה ידיעתו יתברך, כי כשכבר גלה הרשע הכפירות והאפיקורסות שלו והצדיקים זוכין לשברם ולהקהות את שניהם, אזי הוא טובה גדולה מה שכבר הוציאו לחוץ מלבם מחשבתם הרעה. כי זה טובה לדורות, כי לא יוכל עוד אחר לומר שטות הקשיא והכפירה הזאת, כי כבר נשמע שטות חקירה זאת והצדיקים סתרוה ושברוה, ועתה מה יש להם עוד לומר, ובשביל זה השם יתברך מאריך אף לרשעים ונותן להם כח שיאמרו מה שיאמרו כדי שיוציאו מלבם כל רשעותם וכפירותם הטמון בלבם, עד שלא יהיה להם מה לומר עוד, ואחר כך בדבור אחד של הצדיק האמת יפל ויתבטל כל שטות דבריהם הרעים. וזה בחינת כל רוחו יוציא כסיל וחכם באחור ישבחנה, וזה בחינת ואולם בעבור זאת העמדתיך בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ (שמות ט) הינו כנ"ל. ועל כן במהרה בימינו כשיבוא הגואל צדק ויתגלה האמת בעולם יהיה טובה גדולה מה שכבר היו כל כך מחקרים ואפיקורסים וכופרים בעולם שכבר חקרו מה שחקרו, ואמרו מה שאמרו והיו מבזים את ישראל ומתלוצצים כל כך, ואז יראו בעיניהם שהכל הוא בהפך וישארו כאבן דומם ולא יוכלו לפתח פה עוד ויודו הכל על האמת. ועל כן בן הרשע הוא גם כן מן הארבעה בנים שעל ידם מודיעין אלקותו יתברך בעולם, וגם שיכולים לצאת ממנו בנים כשרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דילמא נפקי מניה בנין דמעלי, וכמו שאיתא בזהר הקדוש, אלמלא היה הקדוש ברוך הוא ממית את תרח קדם שיצא ממנו אברהם, לא היה אברהם וכל האבות בעולם ומשה רבנו ומשיח וכל הצדיקים וכו', עין שם:

אות י

וזה בחינת חליצה שכשאינו רוצה ליבם אזי "וחלצה נעלו מעל רגלו", כי כשאינו רוצה ליבם בזה מראה שאינו רוצה, או שאינו יכול לחתך את המלכות מן הסטרא אחרא ולהעלותה לאור הפנים המאיר בשלש רגלים שעל ידי זה מחיין את המלכות, בחינת החכמה תתאה שעל ידי זה זוכין להשגת אלקות, שזהו עקר בחינת החבור דקדשה של איש ואשה שמשם הולדת הבנים כנ"ל. ועקר הקנין שהאשה נקנית לבעלה היא רק

מחמת בחינה זאת, מחמת שבעלה מעלה אותה מן הסטרא אחרא ומחיה אותה מבחינת אור הפנים הנ"ל בבחינת ראה חיים עם האשה וכו', כי אשה עולה עמו וכו' (וכמובן בהתורה "גזלה" שמדבר שם מענין קדושין שהיא מתקדשת מטמאתה וכו', עין שם סימן סט לקוטי חלק א), וכל חשוכי בנים, רחמנא לצלן, נמשך רק משם מחמת שלפי בחינתו לא היה לו כח להעלות בחינת השכל התחתון הנ"ל, לחתכו מן הסטרא אחרא ולהחיותו מאור הפנים, להמשיך בחינת הארת השגת אלקות שמשם שרש ההולדה. כי אף על פי שלאו כל אדם זוכה להשגת אלקות, אף על פי כן שרש ההולדה בקדשה נמשך משם, ויש שחטאיו גורמים שאינו יכול להמשיך נשמת ההולדה משם או שמצד פגם הגלגול אינו זוכה להעלות המלכות וכו', ויש בזה כמה בחינות, אך עקר מניעת ההולדה, רחמנא לצלן, נמשך מזה מחמת שלא העלה את המלכות לפי בחינתו אל אור הפנים שמאיר בשלש רגלים, על כן אם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו להקים לאחיו שם לתקן אותו, וזה מחמת שאין לו כח להעלות המלכות חכמה תתאה וכו' כנ"ל, על כן "וחלצה נעלו מעל רגלו", בזה מראין לו שפגם בשלש רגלים שבהם עולין ברגלין לבית המקדש להעלות המלכות אל אור הפנים, שעל זה נאמר, "מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב" וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ומאחר שהוא אינו רוצה ליבם, בזה מראה שלא זכה לזה לבחינת עלית רגלים לקבל מאור הפנים, שהוא בחינת מה יפו פעמיך בנעלים, על כן וחלצה נעלו, כי המנעלים הם תקון הרגלין, הינו כי הרגלין הם בחינת מדרגה האחרונה של הקדשה, ומשם ולמטה הוא אחיזת הסטרא אחרא, ועל כן מחמת שהם סמוכים אל הסטרא אחרא, על כן הם כרוכים שם ביותר, ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה, הני ברכי דרבנן דשלהי מינייהו. וזה בחינת מלכות חכמה תתאה שכל התחתון הנ"ל, שהיא בבחינת רגלין כנגד השכל העליון שהוא השגות אלקות. והאשה בכלל היא בחינת חכמה תתאה, בחינת רגלין, כמו שכתוב, "רגלי חסידו ישמר" דא אתתא, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו זכרונו לברכה במקום אחר, כי איש ואשה הם בבחינת הרב והתלמיד שהתלמיד בכלל הוא בבחינת רגלין, בחינת השכל התחתון כנגד הרב, והרב, שהוא בחינת השכל העליון, צריך לצמצם עצמו בכמה צמצומים, שהם בחינת שכל התחתון כדי שיוכל להאיר בהתלמיד, כדי להעלות את התלמיד לבחינת השגות אלקות שהוא בחינת שכל העליון. כי בכל בחינה ובכל מדה יש בחינת קומה שלמה, ועל כן גם בבחינת חכמה עלאה בעצמה, שהוא בחינת הרב, יש בחינת ראש ורגלין, שהם בחינת חכמה עלאה וחכמה תתאה. והתלמיד בכללו הוא בבחינת רגלין, בחינת חכמה תתאה נגד הרב, וגם בו יש קומה שלמה, אבל בחינת ראש שלו מקבל

חיות מרגלי הרב, כי בחינת העליונה של מדרגה התחתונה היא נמוכה וצריכה לקבל חיות מבחינה התחתונה של מדרגה העליונה כידוע. וזה גם כן בחינת איש ואשה כנ"ל, ומחמת שהרגלין סמוכין אל הסטרא אחרא, על כן צריכין שם שמירה ביותר שלא יתאחזו בהם. וזה בחינת המנעלים, שהם שמירה להרגלין, והם בשרשן נמשך מבחינת גבה, מבחינת חשמ"ל שנעשה מלבוש לכל הגוף. ולמטה ברגלין נעשין בחינת מנעלים, וחשמ"ל נמשך מאור הפנים כמובא, כי הוא גימטריא שע"ח שהם ש"ע נהורין של אור הפנים וכו'. וזה בחינת כתפלין כך מנעלים, כי תפלין הם אור הפנים כידוע ומשם נמשך על האדם שמירה לרגלין, שהם בחינת מנעלים שלא יתאחזו בהם הסטרא אחרא, כי השמירה לרגלין צריכין להמשיך ממקום גבה מאד כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים שסמוכים לשם כנ"ל, ועל כן מברכין על המנעלים, שעשה לי כל צרכי, כי בהם כלולים כל צרכי האדם, כי כל השפע של האדם בגשמיות ורוחניות נמשך מאור הפנים, כמו שכתוב, "כי באור פניך נתת לנו תורת חיים וכו' וצדקה וברכה וכו'". אבל השפע יורדת תמיד, אך אי אפשר לקבל השפע כי אם על ידי בחינת מלכות, שהיא עקרת הבית כידוע, אבל כשבחינת מלכות נופל ביניהם, חס ושלום, אזי הם יונקים מהשפע הרבה, כמו עכשו בגלות בעוונותינו הרבים שישראל נזונין רק מתמצית כידוע, ועל כן עקר המשכת השפע הוא כפי שמעלין את המלכות מהסטרא אחרא ומחיין אותה מאור הפנים, שעל ידי זה נמשך השפע רק אל הקדשה לבני ישראל, אך כשמעלין בחינת מלכות, שהיא בחינת רגלין, צריכין להמשיך תקון המנעלים, שהם שמירה להרגלין, שלא יתאחזו בהם הקלפות כנ"ל, ועל ידי זה ממילא נשמר כל השפע שלא תרד להם, חס ושלום, רק לישראל כנ"ל, על כן מברכין על המנעלים, שעשה לי כל צרכי, כי כל צרכי האדם, שהם כלל השפע תלויים במנעלים, שהם שמירה לרגלין כנ"ל. ועל כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה, לעולם ימכר אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו. כי כל מה שיש לו, דהינו כל השפע תלויה במנעלים כנ"ל. וזהו בעצמו מה שצונו השם יתברך לעלות לרגל, שעקר המצוה תלויה ברגלין ובמנעלים לילך ברגליו לירושלים לבית המקדש, לקבל מאור הפנים, שעל זה נאמר, "מה יפו פעמיך בנעלים וכו'". כי הא בהא תליא, כי עקר התקון שמקבלים ברגלים בבית המקדש, מאור הפנים, עקר התקון הוא לרגלין שהיא בחינת חכמה תתאה הנ"ל שצריכים לחתכה מהסטרא אחרא ולהחיותה מאור הפנים כנ"ל, ועל כן המצוה תלויה ברגלין דיקא לילך ברגליו לירושלים, כי עקר התקון לבחינת הרגלין. ועל כן נקראין "שלש רגלים", ועל כן איתא שהיו ישראל קדושים מחבבין את המצוה הזאת, שאף על פי שהיה להם עגלות צב, היו יורדין מהעגלות והיו

הולכין ברגליהם דיקא, כי כך יפה להם, כי עקר התקון נמשך לרגלין ולהמשיך בחינת מנעלים, שהם בחינת שמירה לרגלין, שלא יתאחזו עוד החיצונים, שזהו בחינת מה יפו פעמיך בנעלים וכו' כנ"ל:

אות יא

וזה בחינת גדל המעלה והזכות שאין לו שעור של אנשים הכשרים החסים על חייהם הנצחיים, המשתדלים להציל ולמלט נפשם מני שחת, שהם הולכים ברגליהם דיקא לקבל פני רבם, כי עקר ההליכה אל הרב הוא כדי לזכות להשגות אלקות, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל שצריך כל אחד לבקש מאד מאד רבי אמת כזה שיוכל להאיר בו השגות אלקות וכו', עין שם, על כן צריכין לילך ברגליו דיקא כדי לתקן הרגלין, שהם בחינת חכמה תתאה, בחינת הצמצומים והסבובים הנ"ל שאי אפשר לזכות להשגות אלקות כי אם על ידי זה כנ"ל, (ועין בספר חיי מוהר"ן מה שמובא מזה):

אות יב

וזה מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שחנוך היה תופר מנעלים, כי חנוך זה מט"ט שר הפנים משם שנמשך תקון המנעלים שהם שמירה לרגלין, שהוא חכמה תתאה, כי תקון המנעלים נמשך מבחינת אור הפנים וכנ"ל. וזהו בקדמיתא כתנות אור באלף לבתר דחאבו אתעבדו כתנות עור, כי מכתנות אור באלף, בחינת אור הפנים, נעשין בחינת כתנות עור, שהם בחינת מנעלים, שהם של עור, שהם שמירה לרגלין בחינת חכמה תתאה שלא ינקו מהם החיצונים כנ"ל. כי אם לא היה חוטא אדם הראשון לא היה להסטרא אחרא כח להתאחז בבחינת הרגלין, בחינת החכמה תתאה ולא היו צריכין לקבל השמירה על ידי בחינת כתנות עור לבד, אך אחר החטא, שהם כרוכין אחר בחינת הרגלין, הוא תקון גדול שנעשו מבחינת כתנות אור, בחינת כתנות עור, שהם בחינת מנעלים, כי הם שמירה לרגלין כנ"ל:

אות יג

כי עקר חטא אדם הראשון היה על ידי בחינה הנ"ל, על ידי שנתאחזה הסטרא אחרא, שהוא נחש הקדמוני, בבחינת חכמה תתאה השכל התחתון הנ"ל, שהוא בחינת חוה אשה, ועל ידי זה פתה אותה עד שאכלה מעץ הדעת טוב ורע שהם בחינת חכמות חיצוניות וכו', כמו שנאמר שם. והשם יתברך ברחמיו השתדל לחתכה משם על ידי התוכחה שהוכיח אותם מיד ואמר לו, "איכה, המן העץ וכו'". וקלל אותם וכו' והכל לטובה, כי כל זה הוא בחינת תוכחה בדרך בזיון, כי הוכיח אותם אז ואמר להם, "המן העץ, וכו'", וגם קלל אותם, שזה בחינת בזיונות, הינו בחינת תוכחה בדרך בזיון, והכל לטובה כדי שיתגלה על ידי זה החסד שמתגלה על ידי תוכחה דיקא, כמו שמבאר

בהתורה הנ"ל, עין שם מה שמובא שם שצריכין לקבל התוכחה אף על פי שהיא בדרך בזיון וכו', ועל ידי זה נתגלה אז חסד גדול, דהינו מה שעשה יומו של אדם ליומו שלו, שהוא אלף שנה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שעל זה נאמר, "זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה". כמו שפרש רש"י שם, ואז נאמר, "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם". זה בחינת מנעלים שהם שמירה לרגלין, כי עתה צריכין מנעלין דיקא, בחינת כתנות עור, לשמירה, והם נמשכין מבחינת כתנות עור, מבחינת אור הפנים שמקבלין בשלש רגלין וכו' כנ"ל, ועל כן כשאינו רוצה ליבם שזה מורה שפגם בכל זה כנ"ל, על כן , "וחלצה נעלו מעל רגלו" כנ"ל:

אות יד

ובזה שחולצת נעלו, על ידי זה היא נפרדת ממנו ומתרת לשוק, כי אז נפרד נשמת המת מרגליו ויוצא ממנה ההוא רוחא דשדי בגוה על ידי הרק שמריקה בפניו, כמו שכתוב, "וירקה בפניו", 'בפניו' דיקא כנגד הפגם שפגם באור הפנים, ומחמת שכל מצוות החליצה והרק נעשה בפני הזקנים, שהם הדינים, כמו שכתוב, "ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו וכו' וירקה בפניו וכו'". על ידי זה נתתקן נשמת המת, על ידי הזקנים שהם הדינים, שהם מקבלין כח מהצדיקים אמתיים, שהם עוסקים להמשיך השגות אלקות בעולם, כי כל הדינים צריכים לקבל כח מהצדיק החכם האמת שהוא בחינת ראש הסנהדרין גדולה שהיו יושבין בבית המקדש ששם מקבלין מאור הפנים, כי כל הדינים שליחותא דידהו עבדי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וזה בחינת ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל, 'בית' דיקא, כי חליצת המנעל מורה שאין עוד כח לאחיו לתקן נשמתו על ידי מצות יבום, אבל התורה חסה על נשמות ישראל וצותה לעשו"ת המצוה הזאת לעיני הזקנים, כמו שאיתא, מצות חליצה בשלשה. ועל ידי זה הזקנים, שהם צדיקי אמת, מתקנים אותו על ידי החליצה דיקא ומעלין נשמתו אל אור הפנים שמקבלין בבית המקדש ברגלים. וזהו בחינת בית חלוץ הנעל, 'בית' דיקא, שאין נשאר חס ושלום, נשמת המת בחוץ חס ושלום, רק מכניסין אותו לפנים, לתוך הבית, לבחינת הבית המקדש שהוא עקר הבית באמת, ששם מאיר אור הפנים, שהזקנים מעלין אותו לשם על ידי תקון החליצה, כי מעלין חליצת המנעל לבחינת חליצת המנעל שחולצין ביום הכפורים שהוא יום סליחה ומחילה. וכן חולצין המנעל כשנכנסין לבית המקדש, כי יש בחליצת המנעל שתי בחינות, כי אבל ומנדה, רחמנא לצלן, צריכין חליצת מנעלים, להורות שנסתלק החיות מאור הפנים, שזהו בחינת אבלות, רחמנא לצלן, וזהו בחינת מנדה על שפגם במצוות התורה ועקר הנדוי על שפגם בכבוד הרב

ותלמיד חכם שעל ידי זה אינו מקבל מאור הפנים, ועל כן חיב בחליצת המנעל כנ"ל, כי אין לו עתה שמירה לרגלין מחמת שפגם באור הפנים כנ"ל, אבל חליצת המנעל ביום הכפורים הוא בהפך מזה, כי מחמת שאז אין שליטה להסטרא אחרא כלל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על כן חולצין המנעלים, כי אין צריכין שמירת המנעלים, וזה בעצמו חליצת המנעלים בבית המקדש, כי שם עקר אור הפנים ואין להסטרא אחרא אחיזה שם, על כן אין צריכין שמירה שם על ידי המנעלים, על כן חולצין אותם כשנכנסין לשם. וזהו בחינת של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא, דהינו כנ"ל, אבל גם חליצת המנעלים של אבל ומנדה או בתשעה באב הוא גם כן נתהפך הכל לטובה על ידי שמקבלין על עצמן דברי רבותינו זכרונם לברכה שצוו להתאבל ולחלץ המנעלים כמו שאומרים למנדה, אחינו אתה וכו', מאחר שקבלת עליך את הדין. וכן האבל מצוה לנחמו בכמה תנחומין, וכן כל המתאבל על ירושלים, זוכה לראות בשמחתה, כמו שכתוב, "שישו אתה משוש וכו'". כי על ידי שמתאבל ושב על עוונותיו וסובל הבושה והבזיון של חליצת המנעל ועטיפת הראש שמורה שנסתלקו המחין בחינת אור הפנים ממנו, על ידי זה השם יתברך מרחם עליו ומוחל עוונותיו כמו ביום הכפורים, ועל ידי זה מתהפך חליצת המנעל לבחינת חליצת המנעל של יום הכפורים שאין צריכין אז שמירה כנ"ל. וזה בחינת מצות חליצה שעל ידי הזקנים, שהם הדינים, שחליצה נעשה בפניהם, מתקנים נשמת המת ומהפכין בחינת החליצה לבחינת חליצת המנעל של יום הכפורים, שאז נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים, שאז עקר המשכת אור הפנים וכנ"ל:

הלכות אונס ומפתה נכלל לעיל בהלכות כתבות שמבאר שם הרבה בענין החמשים כסף, עין שם: הלכות סוטה:

אות טו

וזה בחינת סוטה שצריכין לקח מעפר שבקרקע המשכן לתן אל המים המרים ועל ידי זה נבדקת, כי הבעל חיב לקנאות לאשתו אל תסתרי, זה בחינת תוכחה הנ"ל שמוכיח אותה שלא תסתיר עצמה, ואף על פי שהוא בדרך בזיון, כי בודאי הוא לה בזיון גדול מה שחושדה ומקנא לה, אף על פי כן היא מחיבת לקבל התוכחה ועל ידי זה דיקא נתגלה חסד ואהבה, בבחינת כל רחימותא דלא קשיר עמה קנאה לאו רחימותא רחימו, שדיקא על ידי הקנאה, שהיא בחינת תוכחה, על ידי זה נתגלה אהבה, שהוא בחינת חסד, בחינת אהבת חסד, וזה החסד הוא עקר תקונה ועליתה, כי על ידי החסד חותכין אותה מהארבע מלכיות ומעלין אותה אל אור הפנים שבשלש רגלים שמשם כל חיותה וקיומה

כנ"ל, ועל כן כשעוברת על דבריו ונסתרה אזי נבדקת על ידי המים המאררים שנותנין בהם מעפר שבקרקע המשכן דיקא, כי בהמשכן ובית המקדש שם עקר אור הפנים, כי לשם עולין ברגלים לראות פני ה', לקבל אור הפנים, כמו שכתוב, "שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' במקום אשר יבחר וכו'". ועל כן על ידי העפר הזה דיקא נבדקת, כי עקר החבור דקדשה הוא בבחינת השגת אלקות על ידי הצמצומים, שהם בחינת מלכות חכמה תתאה, בחינת אשה יראת ה', שעקר חיותה על ידי אור הפנים שמקבלין בבית המקדש בשלש רגלים כנ"ל, ועל כן שם נבדקת על ידי העפר הקדוש הזה, כי משם כל חיותה וקיומה כנ"ל, ועל כן אם נטמאה אינה יכולה לקבל חיות משם, אדרבא, עפר המשכן נוקם בה "וצבתה בטנה וכו'", כי פני ה' נוקם ברשעים, כמו שכתוב, "פני ה' בעושי רע להכרית וכו'", אבל אם לא נטמאה וטהורה היא, אזי "ונקתה ונזרעה זרע", כי כל חיותה משם וכל ההולדה משם כנ"ל: ועל כן מוחקין פרשת של התורה לתוך המים, כי התורה היא בחינת פני ה', בחינת שבעים פנים לתורה, וכתב אותיות התורה הם בחינת הצמצומים שמצמצם את עצמו בחינת החכמה עלאה בצמצומים של אותיות הכתב, כי אינה יכולה לקבל ממנו כי אם על ידי זה כנ"ל לענין כתבה וגט, עין שם (אוריתא מחכמה עלאה נפקת), ועל כן דיקא על ידי אותיות הקדושים של כתיבת הפרשה של התורה היא נבדקת, כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם, וכמו שכתוב, "ושמתם". זכה נעשה לו סם חיים, לא זכה נעשה לו סם מות, כי אלו אותיות התורה, שהם בחינת פני ה', שמהם מקבלין חיות כשזוכין הם בעצמן נוקמין בו כשאינו זוכה ונעשין לו סם מות, רחמנא לצלן, ועל כן נקראת סוטה על שם הרוח שטות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, "כי תשטה אשתו" שאין המנאפין מנאפין אלא אם כן נכנס בהם רוח שטות, כי הוא רוח שטות בודאי, כי נמשך מבחינת חכמות חיצוניות שהם בחינת כסילות ושטות כשנופל, חס ושלום, החכמה תתאה, בחינת מלכות ביניהם, שזה בחינת זעקת מושל בכסילים, כמו שמובא שם, עין שם, וכמבאר לעיל מזה, ועל כן עקר הבדיקה על ידי המים קדושים שבכיור, כי מים מטהרין מכל הטמאות, כי המים הם בחינת מימי החסד, בחינת החסד הנ"ל שעל ידו קוצרין את המלכות מהסטרא אחרא בבחינת קצרו לפי חסד כנ"ל, כי המים הם בחינת חסד ונמשכין מגבורות בחינת גבורות גשמים, וכמו שאיתא בזהר הקדוש, מים אנון לימינא וכו', הינו כי המים הם בחינת חסד הנ"ל שנתגלה על ידי התוכחה דיקא, שהוא בחינת גבורות, ועל כן בתוך התוכחה שהוכיח משה רבנו את ישראל הזכיר בה מים, כמו שכתוב, "אם בחקתי תלכו וכו' ונתתי גשמיכם בעתם" וכו'. ואם לא תשמעו וכו', "ונתתי

את שמיכם כברזל וכו'", וכן, "ועצר את השמים ולא יהיה מטר". כי מימי החסד נמשכין על ידי תוכחה דיקא ועל ידי זה דיקא חותכין את המלכות חכמה תתאה מהסטרא אחרא שעל ידי זה זוכין להשגות אלקות ויודעין ומכירין אתו יתברך שזה עקר התכלית מכל התכליתין, על כן מזכיר ענין המים ביותר בכל התוכחות, מאחר שעל ידי זה חותכין את המלכות, שעל ידי זה באין להשגות אלקות, שזה עקר התכלית. ועל כן מים מטהרין מכל הטמאות ואין אשה נטהרת לבעלה כי אם על ידי המים, כי כל הטמאות נמשכין מבחינת הנ"ל כשהסטרא אחרא מתגברת ויונקת ממלכות דקדשה ביותר, ועקר הטהרה כשחותכין אותה משם, שזה נעשה על ידי מימי החסד שנמשכין מגבורות שהוא בחינת החסד המתגלה על ידי התוכחה שעל ידי זה דיקא חותכין את המלכות מביניהם ומעלין אותה אל אור הפנים וכו' כנ"ל, ועל כן עקר חפירת הבארות וקיומם היה על ידי יצחק, כי אברהם אבינו, שהוא בחינת חסד, חפר בארות של מים, שהם בחינת מימי החסד כדי לחתך המלכות חכמה תתאה ולטהרה מהם, כי אברהם עסק בזה ביותר, כמו שמובא בהתורה הנ"ל, אבל הבארות שלו לא נתקימו, כי סתמום פלשתים אחרי מות אברהם, כמו שכתוב, "וכל הבארת אשר חפרו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר וכו'". וזה מחמת שחסד של אברהם לא נתגלה עדין מתוך תוכחה, שהוא בחינת גבורות, עד שבא יצחק, שהוא בחינת גבורות, בחינת תוכחה הנ"ל שאז נתגלה החסד מתוך תוכחה, ועל כן היה עקר תקון הבארות וקיומם על ידו דיקא, כמו שכתוב, "וישב יצחק ויחפר את בארת המים אשר חפרו בימי אברהם וכו'". כי עקר התגלות החסד, בחינת מימי החסד, הוא על ידי תוכחה דיקא, שהוא בחינת גבורות יצחק וכנ"ל: וכל הבדיקה של הסוטה הוא על ידי הכהן איש חסד, שהוא בבחינת אברהם, כמו שכתוב, "אתה כהן לעולם". כי מבאר שם בהתורה הנ"ל שאברהם עסק בזה ביותר לחתך המלכות על ידי החסד וכו', כמו שמבאר שם, כי הכהנים הם בני לוי, שהוא בחינת גבורות, בחינת תוכחה, הינו בחינת חסד המתגלה על ידי התוכחה שעל ידי זה חותכין את המלכות ומעלין אותה אל אור הפנים וכו' וכנ"ל: ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

יבום א:

אות א

ענין יבום להקים שם המת על נחלתו, כמו שכתוב, "כי ישבו אחים יחדו וכו', והיה הבכור", הינו גדול האחין וכו', כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, יקום על שם אחיו לנחלה ולא ימחה שמו מישראל. ומובן מזה שהקמת שם המת על ידי היבום תלוי במה שאחיו לוקח נחלת המת עם אשתו שמיבם, כמו שכתוב, "להקים שם המת על נחלתו"

דיקא, וכמו שמבאר שם ברות בשאר הפסוקים הסמוכים שהקמת שם המת תלוי במה שלוקחין נחלתו, עין שם, כי גם שם ברות מרמז ענין יבום, כמובא:

אות ב

כי עקר בריאת האדם בזה העולם הוא בשביל שיברר ניצוצות הקדושים שנתערבו על ידי חטא אדם הראשון, כמובא. ואלו הניצוצות אי אפשר להם להתברר בפעם אחת בדור אחד כי אם בכל דור ודור מתבררים מעט מעט עד שיבוא משיח במהרה בימינו, ואז יגמר הברור, כמובא כל זה בכתבים, ובשביל זה צריך כל אחד שישאיר אחריו ברכה זרע של קימא להניח בנים בעולם כדי שימלאו מקומו לברר הניצוצות בדור שאחריו, כי אי אפשר שיברר לגמרי, כי צריכים לברר מדור לדור דיקא כנ"ל, ועקר הניצוצות שצריכים לברר מחטא אדם הראשון הם הניצוצות הקדושים שנפלו בכסף וזהב וכו', הינו בתאות ממון, כי תאות ממון כלולה מכל השבעים עבודות זרות, כמבאר היטב בהתורה "צוית צדק עדתיך וכו'" (סימן כג). כי איתא שם שיש שבעים אנפין נהירין בחינת שמחה, בחינת חיים, בחינת באור פני מלך חיים וכו'. ולעמת זה יש שבעים אנפין חשוכין, בחינת עבודה זרה, בחינת מיתה וכו', בחינת עצבות מרה שחורה וכו'. ומי שנופל לתאות ממון, הוא מקשר לפנים דסטרא אחרא, לבחינת אנפין חשוכין, בחינת עבודה זרה, בחינת עצבות מרה שחורה, שזה בחינת בעצבון תאכלנה וכו', עין שם, אבל מי שמשבר תאות ממון ושמח בחלקו וכו' הוא בבחינת פנים דקדשה בבחינת אנפין נהירין, בחינת שמחה וכו', עין שם. וזהו קשין מזונותיו של אדם כפלים כיולדה, כי מי שנופל לתאות ממון צועקת עליו השכינה מאה וארבעים קלין שתי פעמים שבעים קלין קלני מראשי קלני מזרועי וכו', כי כל עבודות זרות תחובות בממון, ומי שנופל לתאות ממון הוא עובד כל השבעים עבודות זרות שהם בחינת שבעים אנפין חשוכין הפך שבעים אנפין נהירין, שהם בחינת שבעים פנים לתורה וכו', עין שם, ואיתא שם שעקר תקון תאות ממון הוא רק על ידי שמירת הברית וכו', כי על ידי דם ברית ממעט ומכניע דם נדות, שהוא בחינת תאות ממון, בבחינת וזהבם לנדה, כמו שכתוב, "גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור וכו'", עין שם כל זה היטב: נמצא, שפגם תאות ממון הוא פגם כל התורה כלה, כי זאת התאוה כלולה מכל השבעים עבודות זרות שבעים אנפין חשוכין שהם כנגד שבעים פנים לתורה, שהוא כלל כל התורה, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל העובד עבודה זרה כאלו עובר על כל התורה כלה, ומי שנופל לתאות ממון הוא עובר על כל העבודות זרות שבעולם. נמצא, שהוא עובר על כל התורה, וכן להפך מי ששמח בחלקו וזוכה לשבר תאות ממון, ואזי הוא מקשר בשבעים אנפין

נהירין בשבעים פנים לתורה, נמצא שבזה הוא מקים כל התורה כלה, כי כל התורה כלה היא בשביל לברר ניצוצות שנפלו על ידי חטא אדם הראשון כידוע, ורב הניצוצות הם כלולים בכסף וזהב בתאות ממון, כמובן בדברי רבנו זכרונו לברכה בכמה מקומות. כי הממון בשרשו גבה מאד מאד, ושם כלולים כל הגונין עלאין, ועל ידי חטא אדם הראשון נתאחזו שם הקלפות מאד, ונתערבו אלו הניצוצות של כסף וזהב מאד, ועל כן נתקלל אז בעצבון תאכלנה, שזה בחינת פגם תאות ממון כנ"ל, ועל כן נתאחזו שם החיצונים מאד, כי זה ידוע שבמקום שיש קדשה גבה מאד כשמוצאין שם מקום להתאחז מתאחזין שם דיקא מאד מאד בבחינת שפשט ידו בגדולים, וזה בחינת מה שנקראים הפסלת של ניצוצות הקדשה סוספיתא דדהבא, כמובא בזהר הקדוש, ולהפך כשמתבררים ונזדככים הניצוצות מן הפסלת הם בבחינת כסף צרוף, כמובא בכמה מקומות, כי עקר מה שנתערבו הניצוצות הקדושים הוא רק בבחינת כסף וזהב, דהינו תאות ממון כנ"ל, ועל כן הוא כלל כל התורה כלה לשבר תאות ממון כנ"ל, ועל כן עקר ביאת המשיח תלוי בשבירת תאות ממון בבחינת והשליכו איש אלילי כספו ואלילי זהבו וכו', כמו שכתב רבנו זכרונו לברכה במאמר "אשרי העם יודעי תרועה" להמשיך השגחה, עין שם (בסימן יג). כי עקר ביאת המשיח תלוי עד שיגמר הברור כידוע, ועקר הברור הוא על ידי שבירת תאות ממון, כי שם הם כל הניצוצות הקדושים וכל הגונין עלאין כנ"ל. נמצא, שעקר עבודת האדם בזה העולם הוא לשבר תאות ממון כדי לברר משם הניצוצות הקדושים שנתערבו שם ביותר כנ"ל, ועל כן צריך להשאיר אחריו בנים מחמת שאי אפשר שיגמר הברור בעצמו, כי הניצוצות אין מתבררים כי אם מדור לדור דיקא כנ"ל. וזהו בחינת דור לדור ישבח מעשיך (תהלים קמה), 'ישבח' זה בחינת מה שמעלין ומנשאין הניצוצות לשרשם, שזהו שבחא דילהון ויקרא דילהון בבחינת בשוא גליו אתה תשבחם, ומובא בזהר הקדוש, שזהו שבחא דילהון ויקרא דילהון מה שמנשאין עצמן למעלה, עין שם. וזהו, "דור לדור ישבח מעשיך". 'מעשיך' זה בחינת הממון והמשא ומתן שנקרא עשיה, כמובן בדברי רבנו זכרונו לברכה בכמה מקומות, בחינת ומעשה ידינו כוננה עלינו שברכם משה שתשרה ברכה במעשה ידיהם, כי עקר בחינת העשיה הוא הממון, כמובן בדברי רבנו זכרונו לברכה כנ"ל, הינו להעלות הניצוצות מהממון הנקרא עשיה בחינת מעשיך ששם עקר הניצוצות אי אפשר להעלות אותם לשרשם, שזהו שבחא דילהון כנ"ל כי אם מדור לדור דיקא כנ"ל, בחינת דור לדור דיקא כנ"ל, ישבח מעשיך כנ"ל, ועל כן הירשה שיך לבנים והבן ממלא מקום אביו ומקבל נחלתו, כי עקר תקון הנחלה, דהינו הממון, הוא על ידי הבנים שמניחין שהם מבררין הממון, כי אי אפשר לבררו כי אם

מדור לדור כנ"ל, ובשביל זה דיקא מחיב כל אחד להניח בנים בעולם כדי לברר הניצוצות שעקרם בתאות ממון כנ"ל, ועל כן הבן עומד על נחלת אביו וכנ"ל:

אות ג

וזה בחינת מה שאמר רבנו זכרונו לברכה במאמר הנ"ל שעקר תקון תאות ממון הוא על ידי שמירת הברית, כי על ידי דם ברית ממעט דם נדות, שהוא בחינת תאות ממון וכו', עין שם, כי עקר תקון הברית הוא להוליד בנים בזה העולם בקדשה ובטהרה, כי כל זמן שאינו מוליד בנים, חס ושלום, אפלו אם שמר בריתו בשלמות נקרא עץ יבש והוא בבחינת פגם הברית כידוע, כי צריך שיהיה בבחינת עץ פרי עשה פרי וכו', וזהו עקר תקון הברית, כי לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעיה מה), הינו כי כל אחד צריך לעסק בישוב ותקון העולם, ועל כן צריך להשאיר אחריו בנים כשרים שיוכלו לברר יותר הניצוצות שנתערבו, ועקר הניצוצות הם בממון כנ"ל. נמצא, שעל ידי תקון הברית, דהינו על ידי הבנים שמולידים בעולם בקדשה, שזהו עקר תקון הברית, על ידי זה ממעטים תאות ממון, דהינו שמבררים הניצוצות לשרשם שעל ידי זה נתבטל ונתמעט התאוה של ממון, כי עקר הברור על ידי הבנים דיקא, כי אי אפשר לבררם כי אם מדור לדור כנ"ל:

אות ד

גם הבנים בעצמן שזוכין להוליד בקדשה שזהו בחינת שמירת הברית כנ"ל, זהו בעצמו בחינת תקון תאוות ממון ששם רב הניצוצות דקדשה כנ"ל, כי עקר הולדת הבנים הוא על ידי הברור שנתברר בברור אחר ברור בימי עבור ולדה, כידוע שכל ימי עבור ולדה הם בחינת ברורים, כמבאר בכתבים, ועקר הברור הוא בבחינת דם נעכר ונעשה חלב, דהינו שנתהפך ונמתק הדם נדות ונתהפך לחלב, וזהו בחינת תקון וברור תאות ממון, שהוא בחינת דם נדות כנ"ל, בחינת וזהבם לנדה כנ"ל, כי שם כל הניצוצות דקדשה, ומשם מתברר הנפש דקדשה של הזרע הנולד בימי עבור ולדה שאז מתברר הנפש ששרשה בעשירות מתוך תאות ממון כהתוך כסף בתוך כור בבחינת (זכריה יג) וצרפתים כצרף את הכסף ובחנתים כבחן את הזהב וכו'. כי עקר הברור הוא בכסף וזהב וכו' כנ"ל, ועל ידי זה הברור והצרוף של כסף וזהב דיקא משם מתברר הנפש של הזרע הנולד, כי כל הנפשו"ת שרשם בעשירות, כמבאר היטב במאמר "גזלה" (סימן סט), עין שם כל המאמר היטב, ומבאר שם שהאשה היא בחינת עשירות, ועשירות דקדשה, זהו עקר אור נפשה, והבנים הנולדים ממנה הם תלויים כפרות התלויים בענפים של האילן, והענפים הם בחינת עשירות דקדשה, שזהו עקר אורה ושלמותה ושם תלויים הבנים, כי שרש הנפש בעשירות דקדשה, עין שם היטב. נמצא, שהבנים נולדים על ידי הברור של עשירות כנ"ל, ועל כן על ידי בנים דקדשה שמולידין, שזהו עקר תקון הברית כנ"ל על ידי זה

ממעטין תאות ממון כי עקר הולדת הבנים הוא על ידי ברור וזכוך תאות ממון, כי זהו עקר הברור שנתברר הנפש בימי עבור ולדה בבחינת דם נעכר ונעשה חלב כנ"ל, כי שרש הנפש בממון דקדשה כנ"ל, וזה שכתב רבנו זכרונו לברכה שעל ידי תקון הברית נתתקן תאות ממון וכנ"ל:

אות ה

וזה בחינת מה שצריכין להוליד בן ובת, הינו בבחינה הנ"ל שהם תקון הברית ותקון תאות ממון, כי אלו השתי הבחינות הם כלליות כל התורה כלה, והם בחינת ימין ושמאל, בחינת איש ואשה, בחינת בן ובת, כי תקון הברית הוא בחינת ימין, בחינת חסד מתגלה בפומא דאמה, בחינת סטרא דדכורא ששם עקר תקון הברית, וממון ועשירות הוא בחינת שמאל, בחינת מצפון זהב יאתה, כמבאר בדברי רבנו זכרונו לברכה. והוא בחינת אשה כי שם עקר העשירות, כמבאר במאמר "גזלה" הנ"ל, ועל כן עקר תקון הממון על ידי שמירת הברית, כי הימין ממתיק ומתקן בחינת השמאל שהוא הממון. וזה בחינת איש ואשה, כי עקר תקון האשה הוא על ידי האיש, דהינו על ידי בעלה, כמובן בספרים וכמבאר בדברי רבנו זכרונו לברכה. ועקר תקונה על ידי תקון העשירות דקדשה, דהינו תקון תאות ממון שהוא תלוי בשמירת הברית, הינו כפי מה שהאיש זוכה לבחינת שמירת הברית כמו כן יש לו כח לבררה ולתקנה, שזהו בעצמו בחינת תקון תאות ממון, ועל ידי זה נולדים הבנים וכנ"ל: ועל כן עקר הירשה והנחלה שיך להבן ובת במקום בן לא תירות, כי עקר תקון הנחלה, דהינו תקון הממון הוא רק על ידי הבן, שהוא בבחינת תקון הברית, ויש לו כח לפי זכותו לתקן הנחלה והממון, שזהו עקר התקון והברור של הבנים שמניחין בעולם, אבל הבת, שהיא מסטרא דנוקבא, שמשם עקר העשירות אין לה כח לברר ולתקן העשירות בעצמה, כי אם על ידי בעלה כנ"ל, אבל אם אין לו בן אזי יורשת הבת, כי אף על פי כן היא מיוצאי חלציו, וגם היא נולדה על ידי ברור ותקון תאות ממון, כי כל ההולדות הם על ידי זה כנ"ל בבחינת דם נעכר וכו' כנ"ל, ועל כן אף על פי שהיא בעצמה צריכה תקון עדין כנ"ל, אף על פי כן כבר התחיל התקון על ידה, ועל כן חשובה זרע לירשה ולפטר מן היבום:

אות ו

וכשאין האדם זוכה להשאיר אחריו בנים או בנות, חס ושלום, אזי הוא עץ יבש ואינו יכול לעלות למעלה, כי עדין לא עשה כלום ולא תקן בעולם, כי עקר התקון והברור הוא לברר הממון וזה הברור הוא רק על ידי הבנים שמניחין וכנ"ל שהם בעצמן נולדין על ידי זה הברור, והם עוסקים אחריו וממלאין את מקומו לברר יותר, כי הם קמים על נחלתו, כי אי אפשר לברר כי אם מדור לדור וכו' כנ"ל, אבל כשלא נשאר אחריו חס ושלום,

יוצאי חלציו למלא את מקומו לעסק בברור ותקון הנ"ל עדין לא תקן כלום ואינו יכול לעלות למעלה, כי הוא בבחינת ערטילאי שאין לו במה להתלבש, כמובא בזהר הקדוש, כי על ידי תקון הממון והעשירות דקדשה, שזהו עקר התקון ששם כל הניצוצות וכל הגונין עלאין כנ"ל, על ידי זה נעשין לבושין בחינת בגדי ישע, בבחינת כי הלבישני בגדי ישע, כמובא במאמר "אחוי לן מנא דלא שויא לחבלא וכו'" (סימן כה), כי על ידי הגונין עלאין שמעלין לשרשן, על ידי הברור והתקון של הממון, על ידי זה נעשין לבושין, שהם בחינת התפארות כלליות הגונין, אבל כשאין זוכה לזה, דהינו כשאינו מניח בנים חס ושלום, אזי אין לו במה להתלבש ואינו יכול לעלות וכנ"ל: ועל כן צריך תקון על ידי היבום, ועקר תקון היבום הוא על ידי ההוא רוחא דשדי בגוה כמובא, וההוא רוחא דשדי בגוה בביאה ראשונה זהו עקר בחינת תקון האשה מה שבעלה מתקנה בבחינת אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי, כמובן בכתבי האר"י ז"ל. ועקר התקון הוא שמתקן ומברר העשירות שעל ידי זה משלים אור נפשה, כי זה עקר חיותה כנ"ל, ועל כן תכף נותן לה כתבה שאנו למדין מפסוק, "כסף ישקל כמהר הבתולת". כי עקר הכתבה הוא בשביל ביאה ראשונה, כמבאר בפוסקים, כי עקר תקונה על ידי ההוא רוחא דשדי בגוה בביאה ראשונה, וכל תקונה הוא רק על ידי תקון העשירות כנ"ל, ועל כן צריך אז לתן לה כתבה להמשיך לה עשירות דקדשה, בחינת כסף צרוף ומזקק, שזהו עקר תקונה וחיותה, וכל הבנים שמולדת אחר כך כלם נולדים על ידי הכלי הנ"ל שהוא רוחא וכו' הנ"ל, וכלם מקבלים חיות משם, כי עקר הולדת הבנים וחיותם שמקבלים מאמם הוא על ידי עשירות, כי שם שרש נפשם ושם הם תלויים כענפים באילן כנ"ל, ועל כן כשאין מניח בנים, חס ושלום, ואז אין זוכה לברר העשירות דקדשה, שזהו עקר התקון, כי אין מי שיעמד על נחלתו להקים שמו, כי עקר השם, שהוא הנפש, הוא בעשירות, ועל כן כשאין נשאר אחריו בנים לברר העשירות ולקבל נחלתו, אזי שאין מי שיקים שמו, כי עקר הקמת שם, שהוא הנפש, הוא על ידי תקון העשירות ששם שרש הנפש כנ"ל, ואזי תקונו על ידי אחיו שמיבם אשתו, והתקון הוא על ידי ההוא רוחא וכו' כנ"ל, שהוא התחלת תקון העשירות כנ"ל, שכל הבנים נולדים על ידו כנ"ל. ועל כן זה נחשב השארה אחריו מאחר שהתחיל לברר ולתקן, ועל ידי זה יכול אחיו, שהוא משרשו, לחזר ולהמשיך על ידי זה נשמתו בעולם ולתקנו על ידי זה , כי עקר קרבות האחין הוא גם כן על ידי שמקבלין כלם מההוא רוחא של אמם, כי כלם מקבלים משם, ועקר הוא הבכור, כי כלם מקבלים על ידו, וכן כל האחין מקבלין זה אחר זה. נמצא, שכלם מקבלים מחד רוחא וכו', וההוא רוחא של אחיו המת דשדי בגוה של היבמה נמשך גם כן כפי בחינת

ההוא רוחא שקבל מאמו, כי הוא חיותו ומשם נמשך ההוא רוחא דשדי באשתו. נמצא, שההוא רוחא של היבמה הוא מבחינה אחת עם היבם כנ"ל, ועל כן אחיו היבם, יש לו כח לתקנו ולהמשיך נשמתו על ידי ההוא רוחא, שהוא בחינת התחלת תקון העשירות, שזה עקר התקון והברור שצריך האדם לברר בעולם כנ"ל, ועל כן היבם מקבל הנחלה, כמו שכתוב, "יקום על שם אחיו לנחלה". כי זה עקר התקון לתקן ולברר הנחלה והעשירות, שעל ידי זה עקר הקמת שמו ונפשו, כי שם שרש הנפש כנ"ל:

אות ז

וזה שטענו בנות צלפחד, אם אנו חשובות זרע תנה לנו נחלה ואם לאו תתיבם אמנו. כי עקר היבום הוא רק מחמת הנחלה מהמת שלא הניח מיוצאי חלציו למלאות מקומו להקים שמו על נחלתו דיקא כנ"ל, דהינו לתקן תאות ממון וכו' כנ"ל, ועל כן טענו, אם אין אנו יכולים לקבל נחלתו בודאי מחיבת אמם להתיבם, כי עקר היבום תלוי בזה כנ"ל: שיך לעיל:

אות ח

(שייך לעיל)

ההוא רוחא דשדי בגוה שהוא עיקר תיקונה הוא בחינת תיקון העשירות, וזה בחינת הכתובה שנותן לה אז מיד וכולי וכנ"ל, כי בחינת ההוא רוחא הנ"ל הוא בחינת בנימין כמבואר בכתבים, ובנימין הוא בחינת תיקון העשירות דקדושה בבחינת בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל דהיינו עשירות, כי בית המקדש בחלקו של בנימין, והבית מקדש הוא בחינת תיקון עשירות דקדושה ועל כן היו שם אוצרות כסף וזהב הרבה מאד, כמו שכתוב: אוצרות בית ה', כי בבית המקדש היה עשירות גדול ומופלג מאד מאד כי שם התיקון של הממון והעשירות שהוא כלל כל התיקונים, כי בבית המקדש שם היה התיקון והכפרה על כל החטאים והפגמים שבעולם שכולם כלולים בפגם עבודה זרה שהוא כלל התורה היינו בתאוות ממון ששם כלולים כל העבודות זרות, והבית המקדש שהוא בחינת עשירות דקדושה שם היהי התיקון על כל החטאים והפגמים שכולם כלולים בתאוות ממון וכנ"ל, ועל כן עיקר הכפרה על ידי הקרבן שמביא מיגיע כפו וממונו, נמצא שבנימין הוא בחינת תיקון עשירות דקדושה. וזהו בחינת ההוא רוחא כנ"ל, ועל כן על ידי זה יכול היבם להקים שם המת על נחלתו, על נחלתו דייקא כי זה עיקר התיקון כנ"ל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן

יבום ב

אות א

כי ישבו אחים יחדיו וכולי על פי התורה הנ"ל (בהלכות גיטין הלכה א') וביום הביכורים. והכלל שעיקר המשכת החיות אל המלכות על ידי התורה שהיא בחינת שמא דקודשא בריך הוא שעל ידה ממשיכין החיות דהיינו החכמה לתוך הכלים והמדות שזה בחינת שם שהוא מגדיל החיות במדה עיין שם:

וזה בחינת יבום להקים לאחיו שם, כי לא תהו בראה לשבת יצרה שצריך כל אדם לעסוק בקיום העולם להעמיד תולדות כדי להקים שם ולא ימחה שמו ח"ו, היינו שעיקר המשכת החיות הוא להמשיך החיות לתוך הכלים והמדות שהם בחינת שם, וכל מה שנתרבין אנשי ישראל נתרבה ונתרחב גבול הקדושה ונתרבין הכלים לקבל החיות שזהו שלימות ותקון הבריאה, כי עיקר נפלאות וגבורות של הבריאה הוא רק בבחינה זו, היינו כי בודאי ממנו יתברך לא יפלא כל דבר רק שזה עיקר החידוש והפלא שיוכל להצתמצם כביכול החיות ממנו יתברך לתוך הכלים בבחינת שם, וזהו תוקף נפלאות שבבריאתו יתברך שיומשך חיות אין סוף כביכול לתוך בחינת הכלים, ועל כן כל מה שיורד הקדושה למטה ונשתלשל בהשתלשלות ובצינורות יותר ויותר הוא משלים כוונת הבריאה ביותר ומקיים העולם, כי זה עיקר קיום העולם שיהיה נעשין בכל פעם יותר כלים שבקדושה לקבל חיותו יתברך שלא יהיה ריבוי השמן גורם כיבוי הנר שזה בחינת שבירת כלים מחמת ריבוי אור שמשם אחיזת הסטרא אחרא סטרא דמותא חורבן העולם בבחינת והארץ היתה תהו ובהו כמובא, ועל כן חייב כל אדם להעמיד תולדות כדי להקים שם להגדיל בחינת השם דהיינו הכלים והמדות כנ"ל, ועל כן כל המניח בן תחתיו כאלו לא מת כמו שאמרו רז"ל שנאמר איש כי ימות ובן אין לו וכולי, כי סטרא דמותא לא שליט כלל מאחר שהקים שם שעל ידו נמשך החיות במדה, ואזי סטרא דמותא לא שליט כלל כי אחיזתה רק על ידי ריבוי אור שעל ידי שבירת הכלים בחינת מחיית שם כנ"ל, אבל מי שאין מניח זרע אחריו זהו נקרא מת מאחר שלא הקים שם שלא הניח בחינת שם וכלי לקבל החיות, ואזי הוא ח"ו ריבוי אור וכולי שמשם נאחז סטרא דמותא כנ"ל, ועל כן צריך תיקון שלא תאבד נפשו ותחזור עולמו לבחינת תהו ובהו מאחר שלא הקים שם כנ"ל, על כן צריכה אשתו להתייבם (ונתתקן על ידי אחיו), כי הפגם מגיע אליה כי עיקר הפגם בבחינת מלכות כנ"ל:

אות ב

והתיקון על ידי אחיו מאביו כי שלימות חיות המלכות הנמשך אליה שזה בחינת זווג, כי החיות הוא הדעת שהוא בחינת התחברות צריך שיהיה בבחינת ממרחק תביא

לחמה, ממרחק דייקא, כי חיותה דייקא כשנמשך החיות לתוך מדות וכלים בבחינת שם כנ"ל, ועל כן כל מה שנתרחק ונשתלשל החיות יותר ויותר בתוך כלים שבקדושה החיות בשלימות ובתיקון ביותר כידוע. וזה בחינת איסור עריות שהאיסור הוא בכל בכל הקרובות, כי מחמת שהם סמוכים בשרשם אי אפשר להמשיך חיות וקיום העולם על ידם, כי צריך להמשיך מרחוק דייקא כדי שתוכל לקבל האור שלא יהיה ריבוי אור וכולי כנ"ל:

אות ג

והנה האחים סמוכין זה לזה בשרשם מאד כי משורש אחד יצאו, ועל כן אשת אחיו אסורה כי צריך כל אחד מן האחין להמשיך החיות בדרך השתלשלות למטה יותר באופן שיתרחק ויתרחב גבול הקדושה ביותר על ידי בחינת ההתרחקות כנ"ל, ועל כן צריכין האחין להתרחק זה מזה כנ"ל, אבל במקום מצות יבום התירה התורה אשת אח לבל ידח ממנו נדח, שלא תאבד נפש המת לגמרי על ידי שלא הקים שם כנ"ל, ואבדת הנפש ומיתתה ח"ו הוא שחוזר האור למעלה לשרשו, ואזי נשארין הכלים בחינת שבורים ומתים וזהו חורבנו, ועל כן אינה יכולה לינשא לאחר כי שם אינו יכול להתתקן, כי מאחר שמת בלא זרע חזר לשרשו שהוא לבית אביו ואי אפשר לתקנו אלא אצלם, ועל כן תיקונו על ידי אחיו מאביו כי אב בחכמה, והחכמה היא שורש החיות כי החכמה תחיה וכולם בחכמה עשית והוא בחינת תחילת הבריאה, ושם בבחינת אב בבחינת חכמה עדיין כולו אחד ואין שם בחינת צמצום וכלי שעל ידו נעשה הבריאה. רק משם מתחיל להשתלשל למטה החיות תוך בחינת הכלים הנעשין משם ולמטה, והנה בחינת האחין מן האב הם בחינת ראשית המשכת הצנורות והצמצומים שנמשכין מן אב בחכמה, וצריך שיהיה כל אח ואח דהיינו כל כלי וצנור בפני עצמו להמשיך החיות בכל פעם לתוך כלים יותר ויותר, אבל כשנחרב אח אחד ולא הניח זרע אזי אפשר שיחרב לגמרי דהיינו שיחזור האור לשרשו לבחינת אב בחכמה, וזהו בחינת חורבן בחינת תהו ובהו, כי כשחוזר האור ונסתלק מבחינת הכלים לגמרי וחוזר למעלה לשרשו אזי נשארין בחינת שבורים ומתים לגמרי ח"ו, (ואזי צריכין לחדש העולם מחדש לגמרי דהיינו לחזור ולהוציא האור מתחילת המחשבה מבחינת אב בחכמה), על כן צוותה התורה שתחזור בחינת מלכותו לאחיו מאביו שהוא משרשו ששניהם יצאו משורש אחד והם בחינת תחלת המשכת הצנורות והצמצומים מן אב בחכמה, ועל כן על ידי אחיו מאביו נתתקן נפש המת שהיתה נאבדת ח"ו על ידי שנשבר ונחרב בחינת שמו בחינת הכלים, על ידי שלא הניח זרע והיה חוזר האור לשרשו ח"ו לגמרי שזהו חורבנו כנ"ל, ועכשיו נתתקן על

ידי אחיו כי אחין הם בחינת תחלת הצמצומים והכלים הנמשך מאביו שעל ידו נתתקן נפש המת שחוזר וממשיכה בבחינת כלים בחינת שם, וזהו להקים ל אחיו שם:

אות ד

ותיקון והצלה שאחיו מצילו הוא להכניע מלכות הרשעה שהוא מלכות עמלק שהוא כנגד מלכות דקדושה כמו שכתוב במאמר הנ"ל, ומלכות עמלק הוא בחינת מחיית שם כמו שכתוב: תמחה את זכר עמלק, ומשם אחיזתו מבחינת שבירת כלים שהיא בחינת מחיית שם, ועל כן ענשו מדה במדה שימחה שמו וזכרו. ומלכות עמלק הוא בחינת אח עשו ליעקב כי הוא מזרע עשו, ועל כן מצות יבום באח כי האח ששבקדושה מציל נפשו שלא יתגבר עליו ח"ו בחינת אח עשו ליעקב שהיא מלכות הרשעה הנ"ל שהיא מתגברת אם היה מחיית שם ח"ו כנ"ל:

אות ה

וכשאינו רוצה לייבם אזי וחלצה נעלו וכולי וירקה בפניו, כי איתא שם במאמר הנ"ל שיש בחינת דעת שהוא בחינת שלום כי השלום תלוי בדעת, ויש דעת עליון מאד שהוא בחינת מחלוקת לשם שמים שבאמת אהבה ושלום ודעת ביניהם, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים רק שאי אפשר להבין זאת כי זהו דרכי ה', וזה בחינת משה שהוא ראשי תיבות "מחלוקת "שמאי "הלל, וזה בחינת מצה עיין שם היטב. וזה בחינת יבום וחליצה, כי היבום הוא בחינת דעת של שלום שהוא הזווג של הולדה, כי ההולדה היא בחינת שלום כמו שכתוב: וראה בנים לבניך שלום על ישראל, כי שלום הוא התחברות שני הפכים. וזה בחינת זווג, כי איש ואשה הם בחינת מחלוקת כי הם שני הפכים, ועיקר התחברותם הוא רק בהבנים הנולדים מהם, כמו שפירש רש"י והיו לבשר אחד שמשניהם נולד בן ושם נעשין אחד, נמצא שעיקר השלום הנעשה ביניהם הוא רק בבנים הנולדים ששם נעשין אחד כנ"ל, נמצא שהיבום שהוא בשביל הולדה הוא בחינת שלום כנ"ל, אבל כשאינו רוצה ביבום אזי וחלצה נעלו היינו בחינת הזווג והדעת של בחינת מחלוקת לשם שמים, כי מחלוקת לשם שמים שהוא בחינת משה הוא בחינת יחודא עילאה שהוא בחינת זווג הפנימי לחיות העולמות שלא בשביל הולדה שהוא זווגא דלא פסיק, ועל כן הוא תמיד בבחינת מחלוקת כי הזווג הוא בחינת מחלוקת דאיש ואשה כנ"ל, ואחר כך נעשה שלום על ידי ההולדה כנ"ל, אבל זווגא עילאה שאינו בשביל הולדה והוא זווגא דלא פסיק הוא תמיד בבחינת מחלוקת אבל באמת שם תכלית האהבה והאחדות אך אי אפשר להשיג זאת כי אסור לחקור שם, כי על זה נאמר במופלא ממך אל תדרוש כידוע, ושם הוא בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים כי שם מקור החיים כמובא, וזה בחינת זווגא דמשה כי משה היה פרוש לגמרי ולא היה לו זווגא תתאה כלל

רק זווגו היה בבחינת זווגא עילאה בבחינת מחלוקת לשם שמים כנ"ל, ועל כן מאחר שאינו רוצה לייבם על כן וחלצה נעלו בבחינת זווגא דמשה בחינת של נעליך מעל רגליך הנאמר במשה, כי איתא בזוהר הקדוש נעל דא איתתא שמשה הוכרח לפשוט עצמו לגמרי מזווג התחתון שזה בחינת של נעליך, והיה זווגו רק בבחינת זווגא עילאה בחינת מחלוקת לשם שמים היפך זווג התחתון שהוא דייקא בבחינת שלום כנ"ל, כי התחתון הוא בבחינת נעל שהוא איתתא שהוא בחינת כתנות עור בחינת עץ הדעת טוב ורע, והמחלוקת הבא משם מעץ הדעת טוב ורע משם נאחז הסטרא אחרא, ועל כן עיקר התיקון רק על ידי שלום לבטל המחלוקת של בחינת כתנות עור, אבל למעלה מעלה שם הוא בחינת מחלוקת לשם שמים ואדרבא המחלוקת הוא דעת עליון מאד בחינת זווגא עילאה זווגא דמשה כנ"ל, ועל כן נאמר בו של נעליך שיפשיט עצמו מבחינת כתנות עור הנ"ל כדי שיזכה למחלוקת עליון זיוגא עילאה הנ"ל. וזה בחינת וחלצה נעלו, כי בהכרח שיהיה נעשה זווג ביניהם כדי לתקן נפש המת, ומאחר שאינו חפץ בבחינת דעת של שלום על כן צריכין להתחבר בבחינת דעת עליון של מחלוקת לשם שמים שהוא בבחינת של נעליך בחינת וחלצה נעלו כנ"ל, וזהו וירקה בפניו כי הרוק הוא בבחינת זווג הנשיקין שהוא בחינת זווג עליון של חיך וגרון כמובא שזה נעשה על ידי חליצת מנעל דייקא כנ"ל, ועל ידי הרוק נתתקן נפש המת בבחינת וירקה בפניו ששם נראה פניו, כי הרוק הוא בחינת זווג עליון שעל ידו נתתקן:

אות ו

ועל כן מרים שפגמה בכבוד משה ודבריה היו על שפירש, כי היא לא השיגה שזכה לזווג עליון בחינת זווגא דמשה בחינת מחלוקת לשם שמים, ועל כן יכול להיות פרוש לגמרי, ועל כן דברה עליו הלא גם בנו דיבר ולא פרשנו מדרך ארץ, כי אדרבא עיקרא הדעת על ידי השלום כנ"ל, ועל כן היה עונשה ואביה ירק ירק בפניה שרמז לה השם יתברך מצוות חליצה בבחינת וירקה בפניו כמו שאמר רבינו ז"ל (סימן כ"א) ששם מרומז סוד יבום וחליצה, היינו כי היא פגמה בכבוד משה על שפירש נמצא שפגמה בבחינת מחלוקת לשם שמים שהוא זווגא דמשה, והפגם הוא בבחינת חליצה כנ"ל, על כן נאמר בה: ואביה ירק ירק בפניה כי שם פגמה בבחינת של נעליך בבחינת וחלצה נעלו וירקה בפניו כנ"ל:

חלוץ בגימטריא מצה עם הכולל שהוא בחינת מחלוקת לשם שמים. ה' אחד ראשי תבות "דברי "אלקים "חיים:

כמדומה שכך שמעתי מפיו הקדוש נ"י:

אות ז

וזה בחינת על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד, כי לאו כל אדם זוכה לזה למה שזכה משה, ועל כן אנו מצווים להעמיד תולדות ושלא להיות פרושים לגמרי, וזהו על כן יעזוב את אביו ואת אמו היינו זווגא דאבא ואמא שהוא בחינת זווגא דמשה הנ"ל ודבק וכולי והיו לבשר אחד, היינו בחינת זווג ודעת של שלום שזה בחינת והיו לבשר אחד כנ"ל:

ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות סוטה הלכה ג

יבום ג

אות א

ענין יבום וחליצה על פי התורה המתחיל שאלו את ר' יוסי בן קיסמא אימתי בן דוד בא אמר להם: לכשיפול השער הזה וכולי (סימן נ"ז) והכלל כי עיקר הוא אמונת חכמים, ומי שפוגם באמונת חכמים ח"ו אין רפואה למכתו כמו שאמרו רז"ל וכולי, כי כל הרפואות מקבלין כח מהתורה כי מהתורה מקבלין כח המלאכים ויש להם בחינת ידים לקבל ולהשפיע למטה, כי כל הדברים גדלים על ידי המלאכים הממונים עליהם, כמו שאמרו רז"ל:

אין לך עשב שאין לו מלאך וכולי, והמלאכים מקבלים כח מהדיבורים של השם יתברך דהיינו התורה. ועיקר התורה נמסרה לחכמים והם יודעים לדורשה בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם, ובלא החכמים אין יודעים שום דבר מהתורה, ועל כן מי שאין מאמין בדבריהם אין לו שום רפואה למכתו והוא מוכרח למות על ידה, כי אין לו מהיכן לקבל רפואה כי עיקר הרפואה היא מהתורה וכולי כנ"ל, והתורה היא רק אצל החכמים וכולי כנ"ל, כי כל הרפואות הם הרכבות שלוקחין כמה עשבים ומרכיבין אותן וכולי, ואלו הרכבות אין להם כח כי אם על ידי אמונת חכמים, כי החכמים גורעין ומוסיפין ודורשין ומרכיבין ומחברין אותיות התורה ממקום למקום, ודורשין אותה בי"ג מדות, ובלא זה אין יודעין שום דבר ושום דין והלכה מהתורה, ועל כן כל הרפואות שהם כולם על ידי הרכבות כולם מקבלים כחם מהתורה והעיקר מתורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים שהם מרכיבין ומחברין אותיות התורה ומשם מקבלין כח כל ההרכבות וכולי עיין שם היטב בתחילת המאמר ובסופו והבן היטב, ולבא לאמונת חכמים הוא על ידי נדר שהוא בחינת יעקב בחינת וידר יעקב נדר וכולי, ועל ידי זה זוכה לאמונת חכמים. כי הנדר הוא בחינת פליאות חכמה שהוא שורש החכמים. ועל ידי זה שב ומאמין בהם וכולי עיין שם. ועל ידי זה נתתקנים ידי המלאך הנ"ל, ועל ידי זה מתנוצצים בו אורות

האבות וכולי,ועל ידי זה עולה ומתענג בעונג שבת בחינת שין בת_שין תלת אבהן הנ"ל בת בחינת אמונה וכולי, ועונג שבת זה בחינת אכילה בקדושה, כי מאכילת שבת אין להסטרא אחרא שום חלק כלל וכלל ויכול לפעול באכילת שבת מה שפועל בתענית היינו להפיל אויביו לפניו וכולי. כי על ידי הכעס הבא מהכבד וכולי נתעורר המקטרג הגדול שהוא עשו הוא אדום וכולי שהוא מלא דם, ומן המקטרג הגדול נתעוררים מקטריגים על האדם הכועס וכולי וכולי, ואז צלו סר ופניו נופלים בבחינת למה חרה לך ולמה נפלו פניך וכולי, ועל ידי הצום והתענית מתקן זאת, כי ביום שאדם אוכל אז הכבד ניזון תחילה וכולי אבל כשמתענה אז המוח ניזון תחלה, ואז נכנע הכבד שהוא בחינת עשו וכולי כנ"ל, אבל כשזוכה לבחינת אכילת שבת אז אין צריך לצום כי פועל באכילתו מה שפעל על ידי הצום, כי אכילת שבת קדש היא וכל זר לא יאכל קדש, ואז נכנע הכבד, ואז נתבטל כחו בבחינת וכל שולטני רוגזין כולא ערקין ואתעברו מינה, ואז וכלא אהבה בחינת אהבה בתענוגים וכולי וכדי להרבות השלום צריך גם להרבות בצדקה וכולי, ויד חילוק בין השלום של התענית להשלום הנעשה על ידי עונג שבת כחילוק שיש בין חי למדבר, כי זה בחינת שלום שיש לו פה וזה בחינת שלום שאין לו פה וכולי, וזה בחינת מדינים ישבית הגורל וכולי, וזה בחינת נפילת שער ארם ג' פעמים עד שיבא משיח וכולי עיין שם כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחינת החיוב שמחויב כל אחד לעסוק בישוב העולם דהיינו לישא אשה ולהוליד ממנה בנים, והיא מצוה הראשונה בתורה, ומי שאינו משתדל בזה ואינו מניח ח"ו בנים בעולם אינו יכול לעלות למעלה וצריך תיקון על ידי יבום וחליצה, כי אשה יראת ה' זה בחינת אמונה מלכות כידוע בחינת אמונת חכמים שהוא תורה שבעל פה, כי איש ואשה הם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כידוע, כי האדם הוא בחינת התורה כי כלול מרמ"ח אברים ושס"ה גידים שהם בחינת מצוות עשה ומצות לא תעשה שבתורה, וזה בחינת זאת התורה אדם כמובא בדברי רבינו ז"ל, וכמו שאין שלימות לתורה שבכתב בלא תורה שבעל פה שנמסרה לחכמים, ועל כן צריכין אמונת חכמים דוקא כי בלא החכמים דהיינו בחינת תורה שבעל פה אין יכולין ליקח דבר מהתורה לא שום דין ושם הלכה, כי בהתורה הכל סתום, כי בהתורה אין מפורש כלל דיני תפלין אם לעשותן מכסף או מעור וכולי, וכן שאר כל המצות, ועיקר כל התורה אין יודעין רק על ידי החכמים, וכן כל החידושין שבתורה שמחדשין ומולידין מהתורה איזה חידוש, וכן קיום העולם וכל ההשפעות וכל הדברים שבעולם שכולם כאחד אין חיותם אלא מהתורה שהיא

מחיה את כולם, ועיקר חיותם וקיומם והשפעתם הוא רק על ידי אמונת חכמים שהוא תורה שבעל פה, כי כל התורה תלוי בהם דייקא וכמובן במאמר הנ"ל, כי להם נמסרה התורה לדורשה וכולי, וכפי מה שהם דורשין את התורה בכל דור ודור כמו כן מתנהג העולם, כי זה אנו רואין שבכל עת וזמן ובכל יום ויום ממש נעשין שינויין גדולים, וכל אלו השינויים הוא כפי מה שחכמים מחדשין בתורה ומרכיבין אותיות התורה כמו כן נעשין שינויים במעשה בראשית ושינויים בכל העולם, שבזה היום יש גשמים הרבה ובזה היום יש יבישות, ובזה הזמן קר ולח וכולי וכיוצא שאר השינויים, וכן השינויים שבין בני אדם שזה עולה וזה יורד וזה בריא וזה להיפך, ולפעמים כובש זה המלך ולפעמים מלך אחר, וכיוצא בזה שינויים לאין קץ בכל עת וזמן הכל כפי מה שהחכמים מחדשין ודורשין את התורה בכל דור ודור, בבחינת ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, כמו שאמר רבינו ז"ל במאמר אין טוב אלא תורה וכולי אין טוב אלא צדיק וכולי, כי כל החידושים של מעשה בראשית שמחדש השם יתברך בכל יום תמיד הכל על ידי התורה, והעיקר תלוי על ידי הצדיקי הדור כפי מה שהם דורשים אותה בכל זמן וכולי וכנ"ל, כמו כן האדם שהוא בעצמו בחינת התורה כנ"ל והתורה היא בחינת עץ פרי עושה פרי וצריך לחדש בה תמיד חידושין דאורייתא ולהוליד ממנה דרשו"ת וחידושין וזה עיקר קיום העולם כנ"ל, וכל זה תלוי באמונת חכמים בחינת תורה שבעל פה כנ"ל, כי מאן דגרם לאורייתא למיהוי יבישה וכולי עיין בזוהר הקדוש גודל העונש רחמנא ליצלן, ועל כן צריך אמונת חכמים דווקא וכנ"ל, וכן האדם אסור לו שיהיה עץ יבש וצריך לאולדא ולאפשא ולאסגא בעלמא כי כשנולד אדם בעולם ונמשך נשמה בעולם זה בחינת התחדשו"ת התורה ממש כי האדם הוא בחינת התורה כנ"ל והוא קיום העולם כי לא תהו בראה לשבת יצרה, כי אין העולם מתקיים אלא בשביל ישראל שהם מקיימין התורה בכל דור ודור והם בעצמן בחינת התורה כי אורייתא וקודשא בריך הוא וישראל כולא חד וכפי הנשמות שבכל דור ודור כמו כן נתחדשין חידושין דאורייתא בכל דור וכמו כן מתנהג העולם בכל דור ודור וזה עיקר קיום העולם וכולי וכנ"ל:

ועל כן אי אפשר לאדם להוליד ולהמשיך נשמה בעולם כי אם על ידי בחינת שאמונת חכמים שהוא בחינת תורה שבעל פה שזהו בחינת אשה יראת ה', כי כל הפעולות וכל ההולדות של האדם שהוא בחינת תורה שבכתב אי אפשר לעשו"ת כי אם על ידה שהיא בחינת תורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים, וכמובא במדרש על פי לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר וכולי_אדם מביא חטין מן השוק אפשר חטים כוסס וכולי, אדם מביא פשתן אפשר פשתן לובש וכולי, כי לברר ולתקן כל הדברים ולעשו"ת מהם

הרכבה עד שיהיו ראויים למאכל או למלבוש, כי כל הדברים שבעולם כולם הם על ידי הרכבות כגון רוב המאכלים שצריכין לברר החטים ולטוחנן ולרקדם, ואחר כך להרכיב ולערב הקמח עם מים ומלח ועם שאר דברים כפי מה שרוצים, ואז דייקא נעשה מזה לחם או תבשיל, וכמו כן במלבושים וכיוצא, וכל אלו הרכבות נעשין דייקא על ידי האשה ששורשה וחיותה מבחינת תורה שבעל פה כידוע שמשם באין כל ההרכבות וכולי וכנ"ל, וכן ההולדה היא גם כן בחינת הרכבה שהוא בחינת גילגולי הנשמות כמובא בזוהר הקדוש בסוד הרכבת האילנות כי מרכיבין ומחברין זה הנפש עם זה הרוח וכולי, וזה הבירור וההרכבה אי אפשר שיהיה נעשה כי אם על ידי בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה שהוא בחינת אשה יראת ה' וכולי וכנ"ל, ועל כן צריך כל אחד להשתדל ולישא אשה ולהוליד ממנה בנים להמשיך נשמות ישראל בעולם על ידי אשה יראת ה' שזה בחינת חידושין דאורייתא שמחדשין ומולידין מהתורה על ידי אמונת חכמים דייקא וכולי וכנ"ל:

אות ג

ואמונת חכמים נמשך על ידי נדר וכולי כנ"ל במאמר הנ"ל, וזה בחינת מה שהבעל מיפר נדרי אשתו כי כל חיות האשה ובנינה הוא על ידי בעלה כמובא בבחינת אין האשה מתברכת אלא מפרי בטנו של איש וכולי, ועיקר בניניה על ידי נדר כי משם חיותה כנ"ל, כי אמונת חכמים תורה שבעל פה בחינת מלכות בחינת אשה יראת ה' בנינה וחיותה ממקום הנדר כידוע, וכל שורש חיותה שהוא בחינת נדר הכל נמשך על ידו כי הוא כלול מב' הבחינות מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי גם תורה שבעל פה שרשה בתורה שבכתב נמצא ששורש חיותה שהוא בחינת נדר נמשך גם כן על ידו כי אין מקבלת חיות כי אם על ידו, ועל כן הבעל תיכף כשנושא אשה הוא זוכה בהפרת נדריה כי הנדרים שמשם שורשה וחיותה הכל נמשך על ידו, ועל כן בידו להקימם או להפר אותם, וזה שסיימה התורה בסוף פרשת נדרים אלה הדברים אשר צוה ה' בין איש לאשתו וכולי, כי הנדרים הם הדברים שבין איש לאשתו כי משם נמשך אליה החיות על ידי בעלה כנ"ל, וזה מה שאמרו רז"ל בעוון נדרים אשתו של אדם מתה ח"ו וכולי, כי עיקר קיום אמונת חכמים בחינת אשה יראת ה' הוא על ידי נדר וכנ"ל, ועל כן יעקב כשהלך לישא אשה נדר נדר כי פסוק וידר יעקב נדר הנ"ל נאמר כשהלך לבית לבן לישא אשה וכנ"ל:

אות ד

ועל ידי הנדר שעל ידי זה זוכה לאמונת חכמים על ידי זה מתנוצצים בו אורות האבות, ועל ידי זה זוכה לעונג שבת בחינת אכילה בקדושה, ואז נכנע השונא הגדול בחינת עשיו

שהוא בחינת כבד כועס בחינת כבד מלא דם וכולי וזוכה לאהבה, וזוכה לשלום גדול כשמרבה בצדקה גם כן:

ועל כן זווגן של תלמידי חכמים בשבת כי אז בשבת מתחבר תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי אז זוכין לאמונת חכמים תורה שבעל פה כנ"ל ומתחבר יחד עם תורה שבכתב שכלולה באבהן שהם שלשה קוי האמת בחינת תורה שבכתב בחינת יעקב שכלול מג' אבות, כי זה עיקר בחינת שבת כמו שכתוב בזוהר הקדוש רזא דשבת איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד למישרי עלה רזא דאחד וכולי, והא אוקימנא דהוא אחד ושמו אחד הוא אחד, ושמו אחד זה בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כידוע שמתיחדים יחד ברזא דאחד כולי, ואז האכילה בקדושה והכבד בחינת עשו נכנע, ואז הזווג בקדושה בבחינת התחברות תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואז אין תערובת פסולת בהטיפה הנמשכת כפי האכילה שאדם אוכל כי אז האכילה בקדושה ואין להסטרא אחרא שום חלק בהאכילה של שבת, ואז אין שם תערובת בהטפה מבחינת כבד כועס וכולי שזה עיקר הפסולת כמובא בזוהר הקדוש ואז כולא אהבה וזוכין לשלום שזהו גם כן בחינת קדושת הזווג כמו שכתוב בזוהר הקדוש, ואז זוכין להוליד בנים בקדושה על ידי השלום שזוכין על ידי שבת ועל ידי צדקה כנ"ל. כי עיקר ההולדה על ידי התחברות שני הפכים כי איש ואשה הם בחינת שני הפכים כמו שאמר רבינו ז"ל במדרש אגדה, וכמו שאמרו רז"ל: איש מזריע לובן שממנו כולי אשה מזרעת אודם וכולי, והם שני הפכים לבן ואדום, ואי אפשר שיהיה הולדה כי אם על ידי בחינת שלום כי עיקר השלום שמתחברין שני הפכים כמו שאמר רבינו ז"ל במדרש אגדה, נמצא שעיקר ההולדה על ידי אמונת חכמים שהוא בחינת אשה יראת ה' שעל ידי זה זוכין לשבת שהוא שעתא דזווגא, וזוכין לשלום שעיקר ההולדה בא משם כנ"ל. וזהו עיקר קיום העולם, כי עיקר קיום העולם וחיותו והשפעתו על ידי אמונת חכמים שהוא תורה שבעל פה שהוא בחינת אשה יראת ה' שהוא בחינת מלכות שמנהיג העולם בבחינת ותתן טרף לביתה וכולי, כי כל החידושין דאורייתא וכל ההולדות וכל ההשפעות שכולם בחינת הרכבות כולם על ידי בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה וכולי דייקא וכנ"ל:

אות ה

וכשאין האדם זוכה להניח בנים בעולם זה בחינת פגם אמונת חכמים פגם השלום שהוא קיום העולם כנ"ל, כי מה שלא זכה להניח בנים ח"ו הוא מב' בחינת או שלא השתדל כלל לישא אשה ולאפשא בעלמא וזה בוודאי פגם אמונת חכמים תורה שבעל פה וכולי וכנ"ל, או שהשתדל ואף על פי כן לא זכה להבנות, וזה גם כן מחמת פגם אמונת חכמים

מחמת שלא זכה לאמונת חכמים בשלימות, ומחמת זה לא זכה לשבת ולא זכה לשלום, ועל ידי זה לא זכה להוליד כי עיקר ההולדה על ידי השלום הבא כפי שלימות אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן כשאינו זוכה להשאיר אחריו בנים ח"ו אין לו במה להתלבש לעלות למעלה ונשמתו ערטילאי ח"ו, כי עיקר הלבושין הם מבחינת אמונת חכמים, ועל כן נקראים חלוקא דרבנן שבהם מתלבשת הנפש אחר פטירתה כמובא כי הם נמשכין על ידי החכמים דייקא בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה שכל התורה תלויה בהם דוקא, ועל ידי זה דיקא נעשה לבושין להנפש בחינת חלוקא דרבנן, דרבנן דייקא, ועל כן אז נקרא מת כמובא על פסוק איש כי ימות ובן אין לו, כי מי שאינו מניח בנים הוא נקרא מת אבל כשמניח בנים כשרים נקרא חי אפילו אחר מיתתו, כי עיקר המיתה באה מפגם אמונת חכמים כנ"ל במאמר הנ"ל בחינת דילמא חיויא דרבנן טרקיה וכולי, כי המיתה נמשכת מחטא אדם הראשון שפגם בעץ הדעת טוב ורע שנאמר בו ביום אכלך ממנו וכולי, ועיקר פגם עץ הדעת טוב ורע הוא בחינת פגם אמונת חכמים, כי עץ הדעת טוב ורע זה בחינת הלכה שאינה פסוקה שאין זוכים לברר ההלכה לברר הכשר מן הפסול האסור מן ההיתר וכולי, וכל זה על ידי פגם אמונת חכמים כי החכמים מבררים האסור והמותר הכשר והפסול וכולי, וזה עיקר עבודתם וזה עיקר תורה שבעל פה, ומי שאין מאמין בהם נמצא שאינו יודע שום דין ושום הלכה ואזי הוא בבחינת פגם עץ הדעת טוב ורע שפגם בו אדם הראשון כי נתערב לפי בחינתו טוב ורע דהיינו איסור והיתר טמא וטהור וכולי, ועל כן היה עיקר הפגם של עץ הדעת על ידי האשה כי בה תלוי עיקר אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן הלך הנחש אליה לפתותה, ועל כן היה הפגם שלהם על ידי טעות שטעו ואמרו: כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה, וזה בחינת פגם אמונת חכמים כי אין יודעים שום הנהגה ושום דין והלכה מהתורה כי אם על ידי החכמים כפי מה שהם מפרשים כי להם נמסרה התורה לדורשה ולפרשה כנ"ל, ועל כן העיקר הוא אמונת חכמים כנ"ל, ומי שאין מאמין בדבריהם הוא מהפך דברי אלקים חיים ואומר על אסור מותר וכולי כי אין יודעים לפרש דברי התורה כי אם על ידי אמונת חכמים כנ"ל, נמצא מי שנוטה מפשט האמת בדברי ה' ומפרש פירוש אחר של שקר, ומגלה פנים בתורה שלא כהלכה זה בחינת פגם אמונת חכמים כי פשט האמת תלוי בהחכמים כנ"ל, ובזה פגמו אדם ואשתו כי הם קיבלו המצוה מהשם יתברך ובוודאי קבלו אותה בבחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי אין מצוה בעולם שלא תהיה כלולה מב' בחינת אלו דהיינו שהיה לו כח בחכמתו לפרש דברי ה' כראוי, כי אדם הראשון היתה מעלתו גבוה מאד מאד, והם הלכו אחר עצת הנחש ונטו מפשט האמת

בדברי ה' שזהו בחינת שאמונת חכמים, והם פגמו בזה והפכו דברי אלקים חיים, ואמרו היקש של שקר כשם שאין מיתה בנגיעה וכולי, נמצא שפגמו באמונת חכמים וכנ"ל כי עיקר פגם עץ הדעת טוב ורע הוא פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתערב טוב ורע אסור ומותר כשר ופסול, כי אין יכולין לברר האסור והמותר כי אם על ידי אמונת חכמים וכולי כנ"ל, ועל כן היה הפגם על ידי האכילה, כי עיקר תיקון האכילה דקדושה שהוא בחינת אכילת שבת כנ"ל במאמר הנ"ל הוא על ידי תיקון אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן נגזר עליו מיתה לדורות ואין אדם שימלט מזה כי לפגם אמונת חכמים אין מועיל שום רפואה בעולם בבחינת דילמא חיויא דרבנן טרקיה וכולי, ועל כן כל זמן שלא יתתקן חטא אדם הראשון בשלימות דהיינו תיקון אמונת חכמים בשלימות שזה לא יתתקן עד ביאת המשיח כידוע, שחטא אדם הראשון צריך להתברר ולהתתקן עד ביאת המשיח, כי גם ביאת המשיח תלוי בתיקון אמונת חכמים כמבואר במאמר הנ"ל המתחיל אימתי בן דוד בא, והתשובה היתה כשיפול שער ארם נפילה אחר נפילה וכולי, וכל זה תלוי על ידי תיקון מאמונת חכמים כמבואר שם במאמר הנ"ל בסופו מעיין שם, ועל כן כל זמן שחטא אדם הראשון שהוא פגם אמונת חכמים אינו נתתקן בשלימות אי אפשר להמלט מן המיתה, כי לפגם אמונת חכמים אין מועיל שום רפואה והוא מת בה כנ"ל במאמר הנ"ל בבחינת דילמא חיויא דרבנן טרקי' וכולי, ועל כן נקרא חיויא דרבנן כי זה עיקר זוהמת הנחש כשפוגמין באמונת חכמים שהוא חטא אדם הראשון שמשם נמשך זוהמת הנחש שהטיל בחוה, בחוה דייקא שהוא בחינת תורה שבעל פה אמונת חכמים וכנ"ל, אבל כשמניח בנים אחריו זהו תיקון לחטא אדם הראשון כי הבנים שמולדין הם בירור ותיקון חטא אדם הראשון כידוע, כי הבנים שמולידין נמשכין מבחינת שלום מבחינת אמונת חכמים כנ"ל שזהו תיקון חטא אדם הראשון שפגם בזה, וכן הם ממלאין מקומו ועוסקים אחר כך גם כן לברר ולתקן פגם אמונת חכמים שהוא כלל התורה, נמצא כשמניח בנים זהו תיקון חטא אדם הראשון תיקון אמונת חכמים, ועל כן אינו נקרא מת כי עיקר המיתה מפגם אמונת חכמים חטא אדם הראשון וכנ"ל, אבל כשאינו מניח בנים ח"ו נמצא שלא זכה לתקן זה הפגם של אמונת חכמים ולא הניח אחריו מי שיעסוק בזה התיקון, ועל כן זה נקרא מת כמובא וכנ"ל, ועל כן אין לו במה להתלבש כי אין לו חלוקא דרבנן, דרבנן דיקא כנ"ל, וזה בחינת כי ערום אנכי הנאמר באדם הראשון אחר שפגם פגם הנ"ל דהיינו פגם אמונת חכמים, כי עיקר הלבושין נמשכין משם בחינת חלוקא דרבנן כנ"ל:

אות ו

ותיקונו על ידי אחיו, על ידי אחיו דייקא בחינת אח לצרה יולד כי עיקר התיקון על ידי האח, כי עיקר הפגם של זה המת שלא הניח בנים בעולם הוא בחינת פגם אמונת חכמים שהוא פגם האהבה והשלום כנ"ל, ועל ידי זה אינו יכול לעלות למעלה, כי על ידי פגם אמונת חכמים אינו זוכה לעונג שבת ואז מתגבר השונא והמקטרג הגדול שהוא עשו כמבואר במאמר הנ"ל, והוא השונא והמקטרג בעלמא דין ובעלמא דאתי ואינו מניח את הנשמה לעלות כשלא זכה להבנות בעולם להניח בנים ולתקן אמונת חכמים, כי על ידי פגם אמונת חכמים נתעורר המקטרג הנ"ל וכמובן במאמר הנ"ל, והמקטרג והשונא הנ"ל הוא עשו שהיתה שנאתו גדולה כל כך, עד אשר שיחת רחמיו מאחיו ורדף את אחיו יעקב, וזה עיקר התגברות השנאה הנמשך מפגם אמונת חכמים שאפילו אח שונא את אחיו אף על פי שדרכם לאהוב זה את זה, כי מתעורר השונא הגדול שהוא עשו אחיו של יעקב שרדף את אחיו, וכל זה נמשך מחטא אדם הראשון שפגם באמונת חכמים, ועל ידי זה התגברה ח"ו זוהמת הנחש ונולד קין קינא דמסאבותא כי נמשך מזוהמת הנחש, והוא השונא והרוצח הראשון שהרג את אחיו הבל ולא הניחו לאשתרשא בעלמא להוליד בנים בעולם אשר משם נמשכין כל גילגולי הנשמות כי הם היו כלולים מכל הנשמות, ועיקר היבום שהוא בחינת גילגולי הנשמות נמשך משם, ומשם נשתלשלה השנאה בעולם כי באחד אין שייך שנאה ומחלוקת, וכל זמן שהיה אדם יחידי בעולם לא היה שייך שנאה ומחלוקת, ומאחר שפגם באמונת חכמים שעל ידי זה פגם בשבת, ואזי אין יכולין להכניע ולבטל השנאה, ונתעורר השונא הגדול על ידי פגם האכילה של חול שמשם מתגבר כבד כועס כמבואר היטב במאמר הנ"ל וכנ"ל, ועל ידי זה נתעורר שנאה בין שני אחים הראשונים בעולם והרג קין את אחיו הבל, וזה בעצמו בחינת עשו שרדף את אחיו יעקב כי עשו הוא בחינת זוהמת הנחש בחינת קין, ועל כן רדף את אחיו כי זה עיקר השנאה והרציחה שנמשכה מקין שהוא השונא והרוצח הראשון שבא מזוהמת הנחש מפגם אמונת חכמים שאפילו על אחיו אין לו רחמנות כי הרג את אחיו את הבל, ומשם מהריגת קין את אחיו הבל נשתלשלה השנאה, ועיקר השנאה כשאח שונא את אחיו כמו עשו שרדף את אחיו יעקב, כי זה עיקר התגברות השנאה היפך האהבה מהיפך אל היפך ממש, וזה בחינת תשב באחיך תדבר שהכתוב מוכיח על גודל השנאה עד שאפילו על אחיו יש לו שנאה והוא דובר עליו רעות, וזה שמזכיר הכתוב כמה פעמים רשעת עשו הרשע ושנאתו הגדולה על רדפו בחרב אחיו ושחת רחמיו וכולי מחמס אחיך יעקב תכסך בושה, ומזכיר בכל פעם על שרדף את אחיו, כי זה עיקר רשעתו ושנאתו,

כי זה עיקר השנאה הנמשך מרוצח הראשון שהוא קין כנ"ל, וזה בחינת מה שנאמר בירבעם שהתגבר בו זוהמת הנחש ונאמר בו: כי הוא בין אחים יפריא, כי זה עיקר הפגם שהתגבר השנאה שבין אחים שהוא שנאת עשו לאחיו יעקב, כי ירבעם חטא ופגם הרבה מאד באמונת חכמים במלכות בית דוד כי דרש חג האסיף הוא במרחשון כמו שאמרו רז"ל וכיוצא בזה, ועל ידי זה חטא בכל התורה כולה וכפר בעיקר, ועל כן התגבר השנאה שבין אחים בחינת כי הוא בין אחים יפריא כנ"ל, כי עיקר ההולדה בא משלום כנ"ל שנמשך מאמונת חכמים כנ"ל, ועל כן האחין הנולדין בקדושה על ידי בחינת שלום בחינת אמונת חכמים ראוי שיהיה ביניהם אהבה ושלום גדול כי משם שורשם, אבל כשנולד ח"ו מזוהמת הנחש מפגם השלום אזי יש לו שנאה גדולה אפילו על אחיו, כי נמשך מבחינת שנאה כמו קין שנמשך מזוהמת הנחש מבחינת שנאה ומחלוקת, ועל כן הרג את אחיו וכן עשו וכולי וכנ"ל. כי עיקר השלום על ידי אמונת חכמים, כי החכמים הם בחינת תורה שבעל פה והם מבררים ההלכה האסור והמותר וכולי כנ"ל, ועל ידי זה נעשה שלום גדול ונתבטל המחלוקת והשנאה כמבואר בדברי רבינו ז"ל במדרש אגדה. וזה בחינת שבת שלום שזוכין על ידי אמונת חכמים כנ"ל, כי בשבת נעשה שלום ונתברר ההלכה, כי ששת ימי החול הם בחינת אסור ומותר כשר ופסול טמא וטהור כמובא, ועל ידי שבת נתבררים הששת ימי החול היינו שנתברר האסור והמותר, כי עיקר תיקון ובירור של ששת ימי החול נשלם בשבת כי אז נעשה שלום ונתברר ההיתר מן האיסור וכולי, כי עיקר שלימות תורה שבעל פה דהיינו הלכה פסוקה בבירור הוא בשבת שאז נכלל הכל ברזא דאחד בבחינת הוא אחד ושמו אחד וכנ"ל, וזה שכתב רבינו ז"ל במאמר הנ"ל שעל ידי אמונת חכמים זוכין לשבת וזוכין לשלום כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, היינו מי שזוכה לאמונת חכמים שהם מבררין ששת ימי החול על ידי בחינת ששה סדרי משנה ומבררין ההיתר מן האיסור וכולי, על ידי זה זוכין לשבת שהוא בחינת שביתה מן הבירורים כי אז נתגלה שלימות תורה שבעל פה בחינת הלכה פסוקה וכולי שמשם נמשכין כל מיני מחלוקת כנ"ל וכמובא במדרש אגדה, ועל כן על ידי פגם אמונת חכמים שהוא פגם אדם הראשון על ידי זה נתעורר שנאה ומחלוקת, כי מתגבר השונא הגדול שרדף את אחיו יעקב כנ"ל:

נחזור לענינינו, נמצא שעיקר פגם מהשנאה הוא שנאת אח לרעהו שהוא היפך האהבה מהיפך אל היפך שזהו בחינת שנאת עשו שהוא השונא הגדול שמשם נמשך עיקר השנאה, ומשם עיקר הפגם והעונש של זה המת בלא בנים שפגם באמונת חכמים כנ"ל, כי על ידי זה התגבר עשו שהוא בעצמו היצר הרע ועל ידו בעצמו העונש לאחר מיתה

כמובא, ומחמת זה שאינו יכול לעלות וכולי וכנ"ל, ועל כן תיקונו על ידי אחיו דייקא, כי על ידי שמשתדל אח להציל ולהגביה את אחיו על ידי זה נכנע שנאת עשו שרדף את אחיו שזה עיקר בחינת השנאה, ועל כן יש כח להאח דייקא לתקן את אחיו כי הוא מכניע שנאת עשו אחי יעקב שבזה תלוי עיקר התיקון כשמבטלין שנאתו כנ"ל:

אות ז

ועיקר התיקון של היבום שמתקן אחיו את נפש המת הוא על ידי בחינת ההוא רוחא דשדי בגוה כמובא בסבא משפטים ובכתבי האריז"ל, כי ההוא רוחא דשדי בגוה שעל ידי זה נעשית כלי והוא עיקר חיותה כמו שמובא בכתבים על פי ויהי בצאת נפשה וכולי הוא בחינת בנימין כמבואר בכתבים, והוא נמשך מבחינת נדר, כי זה ידוע שנדר הוא בבינה אימא עילאה בחינת יום הכפורים תשובה שמתחילין אז כל נדרי כידוע, ומשם נמשך ההוא רוחא דשדי בגוה שהוא בחינת בנימין כמובא בכתבים בשער קריאת שמע שעל המטה בפרי עץ חיים עיין שם, וזה בחינת מה שלא נולד בנימין שהוא בחינת ההוא רוחא כנ"ל עד ששילם יעקב את נדרו, וכן נסמך לידת בנימין לקיום הנדר של יעקב, כמו שכתוב בפרשת וישלח: ויצב יעקב מצבה ויצוק עליה שמן ויקרא יעקב את שם המקום וכולי בית אל, ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ וכולי ותלד רחל וכולי, ואז דייקא נולד בנימין אחר קיום נדרו של יעקב דייקא, כי בנימין נמשך משם מבחינת הנדר שמשם נמשך ההוא רוחא דשדי בגוה שנעשית כלי על ידי זה, והוא עיקר חיותה כי עיקר חיות וקיום של אשה יראת ה' בחינת רחל בחינת תורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים הוא על ידי נדר בחינת וידר יעקב נדר כמבואר במאמר הנ"ל, ועל כן נדר יעקב הנדר כשהלך לישא אשה יראת ה' כנ"ל, ועל כן בית המקדש בחלקו של בנימין כי עיקר הבית מקדש נמשך מבחינת נדר היינו מנדרו של יעקב, כי זה בעצמו היה הנדר של יעקב והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים שהוא אבן שתיה מקום הבית מקדש, ועל כן בית המקדש שם היו מביאין כל הנדרים ונדבות, וכן בנין בית המקדש היה על ידי נדרים ונדבות מה שנדר כל אחד ואחד, כי הבית המקדש נמשך מבחינת נדר ועל כן הוא בחלקו של בנימין כנ"ל, כי עיקר הבית המקדש הוא בחינת תיקון אמונת חכמים תורה שבעל פה בשלימות שהוא תיקון כל החטאים שבאים מחטא אדם הראשון שפגם בזה, כי בבית המקדש נתתקנו ותכפרו כל החטאים שכולם באים מחטא אדם הראשון מפגם אמונת חכמים שהוא כלל כל התורה, ועל כן נקרא הבית המקדש הר המוריה שמשם יוצאה הוראה, כי שם היו יושבין סנהדרין גדולה בלשכת הגזית וחותכין הלכות, ושם עיקר הבירור של ההלכות ועיקר אמונת חכמים תלוי בהם כי עליהם נאמר עיקר

הפסוק וקמת ועלית אל המקום וכולי לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, ומי שממרה על פיהם הוא זקן ממרא, נמצא שעיקר תורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים תלוי בבית המקדש שבנאו דוד ושלמה המלך שהם בחינת מלכות בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה כנ"ל, ועל כן עיקר הבית מקדש נמשך מבחינת נדר מנדרו של יעקב וכולי כנ"ל, כי עיקר אמונת חכמים הוא על ידי נדר כנ"ל, ועל כן כשרצה דוד המלך עליו השלום למצוא מקום הבית המקדש הוכרח לעלות לבחינת נדר, וזה בחינת אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב, לאביר יעקב דייקא, שהוא התחיל לגלות מקום הבית מקדש על ידי בחינת נדר כנ"ל, וזהו עד אמצא מקום לה' משכנות וכולי, דהיינו מקום הבית מקדש שהואש תיקון אמונת חכמים שתלוי בבחינת נדר כנ"ל:

נמצא שבחינת ההוא רוחא הנ"ל הוא בחינת נדר בחינת בנימין, ועל כן על ידי זה יכול אחיו היבם לתקן את נפשו על ידי שהתחיל זה המת לתקן בחינת אמונת חכמים על ידי ההוא רוחא כנ"ל שנמשך מבחינת נדר, שעל ידי זה מתקן בחינת אמונת חכמים בחינת אשה יראת ה' כי משם עיקר חיותה כנ"ל, ועל כן על ידי זה מתקן היבם את נפש המת שעיקר פגמו על ידי אמונת חכמים, כי בחינת אמונת חכמים נתתקן על ידי בחינת ההוא רוחא שנמשך מבחינת נדר בחינת בנימין וכנ"ל:

אות ח

ואם לא יחפוץ האיש לקחת וכולי ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים וכולי, ונגשה יבמתו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו וכולי, כי המנעלים הם שמירה להרגלין, והרגלין הם בחינת אמונה בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה בחינת מלכות שהיא בחינת רגלין בחינת צדק לפניו יהלך וכולי כמובא, וזה בחינת מה שמובא בתיקונים נעל דא איתתא, כי הוא בבחינת אמונת חכמים שהוא בחינת אשה יראת ה' בחינת רגלין כנ"ל, כי המנעל נמשך ונשתלשל ממקום גבוה מבחינת בינה ששם מקום הנדר, כי נעל בגימטריא קנ"א כמו שכתוב בכתבים, וזה בחינת מה שאמר אברהם: הרימותי ידי אל ה' אל וכולי אם מחוט ועד שרוך נעל, הרמת יד זה בחינת נדר ושבועה כמו שפירש רש"י שם, כמו שכתוב: וירם יד ימינו ושמאלו וישבע וכולי, כי מבחינת נדר ושבועה משם נמשך בחינת מנעלים בחינת שרוך נעל, וזה שאמרו רז"ל כתפילין כך מנעלים כי מנעלים נמשכין מבחינת רצועה של תפילין, כמו שדרשו רז"ל: בזכות שאמר אברהם ועד שרוך נעל זכו בניו לרצועה של תפילין, כי תפילין הם אימא על ברא בחינת אם לבינה שהוא בחינת נדר כידוע ומשם נמשכין בחינת מנעלים כנ"ל, ועל כן מחמת שהמנעלים הם נמשכין מבחינת נדר שעל ידי זה מקימין האמונה הנפולה כנ"ל

על כן הם שמירה לרגלין כנ"ל, ואז כשזוכין למנעלים כאלו שהם בחינת אמונת חכמים שנמשך מבחינת נדר כנ"ל, אז משבחו הכתוב מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב ודרשו רז"ל: ברתא דאבהן, כי על ידי המנעלים שהם בחינת אמונת חכמים שנמשך על ידי הנדר על ידי זה זוכה לאור האבות, וזוכה לעונג שבת שהוא בחינת שין בת שין תלת אבהן בת בחינת אמונה כמבואר במאמר הנ"ל, וזהו בת נדיב ברתא דאבהן בחינ שבת שין שת, וזהו חמוקי ירכיך זה בחינת רגלין בחינת תורה שבעל פה כנ"ל, וזה שדרשו רז"ל מה ירך בסתר וכולי זה בחינת סתרי תורה בחינת פליאות חכמה שזהו בחינת מקום הנדר שהוא פליאות חכמה בחינת סתרי תורה ששם החכמים מושרשים ומשם עיקר הקמת אמונת חכמים כמבואר במאמר הנ"ל, וזה שסיים הפסוק מעשה ידי אמן, ודרשו רז"ל: מעשה ידי אומנתו של הקב"ה, כי אמונת חכמים שכל התורה תלויה בהם זה עיקר האומנות של הקב"ה. כי השם יתברך ברא את כל העולם וכל אשר בה על ידי התורה כמו שכתוב ואהיה אצלו אמון אומן, ועיקר האומנות היה על ידי בחינת תורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים, כי כל התורה בידם וכל בנין העולם וקיומו על ידם דייקא וכולי וכנ"ל, וזהו מעשה ידי אמן מעשה ידי אומנתו, כי עיקר אומנתו כביכול הוא רק על ידי בחינת החכמים בחינת תורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים בבחינת וכל מעשהו באמונה וכנ"ל:

ועל כן כשלובשין המנעלים בבוקר מברכין שעשה לי כל צרכי, ולכאורה תמוה מאד מפני מה אין מברכין על שום מלבוש ואפילו על מלבוש חשוב, וכן על שום דבר שבעולם אין מברכין שעשה לי כל צרכי רק על מנעלים מברכין שעשה לי כל צרכי, כי באמת בהמנעלים כלולים כל צרכי האדם, כי כל צרכי האדם הכל נמשך מהתורה כי היא מחיה את הכל וממנה נמשכין כל מיני השפעות שבעולם, אבל אי אפשר לקבל שום השפעה מהתורה כי אם על ידי אמונת חכמים בחינת תורה שבעל פה, והמנעלים הם שמירה לרגלין והם בבחינת אמונת חכמים, נמצא שכל צרכי האדם הכל כאשר לכל תלוי בהם, ועל כן מברכין עליהם דייקא שעשה לי כל צרכי כי בהם דייקא כלולים כל צרכי האדם כנ"ל:

וזה שהזהירו רז"ל מאד על לבישת מנעלין כמובא בגמרא, וזה בחינת מה שאמרו רז"ל: לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו, כי הם העיקר וכל מה שיש לאדם אינו נחשב כלל בלא מנעלים, כי מבחינת מנעלים שהם בחינת אמונת חכמים משם נמשך כל מה שיש לאדם וכל צרכיו כנ"ל, ועל כן כשאין לו מנעלים צריך למכור כל מה שיש לו כדי ליקח מנעלים כי בהם תלוי הכל כנ"ל. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל:

לעולם ימכור אדם וכולי ויקח מנעלים וכולי, לעולם ימכור אדם וכולי וישא בת תלמיד חכם, כי שניהם בחינה אחת, כי נעל דא איתתא כנ"ל והעיקר לישא בת תלמיד חכם כי היא האשה היא בחינת אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן צריך לישא בת תלמיד חכם כי היא סמוכה בוודאי יותר לבחינת אמונת חכמים מאחר שהיא בת תלמיד חכם, נמצא שהמנעלים בקדושה הם בחינת גבוה מאד בחינת אמונת חכמים הנמשך מבחינת נדר כנ"ל:

אות ט

ועל כן ביום הכפורים חולצין המנעלים, כי יום הכפורים הוא סליחת העוונות על ידי התשובה, ואז מתחילין כל נדרי כי יום הכפורים היא בחינת בינה תשובה בחינת נדר, ואז כשעולין לשם אין צריכין מנעלים כי עולין לשרשן, כי אז ביום הכפורים אנו עולין לבחינת עולם הבא למקום הנדר ששם שורש השתלשלות המנעלים, ואז אין צריכין מנעלים:

וזה בחינת של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו וכולי, כי עיקר בחינת המנעלים נתהוו אחר חטא אדם הראשון שאז צריכין מנעלים שהם בחינת תיקון עץ הדעת טוב ורע, כי המנעלים הם בבחינת כתנות עור שהם בחינת תיקון החטא של אדם הראשון, כי קודם חטאו היה בחינת כתנות אור כי היה כולו טוב כמו שיהיה לעתיד בחינת ה' אחד ושמו אחד. שהיה כלול יחד תורה שבכתב ותורה שבעל פה באחדות גמור, ואז אין צריכין מנעלים כלל שהם בחינת כתנות עור כי אז היה בחינת כתנות אור באלף כידוע, כי המנעלים שהם בחינת כתנות עור שם הוא בחינת הבדלה שזהו בחינת מה שמסתכלין בצפרנים שהם בחינת כתנות עור במוצאי שבת בשעת הבדלה, כי שם עיקר בחינת הבדלה להבדיל בין הטמא והטהור בין האסור והמותר וכולי, כי מנעל של עור זה בחינת תיקון עץ הדעת טוב ורע, ועל ידי שמבדילין בין קדש לחול נתבררין בחינת כתנות עור בחינת המנעלים, ואזי המנעלים הם בירור ותיקון פגם עץ הדעת טוב ורע דהיינו תיקון אמונת חכמים, כי מחמת שפגם אדם הראשון בעץ הדעת הוכרח להתלבש בכתנות עור בחינת מנעל של עור כי בהעור מעורב טוב ורע כמובא בכתבים, ועל ידי שמבדיל ומברר אותם בסוד הבדלה הם עיקר התיקון של פגם עץ הדעת וכולי, ועל כן ביום הכפורים שאז סליחת עונות שכולם נמשכין מחטא אדם הראשון, נמצא שאז ביום הכפורים הוא בחינת תיקון חטא אדם הראשון על כן אסור ללבוש מנעלים אז כי אז עולין למעלה למעלה מהם לבחינת עולם הבא שאז מתתקן העולם כמו שהיה אדם הראשון קודם החטא שלא היה צריך אז מנעלים, כי היה אז כתנות אור באלף, וכן בבית המקדש

שהוא בחינת נדר שהוא שורש המנעלים אסור ללבוש שם גם כן מנעלים, ושם בבית המקדש הוא גם כן סליחת עונות תיקון החטא של אדם הראשון, ועל כן המנעלים פוגמין שם כי אין שם אחיזת הרע כלל רק כולו טוב, וזה בחינת של נעליך כי המקום וכולי:

אות י

וכן ליהפך בתשעה באב שאז היה חורבן בית המקדש אסור גם כן ללבוש מנעלים, כי המנעלים הם לכל אחד לפי בחינתו, היינו כי מי שזוכה לאמונת חכמים בחינת תורה שבעל פה בשלימות שזה נמשך מבחינת נדר בחינת בינה תשובה בחינת יום הכפורים כנ"ל, אזי זוכה להמשיך משם מבחינת נדר בחינת בינה אור להלביש אותו בסוד החשמ"ל שהוא שמירה להאדם כמובא, ומשם נמשך למטה מנעלים על רגליו, נמצא שהמנעלים שלו נמשכין ממקום הנדר והם בסוד החשמ"ל שהוא בחינת שמירה לרגלין, כי עיקר השמירה משם כידוע, כי מאחר שזכה לאמונת חכמים תורה שבעל פה זכה לבחינת הבדלה דהיינו שנתברר האיסור וההיתר וכולי, ואז המנעלים שהם בחינת כתנות עור ששם בחינת הבדלה נבררין, ואזי נכללין בקדושה בבחינת חשמ"ל, ואזי הם עיקר השמירה להרגלין לבחינת אמונת חכמים שלא יתקלקל ח"ו בבחינת רגלי חסידיו שימור וכולי כי עיקר השמירה מבחינת חשמ"ל, וזה בחינת תיקון חטא אדם הראשון על ידי בחינת כתנות עור שהלבישם השם יתברך אחר החטא, כי כשזוכה נכללין כולם בקדושה בבחינת חשמ"ל, ואז הם עיקר השמירה והתיקון כנ"ל, וכל זה זוכה כל אחד לפי מה שזוכה לבחינת אמונת חכמים כן זוכה לבחינת מנעלים דקדושה הנ"ל שהם בחינת מנעל של תלמידי חכמים שעליהם נאמר: מה יפו פעמיך בנעלים וכולי כנ"ל:

אבל מי שפוגם ח"ו באמונת חכמים, מכל שכן מי שמזלזל בדבריהם או מבזה אותם ח"ו, ואזי אינו זוכה לבחינת הבדלה להבדיל ולברר בין הקודש ובין החול בין טמא לטהור וכולי, ואז נתערב טוב ורע ח"ו, ואז המנעלים שבהם סוד ההבדלה הם בבחינת עץ הדעת טוב ורע ממש מאחר שאינו זוכה להבדיל ולברר ואלו המנעלים, לא די שאינם יכולים לשמרו אדרבא על ידם נפגם ח"ו יותר, כי זה ידוע שעיקר יניקתם של הקליפות הוא על ידי עץ הדעת טוב ורע דייקא, נמצא שעל ידי בחינת מנעלים כאלו הם יכולים לינק יותר ח"ו, וזה שחייבו רז"ל עונש להמבזה תלמידי חכמים או מזלזל בדבריהם לחלוץ מנעליו דייקא, כי המזלזל בדברי חכמים חייב נידוי, ואזי חייב בחליצת מנעלים כי מאחר שפגם באמונת חכמים וזלזל בדבריהם עיקר הפגם מגיע לבחינת רגלין שהם בחינת אמונה כנ"ל, ועיקר הפגם שנסתלקין ממנו קדושת המנעלים הנ"ל, והמנעלים שלו הם בבחינת עץ הדעת שעיקר יניקתם משם, ועל כן צריך לחלצם שלא יתגברו יותר

על ידי זה. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל: בשעת השמד אפילו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבור, ותפסו ערקתא דמסאני דייקא, כי עיקר קדושת ישראל שהוא בחינת אמונת חכמים שכל התורה תלויה בהם הוא לברר ולתקן פגם עץ הדעת על ידי בחינת כתנות עור שהם בחינת מנעלים דקדושה, ומנעלים של עכו"ם מנעלים דסטרא אחרא הם בהיפך מזה כי עיקר יניקתם מפגם המנעלים וכולי כנ"ל, ועל כן כשהעכו"ם רוצים בשעת שמד לשנות קשירת המנעלים דהיינו שהם רוצים להתגבר על ידי המנעלים דייקא, על כן צריך ליהרג על זה, ועל כן תפסו ערקתא דמסאני דייקא, כי משם עיקר יניקתם כשנפגמין המנעלים ח"ו:

וזה בחינת חליצת המנעלים בתשעה באב שאז נחרב בית המקדש שהוא בחינת נדר שמשם נמשכין בחינת אמונת חכמים בחינת מנעלים דקדושה, ועיקר חורבן בית המקדש על שפגמו באמונה בבחינת אמונת חכמים כמו ירבעם וחבריו כנ"ל, וכמו שכתוב: ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים וכולי, ועל כן אז בתשעה באב ביום החורבן שאז נסתלקין בחינת מנעלים דקדושה שנמשכין מבחינת בית המקדש בחינת נדר וכולי כנ"ל על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן חייבין אז לחלוץ המנעלים כדי שלא יתגברו יותר וכולי וכנ"ל. וזהו בעצמו חליצת המנעלים של אבילות ח"ו, כי עיקר המתה על ידי חטא אדם הראשון על ידי פגם אמונת חכמים וכולי כנ"ל, ועל כן חייב בחליצת מנעלים וכולי וכנ"ל כי אז הוא בחינת פגם הרגלין על ידי פגם אמונת חכמים, וזה בחינת רגליה יורדות וכולי, ועל כן צריך לחלוץ המנעלים שלא יתגברו יותר ח"ו וכולי וכנ"ל, וכל אלו שחייבום רז"ל בחליצת מנעלים כגון אבל ומנודה או בתשעה באב עיקר הכונה היא בשביל תשובה, כמובא בספרים ובשלחן ערוך שזה עיקר הכונה כדי שיתביישו וישובו, כי כשמוכרח לחלוץ מנעליו ח"ו הוא בושה גדולה רחמנא ליצלן, כי עיקר כבוד האדם הוא על ידי המלבושים שהם בחינת כבוד כמבואר במדרש אגדה, וכל יופי המלבושים אינו נחשב כלל בלא מנעלים כנראה בחוש שאפילו אם ילבוש האדם כל מיני מלבושי כבוד כשלא יהיו לו מנעלים ברגליו בוודאי יהיה לללעג ולקלס, נמצא שעיקר יופי המלבושים שהם בחינת כבוד תלוי במנעלים, וזה בחינת מה יפו פעמיך בנעלים כי היופי והפאר תלוי במנעלים דייקא, וכשאין לו מנעלים ח"ו מתבייש מאד והבושה הוא בחינת תשובה כמו שאמר רבינו ז"ל במדרש אגדה. כי חליצת המנעלים שחייבו רז"ל לכל הנ"ל לא חייבו אלא משום תשובה כנ"ל, וזהו התיקון שלהם כי מאחר שמתביישין ושבים בתשובה על הפגם שלהם והתשובה הוא בחינת יום הכפורים בחינת בינה מקום הנדר, וכשעולין לשם אין צריכין כלל מנעלים כי שם שורש המנעלים דקדושה וכנ"ל,

נמצא שבמה שפגמו נתתקנו והירידה היא תכלית העליה, כי על ידי מה שהוכרחו לחלוץ המנעלים מחמת שפגמו באמונת חכמים וכולי וכנ"ל על ידי זה זוכין לתשובה, ועל ידי זה עולין לבחינת יום הכפורים בחינת נדר ששם אין צריכין מנעלים, כי אין שם שום הבדלה ובירור כלל רק כולו טוב כי הוא בחינת עולם הבא וכולי וכנ"ל שזהו בחינת חליצת המנעלים ביום הכפורים, ושם על ידי בחינת התשובה נתתקנין ואזי זוכין להמשיך משם מנעלים דקדושה הנ"ל, ועל כן אחר כך חוזרין ולובשין את המנעלים אחר שקיבלו עליהם את הדין ושבו בתשובה שזה העיקר וכנ"ל, נמצא שחליצת מנעלים ביום הכפורים וחליצת המנעלים בתשעה באב וכיוצא אף על פי שהם שני הפכים ממש וכנ"ל, אף על פי כן הכל עולה אל מקום אחד, כי גם בתשעה באב וכיוצא באים לתשובה על ידי זה, ואזי עולים לבחינת יום הכפורים שהוא בחינת תשובה וכולי בחינת נדר כנ"ל ונתתקים על ידי זה, נמצא שהכל עולה אל מקום אחד:

אות יא

וזה בחינת חליצת המנעלים של יבמה, כי כשאינו חפץ ליבם ולהקים לאחיו שם בישראל נמצא שנתעורר ונתאחז בו אחיזת עשיו שהוא שונא לאחיו יעקב, וכל זה מחמת פגם אמונת חכמים שזה עיקר הפגם של המת בלא בנים, ומשם מתעורר השונא הנ"ל והוא נאחז באחיו ואינו מניחו להשתדל בהצלת אחיו, ואפילו אם היבם רוצה לייבם רק שנמנע לייבם מחמת שאינו יכול לכוין לשם מצוה כמו עכשיו שנוהגין בחליצה מחמת שראו שאין מכוונין לשם מצוה, אף על פי כן גם זה בעצמו שאינו יכול לכוין לשם מצוה זהו פגם הברית שהוא בא מאשה זונה שהיא היפך אשה יראת ה' שהיא בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה, נמצא שפגם הברית דהיינו מה שאינו יכול לכוין לשם מצוה זהו בעצמו בחינת פגם אמונת חכמים שמשם מתעורר ונתאחז בחינת עשיו שהוא השונא הגדול שאינו מרחם אפילו על אחיו כנ"ל. כי זה שאינו יכול לכווין לשם מצוה זה מחמת פגם הברית, כי אם היה קדוש בקדושת הברית כראוי לאיש הישראלי בודאי היה מכוין תמיד לשם מצוה בפרט במצות יבום שהיא מצוה גבוהה מאד מאד, וזה שאינו יכול לכוין לשם מצוה זהו בעצמו בחינת פגם אמונת חכמים, וכן מבואר בכמה מקומות בדברי רבינו ז"ל שאמונה ותיקון הברית הם בחינה אחת עיין שם, ועל כן מאחר שזה האח אינו מציל את אחיו או מחמת שאינו רוצה או מחמת שאינו יכול לכוין לשם מצוה שכל זה הוא בחינת פגם אמונת חכמים שמשם נתעורר ונתאחז ח"ו השונא הגדול בחינת עשו וכולי כנ"ל, ועל כן בודאי צריך לחלוץ מנעלו כי שם עיקר אחיזת עשיו כשפוגמין באמונת חכמים וכולי וכנ"ל. והחליצה היא על ידי אשת המת

דייקא שהיא צריכה לחלוץ מעל רגלו, כי איתא בזוהר הקדוש שנפש המת קשורה ברגלי היבם וכולי עיין שם, והענין הוא כנ"ל כי עיקר פגם נפש המת הוא פגם אמונת חכמים כנ"ל שהוא בחינת רגלין כנ"ל, ועיקר תיקונו על ידי אחיו דייקא כנ"ל, ועל כן זה המת הוא מוכרח להתקשר באחיו, ועיקר מקומו ברגלין שהם בחינת אמונת חכמים ששם פגם וכולי כנ"ל, ועכשיו שאחיו אינו רוצה לתקנו וזה מחמת שיש בו אחיזת עשו על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, נמצא שעכשיו נפש המת קשורה שם ברגלי אחיו כצפרים האחוזות בפח, כי אינו יכול לעלות מחמת שלא הניח בנים ופגם באמונת חכמים שהוא כלל התורה וכולי כנ"ל, וגם שם אצל אחיו אינו נתתקן אדרבא יכול להתפגם שם יותר ח"ו כי הוא קשור ברגליו של אחיו, ושם יש אחיזת עשו מאחר שאינו רוצה ליבם שזה בחינת פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נאחז עשו שהוא זוהמת הנחש ברגלין דייקא בבחינת ואתה תשופנו עקב וכנ"ל, ועל כן התיקון על ידי אשתו שחולצת מנעלו מעל רגלו שעל ידי זה מכניע בחינת עשו בבחינת וידו אוחזת בעקב עשו, כי האשה היא בחינת ידים של בעלה כמובא בספר הקנה, כי אמונת חכמים הוא בחינת ידים גם כן כי על ידי זה מקבלין כל הדברים שבעולם בחינת ידי המלאך המבואר במאמר הנ"ל בחינת לא תסור מן הדבר וכולי ימין ושמאל עיין שם, ועל כן היא חולצת המנעל מרגל היבם, ועל ידי זה נכנע בחינת עשו שנאחז שם ברגלין, כי עיקר יניקתו על ידי בחינת המנעלים שאינם מתוקנים כראוי ואז כשחולצם זהו בחינת הכנעתו, ועיקר הכנעתו על ידי אשתו שהיא בחינת ידים כנ"ל, והעיקר על ידי בחינת ההוא רוח דשדי בגוה שזהו עיקר בנינה וחיותה, ומחמת זה מה שהיא חולצת מנעלו של היבם נחשב כאלו הוא עושה בידיו, כי היא בחינת ידים כנ"ל כי על ידי ההוא רוחא הנ"ל שהוא בחינת תיקון אמונת חכמים שנמשך מבחינת נדר כנ"ל, על ידי זה יש לו כח לחלוץ מנעלו מעל רגלו להכניע אחיזת עשו שעיקר אחיזתו על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל. וזה בחינת וידו אוחזת בעקב עשו שמכניע אחיזת עשו מרגלי היבם על ידי שחולץ מנעלו וכולי כנ"ל, ואזי יוצאה נפש המת לחירות מאחר שנכנע אחיזת עשו שמשם עיקר עונשו של המת כנ"ל, ואזי נתתקן על ידי בחינת ההוא רוחא דשדי בגוה שיוצא על ידי הרוק של החליצה כמובא בכתבים, כי הרוק נמשך בשרשו ממקום גבוה מאד (מבחינת זווג הנשיקין כמובא בכתבים) מבחינת פליאות חכמה שהוא בחינת נדר, ועל כן על ידו דייקא יוצא ההוא רוחא הנ"ל שנמשך גם כן משם, ועל ידי החליצה שחולצין מנעל היבם ויורקת בפניו על ידי זה הוא נכלם ומתבייש והבושה היא תשובה, ואזי עולה למקום התשובה ושם נתתקן פגם אמונת חכמים, כי שם הוא בחינת נדר כנ"ל, ועל ידי כל זה נתתקן נפש המת שהיתה נאחזת בו

ומקבלת משם חיות בחינת ושובו וחיו ברוך ה' לעולם אמן ואמן וזה בחינת מה שקוראת: ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו, היינו שכך עושין לאיש הידוע שהוא אינו רוצה תמיד לבנות בית אחיו רק אדרבא רודף אותו והוא בחינת עשו שרודף תמיד אחיו יעקב ונקרא איש, כמו שכתוב: ויהי עשו איש שדה וכולי, ועל ידי חליצת המנעל של היבם נכנע אחיזת עשו כנ"ל, וזה שקורא ככה יעשה לאיש הידוע וכולי וכנ"ל:

אות יב

וזה בחינת וירקה בפניו בחינת קו הירוק שמקיף את העולם בחינת אסתר ירקרקת היתה שמשם נמשך הרוק בשרשו ומשם נמשך ההוא רוחא כנ"ל ושם הוא בחינת תשובה בחינת נדר ועל ידי זה נתקן כנ"ל:

אות יג

וזה בחינת ועלתה יבמתו אל השערה אל הזקנים וכולי, להכניע שער ארם וכולי כמבואר בסוף המאמר שאלו הנ"ל שעל ידי תיקון אמונת חכמים וכולי מפילין שער ארם וכולי ונבנה שער הקדושה וכולי עיין שם, וזה בחינת ונגשה יבמתו לעיני הזקנים, כי עיקר תיקון החליצה הוא על ידי הזקנים שהם החכמים שבדור שיש להם כח לתקן פגם המת שפגם באמונת חכמים, ועל ידי זה נבנה שער הקדושה ומפילין שער ארם נפילה אחר נפילה, ועל ידי זה יבא משיח במהרה בימינו כנ"ל, וזהו בחינת ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים וכולי כנ"ל:

אות יד

ועיקר התיקון שמתקנין אמונת חכמים הוא בשביל לזכותנ לשלום שמשם עיקר ההולדה, וזה עיקר התיקון כי שלום הוא תיקון כל העולמות וכולי כמבואר בכמה מקומות, וכמובן במאמר הנ"ל שזוכין לשלום על ידי תיקון אמונת חכמים, וזה עיקר התקון של היבום והחליצה להכניע שנאת עשו השונא הגדול ולזכות לאהבה ושלום וכולי כנ"ל, וזה בחינת מה שאמרו רז"ל על פי וראה בנים לבניך שלום על ישראל, ואמרו רז"ל: כי אז נפטרין מן החליצה ומן היבום ואז יש להם שלום, כי עיקר השלום הוא כשזוכין להוליד בנים בעולם שעיקר ההולדה בא משם בחינת שלום, ואז נתרבה השלום על ידיהם, אבל כשאין זוכה לבנים אז אין שלום כי זה עיקר הפגם שפגם באמונת חכמים ונתעורר שנאת השונא הגדול ונפגם האהבה והשלום, ועל כן שכיח אז קטטות בעבור החליצה והיבום, ואז אין שלום עד שנתרצה לחלוץ או ליבם, ואז נתתקן פגם הנ"ל וזוכין לשלום שזה עיקר התיקון כנ"ל:

אות טו

וזה בחינת פורים, כי המן הרשע עמד על ישראל על ידי פגם אמונת חכמים שהוא כלל כל התורה כי משם עיקר אחיזתו, כמו שאמרו רז"ל: המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת, נמצא שאחיזתו מבחינת עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כנ"ל, כי המן הוא זוהמת הנחש מזרע עמלק מזרע עשו הרשע שהוא השונא הגדול שמתגבר על ידי פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נפגם האכילה, כי אז אין זוכין לאכילה דקדושה כנ"ל, ואז מתגבר ח"ו השונא הגדול שהוא עשו שיצא ממנו המן עמלק צורר היהודים השונא והמקטרג הגדול בחינת איש צר ואויב המן הרע וכולי, ועל כן רצו המן וזרעו לבטל בנין בית המקדש שהוא בחינת תיקון אמונת חכמים על ידי הנדר כנ"ל, והם רצו לבטל תיקון זה ח"ו כי עיקר אחיזתו מפגם אמונת חכמים שזה בחינת עץ הדעת טוב ורע בחינת המן העץ וכולי כנ"ל, וזה שאמרו רז"ל: למה נתחייבו ישראל שבאותו הדור כליה על שהשתחוו לצלם וחד אמר על שנהנו מסעודתו של אותו רשע, היינו הך ולא פליגי כי זה תלוי בזה, כי השתחוו לצלם היינו על ידי פגם האמונה, כי עיקר אמונתנו הקדושה אין זוכין כי אם על ידי אמונת חכמים שהם ממשיכין האמונה הקדושה כמבואר במדרש אגדה, גם אז כשהשתחוו לצלם של נבוכדנצר היה עיקר הפגם באמונת חכמים שלא למדו עצמם מחנניה מישאל ועזריה שמסרו נפשם על קידוש השם והם לא למדו מהם, וזה בחינת פגם אמונת חכמים וזה בחינת פגם ההשתחוויה שהשתחוו לצלם כי על ידי זה פגמו בירכין ששם השתחוויה, וזה בחינת פגם אמונת חכמים שהוא בחינת רגלין כנ"ל, וזה בחינת ברכי דרבנן דשלהי מינייהו כי עיקר התגברותם הוא על בחינת ברכי דרבנן בחינת אמונת חכמים וכנ"ל. וזה בחינת ותקע כף ירך יעקב, כי עיקר התגברות בחינת שרו של עשו הוא רק על בחינת ירך יעקב שהוא בחינת אמונת חכמים כנ"ל, וזהו וחד אמר מפני שנהנו מסעודתו וכולי היינו פגם האכילה, כי על ידי פגם אמונת חכמים בחינת עבודה זרה שהשתחוו לצלם על ידי זה נפגם האכילה כנ"ל:

אות טז

וזה עיקר בחינת מלחמת עמלק שיצא ממנו המן בבחינת ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים, ודרשו רז"ל: ברפיון ידים זה בחינת פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתרפו ונפגמו ידי המלאך בבחינת לא תסור וכולי ימין ושמאל כנ"ל, ועל כן עיקר הכנעתו היה על ידי אמונה שעל ידי זה נתתקנין הידים. וזה בחינת ויהי ידיו אמונה הנאמר במלחמת עמלק, וזה והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכולי כי עיקר הכנעתו על ידי תיקון הידים שזהו בחינת תיקון אמונת חכמים כנ"ל. וזה שנאמר במלחמת הכנעני מלך ערד

שהוא עמלק כמו שפירש רש"י שם וידר ישראל נדר לאמר חוכולי, כי הוכרחו לידור נדר שעל ידי זה מתקנין אמונת חכמים שעל ידי זה מכניעין את עמלק זוהמת הנחש שעיקר אחיזתו על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן היה עיקר מלחמת עמלק על ידי יהושע כמו שכתוב: ויאמר אל יהושע צא הלחם בעמלק וכולי, וכמובא בזוהר הקדוש שעיקר מלחמת עמלק היה צריך להיות על ידי יהושע דייקא כי יהושע הוא בחינת תורה שבעל פה אמונת חכמים כמובא, ועל כן על ידו עיקר הכנעת עמלק כנ"ל, ועל כן מלחמה לה' בעמלק מדור דור כי אמונת חכמים נתחדש בכל דור ודור, כי זה עיקר אמונת חכמים להאמין בהחכמים שבכל דור ודור, כמו שכתוב: ובאת אל השופט אשר יהיה בימים ההם דייקא, כמו שאמרו רז"ל:

אין לך אלא שופט שבימך, כי בכל דור ודור שולח לנו השם יתברך חכמים כפי הדור והם מחדשין כמה הלכות ודורשין כמה חידושים ודרשו"ת חדשו"ת בי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן והכל כפי אותו הזמן ואותו הדור, וכפי דרשותיהם וחידושיהם כך מתנהג העולם וכולי כנ"ל, ואנו צריכין להאמין בהם ולבלי לנטות מדברי החכמים האמתיים שבכל דור ודור, וזה עיקר תיקון העולם כנ"ל כי על ידי זה עיקר הבירור והתיקון של חטא אדם הראשון לבטל זוהמת הנחש, כי עיקר התיקון והבירור של חטא עץ הדעת טוב ורע הוא על ידי החכמים בחינת תורה שבעל פה וכולי כנ"ל, ועל כן הפורץ גדר חכמים נאמר עליו ופורץ גדר ישכנו נחש בחינת דילמא חוויא דרבנן טרקיה כי זה עיקר זוהמת הנחש פגם עץ הדעת טוב ורע כשפוגמין ח"ו באמונת חכמים תורה שבעל פה וכולי כנ"ל, ועמלק שהוא זוהמת הנחש חטא אדם הראשון וכולי שזה החטא אינו מתברר כי אם בכל דור ודור עד ביאת המשיח כנ"ל, ועיקר הבירור בכל דור הוא על ידי החכמים שבכל דור ודור כנ"ל, על כן הוא מתגבר ביותר על זה להכניס כפירות ח"ו בלב האדם שיהרהרו אחר החכמים שבדור לבטל אמונת חכמים כי משם עיקר אחיזתו ח"ו וכולי כנ"ל, כי ההמון עם ואנשים פשוטים שאין להם כח לתקן ולברר זוהמת הנחש בעצמן, על כן עיקר התיקון והבירור שלהם הוא רק כשזוכין לאמונת חכמים ולהתקרב להם שעל ידי זה עיקר תיקונם ובירורם על ידי האמונה, ועל כן מתגבר על זה מאד הסמך מם שהוא עשיו עמלק בכל דור ודור, ועל כן מלחמה לה' בעמלק מדור דור, כי בכל דור ודור יש מלחמה זו לזכות לאמונת חכמים אמתיים שבאותו הדור דייקא, וזה עיקר התיקון של חטא אדם הראשון בכל דור ודור וכולי כנ"ל:

אות יז

ועל כן המן הרשע מזרע עמלק זוהמת הנחש פגם עץ הדעת טוב ורע חשב לאבד את היהודים ח"ו על ידי זה על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, כי אז היה בסוף הגלות שהיו ישראל מצפים לגאולה לבנין בית המקדש ששם עיקר התיקון של אמונת חכמים תורה שבעל פה בחינת מלכות בחינת מקדש אדני כוננו ידיך, וכמובא בכתבים שהבית מקדש הוא בחינת מלכות בחינת תורה שבעל פה אמונת חכמים שנתתקן על ידי נדר וכנ"ל, ועל כן המן עמלק שמתגבר בכל דור ודור על זה על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל חשב מחשבות לבטל בנין בית המקדש כנ"ל, ורצה להתגבר אז בזמן חורבן בית המקדש להתגבר על ישראל אז ביותר על ידי פגם אמונת חכמים שפגמו במה שהשתחוו לצלם וכולי וכנ"ל, ורצה לאבדם לגמרי ח"ו על ידי זה בפרט שהיו נשואים נשים נכריות ופגמו באשה יראת ה' שהיא בחינת אמונת חכמים בחינת תורה שבעל פה כנ"ל, גם עיקר התגברותו היה על ידי פגם שאול המלך שהמרה על דברי שמואל הנביא ולא המתין עליו למועד שבעת ימים וכולי, ואחר כך החיה את אגג מלך עמלק ופגם מאד באמונת חכמים כי לא קיים דברי שמואל הנביא, כמו שכתוב שם: כי חטאת קסם מרי ואון ותרפים הפצר, כי מה שהמרה דברי שמואל ובזה פגם באמונת חכמים זה נחשב כקסם ותרפים היינו עבודה זרה וכנ"ל, ועל כן נפסקה מלכותו כי מלכות הוא בחינת אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן קרע שמואל את מעילו כי פגם בלבוש מלכות בבחינת חלוקא דרבנן וכולי וכנ"ל, ועל כן על ידי זה שהחיה את אגג ופגם באמונת חכמים על כן יצא ממנו המן הרשע איש צר ואויב השונא הגדול בחינת עשיו, ורצה אז להתגבר על ישראל ח"ו ולאבדם לגמרי ח"ו על ידי פגם אמונת חכמים שהיה בידו אז קטרוג ופגם הזה על ידי כמה בחינות כנ"ל, ועל כן רצה ח"ו להשמיד להרוג ולאבד וכולי, כי מחמת שהתגבר אז מאד מקטרוג של פגם אמונת חכמים על כן היה יכול לקטרג לאבדם לגמרי ח"ו, כי על פגם אמונת חכמים אין מועיל שום רפואה בבחינת דילמא חוויא דרבנן טרקיה דלית לי' אסוותא ומוכרח למות ח"ו בבחינת ביום אכלך ממנו וכולי וכנ"ל, ועל כן היה קיטרוגו גדול לאבדם לגמרי ח"ו, ועל כן עיקר שנאתו והתגברותו היה על מרדכי שהוא היה חכם הדור כדי לבטל חכם הדור שעיקר התיקון על ידו כנ"ל, ועל כן עשה עץ גבוה חמשים אמה לתלותו עליו כי רצה לבטל אמונת חכמים בשרשו, כי שורש אמונת חכמים היא בחינת נדר ואיתא שנדר הוא בחינת בינה יום הכפורים בחינת נון שערי בינה בחינת יובל שעיקר קדושתו ביום הכפורים בשנת החמשים וזהו בחינת נדר בחינת נון ד"ר כמובא, והמן רצה להשליך את מרדכי חכם הדור משם מבחינת נון שערי בינה כדי לבטל ח"ו

אמונת חכמים בשרשו כנ"ל, ועל כן באמת היתה אז עת צרה גדולה ליעקב אשר כמוהו לא נהיתה כמובא, אבל השם יתברך חמל עלינו אז והפך מחשבתו הרעה על ראשו ותלו אותו על העץ אשר הכין למרדכי, כי באמת משם היה עיקר מפלתו מבחינת נדר שעל ידו נתתקן אמונת חכמים, ושם בבחינת נדר אין להמן והסטרא אחרא שום אחיזה כלל, ועל כן אינו יכול להכניס שם שום אחיזה כלל, ועל כן משם דייקא היתה מפלתו שהפילו אותו על ידי העץ גבוה חמשים אמה שהוא בחינת נדר כנ"ל, כי עיקר הנס היה על ידי מרדכי ואסתר שהם מזרע בנימין הצדיק, ובנימין הוא בחינת נדר שעיקר תיקון אמונת חכמים על ידו כמבואר למעלה, ועל כן בנימין דייקא השלים את המטה הקדושה של יעקב אבינו שהיתה מטה שלימה של שנים עשר שבטי יה כנגד שנים עשר בקר שמלכות דקדושה עומד עליהם שזה בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה שהיא בחינת מלכות כנ"ל, על כן נולד בארץ ישראל שהיא בחינת מלכות דקדושה כמובא ששם כלולים כל העשר קדושו"ת שהיא בחינת תורה שבעל פה אמונת חכמים הוא על ידי לידת בנימין שהוא בחינת נדר כנ"ל, ועל כן היה כח במרדכי ואסתר שיצאו ממנו לבטל קליפת המן עמלק שעיקר אחיזתו מפגם אמונת חכמים כי על ידי נדר מתקנין ומעלין אמונת חכמים כנ"ל. וזה שרצה המן להתגבר על ישראל בחודש שנים עשר הוא חודש אדר, כי י"ב חדשים הם כנגד י"ב שבטים כמובא נמצא שחודש הי"ב הוא כנגד בנימין, ורצה להתגבר אז דייקא כדי לבטל אמונת חכמים בשרשו, כי חשב מאחר שנחרב הבית המקדש שנבנה בחלקו של בנימין שהוא בחינת תיקון אמונת חכמים על ידי הנדר כנ"ל על כן כבר נתבטל ח"ו כח בנימין כח הבית המקדש, ועל כן רצה להתגבר בחודש י"ב דייקא, אבל באמת נהפוך הוא כי זה הכח של בנימין בחינת נדר אין מתבטל לעולם אפילו בזמן החורבן בית המקדש כי לשם שאין מגיע שום פגם וקטרוג, ועל כן הכניעו אותו דייקא בזה החודש י"ב על ידי בחינת בנימין בחינת נדר על ידי מרדכי ואסתר שהיה מזרעו של בנימין כנ"ל, כי מרדכי היה אחיזתו ממקום גבוה מאד מאד כמובא בחינת פליאות חכמה שזהו בחינת נדר והוא בחינת מר דרור מרי דכיא כמו שאמרו רז"ל, מר דרור הוא ראש של הבשמים של שמן המשחה ושמן המשחה הוא בחינת נדר של יעקב שנאמר בו ויצוק שמן על ראשה כמו שאמר רבינו שם במאמר הנ"ל, בחינת בשמן קדשי משחתיו עיין שם, ועל כן בשמן המשחה נמשחו כל כלי המשכן והבית המקדש שהוא בחינת נדר שכל הקרבנות שהם בחינת נדר שבאים בנדר ונדבה, (ואפילו קרבנות של חובה על כל פנים צריכים לידור ולהקדיש הקרבן קודם הבאתו) כולם היו צריכים להביא בבית המקדש וכלי שרת שנתקדשו כולם בשמן המשחה, נמצא ששמן המשחה הוא בבחינת

נדר ומשם היה אחיזת מרדכי בחינת מר דרור וכנ"ל. וזהו בחינת אסתר שהיתה ירקרוקת כמו שאמרו רז"ל בחינת קו הירוק שמקיף את העולם כמובא זה בחינת בינה בחינת נדר כמובא, ועל כן היתה יכולה להיות אצל אחשורוש ואף על פי כן לא נגע בה כמובא כי שידה נזדמנה לו כמו שכתוב בזוהר הקדוש, כי שם בבחינת נדר בחינת אסתר ירקרוקת אין שם שום נגיעה להסטרא אחרא כלל אדרבא עיקר בנין אמונת חכמים בחינת אשה יראת ה' הוא משם, כי המן הוא ממוכן צוה להרוג את ושתי המרשעת, ולכאורה תמוה כי מה היה כוונת המן בזה להרוג מרשעת ושונאת ישראל כמותה אך בוודאי כוונת הסטרא אחרא שהיתה מלובשת בהמן הרשע היתה בוודאי לרעה ח"ו, כי הסטרא אחרא כיוונה בשביל זה כדי להרוג את ושתי שיתגלגל הדבר שתלקח אסתר לבית המלך כדי שיהיה להם יניקה מאשה יראת ה' שזהו בחינת פגם אמונת חכמים, כי מחמת שפגמו אז באשה יראת ה' על ידי הנשים נכריות שנשאו ועל ידי פגם אמונת חכמים הנ"ל וכנ"ל, על כן סברו שיש להם עכשיו אחיזה שתלקח אסתר שהיא אשה יראת ה' אל אחשורוש כדי לפגום את מלכות דקדושה ביותר ח"ו, ועל ידי זה יתגברו על ישראל ח"ו, אבל באמת הכל נתהפך עליהם ונהפוך הוא כי אדרבא השם יתברך חשבה לטובה ובזה הקדים רפואה למכה ומיני' ובי אבא ליזול בי' נרגא והמן בעצמו הקדים הרפואה לישראל ותלה את עצמו במה שצוה להרוג את ושתי שהיא היתה מלכות הרשעה שהתגברה אז מאד על ישראל על מלכות דקדושה על אשה יראת ה' עד שלקחה בנות ישראל והפשיטה אותם ועשתה בהם מלאכה בשבת דייקא, כי על ידי פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נפגם ח"ו אשה יראת ה' על ידי זה אין זוכין לשבת כמבואר במאמר הנ"ל, ועל כן מאחר שאז נפגם אשה יראת ה' ונפגם אמונת חכמים על כן עשתה מלאכה בבנות ישראל שהם בבחינת אשה יראת ה' בשבת דייקא כי פגמו בשבת על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, והשם יתברך חמל על ישראל ובאמת מאתו היתה להרוג את ושתי המרשעת בשבת, ועל ידי זה נכנע מלכות הרשעה ונתגברה מלכות דקדושה כי כשזה נופל זה קם, וכל זה היה בעת סעודתו של אותו רשע כי עשה סעודה גדולה כמה ימים והשתמש בכלי בית המקדש שכל זה מורה שנפגם אמונת חכמים שעל ידי זה אין זוכין לשבת ונפגם אכילה דקדושה, ואזי מתגברת בחינת אכילה דסטרא אחרא שזהו בחינת הסעודה הגדולה של אותו רשע והתגבר עד שגם ישראל נהנו מאותה סעודה, וכל זה היה על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן נשתמשו אז בכלי בית המקדש שהוא עיקר תיקון אמונת חכמים כנ"ל כדי שיהיה נפגם ח"ו אמונת חכמים ביותר כנ"ל, ואז דייקא גלגל השם יתברך ברחמיו להרוג את ושתי בשבת שהיא מלכות הרשעה שנכנעה ונפלה ותחתה נלקחה

אסתר, ואף על פי כן לא נגע אשחשורוש במלכות דקדושה באשה יראת ה' כי לא נגע באסתר כלל כנ"ל, כי אסתר ירקרוקת היתה מבחינת נדר ששם אין להם שום נגיעה כלל כנ"ל אדרבא עיקר בנין אשה יראת ה' בחינת אמונת חכמים הוא משם, ועל כן היתה טובלת ועולה ויושבת בחיקו של מרדכי כי לא נגע בה כלל כמובא ואדרבא על ידי זה היה תוקף הנס בבחינת עת אשר שלט האדם באדם לרע לו כמובא, כי לא די שלא נגע בה ולא נפגם מלכות דקדושה אשה יראת ה' אמונת חכמים על ידי זה, אדרבא היא הכניעה את מלכות הרשעה שעמד אז על ישראל כי היתה אחיזתה מבחינת נדר ששם אין להם שום נגיעה אדרבא משם נבנה מלכות דקדושה אמונת חכמים שעל ידי זה נופל מלכות דסטרא אחרא כנ"ל. ועל כן ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה כי היה מזרע בנימין שלא השתחוה לעשיו הרשע כמובא, היינו כי בנימין היה מבחינת נדר שעל ידי זה נתתקן אמונת חכמים, ועל כן הוא דייקא לא השתחוה לעשיו הרשע כי ההשתחוואה לעשיו שהוא עבודה זרה היא בחינת פגם אמונת חכמים פגם ירך יעקב כנ"ל, ועל כן גם מרדכי שיצא מבנימין לא השתחוה להמן הרשע כי מרדכי הוא בחינת נדר תיקון אמונת חכמים בחינת מר דרור כנ"ל, ועל כן כשבא המן אל מרדכי מצאו עוסק בפרשת קרבנות ואמר לו: אתא קומץ מנחה דידכו ונצח אותו ואת בניו, כי דייקא על ידי בחינת קרבנות שהם בחינת נדר שהיו עוסקים בהם בבית המקדש על ידי זה דייקא נפל המן כנ"ל, ועל כן המן הפיל פור הוא הגורל כדי לפגום בגורל דקדושה שהוא בחינת שבת שעל ידו נכנע שנאת עשיו שהוא בחינת המן עמלק בבחינת מדנים ישבית הגורל כמבואר היטב במאמר הנ"ל, אבל באמת הכל נתהפך עליו כי על ידי מרדכי ואסתר שהם בחינת נדר פלאיות חכמה נתתקן אמונת חכמים, ועל ידי זה זכו לשבת שהוא בחינת גורל, ועל ידי זה נכנע המן שהוא בחינת עשיו, כי על ידי בחינת שבת על ידי זה הוא נכנע בבחינת להשבית אויב ומתנקם, דהיינו להשבית המן שהוא איש צר ואויב וכולי:

אות יח

ועל כן בעת שהתגבר המן שהוא השונא הגדול הוצרכו לצום כמו שכתוב וצומו עלי וכולי, כי אז צריכין לצום כשמתגבר השונא הגדול שהוא עשו בחינת המן עמלק כמבואר היטב במאמר הנ"ל, ועל ידי הצום הוא נכנע בבחינת וכתותי מפניו צריו ראשי תיבות צום עיין שם היטב, ועל כן התענו שלשת ימים שהם כנגד שלשה אבות שבהם נכנסה אסתר אל בית המלך כמובא, כי עיקר הצום היה כדי להכניע המן עמלק שהתגבר על ידי פגם האכילה של הסעודה של אותו רשע שהתגברה על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, וזה בחינת וצומו עלי, עלי דייקא כי היא בחינת אשה יראת ה' בחינת אמונת חכמים

שעיקר התענית היה בשביל זה, ועל ידי התענית לא די שהכניעו את עמלק המן השונא הגדול אף גם זכו אל ההיפך ממש כי זכו לעלות לבחינת נדר על ידי מרדכי ואסתר כנ"ל, ועל ידי זה חזר ונתתקן אמונת חכמים וזכו לבחינת שבת שכלול בג' אבות שאחר כך זכו להכלל בהם על ידי בחינת נדר בחינת מרדכי ואסתר כנ"ל:

אות יט

וזה בחינת סעודת פורים, כי זה עיקר התיקון שנעשה על ידי תוקף הנס של פורים שזכו לבחינת עונג שבת בחינת אכילה דקדושה על ידי בחינת נדר, ועל כן אז מצוה להרבות בסעודה כי היא בחינת אכילה דקדושה בחינת עונג שבת. וזהו בחינת סעודת פורים, כי אז בעת הצרה קודם שנתגלה להם הארת מרדכי שהוא היה תוקף הנס שהוא בחינת נדר, אז היו צריכין לצום כדי להכניע המן עמלק כנ"ל וכמבואר במאמר הנ"ל, אבל אחר כך כשעשה השם יתברך הנס והאיר עליהם הארת מרדכי שהוא בחינת נדר וזכינו שיאיר לנו זאת ההארה של בחינת מרדכי בכל שנה ושנה בכל דור ודור, כמו שכתוב: והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור וכולי, על כן עכשיו בפורים שמאיר אז הארת מרדכי בחינת נדר על ידי זה זוכים אז לבחינת עונג שבת אכילה דקדושה, ועל כן אז מצוה גדולה להרבות בסעודה כנ"ל:

אות כ

וזה בחינת ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, כי על ידי בחינת נדר, בחינת מרדכי ואסתר שאנו זוכין להארה זו בפורים בכל שנה ושנה, על ידי זה אנו זוכין לתקון אמונת חכמים שהוא כלל כל התורה כלה, ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה שפורים הוא קבלת התורה, כמו שכתוב שם), "קימו וקבלו", ועל ידי זה אנו זוכין אז לבחינת ענג שבת, בחינת אכילה דקדשה שהוא בחינת ענג שבת, ועל ידי זה אנו מכניעין בכל שנה את השונא הגדול בחינת עשו, בחינת המן עמלק. כי עכשו שזכינו לאכילה דקדשה, בחינת ענג שבת אזי אין צריכין לצום, ואנו מכניעין אותו על ידי האכילה, כמבאר במאמר הנ"ל, אבל להרבות השלום צריכין גם להרבות בצדקה, כמבאר שם במאמר הנ"ל, וזה בחינת מתנות לאביונים שנותנים בפורים ומרבין אז בצדקה כדי לזכות לשלום על ידי האכילה דקדשה ועל ידי הצדקה, כמבאר שם במאמר הנ"ל. וזה בחינת משלח מנות איש לרעהו, זה בחינת רבוי השלום, כי אז נעשה שלום גדול בין אחד לחברו, כי נתבטל השונא הגדול ועל ידי זה נכנעין כל מיני שנאה ומחלקת ונתרבה השלום על ידי שמצרפין רבוי הצדקה לתקון האכילה דקדשה, וזהו בחינת משלח מנות שמרמז על שלום גדול ואהבה בין אחד לחברו, ועל כן מרמזין השלום במיני אכילה דיקא, כי שולחין מנות דיקא שהם מיני אכילה, להורות שעקר השלום והאהבה נעשה על ידי האכילה

דיקא כנ"ל, כי על ידי האכילה של פורים, שהוא בחינת ענג שבת, בצרוף הצדקה זוכין לשלום גדול כנ"ל, ועל כן רצה המן לשקל עשרת אלפים ככר כסף לבטל כח הצדקה של ישראל, ועקר היה רוצה לבטל כח השקלים שנתנו ישראל בכל שנה בשביל קרבנות לבית המקדש, שזהו בחינת נדר וכנ"ל, ועל כן כשזכו להפילו, על כן צוו לתן מתנות לאביונים כדי לזכות לשלום על ידי רבוי הצדקה כנ"ל, ועל כן באחד באדר משמיעין על השקלים כדי לגבות השקלים לקנות קרבנות לבית המקדש, שהוא בחינת נדר שעל ידי זה נתתקן אמונת חכמים, שעל ידי זה נכנע המן כנ"ל:

אות כא

וזה בחינת קריאת המגילה בשביל פרסומי נסא, כי צריך לפרסם הנס בפה דיקא על ידי קריאת המגילה בצבור, כי עקר הנס היה שנתרבה השלום, שהוא ההפך ממש מהתגברות השנאה והמחלקת שבא מהשונא הגדול שהוא עשו, בחינת המן כנ"ל, שעקר התגברותו מבחינת פגם אמונת חכמים וכו' כנ"ל, ולהפך כשזוכין לתקון אמונת חכמים על ידי נדר, על ידי זה זוכין לשלום גדול, כי עקר השלום נעשה על ידי אמונת חכמים תורה שבעל פה שמבררין ההלכה על ידי דרושיהם שדורשין את התורה ועל ידי זה נעשה שלום גדול וכנ"ל, וזה היה עקר תקף הנס של פורים, כמו שכתוב שם), "וישלח ספרים אל כל היהודים דברי שלום ואמת". וכמו שמסימת המגילה, "דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו". כי עקר הוא השלום, שהוא תקון כל העולמות והוא ההפך ממש משנאת עשו המן איש צר ואויב, ועל ידי השלום עקר הכנעתו, כי יניקתו רק משנאה ומחלקת וכנ"ל וכמובא במקום אחר, והשלום נעשה על ידי אמונת חכמים כנ"ל. וזה בחינת דרש טוב לעמו ודבר שלום וכו', 'דרש טוב' זה בחינת תקון תורה שבעל פה אמונת חכמים שדורשין את התורה ומבררין ההלכה, וזה בחינת דרש טוב לעמו, כי כל זמן שאין מבררין ההלכה אזי הוא בבחינת ודרש רעה תבואנו, כמו שכתב רבנו זכרונו לברכה במקום אחר סימן ח), כי אז עדין מערב טוב ורע, אבל כשמבררין ההלכה אזי נתברר הטוב מהרע, ואזי הוא בבחינת דרש טוב וכו', ועל ידי זה שמבררין ההלכה בחינת דרש טוב, על ידי זה נתבטל המחלקת ונתרבה השלום. וזה בחינת ודבר שלום, כי על ידי דרש טוב על ידי זה נעשה השלום כנ"ל. ואיתא בדברי רבנו זכרונו לברכה במאמר "שאלו" הנ"ל שיש שלום שיש לו פה ויש שלום שאין לו פה, ועל ידי אכילת שבת, בחינת אכילה דקדשה, זוכין לשלום שיש לו פה, עין שם, וזה בחינת ודבר שלום 'ודבר' דיקא, בחינת שלום שיש לו פה, שהוא בחינת אדברה נא שלום, כמו שמובא במאמר הנ"ל. וזה בחינת קריאת המגילה לפרסם תקף הנס, שהוא בחינת שלום כנ"ל

בפה דיקא, בבחינת שלום שיש לו פה, כי עקר שלמות השלום כשזוכין לשלום שיש לו פה, שזה עקר השלום. ובפורים זוכין לזה בבחינת דברי שלום כנ"ל, ועל כן קורין המגילה בפה דיקא, כי המגילה נקראת דברי שלום כי זה עקר פרסום הנס כנ"ל, ועל כן צריכין לקרותה בפה דיקא כנ"ל. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ערובין נד), "כי חיים הם למצאיהם" למוציאיהם בפה, כי התורה נקראת שלום, כמו שכתוב, "וכל נתיבתיה שלום". ועקר שלמות השלום כשהוא בבחינת שלום שיש לו פה, ועל כן צריך לקרות את התורה, שהוא בחינת שלום, בפה דיקא, כדי שיהיה בבחינת שלום שיש לו פה, שזה עקר השלום כנ"ל, ואז דיקא זוכין לחיים בבחינת כי חיים הם למוציאיהם בפה דיקא, כי עקר החיים מקבלין על ידי שלום דיקא, כמו שכתוב, "שים שלום טובה וברכה וחיים". וכמו שכתוב, "כי ארך ימים ושנות חיים ושלום". כי עקר השלום כשמתחברין שני הפכים, כמו שכתב רבנו זכרונו לברכה במקום אחר וזה נמשך על ידי אמונת חכמים תורה שבעל פה, כי על ידי החכמים שמחברין ומיחדין תורה שבעל פה עם תורה שבכתב, שהם בחינת חסדים וגבורות, על ידי זה מתחברין כל ההפכים ונעשה שלום ביניהם ומשם עקר החיים, כי עקר החיים על ידי התחברות הנשמה עם הגוף שהם שני הפכים, ועל ידי שלום מתחברין יחד, הנשמה והגוף וזוכין לחיים. נמצא, שעקר החיים על ידי השלום ועקר השלום כשהוא בחינת שלום שיש לו פה, וזהו כי חיים הם למוציאיהם בפה דיקא כנ"ל. וזהו "ולכל בשרו מרפא", כי גם הרפואה שזוכין על ידי התורה על ידי אמונת חכמים דיקא כנ"ל במאמר הנ"ל, הכל על ידי השלום, כמו שכתוב, "בורא ניב שפתים שלום שלום וכו' אמר ה' ורפאתיו". כי עקר הרפואה על ידי השלום שעושין בין היסודות שהיו מחלקין זה מזה שמשם עקר החולאת כמו שכתב רבנו זכרונו לברכה במקום אחר ועקר הרפואה על ידי ההרכבה שמרכיבין כמה דברים שבאין מכמה יסודות ועושין שלום ביניהם, ומחברין אותם יחד, ועל ידי זה נעשה שלום בין היסודות שבאדם וזוכה לרפואה, וכל זה זוכין על ידי אמונת חכמים שמשם מקבלין כח כל ההרכבות וכו' וכו' כנ"ל, ועקר על ידי השלום, שזה עקר תקון אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן על ידי שמוציאים דברי תורה בפה, שזה בחינת שלום שיש לו פה כנ"ל, שזה עקר השלום, על ידי זה זוכין לחיים ולרפואה, שהם בחינת שלום כנ"ל, וזה בחינת כי חיים הם למצאיהם ולכל בשרו מרפא כנ"ל. וזה שכתוב שם, "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבתיה שלום". כי עקר החיים והרפואה שמקבלין מהתורה הכל על ידי 'שכל נתיבתיה שלום', כי עקר החיים והרפואה הוא על ידי השלום כנ"ל, ובחינת השלום שזוכין על ידי התורה הוא דיקא על ידי אמונת חכמים כנ"ל, ואמונת חכמים

נמשך מבחינת נדר, שהוא בחינת בינה, בחינת נעם העליון כמובא. וזהו, "דרכיה דרכי נעם", על ידי זה , "וכל נתיבתיה שלום", ועל ידי זה דיקא "כי חיים הם וכו'" כנ"ל:

אות כב

וזה בחינת קריאת התורה וקריאת המגילה שתקנו חכמינו זכרונם לברכה, כי על ידי הקריאה מתיחד תורה שבעל פה עם תורה שבכתב, כי הקריאה היא בבחינת תורה שבעל פה, כי יש אם למקרא ויש אם למסרת, וכשקורין בתורה קוראין כפי הראוי על פי אם למקרא ולא כפי הכתוב שהוא אם למסרת. נמצא, שאנו מקימין על ידי זה בחינת אמונת חכמים, כי אנו מאמינין שאף על פי שכתוב בתורה כך, אף על פי כן יש כח לחכמים לשנות הקריאה כפי מה שקבלו. נמצא, שעל ידי הקריאה בתורה מתיחד יחד תורה שבכתב, שהוא כתב התורה שאנו קורין בו עם תורה שבעל פה, שהוא בחינת הקריאה, ועל כן עקר קריאת התורה הוא בשבת שאז מרבין בקריאת התורה יותר מכל הימים, כי עקר תקון אמונת חכמים הוא בשבת כנ"ל, וזה בחינת קריאת המגילה בצבור כדי לפרסם תקף הנס, שהוא בחינת שלום, על ידי קריאת המגילה בפה, בבחינת שלום שיש לו פה, בבחינת ודבר שלום לכל זרעו כנ"ל:

אות כג

ועל ידי בחינת שלום שיש לו פה, זוכין לבחינת מצה, כמבאר היטב במאמר הנ"ל, וזה בחינת מה שאמר רבנו זכרונו לברכה במקום אחר בלקוטי תנינא סימן עד) שפורים הוא הכנה לפסח, שעל ידי פורים נשמרין ממשהו חמץ וזוכין למצה הינו כנ"ל, כי על ידי שלום שיש לו פה שזוכין בפורים, שזהו בחינת מצה, בחינת אין בין חמץ למצה אלא משהו, על ידה זוכין להזהר בפסח מחמץ ולזכות למצה, עין שם היטב:

אות כד

ועל כן זכה מרדכי ללבוש מלכות, כמו שכתוב, אסתר ח) "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב וכו'". כי זה העקר שתקן אמונת חכמים, שהוא בחינת לבוש מלכות, בחינת חלוקא דרבנן ששם כלולין כל הגונין עלאין, בחינת לבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב וכו', ותכריך בוץ וכו' דכל גונין אתחזין בה, כי החכמים דורשין את התורה בשלש עשרה מדות ומחברין ומרכיבין חדושי תורה ממקום למקום ומתחברין ונכללין ונצטרפין על ידי זה כל הגונין עלאין יחד ונעשה בחינת חלוקא דרבנן כלול מכמה גונין כנ"ל, ועל כן תחלת הנס היה על ידי הלבוש מלכות שטעה המן עמלק וסבר שכבר נפגם חס ושלום, הלבוש מלכות חלוקא דרבנן הנ"ל, עד שיוכל חס ושלום, להמשיך אליו הלבוש מלכות חס ושלום, ועל כן אמר המן בלבו, למי יחפץ המלך וכו' שם ו), ואמר שיביאו הלבוש מלכות בשבילו חס ושלום, כנ"ל, אבל באמת טעה וחתה

בזה גחלים על ראשו עצמו, כי כבודי לאחר לא אתן ישעיה מב), כי על ידי מרדכי ואסתר נתתקן אמונת חכמים בחינת לבוש מלכות, ועל כן צוה המלך להביא הלבוש מלכות להלביש את מרדכי, ואזי כשזה קם זה נופל, כי על ידי שזכה מרדכי ללבוש מלכות, בחינת תקון אמונת חכמים, על ידי זה נפל המן עמלק מלכות הרשעה שיניקתו מפגם אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן היתה מפלתו אז באותו היום שתלו אותו וכו' על עץ גבה חמשים אמה וכו' וכו' כנ"ל:

אות כה

ועל כן מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, כי משם היה יניקתו מפגם אמונת חכמים וכשנתתקן אמונת חכמים על ידי מרדכי וכו', אזי העלה אמונה הנפולה, ואזי ניצוצי האמונה שהיה לו חיות משם נתעלה לשרשו וכו', ועל ידי זה נפל המן, כי זה עקר נפילת הקלפות כשמעלין הקדשה לשרשה שהיה להם יניקה משם, וזה בחינת תלית המן על העץ גבה חמשים אמה דיקא, שהוא בחינת נדר וכו' כנ"ל ששם נתקן אמונת חכמים על ידי מרדכי ואסתר כנ"ל, ושם נתעלה הקדשה אמונה הנפולה לשרשה, ומשם נפל המן וזרעו, כי זה עקר מפלתם של הסטרא אחרא כנ"ל, ועל כן על ידי שנתברר הקדשה שהיה להמן חיות משם ונתעלה לשרשה, שהוא בחינת תקון אמונת חכמים, על כן בני בניו למדו תורה וכו' ודרשו את התורה בשלש עשרה מדות וכו', שזה בחינת תקון אמונת חכמים וכו' כנ"ל: וזה בחינת "ונהפך הוא" אסתר ט) שנתהפך מהפך אל הפך ממש, שמה שרצה לקלקל חס ושלום, אמונת חכמים כנ"ל, אדרבא, נהפך הוא, ועל ידי התגברותו נעשה תקף הנס של פורים ונתתקן על ידי זה אמונת חכמים ביותר בחינת לבוש מלכות הנ"ל, עד שאפלו מבני בניו למדו תורה וכו', ועל כן עקר בנין הבית המקדש השני, שהוא תקון אמונת חכמים כנ"ל, היה על ידי שנלקחה אסתר לבית המלך, כי דריוש בן אסתר צוה לבנותו, כי הכל נתהפך, כי המן וזרעו רצו לבטל בנין בית המקדש כנ"ל, ונתהפך ונבנה על ידו דיקא, על ידי שצוה להרג את ושתי ועל ידי זה נלקחה אסתר. ועל ידי זה נבנה הבית המקדש, שהוא תקון אמונת חכמים וכו' כנ"ל:

אות כו

וזה בחינת סוטה, כי היא פגמה באמונת חכמים, באשה יראת ה', ונמשכה אחר עצת הנחש, מלכות הרשעה, אשה זונה וכו', ועל כן עקר הפגם שלה בבחינת ירך יעקב, בחינת ברכי דרבנן, שזהו בחינת פגם אמונת חכמים כנ"ל, ועל כן וצבתה בטנה ונפלה ירכה, כמבאר בסוף סבא משפטים, עין שם. ועל כן נבדקת בבית המקדש דיקא, שהוא בחינת נדר ששם נתתקן אמונת חכמים אשה יראת ה' כנ"ל, ועל כן צריך בעלה להביא עמה קרבן, שהוא בחינת נדר, שעל ידי זה נתתקנית ונתבררת אשה יראת ה' אמונת

חכמים, מאשה זונה וכו', כי שם בבית המקדש ששם התקון של אשה יראת ה' וכשזה קם זה נופל, ועל כן אם אינה טהורה, בודאי יהיה לה מפלה משם על ידי הבית המקדש, על ידי נדר, על ידי בחינת תקון אמונת חכמים אשה יראת ה', כי כשזה קם וכו', ועל כן וצבתה בטנה ונפלה ירכה וכו' כנ"ל, ואם היא טהורה ולא שטה דרכה מאשה יראת ה', אזי אדרבא, מקבלת משם, מבית המקדש, חיות ותקון יותר, כי על כל פנים יש בה איזה פגם שבאה לידי חשד וצריכה תקון, ואזי נתתקנת שם בבית המקדש, שהוא בחינת נדר, ששם נתתקן אמונת חכמים, בחינת אשה יראת ה' כנ"ל. וזה בחינת ונקתה ונזרעה זרע אם היתה יולדת בצער וכו', ואם לא היתה יולדת כלל תלד מעכשו. כי ההולדה על ידי השלום שנעשה על ידי תקון אמונת חכמים כנ"ל בבחינת וראה בנים לבניך שלום וכו', ועל כן על ידי שנבדקה בבית המקדש וטהורה היא ונתתקנה אמונת חכמים בחינת אשה יראת ה' על ידי זה , ועל ידי זה נתתקן השלום ומשם עקר ההולדה כנ"ל: וזה שכתב בחנה, "ותדר נדר לה' אם ראה תראה בעני אמתך". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אם ראה מוטב, ואם לאו תראה, כי אסתיר עצמי בפני אלקנה אישי וכו', הינו שאמרה שתהיה סוטה ותהיה טהורה ותלד בהכרח, ועל כן הקדימה הנדר לזה, כמו שכתוב, "ותדר נדר לה' ותאמר אם ראה תראה וכו'", כי עקר תקון הסוטה הטהורה הוא על ידי הנדר דיקא וכו' כנ"ל:

אות כז

ועל כן קרבנה מנחת שעורים זה בחינת עמר שעורים שמתיר לאכל מתבואה חדשה, כי עמר שערים זה בחינת שעורא דאתון דאוריתא, שזהו בחינת חכמה תתאה, בחינת מלכות, בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה, שהם דורשין את התורה בשלש עשרה מדות ולומדין עם ישראל ומצמצמין חכמה עלאה על ידי חכמה תתאה כדי להשיג אלקותו יתברך על ידי זה , שזהו בחינת שעורא דאתון דאוריתא, בחינת שערות, כמבאר כל זה במאמר "מישרא דסכינא" סימן למד). וזה בחינת עמר שעורים, בחינת שעורא דאתון דאוריתא, בחינת והעמר עשרית האיפה הוא, שהוא בחינת מלכות, בחינת אמונת חכמים כידוע, ועל ידי זה נכנע עשו איש שעיר, שהוא מלכות הרשעה, פגם אמונת חכמים וכו' כנ"ל, ועל כן הקרבן משעורים דיקא שהוא מאכל בהמה, כי זה עקר תקון של אמונת חכמים תורה שבעל פה, כי החכמים עוסקים תמיד לברר ולתקן חטא אדם הראשון על ידי בחינת תורה שבעל פה וכו' כנ"ל, ועל ידי זה מבררין בחינת בהמה להעלות מבהמה לאדם, כי על אדם הראשון נאמר על שחטא, "אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו". כי נפל על ידי חטאו מבחינת אדם לבחינת בהמה. והחכמים, בחינת

תורה שבעל פה, שמתקנים זאת, הם מעלין ומבררין מבהמה לאדם, ועל כן תחלת התקון בתחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים מביאין עמר שעורים, שהוא מאכל בהמה, כי עקר קבלת התורה לתקן זהמת הנחש חטא אדם הראשון, ועל כן צריכין לברר ולתקן בחינת אמונת חכמים, שהוא עקר התקון כנ"ל, ועל כן מביאין ביום הראשון של החמשים יום של ספירת העמר עמר שעורים, שהוא בחינת שעורא דאתון דאוריתא, בחינת תקון אמונת חכמים וכו' שמתקנין ומבררין בחינת מאכל בהמה וכו' כנ"ל, ואז מתחילין לספר החמשים יום של קבלת התורה, כי עקר התקון על ידי בחינת חמשים יום, שהם בחינת נון שערי בינה, בחינת נדר כנ"ל, וזה בחינת הנפת העמר שמניפין ומרימין עמר שעורים, בחינת מלכות, בחינת אמונת חכמים, לשרשו לבחינת חמשים יום של ספירת העמר, לבחינת נדר ששם עקר התקון כנ"ל, ועל כן מניפין ומרימין בכל הששה קצוות מעלה ומטה וארבע רוחות, כי אמונת חכמים תורה שבעל פה כלול ששה קצוות, שזה בחינת ששה סדרי משנה שמבררין הטהור מן הטמא, המתר מן האסור, הכשר מן הפסול, שהם שש בחינות, כמובא. ועל כן התרה האכילה אחר הנפת העמר דיקא, כי על ידי תקון אמונת חכמים זוכין לאכילה דקדשה בחינת ענג שבת כנ"ל, ועל כן אסור לאכל מחמשת המינין שהם עקר האכילה, כי כל הסעדה קרויה על שם הלחם ואין חיבין בברכת המזון כי אם על הלחם דיקא, וכן בשבת, שהוא תקון האכילה, חיבין לאכל לחם דוקא, כמו שכתוב בשלחן ערוך, ועל כן אסור לאכל לחם קדם הנפת העמר, כי כל זמן שאין מתקנין אמונת חכמים אין זוכין לאכילה דקדשה, ואז יוכל להתגבר חס ושלום, בחינת עשו, בחינת כבד על ידי אכילתו, ועל כן אסור לאכל לחם עד הנפת העמר תקון אמונת חכמים, ואז זוכין לבחינת אכילת שבת, אכילה דקדשה, ואז דיקא התרה האכילה וכו' כנ"ל: ועל כן נפל המן ביום הנפת העמר דיקא וכנ"ל, וכן כמה וכמה אמות שהתגברו על ישראל נפלו באותו היום של הנפת העמר, כמובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה, כי כשזה קם זה נופל, כי אז מקימין אמונה הנפולה אמונת חכמים כנ"ל, ואז נופל מלכות הרשעה, שעקר יניקתה מפגם אמונת חכמים וכו' כנ"ל: ועל כן על ידי מנחת שעורים, שהוא בחינת תקון אמונת חכמים, על ידי זה נבדקת הסוטה אם פגמה באשה יראת ה', שהיא בחינת אמונת חכמים וכו' וכנ"ל:

אות כח

ועל כן מחמת שפגמה הסוטה באמונת חכמים כנ"ל, שזהו עקר בחינת מלחמת עמלק כנ"ל, על כן צריכין לכתב פרשת סוטה ולמחקה, כמו שכתוב, "וכתב וכו' ומחה וכו'". אמרה תורה, שמי שנכתב בקדשה ימחה וכו', כדי לעשו"ת שלום וכו', כמו שאמרו

רבותינו זכרונם לברכה שבת קטז), כי עקר התקון הוא בשביל השלום, שזה עקר תקון אמונת חכמים כנ"ל, ובזה שמוחקין הפרשה הכתובה, על ידי זה מראין לה מה שפגמה, הינו כי עקר הפגם שלה הוא באשה יראת ה' בבחינת אמונת חכמים, שהוא בחינת תורה שבעל פה, ובאמת אמונת חכמים הוא כלל כל התורה כלה, כי אי אפשר לידע דבר מהתורה כי אם על ידי החכמים תורה שבעל פה, כמבאר היטב למעלה. נמצא, מי שפוגם באמונת חכמים תורה שבעל פה אף על פי שנדמה שאינו פוגם כי אם בבחינת תורה שבעל פה, אף על פי כן באמת הפגם הוא בכל התורה כלה תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי כלו חד, בחינת ה' אחד ושמו אחד וכו' כנ"ל. וזה שצותה התורה על מלחמת עמלק, "כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע", שזהו בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, 'כתב זאת' וכו' זה בחינת תורה שבכתב, 'ושים באזני יהושע', דהינו לדבר עמו בעל פה, זה בחינת תורה שבעל פה, כי עמלק, בחינת פגם אמונת חכמים, פוגם בשתי התורות ועל כן הכנעתו על ידי שתי התורות, בחינת כתב זאת וכו' ושים באזני וכו', ועל כן הסוטה שפגמה באמונת חכמים ומעלה מעל באישה באיש שלמעלה ואיש שלמטה, וגרמה פרוד חס ושלום, בין קדשא בריך הוא ושכינתיה, בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, בחינת שמלי טז) ונרגן מפריד אלוף, בבחינת העזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלקיה שכחה, ועל ידי זה פגמה בשתי התורות על ידי הפרוד חס ושלום, וכו' וכנ"ל, על כן צריכין על ידה למחק פרשה של תורה, כמו שכתוב, וכתב ומחה, להראות לה מה שפגמה, הינו שלא פגמה באשה יראת ה' תורה שבעל פה לבד כי אם בשתי התורות, כי עכשו על ידי שפגמה באמונת חכמים תורה שבעל פה, כאלו מחקה כתב התורה, כי עכשו אין יודעין שום דבר מהתורה שבכתב כאלו נמחק הכתב של התורה חס ושלום, כי כשפוגמין באמונת חכמים פוגמין בתורה שבכתב גם כן, כי אין יודעין דבר מתורה שבכתב בלא אמונת חכמים תורה שבעל פה כאלו הכתב נמחק חס ושלום, כי רק החכמים מקימין ומאירין תורה שבכתב וכו' וכנ"ל, ועל ידי שמוחקין שמו שנכתב בקדשה, על ידי זה למדין למעלה קל וחמר, מה שמו שנכתב בקדשה אמרה תורה "ומחה", כדי לעשו"ת שלום וכו', ספרי המינין והאפיקורסים שמטילין איבה בין ישראל לאביהם שבשמים על אחת כמה וכמה שימחו ויעקרו מן העולם, שימח זכרם מן העולם! כי באמת הכל אחד, כי ספרי המינין והאפיקורסים, שהם פגם אמונה, זהו בעצמו פגם הסוטה שפגמה באמונה כנ"ל וזהו בעצמו בחינת מלחמת עמלק, כי עמלק הוא בחינת מינין ואפיקורסים, פגם אמונה, כמו שכתב רבנו זכרונו לברכה במקום אחר. נמצא, שעל ידי שמוחקין שמו שנכתב בקדשה, על ידי זה למדין קל וחמר למחות זכר

עמלק, בחינת כי מחה אמחה את זכר עמלק וכו', שהם בחינת ספרי המינין וכו', פגם אמונה כנ"ל, שזהו בחינת פגם הסוטה כנ"ל, וזהו בחינת אין שמו וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, כי השם יתברך בעצמו לוחם עמו, כמו שכתוב, "כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר וכו'" וכנ"ל:

אות כט

וזה בחינת אונס ומפתה את הבתולה שצריכין לתן חמשים כסף לאבי הנערה, כי פגמו באשה יראת ה' אמונת חכמים, שעקר התקון על ידי בחינת חמשים כסף כנגד בחינת נדר וכו', כי משם עקר התקון כנ"ל, כי פגמו בההוא רוחא וכו' שנמשך משם וכו' וכנ"ל, ועל כן צריכין לתן החמשים כסף לאבי הנערה דיקא, כי אביה מפר נדריה, כמו שכתוב, "בנעריה בית אביה". כי אב בחכמה, ששם שרש הנדר, שעקר בנינה וחיותה משם, בחינת פליאות חכמה וכנ"ל, ועל כן עקר התקון על ידי שנותנין חמשים כסף לאביה דיקא כנ"ל ומשם אנו למדין דין כתבה שנותן הבעל לאשתו בתולה חמשים זקוקים כסף צרוף, כי זה עקר תקונה ובנינה שעל ידי זה נתרצית אליו, על ידי שהוא יכול להמשיך לה הארה מבחינת נדר, שהוא בחינת חמשים כסף, בחינת חמשים שערי בינה שמשם עקר בנין וקיום של אשה יראת ה', בחינת אמונת חכמים וכו' כנ"ל:

אות ל

וזה בחינת מאון בקטנה, כי עקר התקשרות שביניהם בקדשה הוא בבחינת תקון אמונת חכמים, הינו חבור וקשר תורה שבעל פה עם תורה שבכתב וכנ"ל, ואמונת חכמים, בחינת אשה יראת ה', היא בחינת מלכות דקדשה שעומדת על שנים עשר בקר, שהם בחינת שנים עשר שבטי יה, שהם בחינת שנים עשר חדשים, שהם בחינת מלוי הלבנה מפגימתה כידוע, ועל כן שעור זמן הקטנה הוא שנים עשר שנים, כי כל זמן שאין לה שתים עשרה שנים אינה נכללת עדין בשלמות בבחינת מלכות דקדשה שעומד על שנים עשר שבטים וכו', כי כל זמן קטנותה היא עולה מעט מעט ממלכות הרשעה שיניקתה ממחין דקטנות כידוע עד שנעשית בת שתים עשרה ואז נכללת בבחינת מלכות דקדשה, ואז יכולה להתחבר עם בעלה בקשר גמור בבחינת התחברות תורה שבעל פה עם תורה שבכתב כנ"ל, ועל כן אין יכולה לפרד מבעלה כי אם על ידי גט כריתות שכותב לה, כי ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי אם תהיה נפרדת ממנו חס ושלום, בלא זה, יהיה פרוד בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, על כן בהכרח שיתן לה ספר כריתות, ועל ידי זה מקבלת הארה מבחינת ספר, מבחינת תורה שבכתב, ואז דיקא נפרדת עם שרש חיותה שהיה לה אצל בעלה, שזהו עקר בחינת הקשר שביניהם. כי אשה יראת ה' אמונת חכמים, שרשה וחיותה בבחינת תורה

שבכתב, ועל כן האשה אינה יכולה לפרד מבעלה עד שבעלה מרצה להמשיך לה שרש הארתה שיש לה אצלו שהוא בחינת תורה שבכתב, שזהו בחינת הספר כריתות שנותן לה בחינת ספר, בחינת תורה שבכתב, ואז אף על פי שנפרדת ממנו אין נעשה פרוד חס ושלום, על ידי זה , כי עדין לא נפרדת משרשה, כי קבלה ספר כריתות וכו' וכנ"ל. וזה בחינת ויצאה והיתה מקיש הויה ליציאה, כי תכף בשעת היציאה מבעלה מתחיל תכף בחינת ההויה על ידי בחינת הספר כריתות, שעל ידי זה מקשרת לשרשה, לבחינת תורה שבכתב, שזהו בחינת הויה, ועל ידי זה דיקא יכולה עדין להתהוות ולהנשא לאחר, כי עדין לא נפרדת חס ושלום, מבחינת אשה יראת ה' אמונת חכמים וכו' כנ"ל, אבל כשהיא קטנה עדין פחותה מבת שתים עשרה שאינה יכולה עדין לקבל הארת המחין, בחינת הארת וחבור תורה שבכתב עם תורה שבעל פה וכו' כנ"ל, על כן אין צריכה ספר כריתות כנ"ל ויוצאת במאון, כי עדין היא בבחינת מחין דקטנות שמשם יש עדין קצת אחיזה והשתלשלות למלכות הרשעה ששם עקר המאון בבחינת ותמאן המלכה ושתי וכו', כי שם עקר המאון, בבחינת ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך וכו': ועל כן זמן האיש הוא בן שלש עשרה שנים, כי הוא כלול מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, ועקר שלמותו על ידי שמקבל הארה מבחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן שעל ידי זה נכללין תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ועל כן שעורו שלש עשרה שנים כי עקר דרושי וחדושי התורה בשלש עשרה מדות הם על ידי האיש דוקא, שהוא כלול מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי אשה אסורה ללמד תורה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. והיא רק בבחינת אמונה, בחינת אמונת חכמים, כמו בחינת ההמון עם שאין להם שכל לדרש התורה והם צריכין רק לבחינת אמונה בהחכמים, והחכמים דורשין את התורה בשלש עשרה מדות וכו' ומשם מקבלין ההמון עם הארתם על ידי האמונה לבד. וזה בחינת איש ואשה שהאיש הוא בבחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שזהו בחינת החכמים שדורשין את התורה וכו', ועל כן שעורו שלש עשרה שנים כנ"ל, והאשה היא בבחינת אמונת חכמים 'אמונה' דיקא, כי היא רק בבחינת אמונה, שהיא בחינת מלכות, ועל כן שעורה שתים עשרה שנים, כי מלכות דקדשה עומדת על שנים עשר שבטים, ואז דיקא נכללת בחינת אמונה הקדושה ויכולה לקבל מבחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן וכו' כנ"ל. ועל כן הקטנה ברשו"ת אביה להשיאה, כי האב הוא בחינת שרש הנדר שמשם חיותה ובנינה כנ"ל, ועל כן כשמתקדשת על ידי אביה אין יוצאת במאון, כי אף על פי שהיא קטנה יכולה להכלל בבחינת אמונת חכמים לקבל מבעלה, שעל ידי זה נתקשרת עמו, מאחר שיש לה אב בחינת שרש הנדר, שעל ידי זה עקר תקון אמונת

חכמים כנ"ל: ברוך ה' לעולם אמן ואמן: גם בהלכות גטין הלכה ג אות יד מבאר ענין יבום וחליצה: הלכה ד בהלכות גטין הלכה ד אות ח: הלכה ה בהלכות פריה ורביה הלכה ה אות כה:

סוטה א:

ענין פרשת סוטה, שהמצוה לכתב הפרשה ולמחקה אל המים, ועל ידי זה נבדקת הסוטה: על פי התורה הנ"ל בהלכות גטין הלכה א) "וביום הבכורים" בסימן נו). והכלל, שעל ידי התורה, שהיא שמא דקדשא בריך הוא, קורין את חי החיים וממשיכין חיות, דהינו דעת שעל ידי זה יודעין שאפלו בתוך ההסתרות מלבש השם יתברך, ואזי נתהפכין הסתרות לדעת ותורה, ואזי אוריתא מכרזת קמיהו וכו', וכנגד מלכות דקדשה יש מלכות הרשעה שהיא מלכות עמלק, אך יש כח במלכות דקדשה להוציא ממלכות הרשעה כל הניצוצות דקדשה שבלעה ועושה מהם דעת ותורה וכו', עין שם היטב: והנה ההסתרות זהו בעצמו כח מלכות הרשעה, כי כשהמלכות דקדשה בבחינת הסתרות אזי חס ושלום יש כח למלכות הרשעה, אך על ידי התורה שהיא, שמא דקדשא בריך הוא, מגלין ההסתרה ועושין ממנה תורה, וזהו בעצמו הכנעת מלכות הרשעה, מלכות עמלק כנ"ל: וזה נעשה על ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריך הוא כנ"ל, כי את זה לעמת זה, כי מלכות הרשעה, שהיא כנגד מלכות דקדשה, היא בבחינת מחית שם, בבחינת תמחה את זכר עמלק, ויניקתה מבחינת מחיקת השם חס ושלום, כי כשהשם שלם אזי היא נכנעת כנ"ל, אך כחה חס ושלום, הוא רק כשאין השם שלם בבחינת כי יד על כס יה שאין שמו שלם עד שימחה זכרו. נמצא, שיניקתה כשאין השם שלם חס ושלום, הינו בחינת מחיקת השם, שזה בחינת ההסתרות, שהם בחינת מחיקת התורה שהוא השם, כי ההסתרה הוא בחינת נעשה לו כהתר שנתהפך ונעשה מאסור התר, ולפעמים גם זה אין יודעין, דהינו בחינת הסתרה שבתוך הסתרה, שהוא בבחינת מחיקת התורה חס ושלום, שאין יודעין כלל מן התורה על ידי ההסתרות, כמו דבר הנמחק שאין יודעין מה היה כתוב בו: וזה בחינת מחיקת פרשת סוטה שהוא פרשה של התורה, כי הבעל מחיב לקנא לה, דהינו להוכיחה ולהזהירה שזה בחינת תוכחה שמטל על כל אחד שיש לו בחינת מלכות כמובא שם. וכשמוכיחה ואינה שומעת לו ונסתרה וכו', ואז היא בחינת הסתרה, בחינת התגברות מלכות עמלק על ידי חטא הסוטה שהוא פגם הברית, כמובא, שהוא מתגבר על ידי אותו הפגם, כי כשהוא מוכיחה ומזהירה, דהינו שמקנא לה, אל תסתרי. והיא אינה שומעת לו ונסתרה, הוא בבחינת עבר ושנה וכו', כי כשמקנא לה מסתמא ראה בה דבר שאינו הגון שעל ידי זה קנא לה והוכיחה והיא לא שמעה ושבה לאולתה ונסתרה

עוד, וזה בחינת עבר ושנה נעשה לו כהתר, שהוא בבחינת ההסתרה, כמו שמובא שם. וזה "ונסתרה", 'ונסתרה' דיקא בחינת הסתרה הנ"ל שהמלכות בהסתרה על ידי זה , ואזי כשיש הסתרה חס ושלום, אזי האמת בהסתר והעלם, כי זה עקר ההסתרה בחינת והסתרתי פני, והפנים הוא האמת, כמו שכתב רבנו נרו יאיר כמה פעמים, כי ההסתרה הוא שנתהפכה התורה ונסתרה עד שנעשה מאסור התר חס ושלום, וזהו הסתרת האמת, כי התורה היא בחינת תורת אמת ובאה בבחינת ההסתרה עד שנעשה מאסור התר, שזהו בחינת שקר, וצריכין לגלות ההסתרה, דהינו על ידי מה שיודעין שאפלו בתוך ההסתרה מלבש שם השם יתברך כנ"ל, ואזי נתגלה ההסתרה ונתגלה האמת, וכשנתגלה האמת אזי אוריתא מכרזת קמיהו, "עד מתי פתיים תאהבו פתי" וכו', ואזי יש דין ומשפט בעולם, כי עכשו האמת בהסתר, ועל כן הרשעים מצליחין וצדיקים יש להם יסורין, אבל לעתיד שיתגלה האמת אז, ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע, ואז יהיה מפלת הרשעים על ידי שיתגלה האמת אז, כי כשנתגלה האמת אזי מתנהג העולם באמת שרשעים יהיה להם מפלה וצדיקים ישמחו בטוב ה', וכמו שכתב רבנו זכרונו לברכה סימן סו) שמפלת הרשעים על ידי התגלות האמת. נמצא, כשנתגלה ההסתרה ונעשה ממנה תורה ונתגלה האמת אזי אוריתא מכרזת קמיהו, ואזי נעשה קץ וסוף, או שחוזרים בתשובה על ידי ששומעים כרוז והזהרת התורה שמכרזת קמיהו כנ"ל, או אם עד אלה לא ישמעו אזי התורה נוקמת בהם מאחר שהזהירה אותם ולא שמעו בבחינת אין עונשין אלא אם כן מזהירין, ועל כן עד עכשו שהיה בחינת הסתרה ולא שמעו כרוז והזהרת התורה לא היה ענש ונקמה תכף, אבל עכשו שנתגלה ההסתרה והתורה מכרזת וצועקת לפניהם ומזהרת אותם, על כן כשאינם שומעים נוקמת בהם, כי עכשו נתגלה האמת, שעל ידי זה נעשה נקמה ברשעים תכף כנ"ל: כי אותיות התורה הם פועלים ועושים כל הפעלות שבעולם, ומטבעה לתת חיים למקימה וכן להפך, רק כשהיא בבחינת הסתרה אזי נסתר האמת ונתהפכין אותיות התורה חס ושלום, ועל כן אין נעשה בהן משפט ונקמה מיד כנ"ל. ועל כן בסוטה שנעשה בחינת הסתרה כנ"ל ונסתר האמת שאין יודעין שאם נטמאה, על כן צריכין לגלות ההסתרה, וזה על ידי שיודעין שגם בתוך ההסתרה מלבש השם יתברך, דהינו תורה, על כן כותבין הפרשה ומוחקין אותה אל המים, שזה בחינת מחיקת השם חס ושלום, הינו בחינת הסתרה, הינו שמראין לה הפגם שפגמה בחינת הסתרה שגרמה, כי על ידי העברות שעל ידם נעשה אצלו מאסור התר היא כאלו מוחק אותיות התורה, דהינו אותן האותיות של אותו הלאו ואותה הפרשה המדברת מזה החטא, ועל ידי שעובר עליהם הרי הוא כאלו מוחק אותה הפרשה, שזה בחינת ההסתרה, בחינת

נעשה לו כהתר וכו' כנ"ל. ועל כן כאן בסוטה עושין זאת בפעל שמוחקין הפרשה שלה, שזהו בחינת ההסתרה שמשם כח מלכות הרשעה כנ"ל, אך על ידי זה בעצמו שלוקחין אותיות התורה ומוחקין אותם, על ידי זה בעצמו אנו מראין שאפלו בתוך בחינת מחיקת השם חס ושלום, בחינת ההסתרה, גם שם מלבשין אותיות התורה שהרי אנו רואין בפרוש שזה המחק נעשה מאותיות התורה. נמצא, שגם כאן מלבשין אותיות התורה, וכשיודעין זאת אזי נעשה מההסתרה דעת, הינו תורה, וזהו שמוחקין הפרשה אל המים, כי המים הם בחינת חסד ודעת, בחינת מקוה שמובא שם במאמר הנ"ל, בפרט מים קדושים שנתקדשו בכיור, ואזי מבחינת מחיקת השם בחינת הסתרה נעשה דעת, בחינת מים קדושים, ואזי כשנתהפכה ההסתרה לדעת אזי נתגלה האמת, ואזי המים בודקין אותה, דהינו הדעת והתורה שנתגלה מתוך ההסתרה שהוא בחינת תורת אמת היא מברורת האמת אם נטמאה היא נוקמת בה מיד על ידי שנתגלה האמת מתוך ההסתרה כנ"ל ואם לאו נתוסף לה חיים וטובה על ידי זה , כי על ידי התגלות ההסתרה נמשך חיים וארכות ימים למלכות דקדשה, כמו שכתוב שם: ועל כן הכהן אומר בפה מלא השבועה, ומפרש דבריו, אם שטית ואם לא שטית וכו', כדי לגלות ההסתרה על ידי שמוציא מפיו דבורי התורה ואומר בפרוש דברי הפרשה, אם שטית ואם לא שטית. כי ההסתרה היא שמהפכין דברי אלקים חיים ועושין מאסור התר חס ושלום, אבל הכהן מברר האמת ומהפך ההסתרה כנ"ל: וזה בחינת כי תשטה אשתו. ודרשו חכמינו זכרונם לברכה סוטה ג), אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, כי היא מתרחקת מן החיות שהוא הדעת כנ"ל, ועל כן נקראת שוטה בחינת רוח שטות הפך החיות שהוא הדעת, כי החכמה תחיה, כמו שכתוב שם, כי כל חיותה מבעלה כנ"ל שהוא ממשיך לה חיות ודעת כנ"ל, וכשנסטית לאחר, נפרדת מחיותה, ועל כן היא בבחינת רוח שטות הפך החיות שהוא הדעת כנ"ל: ועל כן אין כל זה נוהג רק במקדש ועל ידי הכהן, כי הבית המקדש הוא בחינת דעת כמו שכתב רבנו נרו יאיר, סימן יג) כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ברכות לג), כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו. ועל כן שם יכולין לנהג דין סוטה, כי שם יכולין לגלות ההסתרה על ידי הדעת שבבית המקדש, ועל ידי הכהן איש חסד שהוא בחינת חכמה ודעת, כי הדעת תלוי בחסד, כמו שמבאר שם, ועל כן התורה נמסרה לכהנים ביותר, כמו שכתוב דברים לג), "יורו משפטיך ליעקב". וכמו שכתוב, "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו'" מלאכי ב), ועל כן על ידי שהם זוכין לתורה על ידי זה הם יכולין לגלות ההסתרה כנ"ל: יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, אמן: חזק חזק ונתחזק:

אונס ומפתה א

אות א

"ונתן לאבי הנערה חמשים שקלים כסף":

על פי התורה הנ"ל בהלכות גטין הלכה א), כי כנגד מלכות דקדשה היא מלכות הרשעה, ומלכות דקדשה חיותה ושלמותה על ידי הדעת, ולהפך מלכות הרשעה מתגברת על הממון לאסף ולכנס, עין שם, אך יש כח במלכות דקדשה להוציא כל הממון מהם ולעשו"ת ממנו דעת בבחינת ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס לתת לטוב לפני האלקים, עין שם: והנה נשואין בקדשה היא בבחינת מלכות דקדשה שהיא מקבלת חיות ודעת מבעלה על ידי זווג דקדשה, אבל אונס ומפתה, שהוא זווג דסטרא אחרא, היא בחינת מלכות הרשעה שיניקתה מבחינת ניצוצות שבממון כנ"ל, כי הממון הוא בבחינת האשה שהיא בחינת מלכות, כמו שכתב רבנו נרו יאיר כמה פעמים, כי הממון בא מבחינת גבורות שהם בחינת האשה, כי נשים דעתן קלה ודעתן היא רק בבחינת גבורות, כמובא ומשם יניקת הסטרא אחרא כמובא, ועל כן צריך להמשיך לה חיות דהינו דעת וחסד להצילה ולשמרה מסטרא דמותא מסטרא אחרא שסמוכים אליה ונאחזין שם, וכשאין לה חיות, בחינת חסד ודעת הנ"ל אזי יש להם יניקה חס ושלום, ויניקתם מבחינת הממון, שהוא בחינת גבורות, שהוא בחינת חיות עצמותה שיש לה מעצמה שנאחזין שם כנ"ל, וזה בחינת מלכות הרשעה שיניקתה מהממון כנ"ל, ועל כן אונס ומפתה שהוא בחינת התגברות מלכות הרשעה על ידי פגם הזווג דסטרא אחרא, על כן ענשו בממון שמוציאין ממנו ממון ונותנין לאביה, כי שם פגם בבחינת הממון על ידי שהתגבר מלכות הרשעה שאזי יונקין מהממון ורוצים לאסף הממון אליהם, כי שם ניצוצות הקדשה, על כן מוציאין מן המאנס או המפתה הממון כדי להוציא הממון מבחינת מלכות הרשעה, בבחינת חיל בלע ויקאנו, כי המאנס או כו' הוא הוא בחינת מלכות הרשעה כנ"ל, ומוציאין ממנו ממון ונותנין לאביה, שהוא בחינת אב בחכמה, ואזי חוזר הממון ונעשה ממנו חכמה ודעת על ידי שיצא מבחינת מלכות הרשעה שהוא המאנס וכו' וחזר לבחינת אב בחכמה כנ"ל. וזהו שהאשה היא תמיד ברשו"ת אחר, או ברשו"ת בעלה או ברשו"ת אביה, כי צריכה לקבל על ידם חיות בחינת חכמה כדי שלא ינקו הם ממנה, שזה בחינת התגברות מלכות הרשעה שיונקת מהממון שהוא בבחינת האשה כנ"ל, כי יניקתם רק כשאין לה בחינת חיות הנ"ל שהוא חסד עליון בחינת דעת גדול, כמו שמבאר שם. ועל כן הבעל והאב זוכין בכל ממונה שיש לה, דהינו מציאתה ומעשה ידיה ושאר זכותים, כי כל ממונה שהוא חיות עצמה צריך שיהיה ברשו"ת הבעל או האב, כדי שיהיה נמשך

בחינת דעת וחסד לתוך בחינת הממון, שהוא בחינת גבורות, כדי שלא תתגבר מלכות הרשעה חס ושלום, לינק מן הממון כנ"ל: וזה בחינת חמשים שקלים כסף שנותן לאביה, כי צריך להחזיר הממון אל הקדשה לבחינת אב בחכמה שיהיה נעשה ממנו דעת כנ"ל, והדעת הוא בחינת נון שערי בינה, בחינת מן כמובא שם במאמר הנ"ל, ועל כן צריכין לתן חמשים שקלים ואזי חוזר ונעשה מן הממון בחינת נון שערי בינה: ומזה למדו שעור כתבה גם כן חמשים שקלים, כי בזווג דקדשה צריך גם כן לתן לה כתבה חמשים שקלים, כי כל חיותה על ידי הממון כנ"ל וכמו שכתב רבנו נרו יאיר סימן סט), וצריך שיהיה נמשך לה הממון על ידי בעלה דיקא שאזי נמתק הממון, שהוא חיות האשה, שהוא בחינת גבורות על ידי בעלה, שהוא בחינת חסד ודעת, שהוא ממתיק ומתקן ממנה וחיותה, ועל כן צריך לתן לה כתבה חמשים שקלים כסף כדי להמשיך לה ממון שנמתק על ידו ונעשה בבחינת חמשים שקלים כסף, בחינת נון שערי בינה כנ"ל שאזי מקבלת החיות בשלמות בבחינת חסד ודעת כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהכתבה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, 'קלה' דיקא בחינת נשים דעתן קלה כנ"ל, ועל ידי שהוא נותן לה הארת הכתבה בחינת חמשים וכו', אזי אינה קלה, כי נמשך לה דעת וחסד כנ"ל, ועל ידי זה בעצמו אינה קלה להוציא, כי אז ההתקשרות בשלמות, כי עקר ההתקשרות על ידי הדעת וכשיש לה שלמות הדעת גם כן אזי נתקשרין כראוי, ואזי אינה קלה להוציא, כי דעתה בשלמות כנ"ל: וזה בחינת בתך בגרה, שחרר עבדך ותן לה, כי היא צריכה להיות תמיד ברשו"ת אביה או ברשו"ת בעלה כדי שתהיה נשמרת מהם כנ"ל. וכשבגרה, שאזי יצאה מרשו"ת אביה, צריך למהר להשיאה כדי שתהיה ברשו"ת בעלה כנ"ל:

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם:

ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה: